

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

M.1669-1672 / H.1080-1082 TARİHLİ HARPUT
ŞER'İYYE SİCİLİ
METİN DEĞERLENDİRMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Tekin İDEM

HAZIRLAYAN
Ceylan ALTINIŞIK

ELAZIĞ-2017

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ BİLİM DALI

**M.1669-1672 / H.1080-1082 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ
METİN DEĞERLENDİRMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Tekin İDEM (B.Ü)

HAZIRLAYAN

Ceylan ALTINIŞIK

Jürimiz, 13.12.2017 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezi oy birliği ile başarılı saymıştır.

1. **Jüri Üyesi (Başkan)** : Prof.Dr.Mustafa Nuri TÜRKMEN

2. **Jüri Üyesi(Danışman)** : Yrd.Doç.Dr.Tekin İDEM

3. **Jüri Üyesi** : Yrd.Doç.Dr.Celal ÖNEY

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun Tarih ve Sayılı kararıyla bu tez onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****M.1669-1672 / H.1080-1082 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ
METİN DEĞERLENDİRMESİ****Ceylan ALTINIŞIK****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Tarih Anabilim Dalı****Yakınçağ Bilim Dalı****Elazığ-2017; Sayfa : XII + 479**

Kadı sicilleri Osmanlı tarihinin en önemli arşiv kaynaklarından biridir. Şer'iyye sicilleri, sosyal, ekonomik, ticari, ziraî, mahallî, askerî, siyasî bakımdan milli tarihimizin aydınlatılması ve geçmiş asırlardaki hayat tarzımızın ve şartlarının ortaya çıkarılması bakımından çok değerli kaynaklardan birisidir.

Siciller, Osmanlı Devleti'nin sınırlan içerisinde yaşayan azınlıkların sosyal, dini, ticari vs. hayatlarıyla ilgili de oldukça tafsilatlı bilgileri ihtiva etmektedir. Bu kayıtlar her hangi bir olayı müteakiben tutulduğu için, içlerinde gerçeğe aykırı bilgilerin bulunması ihtimali de son derece zayıftır. Bu güvenilir yönleri itibariyle de Osmanlı ülkesinde müslim ve gayr-i müslim vatandaşlar arasındaki münasebetlerle ilgili olarak çok değerli bilgileri ihtiva etmektedirler.

Bu çalışmamızda 1669-1672 tarihlerini kapsayan Harput kadı sicil belgelerinin özetlerini ve tarihi açıdan taşıdığı önemi belirtmeye çalıştık.

Anahtar Kelimeleri: Harput, Kadı, Şeriye Sicili, Mahkeme Defteri.

ABSTRACT

Master's Thesis

**M.1669-1672 / H.1080-1082 HARPUT SHAR'İYYAH RECORD DATED
TEXT EVALUATION**

Ceylan ALTINIŞIK

Fırat University

Institute of Social Sciences

Department of History

Department of Modern Science

Elazığ-2017 Page: XII + 479

Records of Cadi's office is one of the most important source of Ottoman history. Şeriyye Registers are one of the important resources in terms of revealing our lifestyles and conditions in the past centuries and enlightening our national history in relation to social, economic, commercial, local, military and politic terms.

The registers include considerable information about social, religious and commercial etc. lives of the minorities that live within the boundaries of Ottoman Empire as well. Since these registers were kept following an event it is a pretty weak possibility that they include any information contrary to facts. Because of these dependable aspects , they consist of much valuable information in respect of the relations between Moslem and Non-moslem citizens in Ottoman Empire.

In this study I made summary of records of Cadi's office between 1669-1672 and mentioned their importance from the point of view of history.

Key Words: Harput, Kadi, Court Record, Şhar'iyyah Record.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖNSÖZ	X
KISALTMALAR.....	XII
GİRİŞ	1
I. KADILIK KURUMUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ, OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK KURUMU VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ.....	1
I.1. Kadılık KurumununTarihsel Gelişimi	1
I.2. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu	3
I.3.Kadıların Derece ve Tayinleri.....	5
I.4. Kadıların Uyması Gereken Temel Esaslar.....	7
I.5. Yargılama Şekli.....	8
I.6. Şer'iyye Mahkemeleri	8
I.7. Şer'iyye Mahkeme Görevlileri.....	9
2. Baş Katip :	9
9. Fetihhan	12
10. Mahkeme İmamı	12
I.8.Osmanlı'da Kadı'nın Görevleri.....	12
I.8.1. Kadı'nın Adli Görevleri	12
I.8.2. Kadı'nın Mülkî Görevleri.....	13
I.8.3. Kadı'nın Beledî Görevleri.....	14
I.8.4. Kadı'nın Mali Görevleri	14

I.9. Osmanlı Devletinde Mahkeme ve Yargı Şekil.....	15
II. ŞER'İYYE SİCİLLERİ, ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI, ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ VE TARİHİ KAYNAK OLARAK SİCİLLERİN ÖNEMİ	17
II.1. Şeriyye Sicilleri	17
II.2. Şer'iyye Sicillerinin Muhtevası	18
II.3. Şer'ıyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri	20
II.3.1. Mahkemenin Tanzim Ettiği Belgeler	20
II.3.1.1. Hüccet	20
II.3.1.2. İlam	21
II.3.1.3. Ma'ruz	22
II.3.1.4. Mürâsele	22
II.3.2. Üst Makamdan Gelen Belgeler	22
II.3.2.1. Fermânlar ve Beratlar	22
II.3.2.2. Buyuruldu	23
II.3.2.3. Tezkire	23
II.3.2.4. Temessük	24
II.3.2.5. Mektup	24
II.4. Tarihi Kaynak Olarak Sicillerin Önemi	24
III. HARPUT ŞER'İYYE SİCİLLERİ KATALOĞU VE YAPILAN ÇALIŞMALAR	28
III.1. Harput Şer'ıyye Sicilleri Kataloğu	28
III.2. Harput Şer'ıyye Sicilleri Konusunda Yapılan Çalışmalar	30
III.2.1. Yüksek Lisans Tez Çalışmaları	30
III.2.2. Makaleler	31

IV. M.1669-1672 / H.1080-1082 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN (s. 1-166) TANITIMI VE TRANSKRİPSİYONUNDA TAKİP EDİLEN METOD 32

IV.2. Transkripsiyon Sırasında İzlenen Usul ve İmlâ Esasları.....32

BİRİNCİ BÖLÜM

BELGELERİN ÖZETLERİ 36

İKİNCİ BÖLÜM

SİCİLİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ 79

2.1. İdari Atamalarla İlgili Belgeler 79

2.2. Menzillerle İlgili Belgeler.....80

2.3. İktisadi Nitelikli Belgeler.....80

2.4. Alım-Satım ve Kirayla İlgili Belgeler.....82

2.5. Narh 87

2.6. Sosyal Nitelikli Belgeler.....87

2.6.1. Alacak-Verecek, Veraset, Miras, Mal, Emanet, Yapılan Sulh Akidleri İle İlgili Bilgiler 87

2.6.2. Vasi, Vekil Tayini, Nafaka, Evlenme, Boşanma, Mehir, Kefalet, Hibe ve Tereke İle İlgili Belgeler 91

2.6.3. Hırsızlık, Haneye Tecavüz, Kişiyte Tecavüz veya Kasdi ve Sur-i Hal.....94

2.6.4. Diyet, Olay, Ölüm ve Keşifleri İle İlgili Belgeler.....94

2.6.5. Gasp, Yaralama, Sözlü Saldırı, İftira ile İlgili Belgeler 95

2.6.6. Din Değiştirme ile İlgili Belgeler 95

2.6.7. Vakıf ve Fetva İle İlgili Belgeler.....95

2.6.8. Diğer Belgeler.....96

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

M.1669-1672 / 1080-1082 H. TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 98

3.1. 1669-1672 Yıllarında Osmanlı Devleti.....	98
3.2. Harput Sancağı ve Sancak İdaresi	99
3.3. Askeri ve İdari Görevliler	102
3.3.1. Alaybeyi	102
3.3.2. Dizdar.....	102
3.3.3. Çeribaşı (Serasker).....	102
3.3.4. Kadı.....	103
3.3.5. Kethüda ve Kethüda Yeri	103
3.3.6. Şehir, Kale ve Kapı Kethüdaları	104
3.3.7. Muhzırbaşı	104
3.3.8. Melikler.....	105
3.3.9. Subaşı.....	106
3.3.10. Nakîbül'l-Eşraf Kaymakamı	106
3.3.11. Sicilde Adı Geçen Diğer Görevliler	106
3.4. Harput'ta Sicilde Adı Geçen Nahiye; Köy, Mezra ve Mahalle İsimleri	109
3.4.1. Nahiye	109
3.4.2. Köy (Karye)	110
3.4.3. Mezra	111
3.4.5. Mahalle	111
3.4.6. Menzil	113
3.5. Harput'un Nüfus Yapısı	113
3.6. Harput'ta Sosyal ve Ekonomik Durum	114

3.7. Harput'ta İktisadi Durum.....	114
3.7.1. Vergiler.....	115
3.7.1.1.Cizye	116
3.7.1.2. Öşür.....	116
3.7.1.3. Mukataa	117
3.7.1.4. Narh	117
3.7.1.5. Avârız, Nüzül ve Sürsat.....	118
3.7.1.6.Resm-i Çift.....	119
3.7.1.7.Tımar ve Zeamet.....	119
3.7.1.8. Ağnam Vergisi.....	121
3.8. Alım-Satım ile İlgili Belgeler	121
3.9. Alacak-Verecek Davaları	122
3.11. Esnaf Grupları ve Çarşılar	123
3.11.1. Esnaflar	123
3.11.2. Çarşılar.....	125
3.12. Sosyal Yapı ve Toplumsal İlişkiler.....	125
3.12.1. Evlilik.....	125
3.12.2. Vasi Tayini.....	126
3.12.3. Vekil Tayini	126
3.12.4. Hibe (Bağışlama)	127
3.12.5. Din Değiştirme.....	127
3.13. Toplumsal Düzenle Alakalı Olaylar.....	127
3.13.1. Öldürme, Yaralama, İntihar ve Eşkıyalık Olayları.....	128
3.13.2. Komşular Arasındaki Anlaşmazlıklar	128
3.13.3.Sosyal Düzenle İlgili Davalar	129

3.13.4.Köle Azad Etme	129
3.13.5. Sulh Sağlanması.....	130
3.14. Sicilde Adı Geçen Dini ve Sosyal Yapılar	130
3.14.1. Mescitler	130
3.14.2.Camiler.....	131
3.15. Vakıflarla ilgili Belgeler.....	131
3.16.Tapu Kaydı.....	131

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.METİN TRANSKRİPSİYONU	133
SONUÇ	467
KAYNAKLAR.....	468
EKLER	474
Ek-1: Örnek Belge 1	474
Ek-2: Örnek Belge 2	475
Ek-3: Örnek Belge 3	476
Ek-4: Tez Orijinallik Raporu	477
ÖZGEÇMİŞ	478

ÖNSÖZ

Türk tarihinde ve özellikle Osmanlı tarihinde önemli bir yer işgal eden Harput şer'iyе sicillerilerinin sayısı akademik araştırmalara konu olmuş ve Harput Kazası'na ait sicillerin sayısı farklı olarak zikredilmiştir.Doç.Dr. Ahmet HALAÇOĞLU Harput'a ait sicillerin sayısını 26 olarak gösterirken, Prof. Dr.Ahmet AKGÜNDÜZ 28 olarak göstermiştir.Bu sicillerden en eskisi M.1624-1626 (H. 1034-1035) tarihli Harput şer'iyeye sicilidir. En yeni sicil ise M. 1897- 1919 (H.1315-1337) tarihli 394 numaralı sicildir. Sicillerden 1844-1848 (H.1260-1264) tarihli ve 392 nolu şer'iyе sicili İbrahim Yılmaz ÇELİK tarafından 1987, 1833-1840 tarihli ve 218 nolu sicil Ahmet AKSİN tarafından 1990, 1671-1673 tarihli ve 362 numaralı şer'iyе sicili 1990, 1691-1720 tarihli ve 391 numaralı sicil Erdiñ GÜLCÜ tarafından 1993, 385 numaralı sicil ise Mehmet BEŞİRLİ tarafından 1999, 1819-1835 (1235-1250) tarihli ve 398 nolu şer'iyeye sicili Fahrettin TIZLAK tarafından 1987 yılında yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır.Ayrıca Ankara Üniversitesi'nde farklı zamanlarda yüksek lisans tezi olarak 38244-I, 38244-II, 38244-III, 38244-IV, 38244-V, 38244-VI nolu altı adet çalışma yaptırılmıştır.

Harput Kazası'na ait m.1669-1672 / h.1080-1082 tarihli 1 nolu şer'iyе sicili de transkripsyonu ve değerlendirilmesi yüksek lisans tezi olarak Ceylan ALTINIŞIK tarafından geniş bir çerçevede ele alınmıştır. Bu çalışma giriş ve dört bölümden oluşmuştur.

Giriş bölümünde Osmanlı Devleti'nde kadılık kurumu, şer'iyeye mahkemeleri, şer'iyeye sicillerinin önemi ve şer'iyeye sicillerindeki belge çeşitleri hakkında kısaca bilgi verilerek, Harput Şer'iyeye Sicilleri kataloğu ile Harput Şer'iyeye Sicilleri konusunda yapılan çalışmalara değinildikten sonra, m.1669-1672/h.1080-1082 tarihli Harput Şer'iyeye Sicilinin özellikleri hakkında bilgi verilmiş ve transkripsiyonunda takip edilen metot konusuna değinilmiştir.

Birinci bölümde incelediğimiz defterde yer alan belgelerin özetleri verilmiştir. İkinci bölümde bu belgelerin konularına göre tasnifi yapılmıştır. Üçüncü bölümde m. 1669-1672 /h.1080-1082 tarihli Harput Şer'iyeye Sicilinde yer alan belgelerden ve diğer kaynaklardan faydalanılarak, Harput'un bu tarihlerdeki idari, sosyal, askeri ve iktisadi

durumu hakkında genel değerlendirmeler yapılmaya çalışılmıştır. Dördüncü ve son bölümde ise sicildeki metnin transkripsiyonuna yer verilmiştir.

Çalışmamızın ncelikli amacı, Harput şer‘iyye Sicilinin incelenip muhtevasının gün yüzüne çıkarılması, tarihçiliğimizin yanısıra Harput ve çevresinin tarihi açısından büyük önem taşımakla beraber Harput’un adl, idar, sosyal, kültürel, asker ve iktisad durumunu tespit etmek ve araştırmacıların hizmetine sunmaktır.

Bu araştırmayı yaparken, konunun tespitinden son aşamasına gelinceye kadar her zaman yardım ve desteklerini gördüğüm bu haklı gururu yaşamama ve bu tezi hazırlamama vesile olan ve bilim adamı için en kıymetli şey olan zamanını bana hiç esirgemedен айıran kıymetli danışman hocama, tez aşamamda benimle birlikte sıkıntılara katlanıp bana desteklerini esirgemeyen değerli aileme sonsuz teřekkrlер ederim.

ELAZIĞ – 2017

Ceylan ALTINIşIK

KISALTMALAR

Araş.	: Araştırma
b.	: Belge
Bil.	: Bilimler
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
ev.	: Çeviren
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Ens.	: Enstitü
H.	: Hicri
HşS	: Harput şer'yye Sicili
İA	: İslam Ansiklopedisi (M.E.B.)
K.	: Kısım
M.	: Miladi
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
OTAM	:Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
snv	: Sayfa numarası verilmeyen varak
Sos.	: Sosyal
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: ve benzeri
vs.	: vesaire
Yay.	: Yayınlayan

GİRİŞ

I. KADILIK KURUMUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ, OSMANLI DEVLETİ'NDE KADILIK KURUMU VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

I.1. Kadılık KurumununTarihsel Gelişimi

Tarihin en eski devirlerinden beri insanlar kendi haklarını aramak için aralarında akıllı ve nüfuzlu bir kimseye başvurmak ihtiyacını duymuşlardır. Bu durumda hak, adalet, kaza meselelerinin insanlık tarihi ile yaşıt olduğunu kabul etmek gerekir. Nitekim eski Türklerin aileye, mülkiyete, cezaya dair dikkati çekici kanunları bir milletin hukuk anlayışının bir ifadesidir.¹

Herbiri teferruatlı ve çok girift bir takım meseleleri içeren konular üzerinde "*halkın dava ve düşmanlıklarını hal ve fasl etmek keyfiyetine* " fıkıh dilinde *kaza* adı verilir. Bu işlerde görevli bulunan ve şimdiki hakimler demek olan memurlara *kadı*, kadının bulunmadığı hallerde ona vekalet eden kimselere de *nâib* denilmektedir. Kadıların ve naiblerin bizzat kaza işleriyle meşgul bulundukları, yani eski bir deyimle, " icra-i ahkam-ı şer'iyye eyledikleri" resmi kurumlara ise şer'iyye mahkemeleri diyoruz.²

İslamın gerek Kur'an, gerekse hadisler vasıtasıyla üzerinde önemle durduğu konulardan biri de her türlü haksızlığı ortadan kaldırmaya yönelik olan adalet anlayışıdır³. Bu durum yepyeni bir hukuk doğurmuştur ve buna İslâm Hukuku adı verilmiştir.⁴

Hazreti Muhammed (S.A.V.) İslam'ı yaymak için mutlak adaleti sağlamak için kadılık görevini bizzat kendisi yapmış, daha sonra da kadılar tayin etmiştir. Dört halife devrinde kadılık müessesesi üzerinde ciddiyle durulmuştur. Bu kurumun teşkilat yapısı Abbasilerden sonra Samanoğulları'na, Gazneliler'e, Karahanlılar'a, Selçuklulara ve Memlüklüler'e geçmiştir.⁵ Selçuklu Devleti'nin devamı durumundaki Osmanlı

¹ Halit Ongan, *Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicilli*, Ankara, 1974, s.29.

² Münir Atalar, "*Şer'i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*", s.304.

³ Ziya Kazıcı, *İslam Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, 1991, s.109.

⁴ Münir Atalar, "*Şer'i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*", İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, Ankara, 1980, S.IV, s.303.

⁵ Halit Ongan, *Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicilli*, s.33.

Devleti ise ilk kadıları, İran, Suriye ve Mısır'dan getirtmiştir.⁶

Tanzimat fermânıyla bütün şer'iye mahkemeleri yeni yapıya kavuşturulurken yetki ve vazifeleri yeniden belirlenmiştir. 1870'te Nizamiye Mahkemeleri, 1873'te Meclis-i Tatbikat-t Şer'iye , 1916'da Kazaskerlik ve Evkaf Mahkemeleri kurulmuş, ancak 1924 yılındaki Mahâkim-i Şer'iyyenin ilgasına dair kanunla bu mahkemelere son verilmiştir.⁷ Osmanlı Devleti'nde İslâmî hukuk esaslarına istinâd ettirilerek vücûda getirilmiş olan şer'î mahkemeler, Osmanlı Devleti'nin son bulmasıyla tarihe karışmış olmakla beraber, çeşitli devirlerdeki hukukî, iktisadî, askeri ve idâri müesseseler hakkında değerli tarihi belgeler bırakmıştır.⁸

Tek kadının görev yaptığı şer'iye mahkemelerinin belli bir binası yoktu. Ancak bu durum, şer'î meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belli bir yerin olmadığı manasına gelmektedir. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri bilinen yerleri vardır. Bir kadının evi, cami, mescid veya medreselerdeki belli odalar olabilirdi. Bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini ifa ederlerdi.⁹

Kadıların belli başlı görevleri; bulundukları yerdeki toplumun hukuk ve ceza ile ilgili davalarına bakmak, güvenilir kimseler olduklarından velayet sıfatını taşırlar. Kamu hukukunun korunması, naibler tayin etmek, kefalet, vekalet, mukavele, borçlanma gibi her çeşit akitler, miras konusunda tek yetkili, aile hukukunu düzenlemek, evlenme ve boşanma gibi, vilayet ve sancakların tüm mukataa işleri, merkezden gönderilen tüm resmî yazıları sicillere işlemek, sefer sırasında bulundukları yerden ayrılmayarak ordunun ihtiyaçlarının karşılanması, yol ve şehirlerin güvenliğinin sağlanması, su istimali görülen sancakbeyi veya diğer bir kadı ya da devlet adamı hakkında tahkikat yapmak bulundukları yerlerin belediye işlerine bakmak, fiyat kontrolü, esnaf teftişi, karaborsanın önlenmesi, arazi ve emlak alım-satımları, esnaf teşekküllerinin meslek ahlâklarının kökleştirilmesi şeklinde sıralanabilir.¹⁰

⁶ Ahmet Akgündüz, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul, 1989, s.62.

⁷ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, Konya, 1989, s.237.

⁸ T. Mümtaz Yaman , “Şer’i Mahkeme Sicilleri” *Ülkü Halkevleri Dergisi*, Ankara, (İlm Teşrin 1938), C.XII, S.68, s. 153.

⁹ Ahmet Akgündüz, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul, 1989, s.62.

¹⁰ Münir Atalar, “Şer’i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, *İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, Ankara, 1980, S.IV, s.309.

Şer'î mahkeme defterlerinin tetkikinden anlaşıldığına göre kadılar hem kazaî hem de idarî işlere bakmak vazifesiyle mükellef oldukları için sadaaretden, kadı askerlikden, beyler beyliğinden, validen vesayir makamlardan gelen her emri saklıyorlar ve ona göre hareket etmek üzere suretlerini defterlere kaydediyorlardı¹¹.

1.2. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu

Kadıların Osmanlı'daki rolü ve görevleri oldukça belirgin ve açıktır. Temeli ve yapısı itibariyle Osmanlıya, Anadolu Selçuklularından intikal eden bir sistem ile merkezden halka ulaşan devlet, halkın dini inançlarını müderrisler, imamlar, vaizler ve Kadılar yolu ile belirlemişlerdir.¹² Bu görevlerde bulunanlar tamamı devlet memuru olmakla birlikte devletin kendilerine belirledikleri sınırların dışına çıkma yetkileri hiç yoktu. Devletin temsilciliğini de üstlenmiş olan kadı ve diğer görevliler her zaman merkezi otorite ile birlikte hareket etme zorunluluğuna sahipti. Kadılık İslâm ortaçağında ortaya çıkan bir idari ve adli görevdir. Kadının sosyal ve idari faaliyetleri değerlendirilirken on dört asırlık İslâm tarihi göz önüne alınmalıdır.

Osmanlı Devleti'nde kaza işlerinden birinci derecede sorumlu olan kadı devlet görevlisidir. Nitekim Klasik İslâm devleti anlayışına baktığımız vakit yargı işinden sorumlu yargıç bizzat hükümdarın kendisidir. Ancak tüm İslâm devletlerinde hükümdarlar bu işi tayin ettikleri kadılara bırakmışlardır. Osmanlı Devleti'nde de durum yukarıda bahsedilenle aynıdır. Devletin taşra olarak adlandırabileceğimiz merkezden uzak bölgelerine hükümdar adına adaleti götürün ve uygulayan bu görevli memur cezai işlemlerin işletilmesi görevini de üstlenecekti. Teoride ve uygulamada kadı genel olarak sivil ve cezaî dediğimiz davalara bakardı. Fakat görevinin şer'i niteliği, kadının idari bir takım görevleri de yürütmesini, denetlemesini gerektirirdi.¹³ Hükümdar adına vergilerin toplanmasına yardımcı olur ve görev yaptığı yerin her türlü bayındırlık ve belediye işlerinden de birinci dereceden sorumludur.

Kadılık İslâm hukuk tarihinin merkezinde yer alan bir memuriyettir. Osmanlı Devletin de ise kadı, genişleyen görevleri ile son Osmanlı çağına kadar en önemli mülki amir ve yargıçtır. Fakat bu görevin her toplumdaki evrensel bir ihtiyaca cevap verdiğine ve kamu otoritesi denen alanı kapsadığına şüphe yoktur. Toplumlar yargı erkini ve

¹¹ Mümtaz Yaman, “Şer’î Mahkeme Sicilleri”, Ülkü Halkevleri, Ankara, 1938, S.68, s.154.

¹² Mustafa Akdağ, *Türkiye’nin İktisadi Ve İçtimai Tarihi (1243-1453)*, İstanbul, 1995, C.I, s.39.

¹³ İlber Ortaylı, *Osmanlı Devleti’nde Kadı*, TDVİA, XXIV, İstanbul, 2001, s.26.

görevini bir makama devretmek zorundadırlar ve bu makam devamlılık, ayrıcalık, muafiyet ve otorite ile donatılmalıdır.¹⁴ Osmanlıda durum bu şekilde olmakla birlikte kadı, kaza idaresinin başı olup, mutlaka yüksek dereceli bir medreseyi bitirmiş ve belli müddet Edirne, Konya, Sivas, Bağdat gibi büyük şehirlerde danışmend olarak hizmet vermiş kişiler arasından tayin olurdu. Kadı görevine ancak iki sene müddetle atana biliyordu, iki yıl sonunda İstanbul'a giderek mülazemette beklemesi gerekiyordu. Bu durumda 30 sene kadılık yapan bir kişinin o senesi maaşsız hizmet denenen mülazemette geçiyordu.¹⁵ Görev süresinin iki yıl olarak belirlenmesinin en büyük amacı ise birer devlet memuru olan kadıların bulundukları yerlerde rüşvet yada iltimas yolu ile mal-mülk edinmemeleri ve bu suretle zenginleşmemeleridir. Kadıların maaşları devlet tarafından görev yaptıkları yerin büyüklüğüne göre verilirdi. Anadolu tarafındaki kadılar Anadolu Kazaskerine, Rumelidekiler ise Rumeli Kazaskerine bağlı idiler. Kadılara devlet tarafından lojman ve vasıta sağlanmakta kullandıkları tüm kırtasiye malzemeleri devlet tarafından karşılanmakta idi.¹⁶

Osmanlı toplumunda vezirler, valiler vs. devlet ileri gelenleri her ne suretle olursa olsun hukukî işlere müdahale edemezlerdi. Kadılar bu hususta serbest ve sadece vicdanlarına göre hareket ederlerdi. Hiç kimse onların tarafsızlığını bozma cesaretini gösteremezdi¹⁷. Kadıların adaletli hükümleri her hususta kötülüklere aman vermeyen ciddî kontrolleri ile yalnız Müslüman halk üzerinde değil aynı zamanda gayr-i müslim halk arasında da Osmanlı idaresine karşı büyük bir bağlılık ve sempati doğurmuştur.¹⁸

Yine kadılar bulundukları yerleşim yerinin kaza durumuna göre belli derecelere ayrılmışlardı, kaza kadıları, sancak ve eyalet kadıları gibi. Kaza kadılıkları küçük merkezler olup doğrudan kazaskerler tarafından tayin edilirdi. Mevleviyet sayılan İstanbul, Edirne, Sofya, Selanik, Bursa gibi büyük şehir kadılıklarına ise XVI. Yüzyılın ortalarına kadar kazaskerlerce kadı tayin edilirken, bu zamandan sonra Şeyhülislâmın sadrazam vasıtasıyla yaptığı "inha" üzerine tayin yapılmaya başlanmıştır.¹⁹

¹⁴ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara, 1994, s.7.

¹⁵ İ.Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K., Ankara, 1988, III.Baskı, s.91.

¹⁶ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997, s.236.

¹⁷ Ziya Kazıcı, *İslam Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, 1991, s.130.

¹⁸ Şinasi Altundağ, "Osmanlılarda Kadıların Salahiyet Ve Vazifeleri Hakkında", VI. Türk Tarih Kongresi, Ankara, 1967, s.353.

¹⁹ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997, s.237.

Osmanlı Devleti'nde kadılık müessesesini icra edecek kişilerde belli özellikler aranırdı. Bunlar:

1. Müslüman ve adil olmalı.
2. Kadılar reşit olmalı.
3. Yeterli derecede hukuki bilgi sahibi olmalı.
4. Tarafsız olmalı.
5. Nesebi sahih olmalı.
6. Hukuki ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmalı.
7. Erkek olmalı.
8. Dürüst, vakarlı, metin olmalı.²⁰

Ancak Hanefi hukukçular ve Osmanlı hukukçuları günah işleyen bir şahsın da Müslüman olmak şartıyla kadı olabileceğini; kadılık görevini ifa için içtihat melekisine sahip olma şartının bulunmadığını, had ve kısas cezalarıyla alakalı davalar dışında kadınların da hâkimlik yapabileceklerini kabul etmişlerdir. Bütün bunlarla beraber kadı olacak şahıs; yerli yerinde hüküm verebilen, hukuki meselelere ve yargılama usulüne vâkıf ve kendisine gelecek davaları mevcut hükümlere uygun olarak çözümleyecek bir iktidara sahip olmalıdır.²¹

Bunun yanında yerel yöneticilerde olduğu gibi çocuk sahibi olanlara daha fazla ehemmiyet verilirdi. Kadılar görev yerlerinde yolsuzluk, rüşvet ve adaletten uzak kararlar vermeleri sebebiyle azledilirlerdi. İmam veya onun adına yetkili amirlerce atanmayan kadının görevine başlaması imkansızdır.²²

I.3. Kadıların Derece ve Tayinleri

Osmanlı Devleti'nde kadı, Sahn-ı Seman Medreselerinde yetişmektedir. Buradan çıktıktan sonra Bağdad, Kahire, Konya, Bursa gibi yerlerin molla kadıları yanında *danişmendlik* yani staj devresi geçirmek gerekiyordu. Kadı adayını, 3-5 yıl veya daha fazla olabilen danişmendlik süresini bitirdikten sonra İstanbul'a gelerek bir yıl kadar da

²⁰ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.1, s.78-72.

²¹ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, C.1, İstanbul, 1998, s.70.

²² İlber Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, TDVİA. XXIV, İstanbul, 2001, s.9-11.

mülazamet süresini doldurur ve ancak bundan sonra bir yere kadı olarak atanabilirdi.²³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı mülazemet süresinin iki yıl olduğunu yazmaktadır.²⁴

Kadılarının nereye, ne kadar süre ile tayin edilecekleri kadiasker tarafından düzenlenir, ruznâme denilen deftere yazılırdı ve sırası ve zamanı gelen kadının tayini için pâdişâha arzda bulunulur, onay çıktıktan sonra durum bir mektupla ilgiye bildirilir ve berat alması istenirdi. Kadılar arası nakil ve tayinler, planlı bir şekilde yapılmaktadır ve bir yerin kadılığı boşalmadan yerine gelecek olan kadıya durum kadiasker tarafından bildirilirdi. Yerine gelecek kadının bekleme süresine ise *tevkât* denirdi.²⁵

Bir kazaya tayin edilen kadı, görev yerine gecikir veya görev yerine gitmezse kazanın bağlı olduğu eyaletin defterdarı veya beylerbeyi tarafından hükümete bildirilerek bir başka kadının gönderilmesi sağlanırdı.²⁶

Osmanlı Devleti'nde kadılık iki kısma ayrılmaktaydı. Birinci kısımda, bir makam bilfiil işgal olunur ve orada vazife görülürse buna *mansıb* denilirdi. Diğer kısımda ise, makam bilfiil işgal olunmaz sadece bir rütbe derecesi olarak ismen kullanılırsa buna da *pâye* ve *pâye-i mücerrede* denilirdi.²⁷

Osmanlı Devleti'nde kadılar iki dereceye ayrılırlardı: *Birincisi*, büyük ve önemli eyaletlere ve bazı önemli sancaklara tayin edilen mevleviyet denilen büyük kadılıklardı. Bu kadılıklar aldıkları maaşlara göre üç yüz akçe yevmiyeli ve beş yüz akçe yevmiyeli mevleviyetlerdi. Devlet özellikle beş yüz akçe yevmiyeli mevleviyet kadılarına büyük önem verirdi.

İkincisi kaza kadılıkları idi. Tayinleri kazaskere bağlı olan kaza kadıları üç sınıf olup bunlar Rumeli, Anadolu ve Mısır kazalarındaki kadılıklardı. Bu kadılıklar kendi içlerinde çeşitli sınıflara ayrılmışlardı. Rumeli, Anadolu ve Mısır'daki kazalarda kadılık görevini idrak ederek sonunda *Sitte* denilen dereceye sahip olanlara *eşraf-ı kuzât* denilirdi. Kaza kadılarının görev süresi 20 aydı. Görev süresini tamamlayan kadılar,

²³ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadî ve İçtimai Tarihi*, C.II, İstanbul, 1979, s. 97-98; Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2012, s.114.

²⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2014, s.101.

²⁵ Özer Ergenç, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2012, s.102-103.

²⁶ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s.115.

²⁷ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s. 68.

İstanbul'a giderek her Çarşamba günü kazasker dairesinde mülâzemet edip atanmak için sıra beklerdi.²⁸

Kadılar, görevleri süresince hukuka aykırı karar almadıkça ve görevlerini herhangi bir sebep olmadan ihmal etmedikçe görevden alınmaları veya görev yerlerinin değiştirilmesi söz konusu olmamıştır. Fakat kadılar kendi istekleri doğrultusunda istifa edebilirler veya iki kadı anlaşarak görev yerlerini değiştirebilirlerdi. Bununla birlikte kadıların görevden alınma durumları söz konusu olduğunda müderrislik veya müftülük yaparak geçimlerini farklı alanlarda sürdürebilmekteydiler.²⁹

Bir kadının görevden alınması veya istifa etmesi bazı şartlara bağlı idi. Bu şartlar şunlardır:

- Akıl sağlığını kaybetmesi durumu,
- Bedensel olarak bir takım eksikliklerin olması (kör, sağır ve dilsiz olması),
- Görevini ihmal etmesi ve hukuka aykırı kararlar alması,
- Yolsuzluk olaylarına karışarak bu olayların açığa çıkması durumu,
- Bu görev için yeterli bilgi ve birikime sahip olmaması ve bu durumu itiraf etmesi.³⁰

I.4. Kadıların Uyması Gereken Temel Esaslar

Kadı, yargılama meclisinde mahkemenin durumunu zedeleyecek hal ve hareketlerden kaçınmak zorundadır. Rüşvete meyil verecek davranışlarda bulunmamalı adaletli ve adil olmalıdır. Sultanın vekili olduğundan mütevellinin koymuş olduğu kurallara ve sınırlamalara riayet etmelidir. Kadı lehine şahitlikleri caiz olmayan hısımları lehinde karar vermemelidir. Dava sıralarını kronolojik olarak takip etmelidir. İhtiyaç duyduğunda ehliyetli şahıslarla mütalaa edebilir. Zihninin karışık olduğu durumlarda karar vermekten kaçınmalıdır.³¹ Yargı bölgesi dışındaki işlere karışmamalıdır. Kendi arzusuna göre mahkeme merkezisini değiştirmemeli, herhangi

²⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s.98-101.

²⁹ Şeniz Anbarlı Bozaday ve Konur Alp Demir, “*Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme*”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Dergisi, C.6, S.10, Burdur, 2014, s.82.

³⁰ İlber Ortaylı, “*Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi*”, s.119.

³¹ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s.70-71.

bir sebep olmadıkça davaya bakmaktan ve olayın aydınlanması için gerekli teftiştan kaçınmamalıdır.³²

I.5. Yargılama Şekli

Doğrudan doğruya padişahın şahsını temsil eden kadılar Divan'a bağılı olup, kendi üzerinde Divan'dan başka üstün bir adalet kurumu yoktu. Kadılar, taraflar arasında yapacağı yargılamayı açıkça uygulardı. Duruşmalar herkese açık olup, dava sırasında yeterli sayıda şuhûdü'l-müslimîn (şuhûdü'l-hal) hazır olurdu. Bu kişilerin duruşma sırasında bulunması kadıların işlerini kolaylaştırırdı. Çünkü kadı, bazı durumlarda örf ve adetleri iyi bilen bu insanlara akıl danışırdu. Bazı davalarda, davanın büyüklüğüne göre görevli sayısı değışirdi. Görevli sayısının çok olması adaleti sağlamak açısından önemliydi. Fakat Osmanlı Devleti'nin mali prensiplerinde kazaî hizmetler ücrete tabi olduğundan, görevli sayısının fazla olduğu mahkemeye işi düşenlere pahalıya mal olurdu.³³

Kadılar, almış oldukları kararlarda hiç kimseye danışmak mecburiyetinde değildir. Yanlış kararlar verilerse, hiçbir şekilde eleştirilemez, sadece vicdanen sorumlu olurlardı. Bazı konularda tereddüte düşerlerse fetva isteyebilirlerdi. Lakin aldıkları fetva kendi kararına uygun değilse, kanaatlerini diledikleri gibi açıklarlardı.³⁴ Bununla birlikte kadıların vermiş oldukları kararlarda suiistimal veya kanunlara aykırı bir durum varsa, ahalinin şikâyeti üzerine devlet denetleme yoluna giderdi. Bu gibi durumlarda merkezi hükümet, beylerbeyi veya sancakbeyi rütbesindeki bir kişiyi görevlendirirdi. Bu kişiye müfettiş paşa denirdi. Bazen de merkezden bir başka kadının görevlendirildiğı de olunurdu. Bunlara da toprak kadısı denirdi. Yolsuzluk yaptığı anlaşılan kadı, görevinden alınıp merkeze çekilirdi.³⁵

I.6. Şer'iyte Mahkemeleri

Kadıların her türlü davaları dinleyip karara bağladığı yere meclis-i şer'iyte (şer'iyte mahkemeleri) denirdi. Bu mahkemeler, kadı ve emrinde bulunan mülâzim,

³² İlber Ortaylı, "Osmanlı Kadısı: Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", s.125-126-127.

³³ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, s.438-439.

³⁴ Münir Atalar, "Şer'iyte Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", s.309.

³⁵ İlber Ortaylı, "Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine", s.106.

kâtip ve muhızrılardan oluşurdu. Davalar, meclis-i şer‘ veya mahfil-i kazâ denilen yerde görülürdü.³⁶

Şer‘iyye mahkemelerinin belirli bir makam binası yoktu. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların birbirlerini bulabilecekleri bilinen yerler vardı. Bu yerler kadının evi, cami, mescid veya medreselerin bazı odaları olabilirdi. Kadılar, bayram günleri ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini yürütürlerdi.³⁷

Şer‘iyye mahkemelerinin iki özelliği vardı. Birincisi ehl-i örfün tasarrufu kadı denetiminde olduğu için mahkeme sürekli açıktı. İkincisi de mahkemelerde duruşmalar açıktı. Bu açıklığı da sicill-i mahfuz denilen zabıt defterlerinde dava ile ilgili kaydın altına şuhûdü’l-hal diye birtakım isimlerin yazılı olmasından anlaşılır. Kadı, şer‘iyye mahkemelerinde Hanefî mezhebine göre hüküm verirdi. Bu mahkemelerde kadılar tarafından her türlü şer‘î ve hukuki konular görülürdü.³⁸

I.7. Şer‘iyye Mahkeme Görevlileri

Yargı işlemi sırasında mahkeme binasında kadı dışında çeşitli görevlilerde vardır. Bu görevliler kayıt, mübaşirlik ve kadının yokluğunda ona vekalet etme gibi görevleri yürütmekteydiler. Bu görevliler şunlardır;

1. Naib:

Kadıların işlerinin yoğun oldukları bölgelerde kadılık vasıflarına sahip, kendisine işleri hakkında yardımcı olan kişilere *naib* denirdi. Kadı, naib tayin ederken genellikle o mahallenin ulemasından seçerdi. Bu kişiler iyi bir tahsile ve hukuk bilgisine sahiptir.³⁹ Kadılar, tayin edildikleri yere gitmeyerek yerlerine naib görevlendirebildikleri gibi, kazalara bağlı nahiyelere de naib tayin edebilirlerdi. Nahiyelere tayin olan naiblere kaza naibleri denirdi.⁴⁰

2. Baş Katip :

Katiplerin reisi manasına gelen reissül küttap yani baş katip mahkemede naibden sonra gelen ikinci otorite olup bütün katiplerin başkanı durumundaydı. Naiblerin görev

³⁶ Özer Ergenç, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, s.108.

³⁷ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1.Kitap, s.224.

³⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s.113.

³⁹ İlber Ortaylı, “*Osmanlı Kadı’sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine*”, s.98.

⁴⁰ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1.Kitap, s.232.

sureleri sonunda İstanbul'a gitmeleri veya istifa, azil ve ölüm gibi çeşitli sebeplerle mahkemeden ayrılmaları durumunda başkatip tam yetki ile mahkeme işlerini yürütmekteydi. Bu sebeple baş katipler Osmanlı adli teşkilatı içerisinde önemli bir yere sahiptiler.⁴¹ Başkatip olarak tayin edilen kişilerin daha önce mahkemede çeşitli görevlerde bulundukları, mukayyitlik, katiplik gibi çeşitli hizmetlerde çalıştıkları ve bunu takiben ikinci katipliğe yükseldikten sonra gerektiğinde bu göreve tayin edildikleri bilinmektedir.⁴²

3. Kâtip, Mukayyid ve Hademe:

Kâtiplerin görevi davlara bakmak, şahitlerin ifadelerini zapta geçmek, sicillerin düzgün tutulması ve korunması, merkezden gelen yazıları sicile kaydetmekti. Kâtipler seçilirken yazılarının düzgünlüğüne ve güvenilirliğine bakılarak kadı tarafından seçilirdi.⁴³ Hademlerin görevi ise evrakların getirilmesi, duruşmaların güvenliği vb. işlere bakmaktı.⁴⁴ Mukayyidler görevde bulundukları mahkemelerde yapılan duruşmaları saati saatine sicillere kayıt etmenin yanı sıra merkezden gelen fermân, buyruldu, mekup, berat ve naiblerin verdikleri hüccet, ilam vb. getirerek sicil-i mahfuza kayıt etmekteydiler. Mahkeme içinde döşenerek kendilerine ayrılmış büyükçe bir odada oturan kethüdalar dışarıda yürüttükleri bu görevden başka mahkeme içinde naibin ve mahkemenin muhtemetlik ve veznedarlık işlerinin yürütülmesi gibi hizmetleri de yürütmekteydiler.⁴⁵

4. Muhzurbaşı ve Muhzırlar:

Topluma zarar verecek kamu suçları dışında, kişilerarası anlaşmazlıklarda, davalıları mahkemeye celp ve kadı hüküm verdikten sonra davalının hakkını teslim eden kişilere denirdi.⁴⁶ Mahkemenin güvenliği muhzırlar tarafından sağlanmaktaydı. Davalıları mahkemeye getirip götürme görevini üstlenen muhzırlar adli polis olarak isimlendirilmişlerdir. Muhzurbaşı bu adli polislerin reisi durumundaydılar. Muhzır başılık görevi XVI. yüzyıl sonlarına kadar beraat -ı padişahi ile altı bölük sipahilerine verilen bir hizmet durumundaydılar. Daha sonraları yeniçerilerden de bu görevi alanlar

⁴¹ İbrahim Yılmazçelik, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790 -1840)*, Ankara, 1995, s.230.

⁴² Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.187.

⁴³ Feda Şamil Arık, “*Osmanlılarda Kadılık Müessesesi I*”, s.30.

⁴⁴ Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri*, s.75.

⁴⁵ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.194.

⁴⁶ Özer Ergenç, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, s.110.

olmuş. XVII.yüzyıldan itibaren ise dergah-ı mu'allam kapucubaşılığına mensub kişiler de tevcih edilmeye başlanmıştır.⁴⁷

5. Çavuşlar (Dergah-ı Ali Çavuşları):

Günümüzdeki icra memurlarının ve kısmen de savcılarının ve emniyet görevlilerinin vazifelerini yerine getiren görevlilerdi. Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinden itibaren var olan çavuşlar mahkemelerde kararların uygulanmasını, kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların uygulanmasını takip ederlerdi.⁴⁸

6. Subaşı:

Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarında merkezden tayin edilen subaşılar, XVI. yüzyılın sonlarında Beylerbeyi ve Sancak beyleri tarafından onlara bağlı bir memur olarak tayin edilmeye başlandı.⁴⁹ Subaşı'nın iki görevi vardı: Birincisi mali görev olarak vergi toplamak; İkincisi kolluk görevi olarak şehirlerde asayiş sağlamaktır.⁵⁰ Subaşılar, ticari faaliyetlerden ve çeşitli suçlardan kesilen para cezalarından gelen geliri, mültezim gibi toplayarak merkeze yollamakla görevlendirilmiştir. Bir çeşit maliye memurluğu yapan subaşılar “zaim” veya “emin” ünvanları da verilmiştir.⁵¹ Mustafa Akdağ subaşının zaim diye adlandırılmasının sebebini subaşının vergi toplamakla ilgili görevine bağlamaktadır.⁵²

7. Mübaşirler:

Sözlük anlamı işe başlayan ve başlayıcı manalarında kullanılan mübaşirler, mahkemelerde celb ve tebliğ işlemlerine bakarlardı. Mübaşirler aynı zamanda çeşitli işlerin yapılmasında da görevlendirilirdi.⁵³

8. Kassamlar:

Bir kimse öldüğü zaman, mirasını haksızlığa yol açmadan mirascılar arasında paylaştırılmasından sorumlu memurdu.⁵⁴ Osmanlı Devleti'nde şer'îyye teşkilatında

⁴⁷ İbrahim Yılmazçelik, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790 -1840)*, Ankara, 1995, s.233.

⁴⁸ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1.Kitap, s.232.

⁴⁹ İlber Ortaylı, “*Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetiminde Rolü Üzerine*”, s.100.

⁵⁰ Şeniz Anbarlı Bozatay ve Konar Alp Demir, “*Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme*”, s.84.

⁵¹ Feda Şamil Arık, “*Osmanlılarda Kadılık Müessesesi I*”, s.30.

⁵² Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi*, C.II, s.430.

⁵³ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s.74.

⁵⁴ Feda Şamil Arık, “*Osmanlılarda Kadılık Müessesesi I*”, s.51.

miras taksimi, kazasker kassamları ve şer'î mahkemelerde bulunan kassamlar tarafından yapılmaktaydı.⁵⁵

9. Fetihhan

Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş olanlar içinde kıraatte başarısı görünen sesi güzel, hafızlığı tam olan kişi, her sabah mahkemede sure-i fetih okumak üzere atanırdı.⁵⁶

10. Mahkeme İmamı

Mahkeme binası içinde bulunana mescide mürasele ve beratla imam olarak atanan kişi belli bir süre bu görevi yürütmekte ve bu arada görevi dışında gayrı resmi olarak şerri ve fenni konularda mahkeme katiplerine yardım etmekteydi. Bu yardım sırasında katipliği ilgilendiren konularda epeyce bilgi ve beceri kazanmış oluyordu. İmamın bu becerisi naiblerin gözünden kaçmayarak katip olarak atanmasına vesile oluyordu.⁵⁷

I.8.Osmanlı'da Kadı'nın Görevleri

I.8.1. Kadı'nın Adli Görevleri

Kadı, mahkemede yargının başı olup, tüm davalarda yargıçlık yapmaktaydı. Sadece duruşma sırasında mahkeme jürisi diye bileceğimiz " Şuhud'ül - Hal" diye anılan, davaların önem derecesine göre sayıları azalıp çoğalabilen, halli zor durumlarda zaman zaman kadının bilgilerinden istifade edebildiği ve kaydedilen davaların altına imzalarını atan ayrıca bir meclis bulunuyordu. Özellikle 1838 yılında yürürlüğe giren İlmiye Ceza Kanunnamesinde kadıların halli zor konularda müftülere, müderrislere nakib'ül-eşraf kaim-imakamlarına danışmalarını, buna rağmen davayı çözümleyemezlerse İstanbul'a sormaları hükmü bulunur.⁵⁸ Osmanlı şehirlerinde XVI. yüzyılın sonları ile XVII. yüzyılın ikinci yarısında haklaştıma işlerini yürüten mahkemeler gece-gündüz açık durumda idiler. Kadının başında olduğu mahkeme mefhumunun nikah akdi, boşanma, vasi ve nazır tayinleri, nafaka bağlanması, kaybolan kişilerin mallarına kayyım tayin edilmesi, yetim mallarının korunması, yetim

⁵⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilâtı*, s.124.

⁵⁶ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.195.

⁵⁷ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.193.

⁵⁸ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.185.

paralarının⁵⁹ onu on bir buçuk hesabı üzerine nemaya verilmesi yani işletilmesi, şehir içinde bulunana insanların dil, din, mezhep ve renk ayrımına bakılmaksızın aralarında doğabilecek her türlü anlaşmazlıkların çözümlenerek hükme bağlanması, ölen kişilerin terekelerinin yazılarak taksim edilmesi vb. çok değişik davalara bakmakta idi⁶⁰. Kadının hükmü olmaksızın hiç kimse cezalandırılmazdı. Ayrıca taşradaki ehl-i örf görevlileri de kadıların yetki ve sorumluluğu altında idi. Ayrıca ilmiye sınıfına ait müderris, mütevellî ve diğer vakıf görevlileri ile mürtezikaların tayin ve azilleri de kadının arzı ile mümkün olurdu ve sicillerine işlenirdi.⁶¹ Kadı hukuki olarak içtihatlarında tamamen serbest birer devlet memuruydu. Hüküm ve kararlarında hiç kimseye danışma mecburiyetinde olmadıkları gibi yanlış içtihat ve kararlarından dolayı tenkit edilemezlerdi. Fakat ahkam-ı şer'iyyeyi tedvin ve muhakeme görevlerini ifa, ederken bu hususlarda nasıl davranacağını bilen, eksiksiz sükuk ve fıkıh bilgisine sahip kişilerden seçilen kadıların Tanzimat'tan sonra muhtelif eserlerde neşr olunan mecelle ve bir takım kanunnamelerde belirtilen esaslara riayet ettiklerini görüyoruz.

I.8.2. Kadı'nın Mülkî Görevleri

Kadının bu görevleri onu şehrin diğer görevlileri ile de ciddi bir iş birliği içine sevk etmiştir. Şehrin yönetiminde, asayişinde, esnaf loncalarının denetiminde, üretiminde, pazar yerlerinin kontrolünde, narh ve fiyatların kontrolünde vakıfların denetiminde ve kontrolünde okul ve camilerin yönetiminden de birinci dereceden sorumludur. Osmanlı Devleti tüm idari birimlerin başına çeşitli yöneticiler tayin etmişlerdir. Beylerbeyi, sancakbeyi, voyvoda, muhassıllar, ayan, muhtarlar gibi çeşitli örf-i idarecileri bu yönetim birimlerinin başında bulunmuşlardır. Ne var ki özellikle savaş dönemlerinde bu idareciler görev yaptıkları yerlerde pek bulunamamışlar ya da yetersiz kalmışlardır. İşte bu gibi açıkları kadılar doldurmuşlar ve bu suretle mülki görevlerini yerine getirmişlerdir. Aslında kadıların mülki görevlerine baktığımız vakit yine hukuki boyutları ön plandadır. Örneğin noterdirler yada bir dini veya sosyal yapının inşası yada tamiratında bilir kişiyi belirleyen ve son kararı veren kişi kadının

⁵⁹ Rıfat Özdemir, “*Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1771-1810*”, Belleten, Ankara, 1990, S.211, s.105-993.

⁶⁰ Rıfat Özdemir, “*Kırşehir'de Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1880-1906*”, Osmanlı Araştırmaları Dergisi, İstanbul, 1989, S.IX, s.101-157-186.

⁶¹ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997, s.237.

bizzat kendisidir.⁶² Ayrıca vakıfların denetimi ve kontrolü de yine kadının üzerindedir. Osmanlı şehirlerinin iç güvenliğinden ve asayişinden de kadı sorumludur. Şehirlerin emniyet müdürleri konumunda ki subaşılar bizzat kadılardan emir almaktaydılar. Daha sonraları ise özellikle Celali Ayaklanmalarının baş gösterdiği XVI. yüzyıl ve sonrasında şehirlerin güvenliği ve asayişi mevzusu daha çok önem kazanmıştır. Bu sorunu çözmek amacıyla devlet çeşitli tedbirler almış ve iç güvenlik, ağını genişletmiştir. Bu tedbirlerin başında ise Mürur tezkeresi alma zorunluluğudur. Osmanlı uyruğu Müslüman veya Gayrimüslimlerin yurt dışına çıkışlarında II. Mahmut döneminin son yıllarına kadar pasaport işlemlerini yabancı ülkeler yapmakta idi. Ancak yurt içi seyahat iznini şehrin yöneticileri ile kadılar vermektedir.⁶³ Bu belgenin amacı taşradan büyük şehirlere olan göçü azaltmak ve şehirlerarası yol güvenliğini de sağlamaktır.

I.8.3. Kadı'nın Beledî Görevleri

Osmanlı Devleti'nde bugünkü manada bir belediye teşkilatı yoktur. Bu görev kadılar, naibler, muhtesib ve ihtisab nazırları tarafından yürütülmektedir. Bu görevlerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz; şehrin alt yapısını temsil eden içme suyu, kanalizasyon ve yol şebekesini düzenlemek, genel olarak şehrin temizliğini sağlamak, yol, köprü, han, hamam gibi sosyal ihtiyaçları belirleyip inşa ettirmek, şehrin imar planını hazırlamak, şehrin iâşesini tespit edip sağlamak, tüccarları kontrol edip denetlemek, denetlemek gerekli görülen kurumlara atamaların yapılmasını sağlamak gibi tüm beledi görevler kadının selahiyeti altındaydı.⁶⁴

I.8.4. Kadı'nın Mali Görevleri

Kadı'nın mali görevlerinin başında " Avarız haneleri " nin kaydı ve muhafazası ve bu vergilerin toplanması gelmektedir. Kadının bir diğer mali görevi de para rayicine dikkat etmektir. Rayicden fazlaya sikke mübadelesini önlemek; tedavülde kalıp veya sikke bulunmasına mani olarak, bu işlerle uğraşanları cezalandırmaktır. Merkezi hükümet bu konudaki emirlerini beylerbeyi, sancak beyi ve kadılara hitaben yazar. Mukataaya verilecek yerler için mukataa sahibine iltizam tezkeresi vermek ve mukataa

⁶² Rıfat Özdemir, "Osmanlı Döneminde Dini Ve Sosyal Yapıların İnşası Ve Tamiri Üzerinde Bazı Bilgiler, Fırat Havzası Sanat Tarihi Sempozyumu, Elazığ, 1992, s.172.

⁶³ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal Ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, 1977, s.71-72.

⁶⁴ Rıfat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998, s.202.

beratının kaydı kadının göreviydi.

Osmanlı iktisadının temel özelliklerinden biri de iâşedir. İaşe, iktisadi faaliyete tüketici açısından bakan iktisadi görüşün dayanağıdır. Buna göre, iktisadi faaliyetin amacı insanların ihtiyacını karşılamaktır. Binaenaleyh üretilen mal ve hizmetlerin, mümkün olduğu kadar bol, kaliteli ve ucuz olması, yani piyasada mal arzının mümkün olan en yüksek düzeyde tutulması esastır.⁶⁵ İşte Osmanlı şehirlerinde bu uygulamayı yapan devlet görevlisi kadının bizzat kendisidir. Şehirlere gıda sağlamak ve bu gıdanın fiyatını belirleme işi de kadının sorumluluğundadır. Bu amaçla narh sistemi Osmanlı iktisadında yerini almıştır. Fahış kazancı engellemek ve esnafın mal üzerindeki belirleyiciliğini ortadan kaldırmak amacıyla narh sistemi uygulanmış ve malın fiyatını devlet adına kadı belirlemiştir. Narh fiyatları sancaklarda kadının başkanlığında, esnaf temsilcileri ve şehir ileri gelenlerinden oluşan bir mecliste tespit ediliyordu.⁶⁶

I.9. Osmanlı Devletinde Mahkeme ve Yargı Şekil

Osmanlı Devleti'nde şer-i ve örf-i davaların görüldüğü ve uygulandığı yere resmi yazılar ve kanunnamelerde mahkeme veya meclis-i şer denilmektedir.⁶⁷ Bu mahkemeler başlangıçta camilerde daha sonraları ise kadının evinin bir köşesinde veya kadının oturduğu evin yanında olurdu.⁶⁸ Şer'iyye mahkemeleri daha önce vasıflarını ve derecelerini belirttiğimiz kadıların şer'i hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer'iyye mahkemelerini ifade için mehakim-i şeriyye, meclis-i şer-i meclis-i şer-i enver veya nebevi gibi tabirler kullanılmaktadır. II. Mahmut döneminde şer'iyye mahkemesi ve kadılar hususunda önemli değişiklikler yapılmıştır. 1837 yılında İstanbul kadısının makamı Bab-ı Meşihat'taki boş odalara taşınmış ve ilk kez resmi bir mahkeme binasında yargı görevi ifa edilmeye başlanmıştır. 1838'de kadıların yetkileri kötüye kullanmalarını önlemek ve memlekette hakim olan usulsüzlükleri ortadan kaldırmak gayesiyle Tarik-i ilmiyye dair ceza Kanunname-i Hümayunu çıkarılmıştır. 1839'da Tanzimatın ilanı ile şer'iyye mahkemeleri konusunda önemli gelişmeler olmuştur. 1859 tarihinde Mahakim-i Şer'iyye hakkında nizamname şer'iyye

⁶⁵ Mehmet Genç, “Osmanlı İktisadi Dünya görüşünün ilkeleri”, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul, 2000, s.45-46.

⁶⁶ Mustafa Öztürk, “Osmanlı İktisadında Fiyatları Etkileyen Unsurlar”, *Prof. Dr. Şerafettin Turan Armağanı*, Elazığ, 1996, s.227.

⁶⁷ Halil İnalcık, “Mahkeme”, İ.A., İstanbul, 1988, C.7, s.149.

⁶⁸ İbrahim Yılmazçelik, *392 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili (H.1260-1264=M.1844-1848)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Elazığ, 1988, S.2, s.229-265.

mahkemelerinin yetki sınırları belirlenmiştir. Yani bu nizamname ile şer'iyye mahkemelerinin teşkilat ve fonksiyonları bazı sınırlamalara ve yeni düzenlemelere tabii tutulmuştur. Daha sonraki tarihlerde şer'iyye mahkemeleri dışında bir takım idari ve hukuki mahkemeler kurularak şeriye mahkemelerinin görevleri sınırlandırılmıştır.⁶⁹

Osmanlı Devleti'nde duruşmalar halka açık olarak yapılıyordu. Ve daha önce de belirttiğimiz gibi şuhu-dul hal denilen mahkeme jürisi de orada hazır bulunuyordu. Bu kişilerin mahkemede hazır bulunmaları adaletin güvenilirliği yönünden iyi olmakla beraber kaza-i hizmetler ücrete tabii olduğundan bu durum mahkemeye işi düşenlere pahalıya mal olabiliyordu. Çünkü alacakları hüccet veya diğer belgeler için katibiyye, hüddamiyye, ihzariyye gibi harçları ödemek zorundaydılar.⁷⁰

Mahkemede diğer fukuhanın ve dinleyicilerin hazır bulunması temel prensiptir. İslâm hukukçularının genel kanısına göre açıkta cereyan etmeyen bir duruşma şaibelidir. Ayrıca bunların kanaat ve önerilerinin kayda geçirilmesi gerekli görünmüştür. Kadının duruşması herkese açık olmalıdır. Başlangıç da bu durum için camii seçilmiştir. Başka bir binada yargılama yapılıyor ise kapı açık olmalıdır. Şayet kadının evi mahkeme ise evinin kapısı açık tutulmalıdır. Kadı kadınlar için ayrı bir gün tayin eder veya onları erkeklerden önce mahkemeye alırdı. Osmanlı kadısı yargılamayı Hanefi mezhebinin kurallarına göre yapar. Fakat davacı davasının diğer üç mezhepten birinin ahkamına ve içtihadına göre bakılmasını talep ederse buna uyulmak zorundadır.⁷¹

Kadı kendisine müracaat edilip davayı görmek istediğinde ilk önce davacıyı dinler. Bundan sonra davalıyı dinler, sonra davalıya davacının iddiası ile ilgili sorular sorar. Eğer davalı davacının iddiasını kabul ederse karar safhasına geçilir ve mesele sonuçlanır. Eğer davalı iddiayı reddederse bu takdirde kadısı davacıya iddiasını ispatlamasını bildirir. Fakat davacı iddiasını ispat babında hukuki delil getiremez veya lehine şahitler bulamaz ise onun talebi üzerine kadı davalıya yemin etmesini emreder. Bu yemin iddianın doğru veya yanlış olduğu konusundadır. Eğer davalı yemin ederse dava düşer eğer yemin etmeyi reddederse o taktirde hüküm davacı lehine verilecektir.⁷² Genellikle kadı davalıya yemin ettirmeden önce davacı tarafından getirilen şahitler gibi davalının gösterdiği şahitleri de dinlemek zorundadır.

⁶⁹ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.1, s.77.

⁷⁰ Ahmet Aksın, *19 Yüzyılda Harput*, Elazığ, 1999, s.113.

⁷¹ İlber Ortaylı, *Osmanlı Devletinde Kadı*, TDVİA, XXIV, İstanbul, 2001, s.54.

⁷² İlber Ortaylı, *Osmanlı Devletinde Kadı*, TDVİA, XXIV, İstanbul, 2001, s.54.

II. ŞER'İYYE SİCİLLERİ, ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI, ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ VE TARİHİ KAYNAK OLARAK SİCİLLERİN ÖNEMİ

II.1. Şeriyye Sicilleri

Sicil, lügatte; “resmî vesikaların kaydedildiği kütük” anlamındadır⁷³. İstılahı olarak da “insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere şer’iyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vekâyı sicilleri veya sicillât denilmektedir.”⁷⁴

Şer’iyye sicilleri ile ilgili iki önemli kavram vardır. Bunlardan birincisi olan *mahzar* sözlük anlamı itibarıyla huzur yeri, hazır olmak demektir.⁷⁵ Terim anlamı olarak ise:

1) Hukukî bir dava ile ilgili kayıtlar, tarafların iddialılarını ve delillerini içeren, ancak hakimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır.

2) Herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin muhtevasını, doğruluğunu ilâm için belgenin kayıt altında, mecliste hazır bulunan ve meseleye vakıf olan başta subaşı, çavuş ve muhızır gibi şahısların yazılı olarak takdir ettikleri şهادet beyanlarına ve imzalarına mahzar denilmektedir.⁷⁶

İkincisi ise *sakk-ı şer’î* olup şer’î mahkemeden verilen ilam, berat, kadı hücceti ve bu gibi yazılardaki tabirler, deyimler demektir⁷⁷. Terim olarak ise şer’î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazı usulüne veya bu çeşit yazılı belgelerdir.⁷⁸

Mahkeme esnasında zabıtların tutulması ile şerri mahkeme sicilleri meydana gelmiştir. Kadı defterleri, şeri mahkeme sicili, şer’iyye sicili veya sadece defterde

⁷³ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eski ve Yeni Harflerle*, (3.Baskı), Ankara, 1978, s.1140.

⁷⁴ Ahmet Akgündüz, *Şeriyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.I, s.17.

⁷⁵ Ahmet Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.I, s.17.

⁷⁶ Ahmet Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.I, s.17.

⁷⁷ Ferit Devellioğlu, “*Sicill*”, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1996, s.572.

⁷⁸ Ahmet Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.I, s.18.

denilen sicillerde bulunan belgeleri önce üç ana gruba ayırabiliriz:

- I. Devlet merkezinden gelen bütün fermân, emir ve tebliğler,
- II. Kadı tarafından verilen hükümler,
- III. Resmîyete geçirilmesi istenen vakıf, hibe, şaadet, vekalet, verase gibi konulara ait belgeler.⁷⁹

Bu defterlerde kadı veya naiblerin verdikleri kararların yazıldığı kısma sicil-i mahfuz, merkezden gelen her türlü emrin yazıldığı kismada sicil-i mahfuz defterlu, denirdi ki bütün bu kayıtları da mahkeme görevlilerinden olan mukayyit tutardı. Bu şekilde oluşan “kadı sicili kadı defter-i sicil-i mahfuz” veya sicil de denilen defterlerde kullanılan yazılar; rika ve çeşitleri, talik, talik kırması, hurda talik, nestalik ve çeşitleri, sülüs, sülüs kırması, divani çeşitleri ve pek nadir olarak da siyakattır. Bu siciller XVI. Yy’ın son senelerinden başlayarak XIX. Yy’ın sonlarına kadar gelen ve en aşağı IV. asırlık Türk tarihini, Türk sosyal hayatını toplamış olmaları itibariyle Türk tarihinin ana kaynaklarından.

İlk önce Abbasiler ve Selçuklular’da, sonra İlhanlılarda şer’iyye sicillerinin bulunduğu bilinmektedir.⁸⁰ Şer’iyye sicillerinden bize intikal eden kısımların XV. asrın sonlarından başladığı görülmektedir. Bundan dolayı her vilayet ve kaza merkezlerindeki mahkeme sicilleri, o bölgenin en güvenilir tarihi kaynaklarından sayılmaktadır. Bu bakımdan Osmanlı tarih araştırmacılarının mutlak suretle bu sicilleri incelemeleri gerekmektedir. Bu defterler incelenmediği takdirde verilecek hükümlerin eksik kalacağı muhakkaktır.⁸¹

II.2. Şer’iyye Sicillerinin Muhtevası

Şer’iyye sicillerinde yer alan kayıtları; kadı tarafından verilen hükümler, her hangi bir hadiseyi, bir şaadeti ve bir hibeyi resmîyete geçirilmesi istenen bir hususu ihtiva eden belgeler, devlet merkezinden gelen çeşitli yazılar şeklinde tasnif etmek mümkündür. Bu genel tasniftan yola çıkarak, şer’iyye sicillerinde yer alan belgeleri şu şekilde sıralaya biliriz:

⁷⁹ Mustafa Öztürk, “*Harput Şer’iyye Sicilleri*”, *Tarih İçinde Harput*, Elazığ, 1992, s.74.

⁸⁰ Hasan Moğol , “*Antalya Şer’iyye Sicilleri*” *Diyanet Dergisi*, Ankara, (Nisan-Mayıs-Haziran 1988), C.XXIV, S.2 s. 87.

⁸¹ Ahmet Aksın, “*218 numaralı Harput Şer’iyye Sicili 1249-1256 (m.1833-1840)*”, *Fırat Univ. Sosyal Bil. Ens.Dergisi*, Elazığ, 1999, C.9, s.1, 1-17.

1. Merkezden gönderilen her türlü fermân, berat ve mektuplar,
2. Ümera denilen mahalli yöneticilerin (Beylerbeyi, vali, sancakbeyi, mutasarrıf, mütesellim vb. görevliler) çeşitli konularda sancak ve şehir sorunlarını çözmek için yayınladıkları buyuruldular ile bunların icraatlarını gösterir kayıtlar.
3. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilanlar ile şehir yönetiminde kişi yada kurumlar arasında doğan anlaşmazlıkları çözümlmek için verdikleri hüccetler,
4. Şehrin mahalli listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar,
5. Şehir nüfusunu, nüfusun ırki ve dini yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldıkları hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler, evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralanma ve öldürme ile ilgili belgeler,
6. Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazarda satılan malları narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri ile ilgili kayıtları,
7. Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarızhaneler ile ilgili belgeler,
8. Altın ve para meseleleri ile çeşitli eşya kayıtlarını gösteren kayıtlar,
9. Ölen kişilerin meslekleriyle mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, bu kayıtlarda yer alan etnoğrafik eşya listeleri.⁸²

Kadıların gittikleri yerlere götürebilmeleri için Ser'iyne Sicilleri daha ziyade ince ve uzundurlar. 40 cm boyunda olan defterlerin 17-19 cm eni olurdu.⁸³ Defterlerin yazıları genelde talik kırmısı şeklindedir.⁸⁴ Eski defterler kadının cebine girecek kadar

⁸² İbrahim Yılmazçelik, *Diyarbakır Şer'iyne Sicilleri (Katalog ve Fihristleri)*, Ankara, 2001, s.8.

⁸³ Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul, 1986, s.1.

⁸⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "*Şer'i Mahkeme Sicilleri*", *Ülkü Halkevleri*, Ankara (Temmuz, 1935), S.29, s.366.

küçük iken Tanzimattan sonra hacimleri genişlemiştir.⁸⁵

Şer'iyye sicilleri defterlerinde bir kadı görevine başladığı zaman defterin ön kısmına adını, sanını ve vazifeye başladığı tarihi kaydeder. Daha sonraki zamanlarda mahkemeye intikâl eden davaları, emir, buyruldu ve fermanları yazardı.⁸⁶

Mahalli Şer'î mahkemelerde, kadı sicilleri kronolojik bir sıra ile tutulur. Kadılar tarafından verilen hükümler, hüccet ve kararlar her hangi bir olay, bir şehâdet, bir ikrar, bir hibeyi, resmiyette kaydolanması istenilen bir husus, devlet merkezinden gelen bütün fermân, emir ve tebliğlerin kadılar tarafından tetkik olup doğru oldukları tesbit edildikten sonra özetleri kaydedilirdi.⁸⁷

Şer'î mahkeme sicillerinin tedkikinden anlaşıldığına göre kadılar, hem kazâ ve hem de idâri işlere bakma vazifesi ile mükellef oldukları için, sadâretten, kadiaskerlik'ten, beylerbeyilik'den, vâililikden vesair benzer makamlardan gelen her emri saklıyorlar ve ona göre hareket etmek için birer suretlerini defterlere, sicillere kaydediyorlardı.⁸⁸ Kadılar, görevli bulundukları kazada muayyen bir zaman için kalıyorlar ve geldikleri zaman içinde cereyan eden muameleleri kendilerine mahsus olan defterlere kaydediyorlardı.⁸⁹

II.3. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

II.3.1. Mahkemenin Tanzim Ettiği Belgeler

II.3.1.1. Hüccet

Lügate göre sened, vesika ve delil anlamına gelmektedir.⁹⁰ Terim olarak ise, kadının kararını (hükmünü) ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini içeren ve üst tarafında kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgelerdir. Hüccet yerine zaman zaman senet tabiri de kullanılmıştır. Bazen kadının kararlarını ihtiva etse de, üst tarafında mühürlü ve imzalı kadılara ait bütün belgelere de

⁸⁵ Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, s.2.

⁸⁶ Mümtaz Yaman, “Şer’i Mahkeme Sicilleri”, s.154.

⁸⁷ Hasan Moğol, *Antalya Şer'iyye Sicilleri*, s.88.

⁸⁸ Mümtaz Yaman, “Şer’i Mahkeme Sicilleri” s.154.

⁸⁹ Mümtaz Yaman, “Şer’i Mahkeme Sicilleri” s.154.

⁹⁰ Rıfat Özdemir, “Şer’iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Elazığ, 1987, C.I, S.I, s.192.

hüccet denildiği olmuştur.⁹¹ Çok çeşitli hususları içeren bu belgeler bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir. Bunlar hakkında yapılan tespitlere göre hüccetler alım-satım, kira, nafaka, vekalet, vasiyet, kefalet, şehadet, ferağ, borç, hibe, rüşdün ispatı, nezir, keşif, sulh, irsaliye vs. konularını içermektedir.⁹²

Hüccetlerin rükünleri ise şöyledir: İlk önce kadının tasdik ibaresi yer alır. Bundan sonra başlangıç gelir. Sonra ise metne geçilerek önce tarafların takdimi yapılır ve konunun anlatılmasına geçilir. Konudan sonra meselenin sicile kaydedildiğini belirten ibare yer alır. Tarih kısım ise Arapça ve yazı ile yazılır. En sonda ise şuhûdü'l-hâl başlığı altında meselenin görüşülmesi sırasında hazır bulunan kimselerin adlarını içeren kısım bulunur.⁹³

II.3.1.2. İlam

Arapça ilm kökünden gelen bu kelime bildirme, anlatma demektir.⁹⁴ Hukukî terim olarak ise bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade etmektedir. Ancak Osmanlı diplomatiğinde, kadıların şer'i mahkemede görüşülen bir davanın kararını tasdik maksadıyla şeyhülislamlara veya her hangi bir konuda bilgi vermek amacıyla üst makamlara yazdıkları yazılara ilam denilmiştir. Lakin üst makamlara sunulan ilamlar arz niteliğindedir.⁹⁵ İlâmların rükünlerine gelince en başta elkab yer alır. Bundan sonra önce davacının kimlik tespiti, sonra da davalının kimlik tespiti yapılır. Sonra ise dava konusu ve ardından davalının cevabı yer alır. Davalının cevabı suçu kabul etme, suçu reddetme, suçu kısmen kabul veya karşı suçlamada bulunma şeklinde değişebilir. Eğer davalı iddiayı inkar ederse bu durumda hakim in davacıyı ispata çağırdığı kısım yer alır. Bu durumda şahidlerin dinlenmesine geçilir, ancak davacı şahidlerle iddiasını ispat edemezse davalıdan yemin etmesi teklif olunur. Bunlardan sonra ise hüküm kısmı yer alır. Hükümden sonra Arapça ve yazı ile yazılmış tarih kısmı bulunur. Tarihi müteakiben kadı veya naibin imza veya mührü yer alır.⁹⁶ İlâmda suçun ispatı ikrar yoluyla yani yemin teklifi sonucunda olursa "ilzam, ispat şekli

⁹¹ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk*, İstanbul, 1990, C. I, s.420.

⁹² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, 1988, s.108.

⁹³ Mübahat S.Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s.350.

⁹⁴ Mehmet Zeki Pakalın, "İlam", *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1993, C.II, s.51.

⁹⁵ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s. 345.

⁹⁶ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s.345-348.

şehadet yoluyla mümkün olursa "tezkiye" ifadesi kullanılmıştır.⁹⁷

II.3.1.3. Ma'ruz

Kelime manası olarak arz olunmuş, arz olunan anlamına gelen bu belge türü,⁹⁸ kadıların kararlarını ihtiva etmeyen, hüccetler gibi her hangi hukukî bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadıların icra makamlarına idarî bir durumu arz ettiği kayıtlardır.⁹⁹ Ma'rûzla ilâmın en önemli farkı mahkemenin kararının ma'ruzlarda yer almamasıdır.¹⁰⁰ Bu tanımlardan yola çıktığımızda halkın çeşitli konularda mahkemelere yaptığı şikayetlerin, kadının emriyle görevliler tarafından yapılan keşifler ve tahkikat raporlarının, naiblerin daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve kadının tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümlerin kadılar tarafından bir üst makama arz edilmesi ma'rûzlarda yer alan konulardır.¹⁰¹ Ma'rûzun rükünlerine gelince ilk önce arzın muhatabına göre hangi makama yazıldıysa o makama ait elkab yer alır. Bundan sonra konuya girilerek izah yapılır. Ma'rûzların bitiş formülleri ise yazılan makama göre değişir. Bundan sonra da tarih yer alır. Ma'rûzun sol alt köşesinde arz sahibinin adı ve vazifesini içeren bir imza bulunur.¹⁰²

II.3.1.4. Mürâsele

Arapça resel kökünden türeyen bu kelime lügatte haberleşmek, mektublaşmak ve resmi kadı mektubu anlamlarına gelmektedir.¹⁰³ Bu durumda kadıların kendilerine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs ya da makamlara hitaben yazdıkları belgeleri ifade etmektedir.

II.3.2. Üst Makamdan Gelen Belgeler

II.3.2.1. Fermânlar ve Beratlar

Padişah'tan gelen tuğralı emirlere fermân adı verilir. Bu belgeler bir konu hakkında padişahın kendisine İslâm hukuku çerçevesinde tanınmış olan yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olması nedeniyle padişahın kesin tavrına

⁹⁷ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, s.421.

⁹⁸ Ferit Devellioğlu, *Ma'ruz*, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1996, s.582.

⁹⁹ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, s. 421.

¹⁰⁰ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, s.421.

¹⁰¹ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994 s.218-219.

¹⁰² Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994 s.219.

¹⁰³ Ferit Devellioğlu, "Mürasele", *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1996, s.732.

göre kaleme alınmış ve sicillere *evâmir* veya *fermân* olarak kaydedilmiştir.¹⁰⁴ Arapça asıllı bir kelime olan ve yazılı kağıt anlamına gelen berat ise bazen nişan olarak da adlandırılmıştır. Bu tür belgeler padişah tarafından bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verilmesi halinde düzenlenen ve üzerinde padişahın tuğrasının yer aldığı belgelerdir.¹⁰⁵

II.3.2.2. Buyuruldu

Türkçe buyurmak mastarından türetilmiş bir kelimedir. Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptanpaşa, beylerbeyi gibi yüksek rütbedeki vazifelilerin, kendilerinden aşağıdakilere gönderdikleri emirleri ifade eden terimdir.¹⁰⁶

II.3.2.3. Tezkire

Zikr kökünden gelen ve tezekküre vesile olan şey manasındaki¹⁰⁷ tezkire aynı beldedeki resmî daireler veya şahıslar arasındaki yazışmalara dair belgedir.¹⁰⁸ Çıktıkları daireye ve verilmiş sebeplerine göre çok çeşitlidir. Bunlardan bazıları: Masraf tezkiresi, Rüûs tezkiresi, Arz tezkiresi, Davet tezkiresi, Berat tezkiresi, vb. gibi tezkireler mevcuttur¹⁰⁹.

Osmanlı diplomatikasında, daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arasında yazılan ve resmî bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir. Şer'iyye sicillerinde yer alan tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkireciler tarafından kaleme alınmaktaydı. Örneğin Anadolu Defterdarlığı'na bağlı maliye kalemlerinden olup Anadolu Eyaleti'ndeki mali hükümleri kaleme alan makama Tezkire-i Ahkâm-ı Anadolu; Rumeli'ye âit işleri kaleme alan makama ise Tezkire-i Ahkâm-ı Rumeli idi. Haremeyn Muhâsebeciliği veya Evkâf Muhâsebeciliği de evkâfa âit mâlî konularda tezkire verirdi. Bu makamlar, kendilerine berât ile bir cihet tahsis edilen şahısların eline, söz konusu berâta dayanarak tezkire verirlerdi. Bu tezkirelerin bir sûreti de Şer'iyye sicillerine, müstenid olan berâtıyla kaydedilirdi. Zirâ bu emirleri icrâ edecek olan

¹⁰⁴ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.1, s.39.

¹⁰⁵ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s.124.

¹⁰⁶ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s.197.

¹⁰⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994, s.245.

¹⁰⁸ Mehmet Zeki Pakalın, "Tezkire", *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1993, C. III, s.491.

¹⁰⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s.245.

makam, ilgili mahallin kadıları olup, uygulaması için sicile kaydı şarttı.¹¹⁰

II.3.2.4.Temessük

Temessük Arapça meslek kökünden gelmekte ve tutunma, sarılma anlamını taşımaktadır.¹¹¹ Kısaca borç senedi diyebileceğimiz temessükler mîrî arazi veya vakıf arazisinden yapılan satışlar neticesinde tasarruf sahiplerine verilen belgeler şeklinde de telafuz edilebilir.¹¹²

II.3.2.5.Mektup

İki belde ya da iki memleket arasındaki şahısların çeşitli vesilelerle birbirlerine gönderdikleri yazılara *mektup* denir¹¹³

Bunların dışında sicillerde memur izni, vergi ve cizye toplanması, müderris tayini, ihtida işlemleri gibi çok çeşitli konularda belgeler yer almaktadır.¹¹⁴

II.4.Tarihi Kaynak Olarak Sicillerin Önemi

Kadı sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defterleri veya zabıt defterleri diye anılan şer‘iyye sicilleri, özellikle sosyal, iktisadi tarih araştırmaları için birinci derecede önemli belgelerdir.

Değişik kültür camialarını içerisinde barındıran Osmanlı Devleti’nde mahalli uygulamaların bilinmesi ve farklılıkların açık ve ilgi çekici bir biçimde ortaya çıkarılabilmesi için dönemin hâkimi “*kadı*” tarafından zabt u rabt diye adlandırılan şer‘iyye sicilleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu vesikalar, Osmanlı Devleti’nin merkezdeki müesseselerinin daha iyi anlaşılabilmesi için hem de bölge tarihçiliğinin gelişmesi açısından önemlidir.¹¹⁵

Şer‘iyye sicillerinin önemini şu şekilde sıralayabiliriz:¹¹⁶

¹¹⁰ Ahmet Akgündüz, Şer‘iye Sicilleri, C.1, s.46.

¹¹¹ Ferit Devellioğlu, “*Temessük*”, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1996, s.1073.

¹¹² Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.1, s.48.

¹¹³ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s. 221.

¹¹⁴ Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988, C.1, s.48.

¹¹⁵ Mehmet Beşirli, “385 Numaralı Harput Şer‘iye Sicili’nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi”, *OTAM*, S.10, Ankara, 1999, s.4.

¹¹⁶ Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri*, s.12-17; Münir Atalar, “*Şer‘iye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*”, s.312-313.

1- Şer‘iyye sicilleri Osmanlı Devleti’nin siyasi, idari ve sosyal tarihinin bilinmeyen yönlerini ve bağlı olduğumuz geçmiş devirlerle ilgili yaşama koşullarını aydınlatmak ve belgelendirmek için fırsatlar sunan önemli hazinelerdir.

2- Siciller, bir bölgenin tarihini ve iktisadi şahsiyetlerini ortaya çıkarabilmek için bir bütün olarak değerlendirme yapılabilmesine katkı sağlarlar.

3- Geçmişte bulunan çeşitli fermanları, mektupları, tezkireleri ve diğer resmi kayıtları muhteva eden müspet belgelerdir.

4- Osmanlı Devleti’nden ayrılan ve bugün belki de sınırlarımız dışında olan toprakların gerçek tarihinin iyi bilinmesi için önemli vesikalardır.

5-Büyük devlet adamlarının hayat hikâyelerini bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarabilmek için şer‘iyye sicillerine başvurmak gerekir. Sicillerde, kimin nereye tayin edildiği, hangi tarihte hangi vasıfla, nasıl bir devlet hizmeti görevinde olduğu kaydedilmektedir.

6- Şehir tarihleri ve yurdun çeşitli bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı olan şer‘iyye sicillerinde geçen kişi adları, yer adları, aşiret ve cemaat isimleri büyük bir önem teşkil etmektedir. Buralarda geçen kadın ve erkek adları, unvanları ve lakapları, tereke zabıtlarında ve râ’ic listelerinde görülen eşya ve yiyecek maddelerinin isimleri dil ve folklor yönlerinden inceleme ve karşılaştırma konularıdır.

7- Bu defterlerde askeri sefer hazırlıkları, ordunun ihtiyaçlarının nasıl karşılandığını hakkında önemli bilgiler içerir.

8- Birbirlerine hasım olarak mahkemede davalaşan kişilerin nasıl dava açacakları, davalarını nasıl savunacakları, fıkıh kitaplarında yer alan bilgilerin nasıl hayata geçirildiği bu defterler yoluyla tespit edilebilir.

9- XV. ve XX. yüzyıllar arasında Anadolu halkının hayat ve geçim tarzı, ithalat ve ihracat olunan eşyalar, yetiştirilen tarım ürünleri, imal edilen sanayi mamulleri, Anadolu’daki sanat ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, para arzı ve çeşitleri, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarı ve cinsi, iktisadi olaylar vb. şer‘iyye sicillerinde yer alır.

10- İdari müesseselerin ve adli müesseselerin idari yapısı ve fonksiyonları, sosyal ve iktisadi müesseselerin zabıtları şer'iyce sicillerindeki kayıtlardan çıkartılabilir.

11- Aile hukuku ile ilgili kararlardan eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme müesseselerinin nasıl işlediğini, boşanma hakkının kadın tarafından nasıl kullanıldığını, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini, Türk ailelerinin refah seviyelerini ve Türk aile yapısında hangi şeylerin önem arz ettiği öğrenilebilir.

12- Şer'iyce sicillerindeki kayıtlardan yararlanarak çeşitli etnik ve dinsel toplulukların birbiriyle ve yargı ve yönetim organlarıyla ilişkilerini incelemek mümkündür.

13- Eski sanat abidelerinin varlığını, abidelerin yapılış ve tamir tarihleri bu defterlerden öğrenilir.

14- Tıp tarihiyle ilgili bilgiler, doktorlar ve hastalar arasındaki mahkeme yolu ile düzenlenen anlaşmalar, ameliyat senetleri vs. şer'iyce sicillerinden tespit edilebilir.

Şer'iyce sicilleri, arşiv malzemesinden faydalanmak suretiyle bugüne kadar yazılmış, Osmanlı tarihlerinde görülen yanlışlıkların düzeltilmesi, daha az hatalı ve umumi bir Osmanlı tarihi ve özellikle teşkilatı tarihinin yazılması mümkün olacaktır. Ayrıca, idari, siyasi, askeri hukuki, iktisadi, ticari ve diğer alanlarda Osmanlı müesseseleriyle ilgili bilgiler meydana getirilebilecektir.

Şer'iyce sicilleri Osmanlı padişahlarının akdettiği anlaşmalar ve bütün Osmanlı kanunları, Tanzimata kadar Müslüman Türk Devletlerinde, devletler hukuku alanında, İslam devletleri hukukuna dair şer'i hükümler uygulandığını ve bunların diğer kaynaklarla desteklendiğini göstermektedir. Tanzimattan sonra ise durum tamamen değişmiş ve Avrupa'da yeni yeni gelişen konuyla ilgili hükümler, Osmanlı hukukunu da tesiri altına almıştır.¹¹⁷

Günümüze kadar gelen bu tarih hazinesi defterlerin sayısı 20.000'den fazla olup, ülkemiz sınırları dışında kalan defterlerin sayısı hakkında kesin bilgi yoktur.⁴² Vaktiyle dağınık halde bulunan bu siciller ilk önce Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilerek çeşitli müzelerde toplanmış. 1980'li yıllardan sonra ise İstanbul dışında Anadolu'nun tümüne

¹¹⁷ Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, C.I, s.376.

ait sicil defterleri Ankara Millî Kütüphane'de toplanmıştır. İstanbul'a ait siciller ise halen İstanbul Nuruosmaniye'de İstanbul Müftülüğü Arşivi'nde bulunmaktadır.

Sicil defterlerinin araştırmacıların hizmetine sunulması amacıyla 1960'lı yıllardan itibaren bu defterlerle ilgili olarak bir takım katalog çalışmaları yapılmıştır. Bu konuda ilk katalog çalışmasını 1963 yılında Osman Ersoy yaparak Ankara Etnografya, Bursa, Diyarbakır, Kastamonu ve Sivas müzelerinde bulunan 2422 adet sicil katalogunu yayınlamıştır.¹¹⁸

Osman Ersoy'un dışında onun çalışmalarına devam olarak düşünülen bir başka katalog Mücteba İlgürel tarafından yapılmış ve bu katalogta Topkapı Sarayı Müzesi'nde toplanmış¹¹⁹. Şer'iyye sicillerinin kataloglanmasıyla ilgili bir başka çalışma Adana, Adıyaman, Besni, İçel, Malatya, Maraş, Mut, Siverek, Tarsus, Urfa'ya ait 449 adet defteri içermektedir ve Yusuf Halaçoğlu tarafından hazırlanmıştır.¹²⁰

Şer'iyye sicilleri ile ilgili en geniş katalog ise Ahmet Akgündüz tarafından hazırlanmıştır.¹²¹ Hazırlanan bu kataloglar sayesinde yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan siciller bir nebze olsun koruma altına alınabilmiş ve araştırmacıların hizmetine sunulabilmiştir.

¹¹⁸ Osman Ersoy, “Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih Ve Coğrafya Fakültesi Dergisi, İstanbul, 1969, XXI/3-4, s.33-65 .

¹¹⁹ Mücteba İlgürel, “Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru”, İ.Ü.Tarih Dergisi, İstanbul, 1975, s.28-29.

¹²⁰ Yusuf Halaçoğlu, “Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloguna Doğru, Adana Şer'iyye Sicilleri”, Tarih Dergisi, İstanbul, 1976, S.30, s.99-108.

¹²¹ Ahmet Akgündüz, Şer'iyye Sicilleri, İstanbul, 1988, C. I, s.83-215.

III. HARPUR ŒER'İYYE SİCİLLERİ KATALOĞU VE YAPILAN ÇALIŒMALAR

Harput Œer'iyye Sicilleri çeŒitli araŒtırmacılar tarafından tasniflenerek katalog haline getirilmiŒtir. Diyarbakır Müzesi'nde bulunan Harput Sicilleri, 1990 yılından itibaren Ankara'daki Milli Kütüphane'de muhafaza altına alınmıŒtır.¹²² 1942 yılında Maarif Nezareti'nin kararıyla Elazığ Adliyesi'nde bulunan siciller, Elazığ'ın eski eyalet merkezi olan Diyarbakır'a göndermiŒtir. Bir müddet sonra bu siciller, Cahit Sıtkı Tarancı'nın müze haline getirilen evine nakledilmiŒtir. 1985 yılında ise Diyarbakır'da yeni yapılan müzeye teslim edilmiŒtir. Harput Œer'iyye sicilleri, 1624 tarihinde baŒlamakta ve 1919 tarihinde sona ermektedir. Ancak bu tarihler arasında sık sık kesiklikler olmuŒtur, bunun sebebi bazı yıllara ait sicillerin henüz bulunmamıŒ olmasıdır. Vilayet merkezi Elazığ'a taŒınmadan önce Harput'ta meydana gelen yangın sonucunda sicillerin bir kısmı yanmıŒ, bir kısmı ise bazı kiŒilerin ellerine geçmiŒtir.

III.1. Harput Œer'iyye Sicilleri Kataloğu

İncelediğimiz tasnif çalıŒmalarına göre, en eski Harput Œer'iyye Sicili M.1624-1626 (H. 1034-1035) tarihlidir. En yeni sicil ise 394 numaralı sicildir. Bu sicil M. 1897-1919 (H.1315-1337) tarihlidir.

¹²² Mehmet BeŒirli, "385 Numaralı Harput Œer'İye Sicilinin Tanıtımı ve Osmanlı Œehir Tarihi AçıŒından Önemi", s.9.

**Harput Şer‘iyye
Sicileri Kataloğu;¹²³**

Envanter No:	Hicri Tarih:	Miladi Tarih:
181	1040-1042	1630/1631-1632/1633
218	1249-1256	1833-1840
278	1076-1077	1665/1666-1666/1667
324	1064-1090	1653/1654-1679/1680
331	1094-1096	1682/1683-1684/1685
350	1073	1662/1663
362	1082-1083	1671-1673
368	1074-1075	1663-1664
381	1283-1284	1866/1868
382	1072-1073	1661/1662-1662/1663
383	1034-1035	1624/1625-1625/1626
384	1047-1066	1637/1638-1655/1656
385	1064-1066	1653/1654-1655/1656
386	1042-1043	1632/1633-1633/1634
387	1310-1327	1892/1893-1909/1910
388	1122-1124	1710/1711-1712/1713
389	1279-1280	1862/1863-1863/1864
390	1280-1281	1863/1864-1864/1865
391	1103-1133	1691-1720
392	1260-1264	1844-1848
393	1253-1256	1837/1838-1840/1841
394	1315-1337	1897/1898-1918/1919
395	1315-1318	1897/1898-1900/1901
396	1136-1138	1723/1724-1725/1726
397	1076-1077	1665/1666-1666/1667
398	1230-1255	1814/1815-1839

Yukarıda tablo halinde verdiğimiz sicillere ek olarak Prof. Dr. Mustafa Öztürk tarafından Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi’nde altı adet daha Harput Şer‘iyye Sicili tespit edilmiş ve bu sicillerin birer suretleri Fırat Üniversitesi Tarih Bölümü Kütüphanesi’ne kazandırılmıştır. Bu defterler ise şunlardır:

¹²³ Ahmet Akgündüz, M. Fahrettin Kırzioğlu ve Osman Ersoy, 394 numaralı defterin bitiş tarihini H.1331 olarak vermiştir; ancak İbrahim Erdoğan, defterin orijinalini incelediğini ve defterin bitiş tarihinin H.1337 tarihine denk geldiğini belirtmektedir. Bkz. Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri*, s.189; M. Fahrettin Kırzioğlu, “Harput Mamuretil’Aziz Şer‘iyye Sicilleri” *Yeni Fırat*, S. 26, Elazığ, 1966, s.13-14; Osman Ersoy, “Şer‘iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru”, *Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Araştırmaları Dergisi*, C.13, S.24. s.1; İbrahim Erdoğan, *XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Osmanlı Toplumunda Değişim Eğilimleri (Harput Örneği)*, (Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 2006, s.9.

1. 38244-I. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili
2. 38244-II. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili
3. 38244-III. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili
4. 38244-IV. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili
5. 38244-V. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili
6. 38244-VI. Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili

Buna göre tasnif edilerek katalog haline getirilen ve daha sonra tespit edilen sicillerle birlikte otuz iki adet Harput Şer‘iyye Sicilinin olduğu anlaşılmaktadır.

III.2. Harput Şer‘iyye Sicilleri Konusunda Yapılan Çalışmalar

Bugüne kadar Harput Şer‘iyye Sicillerini konu alan çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaları, Yüksek Lisans tez çalışmaları ve makaleler olmak üzere iki kısımda inceleyebiliriz.

III.2.1. Yüksek Lisans Tez Çalışmaları

1. HALAÇOĞLU, Ahmet, *381 Numaralı Harput “Mamuretü'l-‘Aziz” Şer‘iyye Sicili H.1283-84 (M.1866-68)*, (Basılmamış Yüksek lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 1986.

2. TIZLAK, Fahrettin, *398 Numaralı M.1814/1815-1839 (H.1230-1255), Harput Şer‘iyye Sicili*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elazığ, 1987.

3. YILMAZÇELİK, İbrahim, *392 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili H. 1260-1264 (M. 1844-1848)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 1987.

4. AKSIN, Ahmet, *218 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili H.1249-1256 (M.1833-1840)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1990.

5. KOÇLAR, Bekir, *362 Numaralı Harput Şer‘iyye Sicili H.1082-1083(M. 1671-1673)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1990.

6.GÜLCÜ, Erdinç, *1691-1720 M.(1103-1133 H.) Tarih ve 391 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1993.

7. UZUN, Celalettin, *H.1048-1049/M.1638-1639 Tarihli Harput Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 2011.

8. DANIK, Sevdâ, *H.1036-1037/M.1627 Tarihli Harput Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon ve Değerlendirme)*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 2013.

III.2.2. Makaleler

1.KIRZIOĞLU, M. Fahrettin, “*Harput Mamuratü'l-Aziz Şer'iyeye Sicilleri*”, *Yeni Fırat Dergisi*, S.2, Ankara, 1966, s.11-14.

2. HALAÇOĞLU, Ahmet, “*Şer'iyeye Sicillerinin Önemi ve 381 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili (H.1283-84, M.1866-68)'nin Tanıtımı*”, *Fırat Üniversitesi Dergisi*, C.1, S.1, Elazığ, 1987, s.33-48.

3. TIZLAK, Fahrettin, “*398 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicilinin Özellikleri*”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S.2, Elazığ, 1998, s.199-203.

4. AKSIN, Ahmet, “*218 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi*”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.9, S.1, Elazığ, 1999, s.1-17.

5. BEŞİRLİ, Mehmet, “*385 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi*”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi (OTAM)*, S.10, Ankara, 1999, s.3-25.

6. UZUN, Celalettin, “*1638-1639 (H.1048-1049) Tarihli Harput Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi*”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), Elazığ, 2013, s.255-290.

7. DANIK, Sevdâ, “*1627 Tarihli Harput Şer'iyeye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi*”, *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, C.1, S.1, Elazığ, 2014, s. 65-132.

IV. M.1669-1672 / H.1080-1082 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN (s. 1-166) TANITIMI VE TRANSKRİPSİYONUNDA TAKİP EDİLEN METOD

IV.1. M.1669-1672 / H.1080-1082 Tarihli Harput Şer'iyye Sicilinin Tanıtımı

1. Tezin Adı: M.1669-1672 / H.1080-1082 Tarihli Harput Şer'iyye Sicili Metin Değerlendirme.

2. Tezin Konusu: M.1669-1672 / H.1080-1082 Tarihli Harput Şer'iyye Sicilinin Yayını, Hazırlanması ve Değerlendirilmesi.

3. Tezin Amacı ve Yöntemi: İncelememize konu olan Harput Şer'iyye Sicili Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi'nde bulunmakta olup, 38244-I demirbaş numarada muhafaza edilmektedir. M.1669-1672 / H.1080-1082 yıllarına ait olup, toplam 166 sayfa, 83 varaktan oluşan bu defterin sayfa numaraları orijinal olmayıp, sonradan verilmiştir. Defterin başından 136. sayfaya kadar olan kısımda alım-satım, borç, rehin, hibe, vasi, vekil tayini, mehir, miras gibi konulara ait belgeler bulunmaktadır. Bu belgelerin büyük bir kısmı hüccetler bir kısmı ilamlardan oluşmaktadır. 89 ve 93. sayfalar ile 136. sayfadan 166. sayfaya kadar olan kısımda ise merkezden gönderilen ferman, mektup, berat, tezkire, kayıt gibi belgelerin suretleri bulunmaktadır. Bu defterde toplam 466 adet belge vardır, ancak bu belgelerden iki tanesi iptal edildiğinden geçerli belge sayısı 464'tür.

İncelediğimiz sicil de belgelerin birçoğunu alım-satım, borç, rehin, hibe, vekâlet, vasi, mehir, miras ve mal davaları oluşturmaktadır ki bunlara *sicil-i mahfûz* denilmektedir.

IV.2. Transkripsiyon Sırasında İzlenen Usul ve İmlâ Esasları

Günümüz harflerine aktarılan 1 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili'nde hafif bir transkripsiyon takip edilmiş ve kelimelerin yazılışında genel olarak Türkçe imlâ kuralları uygulanmıştır.

1. Transkripsiyonu yapılan 1 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili'nde hükümlerin hemen üstünde koyu puntolarla genel sıra numarası, köşeli parantez içerisinde sayfa numarası ve hemen ardından tire ile hüküm numarası verilmiştir. Bundan sonra hükmün kısa ve ana hatlarıyla özeti yer almıştır.

2. “İçindekiler”bölümünde yer alan konular, transkribesi yapılan hükümlerin özetleridir. Bunların hemen sağ tarafında kesme (/) işaretinden sonra verilen rakamlar ise, bu hükümlerin tez içindeki sayfa numaralarıdır.
3. Arapça ve Farsça kelimelerde geçen hemze /ء(‘) ve ayn /عharfi (‘) şeklinde gösterilmiştir.
4. Apostrof işareti olarak (') kullanılmıştır.
5. Kelime başlarındaki hemze ve aynlar gösterilmemiştir.
6. Kaf/ك ve gayn / غ ile yazılan uzun hecelerde a, ı ve u üzerine düz çizgi kullanılmıştır. Meselâ kâim makâm, sagîr, merkûm gibi.Ancak ağa, kadı, kanun gibi çok kullanılan kelimeler de bu usul uygulanmamıştır.
7. Ayn / عharfini gösteren (‘)işareti bazı Arapça ve Farsça kelimeler, metinde çok kullanıldığından yazılışlarında bunlara yer verilmemiştir. Meselâ bazı, bazen, defa vb.
8. Bazı kelimelerin mümkün olduğu ölçülerde günümüzdeki okunuşlarına yer verilmiştir. Etmek yerine ekmek, timur yerine demir ve havlu yerine avlu şekilleri tercih edilmiştir.
9. Türkçe'de yaygın olarak kullanılan ispet“ye /ٻٻٻleri şeddeli okunmuştur. Meselâ şer‘iyye, mahmiyye vb.Yaygın olmayanlar da ise tek“ye/ٻ”tercih edilmiştir. Kâtibiye, hammâliye, dükkâniye gibi.
10. Günümüzde kullanılan ve herkesçe bilinen şahıs isimlerinde halen kullanılan imlâ kabul edilmiş, bunlardan uzatma işaretleri olan (â, î, û) ile ayn /ع(‘) ve hemzelere /ء(‘) yer verilmemiştir. İsmail, Ramazan, Şaban vb. Buna karşılık günümüzde kullanımdan düşen şahıs isimlerinde uzatma işaretleri ile ayn /عve hemzeler / ءbelirtilmiştir. Hüdâverdi, Pîr vb.İnceltmelerde ise sadece â şekli tercih edilmiştir. Celâl, İslâm, Yadiğâr vb.
11. Yer isimlerinde genel olarak uzatma işaretleri kullanılmamış ve transkripsiyon uygulanmamıştır. Cami-i kebir mahallesi vb. Bazen zorunlu hallerdeki uzatmalar ile ayn /عharfi gösterilmiştir. Âmid vb.İnceltme işaretleri ise uygulanmıştır.

12. Terkipli ve birden fazla kelimeden meydana gelen yer ve müessese isimlerinde birinci kelimenin ilk harfi büyük, sonraki kelimenin ilk harfi küçük yazılmıştır. Meselâ yer isimlerinde Medine- i münevvere, Haremeyn-i şerîfeyn, Kudüs-i şerîf; müessese isimlerinde Divan-ı hümayûn, Dergâh-ı mu‘allâ, Harput kal’asında olduğu gibi.
13. Şahıs isimlerinden önce gelen meslek isimleri, görev veya unvanlar büyük harfle başlatılmıştır. Meselâ Mütesellim Ebubekir Efendi, Nâib Hamdi Efendi, es-Seyyid Ömer Efendi, Haffâir vb.
14. Devlet görevlilerinin veya kendilerine birinci derecede önem verilen şahısların isimlerinden sonra gelen dua cümleleri , iki tire arasında verilmiştir. Meselâ Harput Kadısı Mevlânâ Mehmed-zîde fazluhû-; Diyarbekir vâlisi vezîrim İbrahim Paşa-edâmallahute‘âlâiclâlehû; Abdülcelil-ufiyeahu-gibi.
15. Türkçe fiillerde gerindium eklerinde son hece “up”, “üp”yerine “ıp”, “ip” tercih edilmiştir. Meselâ edüp, alup, verüp yerine edip, alıp, verip gibi.
16. Şühûdü'l-hâlb ölümünde şahısların isimlerinden sonra gelen unvan, meslek ve şahısların tanımlayıcı sıfatların ilk harfleri küçük harfle verilmiştir.. Meselâ Seyyid Ebubekir el-mu‘îd, İbrahim Efendi dersi‘âm, Hüseyin Çelebi kâtib-i voyvoda vb.
17. Dili geçmiş zamanlardaki yazılışlarda şu yol izlenmiştir: Meselâ etti, gitti, baktı yerine o günün dil hususiyetleri dikkate alınarak etdi, gitdi, bakdış ekliyle“dal /ذ“ harfi açığa çıkarılmıştır.
18. Sicilin yırtık, kopuk, silik, görüntüsü çıkmamış veya fizikî özelliklerinden dolayı okunamayan kelimeler(...) şeklinde gösterilmiştir. Okunuşları tereddütlü kelimelerin sonuna kelimeye bitişik olduğu halde ? konmuştur. Okunamayan yerlerde ise...? Şekli tercih edilmiştir. Metinde zaman zaman kâtipler tarafından boş bırakılan yerler bulunmaktadır. Bunlar genelde şahıs isimleridir. Kâtiplerce boş bırakılan bu yerlerin okuyucu tarafından bilinmesi amacıyla () işareti konmuştur.

19. Metinde üzeri kâtiplerce çizilerek iptal edilen cümlelerin transkripsiyonları yapılarak « » şeklinde tırnak içine alınmıştır. Mükerrer yazılan veya üstü çizilen kelimeler metne dâhil edilmemiştir.
20. Metinde kâtiplerce yanlış yazıldığı kesin olarak tespit edilen kelimelerin transkripsiyonları verilmekle birlikte, köşeli parantez [] içinde doğrusu verilmiştir.Yine kâtiplerce unutilan veya atlanan, ancak tarafımızca transkripsiyona eklenen kelimelerde bu şekilde gösterilmiştir.
21. Varak numaraları köşeli parantez içinde ve koyu puntolarla [] şeklinde verilmiştir.
22. Şahısların yazımı sırasında geçen oğlu ve kızı olduğunu belirten Arapça bin, binti, veled-i ifadeleri kısaltılarak transkripsiyon sırasında b., bt., v. şeklinde kullanılmıştır.
23. Her türlü kitap, risale, fetva kitabı vb.italik olarak verilmiştir.
24. İdarî birimler ve tereke taksiminde yer alan eşya türündeki isimler umumî olarak beşerli tablolar halinde ve bir sıra dâhilinde verilmeye çalışılmıştır. Boş görülen tablo hücrelerinde unutilan yada yazılmayan bir kelime veya cümle yoktur. Bu durum, okuyucuyu yanıltmamalıdır.
25. Rakamların yazımı sırasında binli hanelerden sonran nokta, buçuklu ifadelerden sonrada virgül kullanılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BELGELERİN ÖZETLERİ

1 [s.1/b.1] Şehir kethüdası tarafından yapılan masraflara ait liste

2 [s.1/b.2] Emir Ahmed oğlu Ali Ağa'ya hizmet etmekte iken vefat den Mehmed Bey'in terekesi

3 [s.1/b.3] Mahkemeye sakâ ve seraydâr tayini

4 [s.1/b.4] Şehir Kethüdası Sefer Bey'in masraflarına ait liste

5 [s.2/b.1] Hicrî 1081 yılı Şaban ayına ait narh listesi

6 [s.2/b.2] Hicrî 1081 yılı Zilkade ayına ait narh listesi

7 [s.2/b.3] Harput ahalisinden Beşir b. Ali, İvaz b. Abdullah, İbrahim b. Ali Beşe, Seyyid Hüseyin vb. kimselerin davalarını görüp yüksek miktarda ücret alan kaza imamlarından Abdüllatif'in halktan aldığı paraları geri vermesi ve bu gibi meselelere bir daha karışmaması /

8 [s.3/b.1] Harput'un Hoca mahallesi ahalisinden vefat eden İsmail b. Osman'ın hayatta iken mehir olarak zevcesi Huri bt. Mustafa Hatun'a verdiği beş adet eve İsmail'in annesi Uslu Hatun bt. Abdülcelil'in müdahale etmemesi

9 [s.3/b.2] Harput kasabası ahalisinin hizmetinden memnun oldukları Menzilci Hüseyin Çelebi b. Haydar Ağa'nın tekrar gelecek sene menzilcilik yapması talepleri

10 [s.4/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Ayşe bt. Abdullah'ın hayatında iken oğlu Seyyid Osman'a hibe eylediği bahçe, dükkân ve eşyalara hariçten müdahale edilmemesi

11 [s.5/b.1] Harput ahalisinden vefat eden Ahmed Beşe'den oğulları Osman ve Ömer ile hanımı Fatma bt. Osman'a intikal eden terekeyi vekilleri Mustafa Beşe b. Nimetullah'tan aldıkları

12 [s.5/b.2] Harput ahalisinden Ali b. Abdülhalim'in Hamidi deresi mevkiindeki bağına Mevlüd b. Yusuf'un müdahale etmemesi hususundaki iddiasının geçersiz olup esasen bağın Mevlüd'e ait olduğunun tespit edildiği

13 [s.6/b.1] Kürk köyü ahalisinden Ali b. Mustafa, kardeşi Hamza, hemşiresi Ferah ve amcalarının hanımları Fatma ve Meryem'in bağlarını Germürü köyü halkından Süleyman Ağa b. Evliya Bey ve Zülfikar Ağa b. Evliya Bey'e sattıkları

14 [s.6/b.2] Harput ahalisinden zimmi İgob ve Balcan v. Sefer ile anneleri Menane'nin ev ve bey yerlerini üvey babaları Tomacan'a sattıkları

15 [s.6/b.3] Harput ahalisinden el-Hâc İbrahim Ağa'nın oğulları Osman, Yusuf ve Süleyman Beylerin Mürü ve Mezraa köylerindeki toprakları Ömer Ağa b. Mustafa Ağa'ya sattıkları

16 [s.7/b.1] Tepecik köyü ahalisinden Şaban b. Köçek'in köy dahilinde Yedekçizadeler'e tasarruf hakkını sahib-i arz ile verdiği toprağından başka ve köy halkından Rasül b. Ebubekir'de toprağı olmadığını mahkemede ikrar ettiği

17 [s.7/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ümmü bt. Ali ve kızı Esmâ'nın işlerini görmek için Hacı Ali b. Mehmed'i vekil tayin ettikleri

18 [s.7/b.3] Hacılı mahallesi ahalisinden vefat eden Mehmed b. İbrahim'den küçük yaştaki çocukları Mehmed ve Fatma'ya kalan malları muhafaza için Molla Mustafa b. Haydar'ın vasi tayin edildiği

19 [s.7/b.4] Harput ahalisinden Osman Beşe b. İbrahim'in Ortak nahiyesindeki bağda bulunan hissesini Osman b. Ömer'e sattığı

20 [s.8/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Katın bt. Seyyid Hasan Efendi'nin küçük yaştaki çocukları olan Ahmed ve Saime'ye Ayşe Katın b. Ali Baba'nın vasiye tayin edildiği

21 [s.8/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden Fahreddin Çelebi'nin küçük kızı Belkıs ile Ahiyusuf mahallesi ahalisinden vefat eden Zinnureyn Çelebi'nin kızları Asiye ve Ayşe'ye amcaları Feyzullah Çelebi b. Mehmed Efendi'nin vasi tayin edildiği

22 [s.8/b.3] Zahirîye mahallesi ahalisinden vefat eden Hacı İbrahim b. Hacı'dan intikal eden terekeden amca çocukları olan Mürîdi köyü halkından Hasan Beşe b. Hacı, Molla Mehmed b. Beyazıd ve Mevlud b. Kızılkoca'ya hisselerinin verilmesi

23 [s.9/b.1] Harput'un (...) mahallesi ahalisinden (...)’in Holvenk köyündeki tarla, bağ, çevirme, harabe ev yerleri ve kavak bahçesini Dergâh-ı âlî ağalarından Ali Ağa'ya sattığı

24 [s.9/b.2] Şintil köyü ahalisinden zimmi Şadık v. Ohtek'in Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa b. Hasan Ağa'nın topraklarında yapacağı ziraate karşılık kendilerine 53, 5 esedî kuruş borç verip öküz, inek ve camuslarını rehin olarak bıraktığı

25 [s.9/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ömer Çelebi b. Mehmed Bey'in Holvenk köyündeki toprak, ev, harman yeri ve sularının bir kısmını Mehmed Çelebi b. Mahmud'a sattığı

26 [s.10/b.1] Aslen Harputlu olup halen Erzurum'da ikamet eden Ahmed Çelebi b. Mustafa'ya ceddi el-Hâc Ahmed'den intikal eden Uzan nahiyesindeki arazinin yarı hissesini kardeşinin oğlu Mehmed'e kiraya verdiği

27 [s.10/b.2] Harput ahalisinden el-Hâc Ömer b. Mustafa Ağa'nın Şintil köyündeki tarlalarını Hasan Ağa'nın oğulları Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa'ya sattığı

28 [s.11/b.1] Harput ahalisinden ve Dergâh-ı âlî ocak ağalarından Ali Ağa'nın her türlü mal ve eşyasını oğlu Bekdaş Ağa ile vefat eden oğlu Ebubekir Ağa'nın oğlu Mustafa Bey arasında taksim ettiği

29 [s.11/b.2] Cami-i kebir mahallesinde vefat eden Mustafa'nın oğulları Ömer ve Hüseyin'e intikal eden Perçenç köyündeki 1/4 çiftlik toprağının Beşir Beşe'ye satılarak nafakalarının temin edilip babalarının borçlarının ödendiği

30 [s.12/b.1] Cami-i kebir mahallesinde vefat eden Mehmed'in oğlu Hüseyin'e intikal eden Perçenç köyündeki 1/4 çiftlik toprağının Beşir Beşe'ye satıldığı

31 [s.12/b.2] Harput'un Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Mehmed Çelebi b. Ali Bey'in köydeki ev, ağıl, çayır, bağ, bahçe, mera ve tarlalarını Allahverdi Ağa b. Mustafa Çavuş Ağa'ya sattığı

32 [s.13/b.1] Habusi köyü gayrimüslim ahalisinden Bağdasar v. Teşik ve Kâkil v. Teşik'in çiftlik, tarla, harman ve evlerini Zekeriya Efendi b. Mehmed'e sattıkları

33 [s.13/b.2] Zahiye mahallesi ahalisinden Ali Çavuş b. Mehmed Ağa'nın tarla, menzil ve harman yerlerini Ali Çavuş b. Mehmed'e sattığı

34 [s.14/b.1] Zahirîye mahallesi ahalisinden el-Hâc Murad Beşe b. Abdullah'ın Ahır köyündeki ev, harman yeri ve tarla gibi mülkleriyle buğday ve arpasını Ali Ağa'ya sattığı

35 [s.14/b.2] Harput ahalisinden ve Dergâh-ı âlî ocak ağalarından Ali Ağa'nın her türlü mal ve eşyasını oğlu Bekdaş Ağa ile vefat eden oğlu Ebubekir Ağa'nın oğlu Mustafa Bey arasında taksim ettiği

36 [s.15/b.1] Harput Zâbiti Behlülzade Ahmed Bey ve oğlu Mustafa Bey'in Tadım köyündeki evlerini Ali Ağa'ya ve aynı köydeki topraklarını ve kullandıkları suya ait hisselerini Ömer Ağa'ya satıp paralarını aldıkları

37 [s.16/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim Bey b. Hasan'ın eski hanımı Rahime bt. Seyyid Hüseyin Hatun ile Akçakendli köyü halkından ammetesi Selçuk bt. Halil Hatun'a intikal eden terekesinin paylaşımındaki anlaşmazlığın giderildiği

38 [s.16/b.2] Harput'un Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim Bey'in verasetinin Rahime Selçuk hatunlara ait olduğu

39 [s.17/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Muradcan v. Melkâr'ın kavak bahçesini Ömer Ağa'nın hizmetkârı (kölesi) Ahmed'e sattığı

40 [s.17/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Veli Beşe b. Abdülatif'in Girit seferinde iken vefat eden babası Abdülatif'in borcunu ödemek üzere malından para alan kardeşi Ali Beşe'nin vekili Yusuf Beşe b. Hasan'ın mahkemede itirafta bulunduğu

41 [s.17/b.3] Hoğu köyü ahalisinden Yoğdek ve kardeşi Saydek v. Melkon'un tarlalarını Siyavuş Beşe b. Abdullah'a sattıkları

42 [s.17/b.4] Harput ahalisinden Ebubekir b. Osman'ın vefat eden kardeşi Ömer'in terekesinden yengesi Kâfiye Hatun'da alacağı bulunduğu dair iddiasının mahkemece geçersiz olduğu

43 [s.18/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden Fatma ve Rahime hatunlara vefat eden babaları Mustafa'dan kalan ev, bağ, bahçelerinin satım vb. işlerine Seyyid Ebubekir Çelebi b. Mehmed'i vekil tayin ettikleri

44 [s.18/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Fatma bt. Peri Beşe'ye babasından intikal eden ve kardeşi Ali Bey'in zimmetinde bulunan parada hakkı olmadığı

45 [s.19/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Emine bt. Ömer Ağa'nın vefat eden zevci Ali Bey'in zimmetinde bulunan mehr-i müeccelini terekeyi elinde bulunduranlardan alması

46 [s.19/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Mehmed b. Seydi'nin tarlalarını suyuyla birlikte Ahmed Beşe b. Rıdvan'a sattığı

47 [s.20/b.1] Harput kazasına bağlı Pekinik köyü ahalisinden zimmi Markirek ve kardeşi Kesper v. Yagob'un Hüseyin köyü halkından Halil Beşe'ye olan borçlarını ödemeleri

48 [s.20/b.2] Tadım köyü zimmilerinden David Bey'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

49 [s.20/b.3] Tadım köyü zimmilerinden Melkik v. Erkik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

50 [s.21/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Markos v. Opek'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

51 [s.21/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Avidik v. Menkas'ın ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

52 [s.21/b.3] Tadım köyü ahalisinden zimmi Budak v. Serkis'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

53 [s.22/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Serkis v. Moşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

54 [s.22/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Kirakos Keşiş ve kardeşi Markir'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattıkları

55 [s.22/b.3] Tadım köyü zimmilerinden Aleksan v. Moşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

56 [s.22/b.4] Tadım köyü zimmilerinden Melkiş v. Sehak'ın ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

57 [s.23/b.1] Tadım köyü ahalisinden Davidik v. Abraham'ın tarla, ev ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

58 [s.23/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi ve Mehmed Çelebi b. Mustafa Bey'in Tadım köyündeki tarlalarını Ali Ağa'ya sattıkları /

59 [s.23/b.3] Harput ahalisinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş'un Avcılı köyünde bulunan tarlalarını Ali Ağa'ya sattığı /

60 [s.24/b.1] Tadım köyü ahalisinden zimmi Vartenik v. Markos'un ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı /

61 [s.24/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Rahime bt. Ömer Hatun'un Tadım köyündeki tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı /

62 [s.24/b.3] Ebutahir mahallesi ahalisinden Şaban b. Abdülbaki'nin oda, eyvan, ahır ve samanlığını avlusuyla birlikte Hüseyin'e sattığı /

63 [s.25/b.1] Harput'a bağlı Havâss-ı hümâyûn köylerinden Kesrik, Körpe, Holvenk, Bizmişen, Sürsürü, Hersenk, Hırhik, Ağiki, Kuyulu, Arındık, Vertatil, Hugi, İçme, Perçenç, Ertemnik, Şintil ve Şemsi ahalisinden bazı zimmilerin Hokes v. Nikegos'u işlerini gördürmek üzere kendilerine vekil tayin ettikleri /

64 [s.25/b.2] Harput ahalisinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş'un Avcılı köyünde bulunan tarlalarındaki hisselerini Ali Ağa'ya sattığı /

65 [s.26/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Bey b. Peri Beşe'nin verasetinin zevcesi Emine bt. Ömer Ağa ile kardeşi Halil Bey'e ait olduğu /

66 [s.26/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Hüseyin Çelebi b. Nuh Ağa'ya Mollakendi köyünde vefat eden dedesi Ömer Efendi ve babası merhum Nuh Ağa'dan kalan tarlaları Beyzade Mehmed Ağa'ya sattığı /

67 [s.27/b.1] Harput ahalisinden zimmi Bahadır v. Eremyan'ın Pabuççular çarşısındaki dükkânını Seyyid Ali b. Toprak'a sattığı /

68 [s.27/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Fatma ve Rahime hatunlara ve küçük yaştaki amca çocukları olan Ali, Ömer, Ebubekir ve Mehmed'e miras kalan evlerin zamanla harabe bir hale gelmesiyle bakım ve onarımına paraları olmadığından ve çocukların da nafakaya ihtiyaçları bulunduğu köy halkından Osman'a satıldığı /

69 [s.28/b.1] Harput ahalisinden Ömer b. Osman'ın evini Osman b. İbrahim'e birer beygir, kılıç ve tüfek karşılığında sattığı /

70 [s.28/b.2] Habusi köyü ahalisinden Tomik, Sehak ve Yoğık kardeşlerin ev, tarla, bağ, bahçe ve harman yerlerini Mahmud Kethüda b. Ömer'e sattıkları /

71 [s.28/b.3] Habusi köyü ahalisinden zimmi Menzek v. Körkik'in tarla, su ve harman yerlerini Mahmud Kethüda b. Ömer'e sattığı /

72 [s.28/b.4] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Mehmed Bey b. Ali Bey'in köydeki bazı gayrimenkullerini Mustafa Ağa b. Davud Beşe'ye sattığı /

73 [s.29/b.1] Harput kalesi ahalisinden Mustafa b. Hacı Hasan'ın evlerini Hasan Çelebi b. Mustafa'ya sattığı /

74 [s.29/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden vefat eden Habil Beşe'nin verasetinin zevcesi Fatma, oğulları Hasan Beşe, Hacı Mustafa, Mehmed ve kızları Fatma, Raziye ve Elife hisselerine göre dağıtılması /

75 [s.30/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Saliha bt. Hacı Osman'ın verasetinin eski zevci Ahmed Bey ile oğulları Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi arasında taksim edilmesi /

76 [s.30/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden vefat eden Habil Beşe'nin verasetinin kızı Fatma bt. Habil Beşe ile oğulları Hasan Beşe ve Hacı Mustafa arasındaki taksimde sulh sağlandığı /

77 [s.31/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim b. Osman'ın küçük oğlu Mehmed'e kalan mallarını muhafaza için vasi yapılan Hatice Hatun'a vekil olarak Mustafa b. Ömer'in tayin edildiği /

78 [s.32/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ayşe b. İsmail'in babasından intikal eden bağ ve evlerini Veli b. Hüseyin'e sattığı /

79 [s.32/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Hacı Süleyman'a vefat eden kardeşi Piruze'den kalan miras davası hususunda Piruze'nin kocası Seyyid Muhsin b. Mevlud ile sulh sağlandığı /

80 [s.32/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Ayşe bt. Abdullah'ın verasetinin Seyyid İsmail b. Hacı Ömer'e ait olduğu /

81 [s.33/b.1] Harput ahalisinden Tüccar Şaban oğlu Ömer'in nişanlısı olan Rahime bt. Ali'ye gönderdiği eşyaları geri alıp kendisiyle bir alâkasının kalmadığını mahkemede ifade ettiği /

82 [s.33/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Davidik v. Melik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

83 [s.34/b.1] Tadım köyü ahalisinden zimmi Pilo v. Niko'nun ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

84 [s.34/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Markir v. Körkik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

85 [s.34/b.3] Tadım köyü zimmilerinden Aleksan Keşiş'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

86 [s.35/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Tomak v. Manik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

87 [s.35/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Kâbil v. Ohenk'in ev, bağ, bahçe, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

88 [s.36/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Heros v. Meşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

89 [s.36/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Hokes v. Nikegos'un ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

90 [s.36/b.3] Tadım köyü ahalisinden Körkik v. Pahtek'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

91 [s.37/b.1] Sürsürü köyü zimmilerinden Aleksan Keşiş ve Marker v. Evanes'in Ahmed Bey'e 100 esedî kuruş borçları olduğu / Vakıf mütevellisi olan Aleksan Keşiş'in venke vakfedilen tarlaları Ahmed Bey'e kiraya verdiği / Aleksan Keşiş'in tohum ve tarla Ahmed Bey'den, iş ve hayvan gücü kendisinden olmak üzere söz konusu tarlaları işletip elde edilecek ürüne ortak olduğu /

92 [s.37/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Nurha v. Mesk'in e, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

93 [s.38/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Vartik v. Hazer'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı /

94 [s.38/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Mehmed'in küçük yaştaki kızları Asiye ve Emine'ye Elif Hatun'un vasiye tayin edildiği /

95 [s.38/b.3] Salahane mahallesi ahalisinden Zülfikar b. Muzaffer'in evlerini vefat eden oğlu Ali'nin çocukları olan Safir ve Mevlud'a satıp 40'ar kuruşunu Safir ve Mevlud'a, 20 kuruşunu da kölesi Süleyman'a hibe ettiği /

96 [s.39/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ömer Bey b. Ali Bey'in Kesrik köyündeki tarlasını Mustafa Ağa b. Davud Beşe'e sattığı /

97 [s.39/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Asiye bt. Mehmed'in ayrıldığı eşi Molla Ali'den iddeti tamamlanana kadar nafakasını aldığı / Asiye Hatun'un kızı Emine için talep etmesi halinde Molla Ali'nin nafaka ödeyeceği /

98 [s.39/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden merhum Musli'nin kız çocukları olan Bayram ve Sultan hatunlara ve daha önce vefat eden erkek kardeşleri Saraç Ebubekir'in hanımı Ümmü bt. Ebubekir'e kalan bağ ve evlerin hisselerine göre taksimi /

99 [s.40/b.1] Harput ahalisinden Yusuf Bey b. İbrahim'in Ahmed Ağa'ya sattığı evleri daha sonra kiraladığı /

100 [s.40/b.2] Harput ahalisinden Mahmud Beşe b. Mehmed'in esir alması karşılığında kılıç, bıçak ve kavanoz verdiği Osman Beşe'nin Mısır'da vefat etmesiyle söz konusu eşyanın bedellerinin terekesine el koyan kardeşi Ebubekir b. Mehmed'den alınması /

101 [s.41/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mihir Hatun'un evini sağ iken Hadice bt. Ebubekir'e hibe ettiğinden vârisi Cafer'in hak iddiasında bulunamayacağı /

102 [s.41/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Ömer b. Budak'ın bağını etrafındaki ağaçlarla birlikte Ahmed Beşe b. Rıdvan'da sattığı /

103 [s.41/b.3] Diyarbekir Valisi Ömer Paşa'nın kaymakamı olan Mustafa Efendi tarafından mübaşir tayin edilen Mahmud Bey'in akdettiği mecliste Çüngüş kazası ahalisinden Osman b. Ali'nin beygirini helâk eden aynı kazaya bağlı Elkük köyü ahalisi

arasında 46 esedî kuruş karşılığında sulh sağlandığı /

104 [s.42/b.1] Harput ahalisinden Köseczade Ebubekir Ağa'nın Hugi köyündeki çevirmesi ile Küçükpınar'daki suyunu oğlu Fazlı Bey'e sattığı /

105 [s.42/b.2] Harput halkından Ebubekir Ağazade Mehmed Bey'in Hugi köyündeki tarlasını kız kardeşinin oğlu Hüseyin Bey b. Nuh Ağa'ya sattığı /

106 [s.42/b.3] Çüngüş kazasına bağlı Kayışlı köyü ahalisinden Hüseyin b. Allahverdi'nin tarlalarının Karkatı köyü ahalisinden Ebubekir Çelebi b. el-Hâc Mahmud'un tasarrufunda olduğu /

107 [s.43/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Mahmud Bey b. Bekir Ağa'nın Hugi köyündeki susuz tarlasını Hüseyin Bey b. Nuh Ağa'ya sattığı /

108 [s.43/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebebekir Ağa'nın Hugi köyündeki tarlalarını kız kardeşinin oğlu Hüseyin Ağa b. Nuh'a sattığı /

109 [s.44/b.1] Harput ahalisinden Ömer Çelebi b. Ali'nin Vertetil köyünden Enrik v. Menzik'teki parasını rehinde bulunan ev ve bağlarına karşılık aldığı /

110 [s.44/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Yalayala İbrahim'in tek vârisi olan zevcesinden başka, kayıp olan oğlu Halil'in bulunacağı güne kadar eşyalarını zapt etmek üzere amcasının oğlu Mehmed b. Kanber'in vekil tayin edildiği /

111 [s.44/b.3] Ahi Musa Çelebi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed'in ev, bağ, bahçesini Veli Beşe b. Hacı Abdüllatife sattığı /

112 [s.45/b.1] Harput ahalisinden Halil b. Ahmed Çelebi'ye vefat eden amcası Mehmed'den kalan babasına ait mirastaki hissesine el koyan diğer amcası Mahmud'un da vefatıyla söz konusu hissenin Mahmud'un çocuklarına ve zevcesine vekil ve vasi olan Mustafa Beşe b. Ömer'den teslim alınması /

113 [s.45/b.2] Hırhık köyü zimmilerinden Kesber v. Şadık ve Serkis v. Şadık'ın tarlalarını Ahmed Bey'e sattıkları /

114 [s.46/b.1] Harput ahalisinden Zekeriya Efendi b. Mehmed Efendi ile kardeşi Yahya Çelebi'nin Hugi köyündeki tarlanın tasarrufu hususundaki anlaşmazlıkta Yahya Çelebi'nin haklı olduğu /

115 [s.46/b.2] Harput kethüda yeri Circis Bey'in, İğiki köyü ahalisinden Evliya Bey b. İvaz'dan satın aldığı Sürsürü suyu üzerindeki değirmenin ücretini ödediği /

116 [s.46/b.3] İğiki köyü ahalisinden Evliya Bey b. İvaz'ın Sürsürü köyünde bulunan değirmendeki hissesini Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf'a sattığı /

117 [s.47/b.1] Piran köyü ahalisinden vefat eden Hüseyin'in küçük yaştaki oğlu Hızır ile yine vefat eden Ebubekir'in küçük yaştaki kızı Safiye'nin vefat eden eski vasileri Kürd Mehmed'de alacağı bulunan Hamza Bey b. Mehmed Çelebi'nin söz konusu alacağını çocukların yeni vasileri olan Mustafa b. Mahmud'dan tahsil ettiği /

118 [s.47/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Beşe'nin oğulları İsmail, Mustafa ve Osman ile kızı Hatice'ye anneleri Asiye bt. Davud'un vasiye tayin edildiği / Asiye bt. Davud'un kendisine Veli Beşe b. Ahmed'i vekil edindiği /

119 [s.48/b.1] Harput ahalisinden Ömer Efendi b. el-Hatib'in Hüseyin köyü halkından Osman'ın vefat eden kardeşi Topal Zülfü'deki alacağını kefil olması hasebiyle Osman'dan alması /

120 [s.48/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden Hatice bt. Hasan'ın kızı Kâfiye'ye intikal eden mallarını korumak ve işlerini görmek üzere Ömer b. Osman'ın vasi tayin edildiği /

121 [s.48/b.3] Harput ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'nin Sürsürü köyünde bulunan değirmendeki hissesini Receb Beşe'nin oğulları Hacı Peri ve Şaban Çelebi'ye sattığı /

122 [s.49/b.1] Huriyehatun mahallesi halkından Kerime bt. Murtaza Hatun tarafından Mehmed Beşe'ye satılan evin şufa hakkının, mülküne bitişik olması sebebiyle Alacamescit mahallesi ahalisinden Esmâ bt. Musli Hatun'a ait olduğu /

123 [s.49/b.2] Zahiriye mahallesi ahalisinden Safiye bt. Kaya Beşe'ye vefat eden zevci Abdurrahman'dan intikal eden Danişmentler nahiyesindeki hazeran bağına Hadice bt. Âşir'in vekili olan Seyyid Osman Çelebi b. Derviş'in müdahale etmemesi /

124 [s.50/b.1] Harput ahalisinden Ebubekir Ağa'nın Hugi köyündeki tarlalarını Yahya Çelebi b. Mehmed Efendi'ye sattığı /

125 [s.50/b.2] Harput kalesi ahalisinden Munzır Bey b. Haydar Ağa'nın ailesiyle birlikte haftada iki gün kullandıkları kale hamamına Mehmed Beşe b. Hasan'ın müdahale etmemesi /

126 [s.51/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Maksud v. İskender'in Hamidi deresindeki bağlarını Veli b. Murad'a sattığı /

127 [s.51/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed ile Meydan mahallesinde ikamet eden Hanife bt. Yahya'nın müştereken sahip oldukları evlerini Seyyid Hacı Osman b. Seyyid Abdünnebi'ye sattıkları /

128 [s.51/b.3] Harput ahalisinden vefat eden Molla Ömer'den intikal eden dükkânı zevcesi Teslime bt. Halil ile çocuklarının Hacı Mehmed b. Ali'ye sattıkları /

129 [s.52/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Marangoz Şaban'dan intikal eden mirastan hanımı Emine bt. Süleyman ile oğulları Osman, Ömer ve Mehmed'in her birinin hissesini aldığı /

130 [s.52/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden Rahime bt. Yusuf Beşe'nin mehrinin vefat eden kocası İsmail Bölükbaşı'nın terekesine el koyan annesi Hatice tarafından ödenmesi /

131 [s.53/b.1] Harput ahalisinden Molla Hüseyin b. Ahmed'in vefat eden Raziye, Rabia, Ali ve Emine için harcadığı teçhiz ve tekfin ücretinin vârisleri Rahime ve Fatma hatunlar tarafından ödenmesi /

132 [s.53/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Beythan bt. Yusuf'un ayrıldığı kocası Seyyid Osman b. Nalbant Usta İbrahim'den mehir, nafaka, kisve vb. hususlarda alacağı kalmadığı /

133 [s.54/b.1] Hoca mahallesi ahalisinden vefat eden Kürt Ali b. Hakkı'nın verasetinin zevcesi Fatma b. Yakup ile oğlu Musa'ya ait olup bilâhare vefat eden Musa'nın verasetinin nenesi Sultan ile amca çocuklarına kaldığı / Musa'nın amca çocuklarının kendilerine intikal eden evleri Allahverdi Ağa'ya sattıkları /

134 [s.54/b.2] Aslen Pertek kazasının Rabat köyünden olup Harput'un Sinabud mahallesinde ölen sızimmi Margir v. Evan'es'in mirasından intikal eden 61 kuruşu kardeşi Zarok'un aldığı /

135 [s.55/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Mustafa b. Ebubekir'den kızları Emine, Mümine ve Kâfiye'ye intikal eden malları zapt ve hukuklarını muhafaza için amcaları Ali Beşe b. Ebubekir'in vasi tayin edildiği /

136 [s.55/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden Süleyman Çelebi, İsmail ve Ahmed b. Halil Bey'in İsmail Beşe ve kardeşleri Süleyman Çelebi, Osman Çelebi, Habil, Musa ve köleleri İvaz b. Abdullah tarafından darp edip dövüldüklerinden şikâyetçi olmaları /

137 [s.56/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden İsmail Beşe b. el-Hâc Mehmed'in evine girip küfür eden İsmail Çelebi b. Halil ve Ahmed b. Halil'den davacı olduğu /

138 [s.56/b.2] Zalunı köyü ahalisinden zimmi Ohenk v. Evik'in kardeşi Murad ile müşterek olduğu malından, tarla, bağ ve bahçesinden borçları ödendikten sonra kalan hisseyi torunu Melkik'e vasiyet ettiği /

139 [s.56/b.3] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Emirke'nin müslüman olup Fatma adını aldığı /

140 [s.56/b.4] Hacılı mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi b. Abdülgani'nin Adedi mevziindeki bağını Yusuf Bey b. Munzır Bey'e sattığı /

141 [s.57/b.1] İstanbul nakibüleşrafının adamlarından olan Seyyid Hasan Çelebi b. Seyyid Ali'nin Harput'un Han köyünden geçerken köy ahalisinden Ali Bey b. Veli tarafından darp edilip küfre maruz kalması sonucunda her iki taraf arasında sulh sağlandığı /

142 [s.57/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden Hatice bt. İbrahim Beşe'ye vefat eden babası İbrahim Beşe, validesi Safiye Hatun ve kardeşi İsmail'den intikal eden hisseyi kardeşi Ebubekir Çelebi'ye sattığı /

143 [s.58/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'nin Ahmedbey mahallesinde vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağını terekesinden tahsil ettiği /

144 [s.58/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Veli b. Kubad'ın Erzük köyündeki tarlaları ile Vartanik köyündeki tarla, ahır, harman yeri, bahçe vb. yerlerini Ali Ağa'ya sattığı /

145 [s.58/b.3] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'ye Ahmedbey mahallesinde borçlu olduğu halde vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağının terekesinden ödendiği /

146 [s.59/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Fatma bt. Mehmed Beşe'nin küçük oğlu İbrahim'e dedesi Mehmed Beşe'den herhangi bir hisse kalmadığından Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın İbrahim'e bir meblağ ödemeyeceği /

147 [s.60/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Fatma bt. Mehmed Beşe'nin küçük oğlu İbrahim'e büyükannesi Raziye Hatun'dan herhangi bir hisse kalmadığından Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın İbrahim'e bir meblağ ödemeyeceği /

148 [s.60/b.2] Alaca mahallesi ahalisinden vefat eden Ömer Beşe b. Mansur'un ölmeden önce zevcesi Saliha bt. Mustafa'ya mehrini verdiği /

149 [s.61/b.1] Aslen Harput ahalisinden olup Edirne'de bulunan Mehmed Beşe b. Himmet'in, Osman Beşe'deki alacağının tahsil edilip vekili Ebubekir Beşe'ye verilmesi /

150 [s.61/b.2] Zarato köyü ahalisinden vefat eden Ali Çelebi b. Hacı'nın ölmeden önce küçük oğlu Bayram'ın işlerini görmek üzere Osman Bey'i vasi tayin ettiği /

151 [s.61/b.3] Sinabud mahallesi ahalisinden zimmi Bahadır v. Eremyan'ın evini içindeki eşyalarıyla birlikte Evanes b. Keşiş'e sattığı /

152 [s.62/b.1] Alaca mahallesi ahalisinden Ali Bey'in vefat eden oğlu Veli'ye Sarehatun mahallesi halkından Elife bt. Vâhid'in evini hibe ettiğine dair mahkemeye yaptığı başvuruda davasını ispat edemediği /

153 [s.62/b.2] Hatun mahallesi ahalisinden vefat eden Veli'nin küçük oğlu Mevlüd'ün işlerini görmek üzere Elife Hatun'un vasiye tayin edildiği /

154 [s.62/b.3] Ahmedbey mahallesi ahalisinden La'lihan bt. İslâm Bey'in Hugi köyündeki arazi, ev, harman yeri ve suyunu oğlu Ali Ağa'ya vekili Mehmedcan Ağa aracılığıyla sattığı /

155 [s.63/b.1] Diyarbakır'da olan el-Hâc İbrahim b. Hasan'ın, vefat eden İsmail'deki alacağını İsmail'in terekesine el koyan Harput ahalisinden kardeşi Ebubekir

Çelebi'nin ödemesi /

156 [s.63/b.2] Zahirîye mahallesi ahalisinden vefat eden Seyyid İbrahim'in verasetinden kardeşleri Ömerzade Hasan Beşe b. Hacı Molla Mehmed ve Veli b. Mevlüd ile zevcesi Rahime'ye kalan hisseleri aralarında bölüştükleri /

157 [s.63/b.3] Mansur köyü ahalisinden Mihriban bt. Süleyman'ın evini avlusuyla birlikte Mustafa Bey b. Dilâver Ağa'ya sattığı /

158 [s.64/b.1] Arslaniye Camii mahallesi ahalisinden babası vefat eden küçük yaştaki Ayşe bt. Hacı'ya nafaka tahsisi hususunda Seyyid Mehmed b. Mevlüd'ün vasi tayin edildiği /

159 [s.64/b.2] Harput ahalisinden vefat eden el-Hâc Ömer'in zimmi Bağdasar'da alacağı olduğunu iddia eden kızı ve amcasının oğlunun mahkemede davalarını ispat edemedikleri /

160 [s.64/b.3] İğiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın kavak bahçesini el-Hâc Peri ve kardeşi Şaban Çelebi b. Receb Beşe'ye sattığı /

161 [s.65/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf'un vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağına karşılık Habusi köyündeki bağ, ev, beygir, eyer, eşya, buğday ve arpasını aldığı / Seyyid Ahmed Çelebi'nin Ebubekir Bey'in hanımı Lalihan'ın bazı eşyasını sakladığına dair iddiada bulunduğu /

162 [s.65/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Hasan b. İsrail'in vefat eden Seyyid İbrahim'de olan alacağını terekesinden tahsil için açtığı davada iddiasını ispat edemediği /

163 [s.65/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi'nin sanat öğrenmek üzere yanına verdiği kölesi Şahin b. Abdullah'ın iki azı dişini çeken Berber taifesinden Ebubekir'den davacı olduğu /

164 [s.66/b.1] Mürü köyü ahalisinden ölen zimmi Repek v. Mekâr'dan küçük oğulları Kârok, Kesber ve Melkik'e intikal eden tarlaları çocukların işlerini görmek üzere vasi tayin edilen amcaları Donek v. Hoçik'in Osman Çelebi b. Mehmed'e satıp çocuklara hisselerini bölüştürdüğü /

165 [s.66/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Kerime bt. el-Hâc Ömer'in Müridi nahiyesindeki bağ, bahçe ve suyunu Seyyid İsmail Efendi'ye sattığı /

166 [s.66/b.3] Mürü köyü ahalisinden zimmi Deniz'in sahibi olduğu toprakları Osman b. Mehmed'e sattığı /

167 [s.67/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Rahime bt. Seyyid Mustafa'nın zevci Seyyid İbrahim'den mehri karşılığında Adedi mevkiindeki bağ Seyyid Ahmed Çelebi'ye sattığı /

168 [s.67/b.2] Müderris mahallesi ahalisinden Ayşe bt. el-Hâc İsmail Beşe'nin vefat eden zevci Hüseyin Çelebi'den kalan Hamidi deresindeki bağ Ahmed Beşe b. Osman'a sattığı /

169 [s.67/b.3] Mollakendi köyü ahalisinden Saliha bt. Süleyman'ın, bazı eşyalarını satarak Cami-i kebir mahallesinde ev alan zevci Ali Beşe ile aralarında çıkan anlaşmazlıkta Saliha Hatun'un 20 kuruş almasıyla iki taraf arasında sulh olduğu /

170 [s.68/b.1] Aslen Harput ahalisinden olup Edirne'de bulunan Mehmed Beşe b. Himmet'in Osman Beşe'deki alacağını vekili Ebubekir Beşe b. Abdüssamed aracılığıyla tahsil ettiği /

171 [s.68/b.2] Arslaniye mahallesi ahalisinden Safiye bt. Nazar'ın vefat eden babasının el-Hâc Osman'a olan borcuna karşılık Ortak nahiyesindeki bağ takas suretiyle ödediği /

172 [s.69/b.1] Ağiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın tarlasını etrafındaki ağaçlarla birlikte zimmi Hazer v. Körkis'e sattığı /

173 [s.69/b.2] İğiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın tarlasını etrafındaki ağaçlarla birlikte Kirakos v. Kesber'e sattığı /

174 [s.69/b.3] Hırhik köyü zimmilerinden Malhak ve kardeşi İkob v. Kirakos'un tarlalarını Kesrik köyü halkından Ağabeki v. Sefer'e sattıkları /

175 [s.69/b.4] Müderris mahallesi ahalisinden Peri Ağa'nın bir süre yanında tuttuğu efendisinin hizmetinden firar eden Şahin Mustafa b. Abdullah adlı köleyi eski sahibi olan Ruha halkından Ramazan Beşe'ye iadesi /

176 [s.70/b.1] Hacılı mahallesi ahalisinden Ali Bey b. Halil Çavuş'un babasından intikal eden Hüseyin köyündeki toprak, su, hububat ve ziraat olunan tohumlarını annesi Fatma Hatun ile küçük kardeşi Mehmed'e sattığı /

177 [s.70/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Ömer b. Taştımur'un verasetinin zevcesi Raziye Hatun, küçük oğlu Mahmud ve annesi Kemer Hatun'a ait olduğu / Hugi köyü ahalisinden İsmail b. Şaban'ın Hüseyin b. Taştımur'a olan borcunu müteveffanın vârislerine ödediği /

178 [s.71/b.1] Karasaz köyü ahalisinden vefat eden Mustafa Çelebi'den küçük oğlu Mustafa'ya intikal eden mirası korumak ve işlerini yürütmek üzere İsmihan Hatun'un vasiye tayin edildiği /

179 [s.71/b.2] Harput kazası ahalisinden Ömer Ağa b. Küçük el-Hâc Mustafa'nın Hugi köyündeki kavak bahçesi ve suyunu Yahya Efendi b. Mehmed Efendi'ye sattığı /

180 [s.71/b.3] Aslen Harput ahalisinden olup Erzurum'da ikamet eden Fatma bt. Hacı Ahmed Hatun'un Müridi köyündeki bağını Abdullah b. Seydi Gazi'ye sattığı /

181 [s.72/b.1] Mansur köyü ahalisinden Cafer b. Ferakzat'ın babasından intikal eden tarlasını Mehmed Çelebi b. Abdüllatif Bey'e sattığı /

182 [s.72/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Saliha bt. Hüseyin'in veraseti kızı Medine, kardeşleri Güllü ve Hüseyin Beşe'ye kaldığı / Vefat eden Medine'nin verasetinin büyükannesi Fatma ve amcası Hüseyin'e ait olduğu / Saliha bt. Hüseyin'e birinci kocası Niyaz ve ikinci kocası Cafer'den intikal eden hisse ve mehirden düşen hakkı Hüseyin Beşe'nin aldığı /

183 [s.72/b.3] Alaca mahallesi ahalisinden vefat eden Mahmud'dan hanımı İsmihan bt. Musli ve kızı Ayşe'ye isabet eden mehir ve hisseler karşılık aldıkları sofa, kış damı eyvanı ve avluyu Mustafa Çelebi b. Aynel'e sattıkları /

184 [s.73/b.1] Harput'a bağlı Karasaz köyü ahalisinden Hatice bt. Mehmed Bey'in vefat eden kocası Mustafa'ya Bey'deki alacak hakkı olan mehrini Mustafa Bey'in oğlunun ödemesi /

185 [s.73/b.2] Hacılı mahallesi ahalisinden Ahmed Ağa b. Ali'nin Cami-i kebir mahallesi sakinlerinden el-Hâc Ahmed b. Bazarbaşı Ali'ye olan borcunu ödediği /

186 [s.73/b.3] Harput ahalisinden vefat eden İdris'in kızı Kâfiye, zevcesi Teslime ve küçük oğlu Ebubekir'e kalan terekeden Halil b. Ömer'in, zimmetindeki parayı tereke sahiplerine ödediği /

187 [s.74/b.1] Harput ahalisinden Kâfiye bt. Niyet Kaya ve kardeşi Emine'ye Alaca mahallesinde Rahime Hatun'a sattıkları evden hisselerine isabet eden miktarı aldıkları /

188 [s.74/b.2] Alaca mahallesi ahalisinden Rahime bt. Kahveci Ahmed'in evini müştemilâtıyla birlikte el-Hâc Eyüb b. el-Hâc Osman ve kardeşi el-Hâc Ömer'e sattığı /

189 [s.75/b.1] Müderris mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi b. Ebubekir Çelebi'nin kölesi Şahin'in Berber Ebubekir tarafından kerpetenle azı dışı çekildikten sonra ölmesi üzerine yapılan incelemede taundan öldüğünün anlaşıldığı /

190 [s.75/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebubekir Çelebi b. Osman'ın Attarlar çarşısındaki yarım hisse dükkânına Mehmed Çelebi b. el-Hâc Osman'ın müdahale etmemesi /

191 [s.76/b.1] Bir kısım müslüman ve gayrimüslim ahalinin yaptığı başvuru üzerine Harput'a Hasan b. Mustafa Ağa ile kardeşi Mehmed Bey'in menzilci tayin edildikleri /

192 [s.76/b.2] Zahiriye mahallesi ahalisinden Musa b. Mahmud'un Kehli köyündeki evi müştemilâtıyla Osman b. Piri'ye sattığı /

193 [s.77/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Asiye bt. Hüseyin Beşe'nin, oğlu Veli'ye babası Ebubekir'den intikal eden 300 kuruşa el koyan dedesi Ahmed'in vefat etmesi üzerine kendisine isabet eden 1/3 hissenin Ahmed'in terekesinden verilmesi talebinin mahkemece tahkiki sonucunda Veli'nin söz konusu parayı nakit, hayvan ve eşya olarak aldığı tespit edildiğinden Asiye Hatun'un hak iddiasında bulunamayacağı /

194 [s.77/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ahmed Çelebi'ye kendisinden önce vefat eden kardeşi Mehmed Çelebi'den intikal eden mirastaki hissesini oğlu Halil'in aldığı /

195 [s.77/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Halil Çelebi b. Ahmed Çelebi'nin Tilk köyündeki topraklarını Seyyid Osman Efendi'ye sattığı /

196 [s.78/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa b. Nimetullah'ın Adedi mevkiindeki bağı Osman Çelebi b. İbrahim Çelebi'ye sattığı /

197 [s.78/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden kayıp olan Ahmed b. Yusuf'un mal ve akarını zapta vekil olarak Meydan mahallesi sakinlerinden amcasının oğlunun oğlu İsmail b. Ebubekir'in tayin edildiği /

198 [s.79/b.1] İçme köyü zimmilerinden Melkik v. Manuk'un Ali Çelebi ile müştereken sahip oldukları değirmendeki 1/4 hissesini Ali Çelebi'ye sattığı /

199 [s.79/b.2] Arslaniye mahallesi ahalisinden Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın evini İvaz b. Süleyman ve kardeşleri Oruç, Ali, Mehmed, İbrahim ve Halil'e sattığı /

200 [s.79/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden Hatice bt. Halil'e Adedi mevkiindeki bağı hibe eden kardeşi Mehmed Çelebi ve Ebubekir Çelebi'nin söz konusu bağı tasarrufuna engel olmamaları /

201 [s.80/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden el-Hâc Ebubekir b. Mahmud'un Mustafa b. Mehmed ve ninesi İnsaf'ın aralarındaki alacak verecek davasında zimmetlerini ibra ettikleri /

202 [s.80/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Ömer b. Mehmed'in verasetinin oğulları Ebubekir, Mehmed ve Mustafa'ya ait olduğu / Mustafa'nın da vefatıyla oğulları Ömer ve Ali'nin veraset hukuklarını korumak üzere kendilerine Cafer Beşe b. Ahmed'in vasi tayin edildiği /

203 [s.80/b.3] Harput ahalisinden Mehmed b. Ramazan'ın Şüguru nahiyesindeki bağından bir hisseyi Veli Çelebi b. Hızır'a sattığı / Mehmed b. Ramazan'ın Veli Çelebi b. Hızır'a 10 kuruşa sattığı bir başka bağı zapt ettiği /

204 [s.81/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Saraç Ebubekir'in taksim edilen terekesinde mirasçıların birbirlerinin zimmetlerini ibra etmelerine rağmen Uzan nahiyesindeki bağa Bayram ve Sultan'ın müdahale etmemeleri /

205 [s.81/b.2] Hacılı mahallesi ahalisinden vefat eden Veli Koca b. Ali'den intikal eden evi vârisleri olan hanımı Döne ve kızları Emine, Kezban ve Ayşe'nin Hatun Beşe'ye sattıkları /

206 [s.82/b.1] Harput kalesi ahalisinden İpşir, kız kardeşleri Fatma Hatun ve Şahin, annesi Hatice, erkek kardeşi Ahmed Çelebi'nin vefat eden babaları Reis Mehmed Beşe'den intikal eden Kiğıvank köyündeki üzüm bağlarını ve mezâri' damlarını müştemilâtıyla birlikte Sarehatun mahallesi sakinlerinden yeniçeri çavuşu Ebubekir Çavuş'a sattıkları /

207 [s.82/b.2] Pervane Ağa Camii mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa Beşe b. İsa'nın emaneten Mehmed Efendi'den aldığı 100 kuruşu Pertek kasabasında ikamet eden Mehmed Efendi'nin kızı Ayşe'ye teslim ettiği /

208 [s.82/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Ali Baba Hatun'a babasından intikal eden mirastaki hissesinin erkek kardeşleri Molla Ebubekir b. Ali ve Mehmed Çelebi tarafından verilerek taksimin buna göre yapılması /

209 [s.83/b.1] Hırhik köyü ahalisinden zimmi Malihas v. Kirakos'un sulu tarlasını Zarkik v. Manol ile Semik v. Kirakos'a sattığı /

210 [s.83/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden İvaz b. Arslan'ın kış damı, ahır, harabe ev yerleri, avlu ve müştemilâtını Kesber v. Karaman'a sattığı /

211 [s.84/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Mehmed'in evini Seyyid Osman Çelebi b. Hüseyin'e sattığı /

212 [s.84/b.2] Aslen Harputlu olup Diyarbakır'da ikamet eden el-Hâc İbrahim'in Karasofu mahallesindeki evini müştemilâtıyla birlikte Veli b. Mehmed ve Mahmud b. Mehmed'e sattığı /

213 [s.84/b.3] Hacılı mahallesi ahalisinden Gülistan bt. Abdullah'ın, üvey oğlu İbrahim Çelebi'ye hibe ettiği Danişmendler nahiyesindeki ev ve bağlardaki hissesini kullanmak üzere mahkemeye yaptığı başvurunun geçersiz olduğu /

214 [s.85/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Zülfü b. Mehmed Ali'nin oğulları Mustafa ve Ahmed ile kızı Emine'nin işlerini görmek ve mallarını zapt etmek üzere anneleri Kerime bt. Hasan'ın vasiye tayin edildiği / Mustafa, Ahmed ve Emine'ye nafaka bağlanıp kisve takdir olunduğu /

215 [s.85/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Zülfü'den validesi Rahime Hatun'a intikal eden hisseyi Zülfü'nün hanımı olan Kerime Hatun'dan aldığı /

216 [s.86/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Kalaycı Mevlüd b. Mehmed'in Müridi nahiyesinde Polad'dan aldığı bağın ücretinden kalan meblağı, Polad'ın vefatından sonra vârisleri olan torunları Ömer Çelebi b. Osman ve Mehmed b. Ahmed'e ödediği /

217 [s.86/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden kız kardeşler olan Emine bt. Ali Baba ile Zahiye mahallesi halkından Rabia'ya babalarından intikal eden hisselerine karşılık erkek kardeşleri Ebubekir'den 20'şer kuruş aldıkları /

218 [s.87/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Ali Baba'ya babası Ali'den intikal eden hissesine karşılık Adedi mevkiindeki üzüm bağını erkek kardeşi Ebubekir'den aldığı /

219 [s.87/b.2] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Frenk v. Minas ve kardeşinin oğlu Ertek v. Donek'in bahçe yerini suyu ile birlikte Abdal Çelebi b. Murad Bey'e sattıkları /

220 [s.87/b.3] Tilenzid köyü ahalisinden Süleyman b. Mustafa'ya vefat eden babasından intikal eden tarlalardaki hissesini kardeşi Halil'in Belkıs bt. Veli Ağa'ya sattığından hissesini geri almak istemesi / Süleyman'ın söz konusu tarladaki hissesini mahkemede ispat edemediğinden herhangi bir hak talep edemeyeceği /

221 [s.88/b.1] Harput'ta koyun mübaşiri Mustafa'ya hücum ederek dövdükten sonra bir adamına değneklerle vurup yaralayan zimmilerin mahkeme önüne çıkarılıp yargılanmaları /

222 [s.88/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebubekir b. Yitilmiş'in Adedi mevkiindeki üzüm bağını Münzir Bey b. Haydar Ağa'ya sattığı /

223 [s.88/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden el-Hâc Mehmed'in Süleyman b. Musli'deki alacağı paranın küçük oğlu olan Hasan'ın vasisi bulunan Seyyid Mehmed Çelebi b. Mevlüd'e ödenmesi /

224 [s.89/b.1] Harput kazası ve bağlı nahiyelelerdeki altı bölük yoldaşlar için Bekir Mustafa'nın zâbit ve kethüda yeri tayin edildiği /

225 [s.89/b.2] Havâss-ı hümâyûna bağlı Harput Mukâtaası'nın Van'ın yesâr gönüllüleri ağası olan Ahmed'e iltizâm usulü tevcih olunduğu /

226 [s.90/b.1] Harput'ta Esediye Medresesi'nde dersiamlıkta bulunan Ebubekir'in görevinde kusuru olduğundan Harput Kadısı Mevlâna Hamza'nın arzı üzerine yerine diğer Ebubekir'in tayin edildiği /

227 [s.90/b.2] Görevden alınmasını gerektirir bir hali bulunmayan Arslaniye Camii İmamı Feyzullah'ın vazifesine hariçten kimsenin müdahale etmemesi /

228 [s.90/b.3] Kuzabad nahiyesine bağlı Avcılı köyü ahalisinden Cebeci'nin pencereden düşüp ölen oğlunun keşfini yaptırmadan defnettirdiği hadisesinin mahallinde incelenmesi

229 [s.91/b.1] İğiki köyü ahalisinden bir kimsenin bağını, evlerini ve kalkanını Molla Mahmud'a sattığı /

230 [s.91/b.2] Beratını kaybeden Esediye Camii Evkâfı Kitâbeti hizmetini yürüten Abdüllatife yeniden berat verilmesi /

231 [s.91/b.3] Görevini terk eden Mehmed Bey Mescidi Mütevellisi Mahmud'un yerine istihkak sahiplerinden Hâmid'in tayin edildiği /

232 [s.91/b.4] Vazifesini terk eden Mehmed Bey Mescidi ferraşı Mahmud'un yerine istihkak erbabından Hâmid'in tayin edildiği /

233 [s.92/b.1] Görevini terk eden Mollakendi köyündeki Molla Ahmed Peykerci Medresesi imamının yerine Halil Halife'nin tayin edildiği /

234 [s.92/b.2] Esediye Medresesi Müderrisliği'nin Seyyid İsmail'e tevcihi /

235 [s.92/b.3] Harput kazasındaki seyyidlere Seyyid İsmail Halil'in kaymakam tayin edildiği /

236 [s.92/b.4] Harput kazasına sâlyâne olunan koyunların ücretinin tahsil edilerek mübaşire teslimi /

237 [s.93/b.1] Zimmi Pehtek ve kardeşleri Haçık ve Margerik'in Mornik köyündeki sulu ve susuz tarlalarını Mehmed Çelebi'ye sattıkları /

238 [s.93/b.2] Sarpılı köyü ahalisinden bir hatunun Mollaköy'deki akrabasının evindeki eşyaları boşaltıp eve haramzadeleri yerleştirdiği hadisesi hakkında tahkikat icrası /

239 [s.93/b.3] Tur Ali mezraası ahalisinden Peri b. Ali'nin kendisini ve mezraa ahalisini taciz eden Ekrâd taifesinden rahatsız olduğu / Hüseyin b. Kürd Ömer'in Peri ve mezraa halkıyla herhangi bir dava ve anlaşmazlığının olmadığı / Hüseyin'in babası Kürd Ömer'in vebadan vefat ettiği /

240 [s.94/b.1] İğiki köyü ahalisinden Beyhan bt. Arslan Beşe Hatun'un vefat eden babasından intikal eden hissesini kardeşi İvaz b. Arslan Beşe'den aldığı /

241 [s.94/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Beyhan bt. Arslan Beşe'ye babasının terekkesinden intikal eden ve kardeşi İvaz'da kalan hissesini çocukları Mustafa ve Belkıs'ın aldıkları /

242 [s.94/b.3] Karingid köyü ahalisinden İvaz b. Arslan Beşe'nin bahçesini ve evlerini Tomcan ve Andreyas'a sattığı /

243 [s.95/b.1] Hugi köyü ahalisinden Râziye bt. Seyyid Ahmed'in zevci Mehmed'in çoban olarak Diyarbakır'a gittiği /

244 [s.95/b.2] Germüri köyü ahalisinden Mahmud Bey b. Ali Bey'in Perdik köyünde babasından kaldığını ileri sürdüğü tarlaya dair mahkemede delil getiremediğinden herhangi bir hak iddia edemeyeceği /

245 [s.95/b.3] Germüri köyü ahalisinden Mahmud Bey b. Yahya Bey'in Perdik köyünde babasından müntakil olduğunu iddia ettiği kavak bahçesi ve tarlaya dair mahkemede delil getiremediğinden iddiasının asılsız olduğu /

246 [s.96/b.1] Müridi köyü ahalisinden Hüseyin b. Ali'nin babasından intikal eden tarlayı Molla Ali'ye sattığı /

247 [s.96/b.2] Kuyu köyü ahalisinden zimmi Serkis v. İsrail'in sulu ve susuz topraklarını borcuna karşılık Ömer Çavuş Ağa b. Mustafa Ağa ve kardeşi Mahmud Bey'e sattığı /

248 [s.97/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden el-Hâc Seyyid Mehmed Çelebi b. Seyyid Hüseyin, Molla Halil b. Seyyid Hüseyin ve Molla Mahmud b. Seyyid Ahmed'in, aynı mahallede müteveffa Seyyid Mustafa ve Kasım'ın tasarruflarındaki evler ile Şustaz nahiyesindeki bağ ve bahçelerin kendilerine vakfedildiği iddialarının mahkemede delil gösteremediklerinden geçersiz olduğu /

249 [s.97/b.2] Miyadun köyü ahalisinden vefat eden Bali'nin oğulları olan Ali ve Hasan'a babalarından bir mal ve hisse kalmadığından dedeleri olan Şefkat b. Veli'den vefatını müteakip borçları ödendikten sonra bir hisse ayrıldığı /

250 [s.98/b.1] Harput kalesi ahalisinden Münzir Bey ve oğlu Mehmed Bey'in ailelerine hamamdan çıkarken sarhoş olduğu halde laf atan Ebubekir Beşe b. Körpü Mustafa hakkında davacı olmaları üzerine mahkemede şahitlerin şهادetleri sonucu Ebubekir Beşe'nin suçunun tespit edildiği /

251 [s.98/b.2] Harput Kalesi İmamı Ahmed Efendi ve Müezzini Şeyh Ali'nin evlerine gelip sarhoş olduğu halde "kâfir ve Yahudi" diye ağır ithamlarda bulunan Mehmed Bey b. Münzir Bey'in şahitlerin şهادetiyle suçunun sabit olduğunun anlaşıldığı /

252 [s.98/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Yusuf Bey'e borçlarını ödemediği ölen Havri mezraası zimmilerinden Melkik ve Markere'nin borçlarını vârisleri olan çocukları Abtal, Mardik ve Murad'ın ödemeleri /

253 [s.99/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Rabia bt. Peri Hatun'na vefat eden zevci İbrahim'den kalan evi sağlığında iken kayınvalidesi oğlu İbrahim'e hibe ettiğinden hariçten hiç kimsenin söz konusu eve müdahale etmemesi /

254 [s.99/b.2] İçme köyü ahalisinden zimmi Mardik v. Evanes'in tarlasını suyu ile birlikte Mehmed Çelebi b. Molla Zekeriya'ya sattığı /

255 [s.99/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Safiye bt. Ebubekir Efendi'nin hayatta iken zevci Seyyid Hüseyin Çelebi'den mehrini aldığı /

256 [s.100/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden Veli b. Ali'nin evini Rahime bt. Ali ve Kezban bt. Mehmed'e sattığı /

257 [s.100/b.2] Harput ahalisinden Mehmed b. Ali Bey'in Perçenç köyündeki tarlasını Ahmed Bey Mescidi mahallesi halkından Şirin b. Tahsin'e sattığı /

258 [s.100/b.3] Harput ahalisinden Ahmed Bey'in, Hırhik köyüne giden yolu bozup kendi tarlasına katan Kesrik köyü zimmilerinden Bağdasar v. Kolyek'ten davacı olduğu / Dava sonucunda yolun Ahmed Bey'in tarlasına gittiği anlaşıldığından Bağdasar'a tembihte bulunulduğu /

259 [s.101/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Hatice bt. Abdünnebi'nin Adedi mevkiindeki bağını Hasan Beşe b. Hüseyin'i sattığı /

260 [s.101/b.2] Harput ahalisinden Osman Çelebi b. Mustafa'nın Hoca mahallesindeki evini Hamza b. Maksud'a sattığı /

261 [s.101/b.3] Hoca mahallesi ahalisinden Sadıka bt. Hasan Beşe'nin annesi ve babasından intikal eden evini ve Danişmentler nahiyesindeki bağ ve evdeki hisselerini Osman b. Mustafa'ya sattığı /

262 [s.101/b.4] Harput ahalisinden vefat eden el-Hâc Halil'in küçük oğlu İbrahim'e amcası el-Hâc Mustafa'nın vasi tayin edildiği /

263 [s.102/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Bali Beşe b. Ali'nin Çemişgezek kazasına bağlı Kergâh köyünde vefat eden amcasının oğlu Enil'den kalan mirasa müdahale eden Abdurrahman b. Ferhad'ın zimmetindeki mal, eşya ve hayvanları Bali Beşe'ye vermesi /

264 [s.102/b.2] Alaca Mescit mahallesi ahalisinden Mehmed Beşe b. Hüseyin'in Danişment nahiyesindeki bağını Esediye Camii mahallesinde halkından vefat eden el-Hâc Mehmed Bey'in çocukları Hasan ve Ayşe'ye sattığı /

265 [s.102/b.3] Çüngüz kazasına bağlı Ermiye köyü ahalisinden olup Harput'un Hozekdek köyünde ikamet eden Cennet bt. Mehmed'e bekâretinin zâil olduğu hakkında yapılan suçlamaların asılsız olduğu /

266 [s.103/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Serkis v. Mosih'in tarlasını Aleksan v. Mehmed'e sattığı /

267 [s.103/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa b. Piyale ve kardeşlerine vefat eden babalarından kalan Ortak Mescit mahallesindeki evi Hasan Beşe b. Hüseyin'e sattıklarından herhangi bir hak iddia etmemeleri /

268 [s.103/b.3] Hacı Mescit mahallesi ahalisinden Kezban bt. Piyale'ye vefat eden babası Piyale ve annesi Elife'den kalan Ulu Camii mahallesindeki evler, Margir? nahiyesindeki bağlar, evler, mallar vb. yerler ve gelirlerden mirastaki hissesini aldığı /

269 [s.104/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Mahmud Çelebi b. Mustafa'nın küçük yaştaki çocukları Mustafa, Belkıs ve Safiye için anneleri Asiye bt.

Hüseyin'in vasiye tayin edildiği /

270 [s.104/b.2] Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'dan intikal eden tarlaların tapu hakkının sadece annesi Hadice Hatun'a ait olduğu /

271 [s.104/b.3] Haput ahalisinden vefat eden Mustafa b. Rıdvan'ın çocukları Ebubekir Beşe, Ömer ve Halime'ye miras kalan evleri gâib olan Ömer'in hissesi ayrıldıktan sonra Mevlüd Ağa b. İsmail'e sattıkları /

272 [s.104/b.4] Perçenç köyü ahalisinden Molla Halid b. Molla Mehmed'in Esediye Camii mahallesindeki evlerini Abdullah Çelebi b. Ömer'e sattığı /

273 [s.105/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden Süleyman Çelebi b. Halil Bey'le kardeşleri İsmail Çelebi ve Ahmed Çelebi'yi yaralayan İsmail Beşe, Süleyman Çelebi, Osman Çelebi, Habil Çelebi, Musa Çelebi b. Hacı Mehmed ve köleleri İvaz'ın diyet ödediklerinden her iki taraf arasında sulh sağlandığı /

274 [s.105/b.2] Sarchatun mahallesi ahalisinden Hacı Ebubekir, Hasan b. Ali ve Osman b. İbrahim'in, Abdünnebi aleyhine açtıkları "evini tamir sırasında yola katmasının yanı sıra gelip geçenlere de zararı olduğu" hakkındaki davada haksız olduklarının anlaşıldığı /

275 [s.105/b.3] Hınsor köyü ahalisinden vefat eden Mehmed b. Ebulkasım'ın mirasının validesi Mihriban, kız kardeşi Elife ve erkek kardeşleri Mustafa ve Ahmed'e ait olduğu / Mihriban'ın vefatıyla mirasının çocukları Mustafa, Ahmed ve Elife arasında paylaştırıldığı /

276 [s.106/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Bali Beşe b. Ali'nin Çemişgezek'in Kergâh köyü halkından vefat eden Hodik Vanil'in terekesinden intikal eden mal, eşya ve hayvanları Abdurrahman b. Ferhad'la bölüştükleri /

277 [s.106/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden vefat eden Mustafa b. Hüseyin'in küçük kızı Adile'ye validesi Rahime'nin vasiye tayin edildiği /

278 [s.106/b.3] Ekrek köyü ahalisinden vefat eden Nazarkulu b. Veli'nin çocukları Halil ve Hatice'ye amcaları Ömer b. Selim'in vasi tayin edildiği /

279 [s.106/b.4] Hatunkendi köyü ahalisinden vefat eden Ramo b. İlyas'ın küçük kızı Fatma'ya Osman b. Melik'in vasi tayin edildiği /

280 [s.106/b.5] Hatun köyünde imam olan Molla Osman b. Ahmed'in üvey kızı Emine bt. Yadigâr'ın hiç kimseye nişanlanmadığı ve nişan konusunda hiç kimseyi vekil etmediği /

281 [s.107/b.1] Harput kalesi ahalisinden Fatma bt. Ömer Bey'in, Karasaz köyü halkından Hatice bt. Mehmed Bey'in oğlu Mustafa'nın Sarpılı köyünde tasarrufunda olduğu zeminleri kasaba zâbiti Seyyid Mehmed Bey'den resm-i tapu ile aldığı /

282 [s.107/b.2] Sarehatun köyü ahalisinden Fatma bt. Ömer Bey'in, Karasaz köyü halkından Hatice bt. Mehmed Bey'in oğlu Mustafa'nın Sarpılı köyünde tasarrufundaki zeminleri kasaba zâbiti Seyyid Mehmed Bey'den alması sonucu çıkan anlaşmazlığın halledildiği /

283 [s.108/b.1] Alaca Mescidi mahallesi ahalisinden Hatice bt. Hüseyin'e vefat eden babasından kalan Cami-i kebir mahallesindeki evlerde olan hissesini kız kardeşi Safiye Hatun ile bölüştüğü /

284 [s.108/b.2] Sarehatun mahallesi halkından Asiye Hatun'un zevci Mehmed b. Molla Yusuf'un zevcesi Asiye'ye verilmek üzere Hankah mahallesi ahalisinden Yazıcı Molla Ali'ye emanet ettiği eşyaları Ali'nin Asiye'ye teslim ettiği /

285 [s.108/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mehmed Beşe'nin hayatta iken azad ettiği kölesi Hasan Beşe'nin Edirne'de vefatı üzerine terekasının kardeşleri arasında taksim edildiği /

286 [s.109/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Hasan Beşe b. Habil'in Til köyündeki bir dam soğanını satın alan Mehmed b. Mustafa'nın soğanın ücretini Hasan Beşe'e ödemesi /

287 [s.109/b.2] Hankah mahallesi ahalisinden Yazıcı Molla Mehmed b. Ali'nin Deli İbrahim'deki alacağına karşılık kefil olan Mehmed b. Molla Yusuf'la aralarında sulh sağlandığı /

288 [s.109/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Asiye bt. Hüseyin ve Hatice bt. Hüseyin'in babalarından kalan ev hisselerini Süleyman Çelebi b. Veli Bey'e sattıkları /

289 [s.109/b.4] Pağnik köyü ahalisinden el-Hâc Halil'in vefat eden babasından kalan tarlasını Seyyid Mahmud Çelebi'ye sattığı /

290 [s.110/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden zimmi Zekerik v. Kandil'in babasından kalan evini Ali Çelebi b. İsmail'e sattığı /

291 [s.110/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Güllü bt. Hasan'ın, İbrahim Beşe b. Mevlüd'ün zevcesine emanet olarak verdiği zili evlerine gidip almak istediği bir sırada İbrahim Beşe'nin kendisini dövüp yaraladığından hakkında davacı olduğu /

292 [s.110/b.3] Mığı köyü ahalisinden Mehmed b. Timur ve kardeşleri Ali, Ahmed ve Hüseyin'in anneleri Şerife Fâtıma Hatun tarafından seyyid oldukları /

293 [s.111/b.1] Alaca Mescit mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Çelebi b. Zülfikar'ın verasetinin oğlu Mevlüd, kızı Safiye, babası Zülfikar ve zevcesi Asiye bt. Abdünnebi arasında taksim edildiği /

294 [s.111/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Halil b. Hasan'ın babasından intikal eden Şeşnaz nahiyesindeki bağın ücretini Süleyman b. Abdullah'tan talep etmesi üzerine söz konusu bağın Süleyman'a ait olup ücretini Halil'in babası Hüseyin'e hayatındaki iken ödediğinin mahkemede şahitlerce tespit edildiği /

295 [s.111/b.3] Karasofu mahallesi ayânından Süleyman Bey b. Ebubekir'in Alişam köyünde Molla Osman'dan satın aldığı Doğanoglu Çiftliği'ndeki tarlasına Şemsi köyü halkından Ali b. Ömer'in müdahale etmemesi /

296 [s.112/b.1] Hüseyinik köyü ahalisinden Ali Beşe b. Hasan'ın vefat eden babası Hasan ve validesi Döne'den kalan terekeden bir bölüm eşyayı Ağa Camii mahallesinde oturan kız kardeşi Kâfiye Hatun'a hibe eylediğinden herhangi bir hak iddia edemeyeceği /

297 [s.112/b.2] Tur Ali mezraası ahalisinden Hasan b. Musa'nın zeminler, evler ve bağındaki 1/4 hissesini Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi'ye sattığı / İş ve hayvan gücü Hasan b. Musa'dan ve toprak ve tohum Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi'den olmak üzere aralarında ziraat için anlaştıkları /

298[s.112/b.3] Hankah mahallesi ahalisinden Safiye bt. Abdülkerim'in Zahirîye mahallesinde vefat eden el-Hâc Ömer'den intikal eden evi Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan'a sattığı /

299 [s.113/b.1] Hersenk köyü ahalisinden ölen zimmi Körkil v. Torik'nin çocukları Hazer, Avenes, Erkik ve Mardik'e hukuklarını korumak üzere İbrahim

Efendi'nin vasi tayin edildiği /

300 [s.113/b.2] Gürcübey mahallesi ahalisinden vefat eden Davidik'in verasetinin çocukları Melkon, Mehib ve Beyzade'e ait olduğu /

301 [s.113/b.3] Gürcübey mahallesi ahalisinden vefat eden Davidik ve zevcesi Merditik'in verasetinin çocukları Melkon, Mehib ve Beyzade'e ait olduğu / Mehib ve Melkon'un ölümünden sonra çocukları arasında terekenin taksimi hususunda mahkemede görülen davada Mehib'e babası Davidik ve anası Merditik'ten intikal eden evler, bağ ve eşyalardaki hissesine karşılık ölmeden önce kardeşi Melkon'un Markir nahiyesindeki bağı kendisine verdiğinin tespit edildiği /

302 [s.114/b.1] Harput kalesi ahalisinden vefat eden el-Hâc Ali b. Sarı Hüseyin ve kardeşi Hasan'dan intikal eden mal, eşya ve hisselerin Beyhan, Hadice ve Asiye ve el-Hâc Ali arasında sulh sağlanıp taksim edildiği /

303 [s.114/b.2] Hefthisar köyü ahalisinden Ömer b. Maksud ve kardeşi Osman'ın amcaları Ali b. Ömer ile aralarındaki bağ davasında şahitlerin şهادetiyle Ali'nin mahkemece haklı olduğunun tespit edildiği /

304 [s.115/b.1] Könk köyü ahalisinden zimmi Bedrük v. Haçük'ün, oğlu Ertik'le beraber Seyyid Mahmud Çelebi b. Ahmed Bey'e olan borçlarına karşılık Hugi köyünde kardeşi Erkik ile müşterek oldukları bağ, ev ve hayvanlarını rehine koydukları /

305 [s.115/b.2] Hamdi köyü ahalisinden zimmi Mahsud v. Şehroz'un bağlarını Ebulkasım b. İshak'a sattığı /

306 [s.115/b.3] Hoş köyü ahalisinden Râziye bt. Abdi Bey'in tarlalarını kardeşi Ömer Çelebi'ye sattığı /

307 [s.115/b.4] Huriye Hatun mahallesi ahalisinden vefat eden Börekçi İbrahim'in küçük oğlu Eyüb'e nafaka ve kisve tayini /

308 [s.116/b.1] Ortak mahallesi ahalisinden Ali Çelebi b. İsmail'in Karasofu mahallesindeki odasını müştemilâtıyla zimmi Kirkor v. Bahadır'a sattığı /

309 [s.116/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden Hatice bt. Hüseyin'in zevci Şaban b. Mahmud'dan boşandığı /

310 [s.116/b.3] Tadım köyü ahalisinden zimmi Murad oğlu Martik'in zemin ve evlerini Ali Ağa'ya sattığı /

311 [s.117/b.1] Sürsürü köyü ahalisinden Kazer v. Hocas, Markar v. Opek, Tomas v. Hoşık vb. zimmilerin tasarruflarındaki zeminleri borçlarına karşılık Hüseyin Bekir b. Hasan Ağa ve Mehmed Bey b. Hasan Ağa'ya sattıkları /

312 [s.117/b.2] Tepegöz mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim b. Himmet'in hayatta iken Rabia Hatun'un oğlu Ahmed'e bir sofa, avlusu ve kenifiyle bir kış damını hibe ettiğinden diğer zevcesi Raziye'nin oğlu Halil'in bir hak iddia edemeyeceği /

313 [s.118/b.1] Tepegöz mahallesi ahalisinden Emine bt. Mustafa'nın zevci Halil'deki alacağına karşılık Halil'in Müridi nahiyesindeki bağının yarısını aldığından söz konusu bağı Ali Beşe b. Mehmed Beşe'den aldığını iddia eden Hamza'nın müdahale etmemesi /

314 [s.118/b.2] Tilenzid köyü ahalisinden Ali Beşe b. Mansur Beşe'nin kardeşi Yusufu ineğinin tarlasına girmesi bahanesiyle kılıç ile yaralayanın Menzir oğlu İsmail Bey'in hizmetkârı Ali Bey olduğunun tespit edildiği /

315 [s.119/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Hacı Şaban b. Mustafa'nın küçük çocukları Ahmed, İbrahim ve Abdurrahman'a valideleri Emine bt. Molla Ebubekir'in vasiye tayin edildiği /

316 [s.119/b.2] Sürsürü köyü ahalisinden vefat eden zimmi Lahok'un küçük oğlu Ohnik'in tasarrufundaki tarlayı vasisi Hazer v. Hocas'ın, Kirakos'un oğulları olan Eknik ve Manok'a sattığı /

317 [s.119/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Seyyid Mehmed b. Molla Yahya'nın bağ ve sularını Ahmed Beşe b. Ali'ye sattığı /

318 [s.120/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Kerime bt. Hacı Ömer'e vefat eden babası Hacı Ömer, vâlidesi Fatma Hatun ve kardeşi Mehmed'den kalan ev, bağ, dükkân, nakitle diğer mal ve eşyalardan ve yine önceki kocası Bayezid'den intikal eden hisselerini zevci Molla Süleyman'ın babası Seyyid Hüseyin'e sattığı /

319 [s.120/b.2] Harput Serdarı Ömer Çavuş'un Müderris mahallesindeki evler ile Hacıseli köyde bulunan bağ, bahçe ve evleri Harput Alaybeyisi Mustafa Ağa'dan satın aldığı / Mustafa Ağa'nın sattığı yerleri tekrar Ömer Çavuş'tan kiraladığı / Kirasını

ödemekte zorluk çıkaran Mustafa Ağa'dan mezkûr yerlerin geri alınıp Ömer Çavuş'a iade edildiği /

320 [s.120/b.3] Hass-ı Malatyacık köyü ahalisinden Halil b. Yusuf'un Bağdere köyünde Sefer tarlası adı verilen kendi tarlasında çalışırken Kırlangıç uşaklarından Mustafa, Hasan, Hüseyin, İsmail ve Kara Mehmed'in atını almak maksadıyla üzerine hücum ettikleri / Halil'in atı vermemesi üzerine çıkan kavgada Mustafa'nın kılıcıyla Halil'in sol elini kestiği /

321 [s.121/b.1] Haceri köyü ahalisinden vefat eden Sefer b. İbrahim'in küçük kızı Hanife'ye babasından intikal eden zemin, kavak bahçesi, ev ve bağlar hakkında açılan davada babasının sağlığında iken söz konusu yerleri Ebubekir Çelebi'ye sattığı, ondan da oğlu Ali Beşe'ye kaldığının anlaşıldığı /

322 [s.121/b.2] Kesrik köyü ahalisinden Merker v. Serkis, Kesber v. Manok, Aleksian v. Kesber vb. zimmilerin borç para verip geri alamadıkları Serkis'ten şikâyetçi oldukları /

323 [s.122/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Oyed v. Yagob'un ölen dedesi Hoçik'in vasiyet ettiği bir miktar eşyayı amcası Kirakos'tan aldığı /

324 [s.122/b.2] Malatyacık köyü ahalisinden Halil b. Yusuf'un sol elini kesen Kırlangıçuşaklarından Mustafa ve arkadaşlarının mahkemede duruşmaya çıkarılmaları için zâbit tarafından Derviş Beşe'nin tayin edildiği /

325 [s.122/b.3] İğiki köyü ahalisinden zimmi Melkik v. Sahik'in tarlasını ağaçları ve suyu ile birlikte Yusuf b. Cafer Beşe'ye sattığı /

326 [s.122/b.4] Zahiye mahallesi ahalisinden Seyyid Mustafa Çelebi b. el-Hâc Mahmud Ağa'nın Kesrik köyündeki tarlasını Mardiros Keşiş'e sattığı /

327 [s.123/b.1] Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa'nın kardeşinin Basra seferine giderken vefat etmesiyle boş kalan timârın kendisi üzerine tevcih edildiği / Tevcih sırasında Harput ahalisinden Allahverdiği Ağa'nın yaptığı masrafların vefatından sonra Mehmed Bey tarafından oğullarına ödenmesi /

328 [s.123/b.2] Zahiye mahallesi ahalisinden Mustafa Beşe b. Ebulkasım'ın Kale Meydanı çarşısındaki kahvehanesini İsmail b. Halil'e sattığı /

329 [s.123/b.3] Karasofu mahallesi ahalisinden Hatice'nin zevci Hüseyin'in başka bir diyara gitmesi üzerine nafaka, kisve vb. ihtiyaçları için vekil edilen Hasan b. Osman'ın Hüseyin'in ölümünü bahane ederek bir harcamada bulunmadığının anlaşıldığı /

330 [s.124/b.1] Aslen Ermine köyünden olup Harput'un Hozekrek köyünde oturan Mehmed b. Osman'ın kızı Rabia'yı nikâhlayan köy ağası Hüseyin Bey b. Ömer'in Rabia'nın istediği eşyaları vekili olan kardeşi Hasan aracılığıyla verdiği /

331 [s.124/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Hızır Beşe'nin borç verdiği Yusuf Beşe'nin vefatıyla söz konusu paranın terekesinden ödenmesi /

332 [s.124/b.3] Cihanbey aşiretinden Hasan b. Hızır'ı Hefthisar köyü yakınında kavga sırasında yaralayan Bucak nahiyesi ahalisinden Arslan b. İsmail'in diyet ödemesi /

333 [s.124/b.4] Hamedî köyü ahalisinden zimmi Bedros v. Markar'ın tarlasını Osman b. Mehmed'e sattığı /

334 [s.125/b.1] Ağa Camii mahallesi ahalisinden Âtike ve Fatma hatunlara vefat eden babaları Zülfü Bey'den kalan bağ, tarla, buğday, arpa ve pamukları zapt edip tasarruf eden Zülfü Bey'in zevcesi Bâniyye bt. Keyhüsrev Bey arasında sulh sağlandığı /

335 [s.125/b.2] Kozluca mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Şeyh Ahmed Hatun'un Ahmedbey Mescidi mahallesinde Metriskapısı yakınında müteveffa babasından kalan evleri amcası Haydar, Ebubekir Çelebi b. Osman Çavuş'a sattığından bir hak iddia edemeyeceği /

336 [s.125/b.3] Harput ayânından Ömer Çavuş b. Mustafa Ağa'nın Miralay Mustafa Ağa'dan satın aldığı ev, bağ, bahçelerini tekrar ona kiraya verip biriken kiralarını aldığından aralarında sulh sağlandığı /

337 [s.125/b.4] Harput ayânından Mehmed Bey b. Hasan Ağa'nın Hacıseli köyündeki bağ, bahçe ve evlerini İsmail Bey'e sattığı /

338 [s.126/b.1] Gürcübey mahallesi ahalisinden zimmiye Kadertik v. Bahşes'in ölen babasından intikal eden evleri tasarruf eden zimmi Yüzik v. Şehsor'un küçük kızı Beyzo aleyhinde açtığı davada haksız olduğu /

339 [s.126/b.2] Harput ahalisinden Mehmed Ağa b. Hasan Ağa'nın Müderris mahallesindeki evlerini Miralay Mustafa Ağa'ya sattığı /

340 [s.126/b.3] Pekinik köyü ahalisinden Hüseyin b. Mustafa Beşe'nin bağını içindeki ağaç ve suları ile birlikte Mustafa b. Ramazan Beşe'ye sattığı /

341 [s.126/b.4] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mehmed'in küçük kızı Emine'ye vasisi Ömer b. Osman talebiyle nafaka ve kisve takdir edildiği /

342 [s.127/b.1] Hâss-ı Malatyacık köyü ahalisinden bekâr bulunan Yeter bt. Seyyidi'nin İbrahim b. Ali ile evlenmesine dayısı Pir Veli'nin müdahale etmemesi /

343 [s.127/b.2] Ağa Camii mahallesi ahalisinden Molla Ahmed b. Rasül Efendi'nin Pincirik nahiyesindeki bağını ağaçları, suları, havuzları ve evleriyle birlikte Ali Efendi'ye sattığı /

344 [s.127/b.3] Herdi köyü aşiretinden ve Aluçlu oymağından Yusuf b. Kulu ve Süleyman b. Abdullah Nebi'nin yayla meselesinden dolayı Deli İbrahim ve refiklerindeki alacaklarının tahsil edilip kendilerine verilmesi /

345 [s.128/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Kirakos'a babasından intikal eden Vertetil köyündeki bostana amca çocukları olan Keşiş v. Kerek ve Minas'ın müdahale etmemeleri /

346 [s.128/b.2] Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Hatice'yi nikâhlamak istemesine rağmen Hatice'nin babasının belirli miktardaki eşyayı İbrahim'den alıp kızını nikâhlamakta zorluk çıkardığı /

347 [s.128/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Seyyid Mevlüd b. Seyyid Hüseyin'in oğlu Süleyman'a ve kardeşinin oğlu Hüseyin'e intikal eden hisselerini korumak üzere Seyyid Osman Çelebi b. Derviş'in vasi tayin edildiği /

348 [s.128/b.4] Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Ayşe'yi nikâhlamak istediği iddiasına mukabil, Ayşe'nin babasının kızını Yusuf'a nikâhladığı /

349 [s.129/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ahmed Çelebi b. İbrahim'in Şehsüvar köyündeki tarla, ev, bahçe ve zeminlerini Ebubekir Bölükbaşı'ya sattığı /

350 [s.129/b.2] Harput ahalisinden Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa'nın amca çocukları olan Ali Ağa, Mehmed Ağa ve Ömer Ağa ile aralarındaki miras meselesinde sulh sağlandığı /

351 [s.130/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Hasan Efendi'nin evi duvarına bitişik bir şekilde yaptığı kenifi Mehmed b. Cuma'nın yıkması /

352 [s.130/b.2] Hacılı Mescid mahallesi ahalisinden Ali Çavuş b. Halil Çavuş'a büyük dedeleri el-Hâc Yusuf ve Mehmed b. Peri'den kalıp babası Halil Çavuş'un hissesine düşen Meydan çarşısındaki dükkânın kirasına kimsenin müdahale etmemesi /

353 [s.130/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden Esmâ bt. Hacı Allahverdi'nin, kızı Mehri Hatun'un oğlu Mehmed b. Süleyman'a olan borcu karşılığında iki evini ve bazı eşyalarını verdiği /

354 [s.131/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin ile kardeşi Seyyid Ali'den borç alan Zarık köyü halkından zimmi Maltik'in oğlu Markos ve Bahadır Bey'in Seyyid Veli'ye olan borçlarını ödeyecekleri /

355 [s.131/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin ile kardeşi Seyyid Ali'den borç alan Zarık köyü halkından zimmi Maltik'in oğlu Markos ve Bahadır Bey'in Seyyid Veli'ye olan borçlarını ödedikleri /

356 [s.131/b.3] Şehroz mahallesi ahalisinden zimmi Ehron v. Kulucan'ın Pincirik nahiyesindeki bağını ağaçları, evi ve suyu ile Tomas v. Ezrik'e borcuna karşılık olmak üzere sattığı /

357 [s.132/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden Veli b. Ali ve Şaban b. Ali'nin vefat eden amcaları Seyyid Hüseyin b. Mustafa'dan intikal eden terekedeki hisselerini aldıkları /

358 [s.132/b.2] İğiki köyü ahalisinden Ohenik v. Vertakis ve validesi Melki'nin evlerini müştemilâtıyla birlikte Emirze b. Hasan'a sattıkları /

359 [s.132/b.3] Karasofu mahallesi ahalisinden Mümine bt. Halil Bey'in babasından intikal eden hissesine el koyanları dava ve hakkını muhafazaya Mustafa Beşe b. Ömer Beşe'yi vekil tayin ettiği /

360 [s.133/b.1] Han köyü ahalisinden Mustafa b. Divane'nin orak ile ağzına vurup dişini kıran Hüseyin b. Veli ile aralarında sulh sağlandığı /

361 [s.133/b.2] Pekinik köyü ahalisinden Seyyid Fazlı'nın evinden eşyasını çaldığını iddia ettiği Seyyid Hüseyin hakkında mahkemede delil gösteremediği /

362 [s.133/b.3] Han köyü ahalisinden Gevher bt. Ahmed'in Molla Hasan ile olan davasındaki işlerini takip için Ahmed Ağa'yı tayin ettiği /

363 [s.134/b.1] Han köyü ahalisinden Hüseyin b. Timur'un köydeki ev, hayvan ve eşyalarını ve Vahan mezraası ile Ekrüz köyündeki zeminlerini Mustafa b. Ahmed'e sattığı /

364 [s.134/b.2] Harput ahalisinden olup İstanbul'da bulunan Hüseyin'in, vefat eden zevcesi Asiye'ye hayatta iken mehrinin yarısını verdiği, diğer yarısını ise Asiye'nin kocasına hibe ettiği / Asiye'nin terekesinin vekili olan babası Kel Veli tarafından taksim edilmesine mahkemece karar verildiği /

365 [s.134/b.3] Hınsor köyü ahalisinden Mustafa Bey b. Dilaver ve Ahmed Çelebi b. Dilaver ile anne tarafından kız kardeşleri Elife bt. Ebulkasım'a müteveffa Ebulkasım'dan intikal eden terekedeki hisseleriyle ilgili davada Ebulkasım'ın kardeşi İsa b. Hamza ile aralarında sulh sağlandığı /

366 [s.135/b.1] Herdi aşiretinden İsa b. Hamza'nın, Hınsor köyü ahalisinden Mustafa b. Dilaver ve Ahmed Çelebi b. Dilaver ile anne tarafından kız kardeşleri Elife bt. Ebulkasım arasında müteveffa Ebulkasım'ın terekesi yüzünden çıkan anlaşmazlığın sulh ile neticelendiği /

367 [s.135/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan'ın Terzi İğob'un dükkânı önünde olduğu bir sırada üzerine hücum edip kendisini darp eden zimmi Murad Bey ve Mardik'ten şikâyetçi olduğu /

368 [s.136/b.1] Malatyacık köyü ahalisinden Halil'i kılıç ile yaralayan Kırlangıçoğulları'ndan Mustafa, Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve arkadaşlarının yakalanıp Âmid Divanı'na gönderilmesi ve suçluları saklayan Harput nakibinin Âmid'e gelip mahkemede ifade vermesi /

369 [s.136/b.2] Malatyacık köyü ahalisinden Halil'i kılıç ile yaralayan Kırlangıçoğulları'ndan Mustafa, Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve arkadaşlarının

yakalanıp Âmid Divanı'na gönderilmesi ve Harput emininin de Âmid'e gelip mahkemede ifade vermesi /

370 [s.136/b.3] Harput'ta Sultaniye Camii'nde cüzhanlık yapan Veli Halife'nin görevine hariçten kimsenin karışmaması /

371 [s.136/b.4] Diyarbakır Alaybeyisi Mahmud'un Harput ahalisinden olan dedesinin hayatta iken hisse olarak ayırdığı mülk ev, oda, çiftlik vb. eşyalardaki hakkını alması /

372 [s.137/b.1] Kuzabad nahiyesinin Hanok köyünde timâr erbabından Halil'in vefatıyla boşalan dirliğin yarı hissesinin oğlu Ali'ye, diğer yarısının ise Mustafa'ya verildiği /

373 [s.137/b.2] Harput kazasının seyyidlerinin şeyhi olan Osman'ın vefatıyla yerine istihkak sahiplerinden Seyyid Mehmed'in tayin edildiği /

374 [s.137/b.3] Ulu Cami Evkâfı Nâzırı Ömer'in ilgisizliği sebebiyle yerine Seyyid Hacı Mehmed'in tayin edildiği /

375 [s.138/b.1] Harput'ta olan şirahaneler vb. yerlerdeki içki küpleri imha edilip hepsinin ortadan kaldırılması ve ezanı duyulur gayrimüslim köylerinde içki küplerinin yok edilip kimseye müsamaha edilmesi /

376 [s.138/b.2] Kuzabad nahiyesinin Nekrek köyü ve gayrıdan timâra mutasarrıf olan Mehmed ve Mustafa kardeşlerden Mustafa'nın vefatıyla boşalan dirliğinin istihkak sahiplerinden Salih'e tevcih edildiği /

377 [s.138/b.3] Harput kalesindeki askerler ile mevcut mühimmatın teftişi /

378 [s.138/b.4] Han köyü ahalisinden Hüseyin'in kardeşinin dişini kıranların Âmid Mahkemesi'nde yargılanmaları /

379 [s.138/b.5] Harput ahalisinden Ali'nin Ahmed'deki alacağının tahsil edilerek kendisine verilmesi /

380 [s.139/b.1] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

381 [s.139/b.2] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

382 [s.139/b.3] Vefat eden Hacılı Mescidi İmamı Mehmed'in yerine Seyyid Mustafa'nın tayin edildiği /

383 [s.140/b.1] Harput Müftülüğü'ne Mevlâna Ebubekir'in tayin edildiği /

384 [s.140/b.2] Köyünden ayrılıp başka bir köye yerleşen bir şahsın vergisini yeni yerleştiği yerde vereceğine dair fetva örneği /

385 [s.140/b.3] Uluabad nahiyesine bağlı Şeyh Hacı maa-Tepecik köyü ahalisinden Hokes Velican vb. zimmilerin üzerlerine düşen vergileri ödedikleri halde Mazgirt ve Pertek sancağı mutasarrıflarının kanunlara aykırı olarak ayrıca vergi almamaları /

386 [s.140/b.4] Bağdat'ta el-Hâc Bekir'den alınan borç akçenin geri ödenmesi /

387 [s.141/b.1] Mazgirt, Sağman ve bağlı köylerin zâbiti Mehmed'e bağlı raiyyetin köylerinden kalkıp başka köylerde iskân olunmaları ve tekrar eski köylerine dönmek istememeleri sebebiyle köylerin mahsullerinde zarar meydana geldiğinden başka köylerde iskân edilen ahalinin tekrar eski köylerine dönmeleri /

388 [s.141/b.2] Palu, Ergani, Çermik ve Harput'un Güderiç, Surek, Urus, Melik, Timurtak vb. köyleri reayasının yerlerini terk etmeleriyle dirlik sahiplerinin zarara uğradıklarından yerini terk edenlerden çift bozan vergisi alınması /

389 [s.142/b.1] Harput'ta Yeniçeri Serdarı Ömer Çavuş'un şehirdeki evini ve Hacıseli köyündeki bağ, bahçe ve evlerini elinde tuttuğunu iddia ettiği Harput Alaybeyisi Mustafa'nın Âmid Divanı'na çağırılması /

390 [s.142/b.2] Üzerlerine düşen avârız, bedel-i nüzul vb. vergileri eksiksiz olarak ödeyen Malatya ahalisinden Kadı Hüseyin'in kanunlar haricinde vergi almaması /

391 [s.142/b.3] Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Rus asıllı kölesi Şahin'i azad ettiği /

392 [s.142/b.4] Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Gürcü asıllı kölesi Ayvaz'ı azad ettiği /

393 [s.143/b.1] Vezir Mustafa Paşa'nın kethüdası İbrahim Ağa'nın Harput kazasına bağlı Herdi köyü zeâmetini zapt edip mahsulüne el koyan Ömer Ağa muhasebesini görmeye gelmediğinden söz konusu mahsulün, Ömer Ağa'nın vekili olan Diyarbakır'da yeniçeri serdarı Murtaza Çavuş'tan tahsil edilmesi /

394 [s.143/b.2] Vezir Mustafa Paşa'nın kethüdası İbrahim Ağa'nın Harput kazasına bağlı Herdi köyü zeâmetini zapt edip mahsulüne el koyan Ömer Ağa muhasebesini görmeye gelmediğinden söz konusu mahsulün, Ömer Ağa'nın vekili olan Diyarbakır'da yeniçeri serdarı Murtaza Çavuş'tan tahsil edilmesi /

395 [s.144/b.1] Harput'ta Kapıcı Mescidi'nde imamlık yapan Ali'nin vefatıyla yerine istihkak sahiplerinden Cebrail'in tayin edildiği /

396 [s.144/b.2] Bir manastırın fakirleri için vakfedilen koyunları, bir başka manastırın rahibinin kendi manastırı fakirleri için götürmesinin uygun olmadığına dair fetva örneği /

397 [s.144/b.3] Zertariç köyündeki manastıra bağlı fakirler için vakfedilen Gölcük köyü kurbanlık koyun ve kuzularını alıp Ergani kazasındaki Meryem Ana Manastırı'na bağlı fakirlere dağıtmak isteyen Meryem Ana Manastırı papazının söz konusu koyun ve kuzulara müdahale etmemesi /

398 [s.144/b.4] Hankah mahallesi ahalisinden Abdülkadir b. Abdülkerim'in Attar çarşısındaki dükkânını Molla Süleyman b. Seyyid Hüseyin'e sattığı /

399 [s.145/b.1] Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufunda olan tarlaların boş kalmaması için tapu ile Ömer Bey kızı Fatma Hatun'a verildiği /

400 [s.145/b.2] Sarehatun Camii Müezzini İbrahim'in görevine hariçten kimsenin müdahale etmemesi /

401 [s.145/b.3] Üzerlerine düşen öşürlerini eksiksiz olarak ödeyen Cip köyünde ziraatte bulunan sipahizade taifesini mahallî idarecilerin kanun haricinde vergi talebiyle rencide etmemeleri /

402 [s.146/b.1] Sarpılı ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufundaki tarlaların tapu hakkının validesi Hatice Hatun'a verildiği /

403 [s.146/b.2] Uluabad nahiyesine bağı Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa'nın müştereken mutasarrıf olduğu tarlaları ortağının üzerine tapu ile aldığı /

404 [s.146/b.3] Yanına aldığı Kırlangıçoğulları'ndan dört eşkıya ile birlikte kervan basıp kavga eden Malatyacık köyü ahalisinden Halil ve avenesinin yargılanmak üzere Âmid Divanı'na gönderilmeleri /

405 [s.147/b.1] Harput Kadısı Hamdi'nin vazifesinin dört ay süreyle uzatıldığı /

406 [s.147/b.2] Harput Kadısı Hamdi Efendi'nin görev süresinin dört daha uzatıldığı /

407 [s.147/b.3] Vefat eden Esediye Camii Müezzini Molla Osman'ın yerine Mahmud'un tayin edildiği /

408 [s.147/b.4] Harput Kadı Nâibliği'ne Feyzullah Efendi'nin tayin edildiği /

409 [s.148/b.1] Harput ve bağı nahiyelerdeki altı bölük yoldaşlarına Mehmed b. Receb'in zâbit ve kethüda yeri tayin edildiği /

410 [s.148/b.2] Hozekrek köyü ahalisinden Mehmed'in kızını tasarruf eden köy ağası Hüseyin'in Âmid Divanı'nda yargılanması /

411 [s.149/b.1] Edirne'den Basra'ya varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

412 [s.149/b.2] Meydan Camii İmamı Mevlâna Abdüllatif'e herhangi bir kusur ve özürlü olmadığı halde hariçten Ebubekir vb. kimselerin müdahale etmemeleri /

413 [s.149/b.3] Van Ağası Receb'in Harput Emni Ahmed'deki alacağının tahsil edilerek kendisine verilmesi /

414 [s.149/b.4] Mustafa Ağa'nın Harput'ta oturduğu evlerin ücretinden biraderi Mehmed Bey'e ödeyeceği borcuna karşılık Habusi köyü zeâmetinden elde edilen mahsul ve vergileri takas ettiği /

415 [s.150/b.1] Keyvanik ve Mollakendi köyleri ahalisinin kadimden beri akmakta olan suyu ortaklaşa kullanmalarının kanun gereği olduğu /

416 [s.150/b.2] Arslaniye Camii'nde cüzhanlık yapan Zünnureyn'in vefatı üzerine yerine vakfın mütevellisi Osman'ın tavsiyesi üzerine Mustafa'nın tayin edildiği /

417 [s.151/b.1] Şuşnaz, Markir ve Çelenk nahiyelerindeki bağ, bahçe ve arazilerine hayvanlarını salıp zarara sebebiyet veren göçer ulusu taifelerinin mahsullere verdikleri zarar ve ziyanın önlenerek hayvanlarına mukayyet olmalarının temini /

418 [s.152/b.1] Harput Mukâtaası mahsullerinin tahsili /

419 [s.153/b.1] Harput kazasındaki yeniçeri serdarlığına altıncı bölükten Ömer Çavuş'un tayin edildiği / Yeniçeri, acemi oğlanı, topçu ve cebecilerden vâriissiz vefat edenlerin terekelerinin pazarda satılarak gelirinin İstanbul'a gönderilmesi / Askerlikle ilişkisi olmayıp bir yol bularak yeniçerilik iddiasında bulunanlara sahip çıkılmaması /

420 [s.153/b.2] Germürü köyü ahalisinden Mahmud'un bahçe ve tarlalarını zapt edip hizmetkârının evini bastıktan sonra kendisini köyden dışarı çıkarıp birçok eziyet ve zulümde bulunan Perdik köyü sakinlerinden Kasım ile Selim'in Âmid Divanı'nda yargılanmaları /

421 [s.154/b.1] Edirne'den Bağdat'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

422 [s.154/b.2] Keyvanik ve Mollakendi köyleri arasındaki su anlaşmazlığında her iki ahalinin kadimden beri akmakta olan suyu ortaklaşa kullanmalarının kanun gereği olduğu /

423 [s.154/b.3] Habusi köyü ahalisinden zimmi Manok Kethüda ve kardeşi Bedik'in tarlalarını Mahmud Çelebi'ye sattıkları /

424 [s.155/b.1] Malatya kazası ahalisinin kendilerinden kanun haricinde para alıp zulmettiğine dair kadıları Hüseyin hakkındaki şikâyetlerinin tahkiki /

425 [s.155/b.2] Özürsüz on beş seneden fazla devam eden davanın yeniden görülmesinin caiz olmadığına dair fetva örnekleri /

426 [s.156/b.1] Serahatun Camii Vakfı Mütevellisi Abdülaziz'in görevine hariçten kimsenin müdahale etmemesi /

427 [s.156/b.2] Kapıcı Mescit Camii İmamı Cebrail'in zimmetindeki 20 kuruşun vefatı veya imamlığın bir başkasına tevcihi durumunda malından ödenmek üzere kardeşi Halil ile birbirlerine mahkeme huzurunda kefil oldukları /

428 [s.156/b.3] Edirne'den Şehrizor'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

429 [s.157/b.1] Cami-i kebir Evkâfı'na ait Kapan Hanı'ndaki kantar vakfa ait olduğundan her türlü un, eşya vb. şeylerin sadece bu kantarda tartılıp elde edilecek gelirin vakfa hasredilmesine özen gösterilmesi /

430 [s.157/b.2] Edirne'den Van'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

431 [s.158/b.1] Diyarbakır Valisi Ömer Paşa tarafından gönderilen koyun akçesine ilâveten mübaşirlik hizmeti, çoban ücreti, mahkeme harcı, hüddâmiye, kâtibiye, eminiye, ihzâriye vb. harcamaların 778 kuruş tuttuğundan havâss-ı hümayûn ve timâr köyleri hanelerine isabet eden miktarın toplanarak gönderilmesi /

432 [s.158/b.2] Vefat eden Germürülü Yahya Bey'in oğlu Mehmed Bey'in erkek çocuğu olmadığından Germürü, Şintil, Perdik ve Dadaş köylerindeki toprakların tapu ile Seyyid İsmail Efendi'ye verildiği /

433 [s.158/b.3] İstanbul'dan Diyarbakır'a gidip gelene kadar Kapıcıbaşı Mustafa Ağa'ya menzil beygirleri verildiği /

434 [s.158/b.4] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması /

435 [s.159/b.1] Harput Kadısı Hamdi'nin yerine tayin edilen Pozdepaye eski Kadısı Mevlâna Şeyh Mehmed'in görevine bir müddet sonra başlayacağı /

436 [s.159/b.2] Harput Kadılığı'na tayin edilen Mevlâna Şeyh Mehmed Efendi'nin görevine bir süre sonra başlayacağı /

437 [s.159/b.3] Harput Askerî Kassâmlığı'na Ebubekir Efendi'nin tayin edildiği /

438 [s.159/b.4] İstanbul'a gitmek isteyen veziriazam ağalarından Ahmed Ağa yakınlarından birine sadece bir adet beygir verilmesi /

439 [s.159/b.5] Koyun akçesinden attar, debbağ, kasap ve bakkal esnafına tevzi edilen miktara ait liste /

440 [s.159/b.6] Veziriazam Ağası Çavuş Hasan Ağa'ya dört adet beygir verilmesi /

441 [s.159/b.7] Şarap küplerini kırmak için gelen Abdülbaki Ağa'ya zimmilerin verdikleri zahireye ait liste /

442 [s.160/b.1] Harput ahalisinden Ebubekir'in çiftliğine ve ziraat edilmiş mahsulüne el koyan Ömer'den hakkının alınıp kendisine verilmesi /

443 [s.160/b.2] Müderrislerden İbrahim Efendi'nin Anadolu'nun orta kolu kabul edilen vilâyetlerine süvari kassâmı olarak tayin edildiği /

444 [s.160/b.3] Koyun Mübaşiri Mustafa Bey'e timâr köylerinden baki kalan para ile şehir ve köy akçesinden gelen paranın teslim edildiği /

445 [s.161/b.1] Harput kazasında seyyidlere kaymakam olarak Seyyid Ahmed Çelebi'nin tayin edildiği /

446 [s.161/b.2] Arslaniye Medresesi'nde cüzhan olan Seyyid Ebubekir'e hariçten Zinnureyn vb. kimselerin müdahale etmemesi /

447 [s.161/b.3] Hersenk ahalisinden ölen zimmi Serkis'in erkek çocuğu olmadığından sahip olduğu arazilerin tapu ile Mustafa Ağa'ya verildiği /

448 [s.162/b.1] Harput kazasına ferman olunan bedel-i nüzul akçesi, mîrî, kalemiye, tahsildariye, mübâşir taamiyesi, mübaşirlik hizmeti, mahkeme harcı vb. meblağlar için Harput'un havâs ve timâr köylerine isabet edip tevzi edilen miktar /

449 [s.162/b.2] Harput'taki müslüman esnafa tevzi edilen meblağa ait liste /

450 [s.163/b.1] Harput'un köylerine menzil hususu için isabet eden miktarın listesi /

451 [s.164/b.1] Şehir Kethüdası Ebubekir tarafından esnaflara tevzi olunan meblağa ait liste /

452 [s.164/b.2] Müslüman esnafın ödeyeceği avârız bedeline ait liste /

453 [s.165/b.1] Sürsat sâlyânesinden meliklerin harç toplamının 70 kuruşa ulaştığı /

454 [s.165/b.2] Harput kazasına bağlı Şintil, Körpe ve Yenice köyleri beyi Ahmed Bey'in söz konusu köyleri başkasına vermeyip öşrünü bizzat kendisinin tahsil etmesi /

455 [s.165/b.3] Kasaplar, ekmekçiler ve bakkalların uymaları gereken narh fiyatları /

456 [s.165/b.4] Havas Meliki Hocas tarafından yapılan masrafların listesi /

457 [s.165/b.5] Şehir Meliki zimmi Serkis'in masraflarına ait liste /

458 [s.166/b.1] Seyyid Mustafa'nın kefil olduğu Mehmed'den kefalet meblağını alıp zimmetini ibra ettiği /

459 [s.166/b.2] Tilenzidli Mustafa Beşe ve Leyliñoğlu'nun koyun akçesinden mübaşiri Mustafa Ağa'ya teslim ettikleri meblağ /

460 [s.166/b.3] Et ve ekmeğin narh fiyatları /

461 [s.166/b.4] Zeyve, Perçikan, Şahab, Miyadun ve Hefthisar köylerinin yağ ve bal akçelerini mübaşir Mehmed'in cebren aldığı /

462 [s.166/b.5] Perçikan, Zeyve, Şahab ve Temte köylerinden koyun akçesi alınması /

463 [s.166/b.6] Osman Çelebi, Mehmed Çelebi, Hamidoğlu, Seyyid Mehmed vb. bakkal esnafından bazı kimseler Bakkal Hacı Hasan b. Hasan'a senede kendilerine 6 guruş vermek üzere sözleştikleri, ancak günü gelmeden 2 kuruş aldıklarından sâlyânesine mahsup edilmesi /

464 [s.166/b.7] Aşçı Vanlı Mehmed Efendi'ye ücret tayin olunduğu /

465 [s.166/b.8] Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden 3 kuruş alacağı kaldığı /

466 [s.166/b.9] Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden tahsilde bulunması /

İKİNCİ BÖLÜM

SİCİLİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ

2.1. İdari Atamalarla İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Berat	Süraka ve saraydar tayini	s.1/b.3
2.	Mektup	Zabit ve Kethüda tayini	s.89/b.1
3.	Berat	Evkaf Kitabeti tayini	s.91/b.2
4.	Berat	Mütevelli tayini	s.91/b.3
5.	Berat	Mescid ferrası tayini	s.91/b.4
6.	Berat	İmam tayini	s.92/b.1
7.	Buyruldu	Müderris tevcihi	s.92/b.2
8.	Berat	Kaymakam tayini	s.92/b.3
9.	Berat	Seyid tayini	s.137./b.2
10.	Berat	Evkaf nazırı tayini	s.137/b.3
11.	Berat	İmam tayini	s.139/b.3
12.	Berat	Müftü tayini	s.140/b.1
13.	Ferman	İmam tayini	s.144/b.1
14.	Berat	Görevin uzatılması	s.147/b.1
15.	Berat	Müezzin tayini	s.147/b.3
16.	Berat	Kadı Naip tayini	s.147/b.4
17.	Berat	Zabit ve kethüda tayini	s.148/b.1
18.	Berat	Cüzhanlık tayini	s.150/b.2
19.	Mektup	Yeniçeri serdarlığına tayin	s.153/b.1
20.	Berat	Kadı tayini	s.159/b.1
21.	Mektup	Askeri kassam tayini	s.159/b.3
22.	Berat	Süvari kassam tayini	s.160/b.2
23.	Berat	Seyyid kaymakam tayini	s.161/b.1

2.2. Menzillerle İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Maruz	Menzil Talebi	s.3/b.2
2.	Hüccet	Menzil Tayini	s.76/b.1
3.	Buyruldu	Menzil beygirlerimin temini	s.139/b.1
4.	Buyruldu	Menzil beygirlerinin temini	s.139/b.2
5.	Buyruldu	Menzil beygirlerimin temini	s.149/b.1
6.	Mektup	Menzil beygirlerinin temini	s.154/b.1
7.	Hüccet	Menzil beygirlerimin temini	s.156/b.3
8.	Hüccet	Menzil beygirlerinin temini	s.157/b.2
9.	Ferman	Menzil beygirlerimin temini	s.158/b.3
10.	Buyruldu	Menzil beygirlerinin temini	s.158/b.4
11.	Kayıt	Beygir verilmesi	s.159/b.4
12.	Kayıt	Beygir verilmesi	s.159/b.6

2.3. İktisadi Nitelikli Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Masraf Listesi	s.1/b.1
2.	Hüccet	İltizam tevcihi	s.89/b.2
3.	Keşif	Koyun ücretinin tahsili	s.93/b.2
4.	Hüccet	Ücretin ödendiğine dair tespit	s.111/b.2
5.	Ferman	Dirlik tevcihi	s.138/b.2
6.	Ferman	Vergi Toplanması	s.140/b.3
7.	Buyruldu	Akçenin alınması	s.140/b.4

8.	Ferman	Vergi	s.142/b.2
9.	Mektup	Mahsûlün tahsil edilmesi	s.143/b.1
10.	Mektup	Mahsûlün tahsil edilmesi	s.143/b.2
11.	Ferman	Kanun haricinde vergi toplanmaması	s.145/b.3
12.	Buyruldu	Alacağın tahsil edilmesi	s.149/b.3
13.	Ferman	Mahsullerin tahsili	s.152/b.1
14.	Berat	Kantar gelirinin vakfa verilmesi	s.156/b.1
15.	Buyruldu	Hizmet ücretlerinin toplanması	s.158/b.1
16.	Ferman	Koyun akçesine ait miktar	s.159/b.5
17.	Ferman	Zahire listesi	s.159/b.7
18.	Kayıt	Tımar köylerindeki paranın teslim edilmesi	s.160/b.3
19.	Ferman	Vergi miktarı	s.162/b.1
20.	Ferman	Müslüman esnafa ait vergi miktarı	s.162/b.2
21.	Ferman	Menzil vergisi	s.163/b.1
22.	Kayıt	Melik harçları	s.165/b.1
23.	Ferman	Öşür tahsili	s.165/b.4
24.	Kayıt	Öşür tahsili	s.165/b.5
25.	Kayıt	Koyun akçesi toplamı	s.166/b.2
26.	Kayıt	Yağ ve bal akçelerinin toplamı	s.166/b.4
27.	Kayıt	Köylerden koyun akçesi alınması	s.166/b.5
28.	Hüccet	Aşçı ücreti	s.166/b.7
29.	Kayıt	Koyun salyanesi alacağı	s.166/b.8
30.	Kayıt	Koyun salyanesi tahsili	s.166/b.9

2.4. Alım-Satım ve Kirayla İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Alım-Satım	s.6/b.1
2.	Hüccet	Alım-Satım	s.6/b.2
3.	Hüccet	Alım -Satım	s.6/b.3
4.	Hüccet	Alım-Satım	s.7/b.4
5.	Hüccet	Alım-Satım	s.9/b.1
6.	Hüccet	Alım-Satım	s.9/b.3
7.	Hüccet	Kira	s.10/b.1
8.	Hüccet	Alım-Satım	s.10/b.2
9.	Hüccet	Alım-Satım	s.12/b.1
10.	Hüccet	Alım-Satım	s.12/b.2
11.	Hüccet	Alım-Satım	s.13/b.1
12.	Hüccet	AlımSatım	s.13/b.2
13.	Hüccet	Alım-Satım	s.14/b.1
14.	Hüccet	Alım-Satım	s.15/b.1
15.	Hüccet	Alım-Satım	s.17/b.1
16.	Hüccet	Alım-Satım	s.17/b.3
17.	Hüccet	Alım-Satım	s.17/b.4
18.	Hüccet	Alım-Satım	s.19/b.2
19.	Hüccet	Alım-Satım	s.20/b.2
20.	Hüccet	Alım-Satım	s.20/b.3
21.	Hüccet	Alım-Satım	s.21/b.1-2
22.	Hüccet	Alım-Satım	s.22/b.1-2-3-4

23.	Hüccet	Alım-Satım	s.23/b.1-2-3
24.	Hüccet	Alım-Satım	s.24/b.1-2-3
25.	Hüccet	Alım-Satım	s.25/b.2
26.	Hüccet	Alım-Satım	s.26/b.2
27.	Hüccet	Alım-Satım	s.27/b.1
28.	Hüccet	Alım-Satım	s.27/b.2
29.	Hüccet	Alım-Satım	s.28/b.1-2-3-4
30.	Hüccet	Alım-Satım	s.29/b.1
31.	Hüccet	Alım-Satım	s.32/b.1
32.	Hüccet	Alım-Satım	s.33/b.2
33.	Hüccet	Alım-Satım	s.34/b.1-2-3
34.	Hüccet	Alım-Satım	s.35/b.1-2
35.	Hüccet	Alım-Satım	s.36/b.1-2-3
36.	Hüccet	Kira	s.37/b.1-2
37.	Hüccet	Alım-Satım	s.38/b.1
38.	Hüccet	Alım-Satım	s.39/b.1
39.	Hüccet	Alım-Satım-Kira	s.40/b.1
40.	Hüccet	Alım-Satım	s.41/b.2
41.	Hüccet	Alım-Satım	s.42/b.1-2
42.	Hüccet	Alım-Satım	s.43/b.1.2
43.	Hüccet	Alım-Satım	s.44/b.3
44.	Hüccet	Alım-Satım	s.45/b.2
45.	Hüccet	Hisse Satımı	s.46/b.3
46.	Hüccet	Hisse Satımı	s.48/b.3

47.	Hüccet	Alım-Satım → Satış Akdi	s.49/b.1
48.	Hüccet	Alım-Satım	s.50/b.1
49.	Hüccet	Alım-Satım	s.51/b.1-2-3
50.	Hüccet	Alım-Satım	s.54/b.1
51.	Hüccet	Alım-Satım	s.56/b.4
52.	Hüccet	Alım-Satım	s.57/b.2
53.	Hüccet	Alım-Satım	s.58/b.2
54.	Hüccet	Alım-Satım	s.61/b.3
55.	Hüccet	Alım-Satım	s.62/b.3
56.	Hüccet	Alım-Satım	s.64/b.3
57.	Hüccet	Alım-Satım	s.66/b.2
58.	Tezkire	Alım-Satım	s.66/b.3
59.	Hüccet	Alım-Satım	s.67/b.1
60.	Hüccet	Alım-Satım	s.67/b.2
61.	Hüccet	Alım-Satım	s.69/b.1-2-3
62.	Hüccet	Alım-Satım	s.70/b.1
63.	Hüccet	Alım-Satım	s.71/b.2-3
64.	Hüccet	Alım-Satım	s.72/b.1
65.	Hüccet	Alım-Satım	s.72/b.3
66.	Hüccet	Alım-Satım	s.74/b.2
67.	Hüccet	Alım-Satım	s.76/b.2
68.	Hüccet	Alım-Satım	s.77/b.3
69.	Hüccet	Alım-Satım	s.78/b.1
70.	Hüccet	Alım-Satım	s.79/b.1-2

71.	Hüccet	Alım-Satım	s.81/b.2
72.	Hüccet	Alım-Satım	s.82/b.1
73.	Hüccet	Alım-Satım	s.83/b.1-2
74.	Hüccet	Alım-Satım	s.84/b.1-2
75.	Hüccet	Alım-Satım	s.87/b.2
76.	Hüccet	Alım-Satım	s.88/b.2
77.	Temessük	Alım-Satım	s.91/b.1
78.	Tezkire	Alım-Satım	s.93/b.1
79.	Hüccet	Alım-Satım	s.94/b.3
80.	Hüccet	Alım-Satım	s.96/b.1-2
81.	Hüccet	Alım-Satım	s.99/b.2
82.	Hüccet	Alım-Satım	s.100/b.1-2
83.	Hüccet	Alım-Satım	s.101/b.1-2-3
84.	Hüccet	Alım-Satım	s.102/b.2
85.	Hüccet	Alım-Satım	s.103/b.1
86.	Hüccet	Alım-Satım	s.63/b.3
87.	Hüccet	Alım-Satım	s.104/b.3-4
88.	Hüccet	Alım-Satım	s.107/b.1
89.	Hüccet	Alım-Satım	s.109/b.1
90.	Hüccet	Alım-Satım	s.109/b.3-4
91.	Hüccet	Alım-Satım	s.110/b.1
92.	Hüccet	Alım-Satım	s.111/b.3
93.	Hüccet	Alım-Satım	s.112/b.3
94.	Hüccet	Alım-Satım	s.115/b.2-3

95.	Hüccet	Alım-Satım	s.116/b.1
96.	Hüccet	Alım-Satım	s.116/b.3
97.	Hüccet	Alım-Satım	s.117/b.1
98.	Hüccet	Alım-Satım	s.119/b.2-3
99.	Hüccet	Alım-Satım	s.120/b.1-2
100.	Hüccet	Alım-Satım	s.122/b.3-4
101.	Hüccet	Alım-Satım	s.123/b.2
102.	Hüccet	Alım-Satım	s.124/b.4
103.	Hüccet	Alım-Satım	s. 125/b.2
104.	Hüccet	Alım-Satım	s.125/b.4
105.	Hüccet	Alım-Satım	s.126/b.2
106.	Hüccet	Alım-Satım	s.126/b.3
107.	Hüccet	Alım-Satım	s.127/b.2
108.	Hüccet	Alım-Satım	s.129/b.1
109.	Hüccet	Alım-Satım	s.130/b.2
110.	Hüccet	Alım-Satım	s.131/b.3
111.	Hüccet	Alım-Satım	s.132/b.2
112.	Hüccet	Alım-Satım	s.134/b.1
113.	Hüccet	Alım-Satım	s.144/b.4
114.	Tezkire	Alım-Satım	s.154/b.3

2.5. Narh

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Narh	Narh Beyanı	s.2/b.1
2.	Narh	Narh Beyanı	s.2/b.2
3.	Narh	Narh Fiyatı	s.165/b.3
4.	Narh	Narh Fiyatı	s.166/b.3

2.6. Sosyal Nitelikli Belgeler

2.6.1. Alacak-Verecek, Veraset, Miras, Mal, Emanet, Yapılan Sulh Akidleri İle İlgili Bilgiler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.2/b.3
2.	Hüccet	Miras	s.3/b.1
3.	Hüccet	Sulh anlaşmazlığı	s.5/b.2
4.	Hüccet	Sulh anlaşmazlığı	s.7/b.1
5.	Hüccet	Malın rehin bırakılması	s.9/b.2
6.	Hüccet	Miras	s.11/b.1
7.	Hüccet	Borç ödenmesi	s.11/b.2
8.	Hüccet	Miras	s.14/b.2
9.	Hüccet	Mirasta sulh	s.16/b.1
10.	Hüccet	Veraset	s.16/b.2
11.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.17/b.2
12.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.20/b.1
13.	Hüccet	Veraset	s.26/b.1

14.	Hüccet	Veraset	s.29/b.2
15.	Hüccet	Veraset	s.30/b.1
16.	Hüccet	Veraset	s.30/b.2
17.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.32/b.2
18.	Hüccet	Veraset	s.32/b.3
19.	Hüccet	Sul sağlanması	s.33/b.1
20.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.41/b.3
21.	Hüccet	Tasarruf hakkı	s.42/b.3
22.	Hüccet	Mala el konulması	s.44/b.1
23.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.46/b.1
24.	Hüccet	Alacak-verecek	s.46/b.2
25.	Hüccet	Alacak-verecek	s.53/b.1
26.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.53/b.2
27.	Hüccet	Miras	s.54/b.2
28.	Hüccet	Miras	s.56/b.2
29.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.57/b.1
30.	Hüccet	Alacak-verecek	s.60/b.1
31.	Hüccet	Alacak	s.61/b.1
32.	Hüccet	Alacak-verecek	s.63/b.1
33.	Hüccet	Miras	s.63/b.2
34.	Hüccet	Alacak	s.64/b.2
35.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.65/b.1
36.	Hüccet	Miras	s.66/b.1
37.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.67/b.3

38.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.68/b.1
39.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.68/b.2
40.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.70/b.2
41.	Hüccet	Miras	s.72/b.2
42.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.73/b.1
43.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.73/b.2
44.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.74/b.1
45.	Hüccet	Miras	s.77/b.2
46.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.80/b.1
47.	Hüccet	Emanet	s.82/b.2
48.	Hüccet	Miras	s.82/b.3
49.	Hüccet	Miras	s.85/b.2
50.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.86/b.1-2
51.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.88/b.3
52.	Hüccet	Miras	s.94/b.1-2
53.	Hüccet	Miras	s.97/b.2
54.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.98/b.3
55.	Hüccet	Miras Anlaşmazlığı	s.102/b.1
56.	Hüccet	Miras	s.103/b.3
57.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.105/b.1-2
58.	Hüccet	Miras	s.105/b.3
59.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.107/b.2
60.	Hüccet	Miras	s.108/b.1
61.	Hüccet	Emanet	s.108/b.2

62.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.109/b.2
63.	Hüccet	Veraset	s.111/b.1
64.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.112/b.2
65.	Hüccet	Veraset	s.113/b.2
66.	Hüccet	Veraset	s.113/b.3
67.	Hüccet	Miras	s.114/b.1
68.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.114/b.2
69.	Hüccet	Emanet	s.115/b.1
70.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.118/b.1
71.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.121/b.2
72.	Hüccet	Miras	s.122/b.1
73.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.123/b.1
74.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.124/b.2
75.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.125/b.1-3
76.	Hüccet	Alacak	s.127/b.3
77.	Hüccet	Sulh anlaşması	s.129/b.2
78.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.130/b.3
79.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.131/b.1
80.	Hüccet	Alacak-Verecek	s.131/b.2
81.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.133/b.1
82.	Buyruldu	Miras	s.136/b.4
83.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.134/b.3
84.	Hüccet	Sulh sağlanması	s.135/b.1
85.	Tezkire	Tapu verilmesi	s.146/.b.1-2

2.6.2. Vasi, Vekil Tayini, Nafaka, Evlenme, Boşanma, Mehir, Kefalet, Hibe ve Tereke İle İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Tereke	s.1/b.2
2.	Hüccet	Hibe	s.4/b.1
3.	Hüccet	Tereke	s.5/b.1
4.	Hüccet	Vekil Tayini	s.7/b.2
5.	Hüccet	Vasi Tayini	s.7/b.3
6.	Hüccet	Vasi Tayini	s.8/b.1
7.	Hüccet	Vasi Tayini	s.8/b.2
8.	Hüccet	Tereke	s.8/b.3
9.	Hüccet	Vekil Tayini	s.18/b.1
10.	Hüccet	Tereke	s.18/b.2
11.	Hüccet	Tereke	s.19/b.1
12.	Hüccet	Vekil Tayini	s.25/b.1
13.	Hüccet	Vekil Tayini	s.31/b.1
14.	Hüccet	Vasi Tayini	s.38/b.2
15.	Hüccet	Hibe	s.38/b.3
16.	Hüccet	Nafaka	s.39/b.2
17.	Hüccet	Tereke	s.39/b.3
18.	Hüccet	Tereke	s.40/b.2
19.	Hüccet	Hibe	s.41/b.1
20.	Hüccet	Vekil tayini	s.44/b.2
21.	Hüccet	Hisse	s.45/b.1

22.	Hüccet	Vasi Tayini	s.47/b.1
23.	Hüccet	Vekil Tayini	s.47/b.2
24.	Hüccet	Kefalet	s.48/b.1
25.	Hüccet	Vasi Tayini	s.48/b.2
26.	Hüccet	Vekil Tayini	s.49/b.2
27.	Hüccet	Tereke	s.52/b.1-2
28.	Hüccet	Vasi Tayini	s.55/b.1
29.	Hüccet	Tereke	s.58/b.1
30.	Hüccet	Tereke	s.58/b.3
31.	Hüccet	Hisse	s.59/b.1
32.	Hüccet	Mehir	s.60/b.2
33.	Hüccet	Vasi Tayini	s.61/b.2
34.	Hüccet	Hibe	s.62/b.1
35.	Hüccet	Vasi Tayini	s.62/b.2
36.	Hüccet	Vasi Tayini	s.64/b.1
37.	Hüccet	Tereke	s.65/b.2
38.	Hüccet	Vasi Tayini	s.71/b.1
39.	Hüccet	Hisse	s.73/b.2
40.	Hüccet	Tereke	s.73/b.3
41.	Hüccet	Tereke	s.77/b.1
42.	Hüccet	Vekil Tayini	s.78/b.2
43.	Hüccet	Hibe	s.79/b.3
44.	Hüccet	Vasi Tayini	s.80/b.2
45.	Hüccet	Hisse Satışı	s.80/b.3

46.	Hüccet	Tereke Taksimi	s.81/b.1
47.	Hüccet	Hibenin geçersizliği	s.84/b.3
48.	Hüccet	Vasi Tayini	s.85/b.1
49.	Hüccet	Hisse karşılığı mal alımı	s.87/b.1
50.	Hüccet	Hisse	s.87/b.3
51.	Hüccet	Hibe	s.99/b.1
52.	Hüccet	Mehir	s.99/b.3
53.	Hüccet	Vasi Tayini	s.101/b.4
54.	Hüccet	Miras anlaşmazlığı	s.102/b.1
55.	Hüccet	Vasi Tayini	s.104/b.1
56.	Hüccet	Tereke	s.104/b.2
57.	Hüccet	Tereke	s.106/b.1
58.	Hüccet	Vasi Tayini	s.106/b.2
59.	Hüccet	Vasi Tayini	s.106/b.3
60.	Hüccet	Vasi Tayini	s.106/b.4
61.	Hüccet	Tereke	s.108/b.3
62.	Hüccet	Tereke	s.112/b.1
63.	Hüccet	Vasi Tayini	s.113/b.1
64.	Hüccet	Nafaka	s.115/b.4
65.	Hüccet	Boşanma	s.116/b.2
66.	Hüccet	Hibe	s.117/b.2
67.	Hüccet	Vasi Tayini	s.119/b.1
68.	Hüccet	Miras	s.121/b.1
69.	Hüccet	Tereke	s.124/b.1

70.	Hüccet	Nafaka	s.126/b.4
71.	İlam	Evlenme	s.127/b.1
72.	Temessük	Nikah	s.128/b.2
73.	Hüccet	Vasi Tayini	s.128/b.3
74.	İlam	Nikah	s.128/b.4
75.	Hüccet	Tereke	s.132/b.1
76.	Hüccet	Vekil Tayini	s.132/b.3
77.	Hüccet	Vasi Tayini	s.133/b.3
78.	Hüccet	Tereke	s.134/b.2
79.	Berat	Hisse paylaşımı	s.137/b.1
80.	Kayıt	Kefil	s.156/b.2
81.	Kayıt	Kefalet	s.166/b.1

2.6.3. Hırsızlık, Haneye Tecavüz, Kişiyi Tecavüz veya Kasdi ve Sur-i Hal

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Haneye Tecavüz	s.56/b.1
2.	Hüccet	Taciz	s.93/b.3

2.6.4. Diyet, Olay, Ölüm ve Keşifleri İle İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Diyet	s.124/b.3

2.6.5. Gasp, Yaralama, Sözlü Saldırı, İftira ile İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Yaralama	s.55/b.2
2.	Hüccet	Küfür	s.56/b.1
3.	Hüccet	Adam Yaralama	s.88/b.1
4.	Hüccet	Küfür	s.98/b.2
5.	Hüccet	Tecavüz İftirası	s.102/b.3
6.	Hüccet	Darp, yaralama	s.110/b.2
7.	Hüccet	Yaralama	s.118/b.2
8.	Hüccet	Yaralama	s.120/b.3
9.	Hüccet	Darp	s.135/b.2
10.	Buyruldu	Kavgı	s.146/b.3
11.	Mektup	Darp	s.153/b.2
12.	Ferman	Gasp	s.155/b.1

2.6.6. Din Değiştirme ile İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Hüccet	Din Değiştirme Müslüman Olma	s.56/b.3

2.6.7. Vakıf ve Fetva İle İlgili Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	Fetva	Fetva Örneği	s.140/b.2
2.	Mektup	Vakıf, Fetva Örneği	s.144/b.2
3.	Mektup	Vakıf, Fetva Örneği	s.144/b.3
4.	Fetva	Fetva	s.155/b.2
5.	Fetva	Fetva	s.155/b.2
6.	Ferman	Kantar gelirinin vakfa verilmesi	s.157/b.1
7.	Ferman	Kantar gelirinin vakfa verilmesi	s.157/b.1

2.6.8. Diğer Belgeler

Sıra No	Belge Türü	Belgenin Konusu	Sicil Sayfa No
1.	İlam	Tarla anlaşmazlığı	s.100/b.3
2.	Hüccet	Hak iddia edememeleri	s.103/b.2
3.	Hüccet	Seyit olma	s.110/b.3
4.	?	Davalıların mahkemeye getirilmesi için zabıt tayini	s.122/b.2
5.	Temessük	Vekil olan kişinin harcama yapmadığına dair	s.123/b.2
6.	Hüccet	Haksızlığın anlaşılması	s.126/b.1
7.	İlam	Tarla anlaşmazlığı	s.128/b.1
8.	Hüccet	Kenef anlaşmazlığı	s.130/b.1
9.	Hüccet	Delil yetersizliği	s.133/b.2
10.	Buyruldu	Suçluların mahkemede yargılanması	s.136/b.1
11.	Buyruldu	Suçluların mahkemede yargılanması	s.136/b.2
12.	Berat	Cüzhanlık görevine hariçten müdahale edilmemesi	s.136/b.3
13.	Buyruldu	İçkinin yasaklanması	s.138/b.1
14.	Buyruldu	Mühimmat teftişi	s.138/b.3
15.	Buyruldu	Suçluların yargılanması	s.138/b.4
16.	Buyruldu	Iskan	s.141/b.1
17.	Buyruldu	Çift bozan vergisi	s.141/b.2
18.	İlam	Suçluların yargılanması	s.142/b.1
19.	Tezkire	Köle azad etmek	s.142/b.3-4
20.	Tezkire	Tapu verilmesi	s.145/b.1
21.	Berat	Müezzinin görevine müdahale edilmemesi	s.145/b.2

22.	Buyruldu	Suçluların yargılanması	s.148/b.2
23.	Ferman	İmamın görevine hariçten müdahale edilmemesi	s.149/b.2
24.	Tezkire	Takas	s.149/b.4
25.	Buyruldu	Su kullanımı	s.150/b.1
26.	Buyruldu	Hayvanlara sahip	s.151/b.1
27.	Buyruldu	Su anlaşmazlığı	s.154/b.2
28.	Berat	Mütevellinin görevine hariçten müdahale edilmemesi	s.156/b.1
29.	Tezkire	Tapu kaydı	s.158/b.2
30.	Berat	Süvari Kassamı tayini	s.160/b.2
31.	Buyruldu	Cüzhana kimsenin müdahale etmemesi	s.161/b.2
32.	Tezkire	Tapu kaydı	s.161/b.3
33.	Hüccet	Hamam kullanımı	s.50/b.2
34.	İlam	Davacı belgesi	s.65/b.3
35.	Hüccet	Köle iadesi	s.69/b.4
36.	Hüccet	Ölüm sebebinin araştırılması	s.75/b.1
37.	Hüccet	Ölüm sebebinin araştırılması	s.90/b.3
38.	Hüccet	İmamın vazifelerine kimsenin müdahale etmemesi	s.90/b.3
39.	İlam	Çoban'ın Diyarbakır'a gelmesi	s.95/b.1
40.	Hüccet	Tarlaya dair delil yetersizliği	s.95/b.2
41.	Hüccet	Tarlaya dair delil yetersizliği	s.95/b.3
42.	Hüccet	Bağ ve bahçelerin verildiğine dair	s.97/b.1
43.	Hüccet	Suçun tespiti	s.98/b.1

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

M.1669-1672 / 1080-1082 H. TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. 1669-1672 Yıllarında Osmanlı Devleti

İncelediğimiz sicil hazırlanmış 1669-1672 tarihlerinde Osmanlı Padişahı IV. Mehmed'dir.¹²⁴ Bu dönemde Osmanlı Devleti ilk kez Ruslarla karşı karşıya gelmiş. Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki münasebetler, 1667 yılında Rusya ile Lehistan arasında akdedilen ve 1671 yılında yenilenen anlaşma sonucunda bozulmuştur.¹²⁵ Bu dönemde ayrıca Avusturya-Lehistan ile savaşlar yapılmış. Lehistan'la savaşın sonunda Bucaş Antlaşması imzalanmıştır (1676).

17.yüzyılda Osmanlı Devletinde iç isyanlar artmıştır. Bu dönemde yaşanan en temel değişimlerden biri yine sancak yönetiminde kendini göstermiştir. Tımar sisteminde bozulmalar ile birlikte sancak yönetiminde önemli değişikliklere gidilmiştir. Dirliklerin öneminin azalmasıyla sancakbeyi görevi de ehemmiyetini kaybetmeye başlamıştır. Bu değişim sürecinde, beylerbeyinin yönetimdeki yeri gittikçe güçlenirken sancakbeyinin itibarı azalmaya başlamıştır.¹²⁶ Osmanlı sancak yönetiminde sistemsiz değişikliklere gidilmesi sebebiyle Harput sancak idaresinde de değişiklikler ortaya çıkmıştır. Genelde sancak yönetimi arpalık olarak Musul, Rakka ve Maraş gibi eyaletlerde görev yapan beylerbeylerine ve İran ümerasından olup Osmanlı Devleti'ne iltica ederek önemli hizmetlerde bulunan hanlara verilmeye başlanmıştır.¹²⁷ Bu uygulamalar nedeniyle sancak, çoğunlukla mütesellimler¹²⁸ tarafından yönetilmiştir.

Diğer taraftan, imparatorluğun farklı bölgelerinde gittikçe yaygınlık kazanan mukataa ve iltizam sistemine paralel olarak Harput'taki sancak gelirleri de mukataaya dönüştürülmüş ve farklı bölgelerdeki askeri harcamaların karşılanması

¹²⁴ İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye Yayınevi, C.3, İstanbul 1950, s.448-449.

¹²⁵ Johann Wilhem Zinkeisen, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, Yeditepe Yayınları, C.V, İstanbul, 2011, s. 57.

¹²⁶ Metin Kunt, "Siyasi Sarsıntı Dönemi (1600-1623)", *Türkiye Tarihi 3 Osmanlı Devleti 1600-1908*, İstanbul, 1995, s. 19.

¹²⁷ Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, s. 34.

¹²⁸ Mütesellim, beylerbeyi veya sancakbeyinin sefere çıktığında veya görev yerinde bulunmadığı zamanlarda yerine bakan, vergileri toplayan görevlidir. Bkz. Yücel Özkaya, " Mütesellim", *DİA*, 32, Ankara, 2006, s. 203-204.

amacıyla kullanılmıştır. Mukataa gelirlerinden Van kalesi askerlerine Ocaklık olarak tayin edilen miktarın oranı her geçen gün artmış, 17. yüzyılın ikinci yarısına yakın bir tarihten itibaren, yüzyılın sonlarına kadar mukataanın bütün gelirleri Van'daki askerlerin ücretlerinin ödenmesi için kullanılmıştır¹²⁹. Böylece sancağın mali statüsü ile beraber üst düzey idarecilerin atanma şekli ve kimliklerinde de önemli değişiklikler görülmeye başlanmış, çoğunlukla sancağın idaresi Van tarafından görevlendirilen askeri yetkililere bırakılmıştır.¹³⁰

Dolayısıyla, Osmanlı Devleti'nin 17. yüzyılda yaşadığı siyasi, idari, ekonomik değişimler, Harput Sancağı'nı da büyük oranda etkilemiştir

3.2. Harput Sancağı ve Sancak İdaresi

Tarihi MÖ.2000 yıllara dayanan kalesi ile ön plana çıkan Harput, denizden 1280 metre yükseklikte ve Elazığ'ın 9 km kuzeyinde bulunmaktadır¹³¹. Harput başlangıçta bir kale yerleşkesi olarak ortaya çıkmış ve zamanla nüfunun artması ve güvenliğinin sağlanması nedeniyle genişlemeye elverişli olan kalenin dışına taşmış ve batı ve kuzeybatı istikametine kaymıştır¹³².

Harput adının menşei tartışmalı olup Amasyalı Strabon'un Karkathiokerta ve Arsamosata adlı şehirlerden ilkinin Harput olduğunu ve ismin buna dayandığını ileri sürmüştür. Ayrıca İranlılar tarafından IV.yüzyılda Harput ele geçirildiğinde buradan Ziata Castellum şeklinde söz edildiği, bunun da Arapça'ya Hısnızıyad şeklinde geçtiği bilinmektedir. Arap coğrafyacıları Harput'a Hısn Ziyad Hartebirt denildiğini söylemektedirler. Bunların yanında ismin Ermenice aracılığıyla Urartu ve Hurri dillerine kadar gittiği ve çivi yazılı Asur tabletlerinde rastlanan Karpata ile buranın kastedildiği de düşünülmüştür. Bizans kaynaklarında Kharpote ve Frank tarihçilerinin eserlerinde Quartapiert şeklinde yazılan isim Osmanlı devrine ait kaynaklarda ve belgelerde Hartabird, daha yaygın olarak da Harput veya Harpurd imlasıyla görülür; ancak XIX. Yüzyıldan itibaren resmi yazışmalarda halk arasındaki Harput telaffuzu

¹²⁹ Celallettin Uzun, *HŞS, 38244-II, Fırat Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi*, Elazığ, 2011, s. 154/b.1.

¹³⁰ İbrahim Erdoğan, "Sancaktan Mukâta'aya Geçiş Sürecinde Harput Sancağında Ehl-i Örf Taifesi", *OTAM*, 20, Ankara, 2009, s. 120, 123.

¹³¹ Mehmet Ali Ünal, "Harput", *D.İ.A, C.*, s.232.

¹³² Saadettin Tombul, "Coğrafi Faktörlerden Yerşekillerinin Harput'un Kuruluşu, Gelişmesi ve Şehrin Yer Değiştirmesi Üzerine Olan Etkileri", *Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu* (Elazığ 23-25 Mayıs 2013) Bildiriler, C.1, Elazığ 2013, s.86.

benimsenmiştir¹³³.

Harput'un önemli doğal geçiş koridorlarına sahip olması Harput'a büyük avantaj sağladığı gibi, kavimlerin bu bölgeyi de tarih boyunca istilalarını sağlamıştır. Bölge Hitit, Urartu, İran Roma ve Bizans hakimiyetine sahne olmuştur. VII. Yüzyılda Müslüman Araplar Harput ve çevresini ele geçirmişlerdir. Fakat X.yüzyılın ortalarında Bizans, Harputu geri almıştır. 26 Ağustos 1071 Malazgirt zaferinden bir süre sonra 1085'de Harput ve civar yerler Türkmen Beyi Çubuk Bey tarafından fethedilmiştir. Çubuk Bey Harput ve çevresine hakim olduktan sonra, Selçuklu ümerası gibi Selçuklu sultanına tabi kalmak şartıyla bir hükümet kurmuştur.¹³⁴ Palu ve Çemişgezek çevresini de içine alan Çubukoğulları Beyliği kısa sürmüş ve 1113 yılında Artuklu Belek Gazi Harput'u ele geçirmiştir. 1124 yılında Belek Gazi'nin ölümüne rağmen Harput 1234 yılına kadar Artuklular'ın elinde kalmıştır. I.Alaeddin Keykubad tarafından Anadolu Selçuklu topraklarına katılan Harput'ta Selçuklu hakimiyeti kısa sürmüştür. Nitekim 1243 Köseadağ Savaşı'ndan bir süre sonra Harput İlhanlılar'ın eline geçmiştir. XIV. yüzyılda Doğu Anadolu'da mücadele şiddetlenmiş ve Harput bölge devletleri arasında sık sık el değiştirmiştir. Bu dönemde Harput Dulkadirli, Akkoyunlu ve Kadı Burhaneddin devletleri arasında mücadele alanı olmuştur. 1465 yılında Uzun Hasan Harput'u kesin olarak Akkoyunlu Devleti'ne katmıştır. Trabzon Rum İmparatoru'nun kızı olan Uzun Hasan'ın karısı Despina Hatun Harput'ta oturmuştur. XVI. yüzyılın başlarında Safeviler bütün Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni ele geçirmişler ve Harput'a da hakim olmuşlardır¹³⁵. Harput Safevilerin eline geçmiş ve son olarak Çaldıran zaferini müteakip Osmanlı idaresine katılmıştır¹³⁶.

Osmanlı Devleti ile Şah İsmail arasında meydana gelen Çaldıran Meydan Muharebesinde Harput bu sırada Şah İsmail'in elinde bulunuyordu. Bunun üzerine Yavuz Sultan Selim buranın fethi için Bıyıklı Mehmet Paşa ile ulemadan Şeyh İdrisi Bitlisi'yi görevlendirmişti. Harput 1515 baharında fethedilerek Osmanlı Devleti'nin himayesine girmiştir¹³⁷. Fetihten sonra Harput, Amasya-Tokat-Sivas ve Malatya hattını

¹³³ Mehmet Ali Ünal, "Harput", s.232.

¹³⁴ Mehmet Ali Ünal, "Harput", s.233.

¹³⁵ Mehmet Ali Ünal, " XVI. Ve XVII. Yüzyıllarda Harput Sancağı'nda Zeamet ve Tımar Düzeni", *Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar*, Isparta 1999, s.86.

¹³⁶ Mehmet Ali Ünal, " XVI. Ve XVII. Yüzyıllarda Harput Sancağı'nda Zeamet ve Tımar Düzeni", *Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar*, Isparta 1999, s.51.

¹³⁷ Mehmet Ali Ünal, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Vakıf ve 16.Yüzyılda Harput'taki Vakıflar", *Osmanlı*

Bingöl üzerinden Van'a ve Diyarbekir üzerinden Basra'ya bağlayan mühim bir ticari ve askeri yol üzerinde bulunduğundan Diyarbekir Eyaleti'ne bağlı sancak haline getirilmiş ve Osmanlı yöneticileri burada tahrir çalışmaları başlatmıştır.¹³⁸ Eylül 1518 yılında tahrir çalışmaları tamamlamıştır¹³⁹. İdari bakımdan Osmanlı hâkimiyetine 1516 yılından itibaren katılan Harput, XIX. yüzyıl sonlarına kadar Diyarbekir Eyaleti'ne bağlı bir sancak olarak kalmıştır.

Harput, askeri ve idari bakımdan Diyarbekir Beylerbeyisi'ne bağlı olmasına rağmen, tayin, terfi, sefere çağırılma gibi hususlarda Divân-ı Hümâyûn'a tabiydi.¹⁴⁰

Harput'a Osmanlı idaresi altın iken her türlü imar ve inşa çalışmalarıyla zengin vakıflar kurulmuştur. XVI. yüzyılda Harput'ta cami, medrese zaviyelerden oluşan 11 vakıf bulunmaktaydı¹⁴¹

Osmanlı Devleti'nden önce Harput'a bir diğer Türk devleti olan Akkoyunlular hakim olmuş ve şehir de imar ve inşa faaliyetleri sürdürerek cami, zaviye ve medreseler kurmuşlardır¹⁴².

Harput'un Osmanlı idaresine girmesinden sonra Harput Sancağı'na ait gelirlerin tespiti için 1518, 1523, 1541 ve 1566 yıllarında dört defa tahrir yapılmıştır. Yapılan tahrirde Harput Sancağı'nın 1,5 milyon akçe geliri olduğu anlaşılmıştır. Bu gelirler padişah haslarına, Harput sancak beyi haslarına, zeamet ve tımarlara ayrılmıştır¹⁴³. 17.yüzyılın başlarında mukataa olarak iltizama verilmiş ve buradan elde edilen gelirler Erzurum Kalesi'ndeki muhafızların mevaciblerinin ödenmesine tahsis edilmiştir¹⁴⁴.

Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.19.

¹³⁸ Mehmet Ali Ünal, “ XVI. Yüzyılda Harput Sancakbeyleri”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.90.

¹³⁹ Mehmet Ali Ünal, “Harput”, “ XVI. Ve XVII.Yüzyıllarda Harput Sancağı'nda Zeamet ve Tımar Düzeni”, s.86.

¹⁴⁰ Mehmet Ali Ünal, XVI. Yüzyılda Harput Sancağı, s.33, 42.

¹⁴¹ Mehmet Ali Ünal, “Osmanlı İmparatorluğu'nda Vakıf ve 16.Yüzyılda Harput'taki Vakıflar”, , s.19.

¹⁴² Mehmet Ali Ünal, “Molla Ahmed Peykerici ve Külliyesi Vakıfları”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.29.

¹⁴³ Mehmet Ali Ünal, “Harput Sancağı'nda Zeamet ve Tımar Düzeni”, s.51.

¹⁴⁴ Mehmet Ali Ünal, “XVII.Yüzyılın Başlarında Harput Mukataatına Ait Bir İcmal Muhasebe Defteri”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.39.

3.3. Askeri ve İdari Görevliler

3.3.1. Alaybeyi

Sancaktaki tımarlı sipahilerin en yüksek amiridir. Bunlar beylerbeyi ve sancakbeyinin arzıyla tayin edilmekte, kadı ve beylerbeyi arzıyla da görevlerinden azledilmekteydi¹⁴⁵. Alaybeyi, sancağındaki sipahilerin komutanı olarak seferlere katıldığı gibi, seferlere katılmayıp sancakta da kalabilirdi¹⁴⁶.

İncelediğimiz sicile göre Harput Alaybeyi, Harput Alaybeyi Mustafa Ağa¹⁴⁷, Diyarbakır Alaybeyi Mahmud Bey ismi geçmektedir.¹⁴⁸

3.3.2. Dizdar

Kale kumandanı demek olan dizdarın, askeri görevinin yanı sıra şehrin asayiş ve kalede saklanan değerli eşyaların korunması gibi çeşitli vazifeleri vardı.¹⁴⁹ Genelde kapı kulu askerleri arasından seçilen dizdarlar sancakbeyi ve kadılara karşı sorumlu idiler. Herhangi bir başarısızlıkta veya görevini istismar ettiğinde yine bu kişiler tarafından azledilirdi.¹⁵⁰

Dizdarların emrinde çalışan çeşitli görevliler vardır. Bunlar; kethüdâ, bölükbaşılar, kale imamı, müezzin, kapıcı, topçu, nöbetçi, terzi, demirci ve marangoz gibi özel görevliler¹⁵¹ ile “kale erenleri” (veya müstahfizân) ve “azebân” denilen ulufeli askerlerdi¹⁵². İncelemiş olduğumuz sicilde, Harput kale dizdarı olarak Ömer Ağa’nın ismi geçmektedir¹⁵³.

3.3.3. Çeribaşı (Serasker)

Sancakta alaybeyinden sonra en yüksek rütbeli sipahi subayı idi. Çeribaşılar, sancağın bir nahiye bölgesinin amiri durumunda idiler. Vazifeleri; asayiş temin etmek, sefer sırasında gereken askerleri çıkarmak ve sefer sonrasında iktiza edilenleri

¹⁴⁵ Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, s.46 .

¹⁴⁶ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2012, s.103 .

¹⁴⁷ HŞS. , **38244- I**, s.125/b.3.

¹⁴⁸ HŞS., **38244- I** , s.136/b.4.

¹⁴⁹ Yusuf Oğuzoğlu, “Dizdar”, *DİA*, C.9, İstanbul, 1994, s.481 .

¹⁵⁰ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s.111.

¹⁵¹ Yusuf Oğuzoğlu, “Dizdar”, s.481.

¹⁵² Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, s.48.

¹⁵³ HŞS., **38244- I**, s.114/b.1.

tahsil etmekte¹⁵⁴. Sicilde, mahkemedeki şühûdü'l-hâl heyeti içerisinde çeribaşı olarak Ahmed Bey¹⁵⁵ ismi geçmektedir.

3.3.4. Kadı

İncelemiş olduğumuz sicilde Harput kadısı olarak şu isimler yer almaktadır: Harput Kadısı Mevlana Hamza¹⁵⁶, Kadı Hamdi Efendi¹⁵⁷, Mevlana Şeyh Mehmed Efendi¹⁵⁸'nin adı geçmektedir. Ayrıca Malatya Kazası Kadısı Hüseyin'in¹⁵⁹ ve Kadı Naibi olarak Feyzullah Efendi¹⁶⁰'nin de adı geçmektedir.

3.3.5. Kethüda ve Kethüda Yeri

Kethüda tabiri, Osmanlı devlet teşkilatında XV. yüzyıldan itibaren devlet görevlilerinin işlerini yürüten yardımcı anlamı kazanmıştır. Devletin en üst kademesinden en alt kademesinde görev yapan görevlinin bile kethüda unvanını taşıyan yardımcısı bulunmaktaydı. Kethüdalar maaş karşılığı çalışır, başarılı kethüdalar tamamıyla valinin takdirine bağlı olarak daha üst memuriyetlere tayin edilirdi. Bazı kethüdaların kendisine ait bir sarayı ve şahsına intikal eden davalar için ayrı bir divanı bile bulunmaktaydı¹⁶¹.

İncelediğimiz sicilde adı geçen kethüdalar, mahkemelerde bir nevi jüri görevini yapan ve şühûdü'l-hâl denilen heyet içerisinde yer almışlardır. Sicilde adı geçen kethüdalar ise şunlardır: Mahmud¹⁶², Ömer¹⁶³ Vezir Mustafa Paşa'nın Kethudası İbrahim Ağa¹⁶⁴'dır.

Kethüda yeri olanlar XVI. yüzyılın sonlarında şehrin ve beldenin huzur ve güvenliğini sağlamakla görevliydi. Bunlar, şer'î mahkemeye bağlı hareket ederek asayiş sağladılar¹⁶⁵. İncelediğimiz sicile göre Harput'un kethüda yeri el-Hac Circis

¹⁵⁴ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s.106.

¹⁵⁵ HŞS., 38244- I, s.82/b.1.

¹⁵⁶ HŞS., 38244- I, s.90/b.1.

¹⁵⁷ HŞS., 38244- I, s.147/b.1.2.

¹⁵⁸ HŞS., 38244- I, s.159/b.1.

¹⁵⁹ HŞS., 38244- I, s.155/b.1.

¹⁶⁰ HŞS., 38244- I, s.147/b.4.

¹⁶¹ Mehmet Canatar, "Kethüda", *DİA*, C.25, Ankara, 2002, s.332-333.

¹⁶² HŞS., 38244- I, s.17/b.3.

¹⁶³ HŞS., 38244- I, s.28/b.3.

¹⁶⁴ HŞS., 38244- I, s.148/b.1.2.

¹⁶⁵ Rifat Özdemir, *XIX. Yüzyılın Sonlarında Ankara*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1986, s.152.

Ağa¹⁶⁶, Mehmed b.Receb¹⁶⁷, Hasan Hüseyin Ağa¹⁶⁸, Kaymakam-ı Kethuda Yeri İsmail Ağa¹⁶⁹ idi.

3.3.6. Şehir, Kale ve Kapı Kethüdaları

Görevi itibariyle bugünkü belediye başkanına benzeyen şehir kethüdaları, şehrin muhtelif işlerini yapmakla görevliydi. Bu kişiler halkın tamamının katıldığı bir seçimle değil, şehrin ileri gelenlerinin ve halkın ittifak kurduğu bir kişinin hükümete teklif edilmesiyle göreve başlardı¹⁷⁰. Şehir kethüdaları, hukuki davlarda hazır bulundukları gibi şehrin vergi, iltizam ve memur tayini işlerinde de etkili oluyorlardı¹⁷¹.

Devletle halk arasında ve mali konularda aracılık yapan şehir kethüdalarının değişik görevleri vardı. Bunlar, şehre gelen resmi görevlilere hizmet etmek, barınma ve beslenme problemlerini çözmek, bir şehirden başka bir şehre giden üst yöneticilerin yol boyunca masraflarını karşılamak, sefere çıkan askerin ihtiyacı olan zahireyi temin etmek gibi idari görevleri yürütmektedirler¹⁷².

Kale kethüdaları, kalede dirlik ve düzenin sağlamanın yanında, verilen emirlerin uygulanmasında kale dizdarlarının yardımcısı durumundaydılar¹⁷³.

İncelediğimiz sicilde şehir kethüdalarının isimleri geçmektedir. Fakat bunların çoğu şühûdü'l-hâl içerisinde yer almaktadır. Sicile göre şehir kethüdası Ebubekir Çelebi¹⁷⁴, Mahmud¹⁷⁵, Sefer Bey¹⁷⁶ idi.

3.3.7. Muhzırbaşı

Davalıları mahkemeye getirip götürme görevini üstlenen muhızlıların reisi durumunda olan kişilerdi¹⁷⁷. Mahkemede bulunan diğer görevliler şunlardır:

¹⁶⁶ HŞS., 38244- I, s.46/b.2.

¹⁶⁷ HŞS., 38244- I, s.148/b.1.

¹⁶⁸ HŞS., 38244- I, s.58/b.1.

¹⁶⁹ HŞS., 38244- I, s.104/b.2.

¹⁷⁰ Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*, s.49.

¹⁷¹ Mehmet Canatar, "Kethüda", *DİA*, C.25, Ankara, 2002, s.333.

¹⁷² Rifat Özdemir, *XIX. Yüzyılın Sonlarında Ankara*, s.158.

¹⁷³ İbrahim Yılmazçelik, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1995, s.208.

¹⁷⁴ HŞS., 38244- I, s.164/b.1, s.132/b.1.

¹⁷⁵ HŞS., 38244- I, s.114/b.1.

¹⁷⁶ HŞS., 38244- I, s.1/b.4.

¹⁷⁷ İbrahim Yılmazçelik, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840)*, s.233.

1. **Mübaşirler:** Celb ve tebliğ işine bakarlardı, bu manada muhızır ile eşanlamlıdır. Diğer bir görevi ise bir işin yapılmasına veya soruşturulmasına görevlendirilen memurlardır.¹⁷⁸ İncelediğimiz sicilde mübaşir olarak Mahmud Bey¹⁷⁹, Mehmed Bey¹⁸⁰, Mustafa Bey adı geçmektedir.¹⁸¹
2. **Kâtipler ve Hademeler:** Kâtibin en önemli vazifesi, tarafların iddia ve savunmalarını ve şahitlerin beyanlarını doğru olarak zabta geçirmekti. Hademelerise mahkemede ilgili evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması vb. işleri yaparlardı¹⁸². Sicilde kâtip olarak Abdullatif'in¹⁸³, Süleyman Efendi'nin¹⁸⁴, Yahya Efendi'nin¹⁸⁵, Ali Zekeriyâ'nın¹⁸⁶ adı geçmektedir. Ayrıca yazıcı olarak Molla Ali'nin¹⁸⁷, Mehmed Çelebi'nin¹⁸⁸ adı geçmektedir.
3. **Kassamlar:** Vefat etmiş olan bir şahsın terekesini mirasçıları arasında taksimeden şer'î memura *kassam* denilmektedir¹⁸⁹.

İncelediğimiz sicilde Harput askeri kassamı Ebubekir Efendi¹⁹⁰, süvari kassamı İbrahim Efendi¹⁹¹ idi.

3.3.8. Melikler

Osmanlı Devleti'nde voyvodalıkların bir benzeri olarak Melikler vardı. Bunlar devletin hâkimiyetini tanımış, iç işlerinde serbest hareket eden yöneticilerdi¹⁹². Sicilde geçen melikler, bu tür meliklerden farklıdır ve “has meliki” ve “tımar meliki” olmak üzere iki çeşittir. Öyle anlaşıyor ki bunlar, gayrimüslim köylerde halkı devlete karşı

¹⁷⁸ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s.74.

¹⁷⁹ HŞS., 38244- I , s.41/b.3.

¹⁸⁰ HŞS., 38244- I , s.166/b.2.

¹⁸¹ HŞS., 38244- I , s.132/b.3, 160/b.2.

¹⁸² Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s.74.

¹⁸³ HŞS., 38244- I , s.91/b.2.

¹⁸⁴ HŞS., 38244- I , s.75/b.2.

¹⁸⁵ HŞS., 38244- I , s.69/b.1.

¹⁸⁶ HŞS. 38244- I , s.9/b.2.

¹⁸⁷ HŞS., 38244- I , s.108/b.2.

¹⁸⁸ HŞS., 38244- I , s.87/b.3.

¹⁸⁹ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, s.75.

¹⁹⁰ HŞS., 38244- I , s.159/b.3.

¹⁹¹ HŞS., 38244- I , s.160/b.2.

¹⁹² Orhan Kılıç, *18. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti'nin İdari Taksimatı Eyalet Sancak Tevcihatı*, Elazığ, 1997, s. 17.

temsil eden yöneticilerdi. Bu dönemde Harput'un zimmi tımar meliki Serkis¹⁹³ adındaki zimmi, has meliki Hokas'idi¹⁹⁴.

3.3.9. Subaşı

Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinde şehir muhafızı vazifesini yürüten subaşı, Sancak Beyi ve Kadı'dan sonra gelmekteydi. Şehrin iaşesinin sağlanması, suçluların bulunması, kadının emirlerinin uygulanması ve gerektiğinde teftiş görevinde bulunma gibi görevleri vardı¹⁹⁵.

3.3.10. Nakîbü'l-Eşraf Kaymakamı

Peygamber soyundan gelenlerle ilgilenmek üzere kurulan teşkilatın sorumlusuydu. Bunların kazalarda bulunan temsilcilerine Nakîbü'l-Eşrâf Kaymakamı denirdi. Osmanlı Devleti'nde Hz. Peygamber'in torunları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin soyundan geldiklerine dair ellerinde beratları bulunan kişilere devletçe bir takım ayrıcalıklar tanınmıştı. Nakîbü'l-Eşrâf Kaymakamları, bulundukları kazalarda ne kadar Seyyid ve Şerîf var ise bunların vergi kolaylıklarından istifade etmelerini sağlamaya ve sahip oldukları ayrıcalıkların devam ettirmelerine yardımcı olmaya çalışırlardı¹⁹⁶. İncelediğimiz sicile göre, Harput'taki Nakîbü'l-Eşrâf Kaymakamı es-Seyyid Hasan Çelebi¹⁹⁷, Seyyid Mehmed¹⁹⁸, Seyyid Ahmed Çelebi¹⁹⁹, Seyyid İsmail Halil²⁰⁰ idi.

3.3.11. Sicilde Adı Geçen Diğer Görevliler

Vali: Ömer Paşa,²⁰¹

Veziriazam Ağası: Ahmed Ağa²⁰², Çavuş Hasan Ağa²⁰³,

Yeniçeri Serdarı: Ömer Ağa²⁰⁴, Ebubekir²⁰⁵, Peri Ağa²⁰⁶, Mehmed²⁰⁷,

¹⁹³ HŞS., 38244- I , s.131/b.3, s.165/b.5.

¹⁹⁴ HŞS., 38244- I , s.165/b.4.

¹⁹⁵ Mücteba İlgürel, "Subaşı", DİA, C.37, İstanbul, 2009, s.447.

¹⁹⁶ İbrahim Yılmazçelik, XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840), s.239.

¹⁹⁷ HŞS., 38244- I , s.57/b.1.

¹⁹⁸ HŞS., 38244- I , s.137/b.2.

¹⁹⁹ HŞS., 38244- I , s.161/b.1.

²⁰⁰ HŞS., 38244- I , s.92/b.3.

²⁰¹ HŞS., 38244- I , s.41/b.3, s.158/b.1.

²⁰² HŞS., 38244- I , s.159/b.4.

²⁰³ HŞS., 38244- I , s.159/b.6.

Serdar Vekili: Murtaza Çavuş²⁰⁸,

Kaymakam: Mustafa Efendi²⁰⁹, İsmail Halil²¹⁰,

Kaymakam Serdarı: Mahmud Beşe²¹¹,

Miralay: Mustafa Ağa²¹², Allahverdi Ağa²¹³,

Ayan: Harput Ayanı Ömer Çavuş²¹⁴, Mehmed Bey²¹⁵,

Menzilci: Hüseyin Çelebi²¹⁶, Hasan Bey²¹⁷,

Dersiam: İbrahim Efendi²¹⁸, Ebubekir²¹⁹,

Cüzhan: Seyid Ebubekir²²⁰, Mustafa²²¹, Veli Halife²²², Zinnureyn²²³,

Köle: Şahin²²⁴, Ayvaz²²⁵, Ahmed²²⁶, Süleyman²²⁷,

Hizmetkar: Ali²²⁸,

Evkaf Nazırı: Seyyid Hacı Mehmed²²⁹, Ömer²³⁰,

Vaiz: İsmail Efendi²³¹,

Hatip: Ebubekir Efendi²³²,

²⁰⁴ HŞS., 38244- I , s.120/b.2, s.142/b.1, s.153/b.1.

²⁰⁵ HŞS., 38244- I , s.82/b.1.

²⁰⁶ HŞS., 38244- I , s.74/b.2.

²⁰⁷ HŞS., 38244- I , s.148/b.1.

²⁰⁸ HŞS., 38244- I , s.143/b.1.

²⁰⁹ HŞS., 38244- I , s.41/b.3.

²¹⁰ HŞS., 38244- I , s.92/b.3.

²¹¹ HŞS., 38244- I , s.98/b.1.

²¹² HŞS., 38244- I , s.70/b.1, s.125/b.3.

²¹³ HŞS., 38244- I , s.142/3.4.

²¹⁴ HŞS., 38244- I , s.125/b.3.

²¹⁵ HŞS., 38244- I , s.125/b.4.

²¹⁶ HŞS., 38244- I , s.3/b.2.

²¹⁷ HŞS., 38244- I , s.77/b.1.

²¹⁸ HŞS., 38244- I , s.113/b.3, HŞS., 38244- I , s.132/b.2, HŞS., 38244- I , s.135/b.2.

²¹⁹ HŞS., 38244- I , s.90/b.1.

²²⁰ HŞS., 38244- I , s.161/b.2.

²²¹ HŞS., 38244- I , s.150/b.2.

²²² HŞS., 38244- I , s.136/b.3.

²²³ HŞS., 38244- I , s.150/b.2.

²²⁴ HŞS., 38244- I , s.65/b.3.

²²⁵ HŞS., 38244- I , s.142/b.4.

²²⁶ HŞS., 38244- I , s.17/b.1.

²²⁷ HŞS., 38244- I , s.38/b.3.

²²⁸ HŞS., 38244- I , s.119/b.1.

²²⁹ HŞS., 38244- I , s.137/b.3.

²³⁰ HŞS., 38244- I , s.137/b.3.

²³¹ HŞS., 38244- I , s.70/b.1.

Emin: Harput Emini Ahmed²³³,

Harput Zabiti: Behlülzade Ahmed²³⁴, Mehmed²³⁵, Bekir Mustafa²³⁶, Seyit Mehmed Bey²³⁷,

Müderri: Seyid İsmail²³⁸, Ebubekir²³⁹, İbrahim Efendi²⁴⁰, Molla Bekir²⁴¹,

Mütevelli: Mahmud²⁴², Aleksan Keşiş²⁴³, Hamid²⁴⁴, Osman²⁴⁵, Abdulaziz²⁴⁶,

Müftü: Mevlana Ebubekir,²⁴⁷

Müezzin: Şeyh Ali²⁴⁸, İbrahim²⁴⁹, Molla Osman²⁵⁰, Hüseyin Çelebi²⁵¹,

İmam: Feyzullah²⁵², Halil Hanife²⁵³, Ahmed Efendi²⁵⁴, Mevlana Abdullatif²⁵⁵, Ali²⁵⁶, Molla Osman²⁵⁷, Cebrail²⁵⁸, Süleyman²⁵⁹, Ebubekir Efendi²⁶⁰,

²³² HŞS., 38244- I , s.63/b.3.

²³³ HŞS., 38244- I , s.149/b.3.

²³⁴ HŞS., 38244- I , s.15/b.1.

²³⁵ HŞS., 38244- I , s.141/b.1.

²³⁶ HŞS. 38244- I , s.89/b.1.

²³⁷ HŞS., 38244- I , s.107/b.2.

²³⁸ HŞS., 38244- I , s.92/b.3.

²³⁹ HŞS., 38244- I , s.90/b.1.

²⁴⁰ HŞS., 38244- I , s.160/b.2.

²⁴¹ HŞS., 38244- I , s.16/b.1.

²⁴² HŞS., 38244- I , s.91/b.3.

²⁴³ HŞS., 38244- I , s.37/b.1.

²⁴⁴ HŞS., 38244- I , s.91/b.3.4.

²⁴⁵ HŞS., 38244- I , s.150/b.1.

²⁴⁶ HŞS., 38244- I , s.156/b.1.

²⁴⁷ HŞS., 38244- I , s.140/b.1.

²⁴⁸ HŞS., 38244- I , s.98/b.2.

²⁴⁹ HŞS., 38244- I , s.145/b.2.

²⁵⁰ HŞS., 38244- I , s.147/b.3.

²⁵¹ HŞS., 38244- I , s.16/b.1 .

²⁵² HŞS., 38244- I , s.90/b.2.

²⁵³ HŞS., 38244- I , s.92/b.3.

²⁵⁴ HŞS., 38244- I , s.98/b.1.

²⁵⁵ HŞS., 38244- I , s.149/b.2.

²⁵⁶ HŞS., 38244- I , s.144/b.1.

²⁵⁷ HŞS. , 38244- I , s.106/b.5.

²⁵⁸ HŞS., 38244- I , s.156/b.2.

²⁵⁹ HŞS., 38244- I , s.70/b.1.

²⁶⁰ HŞS., 38244- I , s.53/b.2.

3.4. Harput'ta Sicilde Adı Geçen Nahiye; Köy, Mezra ve Mahalle İsimleri

3.4.1.Nahiye

Nahiye, Osmanlı Devleti idari yapısı içerisinde *cihet, yön, taraf, bölge ve vilayet* anlamlarında kullanıldığı gibi, *en küçük idari yapı olarak daimi ve sınırlandırılmış bir bölgeyi* de ifade etmekteydi²⁶¹. Nahiyeler, tahrir defterlerinde “nefs” olarak tabir edilen bir kasaba ile belirli sayıda köy ve mezralardan oluşmaktaydı. Fakat her nahiye kasabası olması gerekmiyordu. Bu durumda nahiye muhtelif sayıdaki köy ve mezralardan oluşan idari bir bölgeyi ifade ediyordu²⁶².

Türklerin XI.yüzyılda Harput'a gelişleriyle beraber Gayrimüslim nüfus şehir merkezlerinde ve bazı bölgelerde toplanmışlardı.Çubuk ve Artuklular ile Türk nüfusu Dülkadiroğlu ve Akkoyunlular zamanında gelen Türk unsurların önceki zamanlarda olduğu gibi göçebe olma durumları devam etmiş; ancak bunlar yerleştikleri yerlere de yeni köyler kurmuşlardır. XVI.yüzyılda Harput'taki bir çok köyün isminin Türkçe olması da bu durumun kanıtıdır²⁶³.

1518 yılında Harput, Osmanlı idaresine geçtikten sonra sancak olarak teşkilatlandırılmış ve Diyarbekir beykerbeyliğine bağlanarak başıma da bir sancak beyi tayin edilmiştir. Bu teşkilatlanmada Harput şehri çevresinde yer alan nahiye köylerden oluşmuştur²⁶⁴. Coğrafi olarak küçük veya büyük bir çevreyi ifade eden nahiyeler, tımar sistemi içerisinde bir bütünlük göstermekteydi. Nahiyelerin sınırının genişliği köy ve mezra sayısına göre değişmekteydi.

Harput Sancağı idari bakımdan Diyarbekir Eyaleti'ne tabi olmakla beraber aynı zamanda kaza merkezi idi. 1644 tarihinde Uluabad, Kuzabad ve Behrimaz olmak üzere üç nahiyesi bulunmaktaydı. Uluabad Nahiyesi 38'i Havas-ı hümayun, 27'si tımar ve zeamet olmak üzere 65 köyden oluşmaktaydı.Kuzabad Nahiyesi'nde ise 29'u havas-ı hümayun ve 52'si tımar ve zemet olmak olmak üzere 81 köy vardı. Toplam olarak bu nahiye 91 avarız hanesine taksim edilmiştir. Behrimaz Nahiyesi'nin ise 8 köyü

²⁶¹ Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı*, s.34.

²⁶² Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s. 182-183.

²⁶³ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.55, 57.

²⁶⁴ Enver Çakar, “ *Osmanlı Döneminde Harput'ta Kırsal Yerleşme : Baskil Örneği* ” , Geçmişten GeleceğeHarput Sempozyumu (Elazığ 23-25 Mayıs 2013) Bildiriler, C.1, Elazığ 2013, s.111.

bulunmakta ve avarız haneleri 8 idi.²⁶⁵

İncelemiş olduğumuz sicilde geçen nahiyeler şunlardır: Ebu Tahir Nahiyesi, Kuzabad Nahiyesi ve Uluabad Nahiyesi'dir. Bunlara ilave olarak ekilip biçilmeye elverişli mevkilerin, çevresinde bulunan bağ ve bağçelerden oluşan köylerin de Harput'un nahiyelerin tabi olarak kaydedilmiştir²⁶⁶.

İncelemiş olduğumuz sicilde ismi geçen nahiyeler şunlardır:

1. ŞüguruNahiyesi	7. MalatyaNahiyesi	12. OzanNahiyesi
2. BucakNahiyesi		13. PincirikNahiyesi
3. ÇelenkNahiyesi	8. KuzabadNahiyesi	14. Pekinik Nahiyesi
4. Margir Nahiyesi	9. MarkirNahiyesi	15. Şure Nahiyesi
5. DanişmendNahiyesi	10. Müridi Nahiyesi	16. Şüşnaz Nahiyesi
6. ŞustazNahiyesi	11. Ortak Nahiyesi	17. UluabadNahiyesi

3.4.2. Köy (Karye)

İdari taksimatta nahiyeleri oluşturan köyler, sosyal, kültürel, iktisadi ve etnik açılarından büyük önem arz ederler²⁶⁷. Köyler, ekonomik faaliyetleri tarım ve hayvanlığa dayanan, etrafında tarım arazileri bulunan iskân yerleri idi²⁶⁸.

²⁶⁵ Mehmet Ali Ünal, *17.Yüzyıl Ortalarında Harput*, s.115.

²⁶⁶ Özcan Tatar, “Elazığ Tapu Müdürlüğü’ndeki Tapu Kayıt Defterlerinin Harput Tarihi Açısından Önemi”, *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu Bildiriler*, C.II, Elazığ, 2013, s.595.

²⁶⁷ Ahmet Aksın, *19 Yüzyılda Harput*, s.36.

²⁶⁸ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s. 215.

İncelemiş olduğumuz sicilde geçen ve Harput'a tabi olan köyler şunlardır:

Ahır	Ekrüz	Hozekrek	Keyvanik	Mollaköy	Piran	Tepecik	Zarık
Akçakentli	Ergani	Huği	Könk	Mornik	Sarpılı	Til	Zertariç
Alışam	Ermie	Hüseynik	Körpe	Müridi	Surek	Tilenzi	Zeyve
Arındık	Ermire	İçme	Kuyu	Mürü	Sürsürü	Tilk	Elkük
Avcılı	Ertemnik	İğiki	Kuyulu	Nekrek	Şahab	Tilmo	Holvenk
Bağdere	Erzük	Karangid	Malatyacık	Pağnik	Şehsuvar	Timurtak	Kergah
Bizmişan	Germürü	Karasaz	Mansur	Palu	Şemsi	Urus	Miyadun
Cip	Gölcük	Karkatı	Melik	Pekinek	Şeyh hacı	Vertatil	Perdik
Çermik	Güderiç	Kayışlı	Mezraa	Perçenç	Şintil	Yenice	Temte
Dadaş	Hoğu	Kehli	Mıği	Perçikan	Tadım	Zaluni	Zarato

3.4.3. Mezra

Mezra, ziraat yapıldığı halde nüfus barındırmayan geniş arazilere denilmektedir. Tam karşılığı *ekinliktir*. Bunlar genel de evvelce meskûn iken zamanla ahalisi dağılmış yerlerdir²⁶⁹.

İncelemiş olduğumuz sicilde geçen mezra isimleri şunlardır.

1. Vahan Mezrası
2. TurAli Mezrası

3.4.5. Mahalle

Mahalleler, şehri meydana getiren öğelerin başında yer alan, ya dini bir yapının etrafında toplanma veya aynı meslekten olan zanaatkarların bir araya gelmeleri yada aynı din, mezhep ve ırktan olanların bir arada yaşadıkları yerlerdir.

²⁶⁹ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.92.

Osmanlı şehirlerinde mahallenin en önemli özelliği temel yönetim birimi olmasıdır. Vergi yükümlüsü reaya tahrir defterlerine ve diğer vergi kayıtlarına bulundukları mahallelere göre ismen yazılmış, oturdukları binaların hangi mahalle sınırları içinde bulundukları belirlenmiştir. Mahalle halkı, mahallelerinde meydana gelen bir olayın aydınlığa kavuşturulmasında ve doğan bir zararın karşılanmasında ortaklaşa sorumludur²⁷⁰

17. yüzyılda Harput Kazasında 16 Mahalle mevcut olup Bunlar: Şehr-i İz, Gürcü Bey ve Sinabut Mahalleleri Hristiyan ahalilerle meskundu. Geri Kalan 13 mahalle ise Müslüman mahalleri idi. Müslüman mahalleleri cami ve mescit ismini taşıyan Mescid-i Ahmed Bye, Mescid-i Hoca, Mescid-i Alaca, Mescid-i Sar Hatun, Cami-i Zahriye, Mescid-i Müderris, Cami-i Kebir, Cami-i Meydan, Cami-i Arslaniye, Mescid-i Ahi Musa, Mescid-i Ortak, Mescid-i Hacı ve Mescid-i Kara Sufi mahalleri idi. Bunlar arasında en kalabalık mahalle 79 haneyle Mescid-i Ahmed mahallesi olup en küçüğü 19 haneyle Mescid-i Müderris Mahallesi idi.²⁷¹

İncelemiş olduğumuz sicilde ismi geçen mahalleler şunlardır:

1. Ağa Camii	11. Esediye Cami	21. Meydan
2. Ahi Yusuf	12. Gürcübey	22. Müderris
3. Ahmedbey	13. Hacı	23. Ortak
4. Ahi Musa	14. Hacı Mescit	24. Pervane Ağa Cami
5. Alaca	15. Hankah	25. Salahane
6. Alacamescit	16. Hatun	26. Sarahatun
7. Arslaniye	17. Hoca	27. Sinabud
8. Arslaniye Camii	18. Huriye Hatun	28. Şehroz
9. Cami Kebir	19. Karasofu	29. Tepegöz
10. Ebu Tahir	20. Kozluca	30. Ulucami
31. Zahiriye		

²⁷⁰ Rifat Özdemir, *XIX. Yüzyılın ilk Yarısında Ankara*, s.75.

²⁷¹ Mehmet Ali Ünal, “1046/1646 Tarihli Avarız Defterine Göre 17.Yüzyıl Ortalarında Harput“, *Osmanlı Devri Üzerine Makale ve Araştırmalar*, Isparta 1999, s.113.

3.4.6.Menzil

Menziller ordunun sevki ve iaşesinin temini gibi konularda önemli rol oynamıştır. Sürekli savaş halinde bulunan Osmanlı Devleti'nde menziller, orduların yiyeceğinin temini ve merkezle olan haberleşmenin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Osmanlı ordusu sefere çıkmadan önce konaklayacağı yerler tesbit edilir ve oraların kadılarına gönderilen emirle belirtilen malzeme ve yiyeceklerin menzillere getirilmesi istenirdi²⁷².

Menziller, başlangıçta eyaletlerin durumu ile serhadlerde elde edilen bilgileri devlet merkezine bildirmek ve hükümetin emirlerini gereken yerlere ulaştırmak için kurulmuştu. Daha sonraları ordunun sefer esnasında iaşesinin temini, özel haberleşmeler, şehirlerarasında irtibatın ve nakliyenin sağlanması gibi amaçlara da yönelmiştir. Devlet tarafından bir yerin menzil tayin edilebilmesi için normal zamanlarda ulakların sıkıntı çekmemesi ve seri haberleşmeyi önleyecek derecede iki menzil arasının birbirine uzak mesafede bulunması rol oynardı. Ayrıca sefer esnasında ordunun dinlenmesi ve iâşe akışının kolayca yapılabilmesi, menzil noktalarının tesbitinde belirleyici olurdu²⁷³.

3.5. Harput'un Nüfus Yapısı

Malazgirt zaferinden sonra 1085 yılında Harput çevresi Türkler tarafından fethedildiği zaman, Harput'un nüfusu oldukça az idi. Harput XII.yüzyılda nüfus sayısının az olması dolayısıyla mevcut nüfus büyük oranda Türkleşmiş bulunuyordu²⁷⁴. Zira Çubuk Bey ve Artuklular'ın yanı sıra Karakoyunluların bölgenin Türkleşmesinde önemli katkıları olmuştur. Ancak Safeviler döneminde Anadolu'nun diğer yerlerinde olduğu gibi Harput'ta da Türkleşme faaliyetleri geri gitmiş, Osmanlı-Safevi mücadelesinde bir çok Türkmen oymağı İran'a göç etmiştir.1518 yılında yapılan tahrirre göre şehirde vergi vermeye mükellef 425 hane bulunmaktaydı ve bu şehirdeki nüfusun % 57'sini oluşturmaktaydı.1523 yılında bu miktar % 9 artarak şehirde vergi veren hane sayısı 463 olmuştur.1566 yılında ise Müslüman hane sayısı 7172'ye

²⁷² Yusuf Halaçoğlu, “*Menzil*”, *DİA*, C.29, Ankara, 2004, s.159.

²⁷³ Yusuf Halaçoğlu, “*Menzil*”, *DİA*, C.29, s.159.

²⁷⁴ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.55.

yükselmiştir²⁷⁵.

Harput Kazası'nda yer alan nüfus ve etnik yapı ile ilgili tahrir defterlerinde geniş bilgiler mevcuttur. 1646 tarihli deftere göre Harput Kazası'nda 371 askeri ev, 159 Müslüman evi ve 152 Gayrimüslim bulunmaktaydı. Burada askeri sınıftan insanların sayısı fazla olmakla birlikte bu askeri zümrenin bir kısmı imam, müezzin, müderris ve seyyidlerden oluşmaktaydı. Kazada 13 müslüman mahallesi bulunmakla beraber Müslüman ahali kaza nüfusunun % 75'ni teşkil etmekteydi²⁷⁶.

Harput'ta ki, Hristiyanların çoğu Ermeni olmak üzere, kısmen Süryani ve az sayıda Rum'dan oluşmaktaydı. Kazada dört Hristiyan mahallesi mevcut olup, bu da nüfusun % 25'ni oluşturmaktaydı²⁷⁷.

3.6. Harput'ta Sosyal ve Ekonomik Durum

Türklerin Harput'a hakim olmalarından şehirdeki Türklerin nüfusu zamanla artmaya ve şehirde imar ve iskan faaliyetleri de bununla beraber genişlemeye başlamıştır.²⁷⁸ Harput'a Türklerin gelişiyle Gayrimüslim ahaliden boşalan yerlere daha çok Türk iskan edilmeye başlanmıştır.²⁷⁹

3.7. Harput'ta İktisadi Durum

Harput, Bağdat-Basra ve Diyarbekir hattını takip ederek Anadolu içlerinden İstanbul'a uzanan İpek ve Baharat yolunu Malatya'ya bağlayan nokta üzerinde bulunduğu gibi, Uluova ve Kuzova gibi tarım üretimine son derece müsait olması, dağlık alanların hayvancılık yapmaya müsait olması, bölgenin ekonomik durumunu artırmıştır²⁸⁰.

Harput Sancağı merkez olduğundan burada tarım ve çiftçilik oldukça yaygınlaşmış bulunmakta idi. Harput'taki tarım Kuzova ve Uluova olmak üzere bu iki verimli ovada yapılmaktaydı. Harput'ta çiftçilik ile meşgul köylünün elindeki topraklar çiftçinin işleyebileceği büyüklükte parçalara ayrılmıştır²⁸¹.

²⁷⁵ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.57.

²⁷⁶ Mehmet Ali Ünal, *17.Yüzyıl Ortalarında Harput*, s.113.

²⁷⁷ Mehmet Ali Ünal, *17.Yüzyıl Ortalarında Harput*, s.114.

²⁷⁸ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1569)*, Ankara 1989, s.53.

²⁷⁹ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1569)*, Ankara 1989, s.55.

²⁸⁰ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.55.

²⁸¹ Mehmet Ali Ünal, *XVI.Yüzyılda Harput Sancağı*, s.90.

17. yüzyılda Harput ve çevresinde ekonomik bir buhran hüküm sürmekteydi. Harput'taki buhran halkı da etkilemiş 1646 tarihinde görevli Diyarbekir Defterdarı Muhammed Efendi tarafından yapılan araştırmalardan sonra avarız hanelerinin sayılarının düştüğü tespit edilmiştir. Ancak daha sonra yapılan tahkikat neticesinde halka kaldırılabileceğinin üzerinde vergi yükünün yüklenmesi ile Harput ve çevresindeki ahalinin iktisadi çöküntü içerisine girdiği belirlenmiştir. Halkın bu derece fakirleşmesinin sebebi sadece vergiler değildi. Üstelik 17.yüzyıldan itibaren Harput'un ticaret yolları üzerinde avantajlı konumunu kaybetmesi de ekonomik buhranın sebeplerinden olmuştur. Bihassa Avrupalı devletlerin coğrafi keşiflerle yeni ticaret yollarını bulmalarıyla Sivas-Malatya-Harput-Diyarbekir yolu ile Basra Körfezi'ne uzanan bu yol önemli bir oranda ticari gelir kaybına uğramıştır.(Ünal, avarız, s.118) Üstelik Celali isyanlarının bu bölgeye sirayet etmesiyle de bu buhranı şiddetlendirmiştir. I.Ahmet zamanında isyan eden Tahvil Ahmed isimli Celali eşkıyaya Şehrizar Beylerbeyliği verildiyse de o bunu kabul etmeyerek Harput kalesini kuşatmış; fakat kaleyi almaya muvafak olamamıştı²⁸². Celali isyanları da bölgeyi oldukça olumsuz etkilediğinden Harput'un nüfusu 16.yüzyıla nazaran % 35 oranında azalmıştır.²⁸³

Harput halkından toplanan avarız bedelleri ve hane sayısının gereğinden fazla gösterilmesi halktan fazlasıyla avarız bedeli talebini de beraberinde getirmiş ve halkın ekonomik anlamda mağdur olmasına yol açmıştır. 1632 yılında Harput'da 242, 5 hane bulunup bu hane halkından toplanacak avarız vergisi 180 haneden tahsil edilmeye çalışılması bir mağduriyetin doğmasına sebep olacağı belirtilmiştir. Hatta kazada bulunan bazı köy halkı avarız ödemeye durumları el vermediğinden avarız vergilerinin üzerlerinden kaldırılması için merkeze başvurmuşlardır. Bunun sonucunda 1640 yılında Harput Kazası'nın avarız hanesi 238, 5 haneye düşmüştür.²⁸⁴

3.7.1. Vergiler

Bilindiği gibi Osmanlı hazinesinin en büyük gelir kaynağını reayadan toplanan vergiler oluşturmaktaydı. Kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde devamlılığını

²⁸² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.III/1.Kısım, Ankara 1995, s.103.

²⁸³ Mehmet Ali Ünal, “ 1646 (1056) Tarihli Harput Kazası Avarız Defteri“, *Osmanlı Devri Üzerine Makale ve Araştırmalar*, Isparta 1999, s. 122.

²⁸⁴ Mehmet Ali Ünal, “ 1646 (1056) Tarihli Harput Kazası Avarız Defteri“, *Osmanlı Devri Üzerine Makale ve Araştırmalar*, Isparta 1999, s. 122.

sağlamak için devlet vergi gelirlerinin zamanında ve eksiksiz tahsil edilmesine büyük önem vermekteydi.

İncelediğimiz sicilde bahsi geçen vergiler şunlardır:

3.7.1.1.Cizye

Cizye kâfi gelmek, karşılığını vermek, ödemek, manasındaki cezâ masdarından türemiş bir isim olup islam literatüründe tebaadan olan gayrimüslimlerin ödedikleri vergiye, harbî olanlardan ayrı tutulmalarına, can ve mal güvenliğine kavuşturulmalarına karşılık sayıldığı için bu ad verilmiştir.²⁸⁵ Osmanlı Devleti’nde müslüman ve gayrimüslümleri ayıran önemli bir unsur olup, buluş çağına gelmiş her gayrimüslim erkekten alınmaktaydı. Osmanlı termilonojisinde cizye mükellefleri âla, evsat ve ednâ şeklinde üç guruba ayrılıyordu. Bu terimler zengin, orta halli ve fakir grupları için kullanılmakta olup, gruplara dahil olanların ödedikleri cizye miktarı, saf gümüş olarak sırasıyla 48, 24, ve 12 şer‘i dirhem, altın olarak ise 4, 2 ve 1 dinar şeklinde tesbit edilmişti.²⁸⁶

Osmanlı Devleti’nin son zamanlarına kadar alınan cizye genellikle padişah hasları içerisinde değerlendirilmiştir. Nitekim Harput Sancağı’nda da cizye padişah hasları içerisinde yer alıyordu.²⁸⁷

İncelediğimiz sicilde, Uluabad nahiyesine bağlı Şeyh Hacı maa-Tepecik köyü ahalisinden Hokes Velican vb. zimmilerin üzerlerine düşen vergileri ödedikleri halde Mazgirt ve Pertek sancağı mutasarrıflarının kanunlara aykırı olarak ayrıca vergi almalarından bahsedilmektedir.²⁸⁸

3.7.1.2. Öşür

Öşür kelimesi, onda bir manasında kullanılır. Miri arazi sisteminin uygulandığı yerlerde, devlete ait toprakların kiracısı durumunda olan çiftçilerden elde ettikleri mahsulün öşrü alınmaktaydı. Bu alınan verginin hukuki mahiyeti ise toprak sahibinin mahsulünü devlet ile paylaşması olup *harâc-ı mukâseme* şeklinde tanımlanmaktadır. Reâyadan alınan bu toprak kirası, toprağın verimine göre mahsulün yarısıyla onda bir

²⁸⁵ Mehmet Erkal, “Cizye”, *DİA.*, C.8, İstanbul, 1993, s.42.

²⁸⁶ Halil İnalçık, “Cizye”, *DİA.*, C.8, İstanbul, 1993, s.46.

²⁸⁷ Mehmet Ali Ünal, *XVI Yüzyılda Harput Sancağı*, s.133.

²⁸⁸ HŞS., **38244- I**, s.140/b.3.

arasında değişmekte, Müslüman ve Hristiyan ayrımı yapılmaksızın bütün kiracılardan alınmaktaydı²⁸⁹

Öşür *aynî* ve *nakdî* olmak üzere iki şekilde tahsil edilmekteydi. Arpa ve buğday gibi toprak mahsullerinin öşrü *aynî* olarak tahsil edilirdi. Hububat ve bakliyat dışında, bağ, bahçe ve bostan mahsullerinin öşrünü *aynî* olarak almak sipahiler tarafından pek kabul görmemiştir. Çünkü bu ürünlerin fazla bekletilmesi mümkün değildi. Bu yüzden, reâya bu mahsullerin öşrünü defterlerinde yazılan narh bedellerine göre nakdî olarak vermektedir²⁹⁰ Sicilde öşür vergisi alınmıştır.²⁹¹

3.7.1.3. Mukataa

Devlete ait bir gelirin bir bedel karşılığında geçici temlikine *mukataa* denir²⁹². Mukataalar iltizam, emanet ve XVII. yüzyıldan itibaren mâlikâne şeklinde işletilirdi. İltizam ile işletilen mukataalar, çoğunlukla üçer yıllık süreler için açık arttırmayla verilirdi. Ancak bu üç yıllık süre dolmadan mukataa gelirlerinde olağandışı bir artış olması durumunda, öncelikli hakkı ilk sahibinin olmak üzere, daha yüksek fiyat veren başka bir kişiye verilebilirdi. İkinci işletme yöntemi olan emanet yönteminde, mukataa emin denen memurlar tarafından işletilirdi. Malikâne yöntemi ise; ömür boyu verilen iltizamdır.²⁹³

İncelediğimiz sicilde Havâss-ı hümayûna bağlı Harput Mukâtaası'nın Van'ın yesâr gönüllüleri ağası olan Ahmed'e iltizâm usulü tevcih olunduğuna dair bahsedilmektedir.²⁹⁴ Ayrıca incelediğimiz sicilde sürsat salyanesinden meliklerin harç topladığı anlaşılmaktadır.²⁹⁵

3.7.1.4. Narh

Narh, bir mala resmi makamlarca konulan azami fiyattır²⁹⁶. Osmanlı narh uygulamasında temel ölçü arz ve talep şartlarıydı. Amaç, tekelci eğilimlerin tesirini

²⁸⁹ Ö. Lütfi Barkan, "Öşür", *İA*, C.IX, Ankara, 1988, s.485.

²⁹⁰ Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı*, s.119-120 .

²⁹¹ HŞS., **38244- I** , s.145/b.3, S.165/b.2.

²⁹² Halil İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi Üzerinde Arşiv Çalışmaları*, Eren Yayıncılık, İstanbul, 2009, s.5.

²⁹³ Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2005, s.203-205.

²⁹⁴ HŞS., **38244- I** , s.89/b.2, s.152/b.2.

²⁹⁵ HŞS., **38244- I** , s.165/b.1.

²⁹⁶ İbrahim Erdoğan, "Osmanlı İktisadi Düzeninde İhtisâb Müessesesi ve Muhtesiblik Üzerine Bir Deneme", OTAM, S.11, 2000, s. 135.

ortadan kaldırmaktı. Özellikle ziraî ürünlerde arz şartlarının çok değişken olması, böyle bir uygulamayı zorunlu kılmıştır. Kuraklık, ulaşım zorlukları ve üretimin çeşitli nedenlerle azalması sonucunda arzda bir daralma meydana geldiğinde narh fiyatları yükseltilir, arzın genişlemesi halinde ise fiyatlar düşürülürdü²⁹⁷.

Narh uygulamasıyla, aslında hem kalitenin hem de fiyatların kontrolü sağlanıyordu. Fiyatlarda ve kalitede standartlar dışına çıkan imalatçı, imalattan el çektilerle cezalandırılırdı. Narh fiyatının tespiti, kadının huzurunda olmak üzere ilgili esnafın idarecileri ve muhtesibin hazır bulunduğu komisyonlarda yapılırdı. Fiyat tespiti sırasında halkın menfaati ön planda tutulduğu gibi, esnafa da gerekli hammadde ve emeğinin ölçüsünde %10-20 arasında kâr oranı bırakılmaya çalışılırdı.²⁹⁸

3.7.1.5. Avâriz, Nüzül ve Sürsat

Avâriz, olağanüstü bir vergi olup, savaş sırasında padişahın emriyle halkın doğrudan doğruya vermeye mecbur tutulduğu vergidir²⁹⁹. Bu vergiden, bütün askeri sınıf mensupları, tarımla uğraşanlar, maden ocaklarında çalışanlar, menzildarlar, derbentçiler, imam, müezzin, müderris vb. kişiler muaf tutulmuşlardı³⁰⁰.

Olağanüstü dönemlere mahsus avâriz türü vergilerden biri olduğu halde, bazı kanunnamelerde şer'î vergi şeklinde açıklanan nüzül, Osmanlı maliyesinde sefere giden ordunun yiyecek ihtiyacını karşılamak üzere buğday, arpa gibi hububattan alınan aynı vergi idi³⁰¹. Nüzül zahiresi şu şekilde toplanırdı: Bir kadılık yerde kaç hane var ise her hane beş kile arpa, bir kile un verir ve padişah hangi düşman kalesinin altına varırsa reâya bu zahireleri oraya getirip teslim ederdi³⁰².

Nakliye ücretlerinin yüksek oluşu, taşıma masraflarının halka külfet getirmesi, nüzül vergisinin XVI. yüzyılın sonlarından itibaren uzak bölgelerden nakit şeklinde toplanmasına ve ordu güzergâhına yakın yerlerden ihtiyaç maddelerinin satın alma

²⁹⁷ Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s.336.

²⁹⁸ İbrahim Erdoğan, "Osmanlı İktisadi Düzeninde İhtisâb Müessesesi ve Muhtesiblik Üzerine Bir Deneme", s. 136.

²⁹⁹ Ö. Lütfi Barkan, "Avâriz", *İA*, C.II, Ankara, 1988, s.485.

³⁰⁰ Enver Çakar, *Doğu Akdeniz Sahilinde Bir Osmanlı Sancağı: Trablus (1516-1579)*, s. 301.

³⁰¹ Ömer İşbilir, "Nüzül", *DİA*, C.33, İstanbul, 2007, s.311.

³⁰² Ziya Karamursal, *Osmanlı Malî Tarihi Hakkında Tetkikler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1989, s. 183.

yoluyla teminine neden olmuştur. Bunun sonucunda, ordudaki iâşe ihtiyacını belirli bir meblağ ödeyip karşılamak için de *Sürsat* denilen yeni bir vergi ortaya çıkmıştır³⁰³.

İncelediğimiz sicilde bedel-i nüzül alınmıştır.³⁰⁴ Ayrıca incelediğimiz sicilde bu konuyla alakalı *sürsat* salyanesinden bahsedilmektedir³⁰⁵

3.7.1.6. Resm-i Çift

Belli bir büyüklükteki araziye ekip biçen ra'ıyyetin yani çiftçinin ödediği vergiye “çift resmi” denir. Bu arazi bir çift öküzle sürülebilir genişlikte olup, verimliliği ve sulanabilirliğine göre 60 ila 150 dönüm arasında değişebiliyordu.³⁰⁶

Dirliğini üst üste üç yıl boş bırakanlardan, terk edenlerden çift bozan vergisi alınırdı.

Sicildeki belgelerden anlaşıldığına göre, Palu, Ergani, Çermik ve Harput'un Güderiç, Surek, Urus, Melik, Timurtak vb. köyleri reayasının yerlerini terk etmeleriyle dirlik sahiplerinin zarara uğradıklarından yerini terk edenlerden çift bozan vergisi alınmıştır.³⁰⁷

3.7.1.7. Tımar ve Zeamet

Osmanlı Devleti'nde geçimlerini sağlamak ve hizmetlerine ait masrafları karşılamak üzere bir kısım asker ve memurlara, belirli bölgelerden tahsiline izin verilmiş ve tahsis edilmiş olan vergi kaynaklarına *tımar* denilmektedir³⁰⁸.

Tımar sisteminde devlet, sipahi ve köylünün toprak üzerinde eşzamanlı hakları vardı³⁰⁹. Tarım arazisi devlete aitti. Köylüler tapu resmi denilen bir para ödeyerek tasarruf hakkı kazanırlardı. Köylünün toprak üzerindeki hakları babadan oğula geçer, köylü toprağı satamaz veya izinsiz olarak başkasına aktaramazdı³¹⁰. Sipahi ise tımarını oluşturan köyde oturur, seferde askeri görevini yerine getirirdi. Tarımsal üretimle köylü

³⁰³ Ömer İşbilir, “Nüzül”, s. 312.

³⁰⁴ HŞS., **38244- I**, s.142/b.2, s.162/b.1.

³⁰⁵ HŞS., **38244- I**, s.165/b.1

³⁰⁶ Mehmet Ali Ünal, *XVI Yüzyılda Harput Sancağı*, s.128.

³⁰⁷ HŞS., **38244- I**, s.141/b.2.

³⁰⁸ Ömer Lütfi Barkan, “*Tımar*”, *İA*, C.12/1., Eskişehir, 1997, s.286; Ahmet Tabakoğlu, *Türkiye İktisat Tarihi*, s.21.

³⁰⁹ Halil İnalıcık, *Osmanlı İmparatorluğu Klâsik Çağ(1300-1600)*, (Çev. Ruşen Sezer), YapıKredi Yayınları, İstanbul, 2007, s. 114.

³¹⁰ Halil İnalıcık, *Osmanlı İmparatorluğu Klâsik Çağ (1300-1600)*, s.113.

uğraşırdı. Bunun dışında köylünün sipahiye bir ev ve bir ambar yapmak, öşrünü ambara yada satmak için bir günlük yoldan uzak olmayan pazara taşımak, sipahi tımarına ait başka bir köyden gelmişse üç gün süre ile konukseverlik göstermek, sipahiye ve atına bakmak gibi bazı yükümlülükleri de vardı³¹¹.

Arazinin gelirine göre tıma rü çıkıma ayrılırdı:

Has: Senelik geliri 100.000 akçeden fazla olan tımara denirdi ve şehzade, vezir, beylerbeyi gibi yüksek rütbeli devlet adamlarına verilirdi. Has sahipleri gelirlerinin her 5000 akçesi için bir cebeli gönderirlerdi.

Zeamet: Senelik geliri 20.000 akçeden 99.999 akçeye kadar olan tımarlara denilirdi. Bunlar subaşı, eyalet defterdarları, alaybeyleri vs.devlet adamlarına verilirdi. Zeamet sahipleride gelirlerinin 20.000 akçesi hariç, her 5000 akçesi için bir cebeli gönderirlerdi.

Tımar: Senelik geliri 19.000 akçeye kadar olan dirliklere tımar denilirdi. Tımar sahipleri, senelik gelirlerinin kılıç denilen belirli bir kısmının ayrılmasından sonra, geriye kalan her 3000 akçesi için bir cebeli getirirdi³¹².

İncelemiş olduğumuz sicilde tımar ve zeamet tevcihi ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Bir belgede Vezir Mustafa Paşa'nın kethüdası İbrahim Ağa'nın Harput Kazasına bağlı Herdi köyü zeametini zapt edip mahsulüne el koyan Ömer Ağa muhasebesini görmeye gelmediğinden söz konusu mahsulün Ömer Ağa'nın vekili olan Diyarbakır'da yeniçeri serdarı Murtaza Çavuş'tantahsil edilmesi üzerine bahsedilmektedir.³¹³

Sicilde bir başka belgede tımar ile ilgili Kuzuabad Nahiyesinin Hanok köyünde Tımar erbabı Halil'in vefatıyla boşalan dirliğin yarı hissesinin oğlu Ali'ye, diğer yarısının ise Mustafa'ya verildiğinden bahsedilmektedir.³¹⁴

³¹¹ Halil İnalçık, *Osmanlıİmparatorluğu Klâsik Çağ(1300-1600)*, s.116.

³¹² Halil Cin, *Mirî Arazi ve Bu Arazinin Özel Mülkiyete Dönüşümü*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1987, s.69-70.

³¹³ HŞS., **38244- I** , s.143/b.1, 2.

³¹⁴ HŞS., **38244- I** , s.137/b.1.

3.7.1.8. Ağnam Vergisi

Osmanlı Devletinde hayvanlar çatal tırnaklı ve bütün tırnaklı olarak iki sınıfta incelenmektedir. Çatal tırnaklılar et, yün, kıl, süt ve derilerinden istifade edilen her cins ağnam, sığır ve canavardır. Dolayısıyla üretime dönük bu sınıf, vergilendirmeye tabi tutulmuştur. Bu sınıf içinde büyük oranda ağnama başvuruluyordu. Ağnam grubu, kıvırcık, karaman, dağlıç, tiftik ve kıl olmak üzere beşe ayrılırdı. Bu gruptan alınan vergi genel olarak adet-i ağnam olarak biliniyordu. Adet-i Ağnam merkez hazineye ait bir vergi olmasına rağmen tımar kesiminde talep edilen vergi dirlik sahiplerine aitti. Padişah veya vezir haslarında 1 koyundan bir akçe, diğer tımar ve zeametlerde, beylerbeyi ve sancakbeyi haslarında ve vakıflarında 2 koyuna 1 akçe alınmaktaydı. Bazı hizmet erbabı bu vergiden tamamen muaf tutulduğu gibi bazıları da kısmen muaf sayılmışlardır. Sadat, mansıp sahipleri, padişah kulları ve askerî sınıf muaf olanlardır. Bunların da 150 koyundan fazlası bu vergiye tabiydi.³¹⁵

İncelediğimiz sicilde; Perçikan, Zeyve, Şahab ve Temte köylerinden koyun akçesi alınması³¹⁶, Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden 3 kuruş alacağı kaldığı³¹⁷, Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden tahsilde bulunması ile ilgili belgeler bulunmaktadır.³¹⁸

3.8. Alım-Satım ile İlgili Belgeler

İncelemiş olduğumuz sicilde satış akdi ile ilgili birçok (104 tane) belge bulunmaktadır. Sicildeki belgelerin büyük bir kısmı ev, bağ ve bahçe³¹⁹, tarla³²⁰, harman yeri³²¹, kavak bahçesi³²², su yeri³²³, tohum³²⁴, dükkân³²⁵, değirmen³²⁶, tarla ve bağ

³¹⁵Ünal Taşkın, “Osmanlı Devleti’nde Hayvanlardan Alınan Vergiler”, *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu Bildirileri*, 30 Mart-1 Nisan 2006, (edt: Abdullah Özen), Elazığ 2006, s. 233.

³¹⁶HŞS., **38244- I**, s.166/b.4.

³¹⁷HŞS., **38244- I**, s.166/b.8.

³¹⁸HŞS., **38244- I**, s.166/b.9.

³¹⁹HŞS., **38244- I**, s.35/b.2.

³²⁰HŞS., **38244- I**, s.24/b.2.

³²¹HŞS., **38244- I**, s.20/b.2.

³²²HŞS., **38244- I**, s.17/b.1.

³²³HŞS., **38244- I**, s.42/b.1.

³²⁴HŞS., **38244- I**, s.70/b.1.

³²⁵HŞS., **38244- I**, s.51/b.3.

³²⁶HŞS., **38244- I**, s.46/b.3.

hisseleri satışları³²⁷, evin karşılığı satılması³²⁸, sofa, kış damı eyvanı³²⁹, ahır ve samanlık³³⁰ ile ilgilidir.Örneğin, bir belgede İçme köyü zimmilerinden Melkik v. Manuk'un Ali Çelebi ile müştereken sahip oldukları değirmendeki 1/4 hissesini Ali Çelebi'ye sattığından bahsedilmektedir.³³¹Bir başka belgede Perçenç köyü ahalisinden Molla Halid b. Molla Mehmed'in Esediye Camii mahallesindeki evlerini Abdullah Çelebi b. Ömer'e sattığından bahsedilmektedir.³³²

3.9. Alacak-Verecek Davaları

İncelemiş olduğumuz sicilde alacak-verecek davalarına ilişkin çok sayıda (23 tane) belge bulunmaktadır. Bu tür belgelerde, genellikle bir borcun kadı tarafından tescili³³³, borcun itiraf edilmesi³³⁴ veya kabul edilmeme durumları³³⁵, borç anlaşmazlıkları³³⁶, alacaklının parasını aldığıının tescili³³⁷, borcun ödendiği³³⁸ gibi konular yer almaktadır.Örneğin, bir belgede Meydan mahallesi ahalisinden Kalaycı Mevlüd b. Mehmed'in Müridi nahiyesinde Polad'dan aldığı bağın ücretinden kalan meblağı, Polad'ın vefatından sonra vârisleri olan torunları Ömer Çelebi b. Osman ve Mehmed b. Ahmed'e ödediğine dair bilgi yer almaktadır.³³⁹Bir diğer belgede Herdi köyü aşiretinden ve Aluçlu oymağından Yusuf b. Kulu ve Süleyman b. Abdullah Nebi'nin yayla meselesinden dolayı Deli İbrahim ve refiklerindeki alacaklarının tahsil edilip kendilerine verilmesinden bahsedilmektedir.³⁴⁰

3.10. Miras ve Mal Davaları

İncelemiş olduğumuz sicilde yer alan miras ve mal davalarıyla alakalı belgeler, genellikle vefat eden kişiden kalan malların çocukları arasında taksimi ile ev, toprak, bağ, bahçe, oda, çiftlik, eşya gibi yerlerin tasarruf hakkı ile ilgili, bilgileri içerir.

³²⁷ HŞS., 38244- I, s.7/b.4.

³²⁸ HŞS., 38244- I, s.28/b.1.

³²⁹ HŞS., 38244- I, s.72/b.3.

³³⁰ HŞS., 38244- I, s.24/b.3.

³³¹ HŞS., 38244- I, s.79/b.1.

³³² HŞS., 38244- I, s.104/b.4.

³³³ HŞS., 38244- I, s.11/b.2.

³³⁴ HŞS., 38244- I, s.77/b.1.

³³⁵ HŞS., 38244- I, s.64/b.2.

³³⁶ HŞS., 38244- I, s.87/b.3.

³³⁷ HŞS., 38244- I, s.63/b.1.

³³⁸ HŞS., 38244- I, s.70/b.2.

³³⁹ HŞS., 38244- I, s.86/b.1.

³⁴⁰ HŞS., 38244- I, s.127/b.3.

Mesela, Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim Bey b. Hasan'ın eski hanımı Rahime bt. Seyyid Hüseyin Hatun ile Akçakendli köyü halkından ammetesi Selçuk bt. Halil Hatun'a intikal eden terekisinin paylaşımındaki anlaşmazlığın giderildiğine dair bilgi yer almaktadır.³⁴¹ Varislere paranın yanında eşya da kalıyordu. Mesela, Hacılı Mescit mahallesi ahalisinden Kezban bt. Piyale'ye vefat eden babası Piyale ve annesi Elife'den kalan Ulu Camii mahallesindeki evler, Margir? nahiyesindeki bağlar, evler, mallar vb. yerler ve gelirlerden mirastaki hissesini aldığına dair bilgi yer almaktadır.³⁴² Ayrıca sicilde emanet malın teslim edildiğine dair bilgi de verilmektedir.³⁴³

3.11. Esnaf Grupları ve Çarşılar

İncelememize konu olan sicilde Harput'taki bazı esnafın ve çarşıların adları da yer almaktadır.

3.11.1. Esnaf

Sicilde faaliyet gösteren çok sayıda esnaf vardı. Bunlar;

Ferraş: Mahmud³⁴⁴

Nalband: İbrahim Çelebi³⁴⁵,

Kalaycı: Mustafa³⁴⁶, Mevlüd³⁴⁷,

Sarrac: Mehmed Beşe³⁴⁸,

Sarrac Emni: Veli Çelebi³⁴⁹,

Çukadar: Mehmed³⁵⁰,

Debbağ: Bekir³⁵¹,

³⁴¹ HŞS., 38244- I, s.16/b.1.

³⁴² HŞS., 38244- I, s.103/b.3.

³⁴³ HŞS., 38244- I, s.108/b.2.

³⁴⁴ HŞS., 38244- I, s.91/b.4.

³⁴⁵ HŞS., 38244- I, s.79/b.2.

³⁴⁶ HŞS., 38244- I, s.82/b.3.

³⁴⁷ HŞS., 38244- I, s.86/b.1.

³⁴⁸ HŞS., 38244- I, s.114/b.1.

³⁴⁹ HŞS., 38244- I, s.131/b.3.

³⁵⁰ HŞS., 38244- I, s.84/b.2.

³⁵¹ HŞS., 38244- I, s.5/b.2.

Kapıcıbaşı: Mustafa Ağa³⁵²,

Odabaşı: Ali Ağa³⁵³,

Değirmenci: Seyyid Hüseyin³⁵⁴,

Berber: Ebubekir³⁵⁵, Yusuf³⁵⁶, Mehmed³⁵⁷, Ali Çelebi³⁵⁸,

Aşçı: Vanlı Mehmed³⁵⁹,

Ekmekçi: Hacı Ebubekir³⁶⁰,

Börekçi: İbrahim³⁶¹,

Kassap: Kaya³⁶²,

Bakkal: Selim³⁶³, Hüseyin³⁶⁴,

Kahveci: Osman³⁶⁵, Veli Çelebi³⁶⁶,

Tütüncü: Ebubekir³⁶⁷,

Kuyumcu: Huçek³⁶⁸,

³⁵² HŞS., **38244- I** , s.158/b.3.

³⁵³ HŞS., **38244- I** , s.101/b.2.

³⁵⁴ HŞS., **38244- I** , s.32/b.1.

³⁵⁵ HŞS., **38244- I** , s.75/b.1.

³⁵⁶ HŞS., **38244- I** , s.10/b.2.

³⁵⁷ HŞS. **38244- I** , s.1/b.2.

³⁵⁸ HŞS., **38244- I** , s.123/b.1.

³⁵⁹ HŞS., **38244- I** , s.166/b.7.

³⁶⁰ HŞS., **38244- I** , s.38/b.3.

³⁶¹ HŞS., **38244- I** , s.115/b.4.

³⁶² HŞS., **38244- I** , s.38/b.3.

³⁶³ HŞS., **38244- I** , s.123/b.2.

³⁶⁴ HŞS., **38244- I** , s.123/b.2.

³⁶⁵ HŞS., **38244- I** , s.29/b.1.

³⁶⁶ HŞS., **38244- I** , s.17/b.4.

³⁶⁷ HŞS., **38244- I** , s.1/2.

³⁶⁸ HŞS., **38244- I** , s.1/b.3.

3.11.2. Çarşılar

İncelediğimiz sicilde, Harput'ta yer alan beş çarşının adı geçmektedir. Bu çarşılar şunlardır: Attarlar Çarşısı³⁶⁹, Papuççular Çarşısı³⁷⁰, Meydan Çarşısı³⁷¹, Kale Meydan Çarşısı³⁷² idi.

3.12. Sosyal Yapı ve Toplumsal İlişkiler

3.12.1. Evlilik

Aile, insan türünün devamını sağlayan sosyal bir kurumdur. Evlilik ise erkek ve kadın ilişkisini meşru temele dayandıran toplumsal ilişkidir³⁷³.

İslam hukukuna göre, evlenme ile erkek, kadın üzerinde elde ettiği haklara karşılık ona mehr vermekteydi. Bunun çeşitleri vardı; mehrin miktarı belirtilmiş ise *mehr-i müsemma*; evlenme akdi sırasında ve düğünden önce verilen mehre *mehr-imu'accel*; kalan mehrin düğün sonrasında veya evlilik sona erdiği zaman verilen kısmına da *mehr-i mü'accel* denirdi³⁷⁴. Şayet kadın kendi rızası ile mehir hakkını vadeye bağlamışsa ve buna resmiyet kazandırmışsa vade süresinin dolmasından önce eşinden mehrini talep edemezdi. Bunun dışında mehir talak veya eşlerden birinin ölümüne kadar “mehr-i müccel” olarak kabul edilirdi.

İncelemiş olduğumuz sicilde yer alan bir belgede, Hâss-ı Malatyacık köyü ahalisinden bekâr bulunan Yeter bt. Seyyidi'nin İbrahim b. Ali ile evlenmesine dayısı Pir Veli'nin müdahale etmemesinden bahsetmektedir³⁷⁵. Bir diğer belgede Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Hatice'yi nikâhlamak istemesine rağmen Hatice'nin babasının belirli miktardaki eşyayı İbrahim'den alıp kızını nikâhlamakta zorluk çıkardığı üzerine bilgi vermektedir³⁷⁶. Bir başka belgede Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Ayşe'yi nikâhlamak istediği

³⁶⁹ HŞS., 38244- I , s.75/b.2.

³⁷⁰ HŞS., 38244- I , s.27/b.2.

³⁷¹ HŞS., 38244- I , s.130/b.2.

³⁷² HŞS., 38244- I , s.123/b.2.

³⁷³ İbrahim Etem Çakır, “Osmanlı Toplumunda Eş ve Çocuk Sayısı, Statü, Servet: 1671-1678 Sofya Örneği”, OTAM, S.31, 2012, s. 42.

³⁷⁴ Coşkun Üçok, Ahmet Mumcu, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1976, s.86-87.

³⁷⁵ HŞS., 38244- I , s.127/b.1.

³⁷⁶ HŞS., 38244- I , s.128/b.2.

iddiasına mukabil, Ayşe'nin babasının kızını Yusuf'a nikâhladığından bahsetmektedir.³⁷⁷

İncelediğimiz sicilde nişan bozma üzerine de belgeler bulunmaktadır.Örneğin, Harput ahalisinden Tüccar Şaban oğlu Ömer'in nişanlısı olan Rahime bt. Ali'ye gönderdiği eşyaları geri alıp kendisiyle bir alâkasının kalmadığını mahkemede ifade etmesinden bahsedilmektedir.³⁷⁸

Nişan olmadığına dair bir belge yer almaktadır.Örneğin, Hatun köyünde imam olan Molla Osman b. Ahmed'in üvey kızı Emine bt. Yedigâr'ın hiç kimseye nişanlanmadığı ve nişan konusunda hiç kimseyi vekil etmediğine dair bilgi yer alır.³⁷⁹

Evlilik ahdinin bozulduğuna dair sicilde;Karasofu mahallesi ahalisinden Hatice bt. Hüseyin'in zevci Şaban b. Mahmud'dan boşandığı üzerine bilgi verilmektedir.³⁸⁰

3.12.2. Vasi Tayini

Ölen bir kimsenin çocuklarına bakmak ve korumak ve onlardan kalan malları tasarruf etmekle yükümlü kişilere vasi denir. İncelemiş olduğumuz sicilde vasi tayiniyle alakalı 21 belge bulunmaktadır. Bu belgelerin çoğunda, genellikle yetim kalan çocuklara annelerinin³⁸¹, amcalarının³⁸² vasi tayin edildiği görülmektedir. Bazı örneklerde kişinin ölmeden önce vasi tayin ettiği görülmektedir.³⁸³

Vasi tayininde genellikle en yakın akrabalar seçilmekteydi. Eğer yakın bir akrabası yok ise vasileri hâkim tarafından atanırdı. Mesela, Arslaniye Camii Mahallesi ahalisinden babası vefat eden küçük yaştaki Ayşe bt. Hacı'ya nafaka tahsisi hususunda Seyyid Mehmed b. Mevlüd'ün vasi tayin edildiği³⁸⁴ görülmektedir.

3.12.3. Vekil Tayini

Mahkemelerde, tarafların menfaatlerini savunan ve onları temsil eden kişiler de bulunmaktaydı. Bu kişiler, çok yakın akrabalarından veya güvenilir kişilerden seçilirdi.

³⁷⁷ HŞS., **38244- I** , s.128/b.4.

³⁷⁸ HŞS., **38244- I** , s.33/b.1.

³⁷⁹ HŞS., **38244- I** s.106/b.5.

³⁸⁰ HŞS., **38244- I** , s.116/b.2.

³⁸¹ HŞS., **38244- I** , s.85/b.1.

³⁸² HŞS., **38244- I** , s.55/b.1.

³⁸³ HŞS., **38244- I** , s.61/b.2.

³⁸⁴ HŞS., **38244- I** , s.64/b.1.

İncelediğimiz sicilde vekil tayini konusunda dokuz adet belge bulunmaktadır. Bu belgelerden anlaşıldığına göre, genellikle mal davaları için ya da mal satışları için vekil tayin edilmiştir³⁸⁵. Örneğin Harput'a bağlı Havâss-ı hümayûn köylerinden Kesrik, Körpe, Holvenk, Bizmişen, Sürsürü, Hersenk, Hırhık, Ağiki, Kuyulu, Arındık, Vertatil, Hugi, İçme, Perçenç, Ertemnik, Şintil ve Şemsi ahalisinden bazı zimmilerin Hokes v. Nikegos'u işlerini gördürmek üzere kendilerine vekil tayin ettiklerine dair bilgi yer almaktadır.³⁸⁶

3.12.4. Hibe (Bağışlama)

Hibe, bir malın kullanımını başkasına bağışlama anlamına gelmekte olup, incelemiş olduğumuz sicilde hibe ile ilgili beş adet belge vardır. Bu belgelerin birinde, Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Ayşe bt. Abdullah'ın hayatında iken oğlu Seyyid Osman'a hibe eylediği bahçe, dükkân ve eşyalardan bahsedilmiştir³⁸⁷. Bir diğer belge de ise, Salahane mahallesi ahalisinden Zülfikar b. Muzaffer'in evlerini vefat eden oğlu Ali'nin çocukları olan Safir ve Mevlud'a satıp 40'ar kuruşunu Safir ve Mevlud'a, 20 kuruşunu da kölesi Süleyman'a hibe ettiğinden bahsedilmektedir.³⁸⁸

Hibe edilen eşyalar ise; genellikle bağ, bahçe, dükkân, eşya ve ev hisseleridir.³⁸⁹

3.12.5. Din Değiştirme

İncelemiş olduğumuz sicilde bir adet din değiştirmeye ilgili belge bulunmaktadır. Bu belgelerden birinde, Kesrik köyü ahalisinden zimmi Emirke'nin müslüman olup Fatma adını aldığına dair bilgi yer almaktadır.³⁹⁰

3.13. Toplumsal Düzenle Alakalı Olaylar

Toplumsal düzenle alakalı davalar, adam yaralama, cinayet, eşkıyalık olayları, su ve mülk anlaşmazlıkları, sosyal düzenle ilgili konuları içermektedir.

³⁸⁵ HŞS., . 38244- I, s.7/b.2, HŞS., . 38244- I, s.18/b.1, HŞS., . 38244- I, s.31/b.1, HŞS., . 38244- I, s.44/b.2, HŞS., . 38244- I, s.47/b.2, HŞS., . 38244- I, s.49/b.2, HŞS., . 38244- I, s.78/b.2, HŞS., . 38244- I, s.132/b.3.

³⁸⁶ HŞS., 38244- I, s.25/b.1 .

³⁸⁷ HŞS., 38244- I, s.4/b.1.

³⁸⁸ HŞS., 38244- I, s.38/b.3.

³⁸⁹ HŞS., 38244- I, s.41/b.1, HŞS., 38244- I, s.62/b.1, HŞS., 38244- I, s.84/b.3, HŞS., 38244- I, s.99/b.1.

³⁹⁰ HŞS., 38244- I, s.56/b.3.

3.13.1. Öldürme, Yaralama, İntihar ve Eşkialık Olayları

İncelediğimiz sicilde öldürme, yaralama, intihar ve eşkıyalık olaylarını anlatan, ölüm keşifleri ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Mesela, Müderris mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi b. Ebubekir Çelebi'nin kölesi Şahin'in Berber Ebubekir tarafından kerpetenle azı dişi çekildikten sonra ölmesi üzerine yapılan incelemede taundan öldüğü anlaşılmaktadır.³⁹¹Yine, Kuzabad nahiyesine bağlı Avcılı köyü ahalisinden Cebeci'nin pencereden düşüp ölen oğlunun keşfini yaptırmadan defnettirdiği hadisesinin mahallinde incelenmesi üzerine bilgi verilmektedir.³⁹²Öte taraftan, adam yaralama ile ilgili belgede örneğin, Harput'ta koyun mübaşiri Mustafa'ya hücum ederek dövdükten sonra bir adamına değnek vurup yaralayan zimmiler mahkeme önüne çıkarılıp yargılanmışlardır.³⁹³Ayrıca Hass-ı Malatyacık köyü ahalisinden Halil b. Yusuf'un Bağdere köyünde Sefer tarlası adı verilen kendi tarlasında çalışırken Kırlangıç uşaklarından Mustafa, Hasan, Hüseyin, İsmail ve Kara Mehmed'in atını almak maksadıyla üzerine hücum ettikleri , Halil'in atı vermemesi üzerine çıkan kavgada Mustafa'nın kılıcıyla Halil'in sol elini kestiğinden bahsedilmektedir.³⁹⁴

Öte taraftan, incelemiş olduğumuz sicilde eşkıyalık olayları ile ilgili belgeler de vardır.Mesela, yanına aldığı Kırlangıçoğulları'ndan dört eşkıya ile birlikte kervan basıp kavga eden Malatyacık köyü ahalisinden Halil ve avenesinin yargılanmak üzere Âmid Divanı'na gönderilmeleri hakkında bilgi yer almaktadır.³⁹⁵

3.13.2. Komşular Arasındaki Anlaşmazlıklar

İncelediğimiz sicilde, komşular arasındaki anlaşmazlıklarla ilgili üç adet belge bulunmaktadır. Örneğin bir belgede Meydan Mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Hasan Efendi'nin evi duvarına bitişik bir şekilde yaptığı kenifi Mehmed b. Cuma'nın yıkması ³⁹⁶hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca Mollakendi köyü ahalisinden Saliha bt. Süleyman'ın, bazı eşyalarını satarak Cami-i kebir mahallesinde ev alan zevci

³⁹¹ HŞS., 38244- I , s.75/b.1.

³⁹² HŞS., 38244- I , s.90/b.3.

³⁹³ HŞS., 38244- I , s.88/b.1.

³⁹⁴ HŞS., 38244- I , s.120/b.3.

³⁹⁵ HŞS., 38244- I , s.146/b.3.

³⁹⁶ HŞS., 38244- I , s.130/b.1.

Ali Beşe ile aralarında çıkan anlaşmazlıkta Saliha Hatun'un 20 kuruş almasıyla iki taraf arasında sulh olduğu³⁹⁷ ile ilgili belge yer almaktadır.

3.13.3.Sosyal Düzenle İlgili Davalar

İncelemiş olduğumuz sicilde sosyal düzenle alakalı bazı belgeler yer almaktadır. Örneğin, Harput'ta olan şirahaneler vb. yerlerdeki içki küpleri imha edilip hepsinin ortadan kaldırılması ve ezanı duyulur gayrimüslim köylerinde içki küplerinin yok edilip kimseye müsamaha edilmemesi konusunda bilgi yer almaktadır.³⁹⁸ Bir diğer belgede Mazgirt, Sağman ve bağlı köylerin zâbiti Mehmed'e bağlı raiyyetin köylerinden kalkıp başka köylerde iskân olunmaları ve tekrar eski köylerine dönmek istememeleri sebebiyle köylerin mahsullerinde zarar meydana geldiğinden başka köylerde iskân edilen ahalinin tekrar eski köylerine dönmelerinden bahsedilmektedir.³⁹⁹ Yine, Şuşnaz, Markir ve Çelenk nahiyelerindeki bağ, bahçe ve arazilerine hayvanlarını salıp zarara sebebiyet veren göçer ulusu taifelerinin mahsullere verdikleri zarar ve ziyanın önlenerek hayvanlarına mukayyet olmalarının temini hakkında bilgi verilmektedir.⁴⁰⁰

3.13.4.Köle Azad Etme

Osmanlı Devleti'nde kölelik, İslam hukukunun kurallarına tabi olmuş, kölelerin hukuki statüsü şer'i hukuk tarafından düzenlenmiştir. Esas itibari ile İslam hukukunda köleliğin iki kaynağı mevcuttur. Bunlardan ilki savaş esirliliği köleliği, bir diğeri ise doğumdan gelen köleliktir. Osmanlı'da kölelik olmakla birlikte İslamiyet köle azadını teşvik etmiş ve azad yollarını çoğaltmıştır. Köleler çeşitli yollarla hürriyetlerine kavuşabilmişlerdir. Köleler Allah rızası için (gönüllü azad), bir sözleşme ile (mükatebe), efendinin ölümü halinde veya efendisinden bir çocuk doğurması (ümm-i veled) gibi sebeplerle ya da şartlarla azad edilebilirdi. Şer'iyye sicil kayıtlarına yansıyan köle azadları çoğunlukla en yaygın olan kişinin kölesini kendi rızasıyla karşılık beklemeden (gönüllü azad) azad etmesi şeklinde olmuştur.⁴⁰¹

³⁹⁷ HŞS., 38244- I , s.67/b.3.

³⁹⁸ HŞS., 38244- I , s.138/b.1 .

³⁹⁹ HŞS., 38244- I , s.141/b.1.

⁴⁰⁰ HŞS., 38244- I , s.151/b.1.

⁴⁰¹ Gül Akyılmaz, "Osmanlı Hukukunda Köleliğin Sona Ermesi İle İlgili Düzenlemeler ve Tanzimat Fermanı'nın İlanından Sonra Kölelik Müessesesi", G.Ü.H.F.D., C. 9, S 1-2 Haziran- Aralık, Ankara, 2005: s.y. Ayrıntılı bilgi için bkz. Efkan Uzun, XV. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Kölelik, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1998.

İncelemiş olduğumuz sicilde köle azad etme ile ilgili iki belge yer almaktadır. Örneğin, Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Rus asıllı kölesi Şahin'i azad ettiğinden bahsetmektedir⁴⁰². Yine Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Gürcü asıllı kölesi Ayvaz'ı azad ettiği hakkında bilgi vermektedir.⁴⁰³

3.13.5. Sulh Sağlanması

İncelemiş olduğumuz sicilde sulh sağlanması ile onsekiz belge yer almaktadır. Örneğin, Ağa Camii mahallesi ahalisinden Âtike ve Fatma hatunlara vefat eden babaları Zülfü Bey'den kalan bağ, tarla, buğday, arpa ve pamukları zapt edip tasarruf eden Zülfü Bey'in zevcesi Bâniyye bt. Keyhüsrev Bey arasında sulh sağlanmıştır.⁴⁰⁴ Bir diğer belgede İstanbul nakibüleşrafının adamlarından olan Seyyid Hasan Çelebi b. Seyyid Ali'nin Harput'un Han köyünden geçerken köy ahalisinden Ali Bey b. Veli tarafından darp edilip küfre maruz kalması sonucunda her iki taraf arasında sulh sağlandığı hakkında bilgi verilmektedir.⁴⁰⁵ Yine Harput ayânından Ömer Çavuş b. Mustafa Ağa'nın Miralay Mustafa Ağa'dan satın aldığı ev, bağ, bahçelerini tekrar ona kiraya verip biriken kiralarını aldığından aralarında sulh sağlandığı bilgisi yer almaktadır.⁴⁰⁶

3.14. Sicilde Adı Geçen Dini ve Sosyal Yapılar

İncelemiş olduğumuz sicilde adı geçen Harput'taki mescit, camiler şunlardır:

3.14.1. Mescitler

Hacılı Mescidi⁴⁰⁷, Pervane Ağa Mescidi⁴⁰⁸, Arslaniye Mescidi⁴⁰⁹, Alaca Mescit⁴¹⁰, Kapıcı Mescid⁴¹¹, Mehmed Bey Mescidi,⁴¹²

⁴⁰² HŞS., 38244- I, s.142/b.3.

⁴⁰³ HŞS., 38244- I, s.142/b.4.

⁴⁰⁴ HŞS., 38244- I, s.125/.1.

⁴⁰⁵ HŞS., 38244- I, s.57/b.1.

⁴⁰⁶ HŞS., 38244- I, s.125/b.3.

⁴⁰⁷ HŞS., 38244- I, s.130/b.2.

⁴⁰⁸ HŞS., 38244- I, s.82/b.2.

⁴⁰⁹ HŞS., 38244- I, s.90/b.2.

⁴¹⁰ HŞS., 38244- I, s.111/b.1.

⁴¹¹ HŞS., 38244- I, s.144/b.1.

⁴¹² HŞS., 38244- I, s.91/b.3.

3.14.2.Camiler

Sultaniye Camii⁴¹³, Meydan Camii⁴¹⁴, Esediye Camii⁴¹⁵, Ağa Camii⁴¹⁶ ve Sare Hatun Camii⁴¹⁷.

3.15. Vakıflarla ilgili Belgeler

İncelemiş olduğumuz sicilde, Arslaniye camii⁴¹⁸, Camii Kebir⁴¹⁹, Esediye Camii⁴²⁰, Ulu Camii⁴²¹ ile (dört vakıfla) ilgili belge vardır. Örneğin bir belgede, Cami-i kebir Evkâfı'na ait Kapan Hanı'ndaki kantar vakfa ait olduğundan her türlü un, eşya vb. şeylerin sadece bu kantarda tartılıp elde edilecek gelirin vakfa hasredilmesine özen gösterilmesine dair bilgi verilmektedir.⁴²²

3.16.Tapu Kaydı

Üzerinde çalıştığımız I numaralı Harput Şer'iyye Sicil Defteri'nde 6 adet tapu kaydı bulunmaktadır. Osmanlı tımar uygulamasının bir gereği olarak vefat eden kişinin geride bıraktığı tarım arazisinin boş kalması durumunda doğabilecek zararı önlemek için bir başkasına tapuya verilirdi.⁴²³

Uygulamalardan da tespit edilebileceği gibi tapu hakkı öncelikle ölen kişinin akil baliğ olan erkek çocuklarına, ölen kişinin erkek çocuğu olmaması durumunda erkek kardeşlerine yada bir başkasına tevdi edilirdi.Nitekim elimizdeki belgeler bu uygulamayı doğrulamaktadır. Örneğin, Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufunda olan tarlaların boş kalmaması için tapu ile Ömer Bey kızı Fatma Hatun'a verildiği⁴²⁴, Sarpılı ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufundaki tarlaların tapu

⁴¹³ HŞS., 38244- I , s.136/b.3.

⁴¹⁴ HŞS., 38244- I , s.149/b.2.

⁴¹⁵ HŞS., 38244- I , s.147/b.3.

⁴¹⁶ HŞS., 38244- I , s.112/b.1.

⁴¹⁷ HŞS., 38244- I , s.145/b.2.

⁴¹⁸ HŞS., 38244- I , s. 150/b.2.

⁴¹⁹ HŞS., 38244- I , s.157/b.1.

⁴²⁰ HŞS., 38244- I , s.91/b.2.

⁴²¹ HŞS., 38244- I , s.137/b.3.

⁴²² HŞS., 38244- I , s.157/b.1.

⁴²³ Osman Kaşıkçı, "Osmanlı Hukuku'nda Taşınmazlara Tasarruf Şekli ve Tasarruf Belgelerinin Günümüz Hukukunda Geçerliliği", E- akademi dergisi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, S.4, Nisan, 2003.

⁴²⁴ HŞS., 38244- I , s.145/b.1.

hakkının validesi Hatice Hatun'a verildiği⁴²⁵ gibi örnekler bulunmaktadır. Bir diğer örnekte, Harput kalesi ahalisinden Fatma bt. Ömer Bey'in, Karasaz köyü halkından Hatice bt. Mehmed Bey'in oğlu Mustafa'nın Sarpılı köyünde tasarrufunda olduğu zeminleri kasaba zâbiti Seyyid Mehmed Bey'den resm-i tapu ile aldığı⁴²⁶ üzerine bilgi vermektedir.

⁴²⁵ HŞS., **38244- I** , s.104/b.2.

⁴²⁶ HŞS., **38244- I** , s.107/b.1.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.METİN TRANSKRİPSİYONU

[s.1/ b.1] Şehir kethüdâsı tarafından yapılan masraflara ait liste

Şehir kethüdâsı yediyle sarf olunan masraf-ı mahkeme, sarf olunan beyân eder:

Binâya 2 guruş	Kazma 2 aded 5 rub‘	Irgat 4 nefer Beher nefere üçer ta‘yîn, yevm: selâse	Keş kere 2 çift Semîn 10

[s.1/b.2] Emir Ahmed oğlu Ali Ağa'ya hizmet etmekte iken vefat den Mehmed Bey'in terekisi

İstanbul'dan olup Emir Ahmed oğlu Ali Ağa'ya hizmet eden Mehmed Bey fevt oldukda mevcûd olan muhallelâtı tahrîr olunup çavuşa teslim şüd.

Köhne çakşır 1 2 guruş	Meneviş köhne dolama 1 Semîn 75	Köhne mâi menork? 1 2 guruş
Kırmızı ip şal 1 Semîn 10	Berata köhne 1 Semîn 7	Köhne gömlek, 1

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Ali Kardaş, Seyyid İbrahim Bakizâde, İbrahim sâkin-i Ebutahir, Berber Mehmed, Tütüncü Ebubekir oğlu İbrahim

[s.1 / b.3] Mahkemeye sakâ ve serâydar tayini

Mahkemeye sakâ mu‘tâd-ı kadîm olmağla Şehir Kethüdâsı Ebubekir ve zimmiyândan Tomcan nâm zimmî ve Şehir Kethüdâsı Sefer v. Karabet vesâirleri ma‘rifetleri ile Safer'in gurresinden sene-i kâmileye dek varınca Arakil v. Totel zimmî on iki guruşa icâre edip ol dahi kabûl eylediği kayd şüd.

Ve yine mahkemeye serâydar mu‘tâd olmağla Tomcan, Şehir Kethüdâsı Ebubekir ve Kuyumcu Huçek Rebî‘-i evvel'in ibtidâsından Evak zimmî serâydar nasb olunup sene tamâmına dek on guruş ücret ta‘yîn olunup avârıza katılıp sâlyâne oluna, meblağ-ı mezbûru ol dahi kabûl eylediği kayd şüd.

Havâss kurâlarından Kesrik nâm karyeden Kazoğlu ve Etminik...

Fî 27 şehri Zilka'de sene 1081

Etmek 1 batman Meblağ 10	Et hokka Meblağ 8	Güz peynirinin hokkası Meblağ 12	Taze peynir 6 hokka

[s.1/b.4] Şehir Kethüdası Sefer Bey'in masraflarına ait liste

Melik Sefer Bey harc u masrafın beyân eder:

Aleks mübâşire Meblağ ()	Dam kirâsı 2 esedî	Mahkemeye harc 2 esedî	Zahîreye 2, 5 guruş

Sünbül bin Osman, fevt

[s.2 / b.1] Hicrî 1081 yılı Şaban ayına ait narh listesi

Narh-ı cedîd fî evâsıtı Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Yağ kıyye Meblağ 34	Kere yağ kıyye Meblağ 30	Asel kıyye Meblağ 30	Sucuk kıyye Meblağ 12	Bâdem sucuk kıyye Meblağ 16
Beyâz pekmez kıyye Meblağ 8	Siyâh pekmez kıyye Meblağ 6	Üzüm kıyye Meblağ 8	Beyâz pesdili kıyye Meblağ 12	Siyâh pesdili kıyye Meblağ 10
Çıra yağı kıyye Meblağ 10	Yağ mumu kıyye Meblağ 12	Peynir kıyye Meblağ 13	Leblebi kıyye Meblağ 10	Sumah kıyye Meblağ 10
Soğan kıyye Meblağ 2	Sarımsak kıyye Meblağ 10	Kavurma kıyye Meblağ 8	Zerdali kurusu kıyye Meblağ 8	Ceviz içi kıyye Meblağ 12
İncir kıyye 16	Sabun kıyye Meblağ 30			

[s.2 / b.2] Hicrî 1081 yılı Zilkade ayına ait narh listesi

Narh-ı cedîd fî evâsıtı şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Yağ kıyye Meblağ 32	Kere yağ kıyye Meblağ 28	Asel kıyye Meblağ 38	Sucuk kıyye Meblağ 12	Bâdem sucuğu kıyye Meblağ 16
Beyâz pekmez kıyye Meblağ 8	Siyâh pekmez kıyye Meblağ 6	Üzüm kıyye Meblağ 8	Beyâz pesdil kıyye Meblağ 12	Siyâh pesdil kıyye Meblağ 12
Çıra yağı teneke Meblağ 8, 5	Yağ mumu teneke Meblağ 10	Peynir kıyye Meblağ 8	Leblebi kıyye Meblağ 10	Sumah kıyye Meblağ 2
Sarımsak kıyye Meblağ 10	Keş kıyye Meblağ 8	Zerdâli kurusu kıyye Meblağ 6	Ceviz içi kıyye Meblağ 12	İncir kıyye Meblağ 14
Sabun Meblağ 38	Pasdırma kıyye 18	Kavurma kıyye Meblağ 18		

Gurre-i fî S. kaydıdır, gaflet olunmaya.

[s.2 / b.3] Harput ahalisinden Beşir b. Ali, İvaz b. Abdullah, İbrahim b. Ali Beşe, Seyyid Hüseyin vb. kimselerin davalarını görüp yüksek miktarda ücret alan kaza imamlarından Abdüllatif'in halktan aldığı paraları geri vermesi ve bu gibi meselelere bir daha karışmaması

Sebeb-i tahrîr-i kitâb budur ki,

Medîne-i Harput sükkânından işbu râfi'ünü'l-kitâb Beşir b. Ali ve İvaz b. Abdullah ve İbrahim b. Ali Beşe ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Abdülkerim b. Hacı Mehmed ve Seyyid Osman b. Derviş ve Soğanyemez vesâir medîne-i mezbûre ahâlîsinden cemm-i gafîr ve cemâ'at-ı keşîre meclis-i şer'-i şerîfde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Abdüllatif nâm imâm mahzarında her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Abdüllatif taraf-ı Saltanat-ı Aliyye'den ve bilfi'l hâkimü's-şer' tarafından

me'zûn olup değil iken mücerred kendi zu'mu üzere "ben ehlü'l-ilmim, vâki' olan da'vânızı bana istimâ' etdirin, hâlâ hâkimü's-şer'î's-şerîfe varınız, eğer benim kelâmımı reddedip varırsanız sizi nice isnâd ile ehl-i örf tâifesine gamz edip mâlınız aldırıp ırsınız yıkdırırım" demesiyle biz dahi mezbûr Abdülatif'in havf [u] haşyetinden ve şerr [u] huşunetinden ihtirâz edip mezbûr Abdülatif'in huzûrunda da'vâmızı istimâ' etdirdiğimizde her birimizden sekizer buçuk ve yirmi yedişer ve onar ve on beşer guruslarımız alıp bize ziyâde zulm ü hayf eylemiştir, hâlâ suâl olunup takrîr-i tahrîr ve mezbûr Abdülatif'in her birimizden bi-gayrı hakkın aldığı meblağ alıverilmesi matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr merkûm Abdülatif cevâbında "fî'l-hakîka ben taraf-ı Saltanat-ı Aliyye'den ve hâlâ hâkimü's-şer'î tarafından me'zûn olup nâib değil iken müdde'iyûn-ı mezbûrûnun da'vâlarını istimâ' edip her birisinden da'vâları mikdârı akçelerin aldım" deyü bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etmeğin mûcebince müdde'iyûn-ı mezbûrûndan bi-gayrı hakkın aldığı akçeleri reddedip müdde'iyûn-ı mezbûrûna teslîmine mezbûr Abdülatife tenbîh ve hüküm olunduktan sonra mezbûr Abdülatif yine meclis-i mezbûrda tâm olup şöyle ahd ü şart eylediği ki, "ba'de'l-yevm eğer ben umûr-ı kazâya karışıp bir kimesnenin da'vâsını istimâ' edersem ve bir kimesneyi sulh edip ba'dehû hâkimü's-şer'e varma deyü nezre kesersem ve hakk-ı dest deyü bir kimesneden ziyâde akçe alırsam Medine-i münevvere fukarâsına kırk bin akçe nezrim ve deynim olsun, şartıma vefâ etmeyip minvâl-i meşrûh üzere olan şartları nakz edersem meblağ-ı mezbûru vâlî-i vilâyet olan vezîr-i rûşen-zamîrlerinden tahsîl edip Medine-i münevvere fukarâsına harc u sarf eyleye deyu ikrâr u i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Halil Efendi Diyarbekir'den, Süleyman Ağa za'im, Osman Efendi el-müderriş Mollakendi, İbrahim Efendi imâm-ı karye-i mezbûre, Hacı Süleyman Efendi, Abdullah Bey, Osman Bey, (...) ve gayruhum

[s.3/b.1] Harput'un Hoca mahallesi ahalisinden vefat eden İsmail b. Osman'ın hayatta iken mehir olarak zevcesi Huri bt. Mustafa Hatun'a verdiği beş adet eve İsmail'in annesi Uslu Hatun bt. Abdülcelil'in müdahale etmemesi

Yâ Fettâh, yâ Rezzâk, iftah lenâ hayre'l-bâb

Medîne-i Harput mahallâtından Hoca mahallesi sâkinelerinden işbu râfi'atü'l-

kitâb Huri bt. Mustafa nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-beyâna vekîl olup mezbûreye ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Ömer Çelebi b. Hüseyin ve Seyyid Musa b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit Seyyid Osman Çelebi b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde bundan akdem fevt olan müvekkilesi mezbûre Huri'nin zevci Ali b. İbrahim nâm kimesnenin muhallelâtına vâzı' u'l-yed olan vâlidesi Uslu Hâtûn bt. Abdülcelil ve kibel-i şer'-i mutahhardan müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin sagîr oğlu Yasin'in tesviye-i umûruna mansûb vasîsi olan İsmail b. Osman nâm kimesneler mahzarlarında bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûr Ali müvekkilem edip müteveffâ-yı mezbûr Ali müvekkilem mezbûr Huri'nin zevci olup zimmetinde mütekarrır olan otuz iki bin akçe mehr-i müeccel mukâbelesinde mahalle-i mezbûrede vâki' beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd muhavvet müştemil beş bâb menzillerini müteveffâ-yı mezbûr Ali hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde müvekkilem mezbûre Huri'ye vermiş idi, hâlâ mezbûrân Uslu ve İsmail tasarrufuna mâni' olurlar, suâl olunup mârru'z-zikr menzillerden kasr-ı yedlerine tenbîh olunmak murâdımdır" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr mezbûrân Uslu ve İsmail nâm kimesneler cevâblarında "fî'l-hakîka vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Huri mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi olup zimmetinde mütekarrır olan otuz iki bin akçe mehr-i müecceli mukâbelesinde hudûd-ı mezbûr ile mahdûd olan menzillerini müteveffâ-yı mezbûr Ali hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde zevcesi mezbûre Huri'ye vermiştir" deyü bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf etdiklerinde mukarrerân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere sâdır olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-merkûm Seyyid Osman Çelebi vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğin mücebince mezbûrân Uslu ve İsmail'in mârru'z-zikr menzillerinden kasr-ı yedlerine tenbîh ve vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Huri'ye teslîmlerine ba'de't-tenbîh hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' min Zilka'deti's-şerîfe li-sene semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mollâ Mustafa el-Müezzîn, Şeyh Musa, Seyyid Osman Çelebi b. Derviş, Hacı Allahverd[i] Menteşzâde ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.3/b.2] Harput kasabası ahalisinin hizmetinden memnun oldukları Menzileci Hüseyin Çelebi b. Haydar Ağa'nın tekrar gelecek sene menzilcilik yapması talepleri

Kasaba-i Harput sükkânından el-Hâc Abdurrahman ve Şehir Kethüdâsı Ebubekir ve el-Hâc Hasan ve el-Hâc Ali ve el-Hâc Mehmed ve Bâzârbaşı es-Seyyid Osman ve zimmiyûn tâifesinden Melik Hocas ve Melik Serkis ve zimmiyûn tâifesinin kethüdâsı Çalık zimmî ve nefis-i şehir zimmîlerinden Tomcan ve Bahadur vesâirleri bi-ecma'ihim meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ul-kitâb sene-i sâbıkda menzilci olan Hüseyin Çelebi b. Haydar Ağa mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip işbu bin seksen senesi Zilka'de'si guresinde menzircilik hizmeti tamâm olup vilâyetimiz serhadd-i İslâm'ın memurri olmağın pâdişâh-ı İslâm -ebbedallahu devletehû ilâ yevmi'l-kıyâm- hazretlerinin dîn [ü] devlete lâyük umûr-ı şerîfleri için ziyâdesiyle ulaklar mürûr u ubûr etmekle fermân-ı âlî mücebine kazâmıza bir menzilci de lâ-büd ve mühim olmağın mezbûr Hüseyin Çelebi hizmet-i mezbûrede mücidd ü sâ'î ve kemâl-i mertebe vukûf-ı şu'ûru olup mahallemiz hizmet-i merkûmeyi merkûm Hüseyin Çelebi'ye lâyük ve hizmetinden şükrân ve râzı olduğumuzdan mâ'adâ tûvânâ ve yarar bârgîrler besleyip mürûr u ubûr eden ulakları âsûde-hâl ve şükrân üzere yollayıp kimesneye zarar u ta'addî etdirmeyip her vechile mürûr u ubûr eden ulakları dahi râzı ve şâkir olmak ile yine tekrâr sene-i âtiyenin menzircilik hizmetini Zilka'de guresinden sene tamâmına değin mezbûr Hüseyin Çelebi'ye üç bin kît'a esedî guraşa...

[s.4/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Ayşe bt. Abdullah'ın hayatında iken oğlu Seyyid Osman'a hibe eylediği bahçe, dükkân ve eşyalara hariçten müdahale edilmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Sarayhatun mahallesi sâkinlerinden Seyyid İsmail b. el-Hâc Ömer nâm kimesne tarafından zikr-i âti'l-beyâna hüccet-i şer'îyye ile vekîli olan es-Seyyid Mahmud Çelebi b. Yusuf nâm kimesne yine medîne-i mezbûre mahallâtından Arslaniye mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem müteveffîye olup müvekkil-i mezbûr İsmail'in ammîsi oğlu Seyyid Ali'nin ümmî veledi olan Âişe bt. Abdullah nâm hâtûnun zevc-i sânîsi olup bundan akdem fevt olan Seyyid Mehmed'den müteveffîye-i mezbûre Âişe'ye irs-i şer'î ile intikâl eden rub' hissesine ve yine müteveffîye-i mezbûrenin kendiden evvel fevt olan oğlu Hasan'dan bi-hakkı'l-irs intikâl eden sülûs hissesine vâzı'ul-yed olan müteveffâ-yı mezbûr Seyyid Mehmed'in li-beveyn karındâşı işbu râfi'ul-kitâb Seyyid Osman b. Na'lbend İbrahim tarafından hüccet-i şer'îyye ile vekîli olan mezbûr Seyyid Osman'ın babası Usta İbrahim b. İsa nâm kimesneyi meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mahzarında vekîl-i mezbûr Seyyid

Mahmud bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Usta İbrahim müteveffîye-i mezbûre Âişe'nin mülk-i mevrûsları olup medîne-i mezbûra tâbi' Danışmendler nâhiyesinde vâki' bir tarafı Hacı İsmail bâğına ve bir tarafı Kal'aloğlu bâğına ve bir tarafı çay ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd bir kıt'a eşcâr bâğçesini hazerânıyla ve yine Attârlar sûkunda vâki' bir tarafı Kazoğlu dükkânına ve bir tarafı vakıf dükkâna ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı âm ile mahdûd olan nısf dükkânı ve yine müteveffîye-i mezbûre Âişe'nin bir hammâm leğeni ve bir al canfes kaftânı ve kettân gömleği ve bir Hindkârî boğasi kaftânı ve bir yeşil boğasi ve bir beyâz bez kaftân ve bir kat yorgan ve döşek ve bir tâbe ve bir sini ve birer ile zıbın ve bir atlas zıbın ve bir altın küpe müteveffîye-i mezbûrenin eşyası bi-hakkı'l-velâ müvekkilim mezbûr İsmail'e münhasıra iken mezbûr Usta İbrahim sâlifü'z-zikr bâğçe ve nısf dükkânı ve müteveffîye-i mezbûrenin bâlâda mastûr olan cümle muhallelâtını vermede ta'allül ü nizâ' eder, hâlâ suâl olunup takrîri tahrîr ve lüzûm-ı şer' icrâ olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Usta İbrahim cevâbında "işbu hudûdân-ı mezbûrân ile mahdûdân olan sâlifü'z-zikr bâğçeyi hazerânıyla ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye ve nısf dükkânı müteveffîye-i mezbûre Âişe hâl-i hayâtında sâir vârisler ile taksîm eyledikten sonra işbu hâzır ani'l-meclis hüccet-i şer'îyye ile vekîli olduğum sulbî oğlum emred-i mezbûr Osman sâlifü'z-zikr nısf dükkânı tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile elli guruşa bey' edip semeni olan meblağ-ı mezbûr elli guruşu ve mârru'z-zikr bâğçeyi ve işbu evsâf-ı mezkûre ile mevsûfe olan sâlifü'z-zikr eşyaları müteveffîye-i mezbûre Âişe müvekkil-i mezbûr Seyyid Osman'a hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde müslümânlar huzûrunda hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyleyip ol dahi meclis-i hibede mârru'z-zikr bâğçe ve dükkânı ve zikr olunan eşyaları ittihâb ve kabz ve kabûl eyledi" deyü redle cevâb vericek, vekîl-i mezkûr İbrahim'den redd-i mezbûra mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden Mollâ Mustafa b. İbrahim ve Mahmud b. Bekir nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffîye-i mezbûre Âişe müteveffîyân-ı mezbûrân zevci Seyyid Mehmed'den ve sulbiye oğlu Hasan'dan kendiye irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şer'îyyesini müteveffîyân-ı mezbûrân Mehmed'in oğlu Hasan'ın sâir vârisleri ile taksîmden sonra işbu hudûdân ile mahdûdân olan sâlifü'z-zikr ağaç bâğçesi hazerânıyla ve nısf attâr dükkânı ve evsâf-ı mezkûre ile mevsûf olan al canfes kaftân ve hammâm leğeni ve kettân gömlek ve üç aded bez kaftân ve bir kat yorgan ve döşek ve bir tâbe ve bir sini ve

bir çift altın küpe müteveffîye-i mezbûre Âişe'nin hisse-i sâbika-i mu'ayyenesine isâbet edip vârisler yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledikten sonra vekîl-i mezbûrun oğlu işbu hâzır ani'l-meclis Seyyid Osman müteveffîye-i mezbûre Âişe hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde sâlifü'z-zikr bâğçeyi hazerânıyla ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye ve mârru'z-zikr dükkânın semeni olan meblağ-ı mezbûr elli guruşu ve sâlifü'z-zikr eşyâları bizim huzûrumuzda mezbûr Seyyid Osman'a hibe-i sahîh-i şer'iyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyledi. Ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve kabûl eyledi. Biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mücebince sıhhat ve lüzûmuna ba'de'l-hükm vekîl-i mezbûr Seyyid Mahmud bî-vech mu'ârazadan men' birle hâzihi'l-vesîka ketb olundu.

Hurrire fî gurreti Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Ali b. Şahin, Ahmed Beşe b. Osman, Mustafa b. Mehmed, İbrahim Beşe b. Ali, Seyyid Mustafa [b.] Mahmud ve gayruhum

[s.5/b.1] Harput ahalisinden vefat eden Ahmed Beşe'den oğulları Osman ve Ömer ile hanımı Fatma bt. Osman'a intikal eden terekeyi vekilleri Mustafa Beşe b. Nimetullah'tan aldıkları

Medîne-i Harput sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ahmed Beşe nâm müteveffânın kebîr oğulları Osman ve Ömer nâm kimesneler kendileri taraflarından asâleten ve vâlideleri Fâtıma bt. Osman nâm hâtûn tarafından vekâleten meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'u'l-kitâb Mustafa Beşe b. Nimetullah nâm kimesne mahzarında her biri asâleten ve vekâleten bi't-tav' ve's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "mezbûr Mustafa Beşe'nin biz sagîrlar iken müteveffâ babamızın menkûlât ve akâr ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı [nühâ]siye kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî'-i eşyâsından zabt u rabt eylediği ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâlarımızı merkûm Mustafa Beşe yedinden kendimiz tarafından asâleten ve mezbûre vâlidemiz Fâtıma tarafından vekâleten bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz edip mezbûr Mustafa Beşe'nin zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledik, ba'de'l-yevm bizden veya vâlidemizden muhalledfât-ı müteveffâ-yı mezbûra müte'allik da'vâ sâdıra olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm ibkâhumullahu ilâ yevmi'l-kıyâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dediklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Circis Ağa, Ali Ağa b. Allahverdi Ağa, Mahmud Beşe b. Mehmed, Osman Çelebi b. İbrahim, Ebubekir b. Veli, Hüseyin b. Haydar ve gayruhum

[s.5/b.2] Harput ahalisinden Ali b. Abdülhalim'in Hamidi deresi mevkiindeki bağına Mevlüd b. Yusuf'un müdahale etmemesi hususundaki iddiasının geçersiz olup esasen bağın Mevlüd'e ait olduğunun tespit edildiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ali b. Abdülhalim nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîfde işbu râfi'ü'l-kitâb Mevlüd b. Yusuf nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Mevlüd medîne-i mezbûra tâbi' Hamidi deresi demekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir tarafı kendi mülküne ve bir tarafı Kariz Osman mülküne ve bir tarafı Cuma oğlu Ali mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan bir kıt'a harâbe tevek bâğıma mülk-i müştêrâsı olmak vech üzere müdâhale eder, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mevlüd cevâbında "işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd olan sâlifü'z-zikr bâğı târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa nâm kimesneden bir bârgîre iştirâ-i şer'î ile iştirâ edip târîh-i mezbûrdan bu âna gelinceye değin tasarrufumdur" deyü mukâbele edicek merkûm Mevlüd'den kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâlden Hacı Abdurrahman b. Halil ve Ahmed b. Piyale nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka işbu hudûd ile mahdûd olan sâlifü'z-zikr harâbe bâğı bundan akdem fevt olan Mustafa nâm kimesneden merkûm Mevlüd bir bârgîre bizim huzûrumuzda iştirâ-i şer'î ile iştirâ edip târîh-i mezbûrdan bu âna gelinceye değin tasarrufumdur, bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra kütüb-i fikhiyede bilâ-özri şer'î üç sene mürûr eden da'vânın istimâ'ı sahîh olmayıp mezbûr Ali bî-vech mu'ârazadan men' birle hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-müderriş, Debbâğ Bekir oğlu, Gürcü Maksud, Monlâ Süleyman b. Hüseyin, Seyyid Hüseyin b. Hacı Mehmed, Seyyid Osman b.

Derviş ve gayruhum

[s.6/b.1] Kürk köyü ahalisinden Ali b. Mustafa, kardeşi Hamza, hemşiresi Ferah ve amcalarının hanımları Fatma ve Meryem'in bağlarını Germürü köyü halkından Süleyman Ağa b. Evliya Bey ve Zülfikar Ağa b. Evliya Bey'e sattıkları

Medîne-i Harput kazâsı muzâfâtından Kürk nâm karye sâkinlerinden Ali b. Mustafa ehûhu Hamza nâm kimesneler asâleten ve hemşireleri Ferah ve ammeteleri Fâtıma ve Meryem nâm hâtûnlar taraflarından vekâleten meclis-i şer‘-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde kazâ-i mezbûra tâbi‘ Germürü nâm karye sükkânından işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'z-zu‘amâi'l-kirâm Süleyman Ağa ehûhu fahrü'l-akrân Zülfikar Ağa ibney Evliya Bey mahzarlarında her biri asâleten ve vekâleten bi-tav‘ihimâ ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümüzde münselik ve semt-i hakk-ı fahrda muntazam [u] munkabız olup karye-i mezbûre toprağında vâki‘ bir tarafı Ali Çelebi bâğına ve bir tarafı Ömer mülküne ve bir tarafı Derviş Ahmedoğlu mülküne ve taraf-ı râbi‘i tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt‘a tevek bâğımızı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık tarafeynden îcâb [ve] kabûlü hâvî [ve] bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile müşârunileyhimâ Süleyman Ağa [ve] Zülfikar Ağa'ya târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem kırk esedî guruşa asâleten ve vekâleten bey‘ u teslîm eyledik, mûmâileyhimâ Süleyman Ağa ve Zülfikar Ağa meclis-i bey‘de iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra kabz-ı semen-i ma‘dûd ve teslîm-i mebî‘-i mahdûd eyledik, sâlifü'z-zikr tevek bâğı müşârunileyhânın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dediklerinde gibbe't-tasdikî's-şer‘î hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi‘ ve'l-işrîn min şehri Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi b. İsmail, Kaya Çelebi b. Hüseyin, Mehmed Bey Hefthisar'dan, Mehmed Çelebi b. Hacı, Mehmed Ağa b. Hasan Ağa

[s.6/b.2] Harput ahalisinden zimmi İgob ve Balcan v. Sefer ile anneleri Menane'nin ev ve bey yerlerini üvey babaları Tomacan'a sattıkları

Oldur ki,

Harput sâkinlerinden İgob ve Balcan v. Sefer nâm zimmîler asâleten ve anaları

Menane nâm Nasrâniye tarafından vekâleten mahfil-i kazâda işbu râfi‘u'l-kitâb üvey babaları Tomacan muvâcehesinde ikrâr edip "mahalle-i mezbûrda vâki‘ ma‘lûmü'l-hudûd bir menzil ile bey yerimizi bey‘-i kat‘î ile merkûm üvey babamıza otuz esedîye bey‘ u teslîm edip ol dahi meclis-i bey‘de iştirâ ve tesellüm eyledikden sonra kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik, sâlifü'z-zikr menzil ile bey yeri merkûm Tomacan'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarıf olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîkı'ş-şer‘î hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi‘ min şehri Cemâziyelâhire li-sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe b. Kanber, Mehmed Bey b. Kasım, Muhzır Kasım, Sefer v. İbrahim, Simsaroğlu

[s.6/b.3] Harput ahalisinden el-Hâc İbrahim Ağa'nın oğulları Osman, Yusuf ve Süleyman Beylerin Mürü ve Mezraa köylerindeki toprakları Ömer Ağa b. Mustafa Ağa'ya sattıkları

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfi‘u'l-kitâb mefharü'l-ekâbir ve'l-a‘yân Ömer Ağa b. Mustafa Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde yine medîne-i mezbûre sükkânından Osman Bey ve Yusuf Bey ve Süleyman Bey ebnâhum el-Hâc İbrahim Ağa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "mezbûrûn kimesnelerden işbu Şahid Bey yetmiş üç târihiyle müverrah ve Kadı-i sâbık Hüseyin Efendi imzâ ve hattı ile mahtûm hüccet-i şer‘iyye ile babalarından irs-i şer‘î ile müntakıl olup yine medîne-i mezbûra tâbi‘ Mürü ve Mezraa demekle ma‘rûf karye akârında vâki‘ taht-ı tasarruflarında olan ma‘lûmetü'l-hudûd sulu ve susuz topraklarının hakk-ı tasarrufunu tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî ma‘rifet-i sâhib-i arz ile târih-i mezbûrda kâmilü'l-vezn ve'l-ayâr dört yüz kırk kıt‘a esedî guruşa tefvîz edip ben dahi meclis-i tefvîzde tevîz ve kabûl eyledikden sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr dört yüz kırk guruşu mezbûrûn Osman Bey ve Yusuf Bey ve Süleyman Bey benim yedimden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz edip târih-i mezbûrdan bu âna gelince sâlifü'z-zikr topraklar yine ma‘rifet-i sâhib-i arz ile taht-ı tasarrufum[da]dır, hâlâ yedimde olan hüccet-i şer‘iyyenin mazmûnu mezbûrân Osman Bey ve Yusuf Bey'e suâl olunup takrîrleri tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr mezbûrân Osman Bey ve Yusuf Bey mûmâileyh Ömer Ağa'nın yedine verdikleri hüccet-i şer‘iyyenin minvâl-i meşrûh üzere olan mazmûn-ı münîfi bi-tav‘ihimâ ikrâr u i‘tirâf etmeğin takrîrân-ı mezbûrân Osman

Bey ve Yusuf Bey'in ikrârların el-mukarru lehu'l-mûmâileyh Ömer Ağa vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğin sıhhat-i ikrârın cevâzına ba'de'l-hükm mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa b. Hasan Ağa, Mollâ Hacızâde Mehmed Efendi, Hacı Ömer Ağa b. Mustafa, Hüseyin Beşe b. Ebubekir, Abdullah b. Hacı Mehmed, Ömer Ağa b. Mustafa, Seyyid Ahmed en-nakîb, ehûhu es-Seyyid Mahmud, Mahmud Beşe b. Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.7/b.1] Tepecik köyü ahalisinden Şaban b. Köçek'in köy dahilinde Yedekçizadeler'e tasarruf hakkını sahib-i arz ile verdiği toprağından başka ve köy halkından Rasûl b. Ebubekir'de toprağı olmadığını mahkemede ikrar ettiği

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tepecik nâm karye sâkinlerinden Şaban b. Köçek nâm kimesne mahfil-i kazâda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfi' u'l-kitâb Rasûl b. Ebubekir nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûre toprağında Yedekçizâdeler'e hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile ta'vîz eylediğim toprağımdan gayrı karye-i merkûme sınırı dâhilinde ve mezbûr Rasûl yedinde aslâ toprağı yokdur" deyü bi't-tav'i's-sâf ikrâr u i'tirâf etmeğin mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm Şaban vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğin bi't-taleb ketb olundu.

Fi't-târîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Bali Bey b. İmbad, Musa Bey b. Bekir, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Müridili Hasan Beşe ve gayruhum

[s.7/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ümmü bt. Ali ve kızı Esmâ'nın işlerini görmek için Hacı Ali b. Mehmed'i vekil tayin ettikleri

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfi' u'l-kitâb Hacı Ali b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde şöyle takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm eyledi ki, "medîne-i mezbûre mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinelerinden Ümmü bt. Ali ve kızı Esmâ nâm bîkr-i bâliğa taraflarından kendi umûrlarına düşen mesâlihi taleb ü da'vâya beni vekîl nasb u ta'yîn ve menâblarına nâib nasb eylediler" dediğine udûl-i ricâlden olup mezbûretân ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Mustafa Beşe b. Mehmed ve Osman b.

Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka mezbûretân Ümmü ve Esmâ kendi umûrlarına düşen mesâlihlerine merkûm Hacı Ali'yi taleb ü da'vâya bizim huzûrumuzda vekîl ve menâblarına nâib nasb edip ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmelerini edâya müte'ahhid olduğuna şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde muvâfık olup mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Haşim Beşe, Mehmed Çelebi b. Ahmed ve gayruhum

[s.7/b.3] Hacı mahallesini ahalisinden vefat eden Mehmed b. İbrahim'den küçük yaşta çocukları Mehmed ve Fatma'ya kalan malları muhafaza için Molla Mustafa b. Haydar'ın vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Hacı mahallesini sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed b. İbrahim'den sulbî sagîr oğlu Mehmed ile sagîr kızı Fâtıma'ya irs-i şer'î ile intikâl eden emvâllerini hıfza bir vasî lâ-büd olmağın işbu râfî'u'l-kitâb Mollâ Mustafa b. Haydar nâm kimesne her vechile vesâyeten ehil ve müstahik olmağın kibel-i şer'-i mutahharadan sagîrân-ı mezbûrânın babalarından intikâl eden emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfza mezbûr Mollâ Mustafa vasî nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Cafer Bey b. Mahmud, Mahmud Kethüdâ b. Ömer, Şehir Kethüdâsı Ebubekir ve gayruhum

[s.7/b.4] Harput ahalisinden Osman Beşe b. İbrahim'in Ortak nahiyesindeki bağda bulunan hissesini Osman b. Ömer'e sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Osman Beşe b. İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Osman b. Ömer nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup yine medîne-i mezbûre tevâbi'inden Ortak nahiyesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bir

hisse kütük bâğımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve cemî'-i tevâbi'i ile tarafeynden icâb u kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile kendi hissemi on guraşa mezbûr Osman'a bey' u teslîm edip ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve teslîm eyledikten sonra kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ hissesi merkûm Osman'ın mülk-i müsterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fi't-târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân Ahmed Bey, ehûhu Mustafa Ağa, es-Seyyid İbrahim b. İsmail ve gayruhum

[s.8/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Katın bt. Seyyid Hasan Efendi'nin küçük yaştaki çocukları olan Ahmed ve Saime'ye Ayşe Katın b. Ali Baba'nın vasiye tayin edildiği

Nasbü'l-hâkimi'l-muvakkı' i'lâhu mütevekkı'u rızâi mevlâhu râfi'ate hâze'l-kitâb Âişe Katın b. Ali Baba vasiyyen li-tesviyeti umûri's-sagireyni'l-med'uvvîn Ahmed ve Sâime evlâdı kerîm Katın bt. es-Seyyid Hasan Efendi el-müteveffıye ümmühe'l-mezbûr min kıbeli sâkinen bi-mahalleti Cami-i kebir min mahallâti medîneti Harput li-hıfzi emvâlihe'l-müntakilletü ileyhimâ min ümmihime'l-müteveffıyeti'l-mezbûre ve habitat ahvâlihâ ilâ âvâni rüşdihimâ ve bülûğihimâ li-ihyâcihimâ ile'l-vasıyyi ve min kıbleti'l-vesâyeti'l-merkûmeyni ve'ş-şehâmeti ikâmeti emrihâ nasben ve kabûlen sahîhîn-i şer'ıyyîn.

Hurrire zâlike fi selhi Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Ali b. Mehmed, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Yasin Çelebi b. Davud, Mollâ Ebubekir Efendi b. Allahverdi, Mehmed Çelebi b. Yakub

[s.8/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden Fahreddin Çelebi'nin küçük kızı Belkis ile Ahiyusuf mahallesi ahalisinden vefat eden Zinnureyn Çelebi'nin kızları Asiye ve Ayşe'ye amcaları Feyzullah Çelebi b. Mehmed Efendi'nin vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fahreddin Çelebi'nin sagîre kızı Belkis'ın ve yine Ahiyusuf mahallesinde sâkin iken vefât eden Zinnureyn Çelebi'nin sulbiye sagîre kızları Asiye ve

Âişe'nin tesviye-i umûrlarına cânib-i şer' den vasî nasb olunmak lazım olmağın sagîre-i mezbûrelerin ammîleri işbu bâ'isü'l-kitâb Feyzullah Çelebi b. Mehmed Efendi her vechile vesâyet-i mezbûra ehil ve hizmetine kâdir olmağla hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûlâ-lehû ve hüsn-meâb hazretleri mezbûr Feyzullah Çelebi'yi sagîre-i mezbûrelerin üzerine vasî nasb edip ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini edâya müte'ahhid oldukdan sonra sagîre-i mezbûrelere nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı zarûriyelerine müteveffiyân-ı mezbûrânın intikâl eden mâllarından hâkim-i müşârunileyh hazretleri vasiyy-i mezbûr talebiyle beher yevm her bir sene beş akçe nafaka ve takdîr edip vasiyy-i mezbûr meblağ-ı mefrûz-ı mezbûrelere harc u sarfa ve hîn-i zarûretde istidâne ve lede'z-zafer mürâca'ata izin verilmeğın mâ hüve'l-vâkı' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Ebubekir Efendi el-hatîb, es-Seyyid Hüseyin Çelebi b. Hasan Efendi, es-Seyyid İbrahim Çelebi b. Seyyid İsmail, Mollâ Mahmud el-imâm, el-Hâc Bali b. Hüseyin, Mahmud Çelebi b. Yakub, diğeri Mahmud Çelebi b. İbrahim ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.8/b.3] Zahirîye mahallesi ahalisinden vefat eden Hacı İbrahim b. Hacı'dan intikal eden terekeden amca çocukları olan Müridi köyü halkından Hasan Beşe b. Hacı, Molla Mehmed b. Beyazıd ve Mevlud b. Kızılkoca'ya hisselerinin verilmesi

Medîne-i Harput i'mâlinden Müridi nâm karye sükkânından işbu râfî'u'l-kitâb Hasan Beşe b. Hacı ve Mollâ Mehmed b. Beyazıd ve Mevlud b. Kızılkoca nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Zahirîye mahallesinde sâkin bundan akdem fevt olan Hacı İbrahim b. Hacı nâm müteveffânın muhallelâtına vâzı'u'l-yed olan zevce-i metrûkesi Rahime bt. Seyyid Mustafa nâm hâtûn tarafından müseccel vekîli olan es-Seyyid Ahmed b. Hacı Osman nâm kimesne mahzarında her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûr Hacı İbrahim ile biz ammîzâdeler olup müteveffâ-yı mezbûrun dedesi İbrahim ile bizim dedelerimiz mezbûr Veli li-ebeveyn karındâşlar olup babaları ismi Ali Kethüdâ ve anaları ismi Âişe ve dedeleri ismi Veli'dir ve maskat-ı re'sleri karye-i mezbûre Müridi'dir ve müteveffâ-yı mezbûr Hacı İbrahim usûbet-i nesebiye cihetinden vârisdir,

verâseti zevce-i metrûkesi mezbûre Rahime ile bize münhasıradır, hâlâ vekîl-i mezbûra suâl olunup takrîr-i tahrîr ve müteveffâ-yı mezbûreden bize isâbet eden hisse-i şâyi‘amız aliverilmek matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr mezbûrûn Hasan Beşe ve Mollâ Mehmed ve Mevlud nâm kimesnelerden da‘vâlarına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden müsinn [ü] ihtiyârlarından olup karye-i mezbûre Müridi sâkinlerinden Mevlud b. Ferhad ve Mustafa b. Mahmud nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olup istintâk olunduklarında "fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Hacı İbrahim'in dedesi İbrahim ile müdde‘iyûn-ı mezbûrdan Hasan ve Mehmed ve Mevlud nâm kimesnelerin dedeleri ismi Veli'dir ve maskat-ı re'sleri karye-i mezbûre Müridi'dir ve müdde‘iyûn-ı mezbûreden kimesneler müteveffâ-yı mezbûr Hacı İbrahim'e usûbet-i nesebiye cihetinden vârislerdir, verâseti mezbûrdan Hasan ve Mevlud ve Mehmed ile zevce-i metrûkesi mezbûre Rahime Hâtûn'a münhasıra ve müntakildir, mezbûrûndan gayrı vârisi olduğu ma‘lûmumuz değildir, biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde sırran ve alenen ta‘dîl ve tezkiye lâzım olmağın şâhidân-ı mezbûrân Mevlud ve Mustafa âdil ve mütedeyyin ve dîndâr ve her vechile şehâdete ehil oldukların fahrû'l-vâ‘izin Abdüllatif Efendi ve Hüseyin Bey nâm kimesneler haber vermeğın şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra [9] (...) Mehmed ve Mevlud'un müteveffâ-yı mezbûr Hacı İbrahim'e usûbet-i nesebiye mûcebince sıhhat ve lüzûmuna ba‘de'l-hükm muhallelât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan müdde‘iyûn-ı mezbûrdan (...) icrâyâ vekîl-i mezbûr Seyyid Ahmed'e tenbîh birle mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi (...) min şehri Cemâziyelâhir li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrû's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Ahmed Çelebi en-nakîb, fahrû'l-akrân Ömer Ağa, Ahmed Beşe b. Mehmed, Musa Bey b. Hamza, Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Yusuf ve gayruhum

[s.9/b.1] Harput'un (...) mahallesi ahalisinden (...)’ın Holvenk köyündeki tarla, bağ, çevirme, harabe ev yerleri ve kavak bahçesini Dergâh-ı âlî ağalarından Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından (...) mahallesi sâkinlerinden (...) meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u'l-kitâb Dergâh-ı âlî -lâ-zâle mahfûfen bi'l-ma‘âlî- ocak ağalarından

fahrü'l-emâcid Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Holvenk nâm karye toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bundan akdem medîne-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Çelebi b. Mehmed Bey nâm kimesneden ma'rifet-i sâhib-i arz ile beş yüz guruşa hakk-ı tasarrufunu iştirâ-i şer'î ile iştirâ eylediğim sulu ve susuz nısf tarlalarımı ve karye-i mezbûrenin üst tarafından cereyân eden suyun haftada bir gün cereyânı karye-i mezbûre ahâlîsinin olup yine iştirâ eylediğim nısf suyum ve yine karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bağımın cümlesini eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve yine karye-i merkûmede vâki' çevirmemi ve harâbe ev yerlerimi ve yine mezkûr tarlaların dâhilindeki çeşmeden cereyân eden suyun nısfını tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî ve yine ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ali Ağa'ya kâmilü'l-vezn üç yüz esedî guruşa bey' u tefvîz eyledim ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki' ma'rifet-i sâhib-i arz ile taht-ı tasarrufumda olup bundan akdem Körtik nâm tarîkimden ma'lûmü'l-hudûd hakk-ı tasarrufunu iştirâ ve tefvîz eylediğim sulu ve susuz topraklarımın cümlesini ve tarîk evlerini ve ma'lûmü'l-hudûd kavak bağçesinin cümlesini yine ma'rifet-i sâhib-i arz ile müşârunileyh Ali Ağa'ya otuz esedî guruşa yine meclis-i mezbûrda bey' u tefvîz ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra mukâbele-i tefvîz ü bey'de olan meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz guruşu mûmâileyh ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlaların nısfı ve sulularının nısfı ve bağın cümlesini ve çevirme ve harâbe evleri ve iki çeşmeden cârî olan suyun nısfı merkûm Körtik'den iştirâ eylediğim toprağın cümlesini ve kavak bağçesi mûmâileyh Ali Ağa'nın nısfı mülk-i müştêrâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikte gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Osman Çavuş ez-za'îm, oğlu Mehmed Bey, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Mustafa Beşe b. İsa, Mustafa Ağa b. Davud Beşe ve gayruhum

[s.9/b.2] Şintil köyü ahalisinden zimmi Şadik v. Ohtek'in Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa b. Hasan Ağa'nın topraklarında yapacağı ziraate karşılık kendilerine 53, 5 esedî kuruş borç verip öküz, inek ve camuslarını rehin olarak bıraktığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Şintil nâm karye sâkinlerinden Şadik v. Ohtek

nâm zimmî mahfîl-i kazâda işbu râfî' u'l-kitâb fahrü'l-akrân Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa b. Hasan Ağa mahzarında ikrâr eder ki, "mûmâileyhimâ Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa'ya cihet-i karz-ı şer' den elli üç buçuk esedî guruş vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ benim olup meblağ-ı mezbûr üzerimizde deynimdir, şol şart ile müşârunileyhimâ[ya] tarîk oldum ki, karye-i mezbûre toprağında her ne mikdâr toprakların zirâ'at ü hırâset eder isem sâlifü'z-zikr toprakdan hâsıl olan hubûbatın a'şâr-ı şer' iyyesi ihrâc oldukdan sonra bâkî her ne mikdâr mahsûl kalırsa beyinlerimizde münâsafe üzere taksîm edelim ve bundan mâ'adâ meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde öküz ve inek ve camuslarımı kendilere rehin vaz' eyledim" deyü bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-kitâb Süleyman Efendi, Süleyman Ağa b. Ali, Zekeriya el-kâtib, Mehmed Efendi el-imâm, Hüseyin Beşe b. Mollâ İbil, Mehmed Çelebi b. Monlâ Zekeriya ve gayruhum

[s.9/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ömer Çelebi b. Mehmed Bey'in Holvenk köyündeki toprak, ev, harman yeri ve sularının bir kısmını Mehmed Çelebi b. Mahmud'a sattığı

Medîne-i mezbûre mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Ömer Çelebi b. Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî' u'l-kitâb Ali Ağa tarafından zikr-i âtî iştirâ ve tefvîzi tasdîke vekîl olup Hacı Beşe b. Veli ve Ebubekir b. Osman nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Mehmed Çelebi b. Mahmud nâm kimesne mahzarında ikrâr eder ki, "yine medîne-i mezbûra tâbi' Holvenk nâm karye toprağında vâki' **[10]** olan tarlalarımın nısfı ve karye-i mezbûrenin üst tarafından cereyân eden suyumun nısfı ve sâlifü'z-zikr tarlaların dâhilinde cereyân eden iki çeşme suyunun nısfı bundan akdem sâhib-i arz ma'rifetiyle hakk-ı tasarruf ve hakk-ı cereyânı[nı] Süleyman Efendi'ye bey' u tefvîz eyledim idi ve bundan mâ'adâ taht-ı tasarrufumda bâkî kalan tarlalarımın nısfının nısfını ve sularımın nısfının nısfını ve mârru'z-zikr iki çeşmeden cereyân eden suyun nısfını dahi Allahverdi Ağazâde Mehmedcan Ağa'ya yine ma'rifet-i sâhib-i arz ile hakk-ı tasarruflarını bey' u tefvîz eyledim idi, el-hâletü hâzihî hâlâ taht-ı tasarrufumda bâkî kalıp karye-i mezbûre toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd nısfından bâkî kalan bir toprağın

rub'larını sâlifü'z-zikr rub' toprağını ve taht-ı yedimde olan tarîk evlerimin ve harman yerlerimin ve kadîmden beru cereyân eden sularımın nısfının nısfını tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî yine sâhib-i arz ma'rifetiyle hakk-ı tasarruflarını vekîl-i mezbûrun müvekkili mûmâileyh Ali Ağa'ya kâmilü'l-vezn ve'l-ayâr yüz kıt'a esedî gurus ile bir sarığa bey' u tefvîz eyledim. Ol dahi meclis-i bey' u tefvîzde iştirâ ve tefevvüz eyledikten sonra mukâbele-i bey' u tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr yüz gurus ile mezkûr sarığı mûmâileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalarımın ve tarîk evlerimin ve harman yerlerimin ve kadîmî cereyân eden sularımın nısfının nısfı müşârunileyh Ali Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır ve mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim yoktur" deyü mezbûr Ömer Çelebi'nin ikrârını vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi vicâhen tasdik ve şifâhen kabûl etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, (...) Mustafa b. (...), Hüseyin Beşe b. İbil, Ahmed Beşe b. Hasan, Mollâ Zekeriya oğlu Mehmed, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi ve gayruhum

[s.10/b.1] Aslen Harputlu olup halen Erzurum'da ikamet eden Ahmed Çelebi b. Mustafa'ya cedit el-Hâc Ahmed'den intikal eden Uzan nahiyesindeki arazinin yarı hissesini kardeşinin oğlu Mehmed'e kiraya verdiği

Maskat-ı re'si medîne-i Harput olup hâlâ mahmiyye-i Erzurum'da sâkin Ahmed Çelebi b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda medîne-i mezbûre sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Mehmed'in sulbî oğlu Mehmed'e kıbel-i şer' den mansûb vasî olan işbu râfi' u'l-kitâb Mollâ Mustafa b. Haydar nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Uzan nâhiyesinde vâki' bir tarafı Kör Mehmed bâğına ve bir tarafı Peyniryemez bâğına ve bir tarafı Kasım Çelebi bâğına ve bir tarafı Yalnız İbrahim bâğına bu hudûd ile mahdûd olup bundan akdem ceddîm el-Hâc Ahmed'in evlâd-ı zükûra vakf edip sâlifü'z-zikr müteveffâ babası Mehmed'in olup ve nısf-ı âharı benim olmağla mârru'z-zikr nısf hissemi dahi sagîr-i mezbûra kendi hissemi beher senede bir batman bâdem ve bir batman sumak ve bir batman sucuğa icâreye verdim" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğin vasiyy-i mezbûr dahi vech-i meşrûh üzere icâre-i mezbûreyi kabûl ve beher sene mârru'z-zikr bir batman bâdem ve bir batman

sumak ve bir batman sucuğu müste'cir-i mezbûr Ahmed edâya [ve] üç senede bir tecdîd-i akde müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb u terkîm olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Hacı Ömer, Hacı Hasan b. Kalafatçı, Seyyid Ebubekir Kılbaşoğlu, Hacı İsmail b. Mehmed, Salih b. Seyyid Ebubekir ve gayruhum

[s.10/b.2] Harput ahalisinden el-Hâc Ömer b. Mustafa Ağa'nın Şintil köyündeki tarlalarını Hasan Ağa'nın oğulları Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput sükkânından el-Hâc Ömer b. Mustafa Ağa meclis-i şer'-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb fahrü'l-eşbâh Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa ibney Hasan Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Şintil nâm karye toprağında vâki' olup Körtepe önünde Karataş demekle ma'rûf bir tarafı karye-i Şintil'den gelen tarîk-ı âm ki Tilenzid nâm karyeye gider tarlaman hakk-ı tasarrufunu ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Acemoğlu Mustafa tarlasına ve bir tarafı kendi tarlama muttasıl tahmînen kırk keyl tohum istî'âb eder hudûd-ı mezkûre ile mahdûd u mümtâz olan tarlaman hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile otuz esedî guruşa bey' u tefvîz eyledim ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Ahmed Bey tarlasına ve bir tarafı Şintil'den Körtepe'ye giden tarîk ve bir tarafı Tilenzid nâm karye sınırıyla mahdûd u mümtâz olan bir kıt'a tarlaman hakk-ı tasarrufunu ve yine karye-i mezbûrede vâki' tarla ki Çakır Keşiş değirmeni kurbunda olup bir tarafı Acemoğlu Mustafa tarlası ve bir tarafı Yahyaoğlu Ömer tarlası ve bir tarafı yine Ahmed Bey [11] tar[la]sıyla mahdûd u mümtâz olan bir kıt'a tarlaman hakk-ı tasarrufunu ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Zülfü Beyoğlu tarlasına ve bir tarafı Karasu'ya ve bir tarafı Ömer Efendi tarlasına ve bir tarafı Yahyaoğlu Ömer tarlasına mahdûdü'l-hudûd olup tahmînen tarla-yı mezbûreler yirmi beş kile tohum istî'âb eder tarlalarımın yine hakk-ı tasarrufların sâhib-i arz ma'rifetiyle on beş guruşa cem'an sâlifü'z-zikr tarlalarımın hakk-ı tasarruflarını mûmâileyhimâ Hüseyin Ağa ve Mehmed Ağa'ya cem'an kırk beş bey' ve tefvîz eyledim, ol dahi minvâl-i meşrûh üzere iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra mukâbele-i tefvizde olan meblağ-ı mezbûr kırk beş guruşu müşârunileyhimâ ağalar yerinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr tarlalar mûmâileyhimâ ağaların mülk-i müfevvezidir, keyfe mâ yeşâ' ve

yahtâr mutasarrıf olsunlar dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi's-sâlisi aşer min şehri Cemâziyehâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ümerâ Ahmed Bey, İbrahim Ağa ez-za'îm, Mehmed Ağa b. Berk, Ali Ağa odabaşı, Süleyman Beşe b. Yusuf berber, Ömer Ağa er-râcil ve gayruhum

[s.11/b.1] Harput ahalisinden ve Dergâh-ı âlî ocak ağalarından Ali Ağa'nın her türlü mal ve eşyasını oğlu Bekdaş Ağa ile vefat eden oğlu Ebubekir Ağa'nın oğlu Mustafa Bey arasında taksim ettiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı âlî -lâ zâle mahfûfen bi'l-ma'âlî- ocak ağalarından Ali Ağa meclis-i şer'-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i Mustafavî'de işbu râfi' u'l-kitâb mahdûm-ı mükerrerleri sulbî kebîr oğlu Bekdaş Ağa bundan akdem dâr-ı fenâdan dâr-ı bekâya intikâl eden yine mahdûm-ı mükerrerleri Ebubekir Ağa'nın sulbî sagîr [oğlu] Mustafa Bey'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'-i mutahharadan mansûb vasîsi olan fahrü'z-zu'amâ Osman mahzarlarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik ü münharıt ve saht hakk-ı tasarrufumda muntazam u mütekabbız olan menkûlât ve akâr ve esâs-ı beyt [ve] evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur erzâk [u] emvâlîmi sulbî oğlum Bekdaş Ağa ile yine müteveffâ sulbî oğlumun oğlu Mustafa Bey'e alâ tarîkî'l-münâsafe müşâ' u müşterek [taksîm] eyledim, ba'de'l-yevm oğlum mezbûr Bekdaş Ağa ile sagîr-i mezbûr Mustafa Bey münâsafe üzere erzâk [u] emvâlîmi isti'mâle mutasarrıf olsunlar, eğer tarîk ile mâbeynlerinde müfârakat olur ise cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâmı münâsafe üzere taksîm eyleyip birbirine gadr eylesinler" dedikde mûmâileyh es-Seyyid Ali Ağa'nın vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârını el-mukarru lehume'l-mezbûrân Bekdaş Ağa ile vasiyy-i mezbûr Osman Ağa vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi'-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-kâtib

[s.11/b.2] Cami-i kebir mahallesinde vefat eden Mustafa'nın oğulları Ömer ve Hüseyin'e intikal eden Perçenç köyündeki 1/4 çiftlik toprağının Beşir Beşe'ye satılarak nafakalarının temin edilip babalarının borçlarının ödendiği

Cami-i kebir mahallesinde bundan akdem vefât eden Mustafa'nın sulb[î] oğlu Ömer asâletde ve karındâşı Hüseyin tarafından Mahmud Çelebi vesâyetde meclis-i şer' de Beşir Beşe b. Ali mahzarında takrîr-i kelâm edip Perçenç nâm karyede vâki' olan rub' çiftlik zimmetleri kendim asâleten ve Hüseyin'in dahi rub' çiftlik zimmetleri Mahmud Çelebi vesâyetiyle mezbûr Beşir Beşe'ye üç gün sûk-ı sultânîde bey' olunduktan sonra ve dahi nafaka ve kisveye zarûretimiz olmağın ve babamız deyni için her birimiz rub' hisse zimmetlerimizi tarafları inde ahâlî ve cîrân ma'lûmü'l-hudûd olan zimmetlerimizi zarûret-i nafaka ve kisve es-Seyyid Osman Efendi ve Monlâ Ali şehâdetleri ile babamız deyni için sulu ve susuz zimmetlerimizi seksen esedî guruşa sâhib-i arz ma'rifetiyle hakk-ı tasarrufunda tefvîz edip ol dahi alıp kabz-ı semen ve teslim-i mebî' edip keyfe mâ yeşâ' müşterâsıdır ve Beşir Beşe dahi minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını o makûle el-mezbûr dahi kabûl edip bu [12] vesîkatü't-târîhi'l-beyân ketb ü terkîm olup tâlibe vaz' olundu ki, vakt-i hâcetde ihticâc edine.

Tahrîr fî şehri Cemâziyelâhir li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe çolak, el-Hâc Mustafa sâkin-i Hefthisar, Ahmed Beşe b. Monlâ Mahmud, Muslu Beşe b. Sübhanverdi, İbrahim b. Deveci, es-Seyyid Hüseyin Çelebi kâtib, Hasan Çelebi b. Muslu, Hüseyin Çelebi [b.] İlyas ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.12/b.1] Cami-i kebir mahallesinde vefat eden Mehmed'in oğlu Hüseyin'e intikal eden Perçenç köyündeki 1/4 çiftlik toprağının Beşir Beşe'ye satıldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Hüseyin'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'-i mutahharadan mansûb vasîsi olan Mahmud Çelebi vesâyeten ve yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Çelebi b. Mustafa nâm kimesne asâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb Beşir Beşe b. Ali nâm kimesne mahzarında her biri asâleten ve vesâyeten bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf edip medîne-i mezbûra tâbî' Perçenç nâm karye toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz rub' çiftlik toprağının hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb u kabûlü hâvî mezbûr Beşir Beşe'ye kırk kıt'a esedî guruşa tefvîz edip ol dahi meclis-i tefvîzde kabûl eyledikten sonra vasiyy-i mezbûr Mahmud Çelebi dahi şöyle takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm eyledi ki, "yine karye-i mezbûre toprağında beyne'l-ahâlî

hudûdu ma'lûm sulu ve susuz sagîr-i mezbûr Hüseyin'in rub' çiftlik toprağı zirâ'at ü hırâsete kâdir olmayıp mürûr-ı eyyâm ile hâlî ve tapuya müstahık olup ve müteveffâ babası Mehmed'in deyn-i müsbeti olup vesâyetim hasebiyle kıbel-i şer'den sâlifü'z-zikr rub' toprağı bey'e izin taleb ederim" deyip husûs-ı mezbûr sikât u ihbârdan tefahhus u istihbâr olundukdan sonra sûk-ı sultânîde kirâren ve mirâren bey'-i men-yezîd olup rağabât-ı nâs bi'l-küllîye münkatı'a olup bir akçe ziyâde ile tâlibi olmayıp zarûret-i nafaka ve kisve ve müteveffânın deynini kazâ için sâlifü'z-zikr rub' çiftlik toprağı bey'e izin verildikde dahi mezbûr dahi vesâyeti hasebiyle tefvîz edip ol dahi meclis-i tefvîzde tefvîz ve kabûl eyledikten sonra asâleten ve vesâyeten kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mebî'-i mahdûd eylediğı ba'de'l-yevm mârru'z-zikr topraklar merkûm Beşir Beş'nin mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde gibbe't-tasdîkî's-şer'î bi't-taleb ketb olundu.

Fî 20 Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe b. Kanber, el-Hâc Mustafa Beşe b. İsa, Ahmed Beşe b. Mahmud, Muslu Beşe b. Sübhanverdi, Hasanzâde Muslu ve gayruhum

[s.12/b.2] Harput'un Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Mehmed Çelebi b. Ali Bey'in köydeki ev, ağıl, çayır, bağ, bahçe, mera ve tarlalarını Allahverdi Ağa b. Mustafa Çavuş Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi b. Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb fahrü'l-akrân Allahverdi Ağa b. Mustafa Çavuş Ağa mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Han-ı İbrahimşah nâm karyede vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ma'mûr evlerimi ve harâbe ev yerlerimi ve ağıllarımı şeref-rîz yerleri ile ve yine karye-i mezbûre cihetinde vâki' çayırılarımı ve mer'â yerlerimi yüz guruşa ve bundan mâ'adâ mûmâileyh ağanın yedine verdiğim defterde tûlen ve arzan mikdârları ma'lûm olan sulu ve susuz cemî' taht-ı tasarrufumda olan tarlalarımın hakk-ı tasarruflarını ma'rifet-i sâhib-i arzla yetmiş iki kıt'a esedî guruşa ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî hudûdu ma'lûm olup köprünün üstü tarafında vâki' Kışlak demekle ma'rûf mevzi'de vâki' tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu yine ma'rifet-i sâhib-i arz ile elli kıt'a esedî guruşa ve'l-hâsıl yine karye-i mezbûrede vâki' vakıf değirmenin üstü tarafında vâki' nısf kile istî'âb eder tarlam ve sâlifü'z-zikr değirmenin alt tarafında

vâki‘ iki kile tohum istî‘âb eder tarlamdan mâ‘adâ cemî‘ taht-ı yedimde olan tarlalarımı ve bağ ve bağçe yerlerimi, ma‘mûr evlerimi ve çayırıları [13] ve ağıllarımı bi'l-küllîye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i kat‘î ve tefvîz-i şer‘î mûmâileyh Allahverdi Ağa'ya cem‘an iki yüz yirmi iki kıt‘a esedî guruşa bey‘ u tefvîz eyledim. Ol dahi meclis-i mezbûrda safka-i vâhid ile iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra sâlifü'z-zikr tarlaların ve ma‘mûr evlerin ve harâbe evlerinin ve çayırılarının ve ağılların ve bağ ve bağçelerinin semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz yirmi iki guruşu mûmâileyh ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba‘de'l-yevm mârru'z-zikr akârât ve evler müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ‘ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü's-sâdâti'l-kerîm es-Seyyid Ahmed Çelebi en-nakîb, Menzilci Hüseyin Çelebi, Seyyid Mahmud Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, Hamza Bey b. Mehmed Çelebi, Yusuf Ağa b. İbrahim, Veli Bey b. Nasuh Beşe, Mahmud Kethüdâ ve gayruhum

[s.13/b.1] Habusi köyü gayrimüslim ahalisinden Bağdasar v. Teşik ve Kâkil v. Teşik'in çiftlik, tarla, harman ve evlerini Zekeriya Efendi b. Mehmed'e sattıkları

Medîne-i Harput muzâfâtından Habusi nâm karye sâkinlerinden Bağdasar v. Teşik ve Kâkil v. Teşik nâm zimmîler mahfil-i kazâda yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfi‘u'l-kitâb Zekeriya Efendi b. Mehmed mahzarında ikrâr u i‘tirâf edip "karye-i mezbûre toprağında vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumuzda olan sulu ve susuz bir rub‘ yarım çiftliğimizi ve yine karye-i mezbûre akârında vâki‘ olup yine taht-ı tasarrufumuzda olan yedi kıt‘a sulu ve susuz mülk tarlalarımızın hakk-ı tasarruflarını ve harman yerlerimizi ve yine karye-i mezbûrede vâki‘ bir bâb menzilimizi sâhib-i arz ma‘rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr Zekeriya Efendi'ye yüz altmış dört kıt‘a esedî guruşa bey‘ u tefvîz eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra sâlifü'z-zikr bir rub‘ yarım çiftlik ve yedi kıt‘a mülk tarlaların ve harman yerlerimizin ve bir bâb menzillerimizin semeni olan meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledik, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar ve menzil ve harman yerleri mezbûr Zekeriya Efendi'nin mülk-i

müşterâsı ve mülk-i tefvîzidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ışrîn min şehri Cemâziyelâhire li-sine ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Yunus, İbrahim b. Mustafa, Osman Bekir b. Hasan, Ali Beşe müderrisinden, Hüseyin Beşe ve vücûhdan

[s.13/b.2] Zahiriye mahallesi ahalisinden Ali Çavuş b. Mehmed Ağa'nın tarla, menzil ve harman yerlerini Ali Çavuş b. Mehmed'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Zahiriye mahallesi sâkinlerinden Ali Çavuş b. Mehmed Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb ammîsi fahrü'l-akrân Ömer Ağa b. Mustafa Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip yine "medîne-i mezbûre muzâfâtından **Kulsınır?** mezra'ası demekle ma'rûf mezra'am toprağında vâki' olup bundan akdem tarîkım olan Asador Beyoğlu'nun zirâ'at ü hırâset etdiği sulu ve susuz mûmâileyhin yedine verdiğim mûmzâ vü mahtûm defter mücebince tûlen ve arzan mikdârları ma'lûm olan on müdlük tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ma'rîfet-i sâhib-i arz ile ve yine karye-i mezbûrede vâki' olup lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve mesfûr Asador Bey sâkin olduğu mülk menzillerimi avlusuyla ve cemî'-i tevâbi' ve levâhıkı ile ve yine karye-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd harman yerlerimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile ve tefvîz-i şer'î ile müşârunileyh Ömer Ağa'ya beş yüz kıt'a kâmilü'l-vezn ve'l-ayâr esedî guraşa bey' u tefvîz ol dahi meclis-i mezbûrda safkatin vâhîde ile iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra sâlifü'z-zikr tarlalarımın ve menzillerin ve harman yerlerinin semeni olan meblağ-ı mezbûr beş yüz guraşu mûmâileyh ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm müşârunileyhin yedine verdiğim imzâlı defterde tûlen ve arzan mikdârları ma'lûm olan on müdlük tarlalar ve harman yerleri ve menziller mûmâileyh Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır ve mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fi's-sânî ve'l-ışrîn min şehri Cemâziyelâhir li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Ağa b. Hasan Ağa, ehûhu Mehmed Ağa, Monlâ Ömer Efendi, Mollâ İshak Ahmed, Mehmed Beşe b. Mehmed, Murad Beşe b. Abdullah,

Mehmed Çelebi el-imâm, Yasin Çelebi el-kâtib ve gayruhum

[s.14/b.1] Zahiriye mahallesi ahalisinden el-Hâc Murad Beşe b. Abdullah'ın Ahır köyündeki ev, harman yeri ve tarla gibi mülkleriyle buğday ve arpasını Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Zahiriye mahallesi sâkinlerinden el-Hâc Murad Beşe b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'ü'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip medîne-i mezbûra tâbi' Ahır nâm karye dâhilinde vâki' olup lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd silk-i mülkümde münselik olan on beş bâb ma'mûr tarîk evlerimi ve yine karye-i mezbûrda vâki' olup bundan akdem mahmiyye-i Diyarbekir'de sâkin Siyavuş Ağa'dan Çavuş Karındâşızâde Ömer Ağa ile alâ tarîkî'l-münâsafe ber-vech-i iştirâk eylediğimiz harâbe evlerinden nısf hissemi taht-ı tasarrufumda olan yine harman yerlerinden nısf hissemi iki yüz elli esedî guruşa ve bundan mâ'adâ zirâ'at olunmuş ve olunmamış elli müd buğday ve dört müd arpamı yüz elli kıt'a esedî guruşa tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mûmâileyh Ali Ağa'ya bey' u teslîm edip kazb-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledikten sonra mezbûr Murad Beşe yine meclis-i mezbûrda müşârunileyh Ali Ağa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip yine "karye-i mezbûre toprağında vâki' olup bir tarafı İçme nâm karye sınırına ve bir tarafı Karasu'ya ve bir tarafı Habusili **Cület'e?** ve bir tarafı **Karenki?** çayı ile hudûd olup yine mezbûr Siyavuş Ağa'dan iştirâ eylediğim dokuz kıt'a bir rub' çiftliğimde olan cemî' sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ma'rîfet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ali Ağa'ya kâmilü'l-vezn beş yüz kıt'a esedî guruşa bey' u tefvîz eyledim, ol dahi safka-i vâhîde ile tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i bey' u tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr dokuz yüz esedî guruşu müşârunileyh ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp kabûl ve kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr dokuz rub' çiftlik ve emlâk ve harman yerlerinden nısf hissem ve harâbe ev yerlerinden nısf hissem mûmâileyh Ali Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâkam kalmadı, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm Murad Beşe yine mûmâileyh Ali Ağa mahzarında ikrâr u i'tirâf edip cihet-i karz-ı şer'îden tarîklerim zimmetlerinde olan iki yüz esedî guruşumu dahi tarîklerimin emirleri ile müşârunileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, tarîklerim zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe [ala]cağım kalmadı" dedikde

mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mûmâileyh Ali Ağa vicahen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın mücebince bey' u tefvizin sıhhat-i cevâziyetine hüküm birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî selhi Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Süleyman Efendi el-kâtib, fahrü'l-akrân Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Mahmud Beşe b. Dursun, Veli Bey b. Nasuh Beşe, Ahmed Çelebi b. Ali, Keşanlı Mehmed Çelebi, Osman Bey karye-i Güney'den, Mehmed Beşe b. Hüseyin, Hacı Beşe b. Veli, Süleyman Çelebi b. Veli ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.14/b.2] Harput ahalisinden ve Dergâh-ı âlî ocak ağalarından Ali Ağa'nın her türlü mal ve eşyasını oğlu Bekdaş Ağa ile vefat eden oğlu Ebubekir Ağa'nın oğlu Mustafa Bey arasında taksim ettiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden Dergâh-ı âlî -lâ-zâle mahfûfen bi'l-ma'âlî- ocak ağalarından fahrü'l-akrân Ali Ağa meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi' u'l-kitâb bundan akdem dâr-ı fenâdan dâr-ı bekâyâ intikâl eden mahdûm-ı mükerrerleri Ebubekir Ağa'nın sulbî sagîr oğlu Mustafa Bey'in tesviye-i umûruna kîbel-i şer'-i mutahharadan mansûb vasîsi olan fahrü'z-zu'amâ Osman Ağa mahzarında bi't-tav'îs-sâf ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik ü münharıt ve saht hakk-ı tasarrufumda muntazam u mütekabbız olan menkûlât ve akâr ve esâs-ı beyt [ve] evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur emvâlîmden sulbî oğlum Bekdaş Ağa'nın nasîb-i misliyi sagîr-i mezbûr Mustafa Bey'e vasiyet-i şer'î ile vasiyet ve şerîk eyledim" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğın mukırr-ı mûmâileyh ağanın vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm Osman Ağa vesâyeti hasebiyle vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etdikden sonra kütüb-i fıkhiyeden *Mülteka'l-ebhur*'da "ve yusahhu bi-misli nasîbi eyne" mes'elesi fehvâsınca sıhhat-i vesâyetin cevâzına ba'de'l-hükm mâ hüve'l-vâki' bi'-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.15/b.1] Harput Zâbiti Behlülzade Ahmed Bey ve oğlu Mustafa Bey'in Tadım köyündeki evlerini Ali Ağa'ya ve aynı köydeki topraklarını ve kullandıkları suya ait hisselerini Ömer Ağa'ya satıp paralarını aldıkları

Bilfi'l medîne-i Harput Zâbiti Behlülzâde Ahmed Bey sulbî oğlu Mustafa Bey nâm kimesneler meclis-i şer'î-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb fahrü'l-a'yân Ali Ağa mahzarında her biri bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf edip medîne-i mezbûra tâbi' Tadım nâm karye dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd olup silk-i mülkümüzde münselik olup beş bâb tarîk evlerimizi avlusuyla ve eyvânıyla ve cemî'-i tevâbi'i ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mûmâileyh Ali Ağa'ya yüz elli kıt'a esedî guruşa bey' ve teslîm edip ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve teslîm eyleyip kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eylediğimizden sonra mezbûrân Ahmed Bey ve Mustafa Bey yine meclis-i mezbûrda müşârunileyh Ali Ağa mahzarında ikrâr ederler ki, yine "karye-i mezbûre toprağında vâki' olup bir tarafı Tepeburnu'ndan çay sıra **Sagun?** harkına varınca ve **Sagun?** harkından orta yol ile Peltan kuyusuna varınca ve Peltan kuyusundan ince yol ile **Güçmih?** yoluna ve **Güçmih?** yolundan orta gedik ki **Kuyuludurak?** kuyusundan **Haçaped?** başından gelen hark sıra **Margerik?** deresinden yine Tepeburnu'na varınca bu hudûd ile mahdûd toprakların dâhilinde olan altmış dört kile zirâ'at olıcak ağa topraklarından mâ'adâ karye-i mezbûrenin köhne suyundan on iki gün on iki gece cârî olan sudan beş gün beş gece suyu ile havz-ı kebîr cânibinden cârî olan yine on iki gün on iki gece cârî olan sudan beş gün beş gece cereyân eden suyu ile târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem karye-i mezbûre zimmetlerinden hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile alâ tarîkî'l-münâsafe iştirâken Çavuş Karındâşızâde Ömer ile bin esedî guruşa iştirâ ve tefevvüz eylediğimiz işbu hudûd-ı mezkûre ile mahdûd olan toprakların ve cârî olan suların nısfı bizim ve nısf-ı âharı mezbûr Ömer Ağa'nın olup bizim hissemize isâbet eden nısf hissemizi mûmâileyh Ali Ağa'ya hakk-ı tasarrufunu sâhib-i arz ma'rifetiyle beş yüz kıt'a esedî guruşa bey' ve tefvîz eyleyip mukâbele-i bey' ve tefvîzde olan meblağeyn-i mezbûreyn altı yüz elli esedî kuruşu mûmâileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarîk evlerimiz ve topraklarımız ve kadîmden cârî olan suların nısfı müşârunileyh Ali Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâkamız kalmadı" dediklerinden sonra mezbûrân Ahmed Bey ve Mustafa Bey yine müşârunileyh Ali Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip cihet-i karz-ı şer'îden mezbûrlarımız zimmetlerinde olan altı yüz seksen esedî guruşumuzu mezbûrlarımızın âmirleri ile mûmâileyh Ali Ağa yedinden alıp ahz u kabz eyleyip mezbûrlarımızın zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe hakkımız kalmadı"

dediklerinden sonra yine mezbûrân Ahmed Bey ve Mustafa Bey meclis-i mezbûrda mûmâileyh ağa mahzarında her biri bi-tav'ihimâ ikrâr edip "cihet-i karz-ı şer'iden karye-i mezbûre ahâlîsi zimmetlerinde olan iki yüz esedî gurusumuzu dahi karye-i mezbûre ahâlîsi âmiri müşârunileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz eyleyip karye-i mezbûre ahâlîsi zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe alacağımız kalmadı" dediklerinde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Hacı Murad Beşe b. Abdullah, Keşanlı Mehmed Çelebi b. Abdullah, fahrü'l-ümerâ Ahmed Bey, Mollâ İsmail b. Ahmed, Ebubekir Çelebi b. Hacı Murad, Mollâ Mahmud b. Polad, Seyyid Yahya Çelebi b. Mollâ Süleyman, Seyyid Ali b. Seyyid Mahmud, Hacı Beşe b. Veli, Abdülatif b. Hüseyin, Mehmed Çelebi el-kâtib ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.16/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim Bey b. Hasan'ın eski hanımı Rahime bt. Seyyid Hüseyin Hatun ile Akçakendli köyü halkından ammetesi Selçuk bt. Halil Hatun'a intikal eden terekesinin paylaşımındaki anlaşmazlığın giderildiği

Fi'l-asl maskat-ı re'si Palu kazâsına tâbi' Biçer nâm karyeden olup medîne-i mezbûre mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin ve mütemekkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim Bey b. Hasan'ın verâseti zevce-i metrûkesi Rahime bt. Seyyid Hüseyin nâm hâtûn ile kazâ-i mezbûra tâbi' Akçakendli nâm karye sâkinelerinden müteveffâ-yı mezbûrun ammetesi Selçuk bt. Halil nâm hâtûna münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Selçuk tarafından zikr-i âtî sulh u ibrâya müseccel vekîl olan yine karye-i mezbûre Akçakendli sâkinlerinden Hüseyin b. Bahaeddin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb mezbûre Rahime Hâtûn tarafından sulh u ibrâyı tasdîke müseccel vekîli olan Seyyid Halil b. Seyyid Hüseyin nâm kimesne mahzarında mezbûr Hüseyin bi'l-vekâle tâbi'an ikrâr u i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Bey'in nükûd ve menkûlât ve akâr ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından müvekkilem mezbûre Selçuk hissesine isâbet eden selâse-i erbâ'ı mukâbelesinde alâ tarîkî't-tehârüc mükemmel eyeri ile bir al at ve bir müsta'mel yeşil çuka kürklü ve bir kara kılıç ve on keçi ve üç teke ve on bir çubuk ve bir siyâh abâ ve

beyâz mukaddem ve bir kadife kavuk ve yüz yirmi dört guruşu taleb ü da'vâ sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmuş idi. El-hâletü hâzihî beynimizde muslihûn tavassut edip beni sâlifü'z-zikr eşyâ ve at ve keçilere "es-sulh seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca mezbûre Rahime'nin vekîli mezbûr Seyyid Halil ile sulh edip ben dahi sulh-ı mezbûru bi'l-vekâle kabûl ve bedel-i sulh olan mârru'z-zikr eşyâları vekîl-i mezbûr Halil'in bundan bi't-tamâm alıp ahz u kabz edip vekâletim hasebiyle vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Rahime'nin zimmetini muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Bey'den ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtına müte'allik benden veya müvekkilemden da'vâ sâdire olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm -ebbedehumullahu te'âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm-mesmû'a ve makbûle olmasın dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Veli Beye b. Abdülatif, Hasan Beşe b. Ahmed, İbrahim Beşe b. Yusuf, Monlâ İbrahim, el-Hâc Osman Arpazâde, Monlâ Bekir el-müderriş, Hüseyin Çelebi el-müezzin, Hasan Çelebi el-müezzin, el-Hâc Ali b. Musa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.16/b.2] Harput'un Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim Bey'in verasetinin Rahime Selçuk hatunlara ait olduğu

Palu kazâsına tâbi' Akçakendli nâm karye sâkinelerinden Selçuk bt. Halil nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-beyâna vekîl olan yine karye-i mezbûre sâkinelerinden Hüseyin b. Bahaeddin nâm kimesne mahfil-i kazâda "maskat-ı re'si kazâ-i mezbûra tâbi' Biçer nâm karyeden olup Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin bundan akdem fevt olan İbrahim Bey'in babası Hasan ile müvekkilem mezbûre Selçuk li-ebeveyn karındâşlar olup babaları ismi Halil ve anaları ismi Gülbahar ve dedeleri ismi Hasan'dır ve maskat-ı re'sleri karye-i mezbûre Biçer'dir" deyü müteveffânın zevce-i metrûkesi Rahime Hâtûn tarafından vekîl olan Seyyid Halil nâm kimesne mahzarında da'vâ etmeğin mezbûr Seyyid Halil dahi minvâl-i meşrûh üzere olan da'vâyı inkâr etmeğin vekîl-i mezbûr Hüseyin'den kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden olup kazâ-i mezbûre sekenesinden () nâm karyeden Abdünnebi b. İsmail ve karye-i Akçakendli'den Kaya b. Hasan nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e

hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in babası Hasan ile vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Selçuk li-ebeveyn karındâşlardır, baba ismi Halil ve anaları ismi Gülbahar ve dede ismi Hasan'dır ve maskat-ı re'si karye-i mezbûre Biçer'dir. Mezbûre Selçuk zevi'l-erhâm neseb cihetinden vârisidir, verâseti zevce-i metrûkesi Rahime ile mezbûre Selçuk'a münhasıradır. Mezbûr ondan gayrı vârisi olduğu ma'lûmumuz değildir, biz bu husûsa şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde mücebince mezbûre Selçuk'un verâsetine hüküm bir[le] mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî selhi Cumâdelâhire li-sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi b. Allahverdi, Ömer Beşe b. Sefer, Hacı Bekir Ağa Karaman Ağa, Osman Çelebi b. Nizameddin ve gayruhum

[s.17/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Muradcan v. Melkâr'ın kavak bahçesini Ömer Ağa'nın hizmetkârı (kölesi) Ahmed'e sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Kesrik nâm karye sâkinlerinden Muradcan v. Melkâr nâm zimmi mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ömer Ağa'nın abd-i memlûku Ahmed nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûrede beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a kavak bağçemi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î mezbûr Ahmed'e on dört guruşa bey' ve teslim eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve teslim eyledikten sonra kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslim-i mebî'-i mahdûd eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zıkr kavak bağçesi merkûm Ahmed'in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîkiş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi's-sâdis min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Abdal Bey b. Murad Bey, Osman b. Behram Beşe, Mustafa b. Murad ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.17/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Veli Beşe b. Abdüllatif'in Girit seferinde iken vefat eden babası Abdüllatif'in borcunu ödemek üzere malından para alan kardeşi Ali Beşe'nin vekili Yusuf Beşe b. Hasan'ın mahkemede itirafta bulunduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Ahi Musa sâkinlerinden işbu râfi' u'l-kitâb Veli Beşe b. Abdüllatif nâm râcil mahzar-ı kazâda mahmiyye-i Diyarbekir mahallâtından İskenderpaşa mahallesi sâkinlerinden li-ebeveyn karındâşı Ali Beşe'nin tarafından hüccet-i şer' iyye ile vekîl olan Yusuf Beşe b. Hasan nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "ben cezîre-i Girid seferinde iken baba[m] mezbûr Abdüllatif fevt olup deynini ihâta eder mâlî yoğiken benim kendi kâr [u] kisbim ve ırk-ı cebînim olan mâlımdan vekîl-i mezbûr Yusuf Beşe muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından olmak zu'mu ile müvekkil-i mezbûr Ali Beşe için benim kendi mâlımdan seksen esedî gurusı almışdır, hâlâ suâl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr Yusuf Beşe cevâbında fi'l-hakîka meblağ-ı mezbûr seksen esedî gurusu aldığın bi't-tav' i's-sâf ikrâr u i'tirâf etmeğin gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Recebi'l-ferd li-sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Çavuş Karındâşızâde Ömer Ağa, Mahmud Çelebi b. Yakub, Murad b. Abdullah, Mahmud Beşe b. Mehmed, Hasan Beşe b. Ahmed, Edhem Beşe b. Yusuf

[s.17/b.3] Hoğu köyü ahalisinden Yoğdek ve kardeşi Saydek v. Melkon'un tarlalarını Siyavuş Beşe b. Abdullah'a sattıkları

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Hoğu nâm karye sâkinlerinden Yoğdek ve karındâşı Saydek v. Melkon nâm zimmîler mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Siyavuş Beşe b. Abdullah nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihimâ ikrâr ederler ki, "karye-i mezbûre toprağında vâki' iki [tarafı] Ebubekir Bey tarlasına ve bir tarafı mezbûr Siyavuş tarlasına ve bir tarafı Zekeriya Efendi tarlasıyla mahdûd olan tarlamızın yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı yine Ebubekir ve bir tarafı Yoğdek zimmî tarlasına ve bir tarafı Melkon zimmî tarlasına ve bir tarafı Könk tarîkıyla mahdûd olan bir kıt'a tarlamızı ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Bekir Bey çevirmesine ve bir tarafı Zekeriya Efendi çevirmesine ve bir tarafı mezbûr Siyavuş tarlasına ve bir tarafı yine Könk tarîkıyla mahdûd olan cem'an () kıt'a tarlamızın hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Siyavuş Beşe'ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ve tefvîz-i kat'î ile elli esedî gurusu tefvîz eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr elli esedî gurusu mezbûr Siyavuş Beşe yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm

sâlifü'z-zıkr tarlalar merkûm Siyavuş Beşe'nin mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Beşe [b.] Ömer Beşe, Deli Hüseyin Beşe b. Racil, Ebubekir Çelebi b. Davud, Mahmud Kethüdâ, Seyyid Veli b. Mehmed, Ömer Beşe b. Sefer

[s.17/b.4] Harput ahalisinden Ebubekir b. Osman'ın vefat eden kardeşi Ömer'in terekesinden yengesi Kâfiye Hatun'da alacağı bulunduğu dair iddiasının mahkemece geçersiz olduğu

Medîne-i Harput sükkânından Ebubekir b. Osman nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi'atü'l-vesîka Kâfiye bt. Hasan nâm hâtûn mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûre Kâfiye bundan akdem fevt olan karındâşım Ömer nâm müteveffânın zevcesi olup ba'de vefâtihi mezbûrenin zimmetinde muhallefât-ı mezbûr ve menkûlât ve tecemmülât-ı hâne bahâsından yirmi sekiz gurus bir rub'u vardır, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Kâfiye cevâbında "meblağ-ı mezbûru ikrâr lâkin müteveffâ-yı mezbûr Ömer'in [18] zimmetinde mütekarrır mehr-i müeccelimden sekiz bin akçe ve ev bahâsından otuz esedî gurus ve altı gurus kıymetli bir saç bağı ve bir çift altın küpem vardır" deyü mukâbele edicek mezbûre Kâfiye'den mehr-i müecceli için beyyine taleb olundukda beyyineden âciz olup mezbûre Kâfiye'ye sekiz bin akçe mehr-i müecceli olduğuna yemîn teklîf olundukda yemîn billahi'l-aliyyi'l-a'lâ etdikden sonra mezbûre Kâfiye'nin zevci müteveffâ-yı mezbûr ev bahâsından otuz gurus ve bir çift altın küpe ve altı gurus kıymetli bir saç bağı olduğu mütevâtir ile sâbit olmağın mücebince müdde'î-i mezbûr Ebubekir bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Kahveci Veli Çelebi, Cafer Beşe [b.] Mahmud ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.18/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden Fatma ve Rahime hatunlara vefat eden babaları Mustafa'dan kalan ev, bağ, bahçelerinin satım vb. işlerine Seyyid Ebubekir Çelebi b. Mehmed'i vekil tayin ettikleri

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesi sâkinelerinden Fâtıma ve Rahime bintey Mustafa nâm hâtûnlar bundan akdem müteveffâ olan babalarından kendilere irs-i şer'î ile intikâl eden menzil ve bağ ve bağçelerini âhara bey' vesâir vârislerinde vâki' olan da'vâlarına işbu râfi'ü'l-kitâb es-Seyyid Ebubekir Çelebi b. Mehmed nâm kimesneyi mezbûretân Fâtıma ve Rahime taraflarından vekîl ve menâblarına nâib nasb u ta'yîn eylediklerine mezbûretân Fâtıma ve Rahime'yi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Hüseyin b. Hasan ve Ömer b. Osman nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fî'l-hakîka mezbûretân Fâtıma ve Rahime bundan akdem müteveffâ olan babalarından kendilere irs-i şer'î ile intikâl eden menzil ve bağ ve bağçelerini âhara bey' vesâir vârislerinde vâki' olan da'vâlarına taraflarından mezbûr Seyyid Ebubekir vekîl ve menâblarına bizim huzûrumuzda nâib nasb u ta'yîn eylediler" deyü edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mücebince mezbûr Seyyid Ebubekir'in sıhhat-i vekâletine ba'de'l-hükm mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi's-sânî aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İsmail Efendi el-vâ'iz, Mehmed Efendi el-imâm, el-Hâc Mahmud Çelebi, el-Hâc Mevlud b. Velican ve gayruhum

[s.18/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Fatma bt. Peri Beşe'ye babasından intikal eden ve kardeşi Ali Bey'in zimmetinde bulunan parada hakkı olmadığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinelerinden Fâtıma bt. Peri Beşe nâm hâtûn tarafından zıkr-i âti'l-beyâna hüccet-i şer'îyye ile vekîl olan mezbûrenin sulbî oğlu Hasan Çelebi b. Mustafa Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi'atü'l-kitâb yine mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali Bey'in muhallelâtına vâzı'u'l-yed olan Emine Katın ibnete Ömer Ağa nâm hâtûn tarafından yine hüccet-i şer'îyye ile nâibetü'l-vekâlesi Osman Bey b. Hacı İbrahim nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip

"müteveffâ-yı mezbûr Ali Bey ile müvekkilem mezbûre Fâtıma Hâtûn bi-ebeveyn karındâşlar olup müteveffâ-yı mezbûr Ali Bey'in zimmetinde mütekarrır babalarından mevrûs üç yüz esedî gurus hakkı vardır, vekâletim hâlâ taleb ü da'vâ ederim, vekîl-i mezbûr Osman Bey'e suâl olunup takrîr-i tahrîr ve meblağ-ı mezbûru alıverilmek matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûre Emine'nin vekîli olan merkûm Osman cevâbında "müteveffâ-yı mezbûr Ali Bey ile müdde'î-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Fâtıma kırk beş sene mikdârı bir yerde ve bir mahallede sâkinler olup meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde taleb ü da'vâ eylemeyip sinîn-i mezbûreden mezbûr Ali Bey'in vefâtına gelince bilâ-özri şer'î terk-i da'vâ eylemiştir" deyü mezbûr Osman Bey bi'l-vekâle mukâbele edicek müdde'î-i mezbûr Hasan Çelebi'ye vekîl-i mezbûr Osman Bey'in minvâl-i meşrûh üzere sâdır olan kelâmı suâl olundukda "fi'l-hakîka müvekkilem mezbûre Fâtıma müteveffâ-yı mezbûr karındâşı Ali Bey ile bir yerde bir mahallede kırk sene mikdârı sâkinler olup müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr üç yüz esedî gurus hakkını müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde sinîn-i mezbûre mürûrundan mevtine gelinceye değin bilâ-özri şer'î müvekkilesinin terk-i da'vâ eylediğin vekîl-i mezbûr Hasan Çelebi bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etmeğin mücebince kütüb-i fıkhiyeden *Müeyyedzâde*'de "velev terkü[19]'l-müdde'î da'vâhu selâse sinîn yübtülü da'vâhu ve lâ-tüsmi'ü ba'dehâ hattâ lâ-yecûzü hükmi'l-kādî bihâ inde'l-mütekaddimîn" mes'ele[si] fehvâsınca mârru'z-zikr da'vânın adem-i istimâ'ına ba'de'l-hükm mezbûre Fatıma'nın vekîl olan müdde'î-i merkûm Hasan Çelebi bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman el-kâtib, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, es-Seyyid Hüseyin el-kâtib, Siyavuş Beşe b. Abdullah ve gayruhum

[s.19/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Emine bt. Ömer Ağa'nın vefat eden zevci Ali Bey'in zimmetinde bulunan mehr-i müeccelini terekeyi elinde bulunduranlardan alması

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Emine bt. Ömer Ağa nâm hâtûn bundan akdem fevt olan zevci Ali Bey'in zimmetinde mütekarrır olan mehr-i müecceli ve müteveffâ-yı mezbûrdan kendüye irs-i şer'î ile isâbet eden

semen-i hissesini müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtına vâzı' u'l-yed olanlardan taleb ü da'vâya tarafından işbu râfî' u'l-kitâb Osman Bey b. Hacı İbrahim nâm kimesneyi vekîl ve menâbına nâib nasb u ta'yîn eylediğine mezbûre Emine'yi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân Ömer Bey b. Mustafa Ağa ve Mehmed Bey b. Ali Bey nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûre Emine bundan akdem fevt olan zevci Ali Bey'in zimmetinde mütekarrır olan mehr-i müeccelini ve müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtına vâzı' u'l-yed olanlardan hissesini da'vâya bizim huzûrumuzda mezbûr Osman Bey tarafından vekîl ve menâbına nâib nasb u ta'yîn eylediler, biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî' olduktan sonra mücebince mezbûr Osman Bey'in sıhhat-i vekâletine hüküm birle hâze'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, oğlu Mehmed Çelebi, Mustafa Beşe b. Ömer, es-Seyyid Hüseyin Çelebi b. Cafer Beşe

[s.19/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Mehmed b. Seydi'nin tarlalarını suyuyla birlikte Ahmed Beşe b. Rıdvan'a sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Perçenç nâm karye sükkânından Mehmed b. Seydi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî' u'l-kitâb yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed Beşe b. Rıdvan nâm râcîl mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûre toprağında değirmeni ardında vâkî' bir tarafı Osman Ağa tarlasına ve bir tarafı İlyasoğlu tarlasına ve iki tarafı tarîk-ı âm[la] mahdûd olan bir kıt'a tarlamı ve yine karye-i mezbûre toprağında **Nükûre?** demekle ma'rûf mevzi'de vâkî' bir tarafı yine Osman Ağa tarlasına ve bir tarafı Circis Bey ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan bir kıt'a tarlamı cem'an iki kıt'a tarlamı kadîmden cârî olan suyu ile hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ma'rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' [u] tefvîz-i şer'î ile mezbûr Ahmed Beşe'ye elli iki esedî gurusâ tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikten sonra kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim" dedikten sonra yine mezbûr Mehmed meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm edip "yine karye-i mezbûre toprağında Akdeğirmen altında karye arkının harkı kurbunda tarafı ma'lûm bir kıt'a tarlaman hakk-ı

tasarrufunu târîh-i kitâbda iki sene mukaddem yine mezbûr Ahmed Beşe'ye ma'rifet-i sâhib-i arz ile on sekiz esedî guruşa tefvîz-i şer'î ile tefvîz edip ol dahi tefvîz ve kabûl edip kabz-ı semen ve teslîm-i bey' eylemişimdir, mârru'z-zikr tarlalar mezbûr Ahmed Beşe'nin mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Ahmed Beşe b. Mahmud, Beşir Beşe b. Ali, Osman Bey b. Ali Bey, Mollâ Reşid Efendi

[s.20/b.1] Harput kazasına bağlı Pekinik köyü ahalisinden zimmi Markirek ve kardeşi Kesper v. Yagob'un Hüseyinik köyü halkından Halil Beşe'ye olan borçlarını ödemeleri

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Pekinik nâm karye sâkinlerinden Markirek ve karındâşı Kesper v. Yagob nâm zimmîler mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb yine kazâ-i mezbûra tâbi' Hüseyinik nâm karye sâkinlerinden Halil Beşe nâm râcil mahzarında her biri bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf edip "mezbûr Halil Beşe'ye cihet-i karz-ı şer'iyeden kırk beş esedî guruş ve bundan mâ'adâ semen-i ma'dûd müşterâ-yı makbûz bir sîm bıçak ve bir sîm saç bağı bahâsından on cem'an mezbûr Halil Beşe'ye altmış bir esedî guruş vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynimizdir" dediklerinden sonra mezbûrân zimmîler yine meclis-i mezbûrda ikrâr ederler ki, "merkûm Halil Beşe'ye tarîk olduk, tohum ve tarla mezbûr Halil Beşe'den ve amel ve bakar bizlerden olup hâsıl olan mahsûl beyinlerimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna ve meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki' üç kıt'a tevek bâğımızı rehin vaz' eyledik ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrede vâki' Malho bâğı demekle ma'rûf bâğımızı her sene merkûm Halil Beşe'ye nısf guruşa icâreye verdik, ol dahi icâreyi kabûl eyledi" dediklerinde mukırrân-ı merkûmân zimmîlerin vech-i muharrer üzere cârî olan ikrârların el-mukarru lehu'l-merkûm Halil Beşe vicâhen tasdik ve şifâhen kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Bey b. Ramazan Beşe, Monlâ Mustafa b. Haydar, Halil b. Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.20/b.2] Tadım köyü zimmilerinden David Bey'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye zimmîlerinden David Bey nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülk-i sahîhimde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ beyne'l-ahâlî ma‘lûmü'l-hudûd sâkin olduğum evleri cümle tevâbi‘i ile ve bundan mâ‘adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd olan sulu ve susuz taht-ı tasarrufumda olan tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yirmi beş guruşa deynim mukâbelesinde mârru'z-zikr evleri ve harman yerlerimi bey‘ u tefvîz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar ve menziller ve harman yerleri müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim bir vechile alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ‘ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî yine meclis-i mezbûrda i‘ade-i kelâm edip "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şu şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe üzere taksîm ve bundan mâ‘adâ zirâ‘at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime ola" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Hasan Çelebi [b.] İsrail, el-Hâc Mehmed b. Ali, Hızır Hasan Çelebi ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.20/b.3] Tadım köyü zimmilerinden Melkik v. Erkik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye zimmîlerinden Melkik v. Erkik nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-a‘yân Ali Ağa bi't-tav‘i's-sâf ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde beyne'l-ahâlî ma‘lûmü'l-hudûd olan menzillerimi bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık ve bundan mâ‘adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ Sakaoğlu nâm kimesneden iştirâ eylediğim on kıt‘a sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh Ali Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ seksen esedî guruşa deynim mukâbelesinde bey‘ u tefvîz

ve teslîm eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh Ali Ağa'nın mülk-i müştêrâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim bir vechile alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra mezbûr zimmî meclis-i merkûmda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şu şart ile ki, tohum-ı tarla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb li-sine ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.21/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Markos v. Opek'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput i'mâlinden Tadım nâm karye zimmîlerinden Markos v. Opek nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi'ü'l-vesîka fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' beynimizde hudûdu ma'lûm sâkin olduğum menzillerimi cümle tevâbi' ve levâhıkı ile ve bundan mâ'adâ karye-i mezbûre toprağında vâki' beyne'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd cümle taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ve mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olan altmış bir esedî guruşa bey' u tefvîz ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tesellüm ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yerleri ve akâr ıtlâk olunur emlâkim mûmâileyh ağanın mülk-i müştêrâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde merkûm zimmî yine meclis-i merbûrda i'âde-i cevâb edip "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şu şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sabıkûn

[s.21/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Avidik v. Menkas'ın ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye sâkinlerinden Avidik v. Menkas nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-a‘yân Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "mûmâileyh ağaya cihet-i karz-ı şer‘îden yüz yirmi dokuz esedî [guruş] vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olup meblağ-ı mezbûr mukâbilinde silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ beynimizde hudûdu ma‘lûm sâkin olduğum menzilleri bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık ve bundan mâ‘adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ve cümle taht-ı yedimde olan emlâkimi ma‘rifet-i sâhib-i arz ile meblağ-ı mezbûra tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî takâs ve bey‘ u tefvîz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar ve menziller ve harman yerleri müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra yine merkûm zimmî meclis-i mezbûrede i‘âde-i kelâm edip "mûmâileyh Ali Ağa'ya tarîk oldum, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûlât beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ‘adâ zirâ‘at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime ola" dedikte gibbe't-tasdîkî's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.21/b.3] Tadım köyü ahalisinden zimmi Budak v. Serkis'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına [tâbi‘] Tadım nâm karye zimmîlerinden Budak v. Serkis nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ sâkin olduğum cümle menzillerimi tevâbi‘i ile ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd ve cümle taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh Ali Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ iki yüz yirmi beş esedî guruş deynim mukâbelesinde sâlifü'z-zikr menzilleri ve tarlalarımı ve harman yerlerimi bey‘ u tefvîz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar ve harman yerleri ve

menziller müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim bir vechile alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikden sonra merkûm zimmî yine meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şu şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyâne[si] benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î ketb olundu.

Fi't-târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn, sabıkûn

[s.22/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Serkis v. Moşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına [tâbi'] Tadım nâm karye zimmîlerinden Serkis v. Moşih nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi'u[l-kitâb] Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûrede vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi cümle tevâbi'i ile ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' beyne'l-ahâlî hudûdu ma'lûm taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ kırk esedî gurus deynim mukâbelesinde mârru'z-zikr menzilleri ve tarlaları ve harman yerlerimi bey' u tefvîz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler ve tarlalar ve harman yerleri müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikden sonra merkûm zimmî i'âde-i kelâm edip müşârunileyh ağaya râyi'a oldum, şu şart ile ki tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsaha taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime ola" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.22/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Kirakos Keşiş ve kardeşi Markir'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattıkları

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye zimmîlerinden Kirakos Keşiş ve karındâşı Markir'in mahfil-i kazâda işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında her biri bi-tav‘ihâ ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümüzde münselik olup karye-i mezbûrede vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd sâkin olduğumuz menzillerimizi tevâbi‘i ve'l-levâhıkı ile ve bundan mâ‘adâ karye-i mezbûre toprağında vâki‘ beyne'l-ahâlî ma‘lûmü'l-hudûd cümle taht-ı tasarrufumuzda olan sulu ve susuz topraklarımızı ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh Ali Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ iki yüz on esedî gurus deynimiz mukâbelesinde sâlifü'z-zikr tarlalarımızı ve menzillerimizi ve harman yerlerimizi bey‘ u tefvîz eyledik, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yeri müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, bizim alâkamız yoktur, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinden sonra merkûmân zimmîler yine i‘âde-i selâm edip "müşârunileyh ağaya râyi‘a olduk, şu kavil ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar bizden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm ve bundan mâ‘adâ zirâ‘at eylediğim[iz] toprakların sâlyânesi bizim üzerimize olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer‘î ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.22/b3] Tadım köyü zimmilerinden Aleksan v. Moşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye zimmîlerinden Aleksan v. Moşih nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-a‘yân Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihâ ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûrede vâki‘ lede'l-cîrân sâkin olduğum cümle evlerimi tevâbi‘i ile ve bundan mâ‘adâ yine karye-i mezbûr toprağında vâki‘ beyne'l-ahâlî ma‘lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz cümle tarlalarımı ve harman yerlerimi sâhib-i arz ma‘rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yirmi beş gurus deynim mukâbelesinde mârru'z-zikr evlerimi ve tarlalarımı ve harman yerlerimi bey‘ u tefvîz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlamı ve evler ve harman yerleri müşârunileyh Ali

Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim [alâkam] yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî meclis-i mezbûrda i'âde-i cevâb verip "mûmâileyh ağaya râyi'a oldum, şu şart ile ki tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsaha taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.22/b.4] Tadım köyü zimmilerinden Melkiş v. Sehak'ın ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye zimmîlerinden Melkiş v. Sehak nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' beyne'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd ve taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımı ve harman yerlerimi ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ali Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ iki yüz doksan altı gurus deynim mukâbelesinde bey' u tefvîz ve teslîm eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar ve menziller ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî yine meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm [23] edip müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şu şartla ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâfase taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim topraklarının sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa, Mustafa Ağa [b.] Davud Beşe, Mustafa Çelebi b. Hasan Ağa, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Süleyman Çelebi b. Veli Bey ve gayruhum

[s.23/b.1] Tadım köyü ahalisinden Davidik v. Abraham'ın tarla, ev ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye sâkinlerinden Davidik v. Abraham nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u'l-kitâb Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd beyne'l-ahâlî hudûd[u] ma‘lûm cümle taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz elli esedî [guruş] deynim mukâbelesinde bey‘ u tefvîz ve teslîm eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî yine i‘âde-i kelâm edip mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ‘adâ zirâ‘at eylediğim toprağın sâlyâne[si] benim üzerime olsun" dedikde gibbe't-tasdîkı'ş-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa, Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Mustafa Çelebi b. Hasan Ağa, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Ebubekir Çelebi b. Gençzâde ve gayruhum

[s.23/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi ve Mehmed Çelebi b. Mustafa Bey'in Tadım köyündeki tarlalarını Ali Ağa'ya sattıkları

Medîne-i mezbûre mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Hasan Çelebi ve Mehmed Çelebi b. Mustafa Bey nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav‘ihimâ ikrâr u i‘tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi‘ Tadım nâm karye toprağında vâki‘ mûmâileyh Ali Ağa'nın yedine verdiğimiz müfredât defterinde münderic tûlen ve arzan ma‘rifet-i sâhib arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî sâlifü'z-zikr tarlaların hakk-ı tasarrufunu müşârunileyh Ali Ağa'ya altmış kıt‘a esedî guruşa tefvîz eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledik, ba‘de'l-yevm mârru'z-zikr tarlalar mûmâileyh ağanın mülk-i

müfev vazıdır, bizim vechen mine'l-vücûh alâkamız yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Hasan ve Mehmed Çelebi'nin vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârların el-mukarru lehu'l-mûmâileyh ağa vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.23/b.3] Harput ahalisinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş'un Avcılı köyünde bulunan tarlalarını Ali Ağa'ya sattığı

İbtâl

«Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından işbu râfi' u'l-vesîka fahrü'l-a'yân Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Avcılı nâm karye toprağında vâki' Yurdönü demekle ma'rûf mevzi'de vâki' iki tarafı çay ve bir tarafı değirmen harkına ve bir tarafı kavak bâğçesiyle mahdûd büyük tarlamın nisf ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı mûmâileyh Ali Ağa'ya ve bir tarafı değirmen harkına ve bir tarafı Allahverdi Ağa tarlasına ve bir tarafı çay ile mahdûd olan bir kıt'a tarlamın dahi hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile mûmâileyh Ali Ağa[ya] yirmi esedî [24] guraşa tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru mûmâileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar mûmâileyh Ali Ağa'nın mülk-i müfev vazıdır, benim vechen mine'l-vücûh alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere sâdır olan ikrârın el-mukarru lehu'l-müşârunileyh Ali Ağa vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa, Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Ebubekir Çelebi b. Gençzâde, Süleyman Çelebi b. Veli Bey»

[s.24/b.1] Tadım köyü ahalisinden zimmi Vartenik v. Markos'un ev, tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i mezbûr i'mâlinden Tadım nâm karye zimmîlerinden Vartenik v. Markos nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb fahrû'l-akrân Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki' ma'lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ali Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ kırk altı guruş deynim mukâbelesinde bey' u tefvîz ve teslîm eyledim, ba'de'l-yevm sâlîfû'z-zikr menziller ve evler ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfavvazıdır, benim alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra yine merkûm zimmî meclis-i mezbûrda i'âde-i kelâm edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şol kavil ile ki, tohum ve tarla mezbûr ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ zirâ'at eylediğim toprakların sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn, sâbıkûn

[s.24/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Rahime bt. Ömer Hatun'un Tadım köyündeki tarla ve harman yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkine Rahime bt. Ömer nâm hâtûn tarafından zikr-i âti't-tefvîz tasdîke vekîl olup vekâleti Hüseyin b. Mustafa ve Hasan b. Emir nâm kimesneler şehadetleriyle sâbite olan el-Hâc İbrahim b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'u'l-kitâb Ali Ağa mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Tadım nâm karye toprağında vâki' mûmâileyh Ali Ağa'nın yedine verdiğim müfredât defterinde adedi tûlen ve arzan mikdârları ma'lûm olan mezbûre Rahime'nin sulu ve susuz tarlalarının hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerin ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tevfîz-i kat'î ile müşârunileyh Ali Ağa'ya yüz yirmi kıt'a guruşa tevfîz edip ol dahi meclis-i mezbûrda tevfîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tevfîzde olan meblağ-ı mezbûr guruşu mûmâileyh Ali Ağa yedinden bi't-tamâm vekâletim hasebiyle alıp ahz u kabz eyledim, sâlîfû'z-zikr tarlalar ve harman yeri mûmâileyh Ali Ağa'nın mülk-i müfevvezidir, benim bi'l-vekâle mezbûre Rahime'nin bi'l-asâle vechen mine'l-vücûh ve

sebeben mine'l-esbâb alâkamız kalmadı, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde kayd.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.24/b.3] Ebutahir mahallesi ahalisinden Şaban b. Abdülbaki'nin oda, eyvan, ahır ve samanlığını avlusuyla birlikte Hüseyin'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ebutahir mahallesi sâkinlerinden Şaban b. Abdülbaki nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi' u'l-kitâb bundan akdem fevt olan Hüseyin nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Ahmed'in tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'-i mutahharadan mansûb vasîleri olan Hüseyin b. Abdurrahman nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Pabucî Hüseyincan mülküne ve bir tarafı Afgan mülküne ve bir tarafı Hacı Arslan mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan bir bâb oda ve bir eyvân ve bir ahır ve bir samanlığı avlusuyla târîh-i kitâbdan yedi ay mukaddem tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile sagîrân-ı mezbûrânın müteveffâ babaları Hüseyin nâm müteveffâyâ on dokuz esedî guruşa bey' ve teslîm eyleyip müteveffâ-yı mezbûrdan iştir[â] ve teslîm eyledikten sonra kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledim idi, hâlâ sagîrân Mehmed'in ve Ahmed'in sâlifü'z-zikr menziller mülk-i mevrûslarıdır, keşfe mâ yeşâ' [25] ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm vasî Hüseyin vicâhen kabûl etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Ahmed Çelebi b. Ali, Hacı Bali b. Hüseyin, Ebubekir Beşe kethüdâ-i şehir, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.25/b.1] Harput'a bağlı Havâss-ı hümayûn köylerinden Kesrik, Körpe, Holvenk, Bizmişen, Sürsürü, Hersenk, Hırhik, Ağiki, Kuyulu, Arındık, Vertatil, Hugi, İçme, Perçenç, Ertemnik, Şintil ve Şemsi ahalisinden bazı zimmilerin Hokes v. Nikegos'u işlerini gördürmek üzere kendilerine vekil tayin ettikleri

Medîne-i Harput muzâfâtından Havâss-ı hümâyûn kurâlarının zimmîlerinden olup Kesrik nâm karyeden Serkis ve Kazoğlu ve Körpe nâm karyeden Kaledon ve Haçük ve Holvenk nâm karyeden Bıyıklı ve Bizmişen nâm karyeden Serap ve Depik ve Sürsürü nâm karyeden Hazer ve Hersenk nâm karyeden Hoçik ve Ohan ve Hırhik nâm karyeden Nikegos ve Kesber ve Ağiki nâm karyeden Lulu ve Minas ve Kuyulu nâm karyeden Markir oğlu Haçik ve Babacan oğlu Kirakos ve Arındık nâm karyeden Arakil ve Opek ve Vertatil nâm karyeden Opek ve Markos ve Hugi nâm karyeden Kirakos ve Boğdik ve İçme nâm karyeden Delincik ve Arzuman ve Zalunı nâm karyeden Kâruk ve Serkis ve Hamidi nâm karyeden Derderik ve Perçenç nâm karyeden Arslan ve Bedik ve Ertemnik nâm karyeden Haçük ve Tanil ve Şintil nâm karyeden Pahtek ve Sahik ve Şemsi nâm karyeden Hokes ve Kesber vesâir havâss-ı mezbûre kurâlarından cemm-i gafir ve cemm-i kesîr zimmîler mahfil-i kazâda işbu hâmilü'r-rakîm bundan akdem mülkleri olan Hokes v. Nikegos nâm zimmî muvâcehesinde her biri bi-tav'ihim ikrâr u i'tirâf edip "merkûm zimmîyi cümle ikrâr edip merkûm zimmîyi cümlemiz tarafımızdan senede yüz elli gurus ücret vermek şartı üzere cemî'-i umûrumuza vekîl ve menâbımıza nâib nasb u ta'yîn eyledik ki, kazâmıza taraf-ı Saltanat-ı aliyye'den ve Diyarbekir tarafından her ne mikdâr sâlyâne vâki' ve sâdır olursa ma'rifet-i şer' ile alâ tarîkı'l-istikâme hânelerimize isâbet eden sâlyâneyi mâbeynlerimizden tevzî' ve sâlyâne edip vech-i meşrûh üzere olan hizmetinde mücidd ü sâ'î ola ve bundan mâ'adâ mülk-i merkûm zimmîye bir kimesneden zarar u gadr isâbet eder ise cümle birlik olup imdâd ü i'ânet edelim" deyü her biri ikrâr u i'tirâf etmeğin mücebince merkûm zimmî vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımelerini edâya müte'ahhid ve iltizâm etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Fahrü'l-akrân Allahverdi Ağa, Circis Ağa, Ali Ağa b. Allahverdi Ağa, Mehmed Bey b. Hasan Ağa, fahrü'l-akrân Ömer Ağa ve gayruhum

[s.25/b.2] Harput ahalisinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş'un Avcılı köyünde bulunan tarlalarındaki hisselerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından işbu râfi'ül-kitâb fahrü'l-a'yân Ali Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra

tâbi' Avcılı nâm karye toprağında vâki' bir tarafı Allahverdi Ağa'nın başka tarlasına ve bir tarafı çay ve bir tarafı kavak bağçesine ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûre toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd olan büyük tarlanın nısfı benim olup ve nısf-ı âharı Allahverdi Ağa'nındır, benim hissem olan nısf tarlamın dahi hakk-ı tasarrufunu mûmâileyh Ali Ağa'ya ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile yirmi esedî gurusâ tefvîz ve teslim eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr yirmi esedî gurusu müşârunileyh ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, sâlifü'z-zıkr tarlalar mûmâileyhin mülk-i müfevvazıdır, benim bir vechile alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere olan ikrârını Ali Ağa dahi vicâhen kabûl edip kayd.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Ağa b. Mustafa, Ebubekir Çelebi b. Gençzâde, Mustafa Ağa [b.] Davud Beşe, Mehmed Çelebi b. Abdullah ve gayruhum

[s.26/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Bey b. Peri Beşe'nin verasetinin zevcesi Emine bt. Ömer Ağa ile kardeşi Halil Bey'e ait olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali Bey b. Peri Beşe'nin verâseti zevce-i metrûkesi Emine bt. Ömer Ağa nâm hâtûn ile müteveffâ-yı mezbûr Ali Bey'in li-ebeveyn karındâşı olup târîh-i kitâbda yirmi altı sene mukaddem mefkûd olan Halil Bey'e münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı merbûrun muhallelât ve akâr ve menzillerini ahz u kabz edip ba'dehû müteveffâ-yı merbûrun zimmetinde mütekarrır olup zevce-i metrûkesi mezbûre Emine mehr-i müeccelini taleb ü da'vâ hîninde istimâ'-ı da'vâ hîn-i da'vâda mukâvemete ve müteveffâ-yı merbûrun ba'de'l-isbât deynini kazâ ve istîfâya ve helâki havf olıcak eşyâsını bey'de bir vekîl dahi lâ-büd olmağın kütüb-i fıkhiyeden *Mülteka'l-ebhur*'dan: "fe-yensıbu lehu'l-kādî mine'l-hıfzi mâlihî ve yestevfi hakkun mimma lâ-vekîle lehû fih" mes'elesi fehvâsınca işbu râfî'u'l-kitâb es-Seyyid İbrahim Çelebi b. İsmail nâm kimesneyi kıbel-i şer'-i mutahhardan müteveffâ-yı mezbûrun deynini bi-hasebi's-şer' isbâtdan sonra müteveffânın dâyinlerine edâ edip bâkî kalan her ne ise mefkûd-ı mezbûr Halil Bey zuhû[r] edip gelinceye değin havf u zabta vekîl nasb u ta'yîn olunup ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi, Karaca Osman, Hüseyin Çelebi b. Derviş, Ömer Beşe er-râcîl, Peri Ağa serdâr, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, es-Seyyid Hüseyin Çelebi [b.] Mehmed ve gayruhum

[s.26/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Hüseyin Çelebi b. Nuh Ağa'ya Mollakendi köyünde vefat eden dedesi Ömer Efendi ve babası merhum Nuh Ağa'dan kalan tarlaları Beyzade Mehmed Ağa'ya sattığı

Medine-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Hüseyin Çelebi b. Nuh Ağa nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb Mollakendi sâkinlerinden Beyzâde Mehmed Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûre[de] Mollakendi toprağında vâki' bundan akdem fevt olan ceddîm Ömer Efendi'den müntakîl ber-vech-i maktû'iyet sulu ve susuz tasarrufumda olan lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd olan tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' olup bundan akdem fevt olan babam Nuh Ağa'nın karye-i mezbûre ahâlîsinden hakk-ı tasarrufunu iştirâ ve tefvîz eyleyip ba'de vefâtihî tasarrufumda olan beyne'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd sulu ve susuz tarlalarımı zirâ'at olunmuş buğday, tohum ile ve harman yerleri ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Mehmed Ağa'ya yüz yirmi guruş kıymetli üç re's at ve yine yüz yirmi guruş kıymetli dört re's katır ve kırk beş guruş kıymetli bir sîm kılıç ve otuz beş guruş kıymetli bir sâye çuka abâ ve on beş guruş kıymetli bir sırmalı mükemmel çuka ve eyer ve altmış guruş kıymetli üç aded Acem kepçesi ve on guruş kıymetli bir Acem seccâdesi ve yüz on guruşa on iki müd buğday ve yüz esedî guruş nakid cem'an altı yüz on esedî guruşa sâlifü'z-zikr tarlaları[n] hakk-ı tasarrufunu tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrede tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvizde olan mârru'z-zikr eşyâları ve meblağ-ı mezbûr yüz esedî guruşu bi't-tamâm mezbûr Mehmed Ağa yedinden alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar mezbûr Mehmed Ağa'nın mülk-i müfevvazıdır, benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi's-sâmin min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîh ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Süleyman Ağa ez-za'îm, fahrü'l-akrân Osman

Çavuş, Hüseyin Bey b. Hasan Ağa, ehûhu Mehmed Bey, Ebubekir Ağa kethüdâ yeri, Mustafa Çelebi Hozekrek, Murtaza Bey Yedekçizâde, el-Hâc Mehmed Beşe er-râcil ve gayruhum

[s.27/b.1] Harput ahalisinden zimmi Bahadır v. Eremyan'ın Pabuççular çarşısındaki dükkânını Seyyid Ali b. Toprak'a sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Bahadır v. Eremyan nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Seyyid Ali b. Toprak nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup Pabuççular sükûnda vâki' bir tarafı Kulucan zimmî dükkânından ve bir tarafı vakıf dükkâna ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan bir bâb dükkânımı odasıyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Seyyid Ali'ye bir re's katır ve bir gurus ve beynimizde adedi nâ-ma'lûm bir kabza fûlûsu bey' u teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve teslîm eyledikten sonra mukâbele-i bey'de olan sâlifü'z-zikr katır ile bir esedî gurusu ve adedi nâ-ma'lûm fûlûsu merkûm Seyyid Ali yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr dükkân odasıyla mezbûr Seyyid Ali'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarıf olsun" dedikte gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Cerâ fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Çelebi b. Mustafa, İbrahim b. Ali, Ebubekir Beşe b. Ali Beşe, Hasan b. Berber Hacı, İshak Çelebi b. Ahmed, es-Seyyid Ebubekir b. Sofu ve gayruhum

[s.27/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Fatma ve Rahime hatunlara ve küçük yaştaki amca çocukları olan Ali, Ömer, Ebubekir ve Mehmed'e miras kalan evlerin zamanla harabe bir hale gelmesiyle bakım ve onarımına paraları olmadığından ve çocukların da nafakaya ihtiyaçları bulunduğu köy halkından Osman'a satıldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ahi Musa mahallesi sâkinelerinden Fâtıma ve Rahime nâm hâtûnlar tarafından zikr-i âti'l-bey'e müseccel vekîl olan es-Seyyid Ebubekir b. Mehmed nâm kimesne mezbûretân taraflarından vekâleten ve yine mezbûretânın ammîleri oğulları Ali ve Ömer ve Ebubekir ve Mehmed nâm sagîrlar taraflarından vesâyeten meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi' u'l-kitâb Osman b. İbrahim nâm

kimesne mahzarında vekâleten ve vesâyeten ikrâr u i'tirâf edip "mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Osman mülküne ve bir tarafı Ahmed Beşe ve bir tarafı Ömer nâm kimesne mülkü ile mahdûd olup müvekkilelerimin ve sagîrûn-ı mezbûrûnun mülk-i mevrûsları olan üç bâb menziller mürûr-ı eyyâm ile müşrif-i harâb ve mâil-i türâb olup müvekkilelerimin ve sagîrûn-ı mezbûrûnun termîm [ü] ta'mîrine vefâ eder mâlları olmayıp te'hîr olunursa bi'l-küllîye mün'adim olup nef'i mesâbe-i ademde olduğundan mâ'adâ sagîrûn-ı mezbûrenin nafaka ve kisveye ihtiyâc-ı tâmları muhakkak olmağın vekâlet ü vesâyetim hasebiyle mârru'z-zikr menzillerin bey'ine izin taleb ederim" deyip husûs-ı mezbûr sikât-ı ihbârûn[dan] tefahhus u istihbâr olundukdan sonra cânib-i şer'de sâlifü'z-zikr menzillerin bey'ine izin verilip sûk-ı sultânîde kirâren ve mirâren bey' men yezîd olunup rağabât-ı nâs bi'l-küllîye münkatı'a olup bir akçe ziyâde ile tâlibi olmayıp zarûret-i nafaka ve her birine şer'an isâbet eden hisselerini taksîm için sâlifü'z-zikr menzilleri tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Osman'a kırk sekiz esedî guraşa bey' u teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semen olan meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzilleri mezbûr Osman'ın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikten sonra yine meclis-i mezbûrda sagîrûn-ı mezbûrûnun ve işbu gâibül-meclis Ömer nâm kimesnenin dedesi ve dayıları Hüseyin nâm kimesneler şöyle takrîr-i kelâm eylediler ki, "ba'de'l-yevm mârru'z-zikr menzillerin şer'an bir övrü zuhûr eder ise bizim üzerimize olsun" deyü mezbûrân Osman ve Hüseyin be-müşterî-i mezbûr Osman mahzarında ikrâr u i'tirâf etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Murad Beşe b. Hasan, Hüseyin b. Ahmed, Ömer b. Osman, Kara Beşe er-râcil, Süleyman Çelebi b. Mezid ve gayruhum

[s.28/b.1] Harput ahalisinden Ömer b. Osman'ın evini Osman b. İbrahim'e birer beygir, kılıç ve tüfek karşılığında sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ömer b. Osman nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb Osman b. İbrahim nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup bundan akdem zevcemden mübâdele edip mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Osman mülküne ve bir tarafı Ahmed Beşe mülküne

ve bir tarafı Ömer mülküne ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan bir bâb menzil örtmesi ve avlusuyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' -i kat'î ile mezbûr Osman'a bir bârgîr ve bir kara kılıç ve bir tûfenge bey' u teslîm eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve teslîm eyledikten sonra mârru'z-zikr menzillerin semen olan mezbûr bârgîr ile kılıç ve tûfengi mezbûr Osman yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller merkûm Osman'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Hasan b. Murad Beşe, sâbıkûn, sâbıkûn

[s.28/b.2] Habusi köyü ahalisinden Tomik, Sehak ve Yoğik kardeşlerin ev, tarla, bağ, bahçe ve harman yerlerini Mahmud Kethüda b. Ömer'e sattıkları

Medîne-i Harput kazâsına [tâbi'] Habusi nâm karye sâkinlerinden Tomik ve Sehak ve Yoğik nâm karındâşlar taraflarından sâbitü'l-vekâleleri yine mezbûrûnun karındâşları Evik Kethüdâ mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb Mahmud Kethüdâ b. Ömer mahzarında asâleten ve vekâleten bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf [edip] "karye-i mezbûrede vâki' taht-ı yedimizde olan lede'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd evlerimizi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' taht-ı tasarrufumuzda olan sulu ve susuz tarlalarımızı ve bağ ve bğçelerimizin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Mahmud Kethüdâ'ya yüz elli esedî guraşa bey' u teslîm ve tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve tefvîz eyledikten sonra mukâbele-i bey' u tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru merkûm Mahmud Kethüdâ yedinden asâleten ve vekâleten alıp ahz u kabz eyledim, sâlifü'z-zikr tarlalar ve evler ve bağ ve bğçe ve harman yerlerimiz mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î ketb olundu.

Fî selhi Rebî'ulâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Bey b. Mustafa Ağa, Osman Bey b. Hacı İbrahim, Mehmed Çelebi b. Ahmed, Mustafa Ağa alâybeyi, Ali Beşe b. Piyale, Ali Beşe b. Balta, Ömer Efendi el-hatîb, Ömer Bey b. İsmail, Bekir b. Ömer, Bekir Beşe [b.] Tuz Yusuf, Mahmud Beşe b. Haydar ve gayruhum

[s.28/b.3] Habusi köyü ahalisinden zimmi Menzek v. Körkik'in tarla, su ve harman yerlerini Mahmud Kethüda b. Ömer'e sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Habusi nâm karye sâkinlerinden Menzek v. Körkik nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb medîne-i mezbûr sükkânından Mahmud Kethüdâ b. Ömer nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûre toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd cemî' taht-ı tasarrufumda olan tarlalarımı kadîmî cereyân eden suları ile ve harman yerleri ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr Mahmud Kethüdâ'ya hakk-ı tasarrufunu sâhib-i arz ile altmış sekiz esedî guruşa tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrede tefevvûz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru merkûm Mahmud Kethüdâ yerinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlîfî'z-zikr tarlalar mezbûr Mahmud Kethüdâ'nın mülk-i müfevvazıdır, benim bir vechile alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gîbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Cemâziyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.28/b.4] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Mehmed Bey b. Ali Bey'in köydeki bazı gayrimenkullerini Mustafa Ağa b. Davud Beşe'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Mehmed Bey b. Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi' u'l-kitâb fahrü'l-akrân Mustafa Ağa b. Davud Beşe tarafından zikr-i âti'l-bey' u tefvîz tasdîke bi-mâ hüve nehci's-şer'î vekâleti sâbite olan Süleyman Çelebi b. Veli nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr...

[s.29/b.1] Harput kalesi ahalisinden Mustafa b. Hacı Hasan'ın evlerini Hasan Çelebi b. Mustafa'ya sattığı

Oldur ki, medîne-i Harput kal'ası sâkinlerinden Mustafa b. Hacı Hasan nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-vesîka Hasan Çelebi b. Mustafa nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı el-Hâc İbrahim mülküne ve iki tarafı Süleyman mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan sâkin olduğum menzillerimi cümle tevâbi'i ile

tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i sahîh ile mezbûr Hasan'a yüz elli beş kıt'a esedî guruşa bey' ve teslim edip ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tesellüm eyledikden sonra sâlifü'z-zikr menzillerin semeni olan meblağ-ı mezbûru merkûm Hasan Çelebi yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller mezbûr Hasan'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gibbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmini'l-ısrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Süleyman Efendi, Osman Çelebi b. Cafer Bey, Mahmud b. Asım, Kahveci Osman, Süleyman Efendi el-imâm, Hacı Bali b. Hüseyin, Hacı İbrahim b. Mustafa, oğlu Ali, Süleyman b. Karaca

[s.29/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden vefat eden Habil Beşe'nin verasetinin zevcesi Fatma, oğulları Hasan Beşe, Hacı Mustafa, Mehmed ve kızları Fatma, Raziye ve Elif'e hisselerine göre dağıtılması

Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Habil Beşe'nin verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma ve sulbî kebîr oğulları Hasan Beşe ve Hacı Mustafa ve Mehmed ve sulbî kebîr kızları Fâtıma ve Râziye ve Elif nâm hâtûnlara münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûr Habil Beşe'nin zevce-i metrûkesi mezbûre Fâtıma mehr-i müeccelini ve mezbûretân Râziye ve Elif ve yine mezbûre Fâtıma nâm hâtûnlar müteveffâ-yı mezbûr Habil Beşe'nin ism-i mâl ıtlâk olunur cemî'-i eşyâsından alâ sebîli's-sulh ve't-tehârüc hisse-i şâyi'a-i mu'ayyenelerin müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtına vâzı'u'l-yed olan sulbî oğulları Hasan Beşe ve Hacı Mustafa ve Mehmed nâm kimesneler yedlerinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz edip muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan mezbûrân Fâtıma ve Hasan Beşe ve Hacı Mustafa ve Mehmed nâm karındâşlarının zimmetlerini ibrâ-i âm ile ibrâ eylediklerinden sonra yine müteveffâ-yı mezbûr Habil Beşe'nin sulbiye kebîre kızı mezbûre Fâtıma tarafından zikr-i âti'l-beyâna vekîl olup mezbûre Fâtıma'nın kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Hacı Mehmed b. Hacı Hasan ve Halil Beşe b. Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan fahrü'l-vâ'izîn es-Seyyid İsmail Efendi b. Mollâ Süleyman meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde müvekkilesinin li-ebeveyn karındâşları olup müteveffâ-yı mezbûr babalarının muhallefâtına vâzı'u'l-yed olan mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa nâm kimesnelerin de bi'l-vekâle da'vâ ve

takrîr-i kelâm edip mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından üvey vâlideleri mezbûre Fâtıma ve kız karındâşları mezbûretân Râziye ve Elife hisse-i şâyi'a-i mu'ayyenelerin alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc edâ ve teslîm eyleyip hâlâ müvekkile mezbûre Fâtıma kız karındâşlarına li'z-zekeri misli hazzi'l-ünseyeyn tarîkı üzere hisse-i şer'iyyesini vermeden her birisi imtinâ' eder, suâl olunup takrîrleri ve müvekkile mezbûre Fâtıma'nın müteveffâ babasından irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şâyi'ası alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa cevâblarında "müteveffâ-yı mezbûrun vefâtından sonra vekîl-i mezbûrun müvekkilesi kız karındâşımız mezbûre Fâtıma'ya müteveffâ-yı mezbûr babamızın menkûlât, akâr ve esâs-ı beyt ve mevâşî ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye ve zimem-i nâsda olan nükûdu üzerine mezbûre Fâtıma'ya altmış esedî gurus nakid ve bir çift bilezik ve bir donluk yeşil atlas verip sulh olmuşlardır" deyü bî-vech mukâbele etdiklerinde mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa'nın kelâm-ı meşrûhaları mücebince kütüb-i fıkhiyeden *İbn Melek*'de "ve in-kâne femâ ey fi't-tereketi düyûni fehruhû femâ eyyi'l-mesâlihi mine'd-düyûni yekûnü'd-deyni lehum lâ-yecûzü's-sulh" mes'elesine fehvâsınca sulh-ı mezbûrun adem-i cevâzına ba'de'l-hükm vekîl-i mûmâileyh efendinin müvekkilesi mezbûre Fâtıma'ya alâ tarîkı li'z-zekeri misli hazzi'l-ünseyeyn babası müteveffâ-yı mezbûrun cemî'-i muhallefâtından isâbet eden hisse-i şer'iyyesini vekîl-i müşârunileyh efendiye edâ ve tesellümlerine merkûmân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa'ya tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa, Mustafa Beşe [b.] Ömer Beşe, es-Seyyid İbrahim Çelebi, es-Seyyid Hüseyin Mehmed, Ahmed Beşe b. Mehmed

[s.30/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Saliha bt. Hacı Osman'ın verasetinin eski zevci Ahmed Bey ile oğulları Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi arasında taksim edilmesi

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem müteveffîye olan Saliha bt. Hacı Osman nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûkesi fahrü'l-akrâ[n] Ahmed Bey ile sulbî oğulları Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık olduğdan sonra müteveffîye-i mezbûre Saliha'nın zevci mûmâileyh Ahmed Bey meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde

işbu râfi' u'l-kitâb mezbûrân Mehmed Çelebi ve Hasan nâm kimesneler taraflarından zikr-i âti's-sulh tasdîke bi-mâ hüve nehci's-şer'î vekâleti sâbite olan Ahmed Efendi b. Abdülbaki nâm kimesne mahzarında müşârunileyh Ahmed Bey bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müteveffîye-i mezbûre zevcem Saliha Hâtûn bundan akdem fevt olan zevc-i evvel Hacı Mustafa'dan intikâl eden sümün hissesini ve yine müteveffâ oğlu Bekdaş'dan intikâl eden sūdüs hissesini oğulları mezbûrân Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi yedlerinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledikden sonra müteveffîye-i mezbûre zevcem Saliha'nın menkûlât ve akâr ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl ü kesîr ve celîl [ü] hakîr cemî'-i eşyâsından ve zimem-i nâsda olan nükûdundan bana isâbet eden rub' hissemi taleb ü da'vâ sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmuşdu. El-hâletü hâzihî beynimize "es-sulhu hayr" fehvâsınca muslihûn tavassut edip müteveffîyenin cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından alâ tarîkı't-tehârüc yüz yirmi gurus nakid alıp ve yedinden mâ'adâ mezbûrân Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi'ye vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olan bin esedî gurusu dahi müteveffîye-i mezbûre zevcem Saliha Hâtûn'un muhallefâtından bana isâbet eden rub' hissemi takâs edip ba'dehû bana mezbûrân Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi zimem-i nâsda olan nükûddan nasîbim mikdârı keff-i yedimi havâle edip onlar dahi guremâ üzerine havâle-i mezbûreyi kabûl eylediklerinden sonra meblağ-ı mezbûr bin yüz yirmi gurusu bizi sulh edip ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr bin yüz yirmi gurusda yüz yirmi esedî gurusunu mezbûrân Mehmed Çelebi ve Hasan Çelebi'ye yedlerinden bi't-tamâm alıp ve meblağ-ı mezbûr bin gurus deynimi dahi rub' hisse takâs edip mezbûr onun zimmetlerinin müteveffîye-i mezbûrenin muhallefâtı ve ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsını ve nükûduna müte'allik cemî'-i de'âvîden ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm muhallefât-ı müteveffîye-i mezbûreye müte'allik benden bizzât veya bi'l-vâsita da'vâ sudûr eder ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm -ebbedehumullahu te'âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm- mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde mukırr-ı mûmâileyh Ahmed Bey'in ikrâr-ı meşrûhası[nı] vekîl-i mezbûr kabûl ve mücebince mezbûrân Mehmed ve Hasan Çelebi'nin ibrâ-i zimmetlerine ve sulh-ı mezbûrun sıhhat-i cevâzına hüküm birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elef

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-imâm, Seyyid Hacı Mehmed b. Mahmud,

Mahmud Ağa b. Ramazan Beşe, Ebubekir Çelebi b. Abdülmuhsin, es-Seyyid Hasan Çelebi hatîb-i sâbık ve gayruhum

[s.30/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden vefat eden Habil Beşe'nin verasetinin kızı Fatma bt. Habil Beşe ile oğulları Hasan Beşe ve Hacı Mustafa arasındaki taksimde sulh sağlandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sâkinelerinden Fâtıma bt. Habil Beşe nâm hâtûn tarafından zikr-i âti's-sulh ve'l-ibrâ olup mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyeye ile ârifân olan Hacı Mehmed b. Hasan ve Halil Beşe b. Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite fahrü'l-vâ'izin es-Seyyid İsmail Efendi b. Mollâ Süleyman meclis-i şer'-i şerîf-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Mustafavî'de "işbu râfi'ûnü'l-kitâb müvekkilemle mezbûre Fâtıma'nın li-ebeveyn karındâşlar Hasan Beşe ve Hacı Mustafa ve yine müvekkilesinin li-ebeveyn karındâşı olup işbu gâibü'l-meclis Mehmed Çelebi'nin vekîl olan mezbûr Hasan Beşe mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa nâm kimesnelerden asâleten ve karındâşları mezbûr Mehmed Çelebi tarafından vekîl oldukları hasebiyle müvekkilem mezbûre Fâtıma'ya babaları müteveffâ-yı mezbûr Habil Beşe'nin menkûlât, akâr ve esâs-ı [31] beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye ve mevâşî kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur ve zimem-i nâsda olan nükûdundan müvekkilem mezbûre Fâtıma'ya irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şer'iyyesini karındâşları mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa'dan bi'l-vekâle da'vâ sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuş idi. El-hâletü hâzihî "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" hadîs-i şerîfî fehvâsınca beynimizde muslihûn tavassut edip müteveffâ-yı mezbûrun menkûlât, akâr ve mevâşî ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc yüz seksen esedî gurus nakid ve iki sîm kılıç ve iki sîm kurâde ve üç sîm balta ve iki sîm rahta bizi sulh edip ben dahi vekâletim hasebiyle sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yüz seksen esedî gurusu ve mârru'z-zikr kılıç ve kurâde ve balta ve rahtları bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledikten sonra yine meclis-i mezbûrda kütüb-i fikhiyeden *İbn Melek*'den "innehu yebî'üne kefâ min temme ev yahvîhi ve yakdirü'd-deyni temme yühibbuhum ale'l-guremâ" mes'elesi fehvâsınca mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa müteveffâ babaları Habil Beşe'nin zimem-i nâsda olan nükûdundan müvekkilem mezbûre Fâtıma'nın nasîbi mikdârı

meblağ tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bana bir sammûr kürk bey' u teslim edip ben dahi iştirâ ve teslim eyledikten sonra zimem-i nâsda olan meblağı mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa'ya havâle edip onlar dahi havâle-i mezbûreyi kabûl eyledikten sonra müteveffâ-yı mezbûr Habil Beşe'nin cemî' teslim-i mâl ıtlâk olunup eşyâsına ve zimem-i nâsda olan nûkûduna ve'l-hâsıl müteveffâ-yı mezbûrun mîrâsına müte'allik cemî'-i de'âvîden mezbûrân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa ve müvekkilleri mezbûrun zimmetlerini bi'l-vekâle ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledim, ba'de'l-yevm müteveffâ-yı mezbûr Habil'in mîrâsına müte'allik bende veya müvekkilem mezbûre Fâtîma'dan bizzât veya bi'l-vâsıta da'vâ sâdır olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm - ibkâhumullahu te'âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm- mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde mukırr-ı mûmâileyh efendinin bi'l-vekâle sâdır olan ikrâr-ı meşrûhasını el-mukarru lehe'l-merkûmân Hasan Beşe ve Hacı Mustafa asâleten ve vekâleten vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın sulh ve ibrânın sıhhat-i cevâzına hüküm birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Allahverdi Ağa ez-za'îm, Circis Ağa, Peri Beşe serdâr, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Mollâ İlyas, Rasûl b. Ahmed, Hacı Bali, Hacı Hasan b. Abdüllatif, Seyyid Bekir Sofu [b.] Mehmed, Osman b. Maksud, Abdullah b. Ömer, Süleyman Beşe b. Yusuf ve gayruhum

[s.31/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim b. Osman'ın küçük oğlu Mehmed'e kalan mallarını muhafaza için vasi yapılan Hatice Hatun'a vekil olarak Mustafa b. Ömer'in tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrahim b. Osman nâm müteveffâdan sagîr oğlu Mehmed'e irs-i şer' ile intikâl eden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfza bir vasî nasbı lâ-büd olmağın kıbel-i şer'-i mutahharadan mezbûre Hadice'yi sagîr-i mezbûrun emvâlini zabt ve ahvâlini hıfza vasî nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesin edâya müte'ahhid oldukdan sonra mezbûre Hadice düşen umûruna tarafından yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa b. Ömer nâm kimesneyi vekîl ve menâbına nâib nasb u ta'yîn edip ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî 23 min Receb li-sene [10]81

Şuhûdül-hâl: Mehmed Ömer, Mustafa Ali, Ebulkasim b. Bali, Şeyh Ali b. Rıdvan, Hüseyin b. Hasan ve gayruhum

[s.32/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ayşe b. İsmail'in babasından intikal eden bağ ve evlerini Veli b. Hüseyin'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinelerinden Aişe bt. İsmail nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'u'l-kitâb Veli b. Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "babamdan müntakile silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Mollâ Halil mülküne ve bir tarafı Ali mülküne ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd olan hisse menzillerim dâhilinde olan tecemmülât ile tevâbi' ve levâhıkı ile ve yine medîne-i mezbûreye tâbi' Behrimaz nâhiyesinde vâki' bir tarafı İsmail mülküne ve bir tarafı Kürd Ali mülküne ve bir tarafı Ebebekir mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile [mahdûd] olup yine müteveffâ-yı babamdan irs-i şer' ile intikâl edip kendi hisseme düşen bir kıt'a kütük bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve cemî'-i tevâbi' ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Veli'ye on beş esedî guruşa bey' u teslîm edip ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve teslîm eyledikten sonra mârru'z-zikr bağ ve menzillerin semeni olan meblağ-ı mezbûr on beş guruşu merkûm Veli yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ ve menziller mezbûr Veli'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Es-Seyyid Hüseyin değirmenci, Ebubekir b. Hacı Bayram, Ömer b. Ebubekir, Monlâ Osman el-imâm, Mustafa b. Velican, es-Seyyid İbrahim b. es-Seyyid İsmail

[s.32/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Hacı Süleyman'a vefat eden kardeşi Piruze'den kalan miras davası hususunda Piruze'nin kocası Seyyid Muhsin b. Mevlud ile sulh sağlandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Aişe bt. Hacı Süleyman nâm hâtûn tarafından zikr-i âti's-sulh ve ibrâya vekîl olup mezbûreyi

ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Murtaza b. Ali ve Seyyid İbrahim b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Seyyid Muhsin b. Mevlud nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'u'l-kitâb Mehmed Çelebi b. el-Hâc Süleyman Efendi mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "mezbûr Muhsin Çelebi'nin bundan akdem müteveffîye olan zevcesi Piruze nâm müteveffîye müvekkilem mezbûre Aişe ile li-eb karındâşlar olup müteveffîye-i mezbûreden kendüye irs-i şer'îyye intikâl eden hisse-i şer'îyyesini mezbûr Muhsin Çelebi'den taleb [ü] da'vâ sadedinde iken beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmuşdur. El-hâletü hâzihî beynimize "es-sulhu hayr" fehvâsınca muslihûn tavassut edip yine müteveffîye-i mezbûrenin ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsı mukâbelesinde yirmi esedî guraşa sulh edip ben dahi sulh-ı mezbûru vekâletim hasebiyle kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yirmi guraşu mezbûr Muhsin Çelebi yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyleyip mezbûr Muhsin Çelebi'nin zimmetini müteveffîye-i mezbûre Piruze'nin mîrâsına müte'allik cemî'-i de'âvîden ibrâ vü ıskât eyledikten sonra vekîl-i mezbûr Seyyid Muhsin yine meclis-i mezbûrda merkûm Mehmed mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Muhsin Çelebi'nin zimmetinde müteveffîye-i mezbûre on bin akçe mehr-i müecceli vardır, meblağ-ı mezbûrdan dahi müvekkilem mezbûre Aişe'ye hisse isâbet eder, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Muhsin Çelebi cevâbında "müteveffîye-i mezbûre zevcem Piruze hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde on bin akçe mehr-i müecceli bana hibe-i sahîha-i şer'îyye edip ben dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve kabûl eyledim" deyü mukâbele edicek mezbûr Mehmed Çelebi'nin kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Mehmed Çelebi b. Monlâ Zekeriya ve Seyyid Ali b. Seyyid Mahmud nâm kimesne[ler] minvâl-i meşrûh üzere şehâdet edip şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mücebince hibenin sıhhatine ba'de'l-hükm vekîl-i merkûm Seyyid Mehmed bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Ebubekir Çelebi b. Halil, Ali Çelebi b. Mollâ Osman, İbrahim Beşe b. Ali, Osman Çelebi b. İbrahim, Hacı Mahmud b. Rıdvan

[s.32/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Ayşe bt. Abdullah'ın verasetinin Seyyid İsmail b. Hacı Ömer'e ait olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Aîşe bt. Abdullah nâm müteveffîyenin bi-hakkı'l-velâ [ve]râseti Seyyid İsmail b. Hacı Ömer nâm kimesneye münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Seyyid İsmail tarafından zikr-i âti's-sulh ve ibrâya vekîl olan Mahmud b. Seyyid Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımüt-teşrîfde işbu râfî' u'l-kitâb müteveffîye-i mezbûre Aîşe'nin zevcinden ve sulbiye oğlu Hasan'dan irs-i şer'î ile intikâl eden muhallefâtına vâzî' u'l-yed olan Na'lbend Usta İbrahim b. İsa nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "müteveffîye-i mezbûreden bi-hakkı'l-velâ irs-i şer'î ile müvekkilim mezbûr Seyyid İsmail'e intikâl eden muhallefâtını taleb ü da'vâ sadedinde [33] beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuş idi. El-hâletü hâzihî beynimize muslihûn tavassut edip bizi mezbûr Usta İbrahim ile "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca Attârlar sükûnda vâkı' bir tarafı Kazoğlu dükkânına ve bir tarafı vakıf dükkâna ve bir tarafı demirci dükkânına ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ve yüz gurus kıymetli bir bâb attâr dükkânı ile bir hammâm leğen ve bir sini ve bir tâbeye bizi sulh edip ben dahi vekâletim hasebiyle sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan mârru'z-zikr dükkân ile hammâm leğeni ve siniyi ve tâbeyi mezbûr Usta İbrahim yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz edip merkûm Usta İbrahim'in zimmetini müteveffîye-i mezbûrenin muhallefâtına müte'allik cemî'-i de'âvîden ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât nâmıyla ıskât eyledim. Eğr ba'de'l-yevm benden veya müvekkilemden müteveffîye-i mezbûrenin muhallefâtına müte'allik da'vâ sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdi min şehr-i Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Bey b. Davud Beşe, ehûhu Mustafa Ağa, Mahmud Çelebi b. Yakub, Hasan Beşe b. Abdülkerim, es-Seyyid Ahmed Çelebi en-nakîb ve gayruhum

[s.33/b.1] Harput ahalisinden Tüccar Şaban oğlu Ömer'in nişanlısı olan Rahime bt. Ali'ye gönderdiği eşyaları geri alıp kendisiyle bir alâkasının kalmadığını mahkemede ifade ettiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden Tüccâr Şaban oğlu Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi'atü'l-kitâb bundan akdem nâmzâdı olan Rahime bt. Ali nâm bikr-i bâliğa tarafından zikr-i âti'l-ibrâyı tasdîke vekîl olup vekâleti bi-mâ hüve nehci's-şer'î sâbite olan mezbûre Rahime'nin karındâşı Mustafa Çelebi b. Ali nâm kimesne mahzarında merkûm Ömer bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "vekîl-i merkûm Mustafa'nın müvekkilesi mezbûre Rahime benim nâmzâdem olduğu hinde kadîmü'l-eyyâmdan bu âna gelince olageldiği üzere Rahime'ye irsâl eylediğim ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâmı mezbûrenin vekîl ve karındâşı olan mezbûr Mustafa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyleyip nâmzâda müte'allik cemî'-i de'âvîden mezbûre Rahime'nin zimmetini ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm mezbûre Rahime her kimi murâd ederse nefsinı tezvîc eylesin, benim bir vechile alâkam kalmadı" dedikde mukırr-ı mezbûr Ömer'in vech-i muharrer üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm Mustafa bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Şa'bâni'l-mu'azzam li-seneihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Seyyid Osman b. Nizameddin, Süleyman b. Yusuf, Rasûl b. Mahmud, Hüseyin Beşe b. Ebubekir, Abdullah b. Abdullah ve gayruhum

[s.33/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Davidik v. Melik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye zimmîlerinden Davidik v. Melik nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' sâkin olduğum menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz cemî' tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz kırk beş guruş deynim mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' u tefvîz eyledim. Ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müştêrâsı [34] ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikden sonra mezbûr zimmî yine i'âde-i kelâm edip "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum, tarla müşârunileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan

mahsûl beynimezde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ sâlifü'z-zikr tarlaların sâlyânesi vâki' oldukda benim üzerime olsun" dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Ağa ez-za'îm, Hacı Süleyman Efendi, İsmail Beşe b. Kara Mehmed, Mollâ Mevlud el-imâm, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed

[s.34/b.1] Tadım köyü ahalisinden zimmi Pilo v. Niko'nun ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye sâkinlerinden Pilo v. Niko nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi tevâbi'i ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz cemî tarlalarımı ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz esedî gurus deynim mukâbelesinde bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra merkûm dahi yine meclis-i mezbûrda ikrâr edip mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan, bakar ve amel benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Süleyman Çelebi b. Veli Bey, Hacı Beşe b. Veli, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Mustafa Çelebioğlu, Mahmud Beşe b. Mehmed, Mehmed Çelebi el-imâm ve gayruhum

[s.34/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Markir v. Körkik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye zimmîlerinden Markir v. Körkik nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-vesîka Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi ve tarlalarımın ve harman

yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yetmiş beş guruş mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlû hâvî bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i bey' de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr meziller ve tarlalar ve arman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî meclis-i mezbûrede ikrâr edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum, tarla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Ağa ez-za'îm, Hacı Süleyman Efendi el-kâtib, İsmail Beşe b. Kara Mehmed, Mollâ Mevlud el-imâm, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed ve gayruhum

[s.34/b.3] Tadım köyü zimmilerinden Aleksan Keşiş'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput i'mâlinden Tadım nâm karye zimmîlerinden Aleksan Keşiş nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi'u'l-vesîka fahrü'l-akrân Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum cemî' mülk menzillerimi tevâbi'i ile ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz ma'lûmü'l-hudûd tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz kırk beş guruş deynim mukâbelesinde sâlifü'z-zikr menzillerimi ve tarlalarımı ve harman yerlerimi müşârunileyh ağaya bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda [35] iştirâ ve teslîm eyledi, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr bezîrhâne ve tarlalar ve harman yerleri ve menziller mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun, benim alâkam yokdur" dedikten sonra merkûm Aleksan Keşiş yine meclis-i mezbûrda ikrâr eder ki, "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile, tohum, tarla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûlât beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî'l-yevmi'l-âşir min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Süleyman Çelebi b. Veli Bey, Mustafa Çelebi, Mahmud Beşe b. Mehmed ve gayruhum

[s.35/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Tomak v. Manik'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye zimmîlerinden Tomak v. Manik nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-vesîka Ömer Ağa mahzarında ikrâr u i‘tirâf edip "silk-i mülkümde olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd sâkin olduğum menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ inde'l-ahâlî ma‘lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma‘rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz guruş deynim mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘ u teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey‘de iştirâ ve teslîm eyledi, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî yine meclis-i mezbûrda ikrâr edip "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum, tarla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" dedikde gıbbe't-tasdikî's-şer‘î mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn

[s.35/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Kâbil v. Ohenk'in ev, bağ, bahçe, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye sâkinlerinden Kâbil v. Ohenk nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-a‘yân Ömer Ağa mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "karye-i mezbûre dâhilinde vâki‘ lede'l-cîrân ma‘lûmü'l-hudûd sâkin olduğum mülk menzillerimi cemî‘-i tevâbi‘i ileve yine karye-i mezbûre toprağında vâki‘ taht-ı tasarrufumda olan bağ ve bağçemi ve yine ma‘lûmü'l-hudûd sulu ve susuz tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ altmış iki guruş deynim

mukābelesinde bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zik akārât ve menziller mûmâileyh Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra yine merkûm Kâbil zimmî meclis-i mezbûrda ikrâr edip "müşârunileyh Ömer Ağa'ya tarîk oldum, şol şart ile ki tohum, torla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.36/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Heros v. Meşih'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye zimmîlerinden Heros v. Meşih nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' inde'l-ahâlî ma'lûmetü'l-hudûd sâkin olduğum cümle menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufunu ve harman yerlerimi ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ elli sekiz guruş deynim mukābelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarla ve menziller ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra merkûm zimmî yine meclis-i mezbûrda ikrâr edip "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" deyü ikrâr u i'tirâf etmeğin kayd şüid.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.36/b.2] Tadım köyü zimmilerinden Hokes v. Nikegos'un ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye zimmîlerinden Hokes v. Nikegos nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî

ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' inde'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olup Makdisi'den aldığım sulu ve susuz tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile bey' u tefvîz ve teslim eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve tefevvûz ve tesellüm eyledi, ba'de'l-yevm menziller ve tarlalar müşârunileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır" dedikten sonra yine ikrâr eder ki, "mûmâileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum ve tarla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ harcı dahi üzerime olsun" dedikde kayd şüd.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Receb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Ağa ez-za'îm, Hacı Süleyman Efendi, İsmail Beşe b. Kara Mehmed, Mollâ Mevlud el-imâm, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed ve gayruhum

[s.36/b.3] Tadım köyü ahalisinden Körkik v. Pahtek'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tadım nâm karye sâkinlerinden Körkik v. Pahtek nâm zimmî mahfîl-i kazâda işbu râfi'u'l-kitâb Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' sâkin olduğum cümle menzillerim ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' sulu ve susuz cümle taht-ı tasarrufumda olan tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz esedî [guruş] deynim olup mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' u tefvîz eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur" dedikten sonra merkûm yine ikrâr edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum, torla mûmâileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde münâsafe üzere taksîm oluna" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.37/b.1] Sürsürü köyü zimmilerinden Aleksan Keşiş ve Marker v. Evanes'in Ahmed Bey'e 100 esedî kuruş borçları olduğu / Vakıf mütevellisi olan Aleksan Keşiş'in venke vakfedilen tarlaları Ahmed Bey'e kiraya verdiği / Aleksan Keşiş'in tohum ve tarla Ahmed Bey'den, iş ve hayvan gücü kendisinden olmak üzere söz konusu tarlaları işletip elde edilecek ürüne ortak olduğu

Medîne-i Harput kazâsı muzâfâtından Sürsürü nâm karye zimmîlerinden karye-i merkûmede vâki' venkin keşişi Aleksan ve Marker v. Evanes nâm zimmîler mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Ahmed Bey nâm kimesne tarafından müseccel vekîl olan mezbûr Ahmed Bey'in karındâşı Süleyman b. Rıdvan nâm kimesne mahzarında asâleten ve kefâleten her biri ikrâr eder ki, "mezbûr Süleyman Bey'in müvekkili merkûm Ahmed Bey'e vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ dört yüz esedî [guruş] deynimiz olup ve bundan mâ'adâ Aleksan Keşiş yine meclis-i mezbûrda ikrâr edip sâlifü'z-zikr venk âyîn-i bâtilımız üzere vakfının mütevellîsi olup tevliyetim hasebiyle sâlifü'z-zikr venke mevkûf olan tarlaların on altı kile tohum istî'âb eder tarlalardan gayrı cümle-i venke mevkûf olan tarlaları beş sene tamâmına değin mezbûr Ahmed Bey bir müd buğday ve bir müd arpaya icâre edip mezbûr Süleyman dahi bi'l-vekâle istîcâr eyledikten sonra mezkûr buğday ve arpayı vekîl-i mezbûr Süleyman Bey yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalara her ne murâd ederse onu zirâ'at eylesin" dedikten sonra merkûm zimmî yine meclis-i merkûmda takrîr-i kelâm edip "mezbûr Ahmed Bey'e tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum, tarla mezbûr Ahmed Bey'den, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkı'l-münâsafe taksîm oluna ve tarlalara isâbet den sâlyâne üzerime olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Şa'bân li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Peri Ağa serdâr, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Yunus Ağa b. Mehmed, Süleyman Beşe b. Yusuf, Abdullah b. Ömer

[s.37/b.2] Tadım köyü ahalisinden zimmi Nurha v. Mesk'in e, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput i'mâlinden Tadım nâm karye sâkinlerinden Nurha v. Mesk mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb Ömer Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' sâkin olduğum

menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh Ömer Ağa'ya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ elli guruş deynim mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' u tefvîz ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz eyledi, ba'de'l-yevm menziller ve tarlalar ve harman yerleri mûmâileyh ağanın mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yoktur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra yine merkûm zimmî i'âde-i kelâm edip" müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şol kavil ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan, amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna ve bundan mâ'adâ sâlifü'z-zikr toprakların sâlyânesi benim üzerime olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki' kayd şüd.

Fi'r-râbi' aşer min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Ağa ez-za'îm, Hacı Süleyman Efendi, İsmail Beşe b. Kara Mehmed, Mollâ Mevlud el-imâm, Ebubekir Beşe [b.] Abdüssamed

[s.38/b.1] Tadım köyü zimmilerinden Vartik v. Hazer'in ev, tarla ve harman yerlerini Ömer Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye zimmîlerinden Vartik v. Hazer nâm zimmî mahfil-i kazâda işbu râfi' u'-kitâb Ömer Ağa mahzarında ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup karye-i mezbûre dâhilinde vâki' lede'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd sâkin olduğum cümle menzillerimi ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' inde'l-ahâlî hudûdu ma'lûm taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımın ve harman yerlerimin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mûmâileyh ağaya vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz yirmi esedî guruş deynim mukâbelesinde tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' u tefvîz ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tefvîz ve tesellüm eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve tarlaların ve harman yerlerinin hakk-ı tasarrufu mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsı ve mülk-i müfevvezâdır, benim alâkam yoktur" dedikten sonra merkûm zimmî yine ikrâr edip "müşârunileyh ağaya tarîk oldum, şol şart ile ki, tohum ve tarla müşârunileyh ağadan ve amel ve bakar benden olup hâsıl olan mahsûl beynimizde alâ tarîkî'l-münâsafe taksîm oluna" dedikde mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn, sâbıkûn

[s.38/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Mehmed'in küçük yaştaki kızları Asiye ve Emine'ye Elif Hatun'un vasiye tayin edildiği

Nasbü'l-hâkimi'l-muvakkı'-ı i'lâhu el-mütevakkı'u rızâi mevlâhu râfi'atü hâze'l-kitâb Elif bt. () nâm vasiyyeten li-tesviyeti umûri's-sagîreyni'l-med'uvvîn Asiye ve Emine veledey Mehmed el-müteveffâ ibnehume'l-mezbûr min kıbeli sâkinen bi-mahalleti Meydan min mahallâti medîneti Harput el-mahmiyye ve li-hıfzıyeti umûrihime'l-müstakilleti ileyhâ ebîhime'l-müteveffıye'l-mezbûr habitat ahvâlihima ilâ âvânî rüşdihima ve bülûğihima li-ihyâcimizâ ile'l-vasıyyi ve min cerâ zâlik.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Mollâ Ali birâderi, el-Hâc Mahmud b. Mustafa Efendi ve gayruhum

[s.38/b.3] Salâhane mahallesi ahalisinden Zülfikar b. Muzaffer'in evlerini vefat eden oğlu Ali'nin çocukları olan Safir ve Mevlud'a satıp 40'ar kuruşunu Safir ve Mevlud'a, 20 kuruşunu da kölesi Süleyman'a hibe ettiği

Medîne-i Harput mahallâtından Salâhane mahallesi sâkinlerinden Zülfikar b. Muzaffer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde "işbu râfi'u'l-kitâb bundan akdem fevt olan sulbî oğlum Ali'nin oğulları Safir ve Mevlud nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr u i'tirâf edip silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Bahar nâm kimesne mülküne ve bir tarafı Mansur oğlu Osman Beşe mülküne ve bir tarafı Süleyman Çelebi mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan altı bâb menzillerimi avlusuyla ve tevâbi'i ile mezbûrân Safir ve Mevlud'a tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile yüz esedî guruşa bey' u teslîm edip onlar dahi iştirâ ve teslîm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr menzillerin semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz esedî guruşun kırkar guruşunu mezbûrân Safir ve Mevlud'a ve yirmi guruşunu dahi işbu hâzır anı'l-meclis abd-i memlûküm Süleyman nâm kimesnelere hibe-i sahîha-i şer'ıyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyledim, onlar dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve kabûl eylediler, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller mezbûrân Safir ve Mevlud'un mülk-i mevhûblarıdır, vechen mine'l-vücûh alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Bali b. Hüseyin, Ekmekçi Hacı Ebubekir, Uzun Mehmed, Mustafa b. İsmail, Tanak oğlu Abram, Mezid oğlu Süleyman, Kassâb Kaya, Biço Halil, ehûhu Mevlud ve gayruhum

[s.39/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ömer Bey b. Ali Bey'in Kesrik köyündeki tarlasını Mustafa Ağa b. Davud Beşe'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Ömer Bey b. Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi' u'l-kitâb Mustafa Ağa b. Davud Beşe tarafından zikr-i âti'l-bey' ve tefvîz tasdîke bi-mâ hüve nehci's-şer'î vekâleti sâbite olan Süleyman Çelebi b. Veli nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Kesrik nâm karye toprağında vâki' bir tarafı müşteri-i mezbûr Mustafa Ağa'ya ve bir tarafı Bekdaş Bey tarlasına ve bir tarafı Bağik ve bir tarafı karye-i Hırhik'e giden tarîk ile mahdûd olup tahmînen sekiz kile tohum istî'âb eder tarlaman hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Mustafa Ağa'ya tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrede tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr on yedi guruşu mezbûr Mustafa Ağa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, sâlifü'z-zikr tarla ve suyun hakk-ı cereyânı mezbûr Mustafa Ağa'nın mülk-i müfevvezadır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde kayd şüdü.

Fî selhi Cemâziyelâhire li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-imâm, Seyyid Hacı Mehmed b. Mahmud, Mehmed Bey b. Mustafa, ehûhu Hasan Bey, Ebubekir b. Davud, Neccâr Ömer ve gayruhum

[s.39/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Asiye bt. Mehmed'in ayrıldığı eşi Molla Ali'den iddeti tamamlanana kadar nafakasını aldığı / Asiye Hatun'un kızı Emine için talep etmesi halinde Molla Ali'nin nafaka ödeyeceği

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Asiye bt. Mehmed nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-ikrâra vekîl olup bi-mâ hüve nehci's-şer'î vekâleti sâbite olan Ahmed Beşe b. Hüseyincan nâm kimesne mahfil-i kazâda râfi' u'l-kitâb müvekkilesi mezbûre Asiye'nin zevc-i mutallakı merkûm Mollâ Osman [Ali] nâm

kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûr Asiye zevce-i mutallakı merkûm Mollâ Ali'nin şer'an üzerine lâzım gelen iddeti tamâm oluncaya değin nafaka ve süknâsından ve sulbiye sagîre kızı Emine'nin nafakasından merkûm Mollâ Ali'nin zimmetini ibrâ eyledim, şol şart ile ki müvekkilem mezbûre Asiye'den sulbî kızı mezbûre Emine'yi talep etmeye, her ne zamân sagîre-i mezbûreyi talep ederse müvekkilem dahi yine nafaka ve süknâsına rücû' eylediğini merkûm Mollâ Ali kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb u terkîm olundu.

Fî gurreti Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

[s.39/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden merhum Musli'nin kız çocukları olan Bayram ve Sultan hatunlara ve daha önce vefat eden erkek kardeşleri Saraç Ebubekir'in hanımı Ümmü bt. Ebubekir'e kalan bağ ve evlerin hisselerine göre taksimi

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Bayram ve Sultan bintey Musli nâm hâtûnlar meclis-i şer'-i şerîfde bundan akdem fevt olan li-ebeveyn karındâşları Sarrâc Ebubekir b. Musli nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Ümmü bt. Ebubekir nâm hâtûn mahzarında her biri da'vâ edip "mezbûre Ümmü'ye karındâşımız merkûm Ebubekir'in vefâtından sonra ber-vech-i iştirâk babamızdan irs-i şer'î ile intikâl eden Uzan nâhiyesinde bir kıt'a hezerân bâğı ve Meydan mahallesinde vâki' mükemmel menzillerimiz kable'l-kısme bâkî kalmışdır, hâlâ mezbûre Ümmü'ye suâl olunup nısf hissemizi aliverilmek murâdımızdır" dediklerinde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr "fi'l-hakîka müdde'iyân-ı mezbûretân Bayram ve Sultan bundan akdem fevt olan zevcem mezbûr Ebubekir ile li-ebeveyn karındâşlar olup mârru'z-zıkr bâğ ve menziller ve kaliçe, babaları mâlî olup beynlerinde kable'l-kısme müşâ' u müşterek bâkî kalmışdır" deyü bi-tav'ihimâ mezbûre Ümmü ikrâr u i'tirâf etmeğın mücebince sâlifü'z-zıkr bâğ ve menzillerden ve kaliçeden mezbûrânın hisse-i şer'iyyelerini edâya mezbûre Ümmü'ye ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Çelebi, Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Hacı Bali

[s.40/b.1] Harput ahalisinden Yusuf Bey b. İbrahim'in Ahmed Ağa'ya sattığı evleri daha sonra kiraladığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Yusuf Bey b. İbrahim meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfî‘u'l-kitâb Ahmed Ağa b. () nâm kimesne mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "mezbûr Ahmed Ağa'ya bundan akdem hüccet-i şer‘iyye ile bey‘ eylediğim menzilleri Recebû'l-mürecceb'in yirmi üçüncü gününden sekiz ay tamâmına değin tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî icâre-i sahîha ile yirmi esedî guruşa istîcâr eyledim" deyü ikrâr u i‘tirâf etmeğın mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm Ahmed Ağa şifâhen kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Bey b. Ramazan Beşe, Na‘lbend İbrahim, Neccâr Hasan Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.40/b.2] Harput ahalisinden Mahmud Beşe b. Mehmed'in esir alması karşılığında kılıç, bıçak ve kavanoz verdiği Osman Beşe'nin Mısır'da vefat etmesiyle söz konusu eşyanın bedellerinin terekesine el koyan kardeşi Ebubekir b. Mehmed'den alınması

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfî‘u'l-kitâb Mahmud Beşe b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘de medîne-i mezbûre sükkânından olup bundan akdem mahmiyye-i Mısır'da bi-emrillahi te‘âlâ vefât eden Osman Beşe'nin muhallefâtına vâzı‘u'l-yed olan li-ebeveyn karındâşı Ebubekir b. Mehmed nâm kimesne mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Ebubekir'in karındâşı müteveffâ-yı mezbûr Osman Beşe'ye târîh-i kitâbdan altı sene mukaddem benim için bir esîr alıver deyü bir sîm kılıç ve on beş gurus kıymetli bir sîm yeniçeri bıçağı ve bir yeşil kavanoz vermiş idim, hâlâ bana esîr alıvermeyip târîh-i kitâba gelince vilâyete gelmeyip mahmiyye-i mezbûrede vefât etmekle sâlifü'z-zikr eşyâlarım zimmetinde bâkî kalmışdır, suâl olunup takrîrû't-tahrîr ve muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan mârru'z-zikr eşyâların kıymeti alıverilmek mat[l]ûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr mezbûr Ebubekir cevâbında "müteveffâ-yı mezbûr karındâşı Osman Beşe'nin muhallefâtına vâzı‘u'l-yed olduğunu ikrâr u i‘tirâf velâkin müdde‘î-i mezbûr Mahmud Beşe'nin târîh-i mezbûrda sâlifü'z-zikr eşyâları müteveffâ-yı mezbûr Osman Beşe'ye hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde verdiğini münkir ve adem-i alem ile cevâb vericek müdde‘î-i mezbûr Mahmud Beşe'den müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Ömer Beşe b. Mevlud

ve Ebubekir b. Yitilmiş nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakika müdde'î-i mezbûr Mahmud Beşe sâlifü'z-zikr kılıç ve bıçağı ve kavanozu târîh-i mezbûrda müteveffâ-yı mezbûr Osman Beşe'ye bizim huzûrumuzda bir esîr almak için vermişdir, biz bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra sâlifü'z-zikr eşyâlar mevcûd olmadığına binâen ol vakitte kıymetleri ne olduğu sikât-ı müslimînden Ömer ve Ebubekir nâm kimesnelerden suâl olundukda kılıcın kıymeti otuz beş guruş ve kavanozun kıymeti on beş guruş olduğunu haber verdiklerinden sonra müdde'î-i mezbûr Mahmud Beşe'ye mârru'z-zikr eşyâları müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında almadığına ve hibe eylemediğine ve turuk-ı şer'iyyeden bir tarîk ile zimmetini ibrâ eylemediğine yemîn teklîf olundukda ol dahi alâ vefkı'l-mes'ûl yemîn billahi'l-aliyyi'l-a'lâ etmeğin mücebince sâlifü'z-zikr eşyâların kıymetlerini edâya ve müdde'î-i mezbûra teslimine merkûm Ebubekir'e ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, Mehmed Çelebi b. Mevlûd, Ali b. Cuma, Hacı Ömer Ağa, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Ebubekir Kethüdâ şehîr ve gayruhum

[s.41/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mihir Hatun'un evini sağ iken Hadice bt. Ebubekir'e hibe ettiğinden vârisi Cafer'in hak iddiasında bulunamayacağı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem müteveffîye olan Mihir nâm hâtûnun vârisi olan Cafer nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu bâ'isetü'l-kitâb Hadice bt. Ebubekir nâm hâtûn mahzarında takrîr-i da'vâ edip "müteveffîye-i mezbûrenin mahalle-i mezbûrede ve bir tarafı Maktud mülküne ve bir tarafı Şanoğlu mülküne ve iki tarafı tarîk-ı âm ile mahdûdü'l-hudûd olan menziline fuzûlen müdâhale eder, suâl olunup men' olunması murâdımdır" dedikte gıbbe's-suâl mezbûre Hadice Hâtûn cevâbında "müteveffîye-i mezbûre hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde bana hibe-i sahîh-i şer'î ile hibe edip ben dahi ittihâb [ve] kabûl ve kabz eyledim" deyü def'le cevâb vericek mezbûre Hadice'den takrîrine muvâfık u mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Receb b. Bektaş ve Mehmed b. Şano nâm

kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda fi'l-vâki' mezbûre Mihir Hâtûn hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde mezbûre Hadice menzil-i mahdûd-ı mezbûru hibe-i sahîh-i şer'iyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyledi, biz bu husûs-ı mezbûra şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûl[de] vâkı'a oldukdan sonra mezbûr Cafer mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' ale'l-vukû' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fi evâsıtı şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe b. Kanber, Süleyman Çelebi b. Kara Mehmed, Ebubekir Beşe bin Abdurrahman, Süleyman Beşe [b.] Berber Yusuf, Mustafa b. Ömer Beşe ve gayruhum

[s.41/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Ömer b. Budak'ın bağını etrafındaki ağaçlarla birlikte Ahmed Beşe b. Rıdvan'da sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Perçenç nâm karye sâkinlerinden Ömer b. Budak nâm kimesne tarafından Ebubekir Çelebi b. Hazar ve Osman b. Rüstem nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan karındâşı Ebubekir nâm kimesne vekâleten ve kendi tarafından asâleten [akd-i] meclis [olunup] yine karye-i mezbûrede işbu râfi'ul-kitâb Ahmed Beşe b. Rıdvan nâm kimesne mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrede vâki' silk-i mülkümde münselik bir tarafı Hüseyin mülküne ve bir tarafı Osman Bey mülküne ve bir tarafı Zülfü ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûdü'l-hudûd olan nısf tevek bağım etrâfında olan eşcârları ile mezbûr Ahmed Beşe'ye otuz esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve tesellüm eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan nısf bağ müşârunileyh Ahmed Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârını mezbûr Ahmed Beşe dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' ale'l-vukû' ihî bi't-taleb ketb u terkîm olundu.

Hurrire fi evâsıtı şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Osman Bey b. el-Hâc İbrahim, Yusuf Beşe b. Abdullah, Mahmud Bey b. Ebubekir Ağa, Asman Bey b. Ali Bey, Monlâ Şit Efendi el-müezzın, Cafer Beşe el-muhzır, Mustafa b. Ahmed, Ali b. Ma'mur, Osman Bey b. Mezid, Hatır Beşe er-recül

ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.41/b.3] Diyarbekir Valisi Ömer Paşa'nın kaymakamı olan Mustafa Efendi tarafından mübaşir tayin edilen Mahmud Bey'in akdettiği mecliste Çüngüş kazası ahalisinden Osman b. Ali'nin beygirini helâk eden aynı kazaya bağlı Elkük köyü ahalisi arasında 46 esedî kuruş karşılığında sulh sağlandığı

Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa'âdet vezîr-i rûşen-zamîr sa'âdetlü Ömer Paşa - yesserallahu mâ yeşâ'- hazretlerinin taraf-ı şerîflerinden kâimmakâmları olan fazîletlü Mustafa Efendi hazretlerinin mektûb-ı şerîfleri ile husûs-ı âti'l-beyânı tefahhus için mübaşir ta'yîn olan Mahmud Bey kulları ma'rifetiyle akd-i meclis-i âlî olunup Çüngüş kazâsı sâkinlerinden Osman b. Ali nâm kimesne meclis-i şer' de yine kazâ-i mezbûra tâbi' Elkük nâm karye ahâlîsinden Hüseyin b. Mehmed ve Hacı Hasan vesâirleri mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "ahâlî-i mezbûrûn târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem bir re's iki yaş doru bârgîrimi bıçak ile vurup helâk etmişlerdir" deyü ahvâlî i'lâm edip "ağa[-y1] merkûmu bana mübaşir ta'yîn edip bizden kırk altı esedî guruşu ıslâh eylediler, ben dahi sulh-ı mezbûru kabûl eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için benden da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Beşir Beşe er-recül, Monlâ İsmail b. Ahmed, es-Seyyid Osman b. Derviş, Ebubekir b. Mustafa ve gayruhum

[s.42/b.1] Harput ahalisinden Köseczade Ebubekir Ağa'nın Hugi köyündeki çevirmesi ile Küçükpınar'daki suyunu oğlu Fazlı Bey'e sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Köseczâde Ebubekir Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfi' u'l-kitâb sulbî kebîr oğlu Fazlı Bey mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "yine medîne-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karyede vâki' silk-i mülkümde münselik olan bir tarafı Zekeriya Efendi ve bir tarafı Kirakos zimmî ve tarafeyn[i] tarîk-ı âm ile mahdûd olan bir kıt'a çevirmem [bi]-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık mezbûr Fazlı Bey'e tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile kadîmden Küçükpınar'da cârî suyu ile yüz yirmi esedî guruşa bey' ve teslîm edip ol dahi meclis-i bey' de iştirâ ve teslîm eyledikden sonra sâlifü'z-zikr çevirmenin semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi esedî guruşu mezbûr Fazlı Bey yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz

eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr çevirme-i merkûm Fazlı Bey'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Osman Efendi el-hatîb, Monlâ Halil Velican, el-Hâc Ömer b. Mustafa Ağa, Mehmed Bey b. el-Hâc İbrahim, ehûhu Mahmud Bey, Mahmud Bey b. Bekir Ağa, Mehmed Bey b. Mevlüd, Veli Bey b. Ali Bey, Mehmed Bey b. Ali Bey, Hüseyin Bey [b.] Nuh Ağa, Ahmed b. Abdullah ve gayruhum

[s.42/b.2] Harput halkından Ebubekir Ağazade Mehmed Bey'in Hugi köyündeki tarlasını kız kardeşinin oğlu Hüseyin Bey b. Nuh Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ebubekir Ağazâde Mehmed Bey meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi' u'l-kitâb hemşirezâdesi Hüseyin Bey b. Nuh Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf [etmeğin] "medîne-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karye toprağında vâki' bir tarafı Mahmud Bey tarlasına ve bir tarafı Fazlullah Bey tarlasına ve bir tarafı tarîk-ı âmma ve bir tarafı Kehriz harkı ile mahdûd olan bir kıt'a susuz tarlaman hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Hüseyin Bey'e otuz dört kıt'a esedî guraşa tefvîz ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra sâlifü'z-zikr tarlanın semeni olan meblağ-ı mezbûru merkûm Hüseyin Bey yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr tarla mezbûr Hüseyin Bey'in mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Musli Bey, ehûhu Mahmud Bey, Mehmed Çelebi b. Yakub, Receb b. Mustafa, Mollâ Halil Velican, Ali Bey b. Veli Bey

[s.42/b.3] Çüngüş kazasına bağlı Kayışlı köyü ahalisinden Hüseyin b. Allahverdi'nin tarlalarının Karkatı köyü ahalisinden Ebubekir Çelebi b. el-Hâc Mahmud'un tasarrufunda olduğu

Çüngüş kazâsına tâbi' Kayışlı nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Allahverdi nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu râfi' u'l-kitâb yine kazâ-i mezbûra tâbi' Karıntı nâm karye sâkinlerinden Ebubekir Çelebi b. el-Hâc Mahmud nâm kimesne mahzarında da'vâ

ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Ebubekir Hüseyin Ağa mührüyle memhûr ve bin altmış beş târîhiyle tapu temessüküm mücebince mezra'a-i Mer'îye? toprağında vâki' bir tarafı Bekdaş kara taşına ve bir tarafı şimâli Havâss-ı hümayûn toprağına ve taraf-ı şarkîsi Değirmen deresine ve taraf-ı garbîsi yine Havâss-ı hümayûn toprağı ile mahdûd olan Şaban çeşmesi demekle ma'rûf mutasarrıf olduğum tarlalarımâ bî-vech mu'âraza vü müdâhale eder, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ebubekir cevâbında "işbu hudûd-ı râbî'a ile mahdûd ve münâza'un fihâ olan tarlaları işbu şâhid-i mezbûr Hüseyin Ağa'nın imzâ ve mührüyle memhûr bin altmış târîhiyle müverrah tapu temessükü ile târîh-i kitâba gelince müdde'î-i mezbûr Hüseyin'den mukaddem tasarrufumdadır" deyü cevâb vericek mezbûr Ebubekir'den müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden fahrû's-sâlihîn Abdullah Çelebi b. Ömer ve Mollâ Mehmed b. Mustafa nâm kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup "fi'l-hakîka mezbûr Ebubekir işbu hudûd ile mahdûd olan münâza'un fihâ olan tarlaları yedinde olan Hüseyin Ağa'nın imzâ ve mührüyle memhûr ve bin altmış târîhiyle müverrah tapu temessükü ile müdde'î-i mezbûr Hüseyin'den mukaddem mutasarrıf olup hâlâ tasarrufumdadır, biz bu husûsa şâhidleriz ve [43] ve şehâdet dahi ederiz" dediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûr Hüseyin bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî evâsıtı şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, el-Hâc İbrahim Efendi, es-Seyyid Mollâ Bey el-imâm, el-Hâc Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Efendi el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Veli Bey b. İbrahim Ağa, es-Seyid Bekir Sofu ve gayruhum

[s.43/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Mahmud Bey b. Bekir Ağa'nın Hugi köyündeki susuz tarlasını Hüseyin Bey b. Nuh Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Mahmud Bey b. Bekir Ağa mahfil-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb Hüseyin Bey b. Nuh Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "yine karye-i mezbûra tâbî' Hugi nâm karye toprağında vâki' bir tarafı Zekeriya Efendi'ye ve bir tarafı Şemsi tarîkına ve bir tarafı yine Hüseyin Bey'e ve bir tarafı tarîk ile mahdûd olan bir kıt'a susuz tarlamin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile mezbûr Hüseyin Bey'e

yirmi yedi esedî guruşa tefvîz ve teslîm edip ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikten sonra sâlifü'z-zikr tarlanın semeni olan meblağ-ı mezbûru merkûm yedinden bi't-tamâm alıp kabûl eyledim" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Ağa, Mehmed Beyoğlu, ehûdu Fazlı Bey, Mahmud Çelebi b. Yakub, Monlâ Halil el-müezzîn, Mehmed Bey b. el-Hâc İbrahim ve gayruhum

[s.43/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebebekir Ağa'nın Hugi köyündeki tarlalarını kız kardeşinin oğlu Hüseyin Ağa b. Nuh'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-akrân sâbık kethüdâ yeri olan Ebubekir Ağa meclis-i şer' de işbu râfî'u'l-kitâb kerîmezâdesi Hüseyin Ağa b. Nuh Ağa mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "yine medîne-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karye toprağında vâki' bağlar altında bir tarafı karye-i Saçılı'ya giden tarîk ve bir tarafı araba tarîkına ve bir tarafı **Bogoz?** harkına ve üst tarafı iki tarîka mukâbil olduğu yer ile mahdûd olan üç kıt'a tarlalarımın ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Zekerîya Efendi tarlasına ve bir tarafı künk tarîkına ve bir tarafı karye-i Şemsi tarîkına ve bir tarafı Mahmud Bey tarlasıyla mahdûd olan üç tarlalarımın ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı künk tarîkına ve bir tarafı Mahmud Bey tarlasına ve bir tarafı Mollâ Osman tarlasına ve üst tarafı Kehriz harkıyla mahdûdü'l-hudûd olan yedi kıt'a tarlamın hakk-ı tasarruflarını kadîm Kehriz suyundan cârî olan bir gün ve bir gece suyu ile sâhib-i arz ma'rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile iki yüz kırk esedî guruşa mezbûr Hüseyin Bey'e tefvîz-i kat'î ile tefvîz ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve teslîm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru merkûm Hüseyin Bey yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müfevvazıdır" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Bey b. Ebubekir Ağa, ehûhu Fazlı Bey, ehûhu Mehmed Bey, Mahmud Çelebi b. Yakub, Monlâ Halil b. Velican, Receb b. Mustafa, Veli Bey b. Ali Bey, Mehmed Bey b. Hacı İbrahim ve gayruhum

[s.44/b.1] Harput ahalisinden Ömer Çelebi b. Ali'nin Vertetil köyünden Enrik v. Menzik'teki parasını rehinde bulunan ev ve bağlarına karşılık aldığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ömer Çelebi b. Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda yine kazâ-i mezbûra tâbi‘ Vertetil nâm karyeden Enrik v. Menzik muvâcehesinde ikrâr eder ki, "merkûm zimmîde cihet-i karz-ı şer‘iyyeden kırk üç gurusı hakkım olup meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki‘ menzillerini ve bâğlar[1] rehin vaz‘ etmiş idi, hâlâ alıp zimmetini ibrâ eyledim" deyü bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf etmeğin kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Bey el-cündî, Mollâ Bekir el-müderres, Mehmed Bey b. Hacı İbrahim, Ali Çelebi b. Veli Ağa, el-Hâc Osman Palu'dan, Mehmed Yazıcı ve gayruhum

[s.44/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Yalayala İbrahim'in tek vârisi olan zevcesinden başka, kayıp olan oğlu Halil'in bulunacağı güne kadar eşyalarını zapt etmek üzere amcasının oğlu Mehmed b. Kanber'in vekil tayin edildiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yalayala İbrahim'in zevce-i metrûkesi () nâm hâtûndan gayrı zâhirde vâris-i ma‘rûfu olmayıp sulbî oğlu Halil nâm kimesne târih-i kitâbdan yirmi üç sene mukaddem mefkûd olup mefkûd-ı mezbûrun târih-i kitâba gelince hayâtı ve memâtı ve mekânı nâ-ma‘lûm olmağla mefkûd ve merkûm Halil zuhûr edinceye değin müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in menzillerini ve ism-i mâl itlâk olunur eşyâsını zabta bir vekil de lâ-büd olmağın kütüb-i fıkhiyeden *Mülteka'l-ebhur*'dan "fe-yensıbu lehu'l-kādî min li-hıfzi mâlihî" mes'elesi fehvâsınca kıbel-i şer‘den işbu râfi‘u'l-kitâb müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in ammîzâdesi Mehmed b. Kanber nâm kimesne mefkûd-ı mezbûr Halil zuhûr edinceye değin muhallelât-ı mezbûru hıfz u zabta vekîl nasb u ta‘yîn olunup ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte‘ahhid ve iltizâm etmeğin mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî ketb ü terkîm olundu.

Fi'l-yevmi't-tâsi‘ aşer min şehri Şa‘bâni'l-mu‘azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Bali b. Hüseyin, Mahmud Kethüdâ, Monlâ İlyas b. Ahmed, Ali b. Cuma, Ömer Çelebi b. Ali ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.44/b.3] Ahi Musa Çelebi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed'in ev, bağ, bahçesini Veli Beşe b. Hacı Abdüllatif'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ahi Musa Çelebi sâkinlerinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed nâm râcil meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi' u'l-kitâb Veli Beşe b. Hacı Abdüllatif nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Gençoğlu mülküne ve taraf-ı sâlisi tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz olup müşterî-i mezbûr Veli Beşe'nin bundan akdem fevt olan babası Hacı Abdüllatif'den hüccet-i şer'iyeye ile iştirâ eylediğim mülk menzillerimi ve yine Ortak nâhiyesinde vâki' bir tarafı Osman Çelebi bâğına ve bir tarafı Veli bâğına ve bir tarafı Nazaroğlu bâğına ve bir tarafı Kaçaroğlu bâğıyla mahdûd u mümtâz bir kıt'a bağ ve bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle cemî'-i tevâbi' ve'l-levâhıkıyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Veli Beşe'ye bir neftî çuka ve bir boylu tüfenk ve bir çentiyân kılıç ve yüz on üç esedî guruşa safka-i vâhide ile bey' u teslîm eyledim, ol dahi iştirâ ve teslîm eyledikten sonra mukâbele-i bey'de olan mârru'z-zikr eşyâlar ile meblağ-ı mezbûr yüz on üç esedî guruşu merkûm Veli Beşe yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menziller ve bağ ve bağçe merkûm Veli Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Fi'l-yevmi'l-ışrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Beşe b. Ahmed, Hacı Kel Hasan, Osman Çelebi b. Derviş, Monlâ Ali b. Mahmud, Ebubekir b. Hacı Ahmed, Mehmed b. Gâzî Hüseyin keçeci ve gayruhum

[s.45/b.1] Harput ahalisinden Halil b. Ahmed Çelebi'ye vefat eden amcası Mehmed'den kalan babasına ait mirastaki hissesine el koyan diğer amcası Mahmud'un da vefatıyla söz konusu hissenin Mahmud'un çocuklarına ve zevcesine vekil ve vasi olan Mustafa Beşe b. Ömer'den teslim alınması

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfi' u'l-kitâb Halil b. Ahmed Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazâda yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan ammîsi Mahmud'un eytâmlarının kibel-i şer'den mansûb vasîsi ve müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi () nâm hâtûn tarafından hüccet-i şer'iyeye ile vekîl olan

Mustafa Beşe b. Ömer Beşe nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre hâtûn ve vekîl-i merkûm vesâyeten yedimde olan hüccet-i şer'îyye mücebince müteveffâ ammim Mahmud Çelebi'nin kendüden mukaddem fevt olan Mehmed'e müteveffâ Ahmed Çelebi irs-i şer'î ile intikâl eden tecemmülât-ı hâne ve ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsını kabz edip müteveffâ ammim Mahmud Çelebi'nin müteveffâ-yı mezbûr babamın yedine verdiği hüccet-i şer'îyyenin mazmûn[u] merkûm Mustafa Beşe'ye suâl olunup takrîr-i tahrîr ve müteveffâ ammim Mahmud Çelebi'nin ikrârı mücebince müteveffâ-yı mezbûr ammim Mehmed'e müteveffâ babam Ahmed Çelebi'ye irs-i şer'î ile intikâl eden eşyâyı alıverilmek matlûbumdur" dedikde inde's-suâl mezbûre hâtûn tarafından vekîl ve eytâmların vasîsi olan merkûm Mustafa Beşe müdde'î-i mezbûr Halil'in yedinde olan hüccet-i şer'îyyenin mazmûnu bi'l-küllîye inkâr ile cevâb vericek müdde'î-i mezbûrdan mazmûn-ı hüccet beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Mehmed Bey b. Mustafa Ağa ve İsmail Bey b. Mustafa nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fî'l-hakîka minvâl-i meşrûh üzere mazmûn-ı hüccete şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mücebince müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un ikrârı mücebince müdde'î-i mezbûr Halil'in müteveffâ babasına karındâşı müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'e irs-i şer' ile intikâl eden hissesini edâya ve müdde'î-i mezbûra teslimine merkûm Mustafa Beşe'ye ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûd'l-hâl: Fahrû'l-akrân Mustafa Ağa, Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Hüseyin b. Allahverdi ve gayruhum

[s.45/b.2] Hırhik köyü zimmîlerinden Kesber v. Şadik ve Serkis v. Şadik'in tarlalarını Ahmed Bey'e sattıkları

Medîne-i Harput kazâsına tâbî' Hırhik nâm karye zimmîlerinden Kesber ve Serkis veledî Şadik nâm zimmîler mahfîl-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb fahrû'l-ümerâ Ahmed Bey mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûre toprağında vâkı' Ağa değirmeni kurbunda bir tarafı İrtimnik harkına ve bir tarafı Ali Beyoğlu tarlasına ve bir tarafı mûmâileyh Ahmed Bey tarlasına ve bir tarafı çay ile mahdûd olan Göl tarlası demekle ma'rûf Veli tarlamızın hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i

sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile müşârunileyh Ahmed Bey'e keyl-i İstanbulî ve on kile buğday ile on esedî guruşa tefvîz ve teslim eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl eyledikden sonra mukâbele-i tefvîzde olan iki müd on keyl buğday ile on esedî guruşu mûmâileyh bey yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarla mûmâileyh beyin mülk-i müfevvazıdır, bizim vechen mine'l-vücûh alâkamız yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin [min] şehri Cemâziyelûlâ li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Ağa b. Hasan Ağa, ehûhu Mehmed Ağa, Mustafa Ağa [b.] Davud Beşe, Yasin Çelebi b. Davud Efendi ve gayruhum

[s.46/b.1] Harput ahalisinden Zekeriya Efendi b. Mehmed Efendi ile kardeşi Yahya Çelebi'nin Hugi köyündeki tarlanın tasarrufu hususundaki anlaşmazlıkta Yahya Çelebi'nin haklı olduğu

Medîne-i Harput sâkinlerinden Zekeriya Efendi b. Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi'u'l-kitâb li-ebeveyn karındâşı Yahya Çelebi nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-ı kelâm edip "bundan akdem yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden işbu hâzır ani'l-meclis Ebubekir Ağazâde Mehmed Bey'den yine medîne-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karye toprağında vâki' beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir sîm kılıç ve yetmiş esedî guruşu tefvîz eylediğim bir kıt'a susuz tarlama bî-vech mu'âraza vü müdâhale eder, suâl olunup takrîr ve lüzûm-ı şer' icrâ olunması murâdımdır" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Yahya Çelebi cevâbında "işbu hudûd beyne'l-ahâlî ma'lûm olup münâza'un fihâ olan sâlifü'z-zikr bir kıt'a susuz tarlayı müdde'î-i mezbûr Zekeriya Efendi'den mukaddem tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Mehmed Bey'den yüz elli esedî guruşa iştirâ ve tefevvüz eyledikden sonra sıhhat-i tefevvüzün cevâzını mutazammın bilfi'l medîne-i mezbûrede sâhib-i arz olan Ahmed Bey'in imzâ ve mührüyle memhûr izin temessüküm vardır, hâlâ sâlifü'z-zikr tarlanın müfevvezi olan mezbûr Mehmed Bey'den minvâl-i meşrûh üzere olan kazıyye suâl olunup takrîr-i tahrîr ve müdde'î-i mezbûr Zekeriya Efendi bî-vech mu'ârazadan men' ve mârru'z-zikr tarladan kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Bey cevâbında "fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûr Zekeriya Efendi'den mukaddem

sâlifü'z-zikr tarlanın hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Yahya Çelebi'ye meblağ-ı mezbûr yüz elli esedî guruşa tefvîz eylediğini bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf etmeğin mücebince tefvîz-i evvelin sıhhat-i cevâzına ba'de'l-hükm ve müdde'î-i mezbûr Zekeriya Efendi'nin sâlifü'z-zikr tarladan kasr-ı yedine tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ İlyas b. Ahmed, es-Seyyid Yahya tâbi'-i Zekeriya Efendi

[s.46/b.2] Harput kethüda yeri Circis Bey'in, İğiki köyü ahalisinden Evliya Bey b. İvaz'dan satın aldığı Sürsürü suyu üzerindeki değirmenin ücretini ödediği

Bilfi'l medîne-i Harput kethüdâ yeri fahrü'l-akrân Circis Bey meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi'u'l-kitâb medîne-i mezbûre i'mâlinden İğiki nâm karye sâkinlerinden Evliya Bey b. İvaz nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup bundan akdem mezbûr Evliya'dan karye-i Sürsürü suyu üzerinde dâir iştirâ-[y1] şer'î ile iştirâ eylediğim nısf hisse Baş değirmeni demekle ma'rûf nısf değirmenimi iki yüz yetmiş esedî guruşa tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile yine merkûm Evliya Bey'e meblağ-ı mezbûr ile beynimizde adedi nâ-ma'lûm bir kabza fülûsa bey' ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve teslîm eyledikten sonra mârru'z-zikr nısf değirmenin semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz yetmiş esedî guruş ile beynimizde adedi nâ-ma'lûm bir kabza fülûsu merkûm Evliya yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr nısf değirmen mezbûr Evliya Bey'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Paşamzâde Ali Beşe, Yusuf Bey el-Cündî, Mehmed Çelebi Körkulu, Kefelizâde Mehmed Çelebi, Osman Çelebi

[s.46/b.3] İğiki köyü ahalisinden Evliya Bey b. İvaz'ın Sürsürü köyünde bulunan değirmendeki hissesini Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf'a sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' İğiki nâm karye sükkânından Evliya Bey b. İvaz

nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî‘u'l-kitâb fahrü's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf mahzarında ikrâr eder ki, "Sürsürü nâm karyeden cârî olan su üzerinde dâir Baş değirmeni demekle ma‘rûf değirmenden nısf hisseli değirmenimi üç yüz elli esedî guruş ile beynimizde adedi nâ-ma‘lûm bir kabza fülûsa tarafeynden îcâb [ve] kabûlü hâvî bey‘-i sahîh-i şer‘î ile mûmâileyh es-Seyyid Ahmed Çelebi'ye bey‘ ve teslîm eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve teslîm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr nısf değirmenin semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz elli esedî guruş ile beynimizde adedi nâ-ma‘lûm bir kabza fülûsu [47] müşârunileyh es-Seyyid Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim, ba‘de'l-yevm mârru'z-zikr nısf değirmen cümle âlet ve tevâbi‘i ile mûmâileyh es-Seyyid Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Şa‘bânî'l-mu‘azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Allahverdi Ağa, Ali Ağa b. Mevlüd, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Yusuf Bekir'in başı, Abdullah b. Ömer, Mahmud b. Hasan Beşe, Süleyman b. Hacı, Mahmud Kethüdâ, Mehmed b. Abdullah, Osman Çelebi b. Cafer ve gayruhum

[s.47/b.1] Piran köyü ahalisinden vefat eden Hüseyin'in küçük yaştaki oğlu Hızır ile yine vefat eden Ebubekir'in küçük yaştaki kızı Safiye'nin vefat eden eski vasileri Kürd Mehmed'de alacağı bulunan Hamza Bey b. Mehmed Çelebi'nin söz konusu alacağını çocukların yeni vasileri olan Mustafa b. Mahmud'dan tahsil ettiği

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Piran nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem fevt [olan] Hüseyin'in oğlu Hızır nâm sagîrin ve Ebubekir nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Safiye nâm sagîrenin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den mansûb vasîleri olan işbu râfî‘u'l-kitâb Mustafa b. Mahmud nâm kimesne mahzarında medîne-i mezbûre sâkinlerinden Hamza Bey b. Mehmed Çelebi nâm kimesne mahfil-i kazâda bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "sagîrân-ı mezbûrânın bundan akdem fevt olan mûrisleri Kürd Mehmed'de cihet-i karz-ı şer‘iyye kırk esedî guruş hakkım olup ba‘de vefâtihî muhallelâtı sagîrân-ı mezbûrâna intikâl etmekle meblağ-ı mezbûr kırk esedî guruş mukâbelesinde muhallelât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan on iki guruş kıymetli üç re’s öküz

ve dört guruş kıymetli iki tosun ve dokuz guruş kıymetli altı aylık bir katır sıpası ve üç guruş kıymetli bir merkeb sıpasıyla iki guruş kıymetli bir kelim ve bir buçuk guruş kıymetli yedi buçuk kile arpa ve beş guruş kıymetli dört buçuk keyl buğday ve zirâ'at olunmuş mahsûle ücret beş esedî guruş ve bir guruş kıymetli bir saban demiri ve bir boyunduruk vasiyy-i mezbûr Mustafa yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, sagîrân-ı mezbûrânın zimmetlerini ibrâ vü iskât eyledim, ba'de'l-yevm meblağ-ı mezbûra müte'allik benden bizzât veya bi'l-vâsita da'vâ sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a olunmaya" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Mehmed Kethüdâ b. Ömer, Muhtesib Ömer Beşe, Hüseyin b. Halil, İbrahim b. Mustafa ve gayruhum

[s.47/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Beşe'nin oğulları İsmail, Mustafa ve Osman ile kızı Hatice'ye anneleri Asiye bt. Davud'un vasiye tayin edildiği / Asiye bt. Davud'un kendisine Veli Beşe b. Ahmed'i vekil edindiği

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ali Beşe nâm müteveffâdan oğulları İsmail ve Mustafa ve Osman ve kızları Hadice nâm sagîrlere irs-i şer'î ile intikâl eden emvâllerinin [zabtına] ve ahvâllerini hıfza bir vasî lâ-büd olmağın sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri ve mürebbiyeleri işbu râfi'etü'l-kitâb Asiye bt. Davud nâm hâtûn her vechile vesâyete ehil ve müstahik olmağın kıbel-i şer'-i mutahharadan sagîrûn-ı mezbûrûnun emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfza vâlideleri mezbûre Asiye vasî nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhüde oldukdan sonra vasiye-i mezbûre Asiye düşen umûrunu görmeğe tarafından Veli Beşe b. Ahmed nâm kimesneyi vekil ve menâbına nâib nasb u ta'yîn eylediğine İskender b. Abdurrahman ve Mehmed b. Kürd Halil nâm kimesneler meclis-i şer'de şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra merkûm Veli Beşe dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi [b.] Yakub, Ömer Efendi el-hatîb, Monlâ Ebubekir Efendi, Dellâl Hüseyin Beşe

[s.48/b.1] Harput ahalisinden Ömer Efendi b. el-Hatib'in Hüseyin köyü halkından Osman'ın vefat eden kardeşi Topal Zülfü'deki alacağını kefil olması hasebiyle Osman'dan alması

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Ömer Efendi b. el-Hatîb mahfil-i kazâda medîne-i mezbûra tâbi' Hüseyin nâm karye sükkânından Osman b. () nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Osman'ın bundan akdem fevt olan karındâşı Topal Zülfü'de cihet-i karz-ı şer'iden yüz yetmiş esedî guruş hakkım olup meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde müteveffâ-yı mezbûr Topal Zülfü hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde sâkin olduğu evlerini ve beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd üç kıt'a bağlarını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle yüz kırk esedî guruşa bey'-i kat'î ile bey' eylediği hinde merkûm Osman eğer sâlifü'z-zikr evlerinin ve bağlarının müstahikk[1] zuhûr eder ise meblağ-ı mezbûr yüz yetmiş esedî guruşa kefil ve zâmin olmuştur, hâlâ mârru'z-zikr menzillerin ve bağların müstahikk[1] zuhûr eylemiştir, suâl olunup takrîr-ı tahrîr ve kefâlet hasebiyle meblağ-ı mezbûr alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Ömer Efendi'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Osman Çelebi ve es-Seyyid Ebubekir b. Hüseyin nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Topal Zülfü hâl-i hayâtında mezbûr Ömer Efendi'ye meblağ-ı merkûm deyni mukâbelesinde sâkin olduğu menzillerini ve bağlarını bey' eylediği hinde sâlifü'z-zikr menzillerin ve bağların müstahik ve da'vâcısı zuhûr eder ise meblağ-ı mezbûr yüz yetmiş esedî guruşu bizim huzûrumuzda mezbûr Osman vekîl bi'l-mâl ve zâmin olmuştur, biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mücebince kefâlet hasebiyle meblağ-ı mezbûru edâya ve müdde'î-i merkûm Ömer Efendi'ye teslîmine kefil-i mezbûr Osman'a ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki' kayd şüd.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey el-cündî, es-Seyyid Hasan b. Ali, Dellâl Hüseyin Beşe

[s.48/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden vefat eden Hatice bt. Hasan'ın kızı Kâfiye'ye intikal eden mallarını korumak ve işlerini görmek üzere Ömer b. Osman'ın vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Hadice bt. Hasan nâm müteveffîyeden sulbiye sagîre kızı Kâfiye'ye irs-i şer'î ile intikâl eden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfza bir vasî lâzım ve mühim olmağın sagîre-i mezbûrenin işbu râfi' u'l-kitâb Ömer b. Osman kîbel-i şer'-i mutahhardan sagîre-i mezbûrenin vâlidesi mezbûre Hadice'den müntakıl olan emvâlini zabt ve ahvâlini hıfza vasî nasb u ta'yîn ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Şehir Kethüdâsı Bekir, Mehmed Beşe b. Hüseyin, Süleyman Çelebi b. Musli, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.48/b.3] Harput ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'nin Sürsürü köyünde bulunan değirmendeki hissesini Receb Beşe'nin oğulları Hacı Peri ve Şaban Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf Çelebi meclis-i şer'de işbu râfi' u'l-kitâb el-Hâc Peri ve Şaban Çelebi ibney Receb Beşe nâm kimesneler mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup karye-i Sürsürü'den cârî olan su üzerinde dâir Baş değirmen demekle ma'rûf değirmenden nısf hisse değirmenimi hark üzerinde olan eşcârı ile ve su ağı ve âleti ve cemî'-i tevâbi'i ve levâhıkı ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-ı şer'î ile mezbûrân Hacı Peri ve Şaban nâm kimesnelere üç yüz altmış esedî gurus ile beynimizde adedi nâ-ma'lûm bir kabza fûlûsa bey' ve teslîm eyledim, onlar dahi meclis-i bey'de iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr nısf hisse değirmenin semeni olan meblağ-ı mezbûr altmış esedî [gurus] ile beynimizde adedi nâ-ma'lûm olan bir kabza fûlûsu mezbûrân Hacı Peri ve Şaban yedlerinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr nısf değirmen eşcârı ve cemî'-i âlet ve tevâbi'i [49] ile mezbûrânın mülk-i müştêrâsı ve hakk-ı sırlarıdır, benim bir vechile alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdik mâ hüve'l-vâki' ketb

olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mollâ Mustafa b. Haydar, Karabekir b. İbrahim, Ömer Çelebi b. Davud, Ebubekir Çelebi b. Hüseyin, Mahmud Çelebi b. Yakub, Mevlüd b. Hüseyin, es-Seyyid b. Ömer, Monlâ Mevlüd b. el-imâm, el-Hâc İsmail Delican, Monlâ İsmail b. Mehmed ve gayruhum

[s.49/b.1] Huriyehatun mahallesi halkından Kerime bt. Murtaza Hatun tarafından Mehmed Beşe'ye satılan evin şufa hakkının, mülküne bitişik olması sebebiyle Alacamescit mahallesi ahalisinden Esma bt. Musli Hatun'a ait olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Alacamescidi mahallesi sâkinelerinden Esma bt. Musli nâm hâtûn tarafından zikr-i âti's-şuf'a'ya vekîl olup vekâleti es-Seyyid Ebubekir Çelebi b. Hüseyin ve Mahmud b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbit olan işbu râfi'ul-kitâb Süleyman Çelebi b. Musli nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Huriyehatun mahallesi sâkinelerinden Kerime bt. Murtaza nâm hâtûn tarafından Mustafa b. Mehmed ve Ahmed b. Mirza nâm kimesneler şehâdetleri[yle] vekâleti sâbite olan Ömer b. Tanrıverdi nâm kimesne mahzarında mezbûr Süleyman Çelebi bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Ömer'in müvekkilesi mezbûre Kerime mahalle-i mezbûre Alaca'da vâki' bir tarafı Saman Vartanoğlu mülküne ve bir tarafı Mehmed Beşe mülküne ve bir tarafı Hacı Ömer mülküne ve bir tarafı müvekkilem mezbûre Esma'nın mülkünü mülâsık olup müvekkilemin şefi'i olduğu mülk menzilini işbu hâzır anî'l-meclis Mehmed Beşe nâm kimesneye bey' eylemiş, müvekkilem mezbûre Esma bey'-i mezbûru istimâ' ile ve kendimiz gayr-ı teehhur u terâhî şuf'anın cümle şerâitine ri'âyet edip şuf'a da'vâsına biz[i] vekîl eyledi, hâlâ şuf'a taleb ederim, hâlâ vekîl-i mezbûr Ömer'e suâl olunup takrîr-i tahrîr ve lüzûm-ı şer' icrâ olunması matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr Ömer cevâbında müvekkilesinin menzil-i mezbûru merkûm Mehmed Beşe'ye bey' eylediğini ve şefi'-i mezbûrenin mülküne mülâsık olup hakk-ı şuf'ası olduğu ve vekîl-i mezbûr Süleyman Çelebi'nin müvekkilesi mezbûre Esma'nın şuf'ayı min gayrı te'hîrin taleb ve müvâsebe eylediğini mezbûre Esma'ya hüküm birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi el-hatîb, Hüseyin Beşe Dellâl el-müderriş, Muhtesib Ömer Beşe b. Sefer, Ebubekir Efendi el-müderriş

[s.49/b.2] Zahirîye mahallesi ahalisinden Safiye bt. Kaya Beşe'ye vefat eden zevci Abdurrahman'dan intikal eden Danişmentler nahiyesindeki hazeran bağına Hadice bt. Âşir'in vekili olan Seyyid Osman Çelebi b. Dervîş'in müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Zahirîye mahallesi sâkinelerinden Safiye bt. Kaya Beşe nâm hâtûnun müseccel vekîl[i] olan es-Seyyid Osman Çelebi b. Dervîş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'atü'l-vesîka mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Hadice bt. Âşir nâm hâtûn tarafından müseccel vekîl olan Seyyid Mehmed b. Mevlûd nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "vekîl-i mezbûrun müvekkilesi mezbûre Hadice müvekkilem mezbûre Safiye'ye bundan akdem fevt olan zevci Abdurrahman'dan irs-i şer'î ile intikâl eden iki kazgan ile medîne-i mezbûra tâbi' Danişmendler nâhiyesinde vâki' bir tarafı Kel Veli ve bir tarafı Mevlûd ve bir tarafı Seyyid Ebubekir mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âmla mahdûd olanı bir kıt'a hazerân bağına ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd olan menzillerine 'müteveffâ-yı mezbûr Abdurrahman'ın babası müteveffâ Ebubekir zimmetinde yirmi beş gurus mehr-i müeccelim vardır' deyü bî-vech müdâhale eder, hâlâ suâl olunup takrîr-ı tahrîr olunması murâdıdır" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Hadice'nin vekîl[i] olan mezbûr Mehmed cevâbında "işbu hudûd ile mahdûd olan sâlifü'z-zikr bağ ve kazganlar ve yirmi beş gurus mehr-i müecceli mukâbelesinde olan mârru'z-zikr evlerde hissesi vardır" deyü red ile cevâb vericek mezbûre Safiye'nin vekîl[i] olan mezbûr Seyyid Osman sâlifü'z-zikr kazganın yirmi beş gurus mehr-i müecceli olduğunu ikrâr [50] velâkin sâlifü'z-zikr bağ-ı mezbûr Hadice'nin kendi mülkü olduğunu münkir ve adem-i alemle cevâb vericek vekîl-i mezbûr Mehmed'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb oldukda udûl-i ricâlden Ebubekir Efendi b. Ali Baba ve es-Seyyid Ali b. Mustafa nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka sâlifü'z-zikr hazerân bağ-ı mezbûre Hadice'nin mülk-i müştêrâsıdır, biz bu husûsa şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde

şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mûcebince sâlifü'z-zikr bâğ-ı mezbûre Hadice'ye ba'de'l-hükm vekîl-i mezbûr es-Seyyid Osman mu'ârazadan men' birle kayd şüd.

Hurrire fî gurreti şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn [ve elf]

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Kethüdâ b. Ömer, es-Seyyid Hüseyin, Hüseyin öbür ve gayruhum

[s.50/b.1] Harput ahalisinden Ebubekir Ağa'nın Hugi köyündeki tarlalarını Yahya Çelebi b. Mehmed Efendi'ye sattığı

Medîne-i Harput sükkânından fahrü'l-akrân Ebubekir Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfi'u'l-kitâb Yahya Çelebi b. Mehmed Efendi mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karye toprağında vâki' bir tarafı La'lihan Hâtûn tarlasına ve bir tarafı Mollâ Osman tarlasına ve iki tarafı yine benim tarlam ile mahdûd olan bir kıt'a tarlamın hakk-ı tasarrufunu ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' yine sâlifü'z-zikr tarlaya muttasıl olup bir tarafı Fazlullah Bey tarlasına ve bir tarafı Kirakos zimmî ile Niyayoğık tarlasına ve bir tarafı müşterî-i mezbûr ile Mollâ Osman tarlaları ile mahdûd olan iki kıt'a tarlanın dahi hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat'î ile mezbûr Yahya Çelebi'ye elli esedî gurus ile altı müd keyl-i İstanbulî arpa tefvîz ve teslim eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrede tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr elli gurus ile mârru'z-zikr arpayı mezbûr Yahya Çelebi yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, sâlifü'z-zikr tarlalar merkûm Yahya Çelebi'nin mülk-i müfevvazıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer [min] şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Mevlüd, Mehmed Bey birâder, Mollâ Yasin Çelebi ve gayruhum

[s.50/b.2] Harput kalesi ahalisinden Munzır Bey b. Haydar Ağa'nın ailesiyle birlikte haftada iki gün kullandıkları kale hamamına Mehmed Beşe b. Hasan'ın müdahale etmemesi

Medîne-i Harput kal'ası sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Munzır Bey b. Haydar Ağa nâm kimesne mahfil-i kazâda yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed Beşe b. Hasan nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Mehmed Beşe yirmi beş seneden mütecâviz celâ-yı vatan edip hâlen medîne-i mezbûra geldikte târîh-i kitâbdan kırk-elli seneden mütecâviz kal'a hammâmına haftada iki gün -ki Çarşamba ve Pazar günü- nevbetimiz olup ehl [ü] ıyâlim cülûs eylediği hammâm yerimize mücerred benim anam dahi ol yerde sâbık cülûs eyledi deyü anasının vefâtından yirmi-otuz seneden sonra târîh-i mezbûrdan bu âna gelinceye değin ehl [ü] ıyâlim cülûs eylediği hammâm yerime müdâhale eder, suâl olunup takrîr-i kelâm tahrîr olunması matlûbumdur" dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Beşe cevâbında müdde'î-i mezbûr Munzır Bey'in minvâl-i meşrûh üzere sâdır olan kelâmın ve anasının vefâtından sonra münâza'un fihâ olan hammâm yerine müdâhale etmeyip yirmi-otuz sene terk ü ubûr eylediğini rücû'a ikrâr u i'tirâf etmeğın mücebince sâlifü'z-zikr da'vânın adem-i cevâzına ba'de'l-hükm merkûm Mehmed Beşe bî-vech mu'ârazadan men' birle hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâili Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Serdâr-ı sâbık Ali Ağa, Yahya Çelebi b. Mehmed Efendi, Paşa Halil b. Mehmed, Ömer b. Mehmed, Abdal b. Murad

[s.51/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Maksud v. İskender'in Hamidi deresindeki bağlarını Veli b. Murad'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Maksud v. İskender meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfî'u'l-kitâb Veli b. Murad nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup medîne-i mezbûra tâbî' Hamidi deresinde vâki' bir tarafı Kömürlüoğlu mülküne ve bir tarafı Cano zimmî mülküne ve bir tarafı Hasan beşe mülküne ve bir tarafı çay ile mahdûd olan bir kıt'a kütük bâğımı ve yine mârru'z-zikr bâğımın kurbunda vâki' bir tarafı Mustafa nâm kimesne mülküne ve bir tarafı yine mersûm Cano mülküne ve bir tarafı yine çay ile [mahdûd bâğımı] mezbûr Veli'ye kırk üç esedî gurus nakid ve bir at ve bir re's merkeb bey' u teslîm eyledim, ol dahi meclis-i [bey'de] iştirâ ve teslîm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr bâğların semeni olan meblağ-ı mezbûr kırk üç esedî gurus ile mezkûr atı ve merkeb-i mezbûr Veli yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm

sâlifü'z-zikr bâğların merkûm Veli'nin mülk-i müşterâsı ve mülk-i sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-imâm, Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe, Hacı Halil **Erktaş?**, Hacı Ömer b. Mahmud, Hacı Ebubekir b. Mahmud, [E]bubekiroğlu Ali Beşe, Ömer b. Osman, Mustafa b. Ömer, Veli Beşe b. Ömer, Mahmud Beşe b. Hacı Hüseyin ve gayruhum

[s.51/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed ile Meydan mahallesinde ikamet eden Hanife bt. Yahya'nın müştereken sahip oldukları evlerini Seyyid Hacı Osman b. Seyyid Abdünnebi'ye sattıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sâkinlerinden Ebubekir Beşe b. Abdüssamed nâm kimesne asâleten ve yine medîne-i mezbûre mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Hanife bt. Yahya nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-bey'e vekîl olup Mustafa Çelebi b. Emir ve Ahmed b. () nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan Seyyid Abdurrahman b. Zekeriya nâm kimesne vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi'u'l-kitâb Seyyid Hacı Osman b. Seyyid Abdünnebi nâm kimesne mahzarında her biri asâleten ve vekâleten bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülk-i sarîhimde münselik olup mahalle-i mezbûre Ortak'da vâki' bir tarafı Korkudoğlu mülküne ve bir tarafı Kayaşlıoğlu mülküne ve bir tarafı Mehmed Beşe mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âmla mahdûd olup vekîl-i mezbûr Abdurrahman'ın müvekkilesi mezbûre Hanife ile ber-vech-i iştirâk mutasarrıf olduğumuz üç bâb menzillerimizi avlusuyla ve dâhilinde olan kenifiyle ve cemî'-i tevâbi'i ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Seyyid Hacı Osman'a bir hissesini yirmi esedî guruşa ve bir hissesini otuz esedî guruşa cem'an elli esedî guruşa bey' u teslîm eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr menziller semeni olan meblağ-ı mezbûr elli esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Hacı Osman yedinden asâleten ve vekâleten alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr menziller cümle tevâbi'i ile mezbûr es-Seyyid Osman'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Yazıcı Mehmed, Mahmud Çelebi b. Yakub, Ebubekir Çelebi b. Davud, İsmail Efendi en-nâib ve gayruhum

[s.51/b.3] Harput ahalisinden vefat eden Molla Ömer'den intikal eden dükkânı zevcesi Teslime bt. Halil ile çocuklarının Hacı Mehmed b. Ali'ye sattıkları

Medîne-i Harput sâkinelerinden Teslime bt. Halil nâm hâtûn bundan akdem fevt olan zevci Mollâ Ömer nâm kimesneden irs-i şer' ile intikâl edip Attârlar sükûnda vâki' bir tarafı vakıf dükkâna ve bir tarafı Karacaoğlu dükkânına ve harâbîsi sûk ile mahdûd olan bir bâb dükkân mezbûre Teslime ile müteveffâ-yı mezbûr Mollâ Ömer'in sulbiye kızları Adile ve Rabia nâm sagirelere münhasıra oldukdan sonra müte'âkiben sagire-i mezbûre Rabia dahi fevt olup verâseti vâlidesi mezbûre Teslime ile karındâşı Mahmud ve kız karındâşı mezbûre Adile'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir [52] u mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Teslime kendi tarafından semen-i hissesini asâleten ve kızı mezbûre Adile tarafından vesâyeten ve merkûm Mahmud dahi asâleten meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfi'u'l-kitâb Hacı Mehmed b. Ali nâm kimesne mahzarında mezbûre Teslime asâleten ve vesâyeten ve merkûm Mahmud asâleten bi-tav'ihimâ ikrâr u i'tirâf edip "işbu hudûd-ı erba'a ile mahdûd olan sâlifü'z-zikr dükkândan bi-hakkı'l-irsi's-şer'î müntakıl olan hisselerimizi tarafeynden îcâb [ve] kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr el-Hâc Mehmed'e on esedî gurus nakid ve keyl-i İstanbulî on kile buğdaya asâleten ve vesâyeten bey' u teslîm eyledik, ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve teslîm eyledikten sonra sâlifü'z-zikr dükkânın semeni olan on gurus ile on kile buğdayı ahz u kabz eyledik, mülk-i müşterâsıdır" dedikde kayd şüd.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Osman Derviş, Hacı İsmail b. Mehmed, İsmail b. Süleyman ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.52/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Marangoz Şaban'dan intikal eden mirastan hanımı Emine bt. Süleyman ile oğulları Osman, Ömer ve Mehmed'in her birinin hissesini aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Neccâr Şaban'ın vesâreti zevce-i metrûkesi Emine bt. Süleyman nâm hâtûn ile oğulları Osman ve Ömer ve Mehmed nâm kimesnelere münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra merkûm Osman Beşe meclis-i şer'-i şerîf-i

lâzımü't-teşrîfde müteveffâ babasının muhallefâtına vâzı' u'l-yed olan karındâşları işbu râfî' u'l-kitâb mezbûrân Ömer ve Mehmed nâm kimesne mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûrân Ömer ve Mehmed müteveffâ-yı mezbûr babam Şaban'dan bana irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şer'iiyemizi vermede ta'allük ü nizâ' ederler, suâl olunup takrîrleri tahrîr ve hisse-i şer'iiyem muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr babamızın mâlından aliverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân Ömer ve Mehmed cevâblarında "muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr babamızın mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd menzillerinden ve Danişmendler nâhiyesinde vâki' bâğından ve ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc müdde'î-i mezbûr karındâşımız Osman ile otuz esedî gurusu verip sulh olunup ol dahi sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr otuz esedî gurusu târîh-i kitâbdan on iki gün mukaddem bizim yedimizden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledikden sonra müteveffâ-yı mezbûr babamızın bâğ ve evlerinden ve tecemmülât-ı hânesinden zimmetimizi ibrâ-i âm ile ibrâ veylemiştir" deyü her biri redle cevâb vericek, mezbûrân Ömer ve Mehmed'den müdde'âlârın mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Ali ve Osman b. Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûr Osman Beşe karındâşları mezbûrân Ömer ve Mehmed ile babalarının bâğ ve evinden ve tecemmülât-ı hânesinden bizim huzûrumuzda otuz esedî gurusu sulh edip bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûru mezbûrân Ömer ve Mehmed yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz edip babasının mîrâsına müte'allik cemî'-i de'âvîden zimmetlerin ibrâ-i âm ile ibrâ eyledi, bir bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iiye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî'a oldukdan sonra mücebince sulh u ibrânın sıhhat-i cevâzına ba'de'l-hükm müdde'î-i mezbûr Osman Beşe'yi vech-i mu'ârazadan men' birle mâ hüve [vâ]ki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâsıtı [min] şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Çelebi Ebutahirî, Mahmud Çelebi b. Yakub, Hamza b. Samed, Usta Murtaza semerci, el-Hâc Bekir b. Ali, es-Seyyid Osman Derviş ve gayruhum

[s.52/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden Rahime bt. Yusuf Beşe'nin mehrinin vefat eden kocası İsmail Bölükbaşı'nın terekesine el koyan annesi Hatice tarafından ödenmesi

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesi sâkinelerinden Rahime bt. Yusuf Beşe nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-beyâna vekîl olup vekâleti mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Ebubekir Efendi [b.] Abdullah ve Mollâ Osman b. Ebubekir nâm kimesne şehâdetleri ile sâbite olan işbu râfî'u'l-kitâb es-Seyyid İsmail Efendi b. Mollâ Süleyman meclis-i şer'-i şerîfde yine medîne-i mezbûre sâkinelerinden Hadice bt. Yu[suf] nâm hâtûn tarafından cemî'-i umûruna vekîl olup vekâleti mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile ârifân olan Ebubekir ve Osman Beşe b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan İshak Çelebi b. Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâlete da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr İshak Çelebi'nin müvekkilesi mezbûre Hadice müvekkilem mezbûre [53] Rahime'nin bundan akdem fevt olan İsmail Bölükbaşı'nın vâlidesi olup ba'de vefâtihî muhallefâtına vâzî'u'l-yed olmağile müteveffâ-yı mezbûr İsmail Bölükbaşı'nın zimmetinde mütekarrır olan müvekkilem mezbûre Rahime'nin mehr-i müeccel ve mu'accesi yirmi bin akçe ki sağ hesâbı üzere iki yüz elli guruş eder, meblağ-ı mezbûru vekîl-i merkûmun müvekkilesi merkûme Hadice muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûreden edâya imtinâ' eder, hâlâ vekîl-i mezbûra suâl olunup takrîr-i tahrîr ve muhallefât-ı müteveffâ-yı merkûmeden müvekkilem mezbûre Rahime'nin mehr-i müeccel ve mu'accel olan meblağ-ı mezbûr iki yüz esedî guruş alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûr es-Seyyid İsmail Efendi'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Zekeriya Efendi ve es-Seyyid Yunus b. Bali nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'î-i mûmâileyh efendinin müvekkilesi mezbûre Rahime müteveffâ-yı mezbûr İsmail'e bi-emrillah ve alâ kavli Resûlillah nefsinı tezvîc murâd eyledikde hîn-i akd-i nikâhda yirmi bin akçe sağ hesâbı üzere iki yüz elli guruş mehr-i müeccel ve mu'accel teslîm olunup bizim huzûrumuzda akd-i nikâh olmuştur, biz bu husûsa şahidleriz, şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mücebince vekîl-i müşârunileyhin müvekkilesi mezbûre Rahime'ye zevci müteveffâ-yı mezbûr İsmail hâl-i hayâtında mehr-i müeccelini almadığına ve hibe eylemediğine ve turuk-ı şer'îden bir tarîk ile zimmetini ibrâ

eylemediğine yemîn teklîf olundukda ol dahi alâ vechi vefkî'l-mes'ûl yemîn billahî'l-aliyyî'l-a'lâ etmeğin mücebince meblağ-ı mezbûru muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûrdan edâya vekîl-i mezbûr İshak Çelebi'ye ba'de't-tenbîh mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min Ramazân li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mevlüd b. Velican, Ebubekir b. Mevlüd, Seyyid Hüseyin Çelebi ve gayruhum

[s.53/b.1] Harput ahalisinden Molla Hüseyin b. Ahmed'in vefat eden Raziye, Rabia, Ali ve Emine için harcadığı teşhiz ve tekfin ücretinin vârisleri Rahime ve Fatma hatunlar tarafından ödenmesi

Medîne-i Harput sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Mollâ Hüseyin b. Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Rahime ve Fâtıma nâm hâtûnların hüccet-i şer'îyye ile vekîlleri olan Seyyid Ebubekir Çelebi b. Mehmed nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "vekîl-i mezbûrun müvekkilelerinin bundan akdem fevt olan mûrisleri Raziye ve Ali ve Rabia ve Emine nâm müteveffîyenin vasiyetleri üzere techiz ü tekfinlerine yirmi beş gurus üç rub' harc masraf edip vekîl-i merkûmun müvekkileleri mezbûretân Rahime ve Fâtıma müteveffîyenin muhallefâtından meblağ-ı mezbûru vermede ta'allül ü nizâ' eder, hâlâ vekîl-i mezbûr Seyyid Ebubekir suâl olunup takrîr-i tahrîr ve meblağ-ı mezbûr alıverilmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr es-Seyyid Ebubekir cevâbında "müdde'î-i mezbûr Mollâ Hüseyin'in müteveffîyûn-ı mezbûrûn Raziye ve Rabia ve Ali ve Emine'nin vasiyetleri üzere techîz ü tekfinlerine meblağ-ı mezbûru harc u sarf eylediğini ikrâr etmeğin kayd şüd.

Şuhûdü'l-hâl: Allahverdi Ağa, Mahmud Kethüdâ tâbi'-i mezbûr, Ömer b. Osman, Osman b. İbrahim ve gayruhum

[s.53/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Beythan bt. Yusuf'un ayrıldığı kocası Seyyid Osman b. Nalbant Usta İbrahim'den mehir, nafaka, kisve vb. hususlarda alacağı kalmadığı

Oldur ki, medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Beythan bt. Yusuf nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-ibrâya müseccel vekîl olan mezbûre babası Yusuf nâm kimesne mahfil-i kazâda müvekkilesinin zevc-i mutallakı Seyyid

Osman b. Na'lbend Usta İbrahim mahzarında bi-tav'ihî ikrâr eder ki, "müvekkilemin iki [bin] akçe mehri olup bin akçesi mehr-i müeccel olmasıyla mehr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûr bin akçeyi ve nafaka ve kisve ve süknâsı mezbûr Seyyid Osman yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz edip zevcine müte'allika cemî'-i de'âvîden ve mehr-i müeccel ve mu'accelden zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allika benden veya müvekkilemden da'vâ sâdır olur ise lede'l-hükkâm mesmû'a olmasın" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olunup kayd-ı sicil olundu.

Fî yevm 1 min Ramazân li-sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-imâm, Mahmud Çelebi b. Yakub, Cafer Beşe el-muhzır ve [gayruhum] mine'l-huzzâr

[s.54/b.1] Hoca mahallesi ahalisinden vefat eden Kürt Ali b. Hakkı'nın verasetinin zevcesi Fatma b. Yakup ile oğlu Musa'ya ait olup bilâhare vefat eden Musa'nın verasetinin nenesi Sultan ile amca çocuklarına kaldığı / Musa'nın amca çocuklarının kendilerine intikal eden evleri Allahverdi Ağa'ya sattıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Hoca mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kürd Ali b. Hakkı nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûke[si] Fâtıma bt. Yakub nâm hâtûn ile sulbî oğlu Musa nâm sagîre münhasıra olup kable'l-kısme müte'âkiben ale'l-fevr mezbûr Musa dahi fevt olup verâseti ceddesi Sultan nâm hâtûn ile ammîzâdeleri olup medîne-i mezbûra tâbî' Görgüşan nâm karyeden Süleyman b. Bekdaş ibney Hacı Ali ve Oruç ve Murtaza ve Musa ebnâhum Gülo nâm kimesnelere münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra mezbûre Sultan nâm hâtûn tarafından zikr-i âti'l-bey'e vekîl olup vekâleti Yusuf Bölükbaşı b. Cihanbey [ve] () nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan mezbûre Sultan'ın oğlu Ali b. Hacı nâm kimesne vekâleten ve mezbûr Sultan kendi tarafından asâleten ve karındâşı merkûm Bekdaş tarafından vekâleten ve mezbûrân Oruç ve Murtaza nâm kimesneler asâleten ve karındâşları Musa nâm kimesne tarafından vekâleten meclis-i şer'-i şerîfde işbu râfi'u'l-kitâb fahrü'l-akrân Allahverdi Ağa mahzarında her biri asâleten ve vekâleten bi-tav'ihim ikrâr u i'tirâf edip "müteveffâ-yı mezbûr Musa'dan müntakıl mülk-i mevrûsumuz olup mahalle-i mezbûre Hoca'da vâki' bir tarafı **Kırşanlı?** Mehmed Çelebi mülküne ve bir tarafı Sağmanlızâde mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz her birimize

müteveffâ-yı mezbûr ammîzâdemiz Musa'dan irs-i şer'î ile intikâl eden üç hisse mülk-i mevrûsumuz olan menzillerimizi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile müşârunileyh Allahverdi Ağa'ya elli guruş kıymetli bir tefsîr-i şerîf ve altmış guruş kıymetli yeşil çukaya kaplı bir semmûr kürk ve yine elli guruş kıymetli bir sâ'at ve yirmi guruş kıymetli bir sîm hançere ve iki aded sarığa her birimiz asâleten ve vekâleten bey' u teslîm eyledik, ol dahi meclis-i bey' de iştirâ ve teslîm eyledikden sonra mukâbele-i bey' de olan sâlifü'z-zikr eşyâları mûmâileyh Allahverdi Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr menzillerin üç hissesi müşârunileyh Allahverdi Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve mülk-i sarîhidir, bizim ve müvekkilelerimizin vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâkamız yoktur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-seneihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Yusuf Bey b. Mehmed Bey, Seyyid Mehmed b. es-Seyyid İbrahim, İsmail Çelebi b. Ömer Efendi, Hacı Mahmud b. Mustafa Efendi ve gayruhum

[s.54/b.2] Aslen Pertek kazasının Rabat köyünden olup Harput'un Sinabud mahallesinde ölen zimmi Margir v. Evan'es'in mirasından intikal eden 61 kuruşu kardeşi Zarok'un aldığı

Fi'l-asl maskat-ı re'si Pertek kazâsına tâbî' Rabat nâm karyeden olup hâliyâ Harput mahallâtından Sinabud mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan Margir v. Evan'es nâm zimmînin verâseti hâlâ kazâ-i mezbûra tâbî' Rabat nâm karyede sâkin işbu hâzır anî'l-meclis Zarok nâm zimmîye münhasıra olduğu şer'an zâhir u mütehakkık oldukdan sonra merkûm Zarok zimmî mahfîl-i kazâda işbu râfî'u'l-kitâb mezbûretân Köpo ve Karib nâm Nasrâniyelerin müseccel vekîlleri ve yine sagîretân-ı mezbûretân Bezik ve Altunke kıbel-i şer'-i mutahharadan mansûb vasîleri olan Pahtek v. Kulucan nâm zimmî muvâcehesinde mezbûre Zarok zimmî bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müld-i mersûm karındâşım Margir'in ber-mûceb-i defter-i kassâm menzilinden ve nükûdundan ve tecemmülât-ı hânesinden ve ism-i mâl itlâk olunur eşyâsından alâ mâ farazallah bana altmış bir esedî guruş isâbet edip meblağ-ı mezbûru vekîl ve vasî olan

mersûm Pahtek zimmî yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyleyip metrûkât-ı kurâ merkûmûn-ı mezbûrûn Köpo ve Karib ve Bezik ve Altunke nâm Nasrâniyelerin zimmetlerini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledim, ba'de'l-yevm mürd-i mersûm Margir'in mîrâsına müte'allik benden bizzât veya bi'l-vâsita da'vâ sâdır olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde mukırr-ı merkûm Zarok'un [55] vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârın el-mukarru lehu'l-merkûm Pahtek vekâleten ve vesâyeten tasdik ve kabûl etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Musli Bey b. Bekir Ağa, Receb Çelebi b. Mustafa, Aleksan v. Hubik, Kirakos v. Boğık, Bedros v. Ohan ve gayruhum

[s.55/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Mustafa b. Ebubekir'den kızları Emine, Mümine ve Kâfiye'ye intikal eden malları zapt ve hukuklarını muhafaza için amcaları Ali Beşe b. Ebubekir'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa b. Ebubekir nâm müteveffâdan sulbiye kızları Emine ve Mümine ve Kâfiye nâm sagirelere irs-i şer'î ile intikâl eden emvâllerini zabt ve ahvâllerine hıfza bir vasiyûn lâ-büd olmağın kibel-i şer'-i mutahharadan işbu râfi'u'l-kitâb sagîrûn-ı mezbûrûnun ammîleri ve mürebbileri Ali Beşe b. Ebubekir nâm kimesne her vechile vesâyete ehil olmağın sagîrûn-ı merkûmun babalarından müntakil olan emvâllerini zabt ve ahvâllerine hıfza mezbûr Ali vasî nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Veli Ağa b. İbrahim Ağa, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Mehmed Çelebi Hefthisarî, Mahmud Çelebi b. Yakub, Hüseyin b. Hamza ve gayruhum

Temmetü'l-keâm fî hâze'l-makâm

Nemekahu'l-fakîr hîni'l-kādî

(Mühürler)

[s.55/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden Süleyman Çelebi, İsmail ve Ahmed b. Halil Bey'in İsmail Beşe ve kardeşleri Süleyman Çelebi, Osman Çelebi, Habil, Musa ve köleleri İvaz b. Abdullah tarafından darp edip dövüldüklerinden şikâyetçi olmaları

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinlerinden Süleyman Çelebi ve İsmail ve Ahmed b. Halil Bey nâm kimesneler meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ûn'l-kitâb İsmail Beşe ve karındâşları Süleyman Çelebi ve Osman Çelebi ve Habil ve Musa ve abd-i memlûkü İvaz b. Abdullah mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan iki gün mukaddem kendi hâlimizde iken mezbûrûn kimesneler âlet-i harb ile üzerimize gelip benim başıma mezbûr İvaz değnek ile darb edip iki yerde başım mecrûh ve sol kolumu dahi her biri darb ve ezâ eylemişlerdir ve karındâşım İsmail'in dahi başına hançer ile ve Ahmed'in başına darb edip mecrûh eylemişlerdir, işbu cerâhatlerimize nazar olunup keşif ve tahrîr olunmak murâdımızdır" dediklerinde eser-i cerâhatlerine nazar olundukda mezbûr Süleyman'ın başına iki yerde mecrûh ve sol kolunda kara bere ve İsmail'in başında bir yerde ve Ahmed'[in] başında dahi her biri inkâr ile mukâbele edicek müdde'iyûn-ı mezbûrûn[dan] dahi sıdk-ı da'vâlarına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Ali b. Mustafa ve Ahmed b. Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan ba'dehû her birisi darb eylediler, husûs-ı mezbûra vech-i meşrûh üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra şâhidân-ı mezbûrân şehâdetlerinde kâzib olmadıklarına dahi yemîn billahi'l-aliyyi[l-]a'lâ etmeğin mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî gurre[t]i şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Circis Ağa kethüdâ yeri, Peri Ağa serdâr, el-Hâc Hasan b. Abdüllatif, Mehmed Çelebi b. Mustafa Bey, el-Hâc Ömer b. Osman, Yunus Bey el-cündî, el-Hâc Mustafa Hefthisarî, es-Seyyid Osman **Anık?**

[s.56/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden İsmail Beşe b. el-Hâc Mehmed'in evine girip küfür eden İsmail Çelebi b. Halil ve Ahmed b. Halil'den davacı olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinlerinden İsmail Beşe b. el-Hâc Mehmed nâm râcil meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından işbu râfi'ul-kitâb İsmail Çelebi ve Ahmed ibney Halil Bey mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûrân İsmail Çelebi ve Ahmed bundan akdem bilâ-sebebin evime girip ağzıma ve îmânıma ve avratıma şetm-i galîz ile şetm eylemişlerdir, mezbûrândan suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dediklerinde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûr İsmail Beşe'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden fahrû's-sulehâ el-Hâc Ahmed b. Fethullah ve Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka mezbûrân İsmail Çelebi ve Ahmed müşârunileyh İsmail Beşe'nin ağzına ve îmânına ve avratına şetm-i galîz ile şetm eyledi, husûs-ı mezbûra vech-i meşrûh üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" dediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî gurreti Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrû'l-akrân Peri Ağa, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Ebubekir Çelebi [b.] Mustafa, Süleyman Beşe çavuş ve gayruhum

[s.56/b.2] Zalunı köyü ahalisinden zimmi Ohenk v. Evik'in kardeşi Murad ile müşterek olduğu malından, tarla, bağ ve bahçesinden borçları ödendikten sonra kalan hisseyi torunu Melkik'e vasiyet ettiği

Harput kazâsına tâbi' Zalunı nâm karyede sâkin Ohenk v. Evik nâm zimmi meclis-i şer'e gelip takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip "bundan akdem mürd olan oğlum Evik'in oğlu Melkik nâm zimminin babası mürd-i mezbûrun mâlı olmamak ile kendüye bir şey intikâl etmediği ecilden karındaşım olan Murad nâm zimmi ile müşterek olduğum mâldan ve tarlalarımın ve bağ ve bağçemden vasiyet eyledim, şöyle ki biz mürd oldukdan sonra kendi mâlımdan deynim ihrâc olundukdan sonra bâkîsinden hisse-i ibn misilli vasiyet eyledim" deyü bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etmeğın mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâili şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Beşe b. Mahmud, Ömer Beşe b. Sefer, Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe, Kulucan zimmi, Hokas melik, Tomcan zimmi ve gayruhum

[s.56/b.3] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Emirke'nin müslüman olup Fatma adını aldığı

Hâzır fî meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf Emirke nâm zimmiye an-kazâi Harput es-sâkine hâlen bi-karyeti Kesrik tâbi'î kazâi mezbûr ve âtî bi-kelimesi'ş-şehâdeti ve tebbera ve an-küllî dîni bâtl ve dehale dînü'l-İslâm ve semiye Fâtıma.

Hurrire fî evâili şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İbrahim Çelebi, Mahmud Çelebi b. İbrahim, Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe, diğer Ebubekir Beşe b. Abdüssamed ve gayruhum

[s.56/b.4] Hacılı mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi b. Abdülgani'nin Adedi mevziindeki bağını Yusuf Bey b. Munzir Bey'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hacılı mahallesinde sâkin Hasan Çelebi b. Abdülgani meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi'ü'l-kitâb Yusuf Bey b. Munzir Bey mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "Adedi nâm mevzi'de vâki' silk-i mülkümde münselik bir tarafı benim bâğıma ve üç tarafı cebel ve iki cebel burundan akarıyla ve cedîd dinlenmiş bâğı ile ve tevâbi'î ve levâhıkıyla müşârunileyh Yusuf Bey'e bir haydarî rahta bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim" dedi ki kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi Sağmanlı, Ömer Çelebi b. Abdurrahman, es-Seyyid Osman Anık?, el-Hâc Mahmud b. Mustafa, Mahmud b. Cuma Çavuş ism-i Za'ferânî ve gayruhum

[s.57/b.1] İstanbul nakibüleşrafının adamlarından olan Seyyid Hasan Çelebi b. Seyyid Ali'nin Harput'un Han köyünden geçerken köy ahalisinden Ali Bey b. Veli tarafından darp edilip küfre maruz kalması sonucunda her iki taraf arasında sulh sağlandığı

Hâlâ ekmelü'l-mütekaddimîn efdalü'l-müteehhirîn ferîdü'z-zamân ve habîbü'l-deverân câmi'ü esrârü'l-hakk-ı amîk hâzinî-i keyvânî'd-dakâyık reisü's-sâdâtî'l-izâm bilfi'l Âsitâne-i sa'âdet'de nakîbü'l-eşrâf olan efendi hazretlerinin âdemlerinden es-Seyyid Hasan Çelebi b. es-Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i Harput muzâfâtından Han nâm karye sâkinlerinden Ali Bey b. Veli

mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "bundan akdem Âsitâne-i sa'âdet tarafından gelip karye-i mezbûreden mürûr u ubûr ederken mezbûr Ali Bey elinde bir değnek () nefer âdemoyle üzerime gelip başıma ve koluma darb ve ağzıma ve avratıma şetm eyledi" deyü da'vâ vü nizâ' etmek sadedinde iken beyinlerimize muslihûn tavassut edip da'vâmdan ferâğat eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için benden da'vâ vü nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîr[en] fî evâili şehr-i Şevvâli'l-mükerrrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrû'l-akrân Mustafa Ağa mîralây-ı Han, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, es-Seyyid Osman Anık?, es-Seyyid Mustafa Çelebi b. Monlâ Süleyman, Mehmed Beşe b. Kasım, Ali Çavuş b. Ahmed Çelebi, Ebubekir Beşe b. Mehmed Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.57/b.2] Ortak mahallesi ahalisinden Hatice bt. İbrahim Beşe'ye vefat eden babası İbrahim Beşe, validesi Safiye Hatun ve kardeşi İsmail'den intikal eden hisseyi kardeşi Ebubekir Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sâkinelerinden Hadice bt. İbrahim Beşe nâm hâtûn tarafından zikr-i âti's-sulh ve'l-ibrâya vekîl olup mezbûre-i ma'rifet-i şer'le ârifân olan Mehmed Çelebi ve karındâşı Osman Çelebi b. Mustafa nâm kimesnelerin şehâdetleri vekâleti sâbit olan mezbûrenin zevci Ömer Çelebi b. Ahmed Bey meclis-i şer'-i şerîf-i Nebevî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Mustafavî'de "işbu râfi'ul-kitâb müvekkilem mezbûr Hadice'nin li-ebeveyn karındâşı Ebubekir Çelebi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve ta'bîr ani'l-merâm edip müvekkilem mezbûreye müteveffâ babası İbrahim Beşe'den ve vâidesi Safiye Hâtûn ve karındâşı müteveffâ İsmail'den beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye ve mevâşî kalîl kesîr ve celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından ve nükûdundan müvekkilem mezbûre Hadice irs-i şer'î ile intikâl eden hisse-i şer'iyyesini menkûlât-ı akâr ve mevâşî ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve kalîl kesîr celîl hakîr cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc kırk esedî gurus alıp ben dahi vekâletim hasebiyle zimmetini bi'l-vekâle ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledim, ba'de'l-yevm müteveffiyân-ı mezbûrân İbrahim Beşe ve İsmail ve müteveffîye vâidesinin mâlından mîrâsa müte'allika benden veya müvekkilem mezbûre Hadice'den bizzât veya bi'l-vâsıta da'vâ sâdır olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm -ibkâhumullahu te'âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm- mesmû'a

ve makbûle olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun bi'l-vekâle sâdır olan ikrâr-ı meşrûhasını merkûm Ebubekir Çelebi dahi vicâhen tasdîk ve şifâhen kabûl etmeğın ibrânın sıhhat-i cevâzına hükûm birle mâ hüve'l-vâki' ale'l-vukû' ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Çelebi b. Haydar Ağa, el-Hâc Ebubekir ekmekçi, el-Hâc Bali Hüseyin, Ahmed Çelebi b. Mustafa, osman b. Maksud ve gayruhum

[s.58/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'nin Ahmedbey mahallesinde vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağını terekesinden tahsil ettiği

Battâl

«Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin mefharü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihi'l-erkânda yine medîne-i mezbûre mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem medyûnen fevt olan Ebubekir Bey nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi La'lihan bt. İslâm Bey nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîl olan mezbûrenin oğlu Osman Ağa ve müteveffâ-yı mezbûrun sagîr oğlu Ahmed'in mansûb vasîsi olan Mustafa Beşe b. Ömer Beşe mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden yüz altmış yedi gurus alacak hakkım olduğuna Kadı-ı sâbık Hamdi Efendi imzâsıyla müverrah yedimde hüccet-i şer'îyye olup lâkin bundan akdem timârı karyesi Habusi nâm karyenin bin seksen bir senesinde vücûd[a] gelen hubûbatı dââyınleri izn-i şer' ile ve vasiyy-i mezbûr Mustafa Beşe yediyle taksîm-i guremâ edip benim deynime bir nesne vermemişlerdir, müteveffâ-yı mezbûr Ebubekir Bey'in muhallefâtından mevcûd olan eşyâsından bana dahi aliverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr Osman Bey ve vasiyy-i mezbûr Mustafa Beşe cevâbında "fî'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûrun mâlından Habusi nâm karyede [vâki'] bir kıt'a hûbân tevek bâğı ve bir kıt'a ve bir kıt'a harâbe evi ve bir bârgîr ve bir köhne koltuk ve iki köhne yorgan ve bir köhne kilim ve bir köhne mukaddem ve iki na'lbekî ve bir tâs ve bir köhne neftî çuka ve bir dumûr balta ve iki köhne kilim halı pâresi vardır" deyü bi-tav'ihî ikrâr eyledikten sonra mezbûr Osman Bey'in müvekkilesi mezbûre La'lihan dahi müteveffâ-yı mezbûrun bundan gayr[1] eşyâsı olmayıp ve bir tarîk ile hıfz etmediğine taraf-ı şer'-den nâib irsâl

olunup yemîn teklîf olundukda ol dahi alâ vechi vefkî'l-mes'ûl yemîn billahî'l-aliyyî'l-a'lâ etmeğîn ve zikr olunan bârgîre meclis-i şer' de kıymet on beş guruş ve bâğ ile menzile dahi on üç guruş on kile buğday ve arpa dahi beş guruşa ve iki guruş dahi zikr olunan eşyânın kıymetleri olup mezbûr Mustafa Beşe dahi meclis-i mesfûrda müşârunileyh Ahmed Çelebi'nin deyni olan yüz altmış yedi guruş mukâbelesinde kendüye teslîm edip mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Hasan Hüseyin Ağa kethüdâ yeri, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Ali Beşe b. Bekir Beşe, Abdurrahman b. Ferhad, Ebubekir şehir kethüdâsı ve gayruhum»

[s.58/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Veli b. Kubad'ın Erzük köyündeki tarlaları ile Vartanik köyündeki tarla, ahır, harman yeri, bahçe vb. yerlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden Veli b. Kubad nâm kimesne meclis-i şer' de işbu râfi'ünü'l-kitâb Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa ve yine mezbûrânın karındâşı olup işbu gâib ani'l-meclis Ali Ağa'nın vekîli olan Mehmedcan Ağa mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "Harput muzâfâtından Erzük nâm karyede vâki' taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz tarlalarımı ve Vartanik nâm karyede olan tarlamı bi'l-cümle ma'rifet-i sâhib-i arz ile ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd büyük ahırın nisfını ve küçük ahırın tevâbi'yle ve harman yeri ve bâğçe yerleri ve karye-i mezbûrede kalîl kesîr her ne alâkam var ise mezbûrâna ve gâib ani'l-meclis Ali Ağa'ya otuz esedî guruşa bey' u tefvîz edip mukâbele-i bey' u tefvîzde olan meblağ-ı mezbûr otuz esedî guruşu bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müştêrâsı ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Monlâ İlyas Efendi, Veli Bey b. İbrahim Ağa, Ali tâbi'-i mezbûr, Ebubekir b. Ali, es-Seyyid Osman **Anık?** ve gayruhum

[s.58/b.3] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf Çelebi'ye Ahmedbey mahallesinde borçlu olduğu halde vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağının terekesinden ödendiği

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin fahrü's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Yusuf meclis-i şer' de yine medîne-i mezbûre mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem medyûnen fevt olan Ebubekir Bey nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi La'lihan bt. İslâm Bey nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîl olan mezbûrenin oğlu Osman Ağa ve müteveffâ-yı mezbûrun sagîr oğlu Ahmed'in kıbel-i şer' den mansûb vasîsi olan Mustafa Beşe b. Ömer Beşe mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde cihet-i [59] karz-ı şer'îden yüz altmış yedi guruş alacak hakkım olduğuna yedimde hüccet-i şer'iyye olup lâkin bundan akdem timârı karyesi Habusi nâm karyenin bin seksen bir senesinde vücûd[a] gelen hubûbatı dââyînleri izn-i şer' ile ve vasiyy-i mezbûr Mustafa Beşe yediyle taksîm-i guremâ edip benim deynime bir nesne vermemişlerdir, müteveffâ-yı mezbûr Ebubekir Bey'in muhallefâtından mevcûd olan eşyâsından bana dahi aliverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr Osman Bey ve vasiyy-i mezbûr Mustafa Beşe cevâbında "fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûrun mâlından Habusi nâm karyede vâki' bir kıt'a hûbân tevek bâğı ve bir bâb menzil ve bir bârgîr eyeriyle ve bir köhne kalkan ve iki köhne yorgan ve bir köhne kilim ve bir köhne mukaddem ve iki na'lbekî ve bir tâs ve bir köhne çuka ve bir dumûr balta ve iki köhne halı vardır" deyü bi-tav'ihî ikrâr eyledikten sonra mezbûr Osman Bey'in müvekkilesi mezbûre La'lihan dahi müteveffâ-yı mezbûrun bundan gayr[1] eşyâsı olmayıp ve bir tarîk ile hıfz etmediğine taraf-ı şer' den nâib irsâl olunup yemîn teklîf olundukda ol dahi alâ vechi vefkî'l-mes'ûl yemîn billahî'l-aliyyî'l-a'lâ etmeğın ve zikr olunan bir re's doru bârgîr eyeriyle on beş guruşa ve bâğ-ı mezbûr ile menzil-i mahdûd dahi on üç guruşa ve eşyâlar iki guruşa ve on üç kile buğday ile on kile arpa beş guruşa cem'an otuz beş olup dahi mezbûr Mustafa Beşe yediyle meclis-i mesfûrda müşârunileyh Ahmed Çelebi'ye guremâ hesâbı üzere teslîm olunup mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Hasan Hüseyin Ağa, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Ali Beşe b. Bekir Beşe, Abdurrahman b. Ferhad ve gayruhum

[s.59/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Fatma bt. Mehmed Beşe'nin küçük oğlu İbrahim'e dedesi Mehmed Beşe'den herhangi bir hisse kalmadığından Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın İbrahim'e bir meblağ ödemeyeceği

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkine iken müteveffıye olan Fâtıma bt. Mehmed Beşe nâm hâtûnun sagır oğlu İbrahim'in tesviye-i umûruna kibel-i şer'-i mutahhardan mansûb vasîsi olan babası es-Seyyid Abdullah b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkân işbu râfi'û'l-kitâb Ali Çelebi b. el-Hâc Osman nâm kimesne mahzarında vesâyeten da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem fevt olan ceddî Mehmed Beşe'nin verâseti mezbûr Ali Çelebi ile sagır-i mezbûr İbrahim'e intikâl eden mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menziline ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye kalîl ü kesîr ve celîl hakîr ve cemî' ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından sagır-i mezbûrun dahi hissesi alıverilmek matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali Çelebi cevâbında "zikri mürûr eden menzili merkûm Mehmed Beşe yüz doksan dört guruşa bana bey' edip akçesini alıp ve bundan mâ'adâ bir leğen ve iki kazgan ve bir taşt ve iki tencere ve dört sahan ve dört ibrik ve iki kat yorgan ve döşek ve bir kilim ve bir halı[yı] bana hibe ve temlîk ve teslîm eyledi, ben dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz eyledim" deyü def'le mukâbele edicek müdde'-i mezbûr Ali Çelebi'den müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden fahrü'l-eimme Süleyman Efendi b. Monlâ Seydi Ahmed ve es-Seyyid Çelebi b. el-Hâc Osman ve Osman Çelebi b. Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka mezbûr Mehmed Beşe bizim huzûrumuzda menzil-i mahdûd akçesinden mezbûr Ali Çelebi yedinden yirmi guruş nakid alıp ve yetmiş dört guruş dahi nakden alıp ikrâr etdiğine ve bundan mâ'adâ bir leğen ve iki kazgan ve bir taşt ve iki tencere ve dört sahan ve dört ibrik ve iki kat yorgan ve döşek ve bir kilim ve bir halı hibe ve temlîk ve teslîm edip ol dahi kabûl ve kabz eylediğine şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" dediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra mezkûr eşyâdan mâ'adâ ism-i mâl ıtlâk olunan eşyâdan bir nesne zimmetinde kalmadığına Ali Çelebi'ye yemîn tevcîh olunmağıle hulf billahi'l-aliyyi'l-azîm mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ İlyas b. Ahmed, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, es-Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman, es-Seyyid Osman **Anık?** ve gayruhum

[s.60/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden Fatma bt. Mehmed Beşe'nin küçük oğlu İbrahim'e büyükannesi Raziye Hatun'dan herhangi bir hisse kalmadığından Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın İbrahim'e bir meblağ ödemeyeceği

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesi sâkinelerinden iken müteveffîye Fâtıma bt. Mehmed Beşe'nin sagîr sulbî oğlu İbrahim'in tesviye-i umûruna kibel-i şer'î-i mutahhardan mansûb vasîsi olan babası es-Seyyid Abdullah b. Muzaffer nâm kimesne meclis-i kazâ ve lâzımü'r-rızâda işbu râfi'ü'l-vesîka Ali Çelebi b. el-Hâc Osman mahzarında takrîr-i da'vâ edip "mukaddemâ müteveffîye olan Raziye Hâtûn sagîr-i mezbûr ile merkûm Ali Çelebi'nin cedde-i sahîhası olup vârisi mezbûrâna münhasıra iken mahalle-i mezbûrda bir ahır dâmını ve esâs-ı büyütnu ve resm-i kemer ve resm-i halhal ve bir çift bilezik ve bir yaldızlı hançer ve bir incili kaytan ve Müridi nâm mevzi'de kavak bâğçesini ve seyyâr emvâl ü erzâkını mezbûr Ali habsle zabt eylemiştir, suâl olunup sagîr-i mesfûrun hissesi şer' ile alınmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl merkûm Ali Çelebi cevâbında "ceddem müteveffîye-i merkûm[e] Raziye Hâtûn mezbûr ahır ve kavak bâğçesini ve dört aded sahanı ve bir tencere ve bir kat yorgan döşek ve bir sepedi hâl-i huyûtunda ve kemâl-i akl u sıhhatinde bana hibe ve temlik ve teslîm edip ben dahi kabûl ve kabz eyledim ve mezkûr sîm keser ile bileziği otuz guruşa bana bey' edip semen-i mezkûru bi't-tamâm alıp kabz edip tekrâr techîz ü tekfînine ve hayr ta'âmına vasiyet edip sarfına beni vasî nasb edip ben daha mahalline sarf eyledim ve ikrâr etdiğim eşyânın mâ'adâsından haberim yokdur" deyü mukâbele etmeğin müdde'î-i mezbûr Ali'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimîn[den] Monlâ Halil b. Ebubekir ve Osman b. Mustafa ve Mehmed b. Cuma nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfil-i kazâya hâzırân olduklarında fi'l-hakîka Râziye Hâtûn hâl-i huyûdunda bizim huzûrumuzda zikri mürûr eden ahır ve bâğçe ve dört sahanı ve bir tencere ve bir kat yorgan ve bir döşek ve bir sepedi merkûm Ali Çelebi'ye hibe ve teslîm ve mezkûre bir çift bileziği ve kemeri otuz guruşa bey' edip semen-i mezbûru tamâmen kabz edip ba'dehû mahalline sarf etdiğine şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri gibbe'r-ri'âye şerâyiti'l-kabûl hîn-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra merkûm Ali Çelebi de sâlifü'z-zikr eşyâdan gayrı bir nesne almadığına yemîn tevcîh etmeğin hulf [bi]llahi'l-

aliyyi'l-a'lâ etdikden sonra sıhhate bey' ve hibeye hükm olunup mezbûr es-Seyyid Abdullah bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a ketb olundu.

Hurrire fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, diğer es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, es-Seyyid Osman b. Derviş, Monlâ İlyas b. Ahmed ve gayruhum

[s.60/b.2] Alaca mahallesi ahalisinden vefat eden Ömer Beşe b. Mansur'un ölmeden önce zevcesi Saliha bt. Mustafa'ya mehrini verdiği

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ömer Beşe b. Mansur nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Saliha bt. Mustafa nâm hâtûn tarafından Monlâ Ali b. Monlâ Süleyman ve es-Seyyid Monlâ Halil b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbite es-Seyyid İbrahim Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine müteveffâ-yı mezbûrun sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızı Adile nâm sagîrlerin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansûb vasîleri ve ammîleri olan işbu râfi'u'l-kitâb Osman Beşe mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûre-i müteveffâ-yı mezbûr Ömer Beşe hâl-i hayâtında mahalle-i mezbûr[d]a vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menziline müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan mehr-i müeccele mukâbelesinde vermiştir, hâlâ tasarrufuna mâni' olur, suâl olunup men' olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr vekîl-i mezbûr İbrahim Efendi[den] müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mustafa b. Bulgar ve Osman b. Peri nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup şehâdet olunduklarında "fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Ömer Beşe menzil-i mahdûdu mezbûre Saliha[ya] mehr-i müeccele mukâbelesinde vermiştir, husûs-ı mezbûra vech-i meşrûh üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki'a oldukdan sonra menzil-i mahdûd-ı mezbûreden merkûm Ömer Beşe'nin kasr-ı yedine tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Monlâ İsmail, Mehmed Beşe b. Mehmed Çelebi, Kassâb Kaya, Ebubekir kethüdâ-i şehîr ve gayruhum

[s.61/b.1] Aslen Harput ahalisinden olup Edirne'de bulunan Mehmed Beşe b. Himmet'in, Osman Beşe'deki alacağının tahsil edilip vekili Ebubekir Beşe'ye verilmesi

Fi'l-asl medîne-i Harput sâkinlerinden olup hâlâ mahmiyye-i Edirne'de olan Mehmed Beşe b. Himmet nâm kimesne tarafından Mahmud Beşe b. Kasım ve Ömer Beşe b. Mahmud nâm kimesnelerin şehâdetleri ile da'vâya ve ahz u kabz ve îsâle vekâleti olan Ebubekir Beşe b. Abdüssamed nâm râcil meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine medîne-i mezbûre sükkânından Osman Beşe b. () nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilim mezbûr Mehmed Beşe cezîre-i Girid'de cihet-i karz-ı şer'îden Osman Beşe'de iki yüz esedî guruşu olup hâlâ merkûm Osman Beşe edâsına ta'allül ü imtinâ' eder, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunup alıverilmek matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl merkûm Osman Beşe cevâbında "fi'l-vâki' mezbûr Mehmed Beşe cezîre-i Girid'de bana yüz esedî ile beş yüz Mısır pâresi verip bundan ziyâde almadım" deyü def'le mukâbele edicek müdde'î-i mezbûr Ebubekir Beşe'den müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Hasan Beşe b. Ahmed ve el-Hâc Osman b. Mehmed nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka cezîre-i Girid'de müşârunileyh Mehmed Beşe bizim huzûrumuzda mezbûr Osman Beşe[ye] iki yüz esedî guruş deyn verip mesfûr Osman Beşe dahi alıp ahz eyledi, husûs-ı mezbûra vech-i meşrûh üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra zıkr olunan meblağ-ı mezkûrun vekîl-i mezbûr Ebubekir Beşe'ye edâya tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Circis Ağa kethüdâ yeri, Elçi Efendi b. Mehmed Ağa, Mahmud Beşe b. Mehmed, Süleyman Beşe b. Berber Yusuf, Yunus Bey el-cündî ve gayruhum

[s.61/b.2] Zarato köyü ahalisinden vefat eden Ali Çelebi b. Hacı'nın ölmeden önce küçük oğlu Bayram'ın işlerini görmek üzere Osman Bey'i vasi tayin ettiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Zarato nâm karye sâkinlerinden İsmail b. Şaban ve Süvar b. Bayram nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu

bâ'isü'l-kitâb Osman Bey b. () nâm kimesne mahzarında edâ-i şehâdet-i şer'îyye edip "bundan akdem karye-i mezbûre sâkinlerinden olup fevt olan Ali Çelebi b. Hacı nâm müteveffâ hâl-i hayâtında kemâl-i akl-ı sıhhatinde sagîr oğlu Bayram'ın tesviye-i umûruna mezbûr Osman Bey'i vasiyy-i muhtâr nasb u ta'yîn edip merkûm Osman Bey dahi vesâyet-i mezbûru kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte'ahhid ü iltizâm eyledi, husûs-ı mezbûra vech-i meşrûh üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" dediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûl[de] vâki' a oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun tesviye-i umûrunu mezbûr Osman Bey görmeğe ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi'-taleb ketb u terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Beşe b. Ebubekir, Ömer Beşe b. Sefer, Demir b. Rüstem, Allahverdi b. Sultan Ali, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.61/b.3] Sinabud mahallesi ahalisinden zimmi Bahadır v. Eremyan'ın evini içindeki eşyalarıyla birlikte Evanes b. Keşiş'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sinabud mahallesinde sâkin Bahadır v. Eremyan nâm zimmi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu ElesferEvanes v. Keşiş nâm zimmi muvâcehesinde bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûre[de] vâki' bir tarafı vakıf menzil ve bir tarafı Arslan Bey zimmi mülküne ve iki tarafı [tarîk-ı] âm [ile] mahdûd ü mümtâz olan menzilimi içinde olan bazı ev eşyâsıyla tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip üç guraşa bey' [ve] kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i mahdûd-ı mezbûr içinde olan eşyâsıyla ve cemî'-i tevâbi'yle mezbûr Evanes zimminin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârını merkûm Evanes zimmi bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' ale'l-vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: [62] Mehmed Çelebi b. İbrahim, Ömer Beşe b. Sefer, Hazer v. Melkek, Semaven keşiş, Haçuk v. Bağdasar ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.62/b.1] Alaca mahallesi ahalisinden Ali Bey'in vefat eden oğlu Veli'ye Sarehatun mahallesi halkından Elife bt. Vâhid'in evini hibe ettiğine dair mahkemeye yaptığı başvuruda davasını ispat edemediği

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca mahallesi sâkinlerinden Ali Bey b. () nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihi'l-erkânda yine medîne-i mezbûre mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkine Elife bt. Vâhid nâm hâtûn mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem fevt olan oğlum Veli'ye mahalle-i mezbûre Sarehatun'[da] vâki‘ bir tarafı Yitilmişoğlu mülküne ve bir tarafı Ömer mülküne ve bir tarafı Maksud mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd olan menzili mezbûre Elife oğlum müteveffâ-yı mezbûr Veli'ye hibe ve temlik ve teslim eylemiş idi, el-hâletü hâzihî mezbûre Elife müdâhale eder, suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde‘î-i mezbûr Ali Bey'den müdde‘âsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kemâ yenbagî ızhâr-ı acz etmeğin mezbûre Elife müteveffâ-yı mezbûr Veli'ye mülk-i mahdûd-ı mezkûru hibe ve temlik ve teslim etmediğine yemîn tevcîh olunmağile ol dahi alâ vechi'l-mes’ûl yemîn billahi'l-aliyyi'l-gafûr etmeğin müdde‘î-i mezbûr Ali Bey bî-vech mu‘ârazadan men‘ ve menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed eylesine ba‘de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki‘ ale'l-vukû‘ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Monlâ Mustafa b. Monlâ Süleyman, Yunus Bey el-cündî, es-Seyyid Ebubekir b. Sofu Monlâ Mehmed, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.62/b.2] Hatun mahallesi ahalisinden vefat eden Veli'nin küçük oğlu Mevlüd'ün işlerini görmek üzere Elife Hatun'un vasiye tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Hatun mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Veli'nin sağır oğlu Mevlüd'ün tesviye-i umûruna kibel-i şer‘den bir vasî [nasbı] lâzım ve mühim olmağın işbu râfi‘atü'l-kitâb Elife nâm hâtûn vesâyeten ehil olup mezbûre Elife vasî nasb u ta‘yîn olunup ol dahi vesâyet-i merkûmu kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya müte‘ahhid ü iltizâm etmeğin mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.62/b.3] Ahmedbey mahallesi ahalisinden La'lihan bt. İslâm Bey'in Hugi köyündeki arazi, ev, harman yeri ve suyunu oğlu Ali Ağa'ya vekili Mehmedcan Ağa aracılığıyla sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkine La'lihan bt. İslâm Bey nâm hâtûn tarafından Ahmed Bey b. İslâm ve Mahmud b. Ömer Çelebi nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan mezbûrenin oğlu Osman Bey nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ûnü'l-kitâb Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa ve yine mezbûrânın karındâşı olup işbu gâib ani'l-meclis Ali Ağa'nın vekîli olan Mehmedcan Ağa mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûrenin cihet-i maslahatından Hugi nâm karyede vâki' taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz topraklarının çakıl tarladan mâ'adâ ehakk-ı tasarrufunu sâhib-i arz ile seksen esedî guraşa ve yine karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd evlerini ve harman yerini ve kehrîzden cârî olan bir gün bir gece suyunu yüz esedî guraşa bey' u tefvîz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tarlalar ve evler ve bir gün bir gece cârî olan su mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere cârî olan vekâleten ikrârını müşârunileyhimâ Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa dahi asâleten ve vekâleten [ve] vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk etmeğin sıhhat-i bey'e ve iştirânın cevâzına hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ İlyas b. Ahmed, Süleyman Ağa b. Bekir Bey, Veli Bey b. İbrahim Ağa, Hamza Çelebi b. Abdullah Çelebi, Yunus Bey el-cündî, Yusuf Beşe b. Abdullah, Ebubekir Beşe şehir kethüdâsı ve gayruhum

[s.63/b.1] Diyarbakır'da olan el-Hâc İbrahim b. Hasan'ın, vefat eden İsmail'deki alacağını İsmail'in terekesine el koyan Harput ahalisinden kardeşi Ebubekir Çelebi'nin ödemesi

Hâlâ mahmiyye-i Diyarbekir'de olan el-Hâc İbrahim b. Hasan nâm kimesne tarafından da'vâya, ahz u kabz ve îsâle vekîl ve vekâleti Mehmed b. Yusuf ve es-Seyyid Süleyman b. Hafız nâm kimesneler şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Abdullah Çelebi b. Rasûl Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine medîne-i Harput

sükkânından Ebubekir Çelebi b. İbrahim mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilim mezbûr el-Hâc İbrahim mezbûr Ebubekir Çelebi'nin li-ebeveyn karındâşı olup bundan akdem fevt olan İsmail'den esvâb bahâsından kırk esedî gurus alacak hakkı olup hâlâ muhallefâtına vâzî' u'l-yed olmağla mezbûr Ebubekir Çelebi'den suâl olunup takrîr-i tahrîr ve edâsına tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-ikrâr vekîl-i mezbûr Abdullah Çelebi'nin takrîrine muvâfık ikrâr u i'tirâf eyledikten sonra mezbûr Ebubekir Çelebi'ye meblağ-ı mezbûru edâ eylemesine ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc İsmail b. Mehmed, Mahmud Beşe er-racül, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.63/b.2] Zahiriye mahallesi ahalisinden vefat eden Seyyid İbrahim'in verasetinden kardeşleri Ömerzade Hasan Beşe b. Hacı Molla Mehmed ve Veli b. Mevlüd ile zevcesi Rahime'ye kalan hisseleri aralarında bölüştükleri

Medîne-i Harput mahallâtından Zahiriye mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İbrahim'in [verâseti] karındâşı Ömerzâde Hasan Beşe b. Hacı Monlâ Mehmed, karındâşı Veli b. Mevlüd'e ve zevce-i metrûkesi Rahime'ye münhasır olduğu şer'ân sâbit ü muhakkak [oldukdan] sonra mezbûr Mevlüd tarafından el-Hâc Monlâ İsmail b. Mehmed ve Hasan Beşe b. Monlâ Seydi Ahmed nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan Cebrail nâm kimesne vekâleten ve mezbûre Rahime'nin tarafından tasdik-i vekîl olup vekâleti bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîl olan es-Seyyid Ahmed Çelebi mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrdan bizlere alâ mâ farazallahu te'âlâ emânet eden hisse-i şâyi'alarımıza yine mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menziline seksen esedî gurus ve Müridi nâm karyede olan ev yerleri ve bâğlarını on beş gurus ve elli beş esedî gurus dahi nakid alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından ism-i mâl itlâk olunur eşyâsından nakde müte'allik bizlerden bizzât veya bi'l-vâsıta da'vâ sudûr eder ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm -ibkâhumullahu ilâ yevmi'l-kıyâm-mesmû'a ve makbûle olmasın" dedikde mukırrûn-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârların vekîl-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi dahi tasdik ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-imâm, Monlâ İlyas b. Ahmed, es-Seyyid Ahmed Çelebi [b.] es-Seyyid Yusuf, es-Seyyid Osman **Anık?**, Monlâ Mustafa el-imâm, Ahmed Beşe b. Osman, Ebubekir şehir kethüdâsı, es-Seyyid Osman b. es-Seyyid Ali, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.63/b.3] Mansur köyü ahalisinden Mihriban bt. Süleyman'ın evini avlusuyla birlikte Mustafa Bey b. Dilâver Ağa'ya sattığı

Harput muzâfâtından Mansur nâm karyede sâkine Mihriban bt. Süleyman nâm hâtûn tarafından Yusuf b. Musa ve Halil b. Osman nâm kimesnelerin şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Ömer Çelebi b. Kasım nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine karye-i mezbûre sükkânından işbu râfi'û'l-kitâb Mustafa Bey b. Dilâver Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûre mehr-i müecceli mukâbelesinde olduğu yine karye-i mezbûrda vâki' olan bir tarafı Monlâ Bali ve bir tarafı mezbûr Mustafa Bey mülküne ve bir tarafı Ali mülküne ve bir tarafı İbrahim'e bu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ü mümtâz olan iki bâb menzili avlusuyla tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile otuz esedî gurusâ bey' ve kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan menzil-i mahdûd-ı mezbûr avlusuyla ve cemî'-i tevâbi'yle mezbûr Mustafa Bey'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' kelâmını merkûm Mustafa **[64]** Bey dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e ve iştirâya hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-hatîb, Rıdvan Beşe b. Abdullah, Mehmed b. Divane, Kanber Bey, Receb b. Hamza ve gayruhum

[s.64/b.1] Arslaniye Camii mahallesinde ahalisinden babası vefat eden küçük yaşta Ayşe bt. Hacı'ya nafaka tahsisi hususunda Seyyid Mehmed b. Mevlüd'ün vasi tayin edildiği

Faraza ve kaddere'l-hâkimi'l-muvakkı'ı alâ hâze'l-kitâb bi-tevkî'ihî şerîfî'l-müstetâb en-nafakati's-sagîre el-müdde'ûn Âişe bt. Hacı el-müteveffâ ebûhu el-mezbûr

min kıbeli'l-mahalleti Cami-i Arslaniye min mahallâtı medîneti Harput ve'l-kesun vesâir havâyicü'z-zarûrete külle yevm yemurru ve yümzî min yevmi târîh bedelihî hamsete derâhîm râyice fi'l-vakti alâ külli men lehû hakku't-taleb min emvâlihi'l-müntakilleti ileyhi mine'l-müteveffî'l-mezbûr bi-talebi'l-vasiyyi'l-med'uvvin Seyyid Mehmed b. Mevlüd es-sâkinü el-ân fî mahalleti Zahirîye min mahallâtı medîneti mezbûre ve iznen bi-sarfı vakti's-saferfarzan ve iznen sahîhayni şer'ıyyeyn cerâ zâlik.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Osman, el-Hâc İsmail b. Mehmed, Monlâ İlyas b. Ahmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.64/b.2] Harput ahalisinden vefat eden el-Hâc Ömer'in zimmi Bağdasar'da alacağı olduğunu iddia eden kızı ve amcasının oğlunun mahkemede davalarını ispat edemedikleri

Medîne-i Harput sâkinelerinden Kerime bt. el-Hâc Ömer nâm hâtûn tarafından es-Seyyid Çelebi müseccel vekîl olup ve yine müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ömer'in ammîzâdesi es-Seyyid Mustafa'nın vekîli olan es-Seyyid Osman meclis-i şer' de bâ'isü'r-rakîm Bağdasar v. () nâm zimmi muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ömer mezbûr Bağdasar'da otuz iki gurus hakkı olup hâlâ edâsına ta'allül eder, suâl olunup alıverilmek mâtlûbumdur" dediklerinde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kemâ yenbagî ızhâr-ı acz etmeğin mezbûr zimmiye müteveffâ-yı mezbûr yedinden eşyâ bahâsından veya karz-ı şer'iden bir tarikle hakkı olmadığına yemîn teklîf oldukda ol dahi yemîn billahi'l-aliyyi'[l-a]'lâ etmeğin mâ hüve'l-vâki' kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Veli Ağa, Ömer Beşe b. Sefer, Osman Çelebi Vanî, Yazıcı Mehmed ve gayruhum

[s.64/b.3] İğiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın kavak bahçesini el-Hâc Peri ve kardeşi Şaban Çelebi b. Receb Beşe'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye sükkânından Evliya b. İvaz nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrifde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden el-Hâc Peri ve karındâşı Şaban Çelebi b. Receb Beşe mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm

edip "karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Veli bâğçesine ve bir tarafı çay ve bir tarafı yine benim tarlalarım ve bir tarafı Yahya Çelebi'ye bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan kavak bâğçemi yeri bi'l-küllîye benim olup dirilmiş eşcâr dahi nısf yine benim olup müşterek olan eşcâr kat' olundukdan sonra yerinde kimesnenin alâkası olmayıp ve önünde olan çayır ile mezbûrâna tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile elli esedî gurus ile bir sîm kılıca bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zıkr olan bâğçe yeri ve bi'l-küllîye ve eşcârının nısfı ve önünde olan çayır ile mezbûrân el-Hâc Peri ve Şaban Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mezbûrân el-Hâc Peri ve Şaban Çelebi dahi vicâhen tasdîk ve kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdül-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi [b.] es-Seyyid Yusuf, Circis Ağa kethüdâ yeri, es-Seyyid Mustafa Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, Mehmed Çelebi Korkulu, Kara Ebubekir Çelebi b. İbrahim Beşe, Ömer Çelebi b. Davud, Monlâ Mevlüd el-imâm, Mustafa Çelebi b. Musa ve gayruhum

[s.65/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf'un vefat eden Ebubekir Bey'deki alacağına karşılık Habusi köyündeki bağ, ev, beygir, eyer, eşya, buğday ve arpasını aldığı / Seyyid Ahmed Çelebi'nin Ebubekir Bey'in hanımı Lalihan'ın bazı eşyasını sakladığına dair iddiada bulunduğu

Oldur ki, medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından olup medyûnen fevt olan Ebubekir Bey'in yetîmi olan Ahmed'in kibel-i şer'de mansûb vasîsi olan Mustafa Beşe ve zevce-i metrûkesi La'lihan bt. İslâm Bey nâm hâtûnun tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîl olan oğlu Osman Bey mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrdan yetmiş yedi buçuk gurus hakkım olup guremâ hesâbından Habusi nâm karyede bir harâbe bâğ ile bir harâbe menzil yerini on üç gurus ve bir re's doru bârgîr ile bir köhne eyer on beş gurus ve iki gurus dahi köhne eşyâ alıp ve on üç kile buğday ile on üç kile arpa dahi beş gurus ki cem'an otuz beş gurusluk mâlını guremâdan

aldım, lâkin mezbûre La'lihan Hâtûn yedinden müteveffânın eşyâsından bir nesnesini hıfz eylediğine ve adem-i alemi olduğuna" yemîn tevcîh etmekle ol dahi hulf billahi'l-aliyyi'l-azîm etmeğin mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Circis Ağa, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Ali Beşe b. Bekir Beşe, Abdurrahman Ferhad, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.65/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Hasan b. İsrail'in vefat eden Seyyid İbrahim'de olan alacağını terekesinden tahsil için açtığı davada iddiasını ispat edemediği

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin es-Seyyid Hasan b. İsrail nâm kimesne meclis-i şer' de husûs-ı âti'l-beyâna müseccel vekîli olan râfi'u'l-kitâb es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûre Rahime'nin zevci olup müteveffâ olan es-Seyyid İbrahim'de cihet-i karz-ı şer'îden altmış gurus hakkım olup muhallefâtından alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûrdan sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb ve yevmü'l-Cum'a'dan üç gün tamâmına dek imhâl ve hulûl-i va'deden dört gün ziyâde dahi imhâl olunmağın ba'dehû mezbûr es-Seyyid Hasan'ın merkûm es-Seyyid İbrahim zimmetinde meblağ-ı mezbûru olduğuna mezbûre Rahime'nin adem-i alemi olduğuna yemîn tevcîh etmekle hulf billahi'l-aliyyi'l-azîm etdikden sonra mezbûr es-Seyyid Hasan mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi b. Monlâ Ahmed, Mahmud Bey b. İbrahim, Mahmud Beşe b. el-Hâc Hüseyin, Ebubekir Beşe b. mezbûr, es-Seyyid Hüseyin b. Ömer, es-Seyyid İslâm Çelebi, es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Mustafa, Hüseyin Beşe sâkin-i Pekinik ve gayruhum

[s.65/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi'nin sanat öğrenmek üzere yanına verdiği kölesi Şahin b. Abdullah'ın iki azı dişini çeken Berber taifesinden Ebubekir'den davacı olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin Hasan Çelebi b. () nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfî‘u'l-kitâb abd-i memlûkû Şahin b. Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Şahin'i Berber tâifesinden Ebubekir nâm kimesnenin yanına san‘at ta‘lîm etmeğe hizmetine verip mezbûr Ebubekir benden bilâ-izn iki azı dişini ihrâc etmiştir, suâl olunup abd-i mezbûrun takrîr-i tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Şahin merkûm Hasan Çelebi'nin abd-i memlûkû olduğunu bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf etdikden sonra üstâd-ı mezbûr dahi iki azı dişini ihrâc eylediğini dahi mukırr u mu‘terif olup ve eser-i cerâhatine dahi nazar olundukda iki azı diş ihrâc olmuş, müşâhede ve mu‘âyene olunup hıfzan li'l-makâl alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: (...) Ahmed Ağa, el-Hâc İsmail b. Mehmed, Ahmed Çelebi b. Derviş, Mehmed Çelebi b. Yakub Çelebi, Monlâ İlyas b. Ahed, es-Seyyid Osman Anık?, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.66/b.1] Mürü köyü ahalisinden ölen zimmi Repek v. Mekâr'dan küçük oğulları Kârok, Kesber ve Melkik'e intikal eden tarlaları çocukların işlerini görmek üzere vasi tayin edilen amcaları Donek v. Hoçik'in Osman Çelebi b. Mehmed'e satıp çocuklara hisselerini bölüştürdüğü

Medîne-i Harput muzâfâtından Mürü nâm karyede sâkin iken bundan akdem mürd olan Repek v. Mekâr nâm zimmînin sagîr oğlu Kârok ve Kesber ve Melkik nâm sagîrlerin tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘-i mutahharadan mansûb vasîsi olan ammîleri Donek v. Hoçik nâm zimmî asâleten ve vesâyeten meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî‘u'l-kitâb Osman Çelebi b. Mehmed mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "karye-i mezbûre[de] vâki‘ beş kıt‘a tarlalarının rub‘ suyu hakk-ı tasarrufunu ma‘rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr Osman Çelebi'ye yüz otuz guruşa tefvîz edip ol dahi meclis-i tefvîzde kabûl eyledikden sonra sagîrûn-ı mezbûrûn toprağını zer‘e ve hırâsete kâdir olmayıp devr-i eyyâm ile hâlî ve tapuya müstahık olup ve mürd-i mezbûrun dahi deyni sebt olup vesâyetim hasebiyle kıbel-i şer‘den sâlifü'z-zikr beş kıt‘a tarlayı bey‘e izin taleb ederim" deyip husûs-ı mezbûr sikât ü ahbârdan tefahhus u istihbâr oldukdan sonra sûk-ı sultânîde kirâren ve mirâren bey‘ men yezîd olup rağabât-ı nâs bi'l-küllîye münkatı‘a olup bir akçe ziyâde ile tâlibi olmayıp zarûret

hasebiyle tefvîz edip ol dahi tefvîz ve kabûl eyledikten sonra mezbûr Donek kendi hissesini asâleten ve sagîrûn-ı mezbûrûnun hissesini vesâyeten kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' edip merkûm Osman'ın mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ömer Ağa b. Büyük el-Hâc Bekir, Mustafa Çelebi b. Ali Kethüdâ, Osman Bey b. el-Hâc İbrahim, Yusuf Bey birâderi, Bedros v. Keşiş, Evanes veled, Markos v. Seker, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.66/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Kerime bt. el-Hâc Ömer'in Müridi nahiyesindeki bağ, bahçe ve suyunu Seyyid İsmail Efendi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkine Kerime bt. el-Hâc Ömer nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey'e Abdülkadir b. Abdülkerim ve es-Seyyid Osman b. Derviş nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan es-Seyyid Hüseyin b. el-Hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'u'l-kitâb fahrû's-sâdâtî'l-kirâm faziletli es-Seyyid İsmail Efendi mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûre Kerime'nin silk-i mülkünde münselik olup Müridi nâhiyesinde vâki' iki tarafı müşârunileyh efendiye ve bir tarafı Ömer Bey mülküne ve bir tarafı dere bu hudûd ile mahdûd olan bağ ve bağçeyi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve tevek bağıyla ve suyu ile ve kadîmî tevâbi'îyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî iki tefsîr-i şerîf ve *Ma'âlim* ve bir *İbn Melek* ve bir *İhtiyâr* kitâbına bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip ve mezkûr kitâbları müşârunileyh İsmail Efendi yedinden ahz u kabz edip ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zıkr bağ ve bağçe, eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve suyu ile ve cemî'-i tevâbi'îyle mûmâileyh es-Seyyid İsmail Efendi'nin müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâlete ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr es-Seyyid İsmail Efendi dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrû'l-eimme Süleyman Efendi el-imâm, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Farzullah Çelebi b. Mehmed Efendi, el-Hâc İbrahim, el-Hâc Mahmud b.

Mustafa Efendi, Monlâ Bekir b. İbrahim, es-Seyyid Ebubekir b. Monlâ Mehmed, es-Seyyid Monlâ Mustafa b. Monlâ Süleyman, el-Hâc Abdullah b. Muzaffer, el-Hâc Hasan b. () ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.66/b.3] Mürü köyü ahalisinden zimmi Deniz'in sahibi olduğu toprakları Osman b. Mehmed'e sattığı

Vech-i tezkire budur ki,

Bin seksende vâki' Mürü nâm karyede Deniz zimmînin taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz toprakların Osman b. Mehmed nâm kimesneye fûrûht edip kanun-ı pâdişâhî üzere resm-i öşrû alınıp yedine tezkire verilmiştir. Âhardan kimesne müdâhale etmeyeler.

Tahrîren li-sene 108[0]

Mehmed

Kâimmakâm-ı Harput hâlâ

[s.67/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Rahime bt. Seyyid Mustafa'nın zevci Seyyid İbrahim'den mehri karşılığında Adedi mevkiindeki bağı Seyyid Ahmed Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkine Rahime bt. es-Seyyid Mustafa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer' ile ârifân olan es-Seyyid Mustafa b. Abdürrezzak ve es-Seyyid Hüseyin b. Ömer nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Monlâ Mustafa b. Haydar nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi' u'l-kitâb es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Hacı Osman mahzarında vekâleten bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûre Rahime zevci müteveffâ es-Seyyid İbrahim'den mehri mukâbelesinde intikâl eden Adedi nâm mevzi'de vâki' bir tarafı el-Hâc Bali bağına ve bir tarafı el-Hâc Halil ve bir tarafı el-Hâc Mustafa ve bir tarafı tarîk-ı âm bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a tevek bağını cevânib-i erba'asından bir zirâ' yerden mâ'adâsı elli esedî gurus ile bir kabza adedi nâ-ma'lûm fûlûsa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bir kıt'a tevek bağını kadîmî tevâbi'yle merkûm es-Seyyid Ahmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâlete

ikrârı bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Hohis Ağa kethüdâ yeri, Ahmed Efendi el-imâm, Ömer Efendi el-hatîb, Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Ahmed Çelebi, Monlâ Süleyman b. Seyyid Ahmed, el-Hâc Monlâ İsmail b. Mehmed, Peri Ağa serdâr-ı Harput, Yunus Bey el-cündî, es-Seyyid Ebubekir Sofu, Ahmed Beşe eşekçi, Yusuf tâbi'-i Hohis Ağa, Veli Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.67/b.2] Müderris mahallesi ahalisinden Ayşe bt. el-Hâc İsmail Beşe'nin vefat eden zevci Hüseyin Çelebi'den kalan Hamidi deresindeki bağı Ahmed Beşe b. Osman'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Müderris mahallesinde sâkine Âişe bt. el-Hâc İsmail Beşe nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey'e kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer' ile ârifân olan es-Seyyid Ahmed Çelebi ve Monlâ Süleyman b. Monlâ Ahmed nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Hasan Çelebi b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb Ahmed Beşe b. Osman mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûre Âişe'ye zevci müteveffâ Hüseyin Çelebi'den kendüye irs ile intikâl eden Hamidi deresinde vâki' bir tarafı **Yüzik?** Ebubekir bağına ve bir tarafı Rıdvanoğlu bağına ve bir tarafı () bağına ve bir tarafı ardıcılık bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tevek bağını cevânib-i erba'asından birleşir yerden mâ'adâsını otuz esedî gurus ile bir kabza adedi mechûl fülûsa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bir kıt'a tevek bağı kadîmî tevâbi'yle merkûm Ahmed Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâlete ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Ahmed Beşe dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, es-Seyyid Mustafa Çelebi b. Abdürrezzak, Osman Bey b. Ömer Bey, Ahmed Efendi el-imâm, Monlâ Mustafa b. Haydar ve gayruhum

[s.67/b.3] Mollakendi köyü ahalisinden Saliha bt. Süleyman'ın, bazı eşyalarını satarak Cami-i kebir mahallesinde ev alan zevci Ali Beşe ile aralarında çıkan anlaşmazlıkta Saliha Hatun'un 20 kuruş almasıyla iki taraf arasında sulh olduğu

Medîne-i Harput muzâfâtından Monlakendi nâm karyede sâkine Saliha bt. Süleyman nâm hâtûn meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-teşrîfde medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin işbu râfi‘u'l-kitâb Mehmed Beşe b. Hasan nâm kimesne mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Şaban Beşe mülküne ve bir tarafı Kör Ali mülküne ve bir tarafı Eminoglu ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan menzili zevcim Ali Beşe bazı eşyâmı fûrûht edip benim için almıştır" deyü da‘vâ ve nizâ‘ sadedinde [68] "beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamâtı şedîde vâkı‘a olmuş idi, el-hâletü hâzihî mezbûr Mehmed Beşe'den yirmi esedî gurusu alıp ahz u kabz edip menzil-i mahdûd-ı mezbûr da‘vâsından ferâğat eyledim, ba‘de'l-yevm husûs-ı mezbûr için benden bizzât veya bi'l-vâsita da‘vâ sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm -ibkâhumullahu ilâ yevmi'l-kıyâm-mesmû‘a ve makbûle olmasın" dedikde mukırr-ı mezbûrenin vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan asâleten ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mehmed Beşe dahi vicâhen tasdîk ve kabûl etmeğin sulh [u] ibrânın cevâzına hüküm birle mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Circis Ağa kethüdâ yeri, Ömer Ağa dizdâr, Monlâ İlyas b. Ahmed, Ebubekir b. Abdüssamed, Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Mahmud Beşe b. Hacı Hüseyin, es-Seyyid İbrahim Çelebi b. İsmail, Hasan Bey b. Mustafa Ağa, İsmail Çelebi b. Ebubekir Beşe, el-Hâc Monlâ İsmail

[s.68/b.1] Aslen Harput ahalisinden olup Edirne'de bulunan Mehmed Beşe b. Himmet'in Osman Beşe'deki alacağını vekili Ebubekir Beşe b. Abdüssamed aracılığıyla tahsil ettiği

Fî'l-asl medîne-i Harput sâkinlerinden olup hâlâ mahmiyye-i Edirne'de olan Mehmed Beşe b. Himmet nâm kimesne tarafından Mahmud Beşe b. Kasım ve Ömer Beşe b. Mahmud nâm kimesnelerin şehâdetleri ile da‘vâ ve ahz u kabz u îsâle vekâleti sâbite olan Ebubekir Beşe b. Abdüssamed nâm kimesne vekâleten meclis-i şer‘-i şerîf-i

lâzımü't-teşrîfde işbu râfi' u'l-kitâb Osman Beşe b. Mehmed nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilim mezbûr Mehmed Beşe'nin mezbûr Osman Beşe'de cihet-i karz-ı şer'iden iki yüz guruş alacak hakkı olduğu üzerine hüccet-i şer'iyeye edip hüccet-i şer'iyeye mücebince mezbûr Osman Beşe'den bi't-tamâm alıp ahz u kabz edip zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâtme ile ıskât eyledim, ba'de'l-yevm müvekkilim mezbûr Mehmed Beşe'den bizzât veya bi'l-vâsıta da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Osman Beşe dahi tasdik ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' ale'l-vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri şehri Şevvâli'-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Ahmed Efendi b. Abdülbaki, Mehmed Efendi el-imâm, Osman Çelebi b. Cafer Bey, Mahmud Beşe b. Mehmed, Kassâb Kaya ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.68/b.2] Arslaniye mahallesi ahalisinden Safiye bt. Nazar'ın vefat eden babasının el-Hâc Osman'a olan borcuna karşılık Ortak nahiyesindeki bağı takas suretiyle ödediği

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkine Safiye bt. Nazar nâm hâtûn tarafından el-Hâc Bali b. Hüseyin ve Mehmed b. Mustafa nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Ali Beşe b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi' u'l-kitâb es-Seyyid İbrahim b. el-Hâc Osman nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "Ortak nâhiyesinde vâki' bir tarafı Kaçaroglu ve bir tarafı el-Hâc Abdülatif mülküne ve bir tarafı Mustafa mülküne ve bir tarafı benim mülküme bu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ü mümtâz olan bağını müvekkilem mezbûre Safiye'nin babası müteveffâ Nazar'ın yetmiş beş esedî guruşa merkûm es-Seyyid İbrahim'in babası müteveffâ el-Hâc Osman'a vericek deyni olup deyn-i mezbûr mukâbelesinde bağ-ı mahdûd-ı mezbûru meblağ-ı mezkûr yetmiş beş guruş deyni mukâbelesinde takâs eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağ suyu ile ve cemî'-i tevâbi'yle mezbûr es-Seyyid İbrahim'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vekâleten ikrâr ile mezbûr es-Seyyid İbrahim dahi tasdik ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâhiri şehri Şevvâli'-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Mevlüd b. Hüseyin, el-Hâc es-Seyyid Ebubekir ekmekçi, Receb Beşe b. Osman ve gayruhum

[s.69/b.1] Ağiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın tarlasını etrafındaki ağaçlarla birlikte zimmi Hazer v. Korkis'e sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Ağiki nâm karye sâkinlerinden Evliya b. İvaz nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'r-rakîm Hazer v. Korkis nâm zimmi muvâcehesinde bi'-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Osman Çavuş ve bir tarafı Mehmed Beşe ve bir tarafı Losik tarlasına ve bir tarafı Tayoğlu tarlasına bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a sulu tarlamı etrâfında olan eşcârlar ile ma'rifet-i sâhib-i arz ile otuz guruş ile bir re's doru bârgîre bey' u tefvîz edip semen ile mezkûr bârgîri alıp ahz u kabz eyledim" dedikde kayd şüd.

Fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Ağa b. Mustafa Ağa, Yunuf Bey el-cündî, Yahya Efendi el-kâtib, Zekeriya Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi b. Ömer ve gayruhum

[s.69/b.2] İğiki köyü ahalisinden Evliya b. İvaz'ın tarlasını etrafındaki ağaçlarla birlikte Kirakos v. Kesber'e sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye sâkinlerinden Evliya b. İvaz nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'r-rakîm Kirakos v. Kesber nâm zimmi muvâcehesinde ikrâr edip "karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı değirmen tarîkı ve bir tarafı el-Hâc Toru tarlasına ve bir tarafı çeşme[ye] giden tarîk-ı âm ve bir tarafı Mehmed tarlasına bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt'a sulu ta[r]lamin etrâfında olan eşcâr ile ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile otuz esedî guruş ile bir re's doru bârgîre bey' u tefvîz edip mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru ile bârgîri alıp ahz eyledim" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.69/b.3] Hırhik köyü zimmilerinden Malhak ve kardeşi İkob v. Kirakos'un tarlalarını Kesrik köyü halkından Ağabeki v. Sefer'e sattıkları

Harput kazâsına tâbi‘ Hırhik nâm karye zimmîlerinden Malhas ve karındâşı İkob v. Kirakos nâm zimmîler meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde Kesrik nâm karye zimmîlerinden Ağabeki v. Sefer nâm zimmiye tarafından husûs-ı âti't-tefvîze tasdîke vekîli olan zevci Hokyas v. Kürci nâm zimmî mahzarında bi-tav‘ihimâ ikrâr u i‘tirâf edip "karye-i mezbûre Hırhik akârında iki kıt‘a tarlanın dahi bir tarafı yine Arsink zimmî ve bir tarafı Ahmed Bey tarlasına ve iki tarafı yol bu hud[û]d ile mahdûd olan tarlalarımın hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma‘rifetiyle işbu sâhibü'l-kitâb Ağabeki'ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘ u tefvîz ile elli esedî guruşa tefvîz edip ol dahi meclis-i kazâda kabz ve kabûl ve tefvîz eyledi, ba‘de'l-yevm mârru'z-zikr iki kıt‘a tarlamız ba‘de'l-yevm Ağabeki'nin mülk-i müfevvazı ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ’ ve muhtâr mutasarrîfe olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer‘î mâ vak‘a ketb olundu.

Fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Zekeriya Efendi b. Mehmed Bey, Osman b. Cafer Beşe, Arsin Hazceki, Zekrik zimmi, Mardiros Arsin, Tomacan v. Toles, Cafer Beşe el-muhzır, Körkik Keşiş, Milik Hokas ve gayrunum mine'l-huzzâr

[s.69/b.4] Müderris mahallesi ahalisinden Peri Ağa'nın bir süre yanında tuttuğu efendisinin hizmetinden firar eden Şahin Mustafa b. Abdullah adlı köleyi eski sahibi olan Ruha halkından Ramazan Beşe'ye iadesi

Medîne-i Harput mahallâtından Müderris mahallesi sükkânından râfi‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Peri Ağa, Şahin Mustafa b. Abdullah nâm emredi meclis-i şer‘e ihzâr ve mahmiyye-i Ruha sâkinlerinden Mehmed Bey b. Osman Bey mahzarında bi'l-muvâcehe takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "merkûm Şahin Mustafa abd-i memlûk-ı âbıkı olup efendisi hizmetinden firâr ettiği mütehakkık olmağile ahz edip bu âna dek hıfzımda idi, el-hâletü hâzihî mezbûr Mehmed Bey 'abd-i müşterâmdır' deyü da‘vâ eder, suâl olunup mesfûr Mustafa'nın ikrârı ketb ü terkîm ve ba‘dehû "mevlâsı yedine vaz‘ u teslîm olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Şahin Mustafa merkûm Mehmed Bey'in karındâşı Ramazan Beşe'nin abd-i müşterâsı olup mezbûrân Mehmed Bey ile Ramazan Beşe mâl-ı müşterek karındâşlar olduğun ikrâr edip mezbûr Şahin Mustafa'yı aldıktan sonra yine mezkûr Mustafa meclis-i şerîfde mûmâileyh Peri Ağa nâm râcil mahzarında ikrâr edip "müşârunileyh Peri Ağa'nın bu âna dek ihsânın görüp [70] şükrân üzereyim, mezbûrun zimmetinde bir akçem ve bir habbe ve bir şey alâkası ve medhalim

yokdur" deyü bi-tav'ihî i'tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî evâhiri şehri Şevvâl li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe b. Tatar Hüseyin, Ali Beşe b. Beyali, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Ömer Beşe b. Sefer, diğer Ömer Beşe b. Mahmud ve gayruhum

[s.70/b.1] Hacılı mahallesi ahalisinden Ali Bey b. Halil Çavuş'un babasından intikal eden Hüseyinik köyündeki toprak, su, hububat ve ziraat olunan tohumlarını annesi Fatma Hatun ile küçük kardeşi Mehmed'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hacılı mahallesinde Ali Bey b. Halil Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde vâlidesi râfi'atü'l-kitâb Fâtıma bt. Davud Beşe nâm hâtûn tarafından husû[s]-ı âti'l-beyâna el-Hâc es-Seyyid Mehmed Çelebi b. es-Seyyid Mahmud ve Mustafa Çelebi b. Mahmud Ağa nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan karındâşı Mustafa Ağa ve li-ümmin karındâşı sagîr Mehmed tarafından babası el-Hâc Mehmed Çelebi vesâyeten mahzarlarında tav'an ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbi' Hüseyinik nâm karyede babamdan bana intikâl eden topraklarımı cârî olan sularıyla ve iki müd arpa ve buğdad ve zirâ'at olunan tohumlarıyla on hissede dokuz hissesinin hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle vâlidem Fâtıma Hâtûn'a dört yüz elli guruş ile bir feres ve bir sîm kemere ve bir hissesinin dahi tasarrufunu mezbûr Mehmed'e elli guruşa tefvîz edip mukâbele-i tefvîzde vâlidem mersûme Fâtıma mezkûr feresi ve kemeri alıp meblağ-ı mezbûr ve dört yüz elli guruşun üç yüz guruşunu babam müteveffâ Halil Çavuş'den mehr-i müecceli ve yüz guruşunu dahi semen hissesine ve elli esedî [guruşu] dahi mukaddemâ müteveffîye olan hemşirem Asiye'den isâbet eden südüs hissesine takâs edip ve mezbûr Mehmed'in elli guruş deynin dahi yine li-ümmin hemşiresi mezbûre Asiye'den düşen südüs hissesine takâs eyledim, bundan mâ'adâ sâkin olduğum menzirimde ve tecemmülât-ı hânemde ve Dadayim nâm karyede olan bağ ve bağçede ve mezâri' evlerinde ve zirâ'at olunan tohumlarda mezbûrân vâlidem ile li-ümmin karındâşım Mehmed'in alâka ve medhali olmayıp ve benim dahi karye-i mezbûre Hüseyinik çiftliğinde ve zirâ'at olunan tohumunda vechen mine'l-vücûh alâkam yokdur" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehume'l-merkûmân Mustafa Ağa ve l-Hâc Mehmed dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip tarafeynden rızâlarıyla işbu hurûf ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Ömer Efendi el-hatîb, Mehmed Efendi el-imâm, Mustafa Ağa mîralây, es-Seyyid İbrahim Çelebi, es-Seyyid Ebubekir b. Sofu, Süleyman Efendi el-imâm, el-Hâc Murad b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Bekir Çelebi Gençzâde, Ömer Çelebi birâderi ve gayruhum

[s.70/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Ömer b. Taştımur'un verasetinin zevcesi Raziye Hatun, küçük oğlu Mahmud ve annesi Kemerî Hatun'a ait olduğu / Hugi köyü ahalisinden İsmail b. Şaban'ın Hüseyin b. Taştımur'a olan borcunu müteveffanın vârislerine ödediği

Harput sükkânından olup bundan akdem müteveffâ olan Ömer b. Taştımur nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Raziye Hâtûn'a ve sulbî sagîr oğlu Mahmud'a ve vâlidesi Kamerî nâm kimesnelere münhasıra olduğu şer'an sâbit ü mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezkûr Mehmed'in vasiyy-i şer'îsi ve vâlidesi olan mezbûre Raziye Hâtûn'dan tarafeynden husûs-ı âti'l-beyâna müseccel vekîli olan İbrahim Beşe b. Ali nâm râcîl meclis-i kazâda mezbûre Kamerî mahzarında vekâleten takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "mezbûre Kamerî'ye müteveffâ merkûm Ömer'den isâbet eden sūdüs hissesine bi-tarîkı's-sulh müvekkilem Raziye Hâtûn sekiz esedî guruş birbirinin zimmetlerin ibrâ ve iskât eylediler, suâl olunup takrîr-i tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Kamerî müteveffâ-yı merkûmun cemî'-i emvâlinden sūdüs hissesi mukâbelesinde sekiz guruş alıp mezbûrânın zimmetlerin ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ etdiğine [71] bi'l-muvâcehe mukırru mu'terif oldukdan sonra kazâ-i mezbûra tâbî' Hugi nâm karyede sâkin İsmail b. Şaban meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûre Kamerî ve vekîl-i merkûm İbrahim Beşe mahzarlarında takrîr-i kelâm edip "mukaddemâ müteveffâ olan Hüseyin b. Taştımur nâm kimesnenin benim zimmetimde olan on altı kâmil esedî guruşun verese-i mezbûreye edâ etdim, suâl olunsun" dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i merkûm ile verese-i mezbûre "meblağ-ı mezbûru merkûm İsmail yedinden bi't-tamam aldık" deyü bi-tav'ihim ikrâr u i'tirâf etmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâhiri şehri Şevvâl li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Osman b. Derviş, Hacı İsmail b. Mehmed, Hüseyin Çelebi menzilci, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Hasan Efendi ve gayruhum

[s.71/ b.1] Karasaz köyü ahalisinden vefat eden Mustafa Çelebi'den küçük oğlu Mustafa'ya intikal eden mirası korumak ve işlerini yürütmek üzere İsmihan Hatun'un vasiye tayin edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Karasaz nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât eden Mustafa Çelebi nâm müteveffâdan sulbî sagîr oğlu Mustafa nâm sagîre irs-i şer'î ile intikâl eden emvâllerini hıfz ve ahvâllerine bir vasî lâzım olmağın kibel-i şer'eden işbu râfî'atü'l-kitâb İsmihan nâm hâtûn her vechile vesâyete ehil olmağın babasından kendüye intikâl eden emvâllerini zabt ve ahvâllerine mezbûre İsmihan vasî nasb olunup ol dahi vesâyet[i] kabûl etmeğın mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ İlyas b. Ahmed, Osman Çelebi b. Cafer Bey, es-Seyyid Ahmed b. Ali, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.71/b.2] Harput kazası ahalisinden Ömer Ağa b. Küçük el-Hâc Mustafa'nın Hugi köyündeki kavak bahçesi ve suyunu Yahya Efendi b. Mehmed Efendi'ye sattığı

Harput kazası sükkânından Ömer Ağa b. Küçük el-Hâc Mustafa nâm râcil meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine kasaba-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Yahya Efendi b. Mehmed Efendi nâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbi' Hugi nâm karyede vâki' bir tarafı Hozikoğlu mülküne ve iki tarafı hark ve bir tarafı tarîk bu hudûd ile mahdûd bir kıt'a kavak bağçemi yeri ile ve kehrîz suyundan dahi mukaddemâ on beş günde bir gün bir gece cârî olan suyunu yine mezbûre yedimde olan hüccet-i şer'îyye ile bey' u tefvîz etmiş idim, el-hâletü hâzihî yine on beş günde tekrâr bir gün bir gece mezkûr kehrîzden cârî olan suyla mezbûr Yahya Efendi'ye seksen üç guraşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr tasarruf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Yahya Efendi dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf Bey b. İbrahim Ağa, Yusuf Bey el-cündî, Ömer Ağa dizdâr, Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Mehmed Sünnîzâde, Mevlüd Kal'alı ve gayruhum

[s.71/b.3] Aslen Harput ahalisinden olup Erzurum'da ikamet eden Fatma bt. Hacı Ahmed Hatun'un Müridi köyündeki bağını Abdullah b. Seydi Gazi'ye sattığı

Fî'l-asl medîne-i Harput sâkinelerinden olup hâlâ mahmiyye-i Erzurum'da mutavattine olan Fâtıma bt. Hacı Ahmed nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey'e Monlâ Mehmed b. Bayezid ve Rıdvan b. Seydi Gazi nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed Bey b. İmirza vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb Abdullah b. Seydi Gazi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem Fâtıma, Müridi nâm karye toprağında vâki' bir tarafı Osman ve bir tarafı es-Seyyid Mehmed ve bir tarafı Mehmed Bey ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd u mümtâz olan bağını dâhilinde olan yenicetevek bağıyla on altı guruş ile bir re's kır ferese bey' ve kabz-ı semen eyledim" dediği kayd şüd.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Selamullah Vayis, Ömer Beşe b. Badi, Halil b. Kaya, es-Seyyid Mazlum **Sunlu?** ve gayruhum

[s.72/b.1] Mansur köyü ahalisinden Cafer b. Ferakzat'ın babasından intikal eden tarlasını Mehmed Çelebi b. Abdüllatif Bey'e sattığı

Harput kazâsına tâbi' Mansur nâm karye sâkinlerinden Cafer b. Ferakzat nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfî'u'l-kitâb Mehmed Çelebi b. Abdüllatif Bey nâm sagîr tarafından vasiyy-i mansûbu olan Hamza Çelebi ve Hüseyin Çelebi nâm kimesneler mahzarlarında tav'an ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbi' Mansur nâm karye akârında vâki' silk-i mülk-i sahîhimde muntazam babam müteveffâ Ferakzat'dan bana müntakil bir kıt'a tarla -**Serhuce?** sını[rı]ndadır- bir tarafı Musli ve iki tarafı mezbûrûn ve bir tarafı Nazar bu hudûd ile mahdûd u mümtâz olan susuz tarlamı sâhib-i arz ma'rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile on dört guruşa mezkûrlara tefvîz eyledim ve semeni ahz eyledim" dediği kayd şüd.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Yusuf, Mehmed Bey b. el-Hâc İmirza,

Yusuf Çelebi b. Mustafa, Osman Çelebi b. Tuna, Ali Beşe b. () neccâr ve gayruhum

[s.72/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Saliha bt. Hüseyin'in veraseti kızı Medine, kardeşleri Güllü ve Hüseyin Beşe'ye kaldığı / Vefat eden Medine'nin verasetinin büyükannesi Fatma ve amcası Hüseyin'e ait olduğu / Saliha bt. Hüseyin'e birinci kocası Niyaz ve ikinci kocası Cafer'den intikal eden hisse ve mehirden düşen hakkı Hüseyin Beşe'nin aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkine iken vefât eden Saliha bt. Hüseyin nâm hâtûn verâseti sadriye sagîre kızı Medine ve li-ebeveyn karındâşı Güllü'ye ve karındâşı Hüseyin Beşe'ye inhisârı kable'l-kısme sagîre-i mezbûre Medine dahi vefât edip verâseti cedde-i sahîhası Fâtıma ve ammîsi Hüseyin nâm kimesnelere münhasıra olduğu şer'an sâbit ü mütehakkık oldukdan sonra maskat-ı re'si medîne-i mezbûre sükkânından olup hâliyâ Erzurum'da mutavattın Hasan Beşe tarafından husûs-ı âti'l-ibrâya Hasan ve Halil b. Elvend nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mehmed Beşe b. Tatar Hasan nâm râcil meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde yine medîne-i mezbûreden işbu râfî'u'l-kitâb Hüseyin b. el-Hâc Hasan mahzarında bi'l-muvâcehe takrîr-i kelâm edip "müvekkilem Hüseyin Beşe li-ebeveyn kız karındâşı müteveffîye Saliha Hâtûn mukaddemâ mezkûr Hüseyin'in karındâşı olup zevc-i evveli olan Niyaz nâm kimesnenin ve ba'de vefâtihî zevc-i sânisî diğer karındâşı Cafer'in zevce-i metrûkesi olup ile'l-ân şer' ile müteveccih olan hissesi verese zimmetlerinde kalmış idi, el-hâletü hâzihî müteveffîye-i mezbûre Saliha'ya mezkûr Niyaz'dan şer'an isâbet eden rub' hissesi ve mehri ve merkûm müteveffâ Cafer'den dahi isâbet eden sümün hissesi ve mehri mukâbelesinde beş gurus nakid ve beş gurus-ı esediye dahi bir kilim ve bir kat yorgan ve döşek ve bir mikdâr eşyâ dahi Saliha'ya mezbûrenin muhalefât ve terekesinden mezbûr Hüseyin yedinden bi't-tamâm alıp kabûl ü kabz edip vekâleten verese-i mezkûrenin zimmetlerin ibrâ ve kâtı'u'n-nizâ ile ibrâ ve ıskât eyledim" dedikde gıbbe't-tasdîkı's-şer'î tarafeynin rızâları ile mâ vaka'a ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Osman b. Derviş, Mustafa Çelebi b. Hasan Ağa, İbrahim b. İsmail, Yusuf b. Ahmed, Cafer Beşe muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.72/b.3] Alaca mahallesi ahalisinden vefat eden Mahmud'dan hanımı İsmihan bt. Musli ve kızı Ayşe'ye isabet eden mehir ve hisseler karşılık aldıkları sofa, kış damı eyvanı ve avluyu Mustafa Çelebi b. Aynel'e sattıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca mahallesinde sâkine İsmihan bt. Musli tarafından husûs-ı âti'l-bey'e Ömer Çelebi ve Ebubekir b. Şeyh Mehmed şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan babası merkûm Musli vekâleten ve yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden bundan akdem vefât eden Mahmud nâm müteveffânın sagîre kızı Âişe tarafından nafaka ve kisveye zarûreti eclî için mansûb vasîsi olan Ali b. Ömer vesâyeten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu râfi'ul-kitâb Mustafa Çelebi b. Aynel muvâcehesinde her biri vekâleten [ve] vesâyeten ikrâr edip "mezbûre İsmihan'a zevci müteveffâ Mahmud'dan sümün hissesi ve mehr-i müecceli ve sagîre-i mezbûre Âişe dahi babası mezkûr Mahmud'dan isâbet eden hissesi mukâbelesinde yedlerinde olan hüccet-i şer'iyeleri mücebince mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı bâyi'-i mezbûrân ve bir tarafı Horozoğlu mülküne ve bir tarafı Kaymazoğlu mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan bir bâb sofa ve bir bâb kış damı eyvanı ile ve avlusuyla merkûm Mustafa'ya tarafeynden îcâb [ve] kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile altmış guruşa [bey'] edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' eyledim" dediklerinde kayd şüd.

Fî târîh-i mezbûr

Şuhûdül-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi, Latif Beşe b. Mansur, Hacı Mahmud b. Rıdvan ve gayruhum

[s.73/b.1] Harput'a bağlı Karasaz köyü ahalisinden Hatice bt. Mehmed Bey'in vefat eden kocası Mustafa'ya Bey'deki alacak hakkı olan mehrini Mustafa Bey'in oğlunun ödemesi

Gurre-i Zilka'deti's-şerîfe tahrîr şüd

Medîne-i Harput muzâfâtından Karasaz nâm karye sâkinelerinden fahrü'l-muhadderât Hadice bt. Mehmed Bey nâm hâtûn tarafından müseccel vekîl-i şer'îsi olan râfi'ul-kitâb Mustafa Çelebi b. Ali meclis-i şer'-de yine karye-i mezbûreden olup vefât eden Mustafa Bey'in sagîr oğlu diğerk Mustafa'nın tesviye-i umûruna şer'an vasiyy-i mansûbu olan İsmihan nâm hâtûn tarafından müseccel vekîli olan Şahin Bey nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkile-i mezbûre Hadice Hâtûn'un zevci olup vefât eden müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Bey'in zimmetinde mehr-i

müeccel seksen bin akçe alacak hakkı olup sagîr-i mezbûrun vasîsi İsmihan'ın vekîl-i mezbûr Şahin Bey'den suâl olunup şer' ile edâsına tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr vekîl-i mezbûr Mustafa Çelebi'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden fahrû'l-eimme İbrahim Efendi ve Ahmed Bey b. Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup fi'l-hakîka hîn-i akidde bizim huzûrumuzda mezbûre Hadice Hâtûn'a seksen bin akçe mehir kat' olduğuna şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledikten sonra şehâdetleri hîn-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra edâsına tenbîh birle mâ hüve'l-vâkı' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî gurreti şehr-i Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Mustafa Ağa mîralây hâlâ, Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Hasan Beşe b. Mustafa, Ali Beşe b. sâkin-i Za'feranî ve gayruhum

[s.73/b.2] Hacı mahallesini ahalisinden Ahmed Ağa b. Ali'nin Cami-i kebir mahallesini sakinlerinden el-Hâc Ahmed b. Bazarbaşı Ali'ye olan borcunu ödediği

Hacı mahallesini sükkânından râfi' u'l-kitâb Ahmed Ağa b. Ali mahfil-i kazâda Cami-i kebir mahallesinde sâkin el-Hâc Ahmed b. Bâzârbaşı Ali mahzarında da'vâ edip "bundan akdem merkûm el-Hâc Ahmed'e bin gurus deynim olup yedine memhûr temessûk vermiş idim, meblağ-ı mezbûr bin gurusu merkûm Hacı Ahmed'e edâ etdim, temessûküm zimmetinde kalmışdır, suâl olunup alıverilmek matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl merkûm el-Hâc Ahmed "mezbûr Ahmed Ağa'ya bin gurusdan mâ'adâ iki yüz gurus dahi karz verdim, meblağ-ı mezbûr bin iki yüz gurusdan bin yüz kırk bir gurusun alıp bâkî elli dokuz gurusu mezkûrun zimmetinde kaldığına binâen temessûkû ahz u habs etdim" deyü cevâb vermeğın merkûm Ahmed Ağa'dan istintâk olundukda mârru'z-zikr iki yüz gurus karz aldığı münkir olmağın merkûm el-Hâc Ahmed'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda târîh-i kitâbdan on beş güne varınca istinhâl olundukda yevm-i mezbûrdan mehl-i şer'î verilip lâkin hulûl-i va'dede isbât-ı beyyineden âciz oldukda bin gurusdan ziyâde aldığı reddine tenbîh ve bî-vech mu'ârazadan men' birle işbu hurûf ketb olundu.

Hurrîre fî'l-yevmi'r-râbî aşer min Şevvâl li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa b. Mustafa Çavuş, Hacı Mehmed Ağa, Murad Beşe b. Hamza, Yunus Beye el-cündî, Mahmud b. Ömer ve gayruhum

[s.73/b.3] Harput ahalisinden vefat eden İdris'in kızı Kâfiye, zevcesi Teslime ve küçük oğlu Ebubekir'e kalan terekeden Halil b. Ömer'in, zimmetindeki parayı tereke sahiplerine ödediği

Medîne-i Harput sükkânından râfi‘u'l-kitâb Halil b. Ömer nâm kimesne meclis-i kazâda yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden müteveffâ İdris'in sulbiye kızı Kâfiye ve zevce-i metrûkesi Teslime nâm hâtûnların husûs-ı âti'l-ikrâra âb-ı tâhiriyyü's-seyyid Monlâ Ebubekir ve el-Hâc Abdullah b. Muzaffer nâm kimesnelerin şehâdetleriyle vekâleti nehc-i şer‘î üzere sâbite olan el-Hâc İbrahim Efendi mahzarında takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-i merkûm İdris mahmiyye-i mısır-ı Kahire'de es-Seyyid Mahmud b. Receb nâm kimesneyi sagîr oğlu Ebubekir'e vasiyy-i muhtâr edip merkûm es-Seyyid Mahmud dahi vereseğe isâl için müteveffâ-i merkûmun mâlından ba‘de külli hesâbin Ebubekir Çavuş'a yetmiş guruşa bir kürek verip müşârunileyh Bekir Çavuş dahi mârru'z-zikr yetmiş guruşun yirmi guruşunu sagîr-ı mezbûra verip Harput'a gönderdi ve bana dahi elli guruş nakid vermiş idi, el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezkûr elli guruşun üç guruşunu mezbûre Teslime'ye ve yedi guruşu dahi sagîr-i mezbûrun beytine harc edip [74] zimmetimde olan kırk guruşu dahi merkûm İbrahim Efendi'ye teslîm etdim, suâl olup takrîri hüccet-i şer‘iyye olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl "mezbûr İbrahim Efendi'ye mârru'z-zikr kırk guruşu mezbûr Halil Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl müvekkilâtım Kâfiye ve Teslime alıp kabûl ve kabz edip mezbûr es-Seyyid Halil Çelebi'nin zimmetin ibrâ-i âmm-ı kâtı‘u'n-nizâ‘ ile ibrâ ve ıskât eylediler" deyü cevâb verdikten sonra işbu hurûf ketb olundu.

Fî evâilî şehri Şevvâl li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Mustafa b. Haydar, Monlâ İsmail b. Ahmed, Mustafa Çelebi [b.] Ali Kethüdâ, el-Hâc Mehmed Çelebi b. es-Seyyid Mahmud, Hasan Çelebi **Şeviz?**

[s.74/b.1] Harput ahalisinden Kâfiye bt. Niyet Kaya ve kardeşi Emine'ye Alaca mahallesinde Rahime Hatun'a sattıkları evden hisselerine isabet eden miktarı aldıkları

Medîne-i Harput sâkinelerinden Kâfiye bt. Niyet Kaya nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey‘e Abdi Beşe b. Cafer ve İbrahim Çelebi b. Timur nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olup zevci olan es-Seyyid Osman Çelebi b. İbrahim

vekâleten ve yine mezbûre Kâfiye'nin kız karındâşı Emine nâm sagîrenin mülk-i mevrûs evi sika ihbârıyla harâba müşrif olmağile kibel-i şer'-i mutahhardan bey'e izin için müseccel mansûb vasiyyi-i şer'îsi olan Bayram Bey b. Kara İsmail vesâyeten mahfel-i kazâda Alaca mahallesi sâkinelerinden işbu râfi'atü'l-kitâb Rahime bt. Kahveci Ahmed nâm hâtûn tarafından bu husûs için yine vekâleti mezbûrân Abdi Beşe ve İbrahim Çelebi şehâdetleri ile bi-mâ hüve nehci's-sübût sâbite olup zevci Mustafa Beşe nâm râcil vekâleten mahzarında her biri vekâleten ve vesâyeten ikrâr u i'tirâf edip "mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menzilden mezbûretân Kâfiye ve Emine'ye isâbet eden sümün hisselerimiz mezkûre Rahime'ye elli guruşa bâtten bey' edip meblağ-ı mezbûrun on guruşunu mezbûre Rahime'nin babası Ahmed irsinden mezbûrânın babaları Kahveci Kaya zimmetinde olan hisselerine takâs edip kırkar guruşunu dahi bi't-tamâm mezbûre Rahime yedinden alıp kabz ve teslîm-i müsemmen eyledik, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr evler cemî'-i tevâbi'yle merkûme Rahime'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sırfıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukirretân-ı mezbûretânın minvâl-i meşrûh üzere vekâleten ve vesâyeten vâki' olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mustafa Beşe dahi vekâleten bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ vaka'a ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâili şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Efendi b. Mustafa, Mahmud Çelebi b. İbrahim, es-Seyyid Osman b. Derviş, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Monlâ Ali b. Süleyman ve gayruhum

[s.74/b.2] Alaca mahallesi ahalisinden Rahime bt. Kahveci Ahmed'in evini müştemilâtıyla birlikte el-Hâc Eyüb b. el-Hâc Osman ve kardeşi el-Hâc Ömer'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca mahallesi sâkinelerinden Rahime bt. Kahveci Ahmed nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey'e el-Hâc İbrahim Efendi b. Mustafa ve Osman Çelebi b. Maksud nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan zevci Mustafa Beşe b. () nam râcil vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımüt-teşrîfde yine mahalle-i mezbûre sükkânından gâib ani'l-meclis el-Hâc Eyüb b. el-Hâc Osman tarafından tasdîke vekîli olan karındâşı işbu râfi'u'l-kitâb el-Hâc Ömer mahzarında tav'an ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezkûre Rahime mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı müşteriyân-ı mezbûrân mülküne ve bir tarafı Monlâ Mahmud

mülküne ve iki tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd mülk menziline -ki dört sehimden üç sehim vâlidresi Neslihan Hâtûn'dan müntakil- ve bir sehim dahi hüccet-i şer'îyye ile karındâşı Kaya kızlarından şer'an iştirâ ettiği bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmi ve bir bâb kilâr çardağı ile ve bir bâb oda tahtânî ahırıyla ve avlusu ve örtme ve eyvanıyla merkûmân el-Hâc Ömer ile karındâşı [75] el-Hâc Eyüb'e âhar ekâbir-i kelâm-ı izzet ve iki yüz yirmi sekiz guraşa bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledi, ba'de'l-yevm zikri mürûr eden evler cemî'-i tevâbi'yle mezbûrân el-Hâc Ömer Çelebi ve el-Hâc Eyüb Çelebi'nin mülk-i müştêrâ ve hakk-ı sarîhalarıdır, keyfe mâ' yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vekâleten vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr el-Hâc Ömer dahi asâleten ve vekâleten bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip işbu hurûf bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâili şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Circis Ağa, Peri Ağa serdâr, es-Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, Mahmud Beşe **Nemekli?**, Kalolu İbrahim Çelebi, Mehmed Çelebi b. Seydi, Bekir Beşe b. Ahmed, Osman Çelebi b. Maksud, Mehmed Çelebi b. Ömer Ağa, Mehmed Çelebi b. Yakub, Hasan Beşe b. Neccâr Ömer, Bayram Bey b. İsmail

[s.75/b.1] Müderris mahallesi ahalisinden Hasan Çelebi b. Ebubekir Çelebi'nin kölesi Şahin'in Berber Ebubekir tarafından kerpetenle azı dışı çekildikten sonra ölmesi üzerine yapılan incelemede taundan öldüğünün anlaşıldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Müderris mahallesi sâkinlerinden Hasan Çelebi b. Ebubekir Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "târîh-i kitâbdan kırk bir gün mukaddem abd-i memlûküm olan Şahin nâm gulâmımın azı dışı ağırdıkda kendi rızâsıyla gâib ani'l-meclis olan üstâdı Ebubekir nâm berber merkûm Şahin'in kelpeten ile azı dışını ihrâc edip ba'de'l-bür bi-emrillah mat'ûnen fevt olmuştur, ashâb-ı ağırâz ehl-i örfe ve hükkâm-ı zevi'l-ihdirâma hilâf-ı inhâ etmelerinden havf ederim, üzerine varılıp keşf u tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde taraf-ı âlîden Mevlânâ es-Seyyid Hüseyin Efendi ve emîn-i mahkeme Kasım Çelebi irsâl olundukda mezbûrân dahi zeyl-i vesîkada mastûrû'l-esâmî olan bî-garaz müslimîn ile meyyit-i mezbûrun üzerine varıp nazar olundukda meyyit-i mezkûrun boğazında tâ'ûn ve hattâ vesâir bir nev' eser-i tâ'ûn olan hasabe-i esvedi müşâhede eylediklerin

mahallinde keşf ü tahrîr ve ba‘dehû gelip meclis-i kazâda minvâl-i muharrer üzere olduğun inhâ ve takrîr etmeğin mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâili Zilka‘deti‘ş-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi imâm-ı Câmi‘-i kebîr, Monlâ Ahmed el-müezzin, el-Hâc Hasan Çelebi bin Zülfü, Neccâr Hasan Beşe Müridili, es-Seyyid Hüseyin b. Allahverdi, Mahmud Çelebi [b.] Yakub ve gayruhum

[s.75/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebubekir Çelebi b. Osman'ın Attarlar çarşısındaki yarım hisse dükkânına Mehmed Çelebi b. el-Hâc Osman'ın müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin Ebubekir Çelebi b. Osman nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından Mehmed Çelebi b. el-Hâc Osman mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "Attârlar sükûnda vâki‘ bir tarafı merkûm Mehmed Çelebi mülküne ve bir tarafı el-Hâc Osman mülküne ve bir tarafı Habiloğlu mülküne ve bir tarafı sûk-ı Sultânî bu hudûd ile mahdûd olup bi'l-münâsafe müşterek olduğum mülk-i mevrûs bir kıt‘a nısf hisse dükkânımı merkûm Mehmed Çelebi zabt eder, suâl olunup nısf-ı mezbûreye adem-i dahli matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde‘î-i mezbûr Ebubekir Çelebi'den sıdk-ı da‘vâsına mutâbık u muvâfık meyyine taleb olundukda udûl-i müslîminden Hasan Efendi b. İbrahim ve Habib b. Abdüsselâm nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olup "fî'l-vâki‘ mârru'z-zikr dükkânda merkûmânın babaları münâsafeten şerîk olduklarına şâhidleriz, şehâdet dahi ederiz" dediklerinden sonra şehâdetleri ba‘de't-ta‘dîl ve't-tezkiyeti‘ş-şer‘iyye hîn-i kabûlde vâkı‘a oldukdan sonra mezbûr Mehmed Çelebi dükkânı mezbûrenin nısf hissesinden kasr-ı yed eylemesine tenbîh birle kayd şüd.

Fî evâili şehri Zilka‘de li-sene [ihdâ] ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi ibn, Monlâ Halil el-müezzin, el-Hâc Mustafa Beşe, Ebubekir Ağa Bölük el-Hâc

[s.76/b.1] Bir kısım müslüman ve gayrimüslim ahalinin yaptığı başvuru üzerine Harput'a Hasan b. Mustafa Ağa ile kardeşi Mehmed Bey'in menzilci tayin edildikleri

Medîne-i Harput sükkânından nefis-i şehrin müslümân tâifesinden Osman Çelebi b. Maksud ve el-Hâc Abdurrahman b. Himmet ve el-Hâc Allahverdi ve el-Hâc Bali ve es-Seyyid Osman b. Derviş ve Kassâb Şeyh Kaya ve Kassâb es-Seyyid Osman ve kethüdâları Ebubekir Çelebi vesâirleri ve Havâss-ı hümayûn meliki Hocas ve timâr meliki Serkis ve yine nefis-i şehrin zimmiyân tâifesinden Muradcan ve Kulucan ve Evanês v. () ve Tomcan ve Terzi Bahador ve Kuyumcu Haçûk ve Abraham oğlu Sagar ve Yagob v. Şemeş ve İkob v. () ve Çakır ve Minas v. Körtik ve Totel v. Hoyik vesâirleri bi-ecma'ihim meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'a'l-kitâb Hasan b. Mustafa Ağa ve karindâşı Mehmed Bey mahzarlarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "vilâyetimiz serhadd-i mansûrun memerrî olmağın şevketlü pâdişâh-ı İslâm -ebbedallahu devletehû ilâ yevmi'l-kiyâm- hazretlerinin dîn [ü] devlete lâyük umûr-ı şerîfeleri için ziyâde ile ilgârcıları mürûr u ubûr etmekle fermân-ı âlî mücebince kazâmıza bir müstakîm menzîlci lâ-bûd ve mühim olmağın ve mezbûrân Mehmed Bey ve Hasan Bey hizmet-i mezbûrede kemâ yenbagî mücidd-i sâ'î ve kemâl-i mertebe vukûf u şu'ûrları olup hizmet-i mezkûrenin uhdesinden gelmeğe liyâkat ü iktidârları olduğu ecilden menzîlcilik hizmeti senevî on beş bârgîr beslemek üzere ve ahâlî-i vilâyetden bir ferdin bârgîrin ahz etdirmeyip işbu bin seksen bir mâh-ı Zilka'desi gurrelerinden bir sene-i kâmile tamâmına dek merkûmâna dokuz yüz elli esedî guraşa îcâr eyledik, lâkin zikrolunan bârgîrlerden mezbûrânın evinde bir bârgîr bulunmaz ise ulakların kesreti vâki' olup on beş bârgîrden ziyâde gidermeye ve mezkûr ulağı kendiler yollamayıp ba'dehû her bârgîrin adedini ve ücretini bi't-tamâm sicill-i mahfûza kayd etdirip ne mikdâr meblağ olup sene be-sene sâlyâne olup akçesi merkûmâna edâ oluna ve meblağ-ı mezkûr olan dokuz yüz elli guraşı dahi altı ay tamâmında defter olunmak üzere şart olundu ve kesr ve ma'dûm olan hâneler dahi sahîh ve mevcûd hânelerin üzerine hesâb olup sâlyâne oluna" deyü bi-tav'ihim ikrâr u i'tirâf etmeğın makrûn-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını el-mukarru lehume'l-merkûmân Hasan Bey ve Mehmed Bey dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl ve hizmet-i mezbûreyi üzerlerine edâya müte'ahhid ü iltizâm etmelerin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî gurreti Zilka'deti's-şerîfe li-seneti'l-mezbûre

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Beşe b. Ömer Beşe, Mahmud Beşe b. Mehmed, el-Hâc Mehmed Çelebi b. es-Seyyid Mahmud, es-Seyyid İbrahim el-imâm, el-Hâc Hasan hammâmcı ve gayruhum

[s.76/b.2] Zahirîye mahallesi ahalisinden Musa b. Mahmud'un Kehli köyündeki evi müstemilâtıyla Osman b. Piri'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Zahirîye mahallesinden Musa b. Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb Osman b. Piri mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbî' Kehli nâm karyede vâkî' bir tarafı Ahmed Bey mülküne ve bir tarafı Haçûk zimmî mülküne ve iki tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd müteveffâ el-Hâc Ömer'in vârislerinin sulhundan bana intikâl eden menzili tevâbî'yle mezbûr Osman'a tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile otuz guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan menzil-i mahdûd-ı mezbûr merkûm Osman'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikten sonra mukırr-ı mezbûrun ikrârını mezbûr Osman dahi tasdik edip kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Halil b. İbrahim, Hamza b. Osman, Süleyman Bey b. Halil Bey, Ahmed Çelebi b. birâderi, İsmail birâderi ve gayruhum

[s.77/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Asiye bt. Hüseyin Beşe'nin, oğlu Veli'ye babası Ebubekir'den intikal eden 300 kuruşa el koyan dedesi Ahmed'in vefat etmesi üzerine kendisine isabet eden 1/3 hissennin Ahmed'in terekesinden verilmesi talebinin mahkemece tahkiki sonucunda Veli'nin söz konusu parayı nakit, hayvan ve eşya olarak aldığı tespit edildiğinden Asiye Hatun'un hak iddiasında bulunamayacağı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinelerinden Asiye bt. Hüseyin Beşe nâm hâtûn tarafından hüccet-i şer'îyye ile müseccel vekîli olan Mustafa Beşe b. Ömer nâm râcil meclis-i kazâ ve lâzımü'r-rızâda yine mahalle-i mezbûreden hâfîzu'l-kitâb Halil b. Ahmed Çelebi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem merkûme Asiye Hâtûn'un sulbî sagîr oğlu Veli'nin babası müteveffâ Ebubekir'den irsle intikâl edip âhar diyârdan gelen üç yüz guruşu merkûm Halil'in babası müteveffâ Ahmed vesâyeten kabz edip sagîr-i mezbûr Veli'ye edâ etmedin

mezkûr Ahmed Çelebi dahi vefât edip meblağ-ı mezbûr üç yüz guruş zimmetinde bâkî kalmağın ba'de vefâtihî mârru'z-zikr meblağ-ı mezbûrdan mezkûr Asiye'ye isâbet eden sülûs hissesini müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in tereke-i vâfiyesinden talep ederim, suâl olunup şer' ile tahsîl olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Halil cevâbında "vâki'-i hâl minvâl üzere imiş, lâkin babam vefât etdikden sonra () diğer Ahmed Çelebi () ve Mahmud Çelebi mezkûr müteveffâ Veli'ye hâl-i bülûğunda babam terekesinden meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde yüz elli guruş nakid, elli guruşa dahi bir re's feres ve yüz guruşun dahi altı sadak ve bir kara kılıç ve bir mükemmel eyer ve iki kaş ve bir sarık ve bir zırh verip tamâmen edâ ve teslîm eylemiştir" deyü cevâb verdikde vekîl-i merkûm Mustafa Beşe anda istintâk olundukda inkâr ile mukâbele etmeğın merkûm Halil'den kelâmı tasdîke beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden Mustafa b. Ali ve Musli b. Gülâbî nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i kazâya hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-vâki' merkûmân Ahmed Çelebi ve Mahmud Çelebi vesâyeten sâlifü'z-zikr meblağdan müteveffâ-yı merkûm Veli'ye ba'de'l-bülûğ yüz elli guruş nakid ve elli guruşa dahi bir re's kır feres ve mârru'z-zükûr eşyâ dahi yüz guruşa - ki cem'an üç yüz guruşu- bi't-tamâm verip kat'-ı alâka ve fasl-ı mansûb olduklarına şahidiz ve şehâdet dahi ederiz" deyü edâ-i şehâdet eylediklerinde şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâitü'l-kabûl hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra merkûm Mustafa Beşe mu'ârazadan men' birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi evâsıtı Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Kazzâz Veli Bey el-cündî, Ömer Ağa b. Küçükçay, Osman Ben b. İbrahim Bey, Hasan Bey menzilci, Hacı Veli Bey, Osman Çelebi [b.] Maksud, Ahmed Çelebi b. Mehmed Bey ve gayruhum

[s.77/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ahmed Çelebi'ye kendisinden önce vefat eden kardeşi Mehmed Çelebi'den intikal eden mirastaki hissesini oğlu Halil'in aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed Çelebi'nin zevce-i metrûkesi ve sulbiye kebîre kızı Belkıs'a müseccel vekîli ve yine müteveffâ-yı mezbûrun sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızı Safiye'nin kıbel-i şer' den müseccel mansûb vasîsi olan Mustafa Beşe b. Ömer Beşe nâm râcîl meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfızu'l-kitâb Halil b. Ahmed Çelebi

mahzarında takrîr-i kelâm edip "mezbûr Halil'in babası Ahmed Çelebi li-ebeveyn karındâşı olup kendüden mukaddem vefât eden Mehmed Çelebi'den irsen intikâl eden hisse-i şer'îyyesi mezkûr müteveffâ Mehmed'in veresesini zimmetlerinde kalmış idi, el-hâletü hâzihî müteveffâ-yı merkûm Mehmed Çelebi mâlından yine müteveffâ-yı mezkûr Ahmed Çelebi'ye isâbet eden hisse-i şer'îyyesi mukâbelesinde bir sini ve bir kahve ibriği ve bir şem'dân ve bir eleğini ve bir yorgan ve bir yasdık ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menzilinden sofanın içinde olan bir bâb oda ve taşrada bir bâb büyük ahır ve üzerinde sol tarafında olan odasıyla merkûm Halil'e verip birbirinden kat'-ı alâka ve fasl-ı husûmet eylediler" dedikde gıbbe's-suâli's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî gurreti şehr-i Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ İlyas b. Ahmed, Ömer Ağa dizdâr, Mahmud Çelebi b. İbrahim, Süleyman Beşe b. Berber Yusuf, Süleyman Çelebi b. Menzir Bey, Ebubekir Çelebi b. Davud, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.77/b.3] Cami-i kebir mahallesinden Halil Çelebi b. Ahmed Çelebi'nin Nekrek köyündeki topraklarını Seyyid Osman Efendi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin Halil Çelebi b. Ahmed Çelebi nâm kimesne meclis-i şer' de işbu hâfızu'l-kitâb es-Seyyid Osman Efendi mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i Harput muzâfâtından Nekrek nâm karyede vâki' babam müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Çelebi'den bana müntakıl taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz topraklarımın hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile altmış guruşa merkûm es-Seyyid Osman'a tevfiğ edip ol dahi minvâl-i muharrer üzere tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra mukâbele-i tefvîzde olan meblağ-ı mezbûru dahi bi't-tamâm alıp ahz eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman, el-Hâc Abdurrahman b. Himmet, İbrahim Çelebi b. Hüseyin Çelebi, Bekdaş b. birâderi, es-Seyyid Osman b. Kıyamet, el-Hâc Allahverdi b. Menteşe, Mehmed Çelebi b. Hüseyin ve gayruhum

[s.78/b.1] Arslaniye mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa b. Nimetullah'ın Adedi mevkiindeki bağını Osman Çelebi b. İbrahim Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesi sâkinlerinden el-Hâc Mustafa b. Nimetullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu'l-kitâb Osman Çelebi b. İbrahim Çelebi mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbi' Adedi nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Nizameddinoğlu bağına ve bir tarafı es-Seyyid Ahmed Çelebi bağına ve bir tarafı tarîk-ı hâs ve bir tarafı tarîk-ı âm bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tevek bâğı cevânib-i erba'asından birleşir yerden mâ'adâsını tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ve safka-i vâhîde ile otuz esedî gurus ile bir kabza adedi meclûl fülûsa bey'-i bâtt-ı sahîh-i kat'î ile merkûm Osman Çelebi'ye bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr bâğ-ı mahdûd-ı mezbûr merkûm Osman Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Osman Çelebi dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hükûm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ el-Hâc İsmail, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, Monlâ Şit el-müezzîn, Monlâ Halid b. Monlâ Mehmed, Veli b. Ebubekir ve gayruhum

[s.78/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden kayıp olan Ahmed b. Yusuf'un mal ve akarını zapta vekil olarak Meydan mahallesi sakinlerinden amcasının oğlunun oğlu İsmail b. Ebubekir'in tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sükkânından gaybet-i münkatı'a ile gâib olan Ahmed b. Yusuf nâm kimesnenin emvâl ü akârını zabta bir vekîl lâzım ve lâ-büd olmağın kıbel-i şer'-i mutahhardan ammîsi oğlunun oğlu olup Meydan mahallesinde sâkin işbu hâfîzu'l-kitâb İsmail b. Ebubekir nâm kimesne vekîl ve nâib nasb u ta'yîn olunup ol dahi vekâlet-i mezbûreyi meclis-i kazâda kabûl ve hizmet-i lâzimesin üzerine edâya müte'ahhid ü iltizâm etdikden sonra vekîl-i merkûm İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ahmedbey mahallesi sâkinelerinden Hadice bt. Murtaza nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna mezbûreyi ma'rifet-i şer' ile ârifân olan Yusuf b. Abdullah ve Hüseyin b. Allahkulu nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan zevci Veli Çelebi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm

edip "**Şüguru?** nâhiyesinde vâki' lede'l-cîrân hudûd-ı ma'lûme olan bâğ-ı ceddımız İsmail nâm kimesne evlâd-ı zükûrunun batn-ı evveline vakf ba'de vefâtihî bâğ-ı mezkûr merkûmun sulbî oğulları cedd-i sahîham olan müteveffâ Mustafa ile karındâşı Yusuf'a intikâl ve ba'de vefâtihimâ mezbûr-i merkûmun sulbî oğlu babam müteveffâ Ebubekir ve Yusuf'un hissesi sulbî oğlu olan mezkûr gâib Ahmed'e müntakil olmağın şart-ı mezkûra binâen babam müteveffâ Ebubekir'in hissesi dahi gâib-i mezbûra intikâl edip vekâletim hesebi ile bâğ-ı mezkûrun zabtı bana âid iken merkûmun müvekkilesi Hadice zabt eder, suâl olunup kasr-ı yed etmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Veli cevâbında "mârru'z-zikr bâğ-ı gâib-i merkûmun babası mezkûr Yusuf nâm kimesne târîh-i kitâbdan kırk bir sene mukaddem müvekkilemin babası Murtaza'ya seksen seneye icâre-i tapu ile icâr etmişdir" deyü hüccet ibrâz etmeğın nazar olundukda Yusuf nâm kimesne bâğ-ı mezkûru Murtaza nâm kimesneye her üç sene tamâmında akd-i cedîd olunmak şartıyla seksen seneye icâreye verdiği mazmûn-ı hüccetde musarrah olmağın lâkin hâliyâ müte'âkîdân fevt olup vekîl-i merkûm sinîn-i selâsede akd-i cedîd etmediklerine mukırr u mu'terif oldukdan sonra zikr olunan icârenin feshine hükm olunup merkûm İsmail'e vekâleten bâğ-ı mezkûrun zabtına tenbîh ve mezbûre Hadice'ye bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Beşe b. Hüseyin, Ebubekir Beşe b. Ahmed, diğer Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Veli Beşe b. Abdüllatif, Süleyman Beşe b. Berber Yusuf ve gayruhum

[s.79/b.1] İçme köyü zimmilerinden Melkik v. Manuk'un Ali Çelebi ile müştereken sahip oldukları değirmendeki 1/4 hissesini Ali Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından İçme nâm karye zimmîlerinden Melkik v. Manuk tarafından husûs-ı âti'l-bey'e es-Seyyid Halil b. Hatar ve Bedros v. Melkik şehâdetleri ile vekâleti sâbit olan li-ebeveyn karındâşı Kesper nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu'l-vefk Ali Çelebi b. el-Hâc Osman mahzarında asâleten ve vekâleten tav'an ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd Ali Çelebi ile müşâ' u müşterek olduğumuz değirmende olan rub' hakkımızı merkûm Ali Çelebi'ye yirmi bir guraşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdül-hâl: Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi oğlu, es-Seyyid Mustafa b. Ömer, el-Hâc İsmail b. Mehmed, Azaryan zimmî ve gayruhum

[s.79/b.2] Arslaniye mahallesi ahalisinden Ali Çelebi b. el-Hâc Osman'ın evini İvaz b. Süleyman ve kardeşleri Oruç, Ali, Mehmed, İbrahim ve Halil'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkin Ali Çelebi b. el-Hâc Osman meclis-i şer' de işbu râfi' u'l-kitâb İvaz b. Süleyman ve gâib [ani]'l-meclis karındâşları Oruç ve Ali ve Mehmed ve İbrahim ve Halil taraflarından mezbûr İvaz vekâleten mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "silk-i mülk-i sahîhimde vâki' bir tarafı Halil Ağa ve bir tarafı İbrahim ve iki tarafı tarîk-ı âm ile mahdûdül-hudûd olan menzilimi harâbesiyle târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem mezbûrûna kırk guruşa iştirâken bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen [ve teslîm-i] mebî' eyledim" dedikde kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdül-hâl: İbrahim Çelebi na'lbend, Ebubekir şâkirdi, Osman b. İbrahim, el-Hâc b. el-Hâc Ali, es-Seyyid Ebubekir [b.] Mahmud ve gayruhum

[s.79/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden Hatice bt. Halil'e Adedi mevkiindeki bağı hibe eden kardeşi Mehmed Çelebi ve Ebubekir Çelebi'nin söz konusu bağın tasarrufuna engel olmamaları

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkine işbu hâfîzu'l-kitâb Hadice bt. Halil nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'd-da'vâya vekîl olup vekâleti Ali b. Hüseyin ve Mehmed b. Halil nâm kimesnelerin şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan mezbûre Hadice'nin oğlu Ömer b. Hüseyincan meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ebubekir Çelebi [b.] Halil mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem müvekkilem mezbûre vâlidem Hadice'ye Adedi nâm mevzi'de vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a tevek bağını karındâşı müteveffâ Mehmed Çelebi ile mezbûr Ebubekir Çelebi hibe ve temlîk ve teslîm edip ol dahi meclis-i hibede ittihâb [ve] kabûl etmeğin tasarrufuna mâni' olur, suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ebubekir Çelebi "târîh-i mezbûrede müteveffâ-yı mezbûr karındâşım Mehmed ile bağ-ı mezbûru mezbûre Hadice'ye hibe

eyledik, ol dahi ittihâb ve kabûl ve kabz eylediğini [eyledi" deyü] bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etdikden sonra kasr-ı yedine tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Fî evâsıtı şehri Zilka'de li-sene ihdâ [ve semânîn ve elf]

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Veli Ağa, Yazıcı Mehmed, Ahmed Çelebi, Ebubekir şehir kethüdâsı ve gayruhum

[s.80/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden el-Hâc Ebubekir b. Mahmud'un Mustafa b. Mehmed ve ninesi İnsaf'ın aralarındaki alacak verecek davasında zimmetlerini ibra ettikleri

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden işbu hâfizu'l-kitâb el-Hâc Ebubekir b. Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûrede sâkin Mustafa b. Mehmed nâm şâbb-ı emred ve ceddesi İnsaf bt. () nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan altı ay mukaddem vefât eden Fâtıma b. Mahmud yedinde olan imzalı kassâm defteri mücebine mezkûre İnsaf'a şer'an isâbet eden sūdüs hissesin ve mezkûr Mustafa'ya li-ebeveyn karındâşı mezbûre Fâtıma'dan ve karındâşı müteveffâ Mahmud'dan ve babası Mehmed'den isâbet eden hissesinden yirmi kile buğday ve on altı kile arpa ve kırk dört guruş nakid ve otuz dört guruş bir bir sülûsdahi hammâm hissesinden ve seksen altı guruş dahi mezârî' Murad Bey nâm zimmîden havâle olunmağile bi't-tamâm merkûm Mustafa'ya verip kat'-ı alâka ve fasl-ı husûmet eyledim ve mezkûr Mustafa dahi **Avid?** nâm karyede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd üzüm bâğından dahi hissesin bana dört guruşa bey' edip tamâmen akçesin almışdır ve câriye husûsunda dahi zimmetimde bir akçe alâka ve medhalleri kalmadı, lâkin Habusi'de Keşiş toprağı mâbeynimizde müşterek kaldığından mâ'adâ cemî'-i de'âvîden birbirimizin zimmetlerin ibrâ ve iskât eyledik, suâl olunup takrîrleri hüccet-i şer'îyye olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân İnsaf ve Mustafa merkûm el-Hâc Ebubekir'in minvâl-i meşrûh üzere olan kelâmını tasdik ve kabûl edip tarafeynin rızâlarıyla işbu hurûf bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Fî evâsıtı şehri Zilka'de li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Ali el-imâm, el-Hâc İsmail b. Mehmed, Hasan Çelebi el-müezzin, Osman Çelebi tabbâh, İskender b. Abdurrahman, Ömer b. el-Hâc Mehmed

Davud, el-Hâc Abdurrahman b. Himmet, el-Hâc Allahverdi b. Mentеше, el-Hâc Bali b. Hüseyin, Bekir Beşe b. Mahmud, diğer Ebubekir Beşe [b.] Abdüssamed ve gayruhum

[s.80/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Ömer b. Mehmed'in verasetinin oğulları Ebubekir, Mehmed ve Mustafa'ya ait olduğu / Mustafa'nın da vefatıyla oğulları Ömer ve Ali'nin veraset hukuklarını korumak üzere kendilerine Cafer Beşe b. Ahmed'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin iken vefât eden Ömer b. Mehmed nâm müteveffânın verâseti sulbî oğlu Ebubekir'e ve Mehmed'e ve Mustafa'ya münhasıra olup kable'l-kısme Mustafa dahi fevt olup verâseti sadrî oğlu Ömer'e ve Ali'ye münhasıra olduğu şer'an sâbit ü mütehakkık oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrân Ömer ile Ali'nin emvâllerini hıfz ve müteveffâ merkûm Ömer'de isâbet eden emvâllerin kabz u zabta bir vekîlûn lâzım ve mühim olmağın kıbel-i şer'den işbu ibnü'l-amm hâmilü'l-vesîka Cafer Beşe b. Ahmed nâm kimesne vasî ve vekîl nasb olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi ve vekâlet-i merkûmeyi ve hizmet-i lâzimesin üzerine edâya müte'ahhid ü iltizâm etmeğın mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâilî şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Ağa Küçükacı, Osman Bey b. İbrahim, Yusuf Bey birâderi, Ali Beşe b. Osman ve gayruhum

[s.80/b.3] Harput ahalisinden Mehmed b. Ramazan'ın Şüguru nahiyesindeki bağından bir hisseyi Veli Çelebi b. Hızır'a sattığı / Mehmed b. Ramazan'ın Veli Çelebi b. Hızır'a 10 kuruşa sattığı bir başka bağı zapt ettiği

Medîne-i Harput sükkânından Veli Çelebi b. Hızır meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfızu'l-kitâb Mehmed b. Ramazan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem merkûm Mehmed, **Şüguru?** nâhiyesinde vâki' hudûdu lede'l-cîrân ma'lûmetü'[l-hudûd] olan bağından yedimdeki hüccet-i şer'îyye mücebince bir hisseyi ifrâz edip bana on beş guruşa bey' etmiş idi, ba'dehû tekrâr yine bir hisse bağ ki bir tarafı Sabuh mülküne ve bir tarafı benim mülküne ve bir tarafı merkûm Mehmed mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd bağ hissesin dahi ifrâz edip bana on guruşa bey' etmiş iken [79] yine kendi zabt eder, suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak murâdıdır" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Mehmed cevâbında "mezbûr Veli'nin hüccetde mastûr hissesin ikrâr edip

mârru'z-zikr da'vâ olunan hisse-i sâniyi kızım Kerime Hâtûn'a mehri mukâbelesinde on guruşa bey' etdim" deyü def'le mukâbele etmeğin merkûm Veli'den da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden âciz ü kâsır olmağın merkûm Mehmed'e sâlifü'z-zikr hisse-i mezkûr Veli Çelebi'ye on gurus verip akçesin almadığına yemîn tevcîh eyledikde hulf billahi'l-aliyyi'l-a'lâ etdikden sonra mezbûr Veli Çelebi mu'ârazadan men' birle kayd şüd.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Bey b. Behlülzâde, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, es-Seyyid Ahmed b. Hasan, Hamo Vanî, Ebubekir kethüdâ-yı şehir

[s.81/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Saraç Ebubekir'in taksim edilen terekesinde mirasçılarının birbirlerinin zimmetlerini ibra etmelerine rağmen Uzan nahiyesindeki bağa Bayram ve Sultan'ın müdahale etmemeleri

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkin iken müteveffâ olan Sarrâc Ebubekir'in zevce-i metrûkesi Ümmühani bt. Ebubekir ve sulbiye kebîre kızları Habibe ve Âişe hâtûnlar tarafından husûs-ı âti'd-da'vâya vekîl olup vekâleti Mustafa Beşe b. Ebubekir ve Ebubekir b. Hasan şehâdetleri ile sâbite olan hâfîzu'l-kitâb es-Seyyid İbrahim Çelebi b. İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûreden Bayram ve Sultan bt. Musli nâm hâtûnlar mahzarlarında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilelerim mezkûre Ümmühani ve Habibe ve Âişe'nin mûrisleri Ebubekir mezbûretân Bayram ve Sultan'ın li-ebeveyn karındâşı olup babaları Musli'nin [ve]fâtından sonra târîh-i kitâbdan otuz beş sene mukaddem müteveffâ-i merkûmun tereke ve akârı kassâm defteriyle beyne'l-verese alâ mâ-faraza taksîm olundukda kazâ-yı mezbûra tâbi' Uzan nâhiyesinde vâki' bir tarafı Hacı Bali ve bir tarafı Mehmed mülküne ve bir tarafı Ahmed mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan evler dahi cümle tevâbi'yle müteveffâ Ebubekir ile Ömer'in hissesine isâbet etmeğin ve yine nâhiye-i mezbûrda ma'lûmetü'l-hudûd el-Hâc Kasım bağî iştirâk ile merkûmetânın hisse-i şâyi'alarına isâbet edip kat'-ı alâka olunup birbirinin zimmetlerin ibrâ ve iskât etmiş iken mezbûretân Bayram ve Sultan mârru'z-zikr bâğa vaz' edip bazı eşcârını kat' etmişlerdir, suâl olunup kasr-ı yed etmeleri matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûretân cevâblarında "müteveffâ-yı mezkûr Ebubekir mâl-ı müşterek karındâşımızdır, bağ-ı mezbûr ile merkûm evler

mâbeynimizde müşterekdir" deyü cevâb verdiklerinde vekîl-i merkûmun da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Timur b. Mehmed li-ecli's-şer' de meclis-i kazâyâ hâzırân olup fi'l-hakîka müteveffâ Musli'nin terekesinden hîn-i taksîmde nefis-i şehirde vâki' hudûdu ma'lûm evler nâhiye-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd bâğ ve bâğçe iştirâk ile Ebubekir ve Ömer'in hisselerine ve el-Hâc Kasım bâğı mezbûretân Bayram ve Sultan hisselerine isâbet edip ibrâ olduklarına şâhidim ve şehâdet dahi ederim ve Hüseyin b. İbrahim marîz olup mahfîl-i kazâyâ huzûru müte'azzir olmağla alâ tarîkı't-tahmîli's-şehâde işhâd etdiği Monlâ Ali b. Monlâ Süleyman ve Monlâ Halil b. Bekir dahi meclis-i kazâyâ hâzırân olup istişhâd olunduklarında dediler ki, "bizler şehâdet ederiz ki merkûm Hüseyin bizi işhâd etdi, kendi şehâdeti üzerine ki Kasım bâğı merkûmetân Bayram ve Sultan'a isâbet edip birbirinin zimmetlerini ibrâ ve ıskât etdiler [ve] dahi mezbûr Hüseyin bizlere dedi ki siz şâhid olun, benim böylece şehâdetim üzerine" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâkı'a olduktan sonra mezbûretân Bayram ve Sultan sâlifü'z-zikr bâğ ile evlerden kasr-ı yedlerine tenbîhle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi evâsıtı Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Monlâ Yahya Mustafa, Taşt Veli, Ebubekir b. Hasan, Mustafa b. Ebubekir, Mehmed b. Allahverdi, İbrahim b. Mustafa, Mevlüd b. Mehmed Beşe, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.81/b.2] Hacılı mahallesi ahalisinden vefat eden Veli Koca b. Ali'den intikal eden evi vârisleri olan hanımı Döne ve kızları Emine, Kezban ve Ayşe'nin Hatun Beşe'ye sattıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Hacılı mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Veli Koca b. Ali nâm müteveffânın verâseti kızları Emine ve Kezban ve Âişe ve Müslime'ye ve zevce-i metrûkesi Döne'ye münhasıra olduğu şer'an sâbit olduktan sonra mezbûretân Emine ve Kezban taraflarından Ahmed b. Hasan ve Mehmed b. Hasan nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle Monlâ Halid b. Osman Bey vekâleten ve Âişe tarafından yine mezbûrân şehâdetiyle zevci Mevlüd vekâleten ve müteveffîye Müslime'nin sulbî kebîr oğlu Osman kendi tarafından asâleten ve karındâşları Halil ve Zekeriya tarafından mezkûr Osman vekâleten ve müteveffîye

Döne'nin sulbiye kızı müteveffîye Fâtîma'nın babası Osman b. Taştîmur asâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu râfî'atü'l-kitâb Hatun Beşe tarafından husûs-ı âti't-tasdîke vekîl olup vekâleti Ahmed ve Monlâ Halid b. Osman Bey şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâlesi olan Seyyid Mehmed b. Mevlüd mahzarında ikrâr ederler ki, "mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Monlâ Ahmed ve iki tarafı diğer Ahmed ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan evi mezbûre Hatun Beşe'ye on iki guraşa bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik ve semen-i mezkûru beynlerimizde taksîm eyledik, ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsun" dediklerinde gıbbe't-tasdîk ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdül-hâl: Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe, Ahmed Efendi el-imâm, Ahmed Beşe b. Cebeci Bey, Mehmed Çelebi b. Ali Beşe, Cafer Beşe el-muhzır

[s.82/b.1] Harput kalesi ahalisinden İpşir, kız kardeşleri Fatma Hatun ve Şahin, annesi Hatice, erkek kardeşi Ahmed Çelebi'nin vefat eden babaları Reis Mehmed Beşe'den intikal eden Kığıvank köyündeki üzüm bağlarını ve mezârî' damlarını müştemilâtıyla birlikte Sarehatun mahallesi sakinlerinden yeniçeri çavuşu Ebubekir Çavuş'a sattıkları

Medîne-i [Harput] kal'ası sükkânından cüssesinin sinni bülûğa tahammülü olup bülûğiyetin i'tirâf eden İpşir b. müteveffâ Reîs Mehmed Beşe nâm kimesne asâleten ve li-ebeveyn karındâşı Fâtîma Hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-bey'e müseccel vekîli olan Hacı Bayram vekâleten ve müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in kız karındâşı Şahin ve zevce-i metrûkesi Hadice nâm hâtûnlar taraflarından yine husûsa vekîl olup vekâleti Süleyman Çelebi b. Ebubekir nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbite olan mezkûr Reîs Mehmed'in sulbî kebîr oğlu Ahmed Çelebi kendi tarafından asâleten ve mezbûretân taraflarından vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûrede Sarehatun mahallesi sâkinlerinden olup bilfi'l yeniçeri çavuşlarından olan kîdvetü'l-ekârim ve'l-emâcid hâfîzu'l-kitâb Ebubekir Çavuş tarafından tasdîke vekîli olan Mahmud Beşe b. Hüseyin mahzarında asâleten ve vekâleten her biri bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "kazâ-i mezbûra tâbi' Kığıvank karyede vâki' bir tarafı el-Hâc Hüseyin bâğına ve bazen Mahmud Bey tarlasına ve bir tarafı Şahin Bey bâğına ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olup müteveffâ mezkûr Mehmed'den intikâl eden üzüm

bâğın eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve mezârî' dâmlarıyla ve cemî'-i tevâbi' u levâhıkıyla ve mûmâileyh Ebubekir Çavuş'a yüz esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i kat'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledik, ba'de'l-yevm mârru'z-zikr mezkûr bâğ ile karye-i mezbûrede vâki' müte'addid mezârî' evleri müşârunileyhin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vaka'a vekâleten ketb [ü] terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Zilka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Ağa ez-za'im, Ahmed Bey çeribaşı, el-Hâc Kaya Beşe, Ömer Beşe b. Mevlüd, Mehmed Yazıcızâde, Ebubekir Beşe b. Cafer, Monlâ Ömer b. Rıdvan, Mehmed b. Şeyh Ali, Osman Beşe b. **Mezakat?**, İshak Çelebi el-müezzin, Mehmed Çelebi birâderi ve gayruhum

[s.82/b.2] Pervane Ağa Camii mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa Beşe b. İsa'nın emaneten Mehmed Efendi'den aldığı 100 kuruşu Pertek kasabasında ikamet eden Mehmed Efendi'nin kızı Ayşe'ye teslim ettiği

Medîne-i Harput mahallâtından Pervane Ağa Cami-i şerifi mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa Beşe b. İsa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkine olup hâlâ Pertek kasabasında tavattun eden Âişe bt. Mehmed Efendi tarafından husûs-ı âti't-tescîle vekîl olup vekâleti Hacı Ali b. Mehmed ve Şaban Beşe b. Abdülbaki nâm kimesnelerin şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Osman nâm kimesne mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "maskat-ı re'si medîne-i Harput sükkânından olup hâlâ mahmiyye-i İstanbul'da mutavattın olan Mehmed Efendi bana emâneten yüz guruş verip mezbûreye bi-tarîkı'l-hibe irsâl etmiş idi, târîh-i kitâbdan () sene mukaddem mârru'z-zikr meblağ-ı mezbûru mezkûre Âişe[ye] bi't-tamâm edâ ve teslîm eyledim, vekîl-i merkûmdan suâl olunup takrîr olunmak matlûbumdur" dedikte gıbbe's-suâl merkûm es-Seyyid Osman cevâbında "müvekkilem Âişe Hâtûn sâlifü'z-zikr yüz guruşu tamâmen merkûm el-Hâc Mustafa yedinden alıp kabûl ve kabz edip zimmetini ibrâ ve ıskât eyledi" deyü vekâleten bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Osman, Mahmud Beşe b. Mehmed, Ömer b. Mevlüd, el-Hâc Kaya Beşe ve gayruhum

[s.82/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Ali Baba Hatun'a babasından intikal eden mirastaki hissesinin erkek kardeşleri Molla Ebubekir b. Ali ve Mehmed Çelebi tarafından verilerek taksimin buna göre yapılması

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkine işbu hâfizu hâze'l-kitâb Âişe bt. Ali Baba [nâ]m Hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olup vekâleti el-Hâc İsmail b. Mehmed ve es-Seyyid Hüseyin b. Hasan Çelebi şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Zahirîye mahallesi sükkânından Monlâ Ebubekir b. Ali ve sulbî şâbb-ı emred kebîr oğlu Mehmed Çelebi mahzarlarında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ edip "müvekkilem Âişe nâm hâtûn merkûm [83] Monlâ Ebubekir'in li-ebeveyn kız karındâşı olup babaları müteveffâ Ali'den mezbûreye şer'an irs intikâl ederken müteveffâ-yı mezbûrun Hamidi deresinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd iki kıt'a bâğını merkûm Monlâ Ebubekir ve nefsi-i şehirde yine hudûdu lede'l-cîrân ma'lûme bir kıt'a bakkâl dükkânını mezbûr Mehmed Çelebi zabt ederler, suâl olunup takrîrleri hüccet-i şer'iyeye olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Ebubekir mevzi'-i mezbûrda vâki' mârru'z-zikr iki kıt'a üzüm bâğı Ali Baba'nın olduğuna mukırr u mu'terif olmağın mezbûr Mehmed Çelebi "mezkûr bakkâl dükkânını ceddım müteveffâ Ali târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem bana hibe ve temlîk etmişdir" deyü defa'âtle mukâbele etmeğın vekîl-i merkûm es-Seyyid Ahmed mevhûbun leh merkûm Mehmed Çelebi'den keyfiyet-i hibeyi istifsâr etdikde "ceddim müteveffâ-yı merkûm dükkân-ı mezbûru bana hibe etdüğü vakit dâhilinde müteveffâ-yı mezkûrun bir mikdâr soğanı ve iki selesi var idi" deyü cevâb verdikde hibe-i mezbûrede tahliye-i şer'iyeye ve kabz-ı kâmil bulunmamağla hibe-i mezbûrenin feshine hükm olunup beyne'l-verese taksîme tenbîh işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Mustafa Ağa mîralây, es-Seyyid İbrahim Çelebi b. İsmail, Mustafa kalaycı, Ebubekir b. Hasan, Taşt Veli Beşe, Abdüssamed oğlu Bekir Beşe, Halil Çavuş erbâb-ı timâr, Mehmed kassâb

[s.83/b.1] Hırhik köyü ahalisinden zimmi Malihas v. Kirakos'un sulu tarlasını Zarkik v. Manol ile Semik v. Kirakos'a sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Hırhik nâm karye sükkânından Malihas v. Kirakos nâm zimmî kendi tarafından asâleten ve karındâşı oğlu Agop nâm zimmî

tarafından vekâleten meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü'r-rakîm Zarkik v. Manol ve Semik v. Kirakos nâm zimmîler mahzarlarında asâleten ve vekâleten ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrede vâki‘ taht-ı tasarrufumuzda olan bir tarafı yine benim tarlama ve iki tarafı Ersan [mülküne] ve bir tarafı tarîk-ı âmma bu hudûd ile mahdûd olan bir kıt‘a sulu tarlamı mezbûrân Zarkik ve Semik'e on guruşa sâhib-i arz ma‘rifetiyle bey‘ u tefvîz edip mukâbele-i tefevvüzde olan meblağ-ı mezbûru tamâmen alıp ahz u kabz eyledik, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tarla-yı mahdûd-ı mezbûr mezbûrân Zarkik ve Semik'in mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dedikde mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Zilka‘deti‘ş-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İsmail Bey el-cündî, Veli Beşe sâkin-i Hırhik, Hokas v. Erkik, Nikegos v. Evik ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.83/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden İvaz b. Arslan'ın kış damı, ahır, harabe ev yerleri, avlu ve müştemilâtını Kesber v. Karaman'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesinde sâkin İvaz b. Arslan nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü'r-rakîm gâib ani'l-meclis Kesber v. Karaman tarafından tasdîke vekîl olan es-Seyyid Ebubekir b. Mahmud mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "silk-i mülkümde münselik babam müteveffâdan bana müntakil bir bâb kış dâmı ve bir bâb ahır ve harâbe ev yerleriyle ve avlusuyla ve tevâbi‘iyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile mezbûr Kesber'e [84] yirmi guruşa bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i mezbûr merkûm Kesber'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârını vekîl-i mezbûr es-Seyyid Ebubekir dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi oğlu, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, Hasan Çelebi, Cafer Beşe el-muhzır, Mürdüm [b.] es-Seyyid Ahmed ve gayruhum

[s.84/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Ebubekir Beşe b. Mehmed'in evini Seyyid Osman Çelebi b. Hüseyin'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkin Ebubekir Beşe b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer' de işbu hâfîzu hâze'l-kitâb es-Seyyid Osman Çelebi b. Hüseyin mahzarında ikrâr edip "mahalle-i mezbûrede vâki' İbrahim Çelebi ve karındâşı Mehmed'den iştirâ eylediğim -ki, bir tarafı tarîk ve bir tarafı Davud Beşe mülküne ve bir tarafı el-Hâc Mevlüd mülküne ve bir tarafı Mustafa mülküne bu hudûd ile mahdûd olan- menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü [hâvî] bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile yüz otuz esedî guruşa merkûm es-Seyyid Osman'a bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim" dedi ki kayd şüd.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ el-Hâc İsmail b. Mehmed, es-Seyyid Osman [b.] Derviş, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, Monlâ Şit el-müezzin, Monlâ Halid b. Monlâ Mehmed, Veli b. Ebubekir

[s.84/b.2] Aslen Harputlu olup Diyarbakır'da ikamet eden el-Hâc İbrahim'in Karasofu mahallesindeki evini müstemilâtıyla birlikte Veli b. Mehmed ve Mahmud b. Mehmed'e sattığı

Fî'l-asl maskat-ı re'si medîne-i Harput olup mahmiyye-i Diyarbakır'de mutavattın olan el-Hâc İbrahim tarafından vekîl olup vekâleti Ebubekir b. Kasım ve Mustafa b. Mehmed şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan li-ebeveyn karındâşı Süleyman Beşe nâm râcil meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde Kara[so]fu mahallesinden gâib anî'l-meclis Veli ve Mahmud ibney Mehmed nâm kimesneler taraflarından tasdîke vekîli olup li-ebeveyn karındâşları olan işbu hâfîzu hâze'l-kitâb Yusuf Çelebi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Keşiş ve bir tarafı Zeynel ve bir tarafı müşterî-i mezbûrûn ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan bir bâb oda eyvânıyla ve anbârıyla ve bir bâb sofa ve bir bâb kilâr ve bir matbah avlusuyla ve çulha dâmı ile ve örtmesiyle ve tevâbi'yle mezbûrûna iştirâken altmış guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm mülk-i müşterâlarıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dedikde kayd şüd.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Veli Çelebi, Ekmekçi Selim, el-Hâc Murad Vanî, Mehmed çukadâr, el-Hâc Mahmud sâkin-i kal'a ve gayruhum

[s.84/b.3] Hacılı mahallesi ahalisinden Gülistan bt. Abdullah'ın, üvey oğlu İbrahim Çelebi'ye hibe ettiği Danişmendler nahiyesindeki ev ve bağlardaki hissesini kullanmak üzere mahkemeye yaptığı başvurunun geçersiz olduğu

Medîne-i Harput'da Hacılı mahallesinde sâkine Gülistan bt. Abdullah nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'd-da'vâya vekîl olup vekâleti Timurtaş Ağa b. Hakverdi ve Mahmud b. Ömer şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu hâfîzu'l-kitâb İbrahim Çelebi b. Mehmed mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezkûr İbrahim Çelebi'nin babası müteveffâ Mehmed zevcesi müvekkilem Gülistan'ın mukaddemâ bir mikdâr envâl ü eşyâsını harc u telef edip nefsi-i şehirde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd dört bâb evlerini tecemmülât-ı hânesiyle bi'l-cümle Danişmendler nâhiyesinde vâki' hudûdu lede'l-ahâlî ma'lûme olan bağını mâl-ı müteveffâ-yı mezkûr mukâbelesinde mezbûreye vermiş iken merkûm İbrahim Çelebi vaz'-ı yed eder, suâl olunup kasr-ı yed etmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında "mezkûre Gülistan üvey vâlidem olmağla nâhiye-i mezbûrede olan mârru'z-zıkr bağın nısfını ve nefsi-i şehirde olan dört bâb evlerin bi'l-cümle nısfını bana ve nısf-ı âharını karındâşım müteveffâ Fazlı'ya hibe ve temlîk ve teslîm edip bizler dahi meclis-i kasabada kabûl ve kabz ve ittihâb edip mukâbelesinde mezbûreye bir sîm önlük kemer-i ivaz [85]etmiştir" deyü def'le mukâbele eyledikde merkûm İbrahim Çelebi'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ali Beşe b. Mahmud ve Haydar b. Ebubekir nâm kimesneler meclis-i kazâyâ li-eclî's-şehâde hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fî'l-vâki' mezbûre Gülistan bağ-ı mezkûrdan bir tarafı Acem Mehmed bağına ve bir tarafı Pertek yolu ve bir tarafı çay ve bir tarafı İsmail bağıyla mahdûd bağ-ı Hezanlı'dan dahi Hacı Mustafa tarafından iki örtmeyi ve şehir evlerinden Ahmed Ağa tarafında olan iki bâb evi hüccetiyle müteveffâ Fazlı'ya ve yine bağ-ı merkûmdan bir tarafı Muzaffer bağına ve bir tarafı Hacı Seydi bağına ve Emre çeşmesine varınca ve ondan aşağı tarîk-ı âmma müntehî ve Hezan bağından dahi Bağır semtinde iki örtme ve yine şehir evlerinde Abdüssamed tarafında olan iki bâb evi merkûm İbrahim'e hüccet-i mezbûre ile temlîk ü teslîm edip mezbûrân dahi kabûl ve kabz ve ittihâb etdiklerinden sonra mezbûreye bir sîm kemer-i ivaz verip merkûm dahi alıp kabûl ve kabz etdiğine şâhidleriz, şehâdet dahi

ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra merkûme Gülistan bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc İsmail b. Mehmed, Mehmed Efendi el-imâm, Ömer Efendi el-hatîb, Monlâ Mahmud el-imâm, es-Seyyid Osman b. Derviş, Ebubekir kethüdâ-yı şehir

[s.85/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Zülfü b. Mehmed Ali'nin oğulları Mustafa ve Ahmed ile kızı Emine'nin işlerini görmek ve mallarını zapt etmek üzere anneleri Kerime bt. Hasan'ın vasiye tayin edildiği / Mustafa, Ahmed ve Emine'ye nafaka bağlanıp kisve takdir olunduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Zülfü b. Mehmed Ali nâm müteveffânın sagîr oğulları Mustafa ve Ahmed ve sagîr kızı Emine nâm sagîrlerin tesviye-i umûrların hıfz ve emvâlini zabta bir vasî dahi lâzım ve lâ-büd olmağın kibel-i şer'-i mutahharadan işbu râfî'atü'l-kitâb sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri Kerime bt. Hasan nâm hâtûn vasiye nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyete mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin üzerine edâya müte'ahhid ü iltizâm etdikden sonra yine sagîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvesine ma'rifet-i şer' ile her birine beş akçe nafaka ve kisve takdir olunup ve nafaka-i mezkûreyi dahi mezbûre Kerime kendi mâlından sarf u infâk ve hîn-i iktizâda istidâneye ruhsat ve ba'dehû mahallinde tamâmen talep edene verilip işbu hurûf gibbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Fî evâhiri Zilka'de li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa alâybeyi, Süleyman Ağa ez-za'im, Mehmed Ağa b. Hasan Ağa, Hüseyin Ağa birâderi, Abdullah tâbi'-i mezbûr ve gayruhum

[s.85/b.2] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Zülfü'den validesi Rahime Hatun'a intikal eden hisseyi Zülfü'nün hanımı olan Kerime Hatun'dan aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan [akdem] vefât eden Zülfü nâm müteveffânın vâlidesi Rahime Hâtûn tarafından husûs-ı

âti'l-beyâna vekîl olup vekâleti Monlâ Ahmed b. Mehmed ve es-Seyyid Yahya b. Monlâ Süleyman nâm kimesne şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman meclis-i şer'î-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde müteveffâ-yı merkûmun sulbî oğulları Ahmed ve Mustafa ve kızları Fâtıma ve Âişe ve Emine nâm sagîr ve sagîrelerin kibel-i şer'îden mansûb vasiyeleri olup vâlideleri olan Kerime Hâtûn mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "oğlum müteveffâ Zülfü'nün tereke ve akârı kassâm ma'rifetiyle defter olunup techîz ve düyûnundan sonra bi'l-cümle bâkî [86] kalan emvâlden benim hisseme düşen esedî on yedi gurus bir fülûs olmağın mârru'z-zikr meblağ-ı mezkûr mukâbelesinde alâ tarîkı's-sulh ve't-tehârûc bir taş ve bir sahan ve yüz bir aded büyük kapı tahtası[nı] mezbûre Kerime Hâtûn yedinden alıp mezbûrânın zimmetlerini cemî'-i de'âvîden ibrâ-i kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm müteveffâ-yı merkûmun ism-i mâl ıtlâk olunur emvâl ü eşyâsında vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım bir kimesnede kalmadı" dedikde gibbe't-tasdîkı's-şer'î mâ vaka'a ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Mustafa Beşe Hefthisarî, Mehmed Çelebi b. Hacı Mîrza, İbrahim Çelebi bin Timur, es-Seyyid Ömer Çelebi kazzâz, Monlâ Ömer ve gayruhum

[s.86/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Kalaycı Mevlüd b. Mehmed'in Müridi nahiyesinde Polad'dan aldığı bağın ücretinden kalan meblağı, Polad'ın vefatından sonra vârisleri olan torunları Ömer Çelebi b. Osman ve Mehmed b. Ahmed'e ödediği

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sükkânından işbu râfi'u'l-kitâb Kalaycı Mevlüd b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ömer Çelebi b. Osman ve Mehmed b. Ahmed mahzarlarında takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem merkûmânın dedeleri olup fevt olan Polad nâm kimesne kazâ-i mezbûra tâbi' Müridi nâhiyesinde vâki' bir tarafı Hacı Mustafa bağına ve bir tarafı tarîk-ı âm ve bir tarafı merkûm Mehmed bağına ve bazen Beyzâde bağına bu hudûd ile mahdûd bağını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve su ile ve hezerânıyla ve kavak bağçesiyle ve tevâbi'iyle bana doksan guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip ben dahi meblağ-ı mezkûrdan otuz beş gurusunu müteveffâ-yı merkûma hâl-i huyûtunda [teslîm] edip zimmetimde elli beş gurus bâkî kalmış idi, el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezkûru dahi bi't-tamâm mezbûrân vâris olmağla kendülere edâ

ve teslim edip zimmetimde bir akçe kalmadı, suâl olunup takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe'[t-tasdîk] mezbûrâ dahi merkûm Mevlüd Çelebi yedinden bi't-tamâm alıp kabûl [ve] kabz eyledik, alâkamız kalmadı" deyü mukırr u mu'terif olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Beşe b. Sefer, Osman Çelebi b. Cafer Bey, Kalaycı Mustafa, Ömer b. Yıldız, Ömer b. Osman ve gayruhum

[s.86/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden kız kardeşler olan Emine bt. Ali Baba ile Zahirîye mahallesi halkından Rabia'ya babalarından intikal eden hisselerine karşılık erkek kardeşleri Ebubekir'den 20'şer kuruş aldıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkine Emine bt. Ali Baba nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-ibrâya vekîl olup vekâleti Ahmed b. Monlâ Hüseyin ve es-Seyyid Ebubekir b. Hasan şehâdetleriyle sâbite olan Monlâ Süleyman b. Monlâ Seydi Ahmed ve Zahirîye mahallesi sâkinelerinden mezbûrenin kız karındâşı Rabia tarafından yine bu husûsa zevci es-Seyyid Mehmed ve el-Hâc İsmail b. Mehmed şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfızu hâze'l-kitâb Ebubekir Efendi mahzarında her biri bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "merkûm Ebubekir'in li-ebeveyn kız karındâşları müvekkilelerimiz Rabia ve Emine babaları müteveffâ-yı merkûm Ali'den intikâl eden hisse-i şâyi'aları mukâbelesinde her biri bi-tarîkı's-sulh ve't-tehârûc yirmi esedî gurus alıp kabûl ve kabz edip cemî'-i de'âvîden mûmâileyhin zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eylediler, şöyle ki ba'de'l-yevm müvekkilelerimiz mezbûretân Rabia ve Emine'den husûs-ı mezbûra müte'allik bizzât veya bi'l-vekâle da'vâ ve nizâ' sâdır olursa lede'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dediklerinde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Monlâ İlyas b. Ahmed, es-Seyyid Osman b. Derviş, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, Osman Bey [b.] İbrahim Ağa, Yusuf Bey b. birâderi, Ömer Ağa Küçük Hacı Bey, Halid b. Osman Bey, Bekir Beşe b. () neccâr ve gayruhum

[s.87/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Ali Baba'ya babası Ali'den intikal eden hissesine karşılık Adedi mevkiindeki üzüm bağını erkek kardeşi Ebubekir'den aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkine Âişe bt. Ali Baba nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-ibrâya vekîl olup vekâleti el-Hâc İsmail b. Mehmed ve es-Seyyid Hüseyin b. es-Seyyid Hasan Efendi şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu râfî'ü hâze'l-kitâb Ebubekir Efendi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "merkûm Ebubekir'in li-ebeveyn kız karındâşı müvekkilem Âişe Hâtûn'a babası müteveffâ-yı merkûm Ali'den intikâl eden hisse-i şâyi'ası mukâbelesinde alâ sebîli's-sulh Adedi nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Keçecioğlu bağına ve bir tarafı Halil Ağa bağına ve bir tarafı cebel bu hudûd-ı erba'a ile mahdûd bir kıt'a üzüm bağını yirmi esedî gurus bahâ kat' olunup mezbûre Âişe alıp kabûl ve kabz edip cemî'-i de'avîden mûmâileyh Ebubekir Efendi'nin zimmetini ibrâ-i âm ile ibrâ ve iskât eyledi, şöyle ki ba'de'l-yevm müvekkilem merkûmeden müteveffâ-yı mezbûrun irsi husûsuna müte'allik bizzât veya bi'l-vâsita da'vâ ve nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâmî'l-kirâm - ibkâhumullahu ilâ yevmi'l-kıyâm- mesmû'a ve makbûle olmaya" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mezbûrân

[s.87/b.2] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Frenk v. Minas ve kardeşinin oğlu Ertek v. Donek'in bahçe yerini suyu ile birlikte Abdal Çelebi b. Murad Bey'e sattıkları

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinlerinden Frenk v. Minas ve karındâşı oğlu Ertek v. Donek nâm zimmîler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu hâze'l-kitâb Abdal Çelebi b. Murad Bey nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Karacaoğlu ve bir tarafı Haçık mülküne ve bir tarafı Şeker zimmî mülküne ve bir tarafı Ezik bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a bağçe yerini haftada yevmü'l-humsda cârî olan su ile merkûm Abdal Çelebi'ye yirmi gurusâ bey' ve kabz-ı semen eyledik" dediklerinde kayd.

Fî evâhiri şehri Zilka'de li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, Mehmed Çelebioğlu, el-Hâc Mahmud tâbi'-i mezbûr, Ahmed b. Derviş, Mehmed Bey b. Kasım, es-Seyyid Ömer b. Hoca

[s.87/b.3] Tilenzid köyü ahalisinden Süleyman b. Mustafa'ya vefat eden babasından intikal eden tarlalardaki hissesini kardeşi Halil'in Belkıs bt. Veli Ağa'ya sattığından hissesini geri almak istemesi / Süleyman'ın söz konusu tarladaki hissesini mahkemede ispat edemediğinden herhangi bir hak talep edemeyeceği

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sükkânından Süleyman b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu hâze'l-kitâb fahrü'l-muhadderât Belkıs bt. Veli Ağa nâm hâtûn tarafından nehc-i şer'î üzere vekîli olan karındâşı Ali Ağa nâm râcil mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "babam mezkûr Mustafa'nın vefâtından sonra bana ve karındâşım Halil'e iştirâk-i sevâ' ile karye-i mezbûrede vâki' babamız müteveffâ-yı merkûmdan müntakîl Kızılcaok köprü câddesi ve Tilkiler ve Kıraç ve Saray tarlası demekle ma'rûf beş kıt'a sulu ve susuz tarlamızı ben mahmiyye-i Mısır'a gitdikde merkûm cümle kendinin olmak üzere târîh-i kitâbdan on sene mukaddem hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle mûmâileyhin babası müteveffâ Veli Ağa'ya on bir aded guraşa tefvîz eylemiş, hâlâ nısf hissemi dahi üzerinedir, mezbûr zirâ'at eder, suâl olunup nısf-ı mezkûrdan kasr-ı yed etmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Ali Ağa "mezkûr Süleyman Mısır'da bir yıl eğlenip geleli dokuz senedir zikr-i mürûr eden tarlaları müvekkilem merkûme Belkıs tasarrufe eder" deyü def'le mukâbele etmeğin müdde'î-i merkûm Süleyman karındâşı Halil ile mezkûr tarlaları ber-vech-i iştirâk tasarruf etdiğine beyyine talep olundukda beyyineden kemâ yenbagî âciz ü kâsır olmağla bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi yazıcı, Mehmed Çelebi b. Hüseyincan, Mansur Beşe Tilenzidli, Ahmed el-imâm, es-Seyyid Hüseyin Çelebi

[s.88/b.1] Harput'ta koyun mübaşiri Mustafa'ya hücum ederek dövdükten sonra bir adamına değnekle vurup yaralayan zimmilerin mahkeme önüne çıkarılıp yargılanmaları

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Kazâ-i mezbûrun koyun mübâşiri dârende-i hurûf Mustafa Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl edip nefis-i Harput'da yedi nefer zimmîler birkaç nefer tevâbi'leriyle mezbûrun üzerine hücum edip muhkem döğüp ve bir âdemin değnek ile urup mecrûh eylediklerin bildirip huzûrumuzda icrâ-yı hak olunmak iltimâs etmeğin buyuruldu tahrîr olunup irsâl olunmuştur. Vardıkda gerekdir ki, husûs-ı mezbûra hakk u adl üzere mukayyed olup göresin, i'âm olunduğu üzere ise şer'le keşf ve hüccet edip mezbûr zimmîleri mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eyleyesin ki huzûrumuzda şer'le üzerlerine lâzım gelen icrâ oluna, mücebiyle âmil olasın deyü buyuruldu.

Fî 16 L. sene 1081

Mahall-i nişân: Ömerpaşa

[s.88/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Ebubekir b. Yitilmiş'in Adedi mevkiindeki üzüm bağını Münzir Bey b. Haydar Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin Ebubekir b. Yitilmiş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihi'l-erkânda medîne-i mezbûre kal'ası sükkânından Münzir Bey b. Haydar Ağa nâm el-cündî tarafından husûs-ı âti'z-zikre nehc-i şer'î üzere vekîli olan sulbî oğlu işbu hâfîzu hâze'l-kitâb Mehmed Bey mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "Adedi nâm mevzi'de vâki' bir tarafı hemşirem müteveffîye İsmihan mülküne ve üç tarafı müşterî-i mezbûr mülküne bu hudûd-ı erba'a olup olup babamdan bana müntakil üzüm bağını bi'l-cümle mevki'-i mezkûrdan kat'-ı alâka edip merkûm Münzir Bey'e yedi esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr üzüm bağı merkûm Münzir Bey'in mülk-i müşterâsıdır, benim alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâhiri şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: el-Hâc Mahmud b. Mustafa, el-Hâc Ali b. () borkçü, Mehmedünnebi Beşe er-râcil, Emirza Mehmed, Tatar Beşe b. Habil Beşe ve gayruhum

[s.88/b.3] Arslaniye mahallesi ahalisinden vefat eden el-Hâc Mehmed'in Süleyman b. Musli'deki alacağı paranın küçük oğlu olan Hasan'ın vasisi bulunan Seyyid Mehmed Çelebi b. Mevlüd'e ödenmesi

Medîne-i Harput mahallâtından Arslaniye mahallesinde sâkin [iken] vefât eden el-Hâc Mehmed'in sulbî oğlu Hasan nâm sagîrin müseccel vasiyy-i şer'îsi olan işbu râfî'u'l-kitâb es-Seyyid Mehmed Çelebi b. Mevlüd nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde Süleyman b. Musli mahzarında üzerine da'vâ edip "mezbûr Süleyman'dan sagîr-i mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Mehmed'in iki yüz yetmiş dört guruş vâcibü'l-edâ hakkı olup vefât edip mezbûr Süleyman'ın zimmetinde kalmıştır, vesâyetim hasebiyle meblağ-ı mezkûrdan kılıç bahâsı otuz üç guruş ve on beş guruş dahi la'li küpe bahâsından ve bir re's bârgîr bahâsından yirmi guruş ve bir sîm kemer bahâsından sekiz guruş ve nakdiyeden elli iki guruşun alıp bâkîsi merkûm Süleyman'ın zimmetinde kalmıştır, suâl olunup şer'le tahsîl olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl merkûm Süleyman müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Mehmed'e meblağ-ı mezkûr iki yüz yetmiş dört guruş deyni olduğun bi'l-külliye münkir olmağın vasiyy-i mezbûr es-Seyyid Mehmed'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Abdurrahman b. Himmet ve Ömer b. Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka mezbûr Süleyman müteveffâ-yı mezbûra iki yüz yetmiş dört guruş deyni olup bizim huzûrumuzda ikrâr eylediğine şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" dediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra bâkî kalan meblağ-ı mezbûrun edâsına tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî gurreti Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Ali b. Süleyman, el-Hâc Allahverdi b. Menteşe, es-Seyyid Osman [b.] Derviş ve gayruhum

[s.89/b.1] Harput kazası ve bağlı nahiyeledeki altı bölük yoldaşlar için Bekir Mustafa'nın zâbit ve kethüda yeri tayin edildiği

Kethüdâ yerinin mektûbudur.

İzzetli ve fazîletli efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine dürer-i da'avât-ı sâfiyât-ı muhallesât birle inhâ olunur ki,

Taht-ı adâlet-şi'ârınızda vâki' Harput kazâsı ve tevâbi'i nâhiyelerinde sâkin ü mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarının üzerlerine zâbit ve kethüdâ yeri ta'bîr olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağın ebnâ-i sipâhiyândan otuz iki bölükde yevmî dört akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvatü'l-emâsil ve'l-akrân Bekir Mustafa -zîde kadruhû- ocağın

kadîmî emekdârları olmağla kethüdâ yeri nasb olunup izz-i huzûr kılınmıştır. Şerefü'l-vusûl mercûdur ki, mezkûru hizmet-i merkûmede istihdâm etdirip taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesiz ve siz ki altı bölük yoldâşları mezbûru üzerlerine zâbit ve kethüdâ yeri bilip düşen da'vâ vü nizâ'ınızı şer'le ve ma'rifet-i mezbûr ile gördürüp şer'-i şerîfe itâ'at ve merkûm inkıyâd üzere olup adem-i itâ'atine be-gâyet ihtirâz üzere olası ve sen ki kethüdâ yerisin -zîde kadruhû- onda olan yoldâşlar ile hüsn-i zindegânî üzere olup düşen da'vâların şer'le gördürüp şer'-i şerîfe itâ'at etmeyip ve sana muhâlefet üzere olanları ism ü resmleri ile ve bölüğü ile yazıp arz u i'lâm eylesin, ol câniblerde bazı levendât tâifesi mızrak ve bayrak gönderip sipâhi nâmıyla bu re'âyâ vü berâyâ ve ehl-i sûku rencîde ederler ise dikkat edip ele getirip haklarında lâzım gelen cerâyımı ahkâm-ı şer'îye eylesin ki sâirlerine mûcib-i ibret ve sebep-i nasîhat olup re'âyâ vü berâyâ âsûde-hâl üzere devâm-ı devlet-i şehriyârî ed'îyesine iştigâl üzere olalar. Bâkî hemîşe der-seccâde-i şerî'at bâd.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene semânîn ve elf

Süleyman

Ağa-yı Dergâh-ı âlî hâlâ

Mehmed

Ağa-yı Dergâh-ı âlî

Vasale ileynâ, fî gurreti Zilka'deti's-şerîfe

[s.89/b.2] Havâss-ı hümayûna bağlı Harput Mukâtaası'nın Van'ın yesâr gönüllüleri ağası olan Ahmed'e iltizâm usulü tevcih olunduğu

Sebeb-i tahrîr-i kitâb-ı kalem ve müceb-i tastîr-i hitâb-ı rakam oldur ki,

Hâliyâ Van'ın cânib-i yemîn gönüllülerinin cânib ağası fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Kaplan Ağa ve yesâr ağası Mehmed Ağa ve divân ağası İvaz Ağa ve azebân ağası Ahmed ve Çavuşlar Kethüdâsı Bekir Ağa ve kethüdâları ve kâtîbleri ve çavuşları ve ihtiyârları sagîr ve kebîr cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr hâzırûn olup taraf-ı Saltanat-ı aliyye'den mevâcibimiz bedeli ta'bîr buyurulan Harput Mukâta'ası'na kırk bin beş yüz guruş noksân tertîb olup kesr vâki' olmağla bi'l-cümleinin izni sâbıkan Van'ın cânib-i yesâr gönüllülerinin ağası mefharü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed -zîde kadruhû- Dîvân-ı

Van'a gelip der'uhde etmekle kâdir ve mahal ve müstahık olmağla Havâss-ı hümâyûn-ı kazâ-i Harput'da vâki' olan havâs bi'l-küllîye zabt ve livâ-i mezbûre sancağını mutasarrıf olmak üzere ber-vech-i iltizâm otuz bin elli esedî riyâl guruşa ki te'kiden li'l-asl nisf on beş bin yirmi guruş eder, kabûl ve cem' u tahsîl eyleyip getirip teslim-i hazîne eylemeği müte'ahhid olmağın tevcîh olunup taraf-ı hazîneden sû[r]et-i berât verildiği varıp işbu sene semânîn ve elfde vâki' ibtidâ-i Mart'dan bir sene-i kâmil[e] oluncaya dek livâ-i mezbûra mutasarrıf olup ve kazâ-i mezbûrede Havâss-ı hümâyûn ve havâss-ı mîrlivâya müte'allik kurâ ve mezra'anın a'sâr-ı şer'iyeye ve rûsûm-ı örfîyesini ve re'âyâ-yı Erâmine'nin cizye ve ispençe ve İslâmiye'nin resm-i bennâk ve mücerredât ve resm-i penbe ve âdet-i ağnâm ve kovan ve damga-yı sipâh ve bâc-ı ubûr ve bâc-ı bâzâr ve üserâ ve ağnâm ve boyahâne [90] ve şirikhâne ve debbâğhâne ve bâzâr-ı şukka-i penbe ve şem'hâne ve rûsûm-ı mîrâbiye ve kapan ve arsa ve ases ve ihtisâb ve cûrm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ ve gayrihî eğer mîrlivâ ve eğer Havâss-ı hümâyûn'a tâbi' olan havâslardır ve iki yüz doksan beş buçuk hâne-i avârız ile ber-mûceb-i fermân-ı âlî zabt u rabt ve erbâb-ı mahsûlât ve rûsûmâtın kanun-ı kadîm olageldiği üzere ahz u kabz edip hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf re'âyâyı rencide vü remîde olunmayıp zikr olunan meblağ-ı mezkûru bî-kusûr cem' u tahsîl eyleyip getirip teslim-i hazîne eyleyip şartu't-ta'ahhüd üzere cevâbın vere, taraf-ı âhardan dahl ü ta'arruz eylemeyeler.

Tahrîren fi't-târîhi'l-mezbûr bi-medîneti'l-mahrûse-i Van

Vasale ileynâ fi gurreti Zilka'de sene [10]80

[s.90/b.1] Harput'ta Esediye Medresesi'nde dersiamlıkta bulunan Ebubekir'in görevinde kusuru olduğundan Harput Kadısı Mevlâna Hamza'nın arzı üzerine yerine diğer Ebubekir'in tayin edildiği

Dersi'amlık-ı buk'a-i Esediye der-Harput

Buk'a-i mezbûrede yevmî yirmi akçe vazîfe ile dersi'âm eden Ebubekir kasaba-i mezbûrede mütemekkin etmeyip hizmet-i lâzîmesin edâda kusûru olmağla "diğer Ebubekir mahal ve müstahıkdır" deyü tevcîh olunup işbu berât verilmek ricâsına Harput kadısı Mevlânâ Hamza arz etmeğın mezkûr Harput'da mütemekkin olmamağla ref' olunup fazîletli şeyhülislâm efendi hazretlerinin işâretleri ile varıp ders vermek şartıyla diğer Ebubekir'e tevcîh olunmak buyuruldu.

Berât-ı âlîşân ...?, 26 N.

Tıbku aslıhi'l-ma'mûl aleyh

Nemekahu'l-fakîr ileyhi te'âlâ

Hâfız Mehmed el-Kadı be-Asker-i Anadolu

-ufiye anhu-

[s.90/b.2] Görevden alınmasını gerektirir bir hali bulunmayan Arslaniye Camii İmamı Feyzullah'ın vazifesine hariçten kimsenin müdahale etmemesi

Sûret-i ruûs-ı hümayûndur ki, aslından ihrâc olundu.

Kayd fî 19 [yev]m. Zilka'deti's-şerîfe sene [10]80

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harput Kadısı Mevlânâ Hamza -zîde fazluhû- Südde-i sa'âdet'ime mektûb getirip kasaba-i Harput'da vâki' Arslaniye Câmî'-i şerîfi'nin yevmî () akçe vazîfe ile imâmı olan râfi'ü tevkî'-i refi'u's-şân-ı hâkânî Feyzullah'ın azl icâb eder hâli yoğiken âhardan Ahmed nâm kimesne hilâf-ı inhâ ile berât etdirip dahl etmekle takrîr olunmak bâbında inâyet ricâsın arz etmeğin mücebince tevcîh edip bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm mezbûr Feyzullah varıp zikr olunan câmî'-i şerîfde kemâ fi'l-evvel imâm olup hizmet-i lâzimesin mer'î vü müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî altı akçe vazîfesin mutasarrıf ola, ol bâbda ref' olunan merkûm Ahmed ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' u dâfi' olmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Ramazânî'l-mübârek sene semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse

Kayd, fî 14 [yev]m. Muharrem sene [10]81

[s.90/b.3] Kuzabad nahiyesine bağlı Avcılı köyü ahalisinden Cebeci'nin pencereden düşüp ölen oğlunun keşfini yaptırmadan defnettirdiği hadisesinin mahallinde incelenmesi

Şerî'at-şi'âr Harput kadısı -zîde fazluhû- inhâ olunur ki,

Harput kazâsında Kuzabad nâhiyesinde vâki' Avcılı nâm karyede sâkin Cebeci nâm kimesnenin oğlu pencereden düşüp fevt oldukda keşf etdirmeden ihfâ ile kaldırıp

defn eyledikleri i'lâm olunmağın mahallinde teftîş ü tefahhus olunmak için buyuruldu tahrîr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () -zîde kadruhû- ta'yîn ve irsâl olunmuştur. Vardıkda gerekdir ki, şer' ile ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle teftîş ü tefahhus olunup fi'l-vâki' mezbûrun oğlu pencereden düşüp fevt olup keşf olunmadan kaldıp defn eylediler ise vukû'u üzere mübâşir ma'rifetiyle hüccet edip ba'dehû hüccet ile ma'an mezbûr Cebeci'yi mübâşire koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesesiz deyü buyuruldu.

Fî 16 S. sene [10]81

Kayd, fî 19 [yev]m. Safer

[s.91/b.1] İğiki köyü ahalisinden bir kimsenin bağını, evlerini ve kalkanını Molla Mahmud'a sattığı

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki,

İşbu hâfız-ı temessük "İğiki nâm karyede vâki' mülk-i sahîhimde olan ma'lûmü'l-hudûd tevek bâğımı ve kurbunda olan Yusuf Bey'den iştirâ eylediğim evlerimi Mollâ Mahmud'a yüz guruş nakid ve elli guruş kıymetli bir sîm sermâi kalkan cem'an yüz elli guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' edip mukâbele-i bey'de olan meblağ-ı mezbûr yüz elli guruşu merkûm Mollâ Mahmud yedinden alıp kabz u kabûl edip yedine temessük vaz' olundu ki mülk-i müşterâsı olup mutasarrıf ola.

Tahrîren fî evâili Zilka'de li-sene tis'a ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Circis Ağa, Hacı Hasan, Yunus Bey, Osman b. Cafer, Mollâ Ahmed b. Mollâ Hızır, İbrahim b. Pehlivan Yusuf

Kayd, fî 5 [yev]m Rebî'ulâhîr sene [10]81

[s.91/b.2] Beratını kaybeden Esediye Camii Evkâfı Kitâbeti hizmetini yürüten Abdülatif'e yeniden berat verilmesi

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Râfi'u tevkî'-i refi'uş-şân-ı hâkânî Abdülatif Südde-i sa'âdet'ime gelip Harput'da vâki' Esediye Câmi'-i şerîfi Evkâfı'nın kitâbeti berât-ı şerîfimle üzerinde olup lâkin berât zâyî' eylemekle müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğın müceddeden mezbûrun üzerine tevcîh edip bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-

makrûnu verdim ve buyurdum ki, mezbûr Abdüllatif varıp zikr olunan câmi‘ evkâfının kâtibi olup hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer‘î vü müeddî kıldıkdan sonra ta‘yîn olunan yevmî üç akçe vazîfesine mutasarrıf ola, ol bâbda âhardan bir ferd mâni‘ u dâfi‘ olmayıp dahl ü ta‘arruz kılmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kayd, fî 18 [yev]m şehri Rebî‘ulâhir sene [10]81

[s.91/b.3] Görevini terk eden Mehmed Bey Mescidi Mütevellisi Mahmud'un yerine istihkak sahiplerinden Hâmid'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harput Kadısı Mevlânâ Hamza -zîde fazluhû-Südde-i sa‘âdet’ime mektûb gönderip nefsi Harput’da vâki‘ Mehmed Bey Mescid-i şerîfi’nin yevmî iki akçe vazîfe [ile] mütevellîsi olan Mahmud terk-i hizmet olup hizmet mu‘attal olmağın râfi‘u tevkî‘-i refi‘u’ş-şân-ı hâkânî Hâmid için "mahal ve müstahıkdır" deyü verilmek bâbında inâyet ricâsın arz etmeğın tevcîh edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, ba‘de’l-yevm mezbûr Hâmid varıp evkâf-ı mezkûrede mezbûrun yerine mütevellî olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe vazîfesine mutasarrıf olup ol bâbda ehad mâni‘ u dâfi‘ olmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Rebî‘ilevvel sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûse

Kayd, fî gurreti Cemâziyelâhire sene [10]81

[s.91/b.4] Vazifesini terk eden Mehmed Bey Mescidi ferraşı Mahmud'un yerine istihkak erbabından Hâmid'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hakânî [hükmü oldur ki,]

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harput Kadısı Mevlânâ Hamza -zîde fazluhû-Südde-i sa‘âdet’ime mektûb gönderip Harput’da vâki‘ Mehmed Bey Mescid-i şerîfi’nde yevmî bir akçe vazîfe ile ferrâş olan Mahmud terk-i hizmet olup yeri hâlî ve hizmet

mu'attal olmağın râfi' u tevkî'-i refi' u ş-şân-ı hâkânî Hâmid için "mahal ve müstahıkdır" deyü verilmek bâbında inâyet ricâsın arz etmeğın tevcîh edip bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm mezbûr Hâmid varıp mescid-i mezkûrda târik yerine ferrâş olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf ola, ol bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olmaya, şöyle [bile]ler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Rebî'ilevvel sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyyeti'l-mahrûse

Kayd, gurre-i Cemâziyelâhir

[s.92/b.1] Görevini terk eden Mollakendi köyündeki Molla Ahmed Peykercî Medresesi imamının yerine Halil Halife'nin tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Kıdvetü'l-kuzâtî'l-müslimîn Harput Kadısı Mevlânâ Hamza -zîde fazluhû- Dersaadet'ime arzuhâl getirip kazâ-i mezbûra tâbi' Mollakendi nâm karyede vâki' Molla Ahmed Peykercî Medresesi'nin yevmî beş akçe vazîfe ile imâmı olan Osman terk-i hizmet edip imâmet-i mezbûre hâlî olduğun mevlânâ-yı mûmâileyh Hamza -zîde fazluhû- arz etmeğın imâmet-i mezbûr defterde yevmî iki akçe vazîfe Mehmed üzerinde mastûr olduğu arz olundukda "mûcebince iki akçe vazîfe ile tevcîh oluna" deyü fermânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı izzet-makrûn-ı hâkânî kıdvetü's-sulehâi's-sâlihîn Mevlânâ Halil Halife -zîde salâhuhû- mahal ve müstahık olmağla zikr olunan imâmet tevcîh olunup berât-ı âlîşân verilmek ricâsın i'lâm etmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip mûmâileyhin arzı mûcebince ref' olunan mezbûr Mehmed yerine bin seksen bir Rebî'ulâhire'nin yirmi üçüncü gününde yevmî iki akçe vazîfe ile imâm nasb edip bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, mezkûr varıp edâ-i hizmet eyledikden sonra vech-i meşrûh üzere ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazifesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mütevellîsi yedinden alıp mutasarrıf olup ol bâbda ref' olunan Mehmed ve âhardan kimesne mâni' u müzâhim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâdî şehri Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahmiyye

Kayd, fî 28 [yevm] Cemâziyelâhir sene [10]81

[s.92/b.2] Esediye Medresesi Müderrisliği'nin Seyyid İsmail'e tevcihi

Seyyid İsmail arzuhâl sunup Harput'da vâki' Esediye Medresesi'nin müderrisi olan Ebubekir hüsn-i rızâsıyla kendüye takrîr etmekle takrîrinden verilmek bâbında inâyet ricâ etmeğin fazîletli şeyhülislâm efendi hazretlerinin işâretleri üzere tevliyet ile Seyyid İsmail'e tevcih olunmak buyuruldu.

Fî 11 Ca. sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî 28 [yev]m Cemâziyelâhire li-sene [10]81

[s.92/b.3] Harput kazasındaki seyyidlere Seyyid İsmail Halil'in kaymakam tayin edildiği

Fahrü's-sâdâtı'l-kirâm es-Seyyid İsmail Halil kâmyâb

Kitâb-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiye ilhakıyla inhâ olunur ki,

Harput kazâsında sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâimmakâm nasb u ta'yîn etmişizdir, gerekdir ki sahîhu'n-neseb olup beyne'n-nâs siyâdeti meşhûr u müte'ârif olanlara ta'zîm ü ikrâm edip teseyyüdü meşhûr olanları yeşil sarınmakdan ve alâmet getirmekden men' u def' eylesesiz ve zinhar siyâdete müte'allik hüccet ve tezkere ve sonradan kimesneye yeşil sarınmağa ve alâmet getirmeğe izn ü ruhsat vermeyip ırk-ı tâhire ecânib idhâlinden ihtirâz eylesesiz ve bi-hasebi's-şer'i's-şerîf lâzım geldikde sâdâtı siz te'dîb ü ilzâm edip ehl-i örfe rencîde vü remîde etdirmeyesiz, ve'l-hâsıl bu bir imâmet-i uzmâ ve vedî'a-i kübrâdır ki, size sipâriş olundu. Ol tâife-i aliyyeye bir vechile hizmet etmek gerekdir ki, dünyâda makbûl-i hâss u avâm ve ukbâda mazanne-i şefâ'at-i Hazret-i Seyyidü'l-enâm olasız -aleyhi efdalü's-salât ve ekmelü's-selâm mâ-nekâbetü'l-leyâlî ve'l-eyyâm.

Hurrire fî gurreti Cemâdiyelâhire li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

El-fakîr Şeyh Mehmed el-Hâc

En-Nakîb alâ eşrâfî'l-Memâlikî'l-Osmâniye

Kayd, fî 27 [yev]m Cemâziyelâhire li-sene [10]81

[s.92/b.4] Harput kazasına sâlyâne olunan koyunların ücretinin tahsil edilerek mübaşire teslimi

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Bundan akdem "kazâ-i mezbûreye olageldiği mu'tâd-ı kadîme üzere sekiz yüz koyun sâlyâne olunup hâliyâ mezbûr koyunların ekseri kırılmışdır" deyü i'lâm edip bir mikdârı tezeyyül olmak iltimâs eyledikleri ecilden buyuruldu tahrîr olunup irsâl olunmuşdur. Vardıkda gerekdir ki, zikr olunan koyunların yüz ellisi in'âm olunup ve altı yüz ellisin birer esedî guruşa kazâ-i mezbûreye sâlyâne ve o cânibde olan mübâşir-i mezbûreye dahi beher re's onar akçe hizmet aldırıp ve meblağ-ı mezbûru ale'l-acele yerli yerinden cem' u tahsîl ve mübâşir-i merkûma teslim edip ihmâl ü müsâmahadan ihtirâz edip mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 22 N. sene 1081

Mahall-i nişân Ömerpaşa

[s.93/b.1] Zimmi Pehtek ve kardeşleri Haçık ve Margerik'in Mornik köyündeki sulu ve susuz tarlalarını Mehmed Çelebi'ye sattıkları

Vech-i tahrîr-i hurûf-ı tezkere budur ki,

Mornik nâm karyede vâki' Pehtek ve birâderleri Haçık ve Margerik zimmîlerin taht-ı tasarruflarında olan yedi kıt'a sulu tarla ve yedi kıt'a susuz tarlalarının hakk-ı tasarrufun işbu bâ'is-i tezkere Mehmed Çelebi'ye tefvîz eyleyip kanun-ı pâdişâhî üzere cânib-i mirîye âid olan resm-i öşrü alınıp zabt için tezkere verildi ki âhardan kimesne dahl eylemeye.

Tahrîren fî sene selâse ve tis'în ve elf

Mustafa

Kâimmakâm-ı Harput hâlâ

[s.93/b.2] Sarpılı köyü ahalisinden bir hatunun Mollaköy'deki akrabasının evindeki eşyaları boşaltıp eve haramzadeleri yerleştirdiği hadisesi hakkında tahkikat icrası

Şerî'at-meâb Mevlânâ Harput kadısı -zîde fazluhû-

Kazâ-i mezbûra tâbi' Sarpılı nâm karyede sâkin () nâm hâtûnun bundan akdem Mollaköy nâm karyede akribâsı yanına vardıkda evin havfsız açıp ba'dehû Molla karyeli beyzâde harâmzâdeleri dutup saklayıp ve eşyâları çıkarıp ve harâmzâdeleri

koyuverip ve bu fesâdı eden mezbûrları ve karye-i mezbûrenin birkaç âdemlerini ve beyzâdeyi cümle mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr etdirilmek bâbında buyuruldu tahrîr olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () -zîde kadruhû- ta'yîn ü irsâl olmuştur. Vardıkda gerekdir ki, bu fesâdı eden mezbûrları ve beyzâdeyi ve karye-i mezbûrdan birkaç âdemleri mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesin ki, da'vâları huzûrumuzda görölüp şer'an lâzım gelen icrâ-yı hak oluna deyü buyuruldu.

Fî 16 Za. sene [10]81

Mahall-i nişân Ömerpaşa

[s.93/b.3] Tur Ali mezraası ahalisinden Peri b. Ali'nin kendisini ve mezraa ahalisini taciz eden Ekrâd taifesinden rahatsız olduğu / Hüseyin b. Kürd Ömer'in Peri ve mezraa halkıyla herhangi bir dava ve anlaşmazlığının olmadığı / Hüseyin'in babası Kürd Ömer'in vebadan vefat ettiği

Medîne-i Harput kazâsına tâbî' Tur Ali mezra'ası sâkinlerinden işbu hâfizu hâze'l-kitâb Peri b. Ali meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sinni bülûğa karîb olup bülûğiyetin i'tirâf eden Hüseyin b. Kürd Ömer nâm şâbb-ı emred mahzarında takrîr-i kelâm edip "mezkûr Hüseyin'in babası merkûm birkaç seneden beru mezra'amızda sâkin iken târîh-i kitâbdan altı ay mukaddem bi-emrillahi te'âlâ mat'ûnen vefât etmeğin el-hâletü hâzihî Ekrâd tâifesinden bazı kimesneler hilâf-ı şer' beni ve mezra'a ahâlisini bî-vech ta'cîz ü rencîde ederler, müteveffâ-yı merkûmun hâlâ vâris-i ma'rûfu olup sulbî oğlu Hüseyin'den suâl olunup takrîri hüccet-i şer'îye olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Hüseyin "babam mezkûr Ömer tâ'ûn marazına mübtelâ olup ol marazdan vefât etmiştir, husûs-ı mezbûrda mezbûre Peri'den vesâir mezra'a-i mezbûre ahâlîsinden vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım yokdur" deyü i'tirâf etdikden sonra ihtiyâten mezkûr Ömer mârru'z-zikr marazıyla mat'ûn olduğu istihbâr olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Osman b. Ali ve Hasan b. Mehmed nâm kimesneler li-eclîl-ihbâr hâzırân olduklarında "filvâki' mezkûr Ömer mezra'a-i mezbûrede sâhib-firâş olup ıyâdesine vardığımızda mat'ûn olduğuna bizi işhâd eyledi" deyü her biri ihbâr etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâilî şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-kitâb Süleyman Efendi, Mehmed Çelebi b. el-mezbûr, el-Hâc Mahmud b. Rıdvan, es-Seyyid Monlâ Ömer b. Mahmud Çelebi, es-Seyyid Ali b.

Kadir, Uzun Veli sarrâc, Dellâl Kaya, Yusuf Çelebi, es-Seyyid Hüseyn ve gayruhum

[s.94/b.1] İğiki köyü ahalisinden Beyhan bt. Arslan Beşe Hatun'un vefat eden babasından intikal eden hissesini kardeşi İvaz b. Arslan Beşe'den aldığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' İğiki nâm karye sâkinelerinden Beyhan bt. Arslan Beşe nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti's-sulha vekîl olup vekâleti Evliya b. İvaz ve Sefer Beşe b. Davud Beşe nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Yusuf Beşe b. Sefer nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ul-kitâb İvaz b. Arslan Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûre Beyhan babası müteveffâ Arslan Beşe'den irs-i şer' ile intikâl eden hissesi mukâbelesinde alâ tarîkî's-sulh ve't-tehâruc karındâşı merkûm İvaz yedinden otuz beş esedî gurus nakid alıp mezbûr İvaz'ın zimmetini ibrâ-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledi, ba'de'l-yevm mezbûr İvaz'da irs husûsuna müte'allik vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ı kalmadı" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere vekâlete vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-merkûm İvaz dahi bi'l-muvâcehe tasdîkî's-şer'î [edip] mâ vaka'a ketb olundu.

Fî târihi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa mîralây hâlâ, Süleyman Efendi, Ebubekir Çelebi Gençzâde, es-Seyyid Osman [b.] Derviş, Allahverdi b. Mentеше

[s.94/b.2] Harput ahalisinden vefat eden Beyhan bt. Arslan Beşe'ye babasının terekesinden intikal eden ve kardeşi İvaz'da kalan hissesini çocukları Mustafa ve Belkıs'ın aldıkları

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Beyhan bt. Arslan Beşe nâm hâtûnun sulbî oğlu Mustafa ve kızı Belkıs nâm sagîr ve sagîrelerin husûs-ı âti'l-ibrâya kıbel-i şer'-i mutahhardan mansûb vasiyy-i şer'îsi olan babaları Evliya b. İvaz nâm kimesne meclis-i şer'de müteveffiye-i mezbûrenin li-ebeveyn karındâşı olan İvaz b. Arslan Beşe mahzarında ikrâr u i'tirâf edip "müteveffiye-i merkûme Beyhan'a babası müteveffâ-yı mezbûr Arslan Beşe'nin muhallefâtından ve tecemmülât-ı hânesinden vesâir ism-i mâl ıtlâk olunur eşyâsından irs-i şer' ile intikâl eden hissesini karındâşı İvaz zimmetinde el-ân bâkî kalmış idi, el-hâletü hâzihî mezbûre Beyhan'ın isâbet eden hisse-i şer'iyyesi mezbûrân Mustafa ve Belkıs'a intikâl etmeğin sehm-i mezbûr mukâbelesinde merkûm İvaz yedinden vesâyetim hasebiyle alâ sebîli's-sulh on

sekiz guruş alıp kabûl ve kabz edip mezbûr zimmetini ibrâ ve ıskât eyledim" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.94/b.3] Karingid köyü ahalisinden İvaz b. Arslan Beşe'nin bahçesini ve evlerini Tomcan ve Andreyas'a sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Karingid nâm karyeden İvaz b. Arslan Beşe meclis-i şer' de Tomcan v. Depik muvâcehesinde ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı bâyi' ve bir tarafı dutlar ve bir tarafı Evik ve bir tarafı tarîk-ı âm [ile] mahdûdü'l-hudûd bir kıt'a bâğçemi suyu ile ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrede vâki' müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil ki bir tarafı Davud Beşe ve bir tarafı yine benim mülkûme ve iki tarafı tarîk-ı âm ile mahdûdü'l-hudûd iki bâb menzilimi örtmeleriyle ve sulu kuyusuyla merkûm Tomcan ile gâib anı'l-meclis Andreyas'a safka-i vâhide ile otuz dokuz guruşa bey'-i bâtt-ı sahîl-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i meb' eyledim" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'î ketb olundu.

Fi't-târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Davud Beşe b. Yusuf Beşe, Sefer Beşe b. el-mezbûr, Osman Çelebi **Anık?**, es-Seyyid İsmail Çelebi ve gayruhum

[s.95/b.1] Hugi köyü ahalisinden Râziye bt. Seyyid Ahmed'in zevci Mehmed'in çoban olarak Diyarbakır'a gittiği

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Hugi nâm [karye]de sâkine Râziye bt. es-Seyyid Ahmed taraflarından husûs-ı âti'z-zikrde mezbûreyi ma'rifet-i şer' ile ârifân olan mezkûr es-Seyyid Ahmed ve İsmail b. Şaban şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan İbrahim Beşe b. Ali nâm râcil meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûrdan Hasan b. Mecnun ve zimmîlerinden Haçûk v. Kemal ve Torik v. Kakik ve Kirakos v. Yoğik ve Kakik v. Tazo ve Melko vesâir ahâlî-i karye-i mezbûre bi-ecma'ihim mahzarlarında bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezkûrlar târîh-i kitâbdan yirmi günden mütecâviz müvekkilemin zevci Mehmed nâm kimesneyi kendi maslahatları için Diyarbekir'e göndermişlerdir, ile'l-ân huyûtu ve memâtı ma'lûmumuz değildir, suâl olunup takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl

mezkûrûn zimmîler "mukaddemâ Zekeriya Efendi'nin Bayram nâm çobanı Kuzucan dağlarında maktûl oldukda veresesinden olup erbâb-ı timârdan olan Ali Ağa karyemize gelip merkûm Haso'ya misâfir olmağın mezbûr Mehmed'i dört guruşa râ'î tutup mahmiyye-i Diyarbekir'e göndermiştir" deyü cevâb verdiklerinde mezkûr Haso'dan istintâk olundukda keyfiyet-i hâl minvâl-i meşrûh üzere olduğun haber vermeğın karye-i mezbûre ahâlîsi talebiyle mâ vaka'a alâ vukû'ihî ketb olundu.

Hurrire fî evâili Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa b. Davud Beşe, Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi oğlu, Yasin Çelebi el-imâm, Haso Beşe b. Mustafa ve gayruhum

[s.95/b.2] Germürü köyü ahalisinden Mahmud Bey b. Ali Bey'in Perdik köyünde babasından kaldığını ileri sürdüğü tarlaya dair mahkemede delil getiremediğinden herhangi bir hak iddia edemeyeceği

Medîne-i Harput muzâfâtından Germürü nâm karye sâkînlerinden Mahmud Bey b. Ali Bey meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımû't-tevkîrde yine kazâ-i mezbûra tâbi' Perdik nâm karye sükkânından pîr-i fânî olup mahfil-i kazâyâ huzûru yete'azzer olan Selim Kavâs tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olup vekâleti Veli Bey b. Selim ve Mehmed b. Himmet şehâdetleriyle sâbite olan [işbu] râfi'û hâze'l-kitâb Yusuf Çelebi nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ edip "târîh-i kitâbdan beş sene mukaddem karye-i mezbûre Perdik'de babamdan müntakîl karye-i Avcılı yolunun üzerinde ma'lûmû'l-hudûd bir kıt'a tarlamı mezkûrun babası merkûm Selim fuzûlî zabt edip bâğçe gars etmiştir, suâl olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl merkûm Yusuf "mârrû'z-zikr bâğçe eben an-ceddin zabtımızdadır, mezkûr Mahmud Bey'in alâkası yoktur" deyü cevâb vermeğın müdde'î-i mezbûr Mahmud Bey'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda mehl-i şer'î ile imhâl olunup vürûdunda ityân-ı beyyineden acz etmeğın merkûm Mahmud Bey mu'ârazadan men' birle.

Fî evâili Zilhicce li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc İsmail b. Mehmed, es-Seyyid Osman b. Derviş, Ebubekir şehir kethüdâsı, Cafer Beşe el-muhzır

[s.95/b.3] Germürü köyü ahalisinden Mahmud Bey b. Yahya Bey'in Perdik köyünde babasından müntakil olduğunu iddia ettiği kavak bahçesi ve tarlaya dair mahkemede delil getiremediğinden iddiasının asılsız olduğu

Medîne-i Harput muzâfâtından Germürü nâm karye sâkinlerinden Mahmud Bey b. Yahya Bey nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine kazâ-i mezbûra tâbi‘ Perdik nâm karye sükkânından işbu hâfizu hâze'l-kitâb Kasım b. Bayram mahzarında üzerine da‘vâ edip "zîkr[i] mürûr eden Perdik karyede vâki‘ babamdan müntakil bir kıt‘a kavak bâğçemi ki bir tarafı Sofu Veli ve bir tarafı İsa ve bir tarafı cebel ve bir tarafı çay ve yine bir kıt‘a tarla ki bir tarafı müdde‘î-i mezbûr ve bir tarafı **Güllâbî?** ile müşterek tarla ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûdü'l-hudûd [96] bâğçe ve tarlamı on iki seneden beru merkûm Kasım fuzûlî zabt eder, suâl olunup kasr-ı yed etmesi matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Kasım "mârru'z-zîkr bâğçe ve tarla eben an-ceddin mâ-tekaddemden ilâ yevminâ hâzâ mülk-i sarîhim olup tasarrufumdadır" deyü cevâb vermeğın müdde‘î-i merkûm Mahmud Bey'den da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda mehl-i şer‘î ile imhâl olunup mürûrunda ityân-ı beyyineden kemâl-i mertebe acz ızhâr etmeğın bî-vech mu‘ârazadan men‘ birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb u terkîm olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn

[s.96/b.1] Müridi köyü ahalisinden Hüseyin b. Ali'nin babasından intikal eden tarlayı Molla Ali'ye sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Müridi nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Ali nâm kimesne meclis-i şer‘de işbu hâfizu hâze'l-kitâb Monlâ Ali b. Osman mahzarında ikrâr edip "mukaddemâ merkûm Monlâ Ali'nin babası müteveffâ Hacı Osman karye-i mezbûre akârında mutasarrıf olduğu bir kıt‘a tarlasını zemîni kendinin mülkü iken hâsıl olan eşcârı münâsafe üzere babam müteveffâ İsa'ya kavak garsı eşdirip ile'l-ân kavak bâğçesi olup tasarrufumuzda olmağın el-hâletü hâzihî mârru'z-zîkr bâğçeden şer‘ ile bana isâbet eden hissem on aded mu‘ayyen kavakdan mâ‘adâ merkûm Monlâ Ali'ye sekiz esedî guraşa bey‘-i bâtt-ı sahîh ile bey‘ edip kabz ve teslîm-i mebî‘ eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zîkr bâğçede alâkam yokdur, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer‘î ketb olundu.

Fî evâili Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, Mehmed Çelebi oğlu, diğer Mehmed Bey b. Hacı Emirza, es-Seyyid Mustafa b. Ömer, Osman b. **Tuna?** ve gayruhum

[s.96/b.2] Kuyu köyü ahalisinden zimmi Serkis v. İsrail'in sulu ve susuz topraklarını borcuna karşılık Ömer Çavuş Ağa b. Mustafa Ağa ve kardeşi Mahmud Bey'e sattığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Kuyulu nâm karye sâkinlerinden Serkis v. İsrail nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde yine medîne-i mezbûre sükkânından hâfizu hâze'l-kitâb umdetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Ömer Çavuş Ağa b. Mustafa Ağa ve karındâşı oğlu es-Seyyid Mustafa Çelebi b. Mahmud Bey taraflarından tasdîke vekîlleri olan Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi nâm kimesne mahzarında tav‘an ikrâr u i‘tirâf edip "mukaddemâ mezbûr Ömer Ağa ile karındâşı müteveffâ Mahmud Bey'in iştirâken mezâri‘a mâlından vâcibü'l-edâ zimmetimde yüz otuz guruşları olmağın karye-i mezbûrede taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz topraklarımın bi'l-cümle hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma‘rifetiyle merkûmân Ömer Ağa'ya Mustafa Çelebi yüz guruşa tefvîz edip meblağ-ı mezbûrdan yüz guruşunu deynim olan yüz guruşa takâs edip bâkî otuz guruş zimmetimde kaldı" [deyü] mukırr u mu‘terif oldukdan sonra mukırr-ı mezkûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrâr u tefvîzi el-mukarru lehu'l-merkûm Mehmed Çelebi dahi vekâleten kabûl ve tefvîz edip mâ hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâili şehri Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Mehmed Ağa b. Hasan Ağa, Mehmed Çelebi b. Abdullah, Mahmud Beşe b. Kasım, Ahmed Beşe b. Mahmud, Monlâ Yasin el-imâm

[s.97/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden el-Hâc Seyyid Mehmed Çelebi b. Seyyid Hüseyin, Molla Halil b. Seyyid Hüseyin ve Molla Mahmud b. Seyyid Ahmed'in, aynı mahallede müteveffa Seyyid Mustafa ve Kasım'ın tasarruflarındaki evler ile **Şustaz? nahiyesindeki bağ ve bahçelerin kendilerine vakfedildiği iddialarının mahkemede delil gösteremediklerinden geçersiz olduğu**

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sükkânından el-Hâc es-Seyyid Mehmed Çelebi ve Monlâ Halil benî es-Seyyid Hüseyin ve Monlâ Mahmud b.

es-Seyyid Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâfîzu hâze'l-kitâb Rabia bt. Kasım ve Emine ve Kerime bintey es-Seyyid Mustafa taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olup vekâleti Abdurrahman Çelebi b. es-Seyyid Mustafa ve Monlâ Halil b. Hasan şehâdetleriyle sâbite olan es-Seyyid Mustafa b. Monla Süleyman ve mezkûretân Emine ve Kerime'nin kız karındâşları Âişe Hâtûn tarafından yine husûs-ı mezbûra es-Seyyid Mirza b. Receb ve Ahmed b. Osman şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle zevci el-Hâc Allahverdi nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrede vâki‘ mezkûrelerin babaları müteveffâ-yı merkûm es-Seyyid Mustafa ve Kasım nâm kimesnelerin tasarruflarında olan ma‘lûmetü'l-hudûd müte‘addid evler ve **Şustaz?** nâhiyesinde vâki‘ hudûdu lede'l-cîrân ma‘lûm olan bağ ve bağçe bi'l-cümle yüz kırk seneden mütecâviz zamândır evlâd-ı zükûra vakf olunmağın ve mezkûrânın babaları mezbûr es-Seyyid Mustafa ve Kasım bilâ-veledin zekerin fevt olup vakf-ı mezbûr bizlere münhasır iken mezkûreler zabt ederler, suâl olunup merkûm-ı mezbûrdan kasr-ı yed etmeleri matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl vekîlân-ı mezbûrân "mârru'z-zikr evleri ve bağları müvekkillerimizin babaları müteveffâ es-Seyyid Mustafa'ya babası Mehmed'den ve merkûm Mehmed'e babası Hasan'dan ve müteveffâ Kasım'a babası müteveffâ Ahmed'den ve mezkûr Ahmed'e babası müteveffâ-yı mezbûr Hasan'dan irs-i şer‘ ile intikâl edip eben an-ceddin bu âna dek mülkiyet üzere mutasarrıflardır" deyü her biri bi'l-vekâle cevâb verdiklerinde müdde‘iyûn-ı merkûmûndan Monlâ Mahmud kelâm-ı evvelinden rücû‘ edip "mezbûrelerin taht-ı tasarruflarında olan evler ve bağ ve bağçeler eben an-ceddin mülkleridir, vakfiyetde alâkaları yoktur" deyü mukırr u mu‘terif oldukdan sonra müdde‘iyân-ı bâkiyân el-Hâc Mehmed ve Monlâ Halil'den müdde‘âlarına mutâbık beyyine talep olundukda mehl-i şer‘î ile imhâl olunup mürûrunda isbât-ı beyyineye kâdir olmadıkları ecilden akâr-ı mezbûru ke'l-evvel tasarruflarına tenbîh birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Zilhiccetî'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf Çelebi, diğr es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, Ali Ağa b. Veli Ağa, es-Seyyid Osman b. Derviş, el-Hâc İsmail b. Mehmed, Monlâ Mehmed yazıcı, Ömer Beşe b. Hüseyincan, Mehmedcan Ağa ez-za‘îm, Mahmud Kethüdâ tâbi‘-i Allahverdi Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.97/b.2] Miyadun köyü ahalisinden vefat eden Bali'nin oğulları olan Ali ve Hasan'a babalarından bir mal ve hisse kalmadığından dedeleri olan Şefkat b. Veli'den vefatını müteakip borçları ödendikten sonra bir hisse ayrıldığı

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Miyadun nâm karye sükkânından Şefkat b. Veli nâm kimesne meclis-i şer‘de takrîr-i kelâm edip "bundan akdem vefât eden oğlum Bali'nin sulbî oğulları Ali ve Hasan nâm sagîrânın babası müteveffâ-yı mezbûr Bali'nin mâlî olmamak ile kendilere bir şey intikâl etmediği ecilden sulbî oğlum Can Ahmed'e isâbet eden hisse ve nasîbi misli kendi mâlîmdan ve mülkümnden vesâir emlâk ü erzâk ve işimden mezbûrlara Ali ve Hasan nâm sagîrâna bir oğlum nasîbi kadar ber-vech-i iştirâk vasiyet eyledim, şöyle ki, vefâtımdan sonra kendi mâlîmdan deynim ihrâc olunduktan sonra bâkîsinden mezbûrâna bir iş misli vasiyet eyledim" deyü bi-tav‘ihî ikrâr ve i‘tirâf etmeğin mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb olundu.

Fi't-târîhi'l-mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-kâtib, Ebubekir Beşe b. Abdurrahman, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, el-Hâc Mahmud b. Rıdvan, el-Hâc İsmail b. Abdurrahman ve gayruhum

[s.98/b.1] Harput kalesi ahalisinden Münzir Bey ve oğlu Mehmed Bey'in ailelerine hamamdan çıkarken sarhoş olduğu halde laf atan Ebubekir Beşe b. Körpü Mustafa hakkında davacı olmaları üzerine mahkemede şahitlerin şahadetleri sonucu Ebubekir Beşe'nin suçunun tespiti edildiği

Medîne-i Harput kal‘ası sükkânından işbu râfi‘ün hâze'l-kitâb Münzir Bey ve oğlu Mehmed Bey nâm kimesneler meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine kal‘a-i mezbûreden Ebubekir Beşe b. Körpü Mustafa nâm kimesne mahzarında her biri üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Bekir Beşe sekerâten târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem ehl ü ıyâlimiz hammâmdan gelirken önüne girip "gözüm beyâzlar" deyü itâle-i lisân etmiştir, suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak matlûbumdur" dediklerinde gibbe's-suâl akîbe'l-inkâr müdde‘iyân-ı mezbûrândan da‘vâlarına mutâbık u muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Kör Ömer b. () ve Ahmed Çelebi b. Mehmed Beşe nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olup istihşâd olunduklarında "fi'l-hakîka bizim huzûrumuzda târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem mezbûr Ebubekir Beşe sekerâten mezbûrânın ehl [ü] ıyâli hammâmdan gelirken önüne

girip "gözüm beyâzlar" deyü itâle-i lisân eyledi, husûs-ı mezbûra minvâl-i muharrer üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Circis Ağa, Mahmud Beşe kâimmakâm serdârı, Yunus Bey el-cündî, Ali Beşe b. Bekir Beşe, Ömer Bey el-cündî ve gayruhum

[s.98/b.2] Harput Kalesi İmamı Ahmed Efendi ve Müezzini Şeyh Ali'nin evlerine gelip sarhoş olduğu halde "kâfir ve Yahudi" diye ağır ithamlarda bulunan Mehmed Bey b. Münzir Bey'in şahitlerin şهادetiyle suçunun sabit olduğunun anlaşıldığı

Medîne-i Harput Kal'ası İmamı Ahmed Efendi ve Müezzini Şeyh Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine kal'a-i mezbûrede Mehmed Bey b. Münzir Bey mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Mehmed Bey târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem sekerâten evimiz üzerine gelip "kâfir ve cehûd" deyü itale-i lisân etmişdir, suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak matlûbumdur" dediklerinde gibbe's-suâl akîbe'l-inkâr müdde'iyân-ı mezbûrândan kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Mehmed Bey b. Hacı İbrahim Ağa ve Mehmed b. Hasan Beşe nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fî'l-hakîka mezbûr Mehmed Bey bizim huzûrumuzda evi üzerine sekerâten mezbûrâna "kâfir ve cehûd" deyü itâle-i lisân eyledi, husûs-ı mezbûra minvâl-i muharrer üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî târîhi mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, sâbıkûn

[s.98/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Yusuf Bey'e borçlarını ödemediği ölen Havri mezraası zimmilerinden Melkik ve Markere'nin borçlarını vârisleri olan çocukları Abtal, Mardik ve Murad'ın ödemeleri

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sükkânından hâfîzu hâze'l-kitâb Yusuf Bey meclis-i şer'de yine medîne-i mezbûre muzâfâtından Havri

mezra'ası zimmîlerinden Abtal ve Mardik velediy Melkik [ve] Murad v. Markere nâm zimmîler mahzarlarında üzerine da'vâ edip mezkûrûnun babaları mürd olan mezbûrân Melkik ve Markere zimmîler zimmetinde mâl-ı mezra'adan yüz on gurusu karındâşım Süleyman Bey'den kefâletim hasebiyle alıp emr eylediğim on bir buçuk gurusu ve penbe akçesinden iki gurusu ve harâc akçesinden iki gurusu cem'an yüz yirmi buçuk gurusu hakkım olup meblağ-ı merkûm mukâbelesinde mürd olan Medanid'de on dokuz gurusu kıymetli bir re's siyâh kırsığının alıp ve altı gurusu dahi mürd-i mezbûrâna sıhhatlerinde hibe eyleyip ve bi'd-defa'ât on bir buçuk guruslarını dahi alıp bâkî zimmetlerinde seksen yedi gurusu hakkım kalmıştır, suâl olunup terekelerine vâzı'ul-yed olan oğulları Abtal ve Mardik ve Murad'dan alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Yusuf Bey'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Osman Bey b. Hacı İbrahim ve Peri b. () ve es-Seyyid Ahmed b. Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırûn olduklarında istişhâd olunup "fi'l-hakîka bizim huzûrumuzda mürd olan mezbûrân Melkik [ve] Markere ve mürd olmazdan mukaddem müdde'î-i merkûm Yusuf Bey'e ba'de külli hesâbin seksen yedi gurusu vâcibü'l-edâ deynim var" deyü her biri ikrâr ve bizleri işhâd eyledi, firâr etmezden mukaddem ikisi de [99] mürd oldular, hâlâ meblağ-ı merkûm seksen yedi gurusu zimmetlerinde kalmıştır" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olundukda merkûmûna firârân-ı mezbûrânın mâllarından edâya tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâsıtı şehri Zilhicce li-sene 1081

Şuhûdül-hâl: Monlâ Ali b. Monlâ Süleyman, Ebubekir Beşe b. Abdurrahman, Ebubekir Beşe b. Abdülkadir, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.99/b.1] Sarehatun mahallesinde ahalisinden Rabia bt. Peri Hatun'na vefat eden zevci İbrahim'den kalan evi sağlığında iken kayınvalidesi oğlu İbrahim'e hibe ettiğinden hariçten hiç kimsenin söz konusu eve müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkine Rabia bt. Peri nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımût-teşrîfde yine mahalle-i mezbûrede sâkine Sultan bt. () nâm hâtûn tarafından nehc-i şer'î üzere sâbitül-vekâlesi olan Mehmed Beşe b. Ebubekir Beşe mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kapıcıoğlu mülküne ve bir tarafı Abdi mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ve

bir tarafı ile mahdûdü'l-hudûd olan menzili mezbûr Mehmed Beşe müvekkilesinin, Sultan'ın oğlu olup fevt olan zevcem İbrahim'e hibe ve teslîm edip ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz etmiş iken menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan bir bâb odaya müvekkilesi mezbûre Sultan vâlidemden bana intikâl etmiştir deyü bî-vech müdâhale eder, suâl olunup kasr-ı yed eylemesine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikte gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr Mehmed Beşe cevâbında "müvekkilem mezbûrenin vâlidesi mülküdür, hibede dâhil değildir" deyü cevâb vermeğin müdde'î-i mezbûr Rabia Hâtûn'[dan] müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Osman Efendi b. Bayram ve es-Seyyid Veli b. es-Seyyid Hüseyin nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka bizim huzûrumuzda mezbûre Sultan oğlu müteveffâ İbrahim'e menzil-i mahdûd-ı mezbûru hibe ve temlîk ve teslîm eyledi ve oda dahi hibeye dâhildir, biz bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra şehâdetleri hîn-i kabûlde vâkı'a oldukda vekîl-i mezbûr Mehmed Beşe mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Zilhiccetî's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Efendi el-kâtib, Mehmed Çelebi b. () oğlu, Mustafa Ağa el-cündî bey, Yahya Efendi el-kâtib, Halil Çavuş erbâb-ı timâr

[s.99/b.2] İçme köyü ahalisinden zimmi Mardik v. Evanes'in tarlasını suyu ile birlikte Mehmed Çelebi b. Molla Zekeriya'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından İçme nâm [karye] sükkânından Mardik v. Evanes nâm zimmi meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımüt-teşrîfde işbu hâfizu hâze'l-kitâb Mehmed Çelebi b. Monlâ Zekeriya mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûr toprağında vâkı' bir tarafı Boyacı zimmi tarlasına ve bir tarafı Uncuoğlu tarlasına ve bir tarafı tarîk-ı âm ve bir tarafı Mehmed ile yine Boyacı tarlasına bu hudûd-ı erba'a [ile] mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tarlamı on beş günde bir gün bir gece cârî olan suyu ile hakk-ı tasarrufun ma'rifet-i sâhib-i arzla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile on beş esedî guraşa bey' u kabz edip mukâbele-i bey' ve tefvîzde olan meblağ-ı mezkûru merkûm Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamâm alıp ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tarla cârî olan suyu ile merkûm Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun"

dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâsıtı şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Süleyman Efendi, Hüseyin Ağa b. Hasan Ağa, Mehmed Ağa birâderi, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Ahmed Çelebi birâderi, Yunus Bey el-cündî, Ebubekir Çelebi b. Hızır Beşe, el-Hâc Mahmud tâbi'-i Süleyman Efendi, Rıdvan tâbi'-i mezbûr ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.99/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Safiye bt. Ebubekir Efendi'nin hayatta iken zevci Seyyid Hüseyin Çelebi'den mehrini aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesinde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Safiye bt. Ebubekir Efendi'nin vârisi babası mezbûr Ebubekir Efendi'ye ve zevci es-Seyyid Hüseyin Çelebi'ye ve vâlidesi Halime bt. İbrahim Çelebi mahzarında ol dahi sâbit ü mütehakkık oldukdan sonra mezbûr Halime nâm hâtûn tarafından kâmet-i sîmâsı ma'rifet-i şer'le ârifân olan oğlu Mehmed Çelebi ve es-Seyyid Mehmed Çelebi b. Mevlüd nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâlesi olan zevci Ebubekir Efendi asâleten ve vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîfde işbu sâhibu hâze'-kitâb es-Seyyid Hüseyin Çelebi b. es-Seyyid Hasan Efendi mahzarında asâleten ve vekâleten bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "müteveffîye-i mezbûrenin müşârunileyh Hüseyin Çelebi'ye hîn-i akidde otuz bin akçe mehr-i mu'accel ve müecceli olmağile meblağ-ı mezkûr otuz bin akçeden yüz otuz dört guruşu merkûm es-Seyyid Hüseyin edâ ve teslim edip bâkî zimmetinde kalan meblağ-ı merkûmu zevci mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çelebi'ye hâl-i hayâtında hibe eylemiş idi, el-hâletü hâzihî müvekkilem mezbûre Halime Hâtûn ve biz dahi hibe-i merkûmu kabûl eyledik, ba'de'l-yevm mehir husus[u] için benden veya vekîlimden bizzât veya bi'l-vekâle da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise [100] inde'l-hükkâmî'l-kerîm mesmû'a ve makbûle olmaya" dedikde gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâili şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Monlâ Süleyman el-imâm, es-Seyyid Osman b. Derviş, Monlâ İlyas el-imâm, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Yusuf, es-Seyyid Ahmed Çelebi b. el-Hâc Osman, Mahmud Çelebi b. İbrahim, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.100/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden Veli b. Ali'nin evini Rahime bt. Ali ve Kezban bt. Mehmed'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin Veli b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Rahime bt. Ali ve Kezban bt. Mehmed nâm hâtûnlar taraflarından husûs-ı âti't-tasdîke vekîl olan Yusuf Ağa b. İbrahim Bey mahzarında bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf edip "mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Musalla ve bir tarafı Osman Bey ve bir tarafı Hacı Mehmed mülküne ve bir tarafı mezbûretân Rahime ve Kezban mülklerine bu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ü mümtâz olan menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûre Rahime ve Kezban'a yüz altmış guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz ve teslîm-i mebî' eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan menzil-i mahdûd-ı merkûm mezbûretân Rahime ve Kezban'[ın] mülk-i müştêrâlarıdır, ber-vech-i iştirâk mutasarrıf olsunlar" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını vekîl-i merkûm Yusuf Ağa dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhatine hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâili şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmedcan Ağa ez-za'îm, Ömer Ağa ez-za'îm, Mahmud Kethüdâ b. Ömer, Osman Ağa b. Musa Ağa, Mustafa Çelebi b. İsa, Hasan Hunekrek'den

Kad ceffe'l-kalem fî hâzihi'l-makâm min ...? ani'l-merâm

Harrerehu'l-fakîr eş-Şeyh Hamza bi-medîneti Harput

-ufîye anhu-

(Mühür)

[s.100/b.2] Harput ahalisinden Mehmed b. Ali Bey'in Perçenç köyündeki tarlasını Ahmed Bey Mescidi mahallesi halkından Şirin b. Tahsin'e sattığı

Medîne-i Harput sükkânından Mehmed b. Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer'îde Ahmed Bey Mescidi mahallesinde sâkin Şirin b. Tahsin mahzarında ikrâr u i'tirâf [edip] "târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem taht-ı tasarrufumda olan Perçenç nâm karyede vâki' bir tarafı Hırhik sınırı ve iki menzili mezbûr ve bir tarafı değirmen çarhı ile mahdûd üç kile tohum istî'âb eder tarlamı sâhib-i arz ma'rifetiyle yüz guruşa merhûm Şirin'e tefvîz, ol dahi tefevvüz eyledim" dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb.

Tahrîren fî evâhiri Zilka‘de li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Bey vâlî, el-Hâc İsmail b. Mehmed, es-Seyyid Ahmed b. Hasan Efendi, el-Hâc Ebubekir b. Mehmed, Cafer Beşe el-muhzır

[s.100/b.3] Harput ahalisinden Ahmed Bey'in, Hırhik köyüne giden yolu bozup kendi tarlasına katan Kesrik köyü zimmilerinden Bağdasar v. Kolyek'ten davacı olduğu / Dava sonucunda yolun Ahmed Bey'in tarlasına gittiği anlaşıldığından Bağdasar'a tembihte bulunulduğu

Medîne-i Harput sâkinlerinden fahrü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Bey meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "kazâ-i mezbûra tâbi‘ Kesrik nâm karye zimmîlerinden Bağdasar v. Kolyek nâm zimmî Hırhik nâm karyeye giden kadîmî tarîk-ı âmmı çift ile sürüp hedm ve takayyüd edip yol benim tarlama düşmedir, üzerine varılıp ba‘de'n-nazar vukû‘u üzere keşf ve tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde bizzât bu fakîr zeyl-i vesîkada olan müslimîn ile münâza‘un fih olan mahallin üzerine varılıp nazar olundukda fî'l-hakîka mezkûr kadîmî tarîk tahrîk-ı çift ile tazyîk olunup yol mûmâileyh Ahmed Bey'in tarlasına avdet ile vâki‘ olduğu müşâhede olundukdan sonra mezkûr zimmî bilâ-te'hîr ihzâr-ı şer‘ olunup istintâk olundukda tarîk-ı âmmı bozup kendi tasarrufunda olan tarlaya zamm u ilhâk etdiğine mu‘terif olundukdan sonra kasr-ı yedine tenbîh birle işbu hurûf gibbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrîre fî evâsıtı şehri Zilhiccetî'ş-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, diğer Mehmed Bey ez-za‘îm, sâkin-i Mollakendi, Mahmud Beşe [b.] Osman, Ömer Çelebi b. Kurd, Ahmed Ağa subaşı-i Kiğivenk ve gayruhum

[s.101/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Hatice bt. Abdünnebi'nin Adedi mevkiindeki bağı Hasan Beşe b. Hüseyin'i sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Hadice bt. Abdünnebi nâm hâtûn tarafından İsmail b. Mehmed ve Salih b. Ömer nâm kimesnelerin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan sulbî oğlu Halil b. Ali meclis-i şer‘de işbu hâfizu hâze'l-kitâb Hasan Beşe b. Hüseyin nâm râcil mahzarında vekâleten bi-tav‘ihî ikrâr u i‘tirâf edip "medîne-i mezbûra tâbi‘ Adedi nâm mevzi‘de vâki‘ müvekkilem mezbûreye

babası müteveffâ Abdünnebi'den irs-i şer'le intikâl eden bir tarafı Hasan bâğına ve bir tarafı **Yedikoğlu?** bâğına ve iki tarafı cebel-i azîm bu hudûd-ı erba'a ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tevek bâğı târîh-i kitâbdan iki ay mukaddem mezbûr Hasan Beşe'ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile otuz guruşa bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim" dedikde gıbbe't-tasdîk kayd şüd.

Fî evâhiri Zilhicce li-sene 1081

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İbrahim Çelebi, Ebubekir Beşe [b.] Mahmud Beşe, Mehmed kavukçu, Mehmed Beşe b. Hüseyin ve gayruhum

[s.101/b.2] Harput ahalisinden Osman Çelebi b. Mustafa'nın Hoca mahallesindeki evini Hamza b. Maksud'a sattığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Osman Çelebi b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de işbu râfî'u'l-kitâb Hamza b. Maksud mahzarında bi-tav'ihî ikrâr edip "Hoca mahallesinde vâki' bir tarafı Alaeddin mülküne ve bir tarafı Müstecir Ahmed mülküne ve bir tarafı Kör Mansur ve bir tarafı Osman Beşe bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile yüz on beş guruşa merkûm Hamza'ya bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim" dedikde kayd şüd.

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Ebubekir Efendi el-hatîb, es-Seyyid İbrahim Çelebi, Monlâ Musa el-imâm, Süleyman Çelebi [b.] Halil Bey, Süleyman Çelebi [b.] Peri Bey, Mustafa b. Hasan Beşe, Veli b. Bali, İbrahim [b.] Timur ve gayruhum

[s.101/b.3] Hoca mahallesi ahalisinden Sadıka bt. Hasan Beşe'nin annesi ve babasından intikal eden evini ve Danişmentler nahiyesindeki bağ ve evdeki hisselerini Osman b. Mustafa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hoca mahallesinde sâkine Sadıka bt. Hasan Beşe nâm hâtûn tarafından İbrahim b. Timur ve Veli b. Bali nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Mürsel b. İbrahim Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb Osman b. Mustafa nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr u i'tirâf edip "müvekkilem mezbûre Sadıka'nın mahalle-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd menzilinden ve Danişmendler nâhiyesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd

bâğından ve tecemmülât-ı hânesinden mezbûreye âid olan babası müteveffâ Hasan Beşe ve vâlidesi Hadice nâm hâtûndan kendüye müntakile olan hisse-i şâyi'asını merkûm Osman Çelebi'ye otuz esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledi, ba'de'l-yevm mezbûre Sadîka'nın bâğ-ı mezbûr ve menzilde ve tecemmülât-ı hânede alâkası yokdur, merkûm Osman Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleti ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Osman Çelebi dahi vicâhen tasdîk ve kabûl edip mâ vaka'a ketb olundu.

Tahrîren fi evâhiri Zilhicce li-sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Mollâ Ali b. Mollâ Süleyman, Ebubekir Beşe [b.] Abdüssamed, Süleyman Çelebi b. Halil Bey, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.101/b.4] Harput ahalisinden vefat eden el-Hâc Halil'in küçük oğlu İbrahim'e amcası el-Hâc Mustafa'nın vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından () sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Halil b. () veled-i sagîri olan İbrahim'e babası müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer' ile intikâl eden emvâl ü erzâkını zabta ve ahvâli hıfza bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i müşârunileyh işbu râfi'ul-kitâb mezbûrun ammîsi el-Hâc Mustafa vasî nasb u ta'yîn edip ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd-i şer' ile intikâl eden emvâl ü erzâkını zabt ve ahvâlini hıfza taraf-ı şer'-i mutahharadan izin verilmeğın mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olunup yed-i tâlibe i'tâ olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Abdullah, İsmail b. Hüseyin Beşe, Ebubekir müezzin-i Karasofu, Bayram Beşe el-muhzır, Uncu Osman Beşe ve gayruhum

[s.102/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Bali Beşe b. Ali'nin Çemişgezek kazasına bağlı Kergâh köyünde vefat eden amcasının oğlu Enil'den kalan mirasa müdahale eden Abdurrahman b. Ferhad'ın zimmetindeki mal, eşya ve hayvanları Bali Beşe'ye vermesi

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin Bali Beşe b. Ali nâm kimesne meclis-i şer‘de medîne-i mezbûre sükkânından Abdurrahman b. Ferhad mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem Çemişgezek kazâsına tâbi‘ Kergâh nâm karyede fevt olan ammîzâdem Enil nâm kimesnenin verâseti bana münhasıra olup mezbûr Abdurrahman fuzûlen varıp beş öküz ve bir inek ve dört keçi ve bir guruş ve bir köhne döşek ve iki yasdık ve bir çift demiri ve bir merkeb ve bâğım mahsûlünden on sekiz semîni ahz edip iki öküz ve bir inek ve bir köhne döşek ve iki yasdık ve on sekiz semîni ahz u kabz eyledim, bâkî zimmetinde üç öküz ve dört keçi ve bir guruş ve bir merkeb ve bir çift demiri mezbûrda kalmağile mezbûr Abdurrahman ile bundan akdem mürâfa‘a-i şer‘ olduğumuzda "bi'l-küllîye edâ eyledim" deyü def‘ ile mukâbele etmekle hâkim-i mûmâileyh beyyine taleb eyledikde beyyineden âciz olup bana yemîn teklîf oldukda ben dahi alâ vechi'l-mes‘ûl yemîn billahi'l-aliyyi'l-gafûr edip edâsına tenbîh olunmuş iken hâlâ yine edâsına ta‘allûl eder, suâl olunup alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Abdurrahman cevâbında "fi'l-vâki‘ zıkr olunan eşyâyı kabz eyledim, lâkin bundan akdem mürâfa‘a-i şer‘ olduğumda şâhidim hâzır olmamağla yemîn vermiş idim, el-hâletü hâzihî ikâmet-i beyyineye kâdirim, istimâ‘ olsun" deyü cevâb vermeğın bi-hasebi's-şer‘ "şâhidden âciz oldum" deyü müdde‘îye yemîn verildikten sonra İmâm Muhammed kavli üzere mesmû‘-ı şehâde olmadığı kütüb-i mu‘teberede mastûr olmağla zimmetinde bâkî kalan sâlîfû'z-zıkr eşyâları edâya tenbîh birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi evâhiri şehri Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Es-Seyyid İbrahim Çelebi, Ömer Ağa b. Mustafa Ağa, Ebubekir Çelebi b. Hızır Beşe, Bayram Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.102/b.2] Alaca Mescit mahallesi ahalisinden Mehmed Beşe b. Hüseyin'in Danişment nahiyesindeki bağını Esediye Camii mahallesinde halkından vefat eden el-Hâc Mehmed Bey'in çocukları Hasan ve Ayşe'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca Mescid-i şerifi mahallesinde sâkin Mehmed Beşe b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûr mahallâtından Esediye Cami-i şerifi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Mehmed Bey sulb-i sagîr oğlu Hasan ve sagîre kızı Âişe'nin taraf-ı izn-i şer‘le vasiyy-i mansûbesi olan es-Seyyid Mehmed Çelebi muvâcehesinde

bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "kendi silk-i mülkümde münselik olup Danişmend nâhiyesinde vâki' etrâf-ı selâsesi Ömer Çelebi bâğına ve taraf-ı vâhidi Müezzîn Hasanoğulları bâğına bu hudûd ile mahdûd bâğımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve suları ile ve hezerânıyla ve tevâbi' ve levâhıkıyla mezbûretân Hasan ve Âişe nâm sagîrelere yirmi altı esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi altı esedî guruşu vasiyy-i mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ-ı merkûm mezbûrân sagîrelerin mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsunlar" dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Seyyid Mehmed Çelebi dahi vesâyeten tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Hurrire fî evâhiri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi Paşamzâde, Halil b. Kır Hüseyin, Osman Beşe uncu, Ömer Çelebi b. Seyyid Osman Anık?, Ebubekir Beşe b. Cafer, Mehmed b. el-Hâc Peri, Mehmed b. Kenan ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.102/b.3] Çüngüz kazasına bağlı Ermiye köyü ahalisinden olup Harput'un Hozekdek köyünde ikamet eden Cennet bt. Mehmed'e bekâretinin zâil olduğu hakkında yapılan suçlamaların asılsız olduğu

Çüngüş kazâsı muzâfâtından Ermiye nâm karye sâkinelerinden olup hâlâ medîne-i Harput muzâfâtından Hozekdek nâm karyede sâkine olan Cennet bt. Mehmed nâm bîkr-i bâliğa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine Hozekdek nâm karye sâkinlerinden olup hâzır bi'l-meclis olan Hüseyin b. Ömer nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "mezbûr Hüseyin bana fi'l-i şenî' edip bekâretin zâil olmuşdur deyü bühtân-ı azîm olunup bazı kimesneler bana ihânet murâd ederler, hâşâ sümme hâşâ böyle fi'l-i kabîhden aslâ ve kat'â haber u âgâhım yokdur, bekâretim kemâkân mevcûd olup mezbûr Hüseyin'den ve âhar kimesneden ırzım husûsunda ta'addî olmayıp nâ-mahrem eli değmemişdir, bu töhmeti kabûl eylemem, mezbûr Hüseyin'den dahi suâl olunup takrîri tahrîr olundukdan sonra izn-i şer' ile dahi bekâreti âlime olan havâtunlara yokladıp ihbârları ketb olunup vukû'u üzere yedime hüccet-i şer'îyye verilmek matlûbumdur" dedikde mezbûr Hüseyin'den sâlifü'z-zikr ahvâl istifsâr olunup mezbûr Hüseyin cevâbında "hâşâ sümme hâşâ böyle fi'l-i nâ-meşrû' benden

sâdır olmamışdır, bir vechile sun'um ve âgâhım yokdur" deyü cevâb ile mukâbele eyledikten sonra bekâretinden habîre olan havâtundan bir-iki nisâlara yoklatdırıp bekâreti zâil olmayıp ke'l-evvel mezbûre Cennet'de mevcûd olduğun meclis-i şer' de ihbâr eylediklerinde bühtân ve ihânet olunduğu zâhir olmağın mâ hüve'l-vâki' alâ vukû' ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrû'l-akrân Süleyman Ağa ez-za'im, Ahmed Ağa ez-za'im, Ebubekir Ağa b. sâkin-i Kehli, Abdullah Çelebi et-timâr, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Kasım sâkin-i Perdik, Mustafa Çelebi Hefthisarî, es-Seyyid Mustafa b. Abbas, Abdurrahman b. Ferhad ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.103/b.1 tarlasını Aleksan v. Mehmed'e sattığı]

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinlerinden Serkis v. Mosih nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu hâmilü's-sifr karye-i mezbûr sâkinlerinden Aleksan v. Mehmed mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrda vâki' Sultan Çeşmesi demekle ma'rûf çeşmenin önündeki iki tarafı Bektaş Bey ve bir tarafı Karacaoğlu İsmail tarlasına ve bir tarafı karye-i mezbûra cârî olan su harkına bu hudûd ile mahdûd taht-ı tasarrufumda olan bir kıt'a sulu tarlaman hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle mezbûr Aleksan zimmîye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile elli esedî guruşa tefvîz eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr zimmî yedinden alıp kabûl ve kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarla mezbûr Aleksan'ın hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırru lehu'l-mezbûr Aleksan zimmî dahi tefevvüz ve kabûl edip alâ mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Beşe b. el-Hâc Hüseyin, Bali Beşe b. Ali, el-Hâc Osman kassâb, Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe, Şeyh Kaya, Abdal Bey b. Murad, Mahmud birâder-i o, Mustafa Ağa Davud Beşe, Bektaş Bey ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.103/b.2] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden el-Hâc Mustafa b. Piyale ve kardeşlerine vefat eden babalarından kalan Ortak Mescit mahallesindeki evi Hasan Beşe b. Hüseyin'e sattıklarından herhangi bir hak iddia etmemeleri

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin el-Hâc Mustafa b. Piyale kendi tarafından asâleten karındâşı müteveffâ Hacı Halil'in sagır oğlu İbrahim tarafından müseccel vasîsi olup vesâyeten ve mezbûr Hacı Mustafa Bey ebeveyn hemşiresi Fâtıma tarafından Ali b. Abdullah ve Ahmed b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle oğlu Ebubekir Çelebi vekâleten ve diğer hemşiresi Kezban Hâtûn tarafından Ebubekir b. Ebulkasım ve Abdullah b. Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle zevci İbrahim nâm kimesne vekâleten meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibu hâze'l-kitâb Hasan Beşe b. Hüseyin mahzarında her biri asâleten ve vesâyeten ve vekâleten takrîr-i da‘vâ edip "Ortak Mescid mahallesinde vâki‘ bir tarafı tarîk-ı âm ve bir tarafı Ali Çelebi mülküne ve bir tarafı Hacı Ferruh oğlu Halil mülküne ve bir tarafı yine Hacı Ferruh oğlu Ahmed Beşe mülküne bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup müvekkilelerimizin babası müteveffâ Piyale'den irs-i şer‘le intikâl eden mülk menzilimizi mezbûr Hasan Beşe fuzûlen tasarruf eder, suâl olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan Beşe cevâbında "zîkr olunan menzili târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem mezbûr Hacı Mustafa ve karındâşı müteveffâ el-Hâc Halil ve hemşireleri mezbûretân Fâtıma ve Kezban nâm hâtûnlardan yüz esedî guruşa iştirâ edip semeni olan mezbûr yüz esedî guruşu her biri hisseleri mikdârı ahz u kabz eylemişlerdir" deyü cevâb verdikde mezbûrûn inkâr ile mukâbele edip mezbûr Hasan Beşe'den takrîrine mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hacı İsmail b. Velican ve Mustafa b. Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olup "fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem sâlifü'z-zîkr menzili mezbûrûn Hacı Mustafa ve müteveffâ karındâşı Hacı Halil ve hemşireleri Fâtıma ve Kezban yüz esedî guruşa bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr Hasan Beşe'ye bey‘ edip semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz esedî guruşdan her biri hisseleri mikdârı alıp ahz u kabz eyleyip menzil-i mezbûrla alâka vü mutâlebeleri kalmadı, biz bu husûsa şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olup bî-vech münâza‘adan men‘ birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânî ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Halil b. Hasan ve Arslan b. Mehmed, Mevlüd b. Mehmed, es-Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, İbrahim Çelebi b. Hacı Osman, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.103/b.3] Hacı Mescit mahallesi ahalisinden Kezban bt. Piyale'ye vefat eden babası Piyale ve annesi Elife'den kalan Ulu Camii mahallesindeki evler, Markir? nahiyesindeki bağlar, evler, mallar vb. yerler ve gelirlerden mirastaki hissesini aldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hacı Mescid mahallesi sâkinelerinden Kezban bt. Piyale nâm hâtûn tarafından Mollâ Abdüllatif b. Monlâ Hasan ve Ebubekir Çelebi b. Ebulkasım nâm kimesneler şehâdetleriyle husûs-ı âti's-sulh ve'l-ibrâ için vekîl olup vekâleti sâbit olan zevci İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb mezbûre Kezban'ın karındâşı Hacı Mustafa muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûreye babası müteveffâ Piyale'den ve vâlidesi müteveffîye Elife'den irs-i şer' ile intikâl eden Ulu Cami-i şerifi mahallesinde vâki' olan evlerden ve Markir? nâhiyesinde olan bâğdan ma'lûmetü'l-hudûd bâğdan ve tecemmülât-ı hânesinden vesâir ism-i mâl ve ism-i emlâk itlâk olan eşyâlarından ve mezbûr Hacı Mustafa Bey ve karındâşı oğlu sagîr İbrahim'in yedlerinde olan sermâyelerinden vesâir tasarruflarında olan emvâl ü erzâkdan ve topraklarından ve râyi'alarından alâ sebîli's-sulh ile ibrâ ve ıskât-ı âm ile ıskât eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr evde ve bâğda ve emvâl ü erzâkda vechen mine'l-vücûh da'vâ ve talebesi kalmadı, husûs-ı mezbûr için müvekkilem mezbûre Kezban'dan asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmaya" dedikte mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan vekâlet kelâmını dahi mezbûr Hacı Mustafa dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulha hüküm birle işbu hurûf bi't-tab' ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Mustafa b. Haydar, Monlâ Ahmed müezzin-i Câmi'-i kebîr, Şemseddin b. Hasan, Hasan Beşe b. Hüseyin ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.104/b.1] Cami-i kebîr mahallesi ahalisinden vefat eden Mahmud Çelebi b. Mustafa'nın küçük yaşta ki çocukları Mustafa, Belkıs ve Safiye için anneleri Asiye bt. Hüseyin'in vasiye tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mahmud Çelebi b. Mustafa nâm kimesnenin sulb-i sagîr oğlu Mustafa ve sagîre kızları Belkıs ve Safiye nâm sagîr [ve] sagîrelerin ahvâllerini hıfz ve emvâllerini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın taraf-ı şer‘-i mutahhardan sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri Asiye bt. Hüseyin nâm hâtûn vasî nasb u ta‘yîn olunup babası müteveffâ Mahmud Çelebi'den irs-i şer‘ ile intikâl eden emvâlini zabt ve ahvâllerini hıfza taraf-ı şer‘-i athardan izin verildikten sonra mezbûre Asiye Hâtûn dahi vesâyeten mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta‘ahhüd etmekle gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Ebubekir Efendi el-mu‘îd, Mahmud Beşe b. Mehmed Çelebi, el-Hâc Hasan bakkâl, Bayram Beşe ve gayruhum

[s.104/b.2] Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'dan intikal eden tarlaların tapu hakkının sadece annesi Hadice Hatun'a ait olduğu

Medîne-i Harput muzâfâtından Sarpılı nâm karyede sâkin iken fevt olan Mustafa b. Mustafa nâm kimesnenin vâlidesi Hadice bt. () nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût husûs-ı âti'l-beyâna vekîli olan fahrû'l-akrân Mustafa Ağa meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâliyen medîne-i mezbûr zâbiti olan fahrû'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mehmed Bey tarafından mütesellim olan Seyyid Hüseyin Ağa muvâcehesinde takrîr-i da‘vâ edip "mezbûr Mustafa müvekkile-i mezbûremin sulb[î] oğlu olup karye-i mezbûrda vâki‘ yedi bir rub‘ çiftlik sulu ve susuz tarlaları tapuya müstahık olup kanun-ı pâdişâhî üzere hakk-ı tapusu vâlidesi mezbûre Hadice'nin olup ve tapu-yı mezbûru dahi tâlibe iken mûmâileyh Hüseyin Ağa izn-i tapuyu mezbûreye vermeyip müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın nefsi-i şehirde sâkine olan ammetesi Fâtıma nâm hâtûna vermiştir, hâliyen bi'l-vekâle taleb ederim, suâl olunup cevâbı zabt ve tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mûmâileyh Hüseyin Ağa cevâbında "hakk-ı tapu vâlidesinin olduğu ma‘lûmum olmayıp mezbûre Fâtıma nâm hâtûna müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın ammetesi olduğu hasebiyle mezbûreye vermişim" deyü cevâb verip mûmâileyh Mustafa Ağa, fâzıl Abdülcélil Efendi'nin fetvâ-yı şerîfin ibrâz eyledikde kırâat olunup fi'l-hakîka "bir karye ahâlîsinden olup bilâ-veled fevt olan Zeyd'in müstahıkk-ı tapu olan tarlasına yine ol karye ahâlîsinden olup tasarrufa ve zirâ‘ate kâdir

olan anası Hind'in olup müteveffâ-yı mezbûrun ammetesinin olmadığı" mastûr u musarrah olup sicill-i mahfûza kayd olunduktan sonra mücebiyle amel olunup müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi Hadice Hâtûn'a kanun-ı pâdişâhî üzere tapu temessükü verilmeğe tenbîh birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri Zilhiccetî's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Ebubekir Efendi el-mu'îd, Yasin Çelebi el-imâm, fahrü'l-akrân Ömer Ağa serdâr-ı Harput hâlâ, fahrü'l-akrân Mehmed Bey b. Hüseyincan Ağa, Seyyid İbrahim b. Seyyid Mehmed, İsmail Bey kâimmakâm-ı kethüdâ yeri, Mahmud Beşe b. Mehmed Bey, Mahmud Beşe **Dusuzzâde?**, Ebubekir Çelebi Gençzâde, Eyüb Çelebi Vanî, Osman Çelebi kâtib ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.104/b.3] Haput ahalisinden vefat eden Mustafa b. Rıdvan'ın çocukları Ebubekir Beşe, Ömer ve Halime'ye miras kalan evleri gâib olan Ömer'in hissesi ayrıldıktan sonra Mevlüd Ağa b. İsmail'e sattıkları

Medîne-i Harput sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mustafa b. Rıdvan nâm kimesnenin firâşeti oğulları Ebubekir Beşe ve Ömer'e ve kızı Halime nâm hâtûna münhasıra olduğu şer'an zâhir u sâbit oldukdan sonra mezbûr Ebubekir asâleten ve mezbûre Halime nâm hâtûn tarafından kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer'le ârifân olan Mehmed Çelebi b. Şeyh Ali ve Osman b. Ali Beşe nâm kimesneler şehâdetleriyle vekîl olup vekâleti sâbite olan zevci Süleyman Çelebi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde kal'a-i mezbûr sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Mevlüd Ağa b. İsmail muvâcehesinde her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "kal'a-i mezbûrda vâki' bir tarafı imâm efendi mülküne ve bir tarafı Hasan Beşe mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ve bir tarafı Bari ile mahdûd ü mümtâz olup babamız müteveffâ Mustafa'dan irs-i şer' ile intikâl eden evlerden bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmı alâ mâ farazallahu te'âlâ bize âid ve taksîm olunup ve bir eyvân ve bir bâb sagîr oda fevkânî tahtı ahır ve bir bâb saman dâmı avlusuyla gâib ani'l-meclis olan karındâşımız Ömer'e taksîm ü ifrâz olunduktan sonra sâlifü'z-zikr kendi hisse-i şâyi'amız olan bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmını mezbûr Mevlüd Ağa'ya tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile seksen esedî guraşa bey' ve teslîm eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr seksen esedî

guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl merkûm Mevlüd Ağa yedinden her birimiz hisselerimiz mikdârı ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bir bâb sofa ve bir bâb kış evi mûmâileyh Mevlüd Ağa'nın mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrâr-ı sahihlerini tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Zilhicce li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa ağa-yı kal'a-i mezbûr, Mehmed Bey b. İbrahim Ağa, ehûhu Mahmud Bey, Şeyh Ali el-müezzîn, Hüseyin Çelebi b. Kürd Veli, Hacı Mahmud b. Mustafa, Mevlüd Karacaoğlu, İsmail b. Halil, el-Hâc İbrahim Sofu ve gayruhum

[s.104/b.4] Perçenç köyü ahalisinden Molla Halid b. Molla Mehmed'in Esediye Camii mahallesindeki evlerini Abdullah Çelebi b. Ömer'e sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Perçenç nâm karye sâkinlerinden Monlâ Halid b. Monlâ Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımüt-tevkîrde işbu râfi'ul-kitâb Abdullah Çelebi b. Ömer nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "Esediye Cami-i şerifi mahallesinde vâki' bir tarafı el-Hâc Mehmed mülküne ve bir tarafı el-Hâc Allahverdi mülküne ve bir tarafı el-Hâc Dursun mülküne ve bir tarafı tarîk-ı [105] âm ile mahdûd ü mümtâz olup Fahri bt. Mehmed nâm hâtûndan iştirâ eylediğim evleri tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Abdullah Çelebi'ye seksen guruş ile iki sarığa bey' ve teslim eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru seksen guruş ile sarığı bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Abdullah Çelebi'den ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler mezbûr Abdullah Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrâr-ı sahîhini el-mukarru lehu'l-mezbûr Abdullah Çelebi bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî gurreti Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulemâi'l-izâm es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, ehûhu Monlâ Ali, İbrahim Efendi dersi'âm, Monlâ Mahmud el-imâm, es-Seyyid Mustafa eş-şehîr Bekir Mehmed, Monlâ Ömer b. Abdurrahman, Ebubekir Çelebi [b.] Fatih, Mustafa

Taban, Osman Çelebi Şurubcuzâde, Monlâ İsmail Derviş, Monlâ Ali Efendi el-imâm ve gayruhum

[s.105/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden Süleyman Çelebi b. Halil Bey'le kardeşleri İsmail Çelebi ve Ahmed Çelebi'yi yaralayan İsmail Beşe, Süleyman Çelebi, Osman Çelebi, Habil Çelebi, Musa Çelebi b. Hacı Mehmed ve köleleri İvaz'ın diyet ödediklerinden her iki taraf arasında sulh sağlandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinlerinden Süleyman Çelebi b. Halil Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ünû'l-kitâb İsmail Beşe ve Süleyman Çelebi ve Osman Çelebi ve Habil Çelebi ve Musa Çelebi b. Hacı Mehmed ve abd-i memlûkleri İvaz muvâcehelerinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem mezbûr İvaz değnek ile başıma darb edip iki yerde başım mecrûh ve her biri darb u let eyleyip sol kolumu şell ve amel-mânde eylediklerin üzerlerine hüccet eylediklerinden sonra bi-hasebi's-şer' şell ve amel-mânde olan kolumun diyetin taleb ve da'vâ üzerinde iken beynimizde muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvası mücebince doksan esedî guruşa bizi ıslâh edip bedel-i sulh olan doksan esedî guruşu bi't-tamâm mezbûrlar yedlerinden alıp kabûl ve kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr baş mecrûh ve kolumun şelli diyeti husûsunda vechen mine'l-vücûh da'vâ ve talebem kalmadı, husûs-ı mezbûr için asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikten sonra hâzır bi'l-meclis olan karındâşları İsmail Çelebi ve Ahmed Çelebi bi'l-muvâcehe takrîr-i kelâm edip "mezbûrlar bizim dahi her birimizin başına darb edip mecrûh eylemişlerdir" deyü "mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre vâki' olmuş idi, sâlifü'z-zikr müslümânlar bizleri dahi minvâl-i muharrer üzere sulh edip zikri mürûr eden da'vâlarımızdan ferâğat eyledik" dediklerinden sonra makrûn-ı mezbûrünün vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mezbûrûn dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulha hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi şehri Zilhicceti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa dizdâr, fahrü'l-akrân Ömer Ağa serdâr hâlâ, Ahmed Bey tâbi'-i mezbûr, Ebubekir Beşe b. Musa, Rasûl Beşe uncu, Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi, Kenan İçmeli ve gayruhum

[s.105/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Hacı Ebubekir, Hasan b. Ali ve Osman b. İbrahim'in, Abdünnebi aleyhine açtıkları "evini tamir sırasında yola katmasının yanı sıra gelip geçenlere de zararı olduğu" hakkındaki davada haksız olduklarının anlaşıldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Hacı Ebubekir ve Hasan b. Ali ve Osman b. İbrahim nâm kimesneler meclis-i şerʿ-i şerîf-hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfîʿu'l-kitâb Abdünnebi b. İlyas nâm kimesne muvâcehesinde her biri daʿvâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Abdünnebi mahalle-i mezbûra hem-civârı olup sâkin olduğu evini taʿmîr murâd eyleyip tarîk-ı âmmı katʿ eyledikten mâʿadâ mürû u ubûr[a] zararı isâbet eder, taraf-ı şerʿ-i mutahhardan mahall-i mezbûrun üzerine varıp vâkiʿ hâl keşf ve tahrîr olunmak matlûbumdur" dediklerinde taraf-ı şerʿ-i mutahhardan Fazlullah Çelebi zeyl-i hüccetde mastûrül-esâmî olan müslümânlar ile mahall-i merkûmun üzerine nazar eylediklerinde fi'l-vâkiʿ tarîk-ı âmma dahl ü taʿaddîsi olmadığı müşâhede ve muʿâyene eyleyip baʿdehû gelip meclis-i şerʿde haber verdiklerinden sonra müddeʿî-i mezbûrdan Hacı Ebubekir ve Hüseyin ve Osman bî-vech münâzaʿadan menʿ birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olunup yed-i tâlibine vazʿ u defʿ olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-isneyn min şehri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Musa Efendi, fahrü's-sâdât Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf, ehûhu Seyyid Mahmud Çelebi, fahrü's-sâdât Seyyid Hasan Çelebi, es-Seyyid Hüseyin b. Ali Çelebi, Mehmed Çelebi Kalkancızâde, Ebubekir Çelebi kethüdâ yer[i], Mehmed Bey b. Ebubekir Ağa, Hüseyin b. Ahmed, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.105/b.3] Hınsor köyü ahalisinden vefat eden Mehmed b. Ebulkasım'ın mirasının validesi Mihriban, kız kardeşi Elife ve erkek kardeşleri Mustafa ve Ahmed'e ait olduğu / Mihriban'ın vefatıyla mirasının çocukları Mustafa, Ahmed ve Elife arasında paylaştırıldığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Hınsor nâm kar[ye]de sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed b. Ebulkasım nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Mihriban bt. () nâm hâtûna ve [li]-ebeveyn hemşiresi Elife'ye ve li-ümmin karındâşları Mustafa ve

Ahmed'e münhasır olup kable'l-kısme mezbûre Mihriban dahi müteveffîye olup verâseti mezbûrân oğulları Mustafa ve Ahmed'e ve kızı mezbûre Elife'ye münhasır olduğu şer'an sâbit ü zâhir olup tashîh-i mes'elesi üç yüz altmışdan olup iki yüz yirmi altı hissesi mezbûre Elife'ye ve altmış yedi Mustafa'ya ve altmış yedi Ahmed'e âid ü râci' oldukdan sonra mezbûrân Mustafa Çelebi meclis-i şer'de mezbûre Elife tarafından Oruç b. Halil ve Veli b. Ali şehâdetleriyle vekîl olup vekâleti sâbit olan İbrahim Efendi muvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ-yı mezbûrların metrûkâtından karye-i mezbûrda olan ma'lûmetü'l-hudûd dâm ve bâğçeden mâ'adâ sâir eşyâ ve ism-i emlâk ve tecemmülât-ı hâne ve her ne var ise emlâk ü erzâk bize âid ü râci' olan hisse-i şâyi'alarımızı bi't-tamâm ve'l-kemâl hemşire-i mezbûre Elife yedinden alıp kabûl ve kabz edip zimmetin ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledik, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve talebemiz kalmadı" dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın ikrârlarına el-mukarru lehu'l-mezbûr İbrahim Efendi dahi bi'l-vekâle tasdik ve kabûl edip sıhhat-ı sulh ve ibrâya hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâil-i Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafa Ağa [b.] Davud Beşe, Seyyid Musa b. İsmail tâbi'-i o, Yusuf b. Piyale tâbi'-i mezbûr, Timur b. Hâlıkverdi, Bayram Beşe el-muhzır

[s.106/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Bali Beşe b. Ali'nin Çemişgezek'in Kergâh köyü halkından vefat eden Hodik Vanil'in terekesinden intikal eden mal, eşya ve hayvanları Abdurrahman b. Ferhad'la bölüşükleri

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sükkânından Bali Beşe b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ü'l-kitâb Abdurrahman b. Ferhad nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem Çemişgezek karyelerinden Kergâh'da sâkin iken vefât eden Hodik Vanil nâm kimesnenin muhallefâtından irs-i şer' ile bana intikâl eden emvâlinden mezbûr Abdurrahman üç re's öküz ve bir re's merkeb ve bir çift demiri ve bir guruş nakdiye ve dört re's keçi getirip ba'de's-sübût tahsîl üzere iken beynimizde muslihûn tavassut [edip] dört re's keçiden mâ'adâ olan sâlifü'z-zikr eşyâlar mukâbelesinde altı guruşa bizi ıslâh eyleyip meclis-i sulhda meblağ-ı mezbûr altı guruşu bi't-tamâm mezbûr

Abdurrahman yedinden ahz u kabz eyledikten sonra mezbûr Abdurrahman'ın dahi benim zimmetimde altı guruş alacak hakkı olmağıle mezbûr Abdurrahman bende olan altı guruşdan dahi ferâğat etmek üzere ıslâh olup birbirimizin zimmetin ibrâ ve ıskât eyledik, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûrda birbirimizde da'vâ ve talebemiz kalmadı, şöyle ki bu husûs için bizden da'vâ ve nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Abdurrahman dahi bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip sıhhat-i sulha hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânî ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmedcan Ağa b. Allahverdi, İsmail Beşe b. el-Hâc Mehmed, Mahmud Beşe b. Mehmed Çelebi, Kürd Mahmud Sünbülizâde, İsmail Beşe b. el-Hâc Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.106/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden vefat eden Mustafa b. Hüseyin'in küçük kızı Adile'ye validesi Rahime'nin vasiye tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mustafa b. Hüseyin nâm kimesnenin sulbiye sagîre kızı Adile'ye babası müteveffâ Mustafa'dan irs-i şer' ile intikâl eden emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî dahi lâ-büd olmağın hâkim-i mûmâileyh sagîr-i mezbûrun vâlidesi Rahime'yi sagîre-i mezbûrenin ahvâlini zabt ve emvâlini hıfza vesâir umûrunu gözetmeğe kibel-i şer'-i mutahhardan vasî nasb edip ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin ta'ahhüd ü iltizâm etdikden sonra mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mahmud Çelebi b. Ahmed Bey, Ebubekir b. Halil tâbi'-i o, Oruç b. Bünyad, İbrahim b. Safer ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.106/b.3] Ekrek köyü ahalisinden vefat eden Nazarkulu b. Veli'nin çocukları Halil ve Hatice'ye amcaları Ömer b. Selim'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Ekrek nâm karyede sâkin iken vefât eden Nazarkulu b. Veli nâm müteveffânın sagîr oğlu Halil ve sagîr kızı Hadice'ye babaları müteveffâ Nazarkulu nâm kimesneden irs-i şer'le intikâl eden emvâllerini hıfz ve

ahvâllerini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mûmâileyh sagîrân-ı mezbûrânın ammîsi Ömer b. Selim nâm kimesneyi sagîrân-ı mezbûrânın emvâllerini hıfz va ahvâllerini zabta vasî ta'yîn edip ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd ü iltizâm etdikden sonra bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Ebubekir Sofu, el-Hâc Monlâ İsmail, Bulgar Mustafa b. Mustafa, Mustafa b. Ferid ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.106/b.4] Hatunkendi köyü ahalisinden vefat eden Ramo b. İlyas'ın küçük kızı Fatma'ya Osman b. Melik'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hatunkendi nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât eden Ramo b. İlyas nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Fâtıma babası müteveffâ Ramo'dan kendüye irs-i şer' ile intikâl eden emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i muvakkı'u'l-kitâb işbu Osman b. Melik nâm kimesne vesâyet-i mezbûreye ehil olmağın sagîre-i mezbûrenin ahvâlini hıfz ve emvâlini zabt etmeğe mezbûru vasî nasb u ta'yîn edip ol dahi meclis-i şer'de vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmetin edâya ta'ahhüd birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân İbrahim Ağa ez-za'îm, Timur b. Hâlikverdi, Monlâ Osman imâm-ı karye-i mezbûr, Ahmed Çelebi b. Mustafa, Hüseyin Çelebi b. Osman, Abdullah b. Safer ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.106/b.5] Hatun köyünde imam olan Molla Osman b. Ahmed'in üvey kızı Emine bt. Yedigâr'ın hiç kimseye nişanlanmadığı ve nişan konusunda hiç kimseyi vekil etmediği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hatun nâm karyede imâm olan Monlâ Osman b. Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinelerinden üvey kızı Emine bt. Yedigâr nâm bîkr-i bâliğa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem hîn-i sabâvetinde iken Cünd nâm karye sâkinlerinden olup âhar vilâyetde olan Osman b. Murad nâm kimesne

için karındâşları Ömer ve Mustafa'ya ikrâr eylemiş idim, bâliğa olduğu vakitte ikrârımı istimâ' edecek kabûl etmeyip ba'dehû Vanlı Hamza'ya ikrâr eylemeğe beni tarafından vekîl eyleyip ikrâr eylediğimden sonra nişân nâmına bazı eşyâsın dahi ahz u kabz eyleyip el-hâletü hâzihî mezbûr Hamza'ya tezevvüc olunmakdan nefsinin imtinâ' eder, suâl olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Emine cevâbında "mezbûr Osman'a ikrâr eylediğin bâliğa olduğum gibi bilâ-te'hîr kabûl eyledim ve Vanlı Hamza'ya ikrâr eylediğine mezbûr Monlâ Osman tarafından vekîl etmedim ve nişân nâmıyla bir nesnesi yokdur" deyü inkârlarıyla mukâbele eyledikde mezbûr Osman'dan sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olunup kemâl-i mertebe ityân-ı beyyineden âciz olup mezbûre Emine yemîn etmekle "vekîl etmedim ve nişân nâmıyla bir şey kabûl etmemişim" deyü hulf billahi'l-aliyyi'l-a'lâ edip bî-vech münâza'adan men' birle işbu hurûf bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâilî Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Mustafa, Bayram Çelebi, Cafer Çelebi b. (), Ahmed b. () ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.107/b.1] Harput kalesi ahalisinden Fatma bt. Ömer Bey'in, Karasaz köyü halkından Hatice bt. Mehmed Bey'in oğlu Mustafa'nın Sarpılı köyünde tasarrufunda olduğu zeminleri kasaba zâbiti Seyyid Mehmed Bey'den resm-i tapu ile aldığı

Battâl

«Medîne-i Harput kal'asında sâkine olan Fâtıma bt. Ömer Bey nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîli olan fahrü'l-akrân Ahmed Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Karasaz nâm karye sâkinlerinden Hadice bt. Mehmed Bey nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîli olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast ani'l-merâm edip "mezbûre Hadice Hâtûn'un oğlu Mustafa bundan akdem bilâ-veled fevt olup Sarpılı nâm karyede taht-ı tasarrufunda olan sulu yedi çiftlik zemînler tapuya müstahik olmağa işbu sene ihdâ ve semânîn ve elf Zilhiccesi târîhinde kasaba-i mezbûr zâbiti olan fahrü'l-akrân Seyyid Mehmed Bey tarafından mütesellim olan Seyyid Hüseyin Ağa'dan müvekkile-i mezbûrem resm-i tapu ile aldıktan sonra mezbûr Mustafa Ağa, Abdülcelil Efendi'den fetvâ-yı şerîf ibrâz edip mefhûmunda "bilâ-veled fevt olan kimesnenin

vâlidesi ve ammetesi kaldıkda tasarrufunda olan arz-ı mîrîyi tapu eylemeğe vâlidesi evlâdır" deyü mastû[r]dur buyurulmağın fetvâ-yı şerîf mûcebince amel olunup mezbûre vâlidesine tapu ile verilmeğe mûmâileyh Seyyid Hüseyin Ağa'ya taraf-ı şer' den tenbîh olunup yedine tezkere i'tâ olunmuş idi, ben dahi Nâsırüddin Efendi'den fetvâ-yı şerîf ve vâlî-i vilâyet tarafından husûs-ı mezbûr bi-hasebi's-şer' fasl olunmak için buyuruldu-yı şerîf getirip fetvâ-yı şerîf mefhûmunda "bilâ-veled fevt olan kimesnenin tasarruf eylediği arz-ı mîrîye müşterek olan evlâdır" deyü musarraha olmağla beynimizde muslihûn ve müslimûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" mûcebince zikr[i] mürûr eden yedi çiftlik zemînlerden ifrâz edip hâliyen yedimde olan tezkerede mu'ayyen olan hudûd dâhilinde olan zemînlerde müvekkile-i mezbûre ve mâ'adâsı hâlâ mûmâileyh Mustafa Ağa yedinde tezkere meşrûh olan hudûd dâhilinde olan zemînleri mezbûr Hadice Hâtûn'a ifrâz olunup bu minvâl üzere ıslâh edip sulh-ı mezbûru kabûl etdikden sonra mûmâileyh Hüseyin Ağa dahi bu minvâl üzerine yedlerimize işbu tezkereyi i'tâ eylemiştir, nazar ve kırâat olunup sicill-i mahfûza aynı ile kayd olunup yedimize istihkâm hücceti dahi verilmek ve mûmâileyh Mustafa Ağa'dan dahi mâ vaka'a suâl olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde mûmâileyh Mustafa Ağa'dan dahi hakikat istintâk olundukda merkûm Ahmed Ağa'nın takrîrini takviye ve kabûl eyledip yedlerinde olan tezkereleri sicill-i mahfûza kayd ve tasarruflarının istihkâmına hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili şehri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, fahrü'l-akrân Ahmed Bey b. Davud Beşe, fahrü'l-akrân Ömer Ağa çavuş hâlâ, fahrü'l-akrân Mehmed Bey cây-ı kethüdâ, fahrü'l-akrân Mehmedcan Ağa, fahrü'l-akrân Hüseyin Bey [b.] Hasan Ağa, es-Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr»

[s.107/b.2] Sarehatun köyü ahalisinden Fatma bt. Ömer Bey'in, Karasaz köyü halkından Hatice bt. Mehmed Bey'in oğlu Mustafa'nın Sarpılı köyünde tasarrufundaki zeminleri kasaba zâbiti Seyyid Mehmed Bey'den alması sonucu çıkan anlaşmazlığın halledildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Sarehatun nâm karye sâkinelerinden fahrü'l-muhadderât Fâtıma bt. Ömer Bey nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olan

fahrü'l-akrân Ahmed Ağa meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre muzâfâtından Karasaz nâm karye sâkinelerinden fahrü'l-muhadderât Hadice bt. Mehmed Bey nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîli olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast anî'l-merâm edip "mezbûre Hadice Hâtûn'un oğlu Mustafa bilâ-veled fevt olup Sarpılı nâm karyede taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz çiftlik zemînler tapuya müstahik olmağın işbu sene ihdâ ve semânîn ve elf Zilhiccesi târîhinde kasaba-i mezbûr zâbiti olan fahrü'l-akrân Seyyid Mehmed Bey tarafından mütesellim olan Seyyid Hüseyin Ağa'dan bundan akdem müvekkile-i mezbûrem Fâtıma Hâtûn tapu ile aldıkdan sonra mezbûr Mustafa Ağa, Abdülcélil Efendi'den fetvâ-yı şerîf ibrâz edip mefhûmunda "bilâ-veled fevt olan kimesnenin vâlidesi ve ammetesi kaldıkda tasarrufunda olan arz-ı mîrîyi tapu eylemeğe vâlidesi evlâdır" deyü mastû[r]dur buyurulmağla fetvâ-yı şerîf mücebince amel olunup mezbûre vâlidesine tapuya verilmeğe mûmâileyh Seyyid Hüseyin Ağa'ya taraf-ı şer'den tenbîh olunup yedine hüccet ve tapu tezkeresi i'tâ olunmuş idi, benim dahi Nâsırüddin Efendi'den fetvâ-yı münîf ve vâlî-i vilâyet tarafından fetvâ-yı şerîf mücebince buyuruldu-yı şerîfim olup fetvâ-yı münîf mefhûmunda "bilâ-veled fevt olan kimesnenin tasarruf eylediği arz-ı mîrîye tapuda şerîki olan evlâdır" deyü musarrah olup müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'un iştirâk üzere olduğun isbât sadedinde iken beynimizde münâza'at-ı kesîre vâkî' olmağla mâbeynimizde muslihûn ve müslimûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca zikri mürûr eden çiftlik zemînlerden ifrâz u tahdîd edip hâliyen yedimde olan tapu tezkeresinde mu'ayyen olan Müderris Çiftliği demekle ma'rûf ve kurbunda olan tarlaları ki bir tarafı Haringet harkı İnce çayırın suyundan köye dek ve bir tarafı karyeden şehir[e] giden tarîk köprüye dek ve bir tarafı İnce çayırın suyu ile Haringet'den gelen harka dek ve bir tarafı Melik Haşim ve Kör Hasan tarlalarına varınca bu hudûd ile mahdûd olan tarlaları kadîmden cârî olan suyu ile mersûme Fâtıma Hâtûn'a tapuya verilip ve mâ'adâsını hâlâ mûmâileyh Mustafa Ağa yedinden olan tezkerede meşrûh olan hudûd dâhilinde olan zemînleri mezbûre Hadice'ye tapu olunmak üzere ıslâh edip sulh-ı mezbûru bu minvâl üzere tarafından kabûl etdikden sonra yedlerimize tapu tezkeresi i'tâ olunup sâlifü'z-zikr da'vâdan ferâğat eyleyip birbirlerinden da'vâ ve talebeleri kalmadı" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâkî' olan ikrârını el-mukırru lehu'l-merkûm Mustafa Ağa dahi bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulh u ibrâya hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-

taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, es-Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, fahrü'l-akrân Ahmed Bey b. Davud Beşe, fahrü'l-akrân Ömer Ağa çavuş hâlâ, fahrü'l-akrân Mehmed Bey kâimmakâm-ı kethüdâ yeri, fahrü'l-akrân Mehmedcan Ağa b. Allahverdi, fahrü'l-akrân Hüseyin Bey b. Hasan Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.108/b.1] Alaca Mescidi mahallesi ahalisinden Hatice bt. Hüseyin'e vefat eden babasından kalan Cami-i kebir mahallesindeki evlerde olan hissesini kız kardeşi Safiye Hatun ile bölüştüğü

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca Mescid-i şerifi mahallesi sâkinelerinden Hadice bt. Hüseyin nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna Seyyid Mustafa b. Süleyman ve Monlâ Ahmed b. Mahmud nâm kimesne şehâdetleri ile vekîl olup vekâleti sâbit olan Monlâ Ömer b. Abdurrahman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûre Hadice Hâtûn'un hemşiresi Safiye nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîl olan Mustafa Çelebi b. Mustafa muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûreye babası müteveffâ Hüseyin'den irs-i şer' ile intikâl eden Cami-i kebir mahallesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd evlerden hisse-i şâyi'asını mezbûre Safiye Hâtûn'dan da'vâ ve talep edip mezbûr cevâbında "sâlifü'z-zikr evlerden bir bâb ahır müvekkile-i mezbûreye ve tahtânî bir bâb oda eyvanıyla bana taksîm ü ifrâz olunmuşdur" deyü cevâb vermekle mâbeynlerinde münâza'ât-ı kesîre vâki' olmağın beynlerine müslimûn ve muslihûn tavassut edip yine zikri mürûr eden bir bâb ahır ile dört guraşa ıslâh edip müvekkile-i mezbûrem dahi bir bâb ahır ile dört guraşa ahz u kabz eyleyip sâlifü'z-zikr evlerde vechen mine'l-vücûh da'vâ ve talebesi kalmadı, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için mezbûreden da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i [meşrûh] üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mustafa Çelebi dahi bi'l-vekâle kabûl edip sıhhat-i sulh u ibrâya hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulemâ Ali Efendi el-vâ'iz, el-Hâc Ömer Ağa Büyükköse, fahrü'l-ulemâ Mehmed Efendi el-imâm, Monlâ Ömer b. Veli, Kenan Bey ve gayruhum

mine'l-huzzâr

[s.108/b.2] Sarehatun mahallesi halkından Asiye Hatun'un zevci Mehmed b. Molla Yusuf'un zevcesi Asiye'ye verilmek üzere Hankah mahallesi ahalisinden Yazıcı Molla Ali'ye emanet ettiği eşyaları Ali'nin Asiye'ye teslim ettiği

Medîne-i Harput mahallâtından Hankah mahallesi sükkânından Yazıcı Monlâ Ali nâm kimesne meclis-i şerʿ-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinelerinden Asiye bt. () nâm hâtûn tarafından Monlâ Hasan b. Musli ve İvaz b. Abdullah şehâdetleriyle husûs-ı âtiyi tasdîke vekîl olup vekâleti sâbite olan Ahmed b. Ali nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip ve maskat-ı re'si medîne-i mezbûr mahallâtından Sarehatun mahallesinden olup hâlâ Adana'da olan "mezbûr hâtûnun zevci Mehmed b. Monlâ Yusuf târîh-i kitâbdan birinci sene mikdârı mukaddem mahmiyye-i Adana'da iki yüz semîn ve beş esedî gurus ve bir çitlik perdesi ve bir köhne kırmızı çuha çakşır ve bir köhne yeşil kumaş boğça getirip zevcesi mezbûre hâtûna edâ etmek için alâ tarîkı'l-emânet bana teslîm eylediğinde getirip bi't-tamâm sâlifü'z-zikr eşyaları mezbûre hâtûna edâ ve teslîm eyleyip zimmetimde bir akçe ve bir habbesi kalmamıştır, vekîl-i mezbûrdan mâ vaka'a suâl olunup tahrîr ve zabt olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Ahmed mukırr-ı mezbûr Monlâ Mehmed Bey kelâmını tasdîk ve sâlifü'z-zikr eşyaları müvekkilem mezbûreyi Asiye'nin ahz u kabz ve zimmetin ıskât eylediğin mukırr [u] mu'terif olduktan sonra işbu hurûf gıbbe'[t]-taleb ketb ü terkîm olundu.

Hurrire fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulemâ es-Seyyid İsmail-i Âmidî el-vâ'iz, ehûhu Monlâ Ali, Abdullah Çelebi b. (), Seyyid Mustafa **Ebcer?**, Seyyid Ebubekir b. Mehmed Sofu, fahrü'l-eimme Süleyman Efendi el-imâm, Bayram Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.108/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mehmed Beşe'nin hayatta iken azad ettiği kölesi Hasan Beşe'nin Edirne'de vefatı üzerine terekesinin kardeşleri arasında taksim edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sükkânından Mustafa b. Ali b. Yusuf nâm kimesneler meclis-i şerʿ-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü'l-kitâb Mahmud Beşe b. el-Kasım muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem

vefât eden karındâşımız Mehmed Beşe'nin abd-i memlûkü iken hasbeten lillahi te'âlâ mâlından âzâd eylediği Hasan Beşe mahmiyye-i Edirne'de vefât edip sâhib-i karz ve asabe-i nesebiyesi olmayıp mu'takının karındâşları olduğumuz için bi-hasebi's-şer' muhallefâtı bizlere intikâl ve münhasıra olmağla mezbûr Mehmed Beşe muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûr Hasan Beşe'den yüz elli guruş ahz u kabz eyleyip meblağ-ı mezbûrdan sekiz guruşunu odabaşına ve on guruşun kapıkethüdâsı Mehmed Ağa'ya verip yüz otuz iki guruşun bi't-tamâm ve'l-kemâl getirip bize teslim eyleyip odabaşına ve kapıkethüdâsına verdiği on sekiz guruş dahi makbulümüz olup mezbûr Mahmud Beşe'nin yüz elli guruşdan zimmetin ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr elli guruş husûsu için mezbûr Mahmud Beşe'den dav'â ve talebemiz kalmadı" dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmlarını mezbûr Mahmud Beşe dahi tasdik ve kabûl edip mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîr[en] fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc İsmail b. Abdüssamed, Ebubekir Beşe karındâşı, Veli Beşe b. el-Hâc Abdüllatif, Seyyid Osman Çelebi b. Derviş, Ebubekir b. Rıdvan, Hasan Beşe b. Ahmed, Ömer Beşe b. Abdullah, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.109/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Hasan Beşe b. Habil'in Til köyündeki bir dam soğanını satın alan Mehmed b. Mustafa'nın soğanın ücretini Hasan Beşe'e ödemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden Hasan Beşe b. Habil nâm râcil meclis-i şer'e gelip Mehmed b. Mustafa mahzarında üzerine da'vâ eder ki, "târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem Til nâm karyede bir dâm soğan mezbûr Mehmed müşâhede ve mu'âyene edip bilâ-vezn yirmi iki guruşa mezbûra bey' edip ol dahi iştirâ ve kabûl eyleyip meblağ-ı mezbûr yirmi iki guruşu vermede ta'allül eder, suâl olunup alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında "yirmi iki guruşu muhayyer olup gördüğümde kabûl etmiştir" deyü kabûlün inkâr eyledikde müdde'î-i mezbûr Hasan Beşe'den beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden el-Hâc Bali b. Hüseyin ve Seyyid Ömer b. Ahmed sâir kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'de hâzırân olup "fi'l-hakîka mezbûr Mehmed sâlifü'z-zikr bir dâm soğan görüp kabûl eyledikten sonra yirmi iki guruşa iştirâ eylediğine şâhidleriz ve

şehâdet dahi eyleriz" deyü edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri makbûle olup yirmi iki guruşun edâsına hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîr[en] fî evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ömer Ağa [b.] Ebubekir Köse, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, el-Hâc Murad b. Abdullah, Ebubekir Efendi [b.] Seyyid İbrahim, Monlâ İlyas b. Monlâ Ahmed ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.109/b.2] Hankah mahallesi ahalisinden Yazıcı Molla Mehmed b. Ali'nin Deli İbrahim'deki alacağına karşılık kefil olan Mehmed b. Molla Yusuf'la aralarında sulh sağlandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hankah mahallesi sükkânından Yazıcı Monlâ Mehmed b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda medîne-i mezbûr sâkinlerinden Mehmed b. Monlâ Yusuf muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan evvel Deli İbrahim nâm kimesne zimmetinde otuz guruş alacak hakkım olmağla mezbûr Mehmed kefil bi'l-mâl olduğu ecilden bi-hasebiş-şer' kefil bi'l-mâl olandan ahz olunmak meşrû' olmağla sâlifü'z-zikr otuz guruşu mezbûr Mehmed dahi takrîr-i kelâm edip ben dahi mezbûr Yazıcı Monlâ Mehmed'e Adana'da emâneten teslim eylediğim iki yüz semîn ve beş guruş ve bir bohça ve bir çakşır ve bir perdeyi sâbıkan zevcem olan Asiye'ye teslim eylediği makbûlüm olup bundan mâ'adâ mâbeynimizde ma'lûm yirmi guruşa hesâbımızda alâka ve mutâlebem kalmadı, birbirimizin zimmetin ibrâ ve iskât eyledik, ba'de'l-yevm tarafından husûs-ı mezbûr için asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde tarafeynin cevâbları zabt olunup sıhhat-i ibrâya hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîr[en] fî'l-yevmi's-sâdis min şehri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Bali, Osman Beşe Çelebi, Mahmud Beşe b. Ebulkasım, Ali Beşe b. Mehmed Beşe

[s.109/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Asiye bt. Hüseyin ve Hatice bt. Hüseyin'in babalarından kalan ev hisselerini Süleyman Çelebi b. Veli Bey'e sattıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinelerinden fahrü'l-muhadderât Asiye ve Hadice ibnetey Hüseyin nâm hâtûnlar babaları müteveffâ Hüseyin'den müntakıl mahalle-i mezbûrda vâki' ev hisselerini işbu sâhibü'l-kitâb Süleyman Çelebi b. Veli Bey bey' u teslîm ve semenini ahz u kabz eyleyip kendilerine edâ ve def' eylemeğe taraflarından fahrü'l-akrân Veli Bey b. Abdi Ağa'yı vekîl nasb eylediklerine kâmet-i sîmâlarını ma'rîfet-i şer' ile ârifân olan Seyyid Abdurrahman b. Bedreddin ve Hasan Çelebi b. Abdünnebi nâm kimesne şehâdet edip mûmâileyh Veli Bey dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve lâzimesin ta'ahhüd edip mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Mehmed, Hüseyin Çelebi Minderzâde, Bayram Beşe, Cafer Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.109/b.4] Pağnik köyü ahalisinden el-Hâc Halil'in vefat eden babasından kalan tarlasını Seyyid Mahmud Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Pağnik nâm karye sâkinlerinden el-Hâc Halil nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda medîne-i mezbûr mahallâtından Ağa Cami-i şerîfi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mehmed b. Ahmed nâm kimesnenin sulbiye sagîr oğlu Ahmed Bey dahi mansûbu olan Mevlüd b. Ömer mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem karye-i mezbûrda vâki' babam müteveffâdan müntakıl Ahlâkçukuru demekle ma'rûf bir kıt'a tarla ki iki tarafı Monlâ Ahmed tarlasına ve bir tarafı müteveffâ Mahmud Çelebi tarlasına ve bir tarafı Tanik oğlu Hazar ki bazen tarîk ile mahdûd ü mümtâz olup kurbunda mevcûd olan sudan dört havuz suyundan bir havuz suyu müteveffâ Seyyid Mahmud Çelebi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr on esedî guraşa hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rîfetiyle tefvîz [ve] bey' etdikden sonra meblağ-ı mezbûr on guraşu bi't-tamâm müteveffâ Mahmud Çelebi yedinden alıp kabûl ve kabz eyleyip sâlifü'z-zikr tarlada alâka ve mutâlebem kalmamışdır" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mevlüd dahi vesâyeti hasebiyle tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i tefevvüzüne hüküm birle işbu hurûf gibbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîr[en] fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: [110] Sofu Ali, Ebubekir b. Osman, Hacı b. Mehmed, İshak Çelebi el-müezzîn, Monlâ Ahmed imâm-ı karye-i mesfûr, Bayram Beşe el-muhzır

[s.110/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden zimmi Zekerik v. Kandil'in babasından kalan evini Ali Çelebi b. İsmail'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinlerinden Zekerik v. Kandil nâm zimmi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Ali Çelebi b. İsmail muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrda vâki' babamdan müntakıl olan iki tarafı tarîk ve iki tarafı Korkil zimmi mülküne bu hudûd ile mahdûd mülk-i mûris menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Ali Çelebi'ye on üç guruşa târîh-i kitâbdan altı ay mukaddem bey' etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr on üç guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Ali Çelebi yedinden kabûl ve kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzirimde alâka ve mutâlebem kalmadı, mezbûr Ali Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Ali Çelebi'den tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey'ine hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Mehmed Yazıcı, Abdi Çelebi b. (), Cafer Beşe, Bayram Beşe ve gayruhum

[s.110/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Güllü bt. Hasan'ın, İbrahim Beşe b. Mevlüd'ün zevcesine emanet olarak verdiği zili evlerine gidip almak istediği bir sırada İbrahim Beşe'nin kendisini dövüp yaraladığından hakkında davacı olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Güllü bt. Hasan nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde İbrahim Beşe b. Mevlüd nâm râcıl mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâb günü mezbûr İbrahim Beşe'nin evinde zevcesi yanına varıp bundan akdem mezbûrenin yanında bir zil emânet eylemiş idim, taleb eylediğimde vermeyip münâza'a ederken mezbûr İbrahim Beşe gelip bilâ-sebebin beni sırık ve hançer kabzasıyla darb ve kara bere edip ve sol elimin başparmağın mecrûh ve îzârımı dahi şak eylemiştir, suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında "fi'l-hakîka

mezbûre hâtûn bir zil talebiyle evime gelip berâber bakmağı murâd eyledikde vermeyip aslâ ve kat'â darb u let etmemişim" deyü inkâr ile mukâbele eyledikde mezbûre hâtûndan sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ricâlden Cuma b. Ali meclis-i şer'e li-ecli's-şehâde hâzır olup istişhâd oldukda "fi'l-vâki' târîh-i kitâb günü mezbûr İbrahim Beşe'nin kapısı önünden mürûr ederken mezbûrun evi içinde bir gavga zuhûr edip ba'dehû içinden mezbûre Güllü kaçarak îzârı paralanmış, İbrahim Beşe ensesinden bir sırık ile darb u let ederek taşra çıkıp mezbûre hâtûn feryâd ederek firâr eyledi" deyü edâ-i şehâdet edip ba'dehû nisâlardan Halime bt. Osman ve Âişe bt. Ali nâm hâtûnlar dahi li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka târîh-i kitâb günü bizler dahi mezbûr İbrahim Beşe'nin kapısı önünden geçerken evi içinde bir gavga peydâ olup bizler dahi içeri girip mezbûr İbrahim Beşe mezbûre hâtûnu sırık ile darb u let edip îzârın şak etdiğini müşâhede ve mu'âyene eyledik, bu husûsa bu minvâl üzere şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet eylediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûd'l-hâl: Ali Beşe b. Mehmed, Ebubekir Efendi el-mu'îd, Monlâ Ömer Cabikzâde?, Süleyman Çelebi b. Hacı Mehmed, Ali Çelebi b. Yakub, Maksud Çelebi Vanî ve gayruhum

[s.110/b.3] Mıgı köyü ahalisinden Mehmed b. Timur ve kardeşleri Ali, Ahmed ve Hüseyin'in anneleri Şerife Fâtıma Hatun tarafından seyyid oldukları

Medîne-i Harput muzâfâtından Mıgı nâm karye sâkinlerinden Mehmed b. Timur nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda medîne-i mezbûr muzâfâtından Sun nâm karye sâkinlerinden Seyyid Hızır mahzarında takrîr-i kelâm ve bast anî'l-merâm edip "mezbûr Seyyid Hızır ile vâlidem Perihan li-ebin ve ümmin karındâşlar olup babaları ismi Süvar ve vâlideleri ismi Şerife Fâtıma ve Fâtıma'nın babası ismi Seyyid İbrahim olup mezbûr Seyyid İbrahim dahi sahîhu'n-neseb sâdât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâm-ı ırk-ı tâhireden olmağla ben ve karındâşlarım Ali ve Ahmed ve Hüseyin, Şerife evlâdları olduğumuz ecilden "(...)allahu'd-dâhile ve'l-hârice" mazmûnuna binâen alâmet getirmek murâd ediniz, mezbûr Seyyid Hızır'dan istifsâr olup takrîr-i tahrîr olunmak

matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Seyyid Hızır, mezbûr Perihan li-ebeveyn hemşiresi olup mezbûr Mehmed ve Ali ve Ahmed ve Hüseyin mezbûrenin evlâdı oldukların inkâr ile mukâbele eyledikde müdde'î-i mezbûr Mehmed'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimîn ve sâdât-ı kirâmdan olup Sun nâm karye sâkinlerinden Seyyid Ali b. Seyyid Bulak ve Monlâ Mustafa b. Monlâ Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olduklarında "fi'l-hakîka mezbûr Mehmed ve karındâşları mezbûr[e] Perihan'ın sulb-i sahîh evlâdlarıdır ve mezbûre Perihan mesfûr Seyyid Hızır ile ebeveyn karındâşlardır ki, babaları ismi Süvar ve vâlideleri ismi Şerife Fâtımadır; Şerife Fâtıma, Seyyid İbrahim'in sulbiye-i sahîha kızıdır ve Seyyid İbrahim sahîhu'n-neseb sâdât-ı kirâm-ı zevî'l-ihirâm evlâdındandır, bizler bu husûsa bu minvâl üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyleyip ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup ala mâ hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Ali b. Monlâ Süleyman, Hacı Bayram Bey b. Mustafa Bey, Mahmud Çelebi tâbi'-i Allahverdi Ağa, Ali Çelebi b. İsmail tâbi'-i Osman Çavuş, Kassâb İbrahim b. İsmail ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.111/b.1] Alaca Mescit mahallesi ahalisinden vefat eden Ali Çelebi b. Zülfikar'ın verasetinin oğlu Mevlüd, kızı Safiye, babası Zülfikar ve zevcesi Asiye bt. Abdünnebi arasında taksim edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Alaca Mescid-i şerifi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Çelebi b. Zülfikar nâm müteveffânın verâseti oğlu Mevlüd ve kızı Safiye ve babası mezbûr Zülfikar ve zevce-i metrûkesi Asiye bt. Abdünnebi'ye münhasır olduğu şer'an sâbit ü zâhir olup kable'l-kısme mezbûr Mevlüd dahi vefât edip ceddî mezbûr Zülfikar ve hemşiresi mezbûre Safiye ve vâlidesi mezbûre Asiye'ye münhasır oldukdan sonra mezbûr Asiye tarafından el-Hâc Ebubekir b. Mustafa b. Yusuf nâm kimesneler li-ecli's-şehâde vekîl olup vekâleti sâbite olan karındâşı Süleyman Çelebi b. Abdünnebi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin babası mezbûr Zülfikar mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkile-i mezbûrem zevci mezbûr Ali'den ve oğlu müteveffâ Mevlüd'den irs-i şer' ile intikâl eden emlâk ü erzâk ve ism-i mâl ıtlâk olunan eşyâsından hissesine isâbet eden hissesi

mukābelesinde yirmi guruş ile bir kırmızı atlas kaftan mezbûr Zülfikar'ın zimmetin ibrâ-yı âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr irs husûsunda da'vâ ve talebesi kalmadı" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Zülfikar dahi tasdîk ve kabûl edip alâ mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Efendi el-imâm, Seyyid Ebubekir Beşe b. Mustafa, **Sağa?** Hasan, Osman Beşe b. Mansur, Kırık Ali ekmekçi, Mehmed Beşe b. Sürahi Bey ve gayruhum

[s.111/b.2] Ahi Musa mahallesi ahalisinden Halil b. Hasan'ın babasından intikal eden Şeşnaz nahiyesindeki bağın ücretini Süleyman b. Abdullah'tan talep etmesi üzerine söz konusu bağın Süleyman'a ait olup ücretini Halil'in babası Hüseyin'e hayatındaki iken ödediğinin mahkemede şahitlerce tespit edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Ahi Musa mahallesi sükkânından Halil b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda Süleyman b. Abdullah mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan on sene mukaddem babam mezbûr Hüseyin'den müntakıl **Şeşnaz?** nâhiyesinde vâki' bir tarafı Abdi ve bir tarafı Pazarbaşıoğlu bâğına ve bir tarafı Pağniklioğlu Mustafa ve bir tarafı Çorbacızâde bâğlarına bu hudûd ile mahdûd olan bâğımı elli guruş ile bir taşlık kumaş mezbûr Süleyman'a bey' edip meblağ-ı mezbûr zimmetinde kalmışdır, suâl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Süleyman cevâbında "fi'l-vâki' târîh-i mezbûrda babası kemâl-i sıhhatinde seksen akçe bir guruş olmak üzere kırk hurde guruşa sâlifü'z-zikr bâğı bana bey' edip meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm ahz u kabz eylemişdir" deyü cevâbın dahi vermeğın müdde'î-i mezbûr Halil inkâr ile mukābele eyledikde mezbûr Süleyman'[dan] sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Ebubekir Efendi b. Ali Baba ve Osman b. Ömer li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka târîh-i mezbûrda zikri mürûr eden bâğı mezbûr Halil'in babası Hüseyin hâl-i hayâtında seksen akçe bir guruş olmak üzere kırk hurde guruşa bey' edip meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Süleyman yedinden alıp kabûl ve kabz ve zimmetin ibrâ eylemişdir" deyü şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduğı alâ mâ-hüve'l-vâki'

bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulemâ Abdüllatif el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Kaya Çelebi kassâb, Osman Bey Küçükköse, Ahmed Beşe çavuş ve gayruhum

[s.111/b.3] Karasofu mahallesi ayânından Süleyman Bey b. Ebubekir'in Alişam köyünde Molla Osman'dan satın aldığı Doğanoglu Çiftliği'ndeki tarlasına Şemsi köyü halkından Ali b. Ömer'in müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi a'yânından fahrü'l-akrân Süleyman Bey b. Ebubekir meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Şemsi nâm karye sâkinlerinden Ali b. Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "Alişam nâm karyede vâki' Monlâ Osman'dan iştirâ eylediğim Doğanoglu Çiftliği demekle ma'rûf çiftlikden bir kıt'a tarlamı mezbûr Ali Efendi tasarruf eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve kasr-ı yed eylemesin taleb ederim" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında "münâza'un fih olan tarlayı babam on sene tasarruf etdikden sonra vefât edip ben dahi üç senedir tasarruf ederim ve yedimde hüccet-i şer'iyem dahi vardır" deyü ibrâz edip kırâat olundukda bin yetmiş beş târîhiyle müverrah târîhde mezbûr Ömer b. Mehmed mezbûr Ali'nin babası Ömer'e Karahasan Çiftliği demekle ma'rûf bir rub' çiftliğin hakk-ı tasarrufun tefvîz eylediği mastûr olup hücceti da'vâsına muvâfık olmadığından mâ'adâ mezbûr Ömer b. Mehmed dahi hâzır bi'l-meclis olup istifsâr olmağile "ben Karahasan Çiftliği'n tefvîz eylemişim, Doğanoglu Çiftliği'nde müdâhale yokdur" deyü haber verdikden sonra mezbûr Ali münâza'un fih olan tarla Doğanoglu Çiftliği tarlasından olduğun inkâr ile mukâbele eyledikde müdde'î-i mezbûr Süleyman Bey'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Monlâ Mustafa b. Sofu Peri ve Mehmed b. Halil nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fî'l-hakîka mezbûr Ali Bey hâlâ tasarrufunda olan bir kıt'a ma'lûmetü'l-hudûd tarlayı mûmâileyh Süleyman Bey, Monlâ Osman'dan iştirâ eylemiştir ki Doğanoglu Çiftliği demekle ma'rûf çiftlikden mezbûr Ali Bey'in alâka ve müdâhalesi [112] olduğu ma'lûmumuz değildir" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup alâ mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ömer Ağa Büyükköse, Ahmed Çelebi b. Handan, Cafer Beşe, Bayram Beşe, Abdi Çelebi ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.112/b.1] Hüseyin köyü ahalisinden Ali Beşe b. Hasan'ın vefat eden babası Hasan ve validesi Döne'den kalan terekeden bir bölüm eşyayı Ağa Camii mahallesinde oturan kız kardeşi Kâfiye Hatun'a hibe eylediğinden herhangi bir hak iddia edemeyeceği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hüseyin nâm karye sâkinlerinden Ali Beşe b. Hasan nâm râcil meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ağa Cami-i şerîfi mahallesinde sâkine hemşiresi Kâfiye bt. Hasan nâm hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekâleti sâbite olan zevci Seyyid Ebubekir Çelebi b. Ömer mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan evvel babam Hasan ve vâlidem Döne nâm hâtûn vefât edip muhallefâtı bana ve mezbûr[e] hemşirem Kâfiye'ye münhasır olduğu şer'an sâbit ü zâhir olup lâkin ben gâib iken muhallefât-ı müteveffâ-yı mezbûretânı kalîl ü kesîr kassâm defter edip müzmâ ve mahtûm defter ile mezbûr Kâfiye'ye teslîm eyleyip el-hâletü hâzihî defter-i merkûmda tahrîr olan emlâk ü erzâkı mevcûd bulup alâ mâ farazallahu te'âlâ li'z-zekeri misli hazzî'l-ünseyeyn mâbeynimizde taksîm eyleyip velâkin bir alaca gömlek ve bir münakkaş gömlek ve bir köhne futa ve altı münakkaş makrame ve altı uçkur ve bir takye ve bir havlu makrame mâbeynimizde taksîm olmayıp bâkî kalmışdır, suâl olunup taksîm olunmasın taleb ederim" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Seyyid Ebubekir cevâbında "münâza'un fih olan esbâbı mezbûr Ali Beşe müvekkile-i mezbûrem Kâfiye'ye hibe ve temlîk ve teslîm eyleyip ol dahi ittihâb [ve] kabûl ve kabz eyleyip kat'-ı alâka eylemiştir" dedikde müdde'î-i mezbûr Ali Beşe inkâr ile mukâbele eyledikde mezbûr Seyyid Ebubekir'den takrîrine muvâfık beyyine taleb olmağile udûl-i müslimînden Mehmed Çelebi b. el-Hâc Osman ve Mustafa Beşe b. Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka kassâm defteriyle tahrîr olunan eşyâları cüz'î ve küllî mâbeynlerinde alâ mâ farazallahu te'âlâ taksîm eyleyip münâza'un fih olan bir alaca gömlek ve bir münakkaş gömlek ve bir köhne fûta ve altı münakkaş makrame ve altı uçkur ve bir takye ve bir havlu makrame mezbûr Ali Beşe mezbûr Kâfiye'ye temlîk ve teslîm edip ol dahi ittihâb [ve] kabûl ve kabz eyledi" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyleyip şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî' olundukdan sonra mezbûr Ali Beşe bî-vech münâza'adan men' birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Allahverdi, Mustafa b. İbrahim, Ebubekir b. Halil, Mustafa Beşe, Bayram Beşe, Fazlullah Çelebi ve gayruhum

[s.112/b.2] Tur Ali mezraası ahalisinden Hasan b. Musa'nın zeminler, evler ve bağındaki 1/4 hissesini Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi'ye sattığı / İş ve hayvan gücü Hasan b. Musa'dan ve toprak ve tohum Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi'den olmak üzere aralarında ziraat için anlaştıkları

Medîne-i Harput muzâfâtından Tur Ali mezraası sâkinlerinden Hasan b. Musa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi mahzarında takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrda vâki' taht-ı tasarrufumda olup ma'lûmetü'l-hudûd sulu ve susuz zemînlerin sâhib-i arz ma'rifetiyle hakk-ı tasarrufun ve Kürd'den iştirâ eylediğim karye-i mezbûrda vâki' menzilleri Kasımoğlu ile müşterek olduğum tevek bâğında rub' hissemi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey' bi'l-vefâ ile mûmâileyh Mehmed Çelebi'ye kâmilü'l-vezn doksan esedî guruşa bey' u tefvîz eyleyip semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan esedî guruşu bi't-tamâm mûmâileyh Mehmed Çelebi yedinden ahz u kabz eyledikten sonra kendüye râyi'a dahi oldum ki, "arz ile bezir kendüden amel ile bakar benden olup her ne zirâ'at ü hirâset edersem zemîn-i mezbûrun yağlarını akçe-i maktû'un kendi edâ edip mahsûlün kabz [ve] ihrâc etdikden sonra bâkî kalanı alâ tarîkı'l-münâsafe mâbeynimizde taksîm eyleyelim" deyü ikrâr eyledikten sonra mezbûr Hüseyin'in karındâşı Hacı Mehmed meclis-i şer'e hâzır olup "karındâşım Hüseyin'in mâlında ve mülkünde ve zimmetinde alâka ve mutâlebem yokdur" dedikden sonra mukırr-ı mezbûr Hüseyin'in ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mehmed Çelebi dahi tasdîk ve kabûl edip alâ mâ-hüve'l-vâki' gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîre[en] fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Bey b. Ali Çavuş, Abdüllatif Beşe tâbi'-i mezbûr, Monlâ Süleyman Ütücüzâde, Mehmed Çelebi b. Monlâ Zekeriya, Seyyid Monlâ Ömer el-imâm, Hasan Çelebi b. Süleyman dizdâr

[s.112/b.3] Hankah mahallesi ahalisinden Safiye bt. Abdülkerim'in Zahiriye mahallesinde vefat eden el-Hâc Ömer'den intikal eden evi Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Hankah mahallesinde sâkine Safiye bt. Abdülkerim nâm hâtûn tarafından vekîl olup kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer' ile ârifân olan Monlâ Süleyman b. Seyyid Hüseyin ve Hüseyin b. Hacı Mehmed şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan karındâşı Abdülkadir ve yine medîne-i mezbûr mahallâtından () mahallesinde sâkine Esmâ bt. Mustafa nâm hâtûn tarafından vekîl olup ma'rifet-i şer'le ârifân olan Seyyid Halil b. İbrahim ve Osman b. Peri şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâlet olan karındâşı Mehmed mezbûre Esmâ tarafından vekâleten ve kendi asâleten her biri vekâleten ve asâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "Zahiriye mahallesinde vâki' el-Hâc Ömer nâm müteveffâdan müntakîl mülk-i mûris evler ki, bir tarafı Mahmud Bey mülküne ve bir tarafı bâyi'-i mezbûr Mehmed mülküne ve tarafeyni tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan menzili tarafeynden îcâb ve kabûlü havî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Seyyid Osman Çelebi'ye kâmilü'l-vezn iki yüz esedî guraşa bey' ve teslîm etdikden sonra meblağ-ı mezbûr iki yüz esedî guraşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Seyyid Osman Çelebi yedinden ahz u kabz edip vekâleten ve asâleten her biri hissemize isâbet eden meblağı mâbeynimizde taksîm ü tevzî' eyledik, ba'de'l-yevm zikri mürûr eden menzil-i mezbûr Seyyid Osman Çelebi'nin [113] mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsun" dediklerinde mukîrrûn-ı mezbûrûnun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ve asâleten ikrâr-ı sahîhalarını el-mukarru lehu'l-mezbûr Seyyid Osman Çelebi dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-hatîb, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Seyyid Mustafa b. Monlâ Süleyman, Seyyid İslâm b. Ömer, Ebubekir Çelebi el-müezzin Gökçeşâde, Musa b. Mahmud, Seyyid Ahmed Çelebi b. Seyyid Yusuf, Seyyid Ahmed Çelebi b. Hacı Osman, Cafer Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.113/b.1] Hersenk köyü ahalisinden ölen zimmi Korkil v. Torik'nin çocukları Hazer, Avenes, Erkik ve Mardik'e haklarını korumak üzere İbrahim Efendi'nin vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hersenk nâm karyede sâkin iken bundan evvel mürd olan Korkil v. Torik nâm zimmînin oğulları ve kızları Hazer ve Avenes ve Erkik

ve Mardik nâm sagîrelere irs-i şer‘ ile intikâl eden emvâllerini zabta ve ahvâllerini hıfza bir vasî dahi lâzım ve mühim olmağla işbu râfî‘u'l-kitâb fahrü'l-ulemâ İbrahim Efendi müstakîm ve dîndâr olmağla taraf-ı şer‘-i mutahhardan sagîrûn-ı mezbûrînin emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz etmek için vasî nasb u ta‘yîn olunup mûmâileyh İbrahim Efendi dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta‘ahhüd ü iltizâm etdikden sonra bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olunup mûmâileyh İbrahim Efendi yedine i‘tâ olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. el-Hâc Ömer, Abdi Çelebi, Murtaza Ağa ve gayruhum

[s.113/b.2] Gürcübey mahallesi ahalisinden vefat eden Davidik'in verasetinin çocukları Melkon, Mehib ve Beyzade'e ait olduğu

İbtâl

«Medîne-i Harput mahallâtından Gürcübey mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan Davidik'in verâseti veledi Melkon ve kızları Mehib ve Beyzade'ye münhasır oldukdan sonra mezbûr Mehib zimmiye dahi mürd olup veledleri Tomcan ve Kazer ve kızları Melki ve Kadertik zimmiyelere münhasır oldukdan sonra mezbûr Melkon zimmî dahi mürd olup kızları Kilbey ve Ağabey ve hemşiresi mezbûr Beyzade'ye münhasır oldukdan sonra mezbûrân Tomcan ve Kazer meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûretân Kilbey ve Ağabey taraflarından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîli Mahmud Beşe b. Mehmed mahzarında her biri da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "mürd olan Davidik nâm zimmîden müntakil Gürcübey mahallesinde vâki‘ evlerden ve Markir nâhiyesinde vâki‘ bağlarından vesâir tecemmülât-ı hâne ve esâs-ı beytinden her ne var ise mürd-i mezbûre vâlidemiz Mehib'e hakkına intikâl edip mezbûre vâlidemiz Mehib dahi mürd olup...»

[s.113/b.3] Gürcübey mahallesi ahalisinden vefat eden Davidik ve zevcesi Merditik'in verasetinin çocukları Melkon, Mehib ve Beyzade'e ait olduğu / Mehib ve Melkon'un ölümünden sonra çocukları arasında terekenin taksimi hususunda mahkemede görülen davada Mehib'e babası Davidik ve anası Merditik'ten intikal eden evler, bağ ve eşyalardaki hissesine karşılık ölmeden önce kardeşi Melkon'un Markir nahiyesindeki bağı kendisine verdiğinin tespit edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Gürcübey mahallesinde sâkin iken bundan akdem mürd olan Davidik ve zevcesi Merditik'in verâseti Melkon'a ve kızları Mehib ve Beyzade'ye münhasır olduğu zâhir oldukdan sonra mezbûre Mehib zimmiye dahi mürd olup veledleri Tomcan ve Kazer ve kızları Melki ve Kadertik'e münhasır oldukdan sonra mezbûr Melkon zimmî dahi mürd olup kızları Kilbey ve Ağabey ve hemşiresi mezbûr Beyzade'ye münhasır oldukdan sonra mezbûrân Tomcan ve Kazer meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûretân Kilbey ve Ağabey taraflarından bi-mâ hüve nehci's-sübût vekîlleri olan Mehmed Beşe b. Mehmed mahzarında her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mürd olan Davidik'in zevcesi zimmîlerden müntakîl Gürcübey mahallesinde vâkî' olan evlerden ve Markir nâhiyesinde olan bâğlardan vesâir tecemmülât-ı hâne ve esâs-ı beytten ve ism-i mâl ıtlâk olunan emlâk ü erzâkdan cüz'î [ve] küllî her ne var ise vâlidemiz Mehib'e hakkına intikâl edip vâlidemiz Mehib hissesin ifrâz etmeyip mürd oldukda bizlere intikâl etmekle hâliyen sâlifü'z-zikr evleri ve bâğı vesâir emvâl ü erzâkı mezbûretân Kilbey ve Ağabey fuzûlî zabt ve tasarruf ederler, suâl olunup vâlidemiz Mehib'e isâbet eden hissesin mezbûr Melkon'un kızları[ndan] alıverilmek matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl müvekkil-i mezbûr Mahmud Beşe cevâbında "fi'l-vâkî' mürd-i mezbûr Davidik'in ve mezbûre Merditik'in Mehib zimmiye kızı olan lâkin babası muhallefâtından hissesi mukâbelesinde hayâtta iken târîh-i kitâbdan otuz seneden mütecâviz yine Markir nâhiyesinde inde'l-ahâlî ve'l-cîrân bir kıt'a bâğı karındâşı Melkon zimmîden alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc alıp kabûl ve kabz eyleyip birbirinin zimmetin ibrâ-yı âmm-ı kâtî'u'n-nizâ' ile ibrâ eyleyip irse müte'allik da'vâ ve talebden fasl olmuşlardır" deyü cevâb vermekle müdde'iyân-ı mezbûrân Tomcan ve Kazer vâlideleri Mehib'in kat'-ı alâka ve ıslâh ve fasl oldukların inkâr ile mukâbele eylediklerinde müvekkil-i mezbûr Mahmud Beşe'den takrîrine mutâbık beyyine talep olundukda zimmîden Ulubey v. Arakil ve zimmiyetândan Can Beşe, Erenimya ve Meyrem bt. İsrailik nâm zimmî ve zimmiyeler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan otuz seneden mütecâviz mezbûre Mehib hayâtta iken karındâşı Melkon'dan Markir nâhiyesinde vâkî' bir tarafı mezbûr Melkon cânibinde yerleri büyük kaya ve bir tarafı Osman Bey bâğı ve bir tarafı Ulubey bâğı demekle ma'rûf ve bâğ bu hudûd ile mahdûd olan bâğı alıp kabûl ve kabz edip babası Davidik ve anası () zimmîlerden intikâl eden evlerden ve bâğdan ve tecemmülât-ı hâne ve ism-i mâl ve emlâk ıtlâk olunan eşyâları hissesi mukâbelesinde

bâğ-ı mezbûru alıp karındâşı Melkon'un zimmetin ibrâ ve ıskât eyleyip kat'-ı alâka eylemiştir" deyü her biri edâ-i şehâdet eyleyip zimmînin kendi şehâdeti makbûle olmağla şehâdetleri makbûle olup mezbûrân Tomcan ve Kazer zimmîlere mücerred münâza'adan men' birle işbu hurûf bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîr[en] fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: [114] İbrahim Efendi dersi'âm, Fazlı Çelebi, Abdi Çelebi, Bayram Beşe, Cafer Beşe ve gayruhum

[s.114/b.1] Harput kalesi ahalisinden vefat eden el-Hâc Ali b. Sarı Hüseyin ve kardeşi Hasan'dan intikal eden mal, eşya ve hisselerin Beyhan, Hadice ve Asiye ve el-Hâc Ali arasında sulh sağlanıp taksim edildiği

Medîne-i Harput kal'ası sâkinelerinden Beyhan bt. Sarı Hüseyin nâm hâtûn tarafından ikrâr-ı âti'l-beyâna kâmet-i sîmâsını ârifân olan Monlâ Süleyman b. Ebulkasım ve Süleyman b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile vekîl olup vekâleti sâbite olan Şeyh Ahmed Çelebi b. Piyale Ağa ve mezbûre hâtûnun hemşiresi Hadice bt. Sarı Hüseyin nâm hâtûn tarafından yine ma'rifet-i şer' ile ârifân olan Mahmud Çelebi b. Yusuf ve Hacı Mahmud b. Mustafa şehâdetleri ile ikrâra vekîl olup sâbitül-vekâle olan oğlu mezbûr Süleyman ve diğer hemşiresi Asiye bt. Sarı Hüseyin nâm hâtûn tarafından ârifân olan Ahmed Çelebi b. Piyade Ağa ve Süleyman Ağa b. Hasan şehâdetleri ile ikrâra vekîl olup vekâleti sâbite olan oğlu mezbûr Mahmud Çelebi ve Ahmed Çelebi ve Süleyman Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda müvekkiletûn-ı mezbûrelerin karındâşı olan işbu sâhibül-kitâb el-Hâc Ali b. Sarı Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilelerimize babaları müteveffâ Sarı Hüseyin ve karındâşları müteveffâ Hasan nâm müteveffâdan irs-i şer' ile intikâl eden kal'a-i mezbûrda vâki' menzil ve **Şiregan?** nâhiyesinde vâki' bâğlar ve tecemmülât-ı hâne ve ism-i mâl ve ism-i emlâk ıtlâk olunan emlâk ü erzâk vesâir nakdiyeden cüz'î ve küllî her ne var ise hisseleri mukâbelesinde alâ sebîli's-sulh ve't-tehârüc mezbûr Ali yedinden her biri kâmilül-vezn elli esedî gurusu ahz u kabz eyleyip babaları mezbûr Hüseyin ve karındâşları Hasan'a intikâl eden hisselerinden hüsn-i rızâlarıyla ferâğat edip mezbûr Hacı Ali'nin zimmetin ibrâ-i âm ve kâtî'u'n-nizâ ile ibrâ ve ıskât eyleyip irse müte'allik da'vâ ve talebeleri kalmadı, şöyle ki ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûr için mezbûrelerden asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû' ve

makbûle olunmaya dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun minvâl-i meşrûh üzere vekâleten vâki‘ olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mezbûr Hacı Ali dahi vicâhen tasdik ve kabûl edip sıhhat-i sulh ve ibrâya hüküm birle ibşu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîr[en] fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Fahrü'l-akrân Ömer Ağa dizdâr, Seyyid Mustafa b. Süleyman, Mehmed Beşe b. Çalık sarrâc, İbrahim Çavuş, Mehmed Bey b. el-Hâc İbrahim, Seyyid Halil b. İbrahim, Mahmud b. Mehmed kethüdâ-yı şehir, Monlâ Osman el-müezzin, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.114/b.2] Hefthisar köyü ahalisinden Ömer b. Maksud ve kardeşi Osman'ın amcaları Ali b. Ömer ile aralarındaki bağ davasında şahitlerin şهادetiyle Ali'nin mahkemece haklı olduğunun tespit edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hefthisar nâm karye sâkinlerinden Ömer b. Maksud nâm kimesne husûs-ı âti'z-zıkr[de] şer‘ ile görülmek için bilfi‘l vâlî-i vilâyet sâhib-i sa‘âdet vezîr-i rûşen-zamîr hazretlerine arzuhâl edip "Harput kadısı şer‘ ile göre" deyü arz üzerine buyurmağla mezbûr Ömer ve karındâşı Osman nâm kimesneler meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ammîleri Ali b. Ömer nâm kimesne mahzarında her biri da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem karye-i mezbûrda vâki‘ silk-i mülkümüzde münselik olan ma‘lûmü'l-hudûd mülk bâğını otuz iki guruşa bize bey‘-i sahîh ile bey‘ edip biz dahi kabûl etdikden sonra beş buçuk guruşun edâ ve teslîm edip yirmi altı buçuk guruşun zimmetimizde bâkî kalıp iki sene bâğ-ı mezbûru tasarruf eyledikden sonra yedimizden alıp fuzûlî zabt ve tasarruf eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve bâğ-ı mezbûr yine bize teslîm ve biz dahi bâkî kalan yirmi altı buçuk guruşu edâ eylemek matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında "fi'l-vâki‘ târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem münâza‘un fîh olan bâğımı mezbûrlara otuz iki guruşa bey‘ edip lâkin meblağ-ı mezbûrdan bir akçe ve bir habbe vermeyip iki sene bâğ-ı tasarruf eylediklerinden sonra meblağ-ı mezbûru talep eyledikde vermeğe iktidârları olmayıp yine bâğ-ı bana teslîm ve bey‘i fesh edip ben dahi fesh-i mezbûru kabûl ve otuz iki guruş talebinden fâriğ olup bir seneden [ziyâde] bâğ-ı mezbûru mülkiyet üzere tasarruf ederim" deyü mukâbele eyledikde mezbûrân Ömer ve karındâşı Osman fesh-i mezbûru inkâr eyleyip mezbûr Ömer'den sıdk-ı kelâmına mutâbık beyyine talep

olundukda udûl-i müslimînden Ali b. Ebubekir Ağa ve Hacı Mustafa b. () ve Ebubekir Beşe b. Yusuf nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem bizim huzûrumuzda mezbûr Ali mezbûrân Ömer [ve] Osman'dan münâza'un fih olan bâğının otuz gurusun taleb eyledikde "bizim edâya iktidârımız yokdur, yine bâğını zabt eyle, bey'i fesh edelim" dediklerinde mezbûr Ali dahi feshi kabûl eyleyip kat'-ı alâka ve birbirlerinin zimmetin ibrâ eylemiştir" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eyleyip şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûrân Ömer [ve] Osman i'âde-i kelâm edip "beş buçuk gurusun edâ eyle" deyü taleb eylediklerinde mezbûr Ali Beşe inkâr edip "almamışım" dedikde mezbûrdan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda kemâl-i mertebe ityân-ı beyyineden âciz olup mezbûr Ali'ye yemîn tevcîh etmekle hulf billâhi'l-aliyyi'l-azîm edip mezbûrân Ömer ve Osman bî-vech münâza'adan men' birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Veli Çelebi b. Emir, İsmail b. Mevlüd, Hamza b. Osman, İbrahim b. Halil, Osman b. Mustafa, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.115/b.1] Könk köyü ahalisinden zimmi Bedrük v. Haçük'ün, oğlu Ertik'le beraber Seyyid Mahmud Çelebi b. Ahmed Bey'e olan borçlarına karşılık Hugi köyünde kardeşi Erkik ile müşterek oldukları bağ, ev ve hayvanlarını rehine koydukları

Medîne-i Harput muzâfâtından Könk nâm karye sâkinlerinden Bedrük v. Haçük ve oğlu Ertik nâm zimmîler meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb fahrü'l-eşbâh Seyyid Mahmud Çelebi b. Ahmed Bey muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr u i'tirâf edip "mûmâileyh Mahmud Çelebi'ye karz-ı şer'îden kâmilü'l-vezn elli dokuz esedî gurus verecek deynimiz olup mukâbelesinde Hugi nâm karyede vâki' karındâşım Erkik zimmî ile müşterek olduğumuz üç kıt'a bâğlarımızı ve mülk evlerimizi ve bakar ve inek her ne var ise rehin vaz' eyleyip hâzır bi'l-meclis olan karındâşım mezbûr Erkik'i devr-i vekîl eylediği hîn-i talebde meblağ-ı mezbûra ta'allül eylesiz, rehin-i mezbûrları bey' edip meblağ-ı mezbûrları mûmâileyh edâ eyleye ve kendüye râyi'a dahi olduk ki, arz ve bezr mûmâileyhden olup her ne zirâ'at eylessek mahsûlü ihrâc oldukdan sonra mâbeynimizde münâsafa üzere taksîm eyleyelim ve

zimmetin mezbûre her ne tekâlîf vâki‘ olursa kendimiz edâ eyleyelim ve birbirimize kefil bi'l-mâl dahi olduk" dediklerinden sonra mezbûr Erkik zimmî dahi vekâleten mezbûr kabûl eyleyip mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan kelâmların mûmâileyh Seyyid Mahmud Çelebi dahi tasdîk edip alâ mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Mustafa b. Haydar, Monlâ Süleyman el-imâm, Monlâ Ahmed el-müezzin, Seyyid Abdurrahman [b.] Mustafa Halife, Seyyid Ahmed b. Mahmud Beşe, Ahmed Çelebi b. Hacı Mustafa, ehûhu Mehmed Çelebi, Ebubekir b. Mehmed, Ali b. Ömer sâkin-i şehir ve gayruhum

[s.115/b.2] Hamdi köyü ahalisinden zimmi Mahsud v. Şehroz'un bağlarını Ebulkasım b. İshak'a sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Hamdi nâm karye sâkinlerinden Mahsud v. Şehroz nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâliyen Ka‘be-i mükerrerem[e]’de olan Ebulkasım b. İshak tarafından tasdîke vekîli olan Seyyid Halil Çelebi mahzarında bi't-tav‘i's-sâf ikrâr u i‘tirâf edip "karye-i mezbûrda vâki‘ bir tarafı Nasuh Beşe bâğına ve bir tarafı Herokoğlu bâğına ve bir tarafı karye-i mezbûra giden tarîk ve bir tarafı cebel bu hudûd [ile] mahdûd olup silk-i mülkümde münselik üç kıt‘a tevek bâğı târîh-i kitâbdan yedi ay mukaddem mezbûr Ebulkasım tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i kat‘î ile yirmi dokuz esedî guruşa bey‘ etdikden sonra semen-i mezbûr yirmi dokuz esedî guruşu bi't-tamâm mezbûr Ebulkasım yedinden ahz u kabz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ-ı mezbûrda alâka ve müdâhale kalmadı, mezbûr Ebulkasım'ın mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keşfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mezbûr Seyyid Halil Çelebi dahi bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl etdikden sonra sıhhat-i bey‘e hüküm birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Efendi el-imâm, Ali Ağa b. Veli Ağa, Ahmed Çelebi b. Osman, Ömer Çelebi b. Hüseyincan, Monlâ Mustafa b. Haydar, Maksud Beşe Gürcü, Mahmud Çelebi, Hasan b. Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.115/b.3] Hoş köyü ahalisinden Râziye bt. Abdi Bey'in tarlalarını kardeşi Ömer Çelebi'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Hoş nâm karye sâkinelerinden Râziye bt. Abdi Bey nâm hâtûn tarafından ikrâr-ı âti'l-beyâna vekîl olup Süleyman Efendi b. Velican ve İmamkulu b. Allahkulu nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Mustafa Çelebi b. İbrahim meclis-i şer' de mezbûre Râziye'nin karındâşı Ömer mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkil-i [karye-i] mezbûrda vâki' evlerden iki tarafı Ömer mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm ve bir tarafı babam İbrahim mülküne bu hudûd [ile] mahdûd iki bâb evler ve yine karye-i mezbûrda vâki' bâğdan şarkî tarafından bâğ-ı mezbûr kapısından Esfel tarafı çatal zerdâliye murâbaha hissesi mikdârı ifrâz olunup alıp kabûl ve kabz eyleyip mezbûr karındâşı Ömer'in ibrâ ve ıskât eyledikten sonra hisse-i mezbûr bâğını karındâşı mezbûr Ömer yirmi gurus ki karye-i mezbûrede vâki' iki kıt'a tarla ki bir kıt'anın bir tarafı yine Köse Ebubekiroğlu ve üç tarafı mezbûr İbrahim bu hudûd ile mahdûd olan tarlalara bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' edip bâğ-ı mezbûru teslîm-i mebî' ve mezbûr-ı tarlayı ahz u kabz eyledi, ba'de'l-yevm bâğda vesâir eşyâda alâka ve mutâlebesi kalmadı, mezbûr Ömer'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleti ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Ömer Çelebi dahi tasdik ve kabûl edip alâ mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Bey Minder, Hasan Beşe tâbi'-i Mustafa Ağa, Seyyid Osman **Anık?**, Mustafa Çelebi [b.] İbrahim Ağa, İvaz b. Körpe Süleyman, ehûhu Ali, Mustafa b. Dilâver

[s.115/b.4] Huriye Hatun mahallesi ahalisinden vefat eden Börekçi İbrahim'in küçük oğlu Eyüb'e nafaka ve kisve tayini

Huriye Hatun mahallesinde sâkin iken bundan [akdem] vefât eden Börekçi İbrahim'in sulb-i sagîr oğlu Eyüb'e yevmî üç akçe nafaka ve kisve takdîr olunup üvey babası Yusuf'a harc [u] sarfa ve lâzım gelirse istidâneye ve sagîr-i mezbûru talep edenlere rücû'a izin birle mâ vaka'a kayd şüd.

Fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene 1082

[s.116/b.1] Ortak mahallesi ahalisinden Ali Çelebi b. İsmail'in Karasofu mahallesindeki odasını müştemilâtıyla zimmi Kirkor v. Bahadır'a sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ortak mahallesi sükkânından Ali Çelebi b. İsmail nâm kimesne meclis-i şer‘-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü's-sifr Kirkor v. Bahadır zimmî mahzarında bi't-tav‘i's-sâf ikrâr u i‘tirâf edip "Karasofu mahallesinde vâki‘ bundan evvel Kerik nâm zimmîden iştirâ eylediğim iki tarafı müşterî-i mezbûr ve iki tarafı tarîk-ı âm bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bir bâb tahtânî oda ve tahtında eyvânıyla ve tevâbi‘ ve levâhıkıyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bâtt-ı sahîh-i şer‘î ile mezbûr Kirkor zimmîye on guruş ile bir kılıca bey‘ ve teslîm etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr on guruş ve kılıcı mezbûr zimmîden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i mezbûr zimmînin mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ‘ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde takrîr-i mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan kelâmını tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey‘ ve şîrâya hüküm birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Derviş, Hacı Mehmed **Öriktaş?**, Seyyid Monlâ Ömer el-imâm, Ebubekir b. Hasan Panbuk, Ömer b. Ahmed çeribaşı, Osman Çelebi b. Hacı Mehmed, Ahmed Bey Ketenîzâde, Ali Beşe **Bedlikzâde?** ve gayruhum

[s.116/b.2] Karasofu mahallesi ahalisinden Hatice bt. Hüseyin'in zevci Şaban b. Mahmud'dan boşandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesinde sâkin olan Hadice bt. Hüseyin nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda zevci olan Şaban b. Mahmud nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr Şaban târîh-i kitâbdan iki ay mikdârı mukaddem eğer ben medîne-i mezbûrda sâkin olursam benden talâk-ı selâse ile red ol deyü hulf bi't-talâk eyleyip târîh-i mezbûrdan bu âna gelince kendi ihtiyârıyla sâkin olup yemîni münhal olmuştur, mâ vaka‘a suâl olunup takrîri tahrîr ve zevciyet mu‘âmelesinden mezbûr men‘ olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Şaban cevâbında "fi'l-hakîka târîh-i mezbûrda mahalle-i mezbûrda vâki‘ sâkin olduğum evde durursam benden talâk-ı selâse ile red ol deyü yemîn eyleyip bu âna dek dâr-ı mezbûra dâhil olmamışım" deyü dâr-ı mezbûra duhûlün inkâr ve talâk-ı selâseye hulf eylediğin ikrâr etdikden sonra mezbûre Hadice i‘âde-i kelâm edip "dâr-ı mezbûra vâki‘a kendisi dâhil ve iskân etmemiştir, lâkin beni ve metâ‘ımı dâr-ı mezbûrda ferâğat edip ihrâc eylemedi, bi-hasebi'ş-şer‘ dâr-ı mu‘ayyenede durmam deyü

yemîn eyleyen kimesneye metâ‘ ve ehlin çıkarmak lâzım ve mühim ise yemîni ile hânîs olmuşdur" dedikde tekrâr mezbûr Şaban istifsâr olundukda ehl [ü] ıyâl ve metâ‘ın ihrâc eylemeyip târîh-i mezbûrdan hîn-i tahrîre gelince ihtiyârı ile dâr-ı mezbûrdan ferâğat edip çıkarmadığın bi-tav‘ihî i‘tirâf etdikden sonra kütüb-i mu‘tebereye mürâca‘at olundukda "dârda sâkin olmayım" deyü talâka yemîn eden kimesneye ehlin ve metâ‘ın çıkarmak lâzım ve lâ-büd olup çıkarmayan yemîni ile hânîs olduğu mastûr bulunmağla mûcebiyle amel olunup mezbûr Şaban'a zevciyet mu‘âmelesinden men‘ ve tefrîk olmalarına hüküm birle işbu vesîka alâ mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi Şeyhzâde, Seyyid Mustafa Deli, Abdi Çelebi, Bayram Beşe, Cafer Beşe ve gayruhum

[s.116/b.3] Tadım köyü ahalisinden zimmi Murad oğlu Martik'in zemin ve evlerini Ali Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye sâkinlerinden Murad oğlu Martik nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî‘u'l-kitâb fahrü'l-akrân Ali Ağa tarafından tasdîke vekîli olan Abdüllatif mahzarında bi't-tav‘ ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrda vâki‘ taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz zemînlerinin hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma‘rifetiyle [ve] karye-i mezbûrda vâki‘ babamdan irs ile intikâl eden evleri tarafeynden îcâb ve kabûlü havî kâmilü'l-vezn kırk esedî guraşa bey‘ u tefvîz etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr kırk esedî guraşu bi't-tamâm mûmâileyh ağa yedinden ahz u kabz eyledim, ba‘de'l-yevm sâlifü'z-zikr zemînler ve ba[ba]mdan müntakıl evler mûmâileyh ağanın mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbû[ru]n minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrâ[r]ların el-mukarru lehu'l-mezbûr Abdüllatif Beşe dahi bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey‘ u tefvîzine hüküm birle işbu hurûf bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Ali b. Monlâ Süleyman, Ebubekir Çelebi Gençzâde, el-Hâc Mustafa Hefthisarî, Mehmed Bey b. Osman Çavuş ve gayruhum

[s.117/b.1] Sürsürü köyü ahalisinden Kazer v. Hokas, Markar v. Opek, Tomas v. Hoşık vb. zimmilerin tasarruflarındaki zeminleri borçlarına karşılık Hüseyin Bekir b. Hasan Ağa ve Mehmed Bey b. Hasan Ağa'ya sattıkları

Medîne-i Harput muzâfâtından Sürsürü nâm karye sâkinlerinden Kazer v. Hokas ve Markar v. Opek ve Tomas v. Hoşık ve Mencik v. Erkik ve Melkik v. Hokas ve Kârik v. Boğık ve Semik v. Sellik ve Enanis v. Şadık ve Moşeh v. Ortak ve Murad v. Norsik ve Ertik v. Milas ve Balık v. Melk ve İğik v. Bedik ve Serkis v. Ernaver nâm zimmîler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde fahrü'l-a'yân Hüseyin Bekir ve Mehmed Bey ibney Hasan Ağa mahzarlarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrda vâki' taht-ı tasarrufumuzda olup Cefa toprağı demekle ma'rûf üç kıt'a ki bir kıt'asının bir tarafı lağım ve bir tarafı Enanik tarlası demekle ma'rûf tarlaya müntehî ve bir tarafı Kârik tarlası demekle ma'rûf tarladan Küçük Kehriz harkına varınca ve bir tarafı Han'a giden tarîkden Katik tarlası demekle ma'rûf tarlaya varınca ve mezbûr Cefa toprağından bir kıt'asının dahi bir tarafı Küçük Kehriz harkı ve bir tarafı karye-i Bizmişen'e giden tarîk-ı âm ve bir tarafı Büyük Kehriz harkı ve bir tarafı Arturoğlu tarlası demekle ma'rûf tarladan Han'a giden tarîka varınca ve yine mezbûr Cefa toprağından bir kıt'asının dahi Küçük Kehriz harkı Yedigâröğlü mezra'asına giden tarîka varınca ve bir tarafı Vank'dan gelen ince yol ki, Yıkıkhana gider Büyük Kehriz harkına varınca ve bir tarafı Ananik tarlası demekle ma'rûf tarladan Gürpınar'a giden tarîka varınca Rohik tarlası demekle ma'rûf tarlaya müntehî olur bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan zemînleri on iki günde altı gün altı gece Büyük Kehriz'den mu'ayyen ve cârî olan suyu ile bundan akdem mûmâileyhimâya karz-ı şer'iden beş yüz guruş verecek deynimiz olup birbirimize kefil bi'l-mâl olmağla bin seksen senesinde vâki' medîne-i mezbûr zâbiti olan fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Mehmed Bey ma'rifetiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî deynimiz olan mezbûrdan iki yüz otuz guruşu sâlifü'z-zikr zemînlerin hakk-ı tasarrufun tefvîz ve iki yüz otuz guruş mukâbelesinde zikri mürûr eden on iki günde altı gün ve altı gece Büyük Kehriz cârî olan suyu deynimize takâs eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr zemînlerde ve cârî olan on iki günde altı gün altı gece suyunda alâka ve mutâlebemiz kalmadı, mülk-i müfevvazı ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârlarını el-mukarru lehu'l-mezbûr Hüseyin Bey ve Mehmed Bey dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey' u tefvize hüküm birle işbu hurûf gibbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Bey b. İsmail Bey, Ali Çelebi Şeyhzâde, Yasin Çelebi el-imâm, Mustafa Çelebi Hacızâde, Ahmed Efendi el-imâm, Mehmed Efendi el-imâm, İshak Çelebi el-müezzîn, Sofu Ali, Maksud b. Allahverdi, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.117/b.2] Tepegöz mahallesi ahalisinden vefat eden İbrahim b. Himmet'in hayatta iken Rabia Hatun'un oğlu Ahmed'e bir sofa, avlusu ve kenifiyle bir kış damını hibe ettiğinden diğer zevcesi Raziye'nin oğlu Halil'in bir hak iddia edemeyeceği

Medîne-i Harput mahallâtından Tepegöz mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İbrahim b. Himmet nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Râziye bt. () ve gâib ani'l-meclis olan oğlu Halil'e münhasır oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûr İbrahim'in kendinden mukaddem müteveffîye olan Rabia'nın sagîr oğlu Ahmed Bey babası Mehmed b. Derviş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde gâib-i mezbûr Halil'in taraf-ı şer'-i mutahhardan kabz-ı mâlına vekîl nasb olan Mehmed b. Kanber mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrda vâki' İbrahim'in silk-i mülkünde münselik olan bir tarafı Yusuf Bey'e ve bir tarafı Halil ve bir tarafı Himmet Beşe ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olan bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmı avlusuyla ve kenîfiyle zevcesi mezbûre Râziye'ye verdiği bir bâb ahır ve örtmeden mâ'adâ oğlum sagîr-i mezbûr Ahmed'e târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem kemâl-i sıhhatinde hibe ve temlîk etdikden sonra sagîr-i mezbûr ıyâlinden olmağla tarafından yine kendi kabz eylemiştir, el-hâletü hâzihî mezbûr Mehmed tasarrufa mâni' olur, suâl olunup takrîri tahrîr ve kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed hibe-yi mezbûru inkâr ile mukâbele eyledikde müdde'-î-i mezbûrdan sıdk u da'vâsına mutâbık [beyyine taleb] olundukda udûl-i müsliminden Hacı Osman b. Ali Bali ve Hasan Beşe b. Mustafa nâm kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fî'l-hakîka târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem müteveffâ İbrahim hâl-i hayâtında bizim huzûrumuzda mahalle-i mezbûrda vâki' bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmı avlusuyla, kenîfiyle kızı müteveffâ Rabia'nın sagîr oğlu Ahmed'e hibe ve temlîk etdikden sonra mezbûr Ahmed'e kabza kâdir olmak ile tarafından yine kendi kabz eyledi" deyü her biri edâ-i şehâdet eylediklerinde şehâdetleri

makbûle [olmağın] mezbûr Mehmed Bey kasr-ı yedine tenbîh birle [118] [mâ vaka'a] bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mustafa b. Ömer, Seyyid Mustafa b. Süleyman, Monlâ İlyas b. Ahmed, İbrahim el-müezzîn ve gayruhum

[s.118/b.1] Tepegöz mahallesi ahalisinden Emine bt. Mustafa'nın zevci Halil'deki alacağına karşılık Halil'in Müridi nahiyesindeki bağının yarısını aldığından söz konusu bağı Ali Beşe b. Mehmed Beşe'den aldığı iddia eden Hamza'nın müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Tepegöz mahallesi sâkinelerinden Emine bt. Mustafa nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'd-da'vâya vekîl olup vekâleti sâbite olan Hasan b. Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-tevkîrde Hamza b. Yahya mahzarında bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkile-i mezbûrenin zevci Halil zimmetinde otuz guruş alacak hakkı olup vermeğe adem-i iktidârı olmağla Müridi nahiyesinde vâki' bir tarafı tarîk-ı âm ve iki tarafı mezbûr Hamza ve bir tarafı Seyyid Halil bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup Ahmed nâm kimesneden iştirâ eylediği bağının ve hezârının nısfını müvekkilem mezbûreye otuz guruşa bey' edip semeni olan meblağ-ı mezbûr otuz guruşu deyni olan otuz guruşa takâs eyleyip birbirinin zimmetin ibrâ ve ıskât edip bağ-ı mezbûrun nısfı müvekkilem mezbûrenin mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhi olup ve nısf-ı âharında dahi alâ [mâ] farazallahu te'âlâ rub' hissesi olmağla mezbûr Hamza bilâ-sebebin fuzûlî tasarruf eyler, suâl olunup takrîri tahrîr ve nısf bağdan kasr-ı yed ve nısf-ı âharından dahi hissesini edâya tenbih olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hamza cevâbında "sâlifü'z-zikr olan bağ bi'l-küllîye târîh-i kitâbdan bir ay mikdârı mukaddem gâib ani'l-meclis olan Ali Beşe b. Mehmed Beşe nâm râcilden otuz guruşa iştirâ eylemişim, mezbûrenin mülk-i müşterâsı ve hissesi olduğun bilmem" deyü inkâr ile mukâbele eyledikde vekîl-i mezbûr Hasan'dan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hüseyin b. Mahmud ve Halil b. Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fî'l-hakîka mezbûr Halil zevcesi mezbûre Emine'ye otuz guruş verecek deyni olma[ma]ğla Müridi nâhiyesinde Ahmed nâm kimesneden iştirâ eylediği bağının ve hezârının nısfını otuz guruşa mezbûreye bey' edip semeni deyn-i mezbûr

otuz guruşa takās eyledi" deyü her biri şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra mezbûr Hamza'ya bâğ-ı mezbûrun nısfından ve nısf-ı âharının rub' hissesinden kasr-ı yed edip bâğ-ı mezbûrun nısfı ve nısf-ı âharının kıymeti mezbûr Ali Beşe'den talebe tenbih birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Musa Efendi el-imâm, İbrahim Efendi b. Ali, Ahmed b. Hüseyin, Cafer

[s.118/b.2] Tilenzid köyü ahalisinden Ali Beşe b. Mansur Beşe'nin kardeşi Yusuf'u ineğinin tarlasına girmesi bahanesiyle kılıç ile yaralayanın Menzir oğlu İsmail Bey'in hizmetkârı Ali Bey olduğunun tespit edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden Ali Beşe b. Mansur Beşe nâm râcil meclis-i şer'-i şerîfe gelip takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip karye-i mezbûr kurbunda Kürdiye demekle ma'rûf Tepeçayırı kurbunda karındâşım Yusuf tarlaya giderken bakarı gâfilen çayıra girip kendi dahi bakarı çıkarmağa girdikde maskat-ı re'si Sofya'dan olup el-hâletü hâzihî Menzir oğlu İsmail Bey'e hizmet eden Ali Bey nâm cündî üzerine gelip mücâdele eyleyip ba'dehû atına binip karındâşım mezbûr Yusuf'a erişip kılıç ile sol kışının dizinden üç parmak mikdârı yukarisından urup mecrûh eyleyip hâliyen mecrûhan kendi evinde yatıp kibel-i şer'den üzerine varılıp keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim" dedikde kibel-i şer'den Mevlânâ Mehmed Efendi târîh-i kitâbda mastûrû'l-esâmî olan müslümânlar ile üzerine varılıp mezbûr Yusuf kendi evinde sâhib-firâş yatıp eser-i cerâhatine nazar eyledikde sol kışının dizinden üç parmak mikdârı yukarı azîm kılıç yarası müşâhede olundukdan sonra keyfiyet-i ahvâlinde suâl olundukda "târîh-i kitâbdan bir gün mukaddem gün doğdukdan sonra kable'd-duhâ tarlaya giderken bakarım sâlifü'z-zikr çayıra girip ben dahi çıkarmağa girdiğimde Menzir oğlu İsmail Bey hizmetkârı Ali Bey nâm kimesne gelip cidâl edip ba'dehû atına binip ardımdan erişip kılıcı ile urup mecrûh eylemiştir, bu cerâhatden bi-emrillahi te'âlâ mevt isâbet ederse kâtilim mezbûr Ali'den gayrı dem [ü] diyetime müte'allik ehl-i karye vesâir kimesnelere da'vâ ve nizâ'ım yokdur" dedikden sonra dârıb-ı mezbûr Ali Bey meclis-i şer'e hâzır olup üzerine da'vâ olunup "haber u âgâhım yokdur" deyü inkâr ile mukâbele eyledikde müdde'î-i mezbûrdan da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Germürü nâm karye sâkinlerinden Osman Bey b.

Süleyman Ağa ve Van sâkinlerinden olan İvaz b. Abdullah ve karye-i Kehli'den olup erbâb-ı zu'amâdan Rıdvan Ağa b. Ahmed Bey nâm kimesne li-ecli's-şehâde hâzırûn olup istişhâd olunduklarında mezbûr Ali Bey bizim huzûrumuzda vakt-i mezbûrda kendi kılıcı ile mezbûr Yusuf'un sol kışının dizinden üç parmak mikdârı darb u let eylediğin bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf eylediğin şehâdet edip ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mûmâileyh mahallinde tahrîr ba'dehû gelip meclis-i şer'e haber vermeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa cây-ı kethüdâ, nefsi-i şehirden Seyyid Mustafa, Ahmed b. Mehmed sâkin-i Germürü, nefsi-i şehirden Hasan Beşe b. Ahmed, Hüseyin sâkin-i Pekinik, Osman Beşe b. Allahverdi, nefsi-i şehirde Süleyman b. Halil ve gayruhum

[s.119/b.1] Ahmedbey mahallesi ahalisinden vefat eden Hacı Şaban b. Mustafa'nın küçük çocukları Ahmed, İbrahim ve Abdurrahman'a valideleri Emine bt. Molla Ebubekir'in vasiye tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Ahmedbey mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hacı Şaban b. Mustafa nâm kimesnenin sulb-i sagîr oğulları Ahmed ve İbrahim ve Abdurrahman nâm sagîrlerin emvâllerini hıfza ve ahvâllerini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın sagîrûn-ı mezbûrûnun vâlideleri Emine bt. Monlâ Ebubekir nâm hâtûn hâkim-i mûmâileyh mezbûrların emvâllerin hıfz ve ahvâllerin zabt etmek için vasî nasb u ta'yîn eyleyip mezbûre Emine'ye dahi vesâyeten mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesin edâya ta'ahhüd etdikden sonra bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Monlâ Hasan el-imâm, Seyyid Süleyman b. Yusuf, Monlâ Mahmud b. Monlâ Ebubekir ve gayruhum

[s.119/b.2] Sürsürü köyü ahalisinden vefat eden zimmi Lahok'un küçük oğlu Ohnik'in tasarrufundaki tarlayı vasisi Hazer v. Hokas'ın, Kirakos'un oğulları olan Eknik ve Manok'a sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Sürsürü nâm karyede sâkin bundan akdem mürd

olan Lahok nâm zimmînin oğlu sagîr Ohnik nâm zimmînin taraf-ı şer' den mansûb vasîsi olan Hazer v. Hocas nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilânü's-sıfır Eknik ve Manok veledî Kirakos nâm zimmîler muvâcehelerinde bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm edip sagîr-i mezbûrun karındâşı Manok mürd olup karye-i mezbûrda taht-ı tasarrufunda olan zemînler tapuya müstahik olmağla sagîr-i mezbûra vesâyetim hasebiyle sâlifü'z-zikr tarlaları sâhib-i arzdan yirmi guruşa tapu eyleyip meblağ-ı mezbûrun edâsı sagîr-i mezbûrun mâlından lâzım oldukda karye-i mezbûrda vâki' bir tarafı İğiki'ye giden tarîk ve bir tarafı şehre giden tarîk ve bir tarafı Mehmed Bey tarlasına ve bir tarafı Melaz zimmî bağına bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tarlasını ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat' ile mezbûrân Eknik ve Manok nâm zimmîlere yirmi guruşa tefvîz eyleyip onlar dahi tefvîz ve kabûl eylediklerinden sonra semen-i mezbûr yirmi guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûretân yedinden ahz u kabz eyleyip sagîr-i mezbûr Ohnik zimmînin lâzımü'l-edâ deyn-i mezbûrun teslîm eyledim, ba'de'l-yevm tarla-yı merkûm-ı ma'dûd mezbûrânın mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr Hazer nâm zimmînin vesâyeten ikrârın mezbûrân Eknik ve Manok tasdîk edip mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâilî Saferü'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Davud b. Murad Beşe, ehûhu Hüseyin, Atabey v. Şedarik, Malik v. Melkik, Semik v. Melkik, Kârok v. Boğık, Markar v. Evik ve gayruhum

[s.119/b.3] Cami-i kebir mahallesinden Seyyid Mehmed b. Molla Yahya'nın bağ ve sularını Ahmed Beşe b. Ali'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesî sükkânından Seyyid Mehmed b. Monlâ Yahya meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu sâhibü'l-kitâb Ahmed Beşe b. Ali mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "medîne-i mezbûra tâbi' **Şergani?** nâhiyesinde vâki' bir tarafı Abdülkadir oğlu bağına ve bir tarafı Kellecioğulları bağına ve bir tarafı karındâşım Osman Beşe ve bazen İbrahim bağlarına ve bir tarafı müşterî-i mezbûr Ahmed Beşe bağına bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup babam müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl mülk-i mûris bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve hezârıyla ve müşterî-i mezbûr Ahmed Beşe ve karındâşlarım Osman Beşe ve İbrahim ile müşâ' u müşterek olduğum havuzdan beş günde bir gün hakk-ı

sakyim alıp beş günde bir gün suyu ile ve husûs-ı mezbûrun cevânib-i erba'asına karındâşım ile müşterek tasarruf eylediğimizde kendi hisse-i şâyi'am ile ve Dere suyu demekle ma'rûf sudan ve küçük havuz suyundan üç günde bir gün yine hakk-ı sakyim olup üç günde bir gün kendi hissem ile ve Yukarı Kelleci havuz demekle ma'rûf havuzdan haftada bir gece suyu ile ve şehre giden tarîk ve cemî'-i tevâbi' ve levâhıkıyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile elli bölükde bir bölüğün kırk dokuz guruşa mezbûr Ahmed Beşe'ye bey' ve teslîm edip kabz-ı semen etdikden sonra bâğ-ı mezbûrdan kırk dokuz bölüğün dahi beşer guruşa yine merkûma bey' eyleyip ol dahi kabûl ve kabz etdikden sonra yekûnunun semeni olan meblağ-ı mezbûr elli guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Ahmed Beşe yedinden ahz eyledim, ba'de'l-yevm bâğ-ı merkûm-ı ma'dûd ve kadîmden cârî olan mezkûr sular bi'l-cümle mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmın tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâilî Saferü'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ fazîletlü İsmail Efendi el-vâ'iz, mefharü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn fazîletlü Ebubekir Efendi el-müftî, es-Seyyid Mustafa Çelebi eş-şehîr (...), Mehmed Beşe eş-şehîr Çalık, Mahmud Kethüdâ tâbi'-i Allahverdi, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.120/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Kerime bt. Hacı Ömer'e vefat eden babası Hacı Ömer, vâlidesi Fatma Hatun ve kardeşi Mehmed'den kalan ev, bağ, dükkân, nakitle diğer mal ve eşyalardan ve yine önceki kocası Bayezid'den intikal eden hisselerini zevci Molla Süleyman'ın babası Seyyid Hüseyin'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinelerinden Kerime bt. Hacı Ömer nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-ikrâra vekîl olup mezbûrenin kâmet-i sîmâsı ma'rîfet-i şer'le ârifân olan Abdülkadir b. Abdülkerim ve Seyyid Osman b. Derviş nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle olan zevci Monlâ Süleyman b. Seyyid Hüseyin meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bundan akdem mezbûre tarafından vekîl-i şer'îsi olan mezbûr Seyyid Hüseyin bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilem mezbûrenin müteveffâ babası mezbûr Hacı Ömer ve vâlidesi müteveffîye Fâtîma Hâtûn ve karındâşı müteveffâ Mehmed nâm kimesneden müntakıl

evlerden [ve] bâğ-ı mu‘accelelerden ve dükkânlardan ve hammâm hissesinden ve esâs-ı beyt ve evân-ı nühâsiye ve gayr-ı nühâsiye ve cemî‘ ism-i mâl ve emlâk ıtlâk olunan emvâl [ü] erzâkdan ve mukaddemâ rehinde olan eşyâlardan ve zimem-i nâsdan ahz olunan nüküddan kalîl ü kesîr ve celîl ü hakîr her ne var ise kendi hissesine isâbet eden hisse-i şâyî‘asını ve bunlardan mâ‘adâ mezbûre müvekkilemin bundan akdem zevci olup vefât eden Bayezid nâm kimesnenin ve şer‘an müteveffiyûn-ı mezbûrûndan kendüye âid ü râci‘ olan hissesini vekîl-i sâbık babam mezbûr Seyyid Hüseyin yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp kabûl ve kabz eyleyip zimmetin ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm birle ıskât eyledi ve mutâlebesi kalmayıp cümlesini mezbûrdan ahz u kabz eylemiştir, şöyle ki husûs-ı mezbûra müte‘allik da‘vâ ve nizâ‘ sâdır olursa inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan vekâleten ikrârını mezbûr Seyyid Hüseyin dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i ibrâya hüküm birle mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ‘iz, el-Hâc Bali b. Hüseyin, es-Seyyid Ebubekir Sofu, es-Seyyid İbrahim Çelebi, İbsiz Bekir, es-Seyyid Zühdü, el-Hâc Mehmed b. Ömer, Hasan Çelebi b. Rıdvan, Ebubekir b. Mehmed, el-Hâc Mehmed b. Mahmud ve gayruhum

[s.120/b.2] Harput Serdarı Ömer Çavuş'un Müderris mahallesindeki evler ile Hacıseli köyde bulunan bağ, bahçe ve evleri Harput Alaybeyisi Mustafa Ağa'dan satın aldığı / Mustafa Ağa'nın sattığı yerleri tekrar Ömer Çavuş'tan kiraladığı / Kirasını ödemekte zorluk çıkaran Mustafa Ağa'dan mezkûr yerlerin geri alınıp Ömer Çavuş'a iade edildiği

Bilfî‘l vâlî-i vilâyet ve sâhib-i sa‘âdet vezîr-i rûşen-zamîr ve müşîr-i müşterî-tedbîr Ömer Paşa -yesserallahu bi'l-hayr [ve] mâ yeşâ'- hazretlerinin taraf-ı rif‘atlerinden husûs-ı âti'z-zikre buyuruldu-i şerîfleriyle mübâşir ta‘yîn buyurulan fahrü'l-akrân () Ağa ma‘rifetiyle akd-i meclis olundukda medîne-i Harput Serdarı fahrü'l-emâsil ve'l-ekârim Ömer Çavuş meclis-i mezbûrda medîne-i mezbûr alâybeyisi Mustafa Ağa mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem Müderris mahallesinde olan evlerin dâhilinde ve hâricinde ve Hacıseli nâm

karyede vâki' bâğ ve bâğçe ve evlerin bin esedî guruşa bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' eyleyip ben dahi teslîm ve kabûl edip meblağ-ı mezbûr bin esedî guruşu bi't-tamâm yedimden ahz u kabz eyleyip yedime hüccet-i şerîfe i'tâ olundukdan sonra sâlifü'z-zikr evleri ve bâğ ve bâğçeleri beher sene iki yüz elli guruşa icâre ile kendüye verip kendisi dahi istîcâr ve kabûl eylemiş iken el-hâletü hâzihî mülk-i müşterâm olan evler ve bâğ ve bâğçeleri ve icâresi semen-i mezbûru edâ [ve] teslîm etmede ta'allül eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve hüccet-i şer'iiyem kırâat ve mülk-i müşterâm ve icâreyi bana teslîm eylesine taraf-ı şer'den tenbih olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mûmâileyh Mustafa Ağa cevaben "münâza'un fih olan evleri ve bâğ ve bâğçeleri fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem mûmâileyh Ömer Çavuş'a bin esedî guruşa bey' ve teslîm eyleyip meblağ-ı mezbûr bin esedî guruşu bi't-tamâm mûmâileyh yedinden ahz u kabz eylemişim" deyü i'tirâf etdikden sonra mûmâileyh Ömer Çavuş yedinde hüccet-i şer'iiye dahi bi'l-muvâcehe kırâat olundukda kendi muvâcehesinde tahrîr olup mastûru mazmûnuna tekrâr mu'terif olmağla mahalle-i mezbûrda olan evleri ve Hacıseli nâ[m] karyede bâğ ve bâğçe ve evleri mûmâileyh Ömer Çavuş'a teslîm eylemeğe tenbih ve sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Seyyid Ebubekir el-imâm, Monlâ Ömer Çelebi **Çabikzâde?**, el-Hâc Bali b. Hüseyin, Monlâ Süleyman [b.] Monlâ Hacızâde, Ahmed Ağa ez-za'îm, Mahmud Beşe b. Mehmed ve gayruhum

[s.120/b.3] Hass-ı Malatyacık köyü ahalisinden Halil b. Yusuf'un Bağdere köyünde Sefer tarlası adı verilen kendi tarlasında çalışırken Kırlangıç uşaklarından Mustafa, Hasan, Hüseyin, İsmail ve Kara Mehmed'in atını almak maksadıyla üzerine hücum ettikleri / Halil'in atı vermemesi üzerine çıkan kavgada Mustafa'nın kılıcıyla Halil'in sol elini kestiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Hâss-ı Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Halil b. Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Kırlangıç uşaklarından Mustafa b. () ve Seyyid Hasan b. Mehmed ve Seyyid Hüseyin [b.] Ahmed nâm kimesneler mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan beş gece mukaddem Cum'a gecesi işânın vakt-i evvelinde medîne-i mezbûr muzâfâtından

Bağdere nâm karye toprağında Sefer tarlası demekle ma'rûf kendi tarlamda ekinim suvarırken mezbûrûn Mustafa ve Hasan ve Hüseyin ve gâib ani'l-meclis refikleri olan İsmail ve Kara Mehmed b. Şaban nâm kimesneler âlet-i harb ile üzerime gelip cebri atımı ahz eylemek murâd eylediklerinde ben dahi vermeyip mâbeynimizde gavga ve cidâl vâki' olundukdan sonra cümlesi üzerime hücum edip beynlerinden mezbûr Mustafa kılıç çekip bana havâle eyledikde sol elimi bileğim mafsalıdan darb u let edip bedenimi a'zâmdan kat' ve zemîne düşürüp hayf u gadr eylemişlerdir, eser-i cerâhatim nazar ve keşf olunup mezbûrlardan keyfiyet-i hâl suâl ve takrîrleri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde eser-i cerâhatine nazar olunup sol eli bileğinden kat' u fasl olduğu müşâhede ve mu'âyene oldukdan sonra mezbûrlardan vâki'-i hâl istifsâr olunup inkâr ile mukâbele eylediklerinde müdde'-i mezbûr Halil'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Behlül b. Mustafa ve Ali b. Pervane ve Kulu b. Derviş nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırân olup istişhâd olunduklarında "fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan beş gece mukaddem Cum'a gecesi işâ vakt-i evvelinde Bağdere nâm karye toprağında Sefer tarlası demekle ma'rûf mezbûr Halil'in tarlasında gavga peydâ olup bizler dahi tarla-yı mezbûra şikâyeten vardığımızda [121] işbu hâzır bi'l-meclis olan Mustafa ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve gâib ani'l-meclis refikleri İsmail ve Kara Mehmed ve Şaban nâm kimesneler mezbûr Halil'in üzerine hücum edip beynlerinden mezbûr Mustafa kılıcın yalın edip sağ eliyle mezbûr Halil'in sol koluna darb u let edip sol elin bileğisinden kat' ve zemîne düşürdüğü ayne'l-yakîn her birimiz müşâhede ve mu'âyene eyledik, biz bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri mezbûrûn Mustafa ve Hasan ve Hüseyin muvâcehelerinde şehâdet-i şer'îyye edip gâib ani'l-meclis olan refikleri İsmail ve Kara Mehmed ve Şaban nâm kimesnelere alâ tarîkı'l-ihbâr şehâdet edip eylediklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup bi-hasebi şer' üzerlerine terettüb eden hukukun icrâsına hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fi evâil-i Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Monlâ Ömer Çelebi **Çabikzâde?**, Monlâ Ahmed Çelebi, Süleyman Efendi el-imâm, Seyyid Yahya b. Monlâ Süleyman, Mahmud Beşe b. Mehmed ve gayruhum

[s.121/b.1] Haceri köyü ahalisinden vefat eden Sefer b. İbrahim'in küçük kızı Hanife'ye babasından intikal eden zemin, kavak bahçesi, ev ve bağlar hakkında açılan davada babasının sağlığında iken söz konusu yerleri Ebubekir Çelebi'ye sattığı, ondan da oğlu Ali Beşe'ye kaldığının anlaşıldığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Haceri nâm karye[de] sâkin iken bundan akdem vefât eden Sefer b. İbrahim nâm kimesnenin sulbiye-i sagîre kızı Hanife nâm sagîrenin taraf-ı şer'eden mansûb müseccel vekîl ve vasîsi olan ammîsi Musli nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'ul-kitâb Ali Beşe b. Ebubekir Çelebi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrede vâkî' sagîre-i mezbûrenin ceddi mezbûr İbrahim oğlu mesfûr Sefer'e ve Sefer'den sagîre-i mezbûreye intikâl eden inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd arz-ı mîrî zemînleri ve yine karye-i mezbûrda vâkî' mülk-i müntakîl iki kıt'a kavak bâğçesi ki bir kıt'asının bir tarafı Hüseyin Beşe ve iki tarafı Yedekçizâdeler ve bir tarafı bayır ve bir tarafı mezbûr Ali Beşe ve bir tarafı yine Yedekçizâdeler ve tarafeyni bayır bu hudûd ile mahdûd iki kıt'a bâğî ve hudûdu beynimizde mu'ayyen bir kıt'a yine kavak bâğçesi ve evleri mezbûr Ali Beşe fuzûlî ve bilâ-sebebin tasarruf eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gîbbe's-suâl mezbûr Ali Beşe cevâbında "zikri mürûr eden bâğçeleri ve evleri ve arz-ı mîrî olan zemînleri sâhib-i arz ma'rifetiyle mezbûre Hanife'nin ceddi mezbûr İbrahim târîh-i kitâbdan yirmi seneden mütecâviz hüccet-i şer'îyye ile ve sâhib-i irzâdan tapu temessükü ile babam mezbûr Ebubekir Çelebi'ye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip ba'dehû babam mezbûr Ebubekir fevt olup bana intikâl etmekle ben dahi mezbûr İbrahim oğlu Sefer nâm müteveffânın muvâcehesinde on beş seneden mütecâviz bilâ-nizâ' mülkiyet üzere tasarruf ederim" deyü cevâb vericek vasiyy-i mezbûr Musli bey'-i mezbûru ve mezkûr Ali Beşe ile babası müteveffâ Ebubekir Çelebi'nin yirmi seneden mütecâviz zabt u tasarrufun inkâr ile mukâbele eyledikde mezbûr Ali Beşe'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hüseyin b. Süleyman ve Satılmış b. Nazar nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka mezbûr Ali Beşe'nin babası müteveffânın oğlu mezbûr Ali Beşe mezbûre-i sagîrenin babası mezbûr Sefer Bey muvâcehesinde münâza'un fih olan zemîn ve bâğçeleri ve evleri bilâ-nizâ' yirmi seneden mütecâviz mülkiyet üzere zabt u tasarruf ederler" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye edip şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî' oldukdan sonra mezbûr Musli

asâleten i'âde-i kelâm edip "mezbûr Ali Beşe'nin babası mezbûr Ebubekir Çelebi iki re's camuşun bilâ-sebebin ahz u kabz eylemiştir, suâl olunup takrîri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali Beşe tekrâr cevâb verip "babam mezbûr Ebubekir Çelebi târîh-i kitâbdan on beş seneden mütecâviz fevt olmuştur ve camuş ahvâli ma'lûmum değildir" dedikde mezbûr Musli'den târîh-i mezbûr istintâk olundukda "yirmi beş sene mürûr eden da'vânın istimâ'ı bilâ-emri şerîf câiz değildir" deyü fetvâ-yı münîfe ibrâ etmekle mezbûr Musli'den vesâyeten ve asâleten sâdır olan sâlifü'z-zikr da'vâ ve bî-vech münâza'adan men' u def' birle tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terki olundu.

Tahrîren fî evâili Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi vâli, Seyyid Osman Anık?, Seyyid Ahmed b. Hacı Osman, Hacı Bali b. (), Mahmud Beşe b. Mehmed, Mehmed Çelebi b. Ahmed Efendi ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.121/b.2] Kesrik köyü ahalisinden Merker v. Serkis, Kesber v. Manok, Aleksiyan v. Kesber vb. zimmilerin borç para verip geri alamadıkları Serkis'ten şikâyetçi oldukları

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinelerinden Marker v. Serkis ve Kesber v. Manok ve Aleksiyan v. Kesber [ve] Nikegos v. Zakik ve Çeker oğlu Sador ve Melkik v. Kirakos ve Kaz oğlu Evek ve Ertük v. Yedi ve Harok v. Nosker ve Sokasi v. Kürcü ve Nikegos v. Zakok ve İser v. Hocas ve Herok v. İşoğ ve Sahik v. Yakob ve Seferik v. Karabed nâm zimmîler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karye-i mezbûre sâkinlerinden Serkis v. Moşeh mahzarında her biri "mezbûr Serkis'e dörder gurus karz-ı şer'iden vermişiz -ki cem'an altmış gurus eder- el-hâletü hâzihi va'de-i mezbûrdan on gün tecâvüz edip el-yevm taleb eyledikten sonra edâsında ta'allül eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dediklerinde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr mezbûrlardan da'vâlarına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Abdal b. Murad Bey ve Yusuf b. Behram Beşe nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup istişhâd olundukda "fî'l-vâki' târîh-i kitâbdan elli gün mukaddem kırk gün va'de ile mezbûrûn zimmîlerin her biri mezbûrlara dörder gurus karz verdiklerinde -ki cem'an altmış gurus eder- mezbûr Serkis mezbûr [ve] mezbûr Merker zimmîler yedlerinden ahz u kabz eyleyip kırk gün tamâmında mezbûrlara altmış

guruş vericek deyni olmuşdur, biz bu husûsa şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûr Serkis zimmînin deyn-i müsbeti olan altmış guruşdan mezbûrûn zimmîlerin her birine edâsı lâzım gelen dörder guruşların edâya tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Beşe b. Ebubekir Çelebi, Hüseyin Beşe, Fazlullah Çelebi, Cafer Beşe el-muhzır

[s.122/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Oyed v. Yagob'un ölen dedesi Hoçik'in vasiyet ettiği bir miktar eşyayı amcası Kirakos'tan aldığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinlerinden Oyed v. Yagob nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda ammîsi Kirakos v. Hoçik nâm zimmî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "babam mezbûr Yagob, dedem mezbûr Hoçik zimmîden mukaddem mürd olup bana dedem mezbûr Hoçik zimmînin mürd olduğundan sonra irs ve hisse intikâl eden dedem mezbûr Hoçik beynimizde mu'ayyen bir mikdâr eşyâyı bana vasiyet edip mürd olmağla el-hâletü hâzihî vasiyet-i mezbûr-ı mu'ayyeni bi't-tamâm ve'l-kemâl ammim mezbûr Kirakos zimmîden ahz u kabz eyleyip zimmetin ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm ammim Kirakos zimmîde vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb da'vâ ve talebim kalmadı, şöyle ki husûs-ı mezbûra müte'allik tarafından da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını mezbûr Kirakos zimmî dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i ibrâya hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili şehri Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Yusuf b. Cafer sâkin-i **Evbuş?**, Mehmed Beşe tâbi'-i Mustafa Ağa, Kör Mustafa tâbi'-i Ömer Çavuş, Evanis zimmî, Nurican ammîsi, Sokas mi'mâr ve gayruhum

[s.122/b.2] Malatyacık köyü ahalisinden Halil b. Yusuf'un sol elini kesen Kırlangıçuşaklarından Mustafa ve arkadaşlarının mahkemede duruşmaya çıkarılmaları için zâbit tarafından Derviş Beşe'nin tayin edildiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Halil b. Yusuf nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf- hatîr-i lâzımü't-tevkîrde maskat-ı re'si olan mahmiyye-i **Erzenkân'da?** olup hâlâ medîne-i Harput muzâfâtından () nâm mevzi'de sâkin olan işbu sâhibü'l-kitâb Dervîş Beşe b. Yusuf nâm râcil muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr u i'tirâf edip "Kırlangıçuşakları'ndan olup Mustafa nâm kimesne sol elimi kat' edip Hasan ve Hüseyin ve İsmail ve Kara Mehmed ve Şaban nâm kimesneler tarafından Mustafa'ya mu'âvenet ile üzerime ma'an hücum eyledikleri ecilden medîne-i mezbûrda zâbit taraflarından mezbûrları ahz ve mürâfa'a-i şer'-i şerîf olunmaları için âdem ta'yîn oldukda mezbûrlar ile ma'an mezbûr Dervîş Beşe ahz kılınmışlar, lâkin yedimin diyeti husûsunda mezbûr Dervîş Beşe'den vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve mutâlebem yokdur, mezbûr bilâ-sebebin ahz olunmuş olan ve ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik mezbûr Dervîş Beşe'den bir vechile da'vâ ve nizâ'ım kalmadı, şöyle ki benden bi'l-asâle veyâhûd bi'l-vekâle husûs-ı mezbûra müte'allik mezbûr Dervîş Beşe üzerine da'vâ ve nizâ' sâdır olursa inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" deyü bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etmeğin vâki'u'l-hâl mezbûr Dervîş Beşe talebiyle ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâilî Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Mefharü'l-ulemâ es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Seyyid Mustafa Çelebi ehûhu, Hasan Bey b. Mustafa Vanî, Seyyid Mahmud b. Monlâ Ali, Hüseyin b. Ebubekir Ağa, Ali b. Rıdvan, Cuma b. Ali

[s.122/b.3] İğiki köyü ahalisinden zimmi Melkik v. Sahik'in tarlasını ağaçları ve suyu ile birlikte Yusuf b. Cafer Beşe'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye sâkinlerinden Melkik v. Sahik nâm zimmi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Yusuf b. Cafer Beşe nâm râcil muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrda vâki' bir tarafı Sürsürü nâm karyeden gelen tarîk ve bir tarafı Çakmakoglu tarlası ve bir tarafı hark bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup taht-ı tasarrufumda olan bir kıt'a tarlayı sınırında ve dâhilinde olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve mukaddem cârî olan suyu ile ma'rifet-i sâhib-i arz ile tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî tefvîz-i kat' ile mezbûr Yusuf Beşe'ye on beş kâmilü'l-vezn esedî guruşa bey' edip ol dahi tefvîz ve kabûl etdikden sonra meblağ-ı mezbûr on beş esedî guruşu bi't-tamâm

ve'l-kemâl mezbûr Yusuf Beşe yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarla eşcârıyla mezbûr Yusuf Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde takrîr-i mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey' u tefvîze hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Beşe er-râcil, Murad Beşe b. Hüseyin, ehûhu Sefer, ehûhu İbrahim, Hasan Beşe b. Ahmed, Veli Beşe b. Hacı Abdüllatif ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.122/b.4] Zahiriye mahallesi ahalisinden Seyyid Mustafa Çelebi b. el-Hâc Mahmud Ağa'nın Kesrik köyündeki tarlasını Mardiros Keşiş'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Zahiriye mahallesi sâkinlerinden Seyyid Mustafa Çelebi b. el-Hâc Mahmud Ağa tarafından husûs-ı âti'l-ikrâra vekîl olup vekâleti sâbite olan Bayram Bey b. İsmail ve Osman b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan İslâm Çelebi b. Mehmed Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü's-sıfır Mardiros Keşiş muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilim mezbûr Seyyid Mustafa Çelebi medîne-i mezbûr muzâfâtından Kesrik nâm karyede bir tarafı Serkis ve bir tarafı zimmî tarlasına ve bir tarafı sipâhî tarlasına ve bir tarafı müşteri-i mezbûr tarlasına bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz taht-ı tasarrufunda olan bir kıt'a tarlasına ma'rifet-i sâhib-i arz ma'rifeti ile mukaddem cârî olan suyu ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî ile bey'-i kat'î ve tefvîz-i şer'î ile mezbûr Mardiros zimmiye kâmilü'l-vezn on dört esedî guruşa bey' u tefvîz edip müvekkilim mezbûr Mustafa Çelebi mezbûr dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledi, ba'de'l-yevm mezkûr tarlası ma'dûd-ı mezbûr zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleti ikrâr-ı sahîhasını tasdîk ve kabûl edip istihkâmına hüküm birle gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. İbrahim Ağa, Şeyh Ahmed sâkin-i kal'a, Hacı Mustafaoğluzâde, Hüseyin Beşe dellâl, Ömer Çavuş serdâr-ı sâbık, Ömer tâbi'-i o ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.123/b.1] Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa'nın kardeşinin Basra seferine giderken vefat etmesiyle boş kalan timârın kendisi üzerine tevcih edildiği / Tevcih sırasında Harput ahalisinden Allahverdiği Ağa'nın yaptığı masrafların vefatından sonra Mehmed Bey tarafından oğullarına ödenmesi

Medîne-i Harput a'yânından mefâhirü'l-akrân Ali Ağa b. Ali Ağa ve Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa b. Allahverdi Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ammîsi oğlu Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa mahzarında her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem Basra seferi hizmetine giderlerken mezbûr Mehmed Bey'in karındâşı bi-emrillahi te'âlâ fevt olup timârı mahlûl olmağla mezbûr Mehmed Bey babam müteveffâ Allahverdi Ağa'yı timârı ammîsi üzerine etdirmeye kendi tarafından vekîl ve timâr-ı mezbûr her ne kadar meblağ harc u sarf olursa kendi deynim ve makbûlümdür deyü ikrâr u i'tirâf eyledikten sonra müteveffâ babamız Allahverdi Ağa dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve kemâl-i mertebe sa'y edip timâr-ı merkûmu mezbûr Mehmed Bey üzerine tevcih ve berât-ı şerîf etdirinceye dek bin dört yüz esedî gurusu harc u sarf eyleyip meblağ-ı mezbûru müteveffâ babamız edâ ve teslîm eylemedin babamız bi-emrillah vefât edip muhallefâtı bi-hasebi'l-irs bizlere intikâl etmekle biz dahi meblağ-ı mezbûrun harc u sarfin mezbûr Mehmed Bey muvâcehesinde hesâb ve ba'dehû taleb eylediğimizde bin dört yüz gurusu timâr-ı merkûm eclinden vâcibü'l-edâ deyni ve edâya ta'ahhüd ü iltizâm eylediği müslimûn huzûrunda mukırr u mu'terif olmuş iken el-hâletü hâzihî vermede ta'allül eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve meblağ-ı mezbûr izn-i şer' ile alıverilmek matlûbumuzdur" dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Bey cevâbında "bâlâda zikr olunan timârı kendi üzerine etdirmeye müteveffâ Allahverdi Ağa'yı tarafından vekîl ve harc u sarfı ne mikdâr olur ise kendi deyni ve edâsın der'uhde eylediğin mukır olup meblağ-ı mezbûr bin dört yüz esedî gurusu harc u sarf olduğu ma'lûm[um] değildir ve bu mikdâr meblağ makbûlüm olup edâsına mu'terif olmamışım" deyü inkâr ile mukâbele eyledikde müdde'iyûn-ı merkûmûn Ali Ağa ve Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa'dan sıdk-ı da'vâlarına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden mefharü'l-ulemâ el-Vâ'iz es-Seyyid İsmail Efendi b. Seyyid Monlâ Süleyman ve erbâb-ı zu'amâdan İbrahim Ağa b. Veli Ağa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırân olup istişhâd olundukda "fi'l-hakîka müteveffâ Allahverdi Ağa fevtinden sonra bizim huzûrumuzda zikr olunan timârın harc ve masrafı olan bin dört yüz esedî gurusu mezbûr Mehmed Bey'den suâl ve taleb olundukda meblağ-

ı ma'dûd-ı mezkûrun zikri mürûr eden timârına harc ve masrafın kabûl ve kendi emri ile sarf olunup vâcibü'l-edâ deyni olduğun i'tirâf ve dahi üzerine lüzûmunu ikrâr edip bizleri ikrârına işhâd eylemiştir" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup meblağ-ı mezbûr bin dört yüz esedî guruş deyni mezbûr Mehmed Bey'e edâya tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Ağa ez-za'im, Musa Efendi el-imâm, Seyyid Ali Çelebi berber, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Seyyid Osman Anık?, Süleyman Bey Yedekçizâde, Ali Bey b. Abdullah, Hacı Bayram et-timâr, Ahmed Çelebi tâbi'-i alâybeyi, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.123/b.2] Zahirîye mahallesi ahalisinden Mustafa Beşe b. Ebulkasım'ın Kale Meydanı çarşısındaki kahvehanesini İsmail b. Halil'e sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Zahirîye mahallesi sâkinlerinden Mustafa Beşe b. Ebulkasım nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu sâhibü'l-kitâb İsmail b. Halil nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "Kal'a Meydânı sükûnda vâki' bir tarafı Ekmekçi Kubad dükkânı ve bir tarafı Neccâr Osman dükkânı ve bir tarafı kal'a-i mezbûra giden tarîk bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup silk-i mülkümde münselik olan kahvehâne tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr İsmail'e kâmilü'l-vezn altmış esedî guruşa bey' ve teslîm edip ol dahi meclis-i mezbûrda kabûl ve kabz etdikden sonra semen-i mezbûr altmış esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl müşterî-i mezbûr İsmail yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm kahvehâne-i mezkûr mezbûr İsmail'in mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrâr-ı meşrûhuna müşterî-i mezbûr İsmail dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle işbu vesîka gıbbe't-taleb ketb ü terkîm kılındı.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Çelebi b. Osman Efendi, el-Hâc Mahmud Çelebi b. Mustafa, el-Hâc Ali b. Hüseyin, Mehmed Çelebi Müftüzâde, Mehmed Çelebi Cücezâde, Hasan Çelebi Kanlızâde, İbrahim b. Davud, ammîzâdesi Halil, Selim bakkâl, Hüseyin bakkâl, Osman sâkin-i Hüseyinik ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.123/b.3] Karasofu mahallesi ahalisinden Hatice'nin zevci Hüseyin'in başka bir diyara gitmesi üzerine nafaka, kisve vb. ihtiyaçları için vekil edilen Hasan b. Osman'ın Hüseyin'in ölümünü bahane ederek bir harcamada bulunmadığının anlaşıldığı

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinelerinden Hadice tarafından vekîl olup vekâleti Mansur Beşe b. Monlâ Mahmud ve Ahmed b. Abdullah şehâdetleri ile sâbite olan babası Osman Beşe b. Hasan meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Hasan b. Osman nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem müvekkilem mezbûrenin zevci olan Hüseyin nâm kimesne âhar diyara gider olduğu vakitte zevcesi müvekkilem mezbûrenin nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı şer'iyyesini mâh be-mâh vermeğe mezbûr Hasan'ı tevkiîl edip gitdikden sonra mezbûr Hasan geri mürûr eden nafaka ve kisveden bir akçe vermeyip ta'allül eder, vekâlet-i meşrûhası mücebince taleb eylerim, suâl olup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında "fi'l-hakîka mezbûr Hüseyin âhar diyara gitmeğe murâd etdikde mezbûrenin nafaka ve kisve vesâir havâyicini edâ etmeğe beni vekîl edip gitmişti, lâkin medîne-i Kars'da üç sene mümted edip onda medfûn olmuşdur, ona binâen vermem" deyü cevâb eyledikden sonra mezbûr Osman Beşe mezbûr Hüseyin'in fevt olduğun inkâr ile mukâbele eyledikde Karaçor'dan Hoş nâm karye sâkinlerinden Seyyid Yusuf b. Ali ve Hüseyin li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup "el-vâki' [124] mezbûr Hüseyin târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem medîne-i Kars'da vefât etdi, biz salât ve defnine hâzır olduk" deyü edâ-i şehâdet eyledikden sonra kütüb-i mu'tebereye tetbî' olup udûl-i vâhidliği dahi mevtde şehâdeti câiz olduğu mastûr u musarrah olup ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdeti hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min şehri Saferi'l-ferd isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, el-Hâc İsmail, Fazlîzâde Bayram, Cafer Beşe ve gayruhum

[s.124/b.1] Aslen Ermine köyünden olup Harput'un Hozekrek köyünde oturan Mehmed b. Osman'ın kızı Rabia'yı nikâhlayan köy ağası Hüseyin Bey b. Ömer'in Rabia'nın istediği eşyaları vekili olan kardeşi Hasan aracılığıyla verdiği

Maskat-ı re'si Ermiye nâm karyeden olup hâlâ medîne-i Harput muzâfâtından Hozekrek nâm karyede temekkün eden Mehmed b. Osman meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karye-i mezbûr ağası Hüseyin Bey b. Ömer nâm kimesne tarafından vekîli olan karındâşı Hasan Çelebi muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem mezbûr Hüseyin Bey kızım Rabia'ya fi'l-i şenî' ve zinâ töhmeti olmağla mezbûre kızım töhmet-i merkûmu kabûl etmeyip meclis-i şer'e hâzır olup "bana vech-i meşrûh üzere bazı ashâb-ı garaz töhmet ederler, lâkin haber u âgâhım yokdur" deyü istintâk edip kâbile olan havâtunlar bekâretim müşâhede eyleyip şehâdetleri hüccet-i şer'iyeye olunmak murâd u taleb eyledikde kâbile ve habîre ve istikâmet ile ma'rûfe olan havâtunlar yoklayıp bekâreti kemâkân mevcûd ve bâkire olduğun şehâdet eyledikten sonra mezbûr Hüseyin Bey'den dahi taraf-ı şer'den suâl olunup "hâşâ haberim yokdur" deyü cevâb verdikden sonra mezbûreyi bi-emrillahi te'âlâ nikâh eyleyip hîn-i akdimde bana mâbeynimizde ma'lûm eşyâyı vermeğe ta'ahhüd eyleyip ba'dehû vermede ta'allül eylediği ecilden vâlî-i vilâyet ve sâhib-i sa'âdet hazretlerine varıp meclis-i şer'e ihzâr olunmaları için buyuruldu-i şerîf getirip lâkin mezbûr Hüseyin Bey âhar vilâyetde olmağla karındâşı mesfûr Hasan Çelebi mezbûr Hüseyin Bey tarafından vekîl olmağla mâbeynimizde müslimûn ve muslihûn tavassut edip beni on guruş ve bir müd buğday ve bir re's ineğe ıslâh eylediklerinde ben dahi meclis-i mezbûrda sulh-ı mezbûru kabûl kabûl etdikden sonra bilâ-sulh olan on guruşu ve bir müd buğday ve bir re's ineği vekîl-i mezbûr Hasan Çelebi yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve nizâ'ım kalmadı, şöyle ki bi'l-asâle ve bi'l-vekâle da'vâ ve nizâ'ım sâdır olur ise mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mezbûr Hasan Çelebi dahi bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl edip münâza'adan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Hasan Çelebi nakîb, Şaban Çelebi **mahsaracı?**, Mehmed Ali b. Süleyman Efendi, Ahmed Çelebi Gümüşlüzâde, Mustafa Çelebi ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.124/b.2] Perçenç köyü ahalisinden Hızır Beşe'nin borç verdiği Yusuf Beşe'nin vefatıyla söz konusu paranın terekesinden ödenmesi

Medîne-i Harput muzâfâtından Perçenç nâm karye sâkinlerinden işbu râfi'ul-kitâb Hızır Beşe b. () nâm râcîl meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre muzâfâtından () nâm karye sâkinlerinden Osman ve Ahmed benî Yusuf Beşe mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem müteveffâ babaları Yusuf Beşe kemâl-i sıhhatinde murâbahalık akçesi karz-ı şer'îden otuz guruş karz verip fevt oldukda meblağ-ı mezbûr zimmetinde kalmağla mezbûrân Osman ve Ahmed'den taleb eyledikde mezbûrlar dahi meblağ-ı mezbûr ecli için yanımda bir kazgan ve bir çift altın küpe rehin vaz' eylemiştir, el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezbûru vermede ta'allül eder, suâl olunup takrîrleri tahrîr ve meblağ-ı mezbûr alıverilmek ve rehn-i mezbûr kendilerine teslim olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân Osman ve Ahmed babaları mezbûr Yusuf'un otuz bir guruş mezbûr Hızır Bey'de [de]yni olduğun inkâr ve "yedinde olan kazgan ve küpe[yi] dahi fuzûlî ahz eylemiştir" deyü mukâbele eylediklerinde müdde'-î-i mezbûr Hızır Beşe'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Ali b. Çaşnigir ve Mehmed b. Halil ve Haydar b. Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olundukda "fî'l-hakîka mezbûrân Osman ve Ahmed Bey'in babası mezbûr Yusuf Beşe bizim huzûrumuzda mezbûr Hızır Beşe'den otuz guruş karz alıp bizi istişhâd eyledi" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyleyip şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûr Hızır'a müteveffâ Yusuf Beşe'den küllen ve bazen ahz edip bir vechile zimmetin berî eylemediğine yemîn tevcîh etmekle beş rub'dan nihâdeye mezbûr Hızır Beşe dahi alâ vukû'î li'l-mes'ûl hulf billahi'l-aliyyi'l-gafûr edip meblağ-ı mezbûr yirmi dokuz guruş üç rub'u mezbûr Yusuf Beşe'nin muhalledâfâtından mezbûrâna hüküm birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ebubekir Efendi el-mu'îd, Seyyid İbrahim Çelebi ebe, Mehmed Efendi el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi

[s.124/b.3] Cihanbey aşîretinden Hasan b. Hızır'ı Hefthisar köyü yakınında kavga sırasında yaralayan Bucak nahiyesi ahalisinden Arslan b. İsmail'in diyet ödemesi

Medîne-i Harput muzâfâtından Cihanbey aşîretinden Hasan b. Hızır meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda Bucak nâhiyesinde **Aşgun?** nâm karye sâkinlerinden

Arslan b. İsmail nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan on beş gün mukaddem medîne-i mezbûr muzâfâtından Hefthisar nâm karye kurbunda dağda mezbûr Arslan gâib ani'l-meclis olan Hızır b. İbrahim nâm kimesne ile ceng ü cidâl eyledikde fasl etmek ecli için mâbeynlerine tavassut eylemedikde mezbûr A[r]slan kılıcı ile benim sol kolumu vasatî parmağına darb u let edip ol darbdan mecrûh olmuştur, nazar ve keşf olunup mezbûru dahi keyfiyet-i hâl suâl ve takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde eser-i cerâhatine nazar olunup takrîrine muvâfık müşâhede ve keşf olduktan sonra mezbûr Arslan'dan dahi mâ vaka'a istifsâr olundukda mezbûr Hüseyin'in parmağın sehven urup mecrûh eylediğin bi-tav'ihî ikrâr u i'tirâf etdikden sonra mezbûr Hasan bi-hasebi's-şer' diyetin taleb eyledikde hâlâ parmağı cerâhatde olup şel ve amel-mânde olduğu mu'ayyen ü mübeyyen olmak ile ba'de's-sıhha ve amel-mânde olduğu zâhir u nümâyân olduktan sonra bi-hasebi şer' zimmetin edâya tenbîh birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferü'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Fazlullah Çelebi, Ebulkasım Çelebi, Ahmed b. Hasan Efendi ve gayruhum

[s.124/b.4] Hamedî köyü ahalisinden zimmi Bedros v. Markar'ın tarlasını Osman b. Mehmed'e sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Ha[me]di nâm karye sâkinlerinden Bedros v. Markar nâm zimmi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Osman b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrda vâki' üç tarafı Akçeşme harkı ve bir tarafı Mahmud Beşe tarlasına bu hudûd [ile] mahdûd ü mümtâz olan bir kıt'a tasarrufumda olan tarlamı tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî târîh-i kitâbdan dört ay mukaddem mezbûr Osman Çelebi'ye sâhib-i arz ma'rifetiyle kırk guruşa hakk-ı tasarrufun tefvîz-i şer'îce bey'-i kat'î ile bey' u tefvîz edip ol dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl etdikden sonra meblağ-ı mezbûr kırk guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Osman Çelebi yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarla-yı ma'dûd Karingit suyuna cârî olan benim rub' hisse saky ile mezbûr Osman Çelebi'nin mülk-i müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Osman Çelebi dahi tasdik ve kabûl edip tefvîze hüküm birle mâ

vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, Seyyid Hüseyin Çelebi [b.] Abdülkadir, Osman Bey Küçükköse, Mahmud Beşe b. Mehmed Çelebi, Ali Beşe b. Osman, Seyyid Abdurrahman-ı Sağmanî, İsmail Efendi nâib, Seyyid Abdülkadir Çelebi ve gayruhum

[s.125/b.1] Ağa Camii mahallesi ahalisinden Âtike ve Fatma hatunlara vefat eden babaları Zülfü Bey'den kalan bağ, tarla, buğday, arpa ve pamukları zapt edip tasarruf eden Zülfü Bey'in zevcesi Bâniyye bt. Keyhüsrev Bey arasında sulh sağlandığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ağa Cami-i şerifi mahallesi sâkinelerinden Âtike ve Fâtıma bintey Zülfü Bey nâm hâtûnlar tarafından husûs-ı âti's-sulha vekîl olup mezbûrelerin kâmet-i sîmâsı olan Ali Bey b. Abdullah ve Hüseyin b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan Seyyid Mustafa Çelebi b. Monlâ Süleyman meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Monlakendi nâm karye sâkinelerinden fahrû'l-akrân Bâniyye bt. Keyhüsrev Bey nâm hâtûn tarafından tasdîke vekîli olan zevci İbrahim Efendi muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müvekkiletân-ı mezbûretânın babaları müteveffâ-yı mezbûr Zülfü Bey'den müntakıl karye-i mezbûre kurbunda Dağ nâm mevzi'de vâki' ma'lûmetü'l-hudûd tevek bâğını ve bir müd buğday ve bir müd arpa ve iki batman penbe ve Körpe nâm mevzi'de büyük yerde vâki' maktû' tarlaları Bâniyye fuzûlî zabt ve tasarruf eyledikten mâ'adâ müvekkilem mezbûre Âtike'nin bundan evvel zevci olan () nâm kimesneden mezbûreye başlık nâmıyla gelen yüz guruşu mezbûr Bâniyye Hâtûn ahz u kabz edip zimmetinde kalmışdır" deyü da'vâ ve taleb eylediklerinde mezbûre Bâniyye Hâtûn'un mezbûretânın babaları mezbûr Zülfü Bey bundan akdem zevci olup fevt olduğunda mehri zimmetinde kalmağla mezbûretânın karındâşı müteveffâ İbrahim Bey karındâşları Mehmed ve Ahmed ve Halil ve hemşîresi Müslime nâm sagîre ve sagîrlar tarafından vesâyeten târîh-i kitâbdan yirmi beş sene mukaddem bâlâda mastûr olan bağ ve tarlayı ve buğday ve arpa ve penbeyi Zülfü Bey'in mezbûreye lâzımü'l-edâ mehri ecli için olan deynine takâs eyledi, yirmi beş senedir bilâ-nizâ' tasarruf ederim ve yedimde hüccet-i şer'iiyem dahi vardır" deyü bin elli yedi târihiyle müverrah Fazlullah Efendi'nin imzâ ve hatemi ile hüccet

ibrâz edip başlık nâmı ile adedi ma'lûm bir mikdâr eşyâ gelip yine mezbûre Âtike'ye teslim olunmuşdur" deyü mezbûre Bâniyye Hâtûn cevâb edip ve'l-hâsıl mâbeynlerinde münâza'ât-ı kesîre vâki' olmağın "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca el-hâletü hâzihi beynlerine müslimûn tavassut edip mezbûrları ıslâh eyleyip bedelü's-sulh-ı mezbûru kabûl edip nizâ' olunan bâğ ve tarla vesâir bâlâda zikr olan eşyâ ve külliyetli husûsda vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb da'vâ ve talebeleri kalmayıp zimmetin ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eylediler, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre için tarafeynden asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrâreyn-i sahîhasını el-mukarru lehu'l-mezbûr İbrahim Efendi dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulh u ibrâya hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn Ebubekir Efendi el-müftî, mefharü'l-ulemâi'l-izâm es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, fahrü'l-eimme Mehmed Efendi, fahrü'l-müderriş Osman Efendi, İbrahim Çelebi b. Ebubekir **Berşam?**, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Seyyid Bekir b. Monlâ Mehmed

[s.125/b.2] Kozluca mahallesi ahalisinden Ayşe bt. Şeyh Ahmed Hatun'un Ahmedbey Mescidi mahallesinde Metriskapısı yakınında müteveffa babasından kalan evleri amcası Haydar, Ebubekir Çelebi b. Osman Çavuş'a sattığından bir hak iddia edemeyeceği

Medîne-i Harput mahallâtından Kozluca mahallesi sâkinelerinden Âişe bt. Şeyh Ahmed Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf- hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Ebubekir Çelebi b. Osman Çavuş nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "Ahmedbey Mescid-i şerifi mahallesinde Metriskapısı kurbunda vâki' babam müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl üç bâb evleri mezbûr Ebubekir Çelebi fuzûlî zabt ve tasarruf eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ebubekir Çelebi cevâbında "sâlifü'z-zikr evler harâba müşrif olup mezbûre sagîr olmağla ammîsi Haydar nâm kimesne vasiyy-i mansûbesi olup bey'-i men yezîd eyleyip on üç guruşa babam mezbûr Osman Çavuş üze[r]inde karâr etmekle mezbûr Haydar mezbûre tarafından vesâyeten babama bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyleyip babam ve ben yirmi senedir bilâ-nizâ' zabt u tasarruf eyleriz ve

yedimde hüccet-i şer'ıyyem dahi vardır" deyü Davud Efendi imzâsıyla hüccetin ibrâz edip kırâat olundukda takrîrine mutâbık mastûr müşâhede olundukdan sonra mezbûre hâtûn ammîsi mezbûr Haydar zevci vasiyy-i mansûbesi olup mezbûrun babası Osman Çavuş'a on üç guruşa bey' -i bâtt-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen eylediğin inkâr ile mukâbele eyledikde mezbûr Ebubekir Çelebi'den kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Seyyid Monlâ Ömer b. Seyyid Mahmud ve Mustafa b. İsa nâm kimesneler meclis-i şer'e hâzırân olup "fî'l-hakîka mûmâileyh Davud Efendi mezbûre hâtûnun ammîsi Haydar'ı bizim huzûrumuzda vasî nasb edip münâza'un fih olan evler harâba müşrif olmağla yetîme-i mezbûreye gadr olduğu ecilden mezbûr Osman Çavuş'a on üç guruşa bey' edip kabz-ı semen eyledi" deyü şehâdet eylediklerinde şehâdetleri makbul olup münâza'adan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Ebulkasım, Ahmed Çelebi tâbi'-i o, Hüseyin Beşe, Ahmed Çelebi tâbi'-i o, Cafer Beşe ve gayruhum

[s.125/b.3] Harput ayânından Ömer Çavuş b. Mustafa Ağa'nın Miralay Mustafa Ağa'dan satın aldığı ev, bağ, bahçelerini tekrar ona kiraya verip biriken kiralalarını aldığından aralarında sulh sağlandığı

Medîne-i Harput a'yânından fahrû'l-emâsil ve'l-ekârim Ömer Çavuş b. Mustafa Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde fahrû'l-emâsil ve'l-akrân hâlâ Mîralây Mustafa Ağa muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "mûmâileyh Mustafa Ağa, Müderris mahallesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd evlerini ve **Seli?** nâm karyede vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân bağ ve bağçe ve karye-i mezbûrda vâki' evlerini târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem bin esedî guruşa bana bey' -i kat'î ile bey' eyleyip ben dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve kabûl etdikden sonra semen-i mezbûr bin esedî guruşu mûmâileyhe edâ ve teslîm eyleyip ol dahi teslîm ve ahz eyleyip sâlifü'z-zikr evler ve bağ ve bağçeler mülk-i müşterâm oldukdan sonra yine rızâlarımız ile bâlâda mastûr mülk-i müşterâmı beher sene iki yüz elli guruş icâre ile mûmâileyh Mustafa Ağa benden istîcâr ve kabûl edip târîh-i kitâba gelince yedi sene mürûr etmeğin zimmetinde olan semen-i istîcâr mukâbelesinde ze'âmeti olan Habusi nâm karyenin her senede kendüye âid olan mahsûlâtın bana havâle eyleyip ben dahi bir sene kendi hissesine isâbet eden mahsûlâtın

ahz ve keyl eyleyip iki senenin icâresine mahsûb olunmuş idi, el-hâletü hâzihî beş sene icâre talebinden dahi fâriğ olup zimmetin ibrâ-i âm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledim, ba'de'l-yevm benim mûmâileyh Mustafa Ağa'da icâre-i mezbûr husûsunda ve mûmâileyh Mustafa Ağa'nın karye-i mezbûr muhâsebesinde vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve metâlibim kalmadı, şöyle ki husûs-ı mezbûrâna müte'allik tarafından asâleten ve vekâleten veyâhûd âhar tarikle da'vâ ve nizâ'ımız sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mûmâileyh Ömer Çavuş'un minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını mûmâileyh Mustafa Ağa dahi bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl edip sıhhat-i sulh u ibrâya hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-ferd li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Abdüllatif Efendi el-vâ'iz, fahrü'l-a'yân Süleyman Ağa ez-za'im, mefharü'l-ümerâ Ahmed Bey, ehûhu Mustafa Ağa, İshak Çelebi el-müezzın, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, İsmail Bey solak, Mustafa Çelebi sâkin-i Hozekrek

[s.125/b.4] Harput ayânından Mehmed Bey b. Hasan Ağa'nın Hacıseli köyündeki bağ, bahçe ve evlerini İsmail Bey'e sattığı

Medîne-i Harput a'yânından fahrü'l-akrân Mehmed Bey b. Hasan Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb İsmail Bey b. () nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr u i'tirâf edip "bundan akdem fahrü'l-akrân Ömer Çavuş'dan iştirâ eylediğim Hacıseli nam karyede vâki' iki kıt'a bağ ki bir kıt'asının bir tarafı Hasan mülküne ve üç tarafı tarîk ve bir tarafı seng dahi bir tarafı İlhanoglu ve iki tarafı tarîk ve bir tarafı Örik ve bunlardan mâ'adâ yine karye-i mezbûrda Kaleardı'nda vâki' ma'lûmetü'l-hudûd tevek bağını karye-i mezbûrda inde'l-ahâlî ve'l-cîrân şeyn ü harâbe evleri tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile bey' edip mezbûr İsmail Bey'e üç yüz kırk esedî guruşa bey' ve teslîm eyleyip ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve teslîm etdikden sonra semen-i mezbûr üç yüz kırk [126] esedî gurusu zimmetinde kalıp târîh-i kitâbdan üç yüz altmış gün va'demiz olmuşdur ki, va'de tamâmında meblağ-ı mezbûr üç yüz kırk esedî gurusumuzu edâ ve teslîm ile ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe ve evler mesfûr İsmail Bey'in mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını

el-mukarru lehu'l-mezbûr İsmail Bey dahi tasdîk ve kabûl edip semen-i mezbûr üç yüz kırk esedî gurus zimmetinde kalıp târîh-i kitâdan üç yüz altmış gün va'desi olup va'de tamâmında vâcibü'l-edâ deynine mukır olup mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Abdüllatif Efendi el-vâ'iz, fahrü'l-ümerâ Ahmed Bey, ehûhu Mustafa Ağa, mefharü'z-zu'amâ Süleyman Ağa, İshak Çelebi el-müezzin, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, Mustafa Çelebi sâkin-i Hozekrek, Hasan Çelebi Çirişlizâde, Mahmud Beşe b. Mehmed

[s.126/b.1] Gürcübey mahallesi ahalisinden zimmiye Kadertik v. Bahşes'in ölen babasından intikal eden evleri tasarruf eden zimmi Yüzik v. Şehsor'un küçük kızı Beyzo aleyhinde açtığı davada haksız olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Gürcübey mahallesi sâkinelerinden Kadertik v. Bahşes nâm zimmiye meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahalle-i mezbûrda sâkin iken bundan akdem mürd olan Yüzik v. Şehsor nâm zimmînin sulb-i sagîre kızı Beyzo nâm sagîrenin taraf-ı şer'-den mansûb vasîsi olan Meldon v. Melcan nâm zimmî mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrda vâki' babam mezbûr Bahşes zimmîden irs ile intikâl eden ma'lûmetü'l-hudûd evlerimi sagîre-i mezbûrun babası mezbûr Yüzik fuzûlî tasarruf edip mürd oldukda kızı mezbûre sagîre sâkine olur, mezbûrdan suâl olunup takrîr ve tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl vasiyy-i mezbûr cevâbında "sagîre-i mezbûrenin cediti mürd-i mezbûr Şehsor nâm zimmî bilâ-nizâ' sene-i medîde tasarruf etdikden sonra mürd olup oğlu mezbûr Yüzik zimmîye intikâl edip Yüzik zimmî dahi mezbûre Kadertik'in muvâcehesinde bilâ-nizâ' otuz sene zabt u tasarruf edip mürd olmağla mezbûre-i sagîreye intikâl edip bir senedir mezbûre dahi tasarruf eder, eben an-ceddin mülk-i mûrisidir" deyü def'le mukâbele eyledikden mezbûre Kadertik'den keyfiyet-i hâl istifsâr olundukda beş sene mezbûr Şehsor zimmînin tasarrufun ba'de'l-mürd otuz sene bilâ-nizâ' kendi muvâcehesinde mezbûr Yüzik zabt u tasarruf edip mürd oldukdan sonra sagîre-i mezbûreye intikâl edip bir sene mikdârı sagîre dahi sâkine olup tasarrufe olduğun bi-tav'ihî mukırr u mu'terif olmağla bi-gayrı özri şer'î on beş sene mürûr eden da'vânın istimâ'ı bilâ-emri şerîf mesmû'a ve makbûle olmak ile mezbûr Kadertik zimmiye münâza'adan men' birle tenbîh ve sagîre-i mezbûrenin sâlifü'z-zikr evler

yedinde ibkāsına hüküm birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İsmail Efendi el-hatîb, Ahmed Ağa Kapıkıran, Hüseyin Beşe dellâl, Mustafa ali b. Hasan Ağa, Ömer b. Ahmed, Serkis timâr meliki ve gayruhum

[s.126/b.2] Harput ahalisinden Mehmed Ağa b. Hasan Ağa'nın Müderris mahallesindeki evlerini Miralay Mustafa Ağa'ya sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından fahrü'l-akrân Mehmed Ağa b. Hasan Ağa meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihi'l-erkânda mefharü'l-emâsil ve'l-ekârim Mîralây Mustafa Ağa muvâcehesinde bi't-tav‘i's-sâf ikrâr u i‘tirâf edip bundan akdem Ömer Çavuş'dan iştirâ eylediğim Müderris mahallesinde vâki‘ ma‘lûmetü'l-hudûd mûmâileyh Mustafa Ağa hâlâ sâkin olduğu içeri ve taşra menzilleri tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i kat‘î ile mûmâileyh Mustafa Ağa'ya altı yüz esedî guruşa bey‘ ve teslîm eyleyip mûmâileyh dahi meclis-i mezbûrda iştirâ, kabûl ve kabz etdikden sonra semen-i mezbûr altı yüz esedî guruşdan kırk guruşdan bahâsı iki re’s katır ve on beş esedî guruş bahâlî bir re’s bârgîr ve on beş esedî guruş bahâsı bir Acem keçesi ve yirmi guruş dahi nakid -ki cem‘an yüz guruş eder- mûmâileyh Mustafa Ağa yedinden ahz u kabz eyleyip semen-i mezbûrdan beş yüz guruşunu dahi târîh-i kitâbdan dört ay tamâmına dek va‘demiz olmuşdur ki va‘de tamâmında bana edâ ve teslîm eyleye ve bâlâda zikr olan menzilde alâka ve mutâlebem kalmadı, mûmâileyh Mustafa Ağa'nın mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ’ ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr Mehmed Bey'in minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan kelâmını tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey‘e hüküm birle mâ hüve'l-vâki‘ alâ vukû‘ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Abdüllatif Efendi el-vâ‘iz, fahrü'l-ümerâ Ahmed Bey, fahrü'z-zu‘amâ Süleyman Ağa, fahrü'l-ayân Mustafa Ağa b. Davud Beşe, İshak Çelebi el-müezzin, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, İsmail Bey Solak ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.126/b.3] Pekinik köyü ahalisinen Hüseyin b. Mustafa Beşe'nin bağı içindeki ağaç ve sularıya birlikte Mustafa b. Ramazan Beşe'ye sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Pekinik nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Mustafa Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'u'l-kitâb Mustafa b. Ramazan Beşe nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrda vâki' bir tarafı hemşîrem Şehriban mülküne ve bir tarafı Adedi'ye giden çay ve bir tarafı İbrahim Beşe mülküne ve bir tarafı Entan zimmi mülküne bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan bâğımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve dâhilinde olan suları ile ve cemî'-i tevâbi' [u] levâhıkıyla on iki akçe bâğâtını müştêrî-i mezbûr edâ eylemek üzere tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Mustafa'ya yirmi beş esedî guruşa bey' ve teslim etdikden sonra ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve kabûl edip semen-i mezbûr yirmi beş esedî gurusunu bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Mustafa yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ-ı mahdûd mezbûr Mustafa Bey'in mülk-i müştêrâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Mustafa dahi tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Ağa ez-za'îm, Monlâ Ali birâder-i vâ'iz, Hüseyin tâbi'-i İbrahim Ağa, Ebubekir Beşe b. Abdüssamed, İsmail Efendi el-hatîb, el-Hâc Kaya Beşe, Ahmed Çelebi b. Hacı Osman, Seyyid Mahmud b. Mevlüd, Seyyid Yahya Çelebi, Ahmed Bey

[s.126/b.4] Meydan mahallesi ahalisinden vefat eden Mehmed'in küçük kızı Emine'ye vasisi Ömer b. Osman talebiyle nafaka ve kisve takdir edildiği

Medîne-i mezbûr mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât eden Mehmed b. () nâm kimesnenin sulbiye sagîre kızı Emine'nin taraf-ı şer'-den mansûb vasîsi olan işbu râfî'u'l-kitâb Ömer b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelip takrîr-i kelâm edip "sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye ihtiyacı olmağla müteveffâ babası Mehmed'den mezbûreye intikâl eden mâlından nafaka ve kisve vesâir mühimmâtı için kıbel-i şer'-den kifâyet mikdârı takdîr olunmak taleb ederim" dedikde sagîre-i mezkûre için bî-garaz müslümânlar müşâveresiyle nafaka ve kisve vesâir hizmet-i lâzimesi için târîh-i kitâbdan beher yevm beşer akçe nafaka takdîr olup hîn-i zarûretde istidâne ve vakt-i zaferde mürâca'ata izin birle vasiyy-i mezbûr

Ömer yedine bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Fî şehri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: [127] Mefharü'l-ulemâi'l-izâm es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, mefharü'l-ulemâi'l-mütebahhîrîn Ebubekir Efendi el-me'zûn bi'l-iftâ, Seyyid Ebubekir Çelebi b. Sofu, Monlâ Halil b. Monlâ Ebubekir ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.127/b.1] Hâss-ı Malatyacık köyü ahalisinden bekâr bulunan Yeter bt. Seyyidi'nin İbrahim b. Ali ile evlenmesine dayısı Pir Veli'nin müdahale etmemesi

Medîne-i Harput muzâfâtından Hâss-ı Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Ahmed b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelip takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip "karye-i mezbûr sâkinelerinden Yeter bt. Seyyidi nâm bîkr-i bâliğa bi-emrillahi te'âlâ karındâşım İbrahim'e tezevvüc ü nikâh olmağa taleb-i rızâsın dilediğimde mezbûr bâliğa hüsn-i rızâsı ile karındâşım mezbûr İbrahim'e tezevvüc olmağa ikrâr ve rızâ vermiş iken mezbûrenin dayısı olan Pir Veli b. Hüseyin nâm kimesne mâni' olur, mahalline varılıp mezbûr şerîk takrîr-i tahrîr ve mâni' olan mezbûr Pir Veli dahl eylememesine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde taraf-ı şer' den Mevlânâ Mehmed Efendi ta'yîn olunup mevlânâ-yı mûmâileyh mahall-i mezbûr[a] varıp akd-i meclis eyledikde mezbûre Yeter nâm bîkr-i bâliğa meclis-i mezbûra hâzıra olup vâki'-i hâli istifsâr eyledikde "fî'l-hakîka bundan akdem merkûm İbrahim'e nikâh u tezevvüc olunmağa ikrâr u rızâm olmuştur, mezbûr İbrahim'den gayrı kimesneye rızâm yoktur ve mezbûr dayım Pir Veli'nin bir vechile bende alâka şer' de haber vermeğin taraf-ı şer' den dahi mezbûr İbrahim'e mâni'-i şer'iyyesi olmamak üzere rızâsına binâen akd-i nikâh olmağa izin ve mezbûr Pir Veli bî-vech münâza'adan men' u def' birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ve terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi b. () sâkin-i Sarpılı, Budak b. Veli karye-i mezbûr, Koca oğlu Ali karye-i mezbûr, Behlül Mustafa karye-i mezbûr, Abbas Pir imâm, Mehmed b. Ali karye-i mezbûr

[s.127/b.2] Ağa Camii mahallesi ahalisinden Molla Ahmed b. Rasûl Efendi'nin Pincirik nahiyesinedeki bağını ağaçları, suları, havuzları ve evleriyle birlikte Ali Efendi'ye sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Ağa Cami-i şerifi mahallesi sâkinlerinden Monlâ Ahmed b. Rasûl Efendi meclis-i şer'-i şerîf- hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Ali Efendi b. () nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "medîne-i mezbûreye tâbi' Pincirik nahiyesinde vâki' Ömer Ağa'dan iştirâ eylediğim bâğımı ma'lûmetü'l-hudûd harâbe bâğımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve cârî olan suları ile havuzları ve harâbe evi ile ve cemî'-i tevâbi' u levâhıkıyla mûmâileyh Ali Efendi'ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile dokuz esedî guruşa bey' ve teslim edip ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve kabûl etdikden sonra meblağ-ı mezbûr dokuz esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mûmâileyh Ali Efendi yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ-ı mahdûd mûmâileyh Ali Efendi'nin mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr, mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere olan kelâmını tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İsmail Efendi en-nâib, Feyzullah Efendi b. Monlâ Mehmed el-müderriş, Eyüb Çelebi b. el-Hâc Mevlüd, Ömer Çelebi b. Rasûl Efendi, Ömer Ağa dizdâr-ı kal'a-i Harput ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.127/b.3] Herdi köyü aşîretinden ve Aluçlu oymağından Yusuf b. Kulu ve Süleyman b. Abdullah Nebi'nin yayla meselesinden dolayı Deli İbrahim ve refiklerindeki alacaklarının tahsil edilip kendilerine verilmesi

Medîne-i Harput muzâfâtından Herdi nâm karye aşîretinden Aluçlu oymağından Yusuf b. Kulu ve Süleyman b. Abdullah en-Nebi meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde oymak-ı mezbûrdan Deli İbrahim b. Behlül nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem yayla da'vâsı husûsu için mezbûr Deli İbrahim ve gâib ani'l-meclis olan refikleri Halil Ağa mübâşir gelip hizmet ve harc [u] masraf nâmıyla mezbûr Deli İbrahim ve refiklerinden bin sekiz yüz guruş taleb eylediğinde mezbûr Deli İbrahim ve refikleri bizlere taraflarından vekîl ve meblağ-ı mezbûru kendüler için bir kimesneden bilip kefil bi'l-mâl olup kendilerine teslim eylemeğe râzı olup bizler dahi Şureli () nâm kimesneden meblağ-ı mezbûru mezbûrlar için deyn edip kefil bi'l-mâl dahi olup getirip mezbûr Deli İbrahim ve refiklerine teslim eylediğimiz zamânlarda dahi merkûma edâ [ve] teslim eyledikden sonra meblağ-ı mezbûrdan dört

yüz guruşu mezbûr Deli İbrahim ve refiklerinden gâib anı'l-meclis ammîsi Ömer ve Hacı İbrahim'e ifrâz ve vâcibü'l-edâ deyn teveccüh edip yüz guruş deyni kabûl eylemişler idi, el-hâletü hâzihî vermede ta'allül eyler, kefâletim hasebiyle mezbûr Deli İbrahim'den taleb ederim, suâl olunup takrîri tahrîr ve meblağ-ı mezbûr dört yüz guruş alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Deli İbrahim bin sekiz guruşdan dört yüz guruşu kendinin ve gâib olan mezbûr Ömer ve Hacı İbrahim'in verecek deyni olduğun bi-tav'ihî mukırr u mu'terif olup kefil-i mezbûr talebiyle meblağ-ı mezbûrun edâsına tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn Ebubekir Efendi el-me'zûn bi'l-iftâ, mefharü'l-ulemâi'l-izâm es-Seyyid Ahmed Efendi el-vâ'iz, fahrü'l-eimme Mehmed Efendi el-imâm, Seyyid İbrahim Çelebi el-imâm, es-Seyyid Osman Çelebi **Anık?**, es-Seyyid Ebubekir Çelebi b. Sofu Mehmed, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi ve gayruhum

[s.128/b.1] Kesrik köyü ahalisinden zimmi Kirakos'a babasından intikal eden Vertetil köyündeki bostana amca çocukları olan Keşiş v. Karek ve Minas'ın müdahale etmemeleri

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye sâkinlerinden işbu hâmilü's-sıfır Kirakos v. () nâm zimmi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Vertetil nâm karye sâkinlerinden Keşiş v. Karek ve Minas v. () nâm zimmi mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mezbûrlar ile ammî uşakları olup emlâk ve eşyâlarımız mâbeynlerinde taksîm ve hisselerimiz ifrâz olunup Vertetil nâm karyede vâki' bir tarafı değirmen harkı ve bir tarafı Hacı Mehmed tarlasına ve bir tarafı Moşeh tarlasına ve bir tarafı Rakos zimmi tarlasına bu hudûd ile mahdûd ve mülk-i mûris bostân yerine mezbûrân zimmi vaz'-ı yed ederler, suâl olunup takrîrleri tahrîr ve kasr-ı yed eylemelerine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân Keşiş dahi ve Minas zimmi "sâlifü'z-zikr bostân yeri mezbûr Kirakos mürd-i mezbûr babası () hissesine âid olup ba'dehû mezbûr Kirakos'a alâ tarîkı'l-irs intikâl eylemiş, mülk-i mûrisden bir vechile alâka ve mutâlebemiz yokdur" deyü her biri bi-tav'ihî mukırr u mu'terif oldukdan sonra kasr-ı yedlerine tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Saferi'l-hayr li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi b. Yakub Çelebi, Hamo Çelebi Vanî, Ahmed b. Hasan Efendi, Cafer Beşe el-muhzır

[s.128/b.2] Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Hatice'yi nikâhlamak istemesine rağmen Hatice'nin babasının belirli miktardaki eşyayı İbrahim'den alıp kızını nikâhlamakta zorluk çıkardığı

Battâl

«Maskat-ı re'si Şure nâhiyesinde Tilmo nâm karye sâkinlerinden olup hâlâ medîne-i Harput'da mütemekkin olan İbrahim b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mesci Mehmed mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan on gün mikdârı mukaddem mezbûr Mehmed sulbiye bîkr-i bâliğa kızı Hadice'yi bana nikâh ile vermeğe ikrâr edip beynimizde adedi ma'lûm eşyâyı dahi ahz eyleyip el-hâletü hâzihî mezbûreyi nikâh eylemede ta'allül eder, suâl olunup takrîri tahrîr ve ihkāk-ı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında "fî'l-hakîka kızım mezbûr Hadice kazıyye-i mezkûreden haberdâr...»

[s.128/b.3] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden vefat eden Seyyid Mevlüd b. Seyyid Hüseyin'in oğlu Süleyman'a ve kardeşinin oğlu Hüseyin'e intikal eden hisselerini korumak üzere Seyyid Osman Çelebi b. Derviş'in vasi tayin edildiği

Medîne-i Harput mahallâtından Cami-i kebir mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Seyyid Mevlüd b. Seyyid Hüseyin nâm müteveffânın sulb-i sagîr oğlu Süleyman ve mezbûr Seyyid Mevlüd'ün karındâşı müteveffâ Seyyid Hüseyin'in sulb-i sagîr oğlu Hüseyin'e müteveffâ-yı mezbûrândan bi-hasebi'l-irs intikâl eden hisse-i şâyi'alarını hıfz ve ahvâllerini zabta bir vasî lâ-büd ve mühim olmağın işbu sâhibü'l-kitâb Seyyid Osman Çelebi b. Derviş müstakîm ve dîndâr olup hizmet-i vesâyete ehil olduğun sika ve mu'temed âdemler ihbâr eylemeleriyle sagîrân-ı mezbûrânın emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabt etmeğe mezbûr Seyyid Osman Çelebi vasî nasb u ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd ü iltizâm etdikden sonra bu vesîka-i şârihatü'l-beyân ketb ü terkîm olunup vasiyy-i mezbûr Seyyid Osman Çelebi yedine li-ecli't-temessük i'tâ olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Seyyid İbrahim çebebi el-imâm, Süleyman Çelebi [b.] el-Hâc Mehmed, Yahya Efendi el-kâtib, Ali Çelebi b. Veli Ağa, Hüseyin Bey b. Hasan Ağa, ehûhu Mehmed Bey

[s.128/b.4] Aslen Şure nahiyesinin Tilmo köyü ahalisinden olup Harput'ta oturan İbrahim b. Ali'nin, Mesci Mehmed'in kızı Ayşe'yi nikâhlamak istediği iddiasına mukabil, Ayşe'nin babasının kızını Yusuf'a nikâhladığı

Maskat-ı re'si Şure nâhiyesinde Tilmo nâm karyeden olup hâlâ medîne-i Harput'da iskân üzere olan İbrahim b. Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr sâkinlerinden Mesci Mehmed ve sulbiye kebîre kızı Âişe mahzarlarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan beş gün mikdârı mukaddem mezbûr Mehmed kızı mezbûre Âişe[yi] bi-emrillahi te'âlâ bana vermeğe ta'ahhüd edip akribâsından Seyyid Ali nâm kimesne nişân nâmı ile bir mikdâr eşyâyı ahz eylemiş, el-hâletü hâzihî mezbûr Mehmed ahdinden rücû' ve mezbûr Âişe dahi bana nikâh olunmadı, nefsin imtinâ' eder, suâl olunup takrîrleri tahrîr ve ihkāk-ı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında "kızım mezbûre Âişe'yi rızâsı ve velâyetim hasebi ile târîh-i kitâbdan üç ay mikdarı mukaddem huzûr-ı müsliminde Yusuf nâm kimesneye Allah emri ile verip mezbûr Yusuf dahi kabûl edip müdde'î-i mezbûr İbrahim'e minvâl-i meşrûh üzere ta'ahhüd edip ikrâr etmedim" deyü def'le mukâbele eyledikten sonra mezbûr Âişe'den dahi mâ vaka'a istifsâr olundukda "bir vechile mezbûr İbrahim'den haber u âgâhım yokdur, târîh-i mezbûrda babam Mehmed bi-emrillahi te'âlâ mezbûr Yusuf nâm kimesneye verip benim dahi rızâm olmuşdur, mezbûr İbrahim'in müdâhalesi yokdur" deyü cevâb eylemekde kâbızul-eşyâ olan mezbûr Ali nâm kimesne müdde'î-i mezbûr talebiyle ihzâr-ı şer' olunup istintâk olundukda mezbûr Yusuf maraz ve mat'ûn ve sâhibü'l-firâş olmağla mezbûr İbrahim mezbûre Âişe'yi almak ümîdiyle yanımda bir mikdâr eşyâ-yı mu'ayyene vaz' eylemiştir, lâkin mezbûr Yusuf sıhhat bulup mezbûre Âişe'den ferâğat etmeyip eşyâyı aynı ile yanımda me'hûz [ve] bâkî kalmıştır" deyü tekellüm eyledikde eşyâ-yı merkûmeyi redde ve mezbûr İbrahim bî-vech münâza'adan men'e tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ilûlâ -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: [129] Fahrü'l-eimme Mehmed Efendi el-imâm, Mahmud Çelebi b. Yakub Çelebi, Ebubekir Çelebi şehir kethüdâsı, Osman Çelebi Tuna?, Abdurrahman Çelebi Cisizzâde? ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.129/b.1] Cami-i kebir mahallesi ahalisinden Ahmed Çelebi b. İbrahim'in Şehsüvar köyündeki tarla, ev, bahçe ve zeminlerini Ebubekir Bölükbaşı'ya sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Cami-i kebir mahallesi sâkinlerinden Ahmed Çelebi b. İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde fahrü'l-akrân Ebubekir Bölükbaşı tarafından tasdîke vekîli olan karındâşı Osman Bey mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "medîne-i mezbûr muzâfâtından Şehsüvar nâm karyede vâki' beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd taht-ı tasarrufumda olup Bayram tarlası demekle ma'rûf sulu ve susuz tarlaların hakk-ı tasarrufun ve karye-i mezbûrda vâki' yine Bayram nâm kimesneden iştirâ eylediğim bir bâb menzil önünde çevirmesiyle ve bağçesiyle ve bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrda vâki' taht-ı tasarrufumda olup Bali nâm kimesneden iştirâ eylediğim ma'lûmetü'l-hudûd sulu ve susuz zemînlerin hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle ve karye-i mezbûrda yine mezbûr Bali'den iştirâ eylediğim bir bâb menzil önünde çevirme ve bağçesiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî Ebubekir Bölükbaşı'ya altmış guruşa tefvîz-i kat'î ile tefvîz ve bey'-i sahîh-i şer'î ile bey' ve teslîm edip mûmâileyh dahi meclis-i mezbûrda tefvîz ve kabûl etdikden sonra meblağ-ı mezbûr altmış esedî guruşu bi't-tamâm ve'l-kemâl mûmâileyh Ebubekir Bölükbaşı'dan ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm bâlâda zikr olunan zemînler ve evler ve bağçeler mülk-i müşterâ ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını vekîl-i mezbûr Osman Bey dahi bi'l-vekâle tasdîk edip sıhhat-ı bey' ve tefvîze hüküm birle mâ vak'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fi evâili Rebî'ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Ağa ez-za'îm, Ali Ağa b. Çavuş karındâşı, Süleyman Efendi el-imâm, el-Hâc İbrahim dersi'âm, Veli Bey b. İbrahim Ağa, Zülfikaroğlu Üçağaçlı, Hacı Bayram timâr, Çeribaşioğlu Ömer, Ali Çavuş, Alâybeyi Mustafa Ağa, ehûhu Hüseyin Bey

[s.129/b.2] Harput ahalisinden Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa'nın amca çocukları olan Ali Ağa, Mehmed Ağa ve Ömer Ağa ile aralarındaki miras meselesinde sulh sağlandığı

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mehmed Bey b. Ebulkasım Ağa nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ammîzâdeleri fahrü'l-akrân Ali Ağa ve Mehmed Ağa ve Ömer Ağa benû Allahverdi Ağa muvâcehelerinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "bundan akdem müteveffâ ammim Allahverdi Ağa vesâyeti hasebiyle on üç sene alâ tarîkî'l-irs intikâl eden emvâl ü emlâkimi ve ze'âmet ve murâbahalarımı ve zimem-i nâsda me'hûz nûkûd meblağ vesâir esâs-ı beyt ve tecemmülât-ı hâne ve menzilim icâresin bi'l-küllîye kabz u zabt eylediği ecilden fevt olmazdan dört ay mikdârı müteveffâ ammim Allahverdi Ağa ile sâlifü'z-zikr eşyâların hesâbın görüp kalîl kesîr zimmetin ibrâ ve ıskât eyleyip kat'-ı alâka eylemişdim, el-hâletü hâzihî hesabımızdan hâric bazı eşyâm kalmışdır" deyü merkûmdan da'vâ sadedinde olup "mesfûr[û]n dahi hüccet-i şer'îyye ile zimmetimde olan bin dört yüz esedî gurusların ve bundan mâ'adâ ibrâ-i t[â]m harcı için iki yüz esedî gurus -ki cem'an bin altı yüz esedî gurus olur-benden da'vâ taleb eylediklerinde mâbeynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmağla beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsıyla bin altı yüz vâcibü'l-ed[â] deynimi sekiz yüz gurus merkûmûna edâ edip sekiz yüz gurus talebinden ferâğat eyleyip ben dahi zikri mürûr eden ba'de'l-hesâb bâkî kalmışdır deyü da'vâ sadedinde olduğum eşyâdan ferâğat etmek üzere bizi ıslâh eyleyip tarafından meclis-i mezbûru kabûl etdikden sonra bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr sekiz yüz esedî gurusu bi't-tamâm merkûmûn yedlerine vaz' u i'tâ eylediğimde onlar dahi ahz u kabz eyleyip bâlâda mastûr olan da'vâlardan bi'l-küllîye kalîl ü kesîr ve celîl [ü] hakîr her ne var ise birbirimizin zimmetin ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyledik, ba'de'l-yevm benim ammîzâdelerim merkûmûn Ali Ağa ve Mehmedcan Ağa'da vechen mine'l-vücûh ve müşârunileyhimin dahi bende aslâ da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı, şöyle ki tarafeynden vekâleten ve asâleten husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve nizâ'ımız sâdır olur ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûr Mehmed Bey'in minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını mesfûrûn Ali Ağa ve Mehmedcan Ağa ve Ömer Ağa bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulh u ibrâya hüküm birle bu vesîka-i şârihatü'l-beyân ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel li-sene isneyin ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn Ebubekir Efendi el-müftî, fahrü'l-ulemâ fazîletli İsmail Efendi el-vâ'iz, mefharü'l-hutabâ Ömer Efendi, İbrahim Çelebi el-imâm, fahrü'l-akrân Mustafa Ağa [b.] Davud Beşe, fahrü'l-a'yân Menzir Bey, fahrü'l-a'yân İsmail Ağa, Mustafa Beşe Kör Ömerzâde, İbrahim Çelebi Emirzâde Ağa, Seyyid Monlâ Ebubekir Ebutahirî, Yahya Efendi b. Mehmed Ağa, Seyyid Ebubekir b. Sofu, Hamza Bey b. Mehmed Çelebi, osman Bey b. Mehmed Bey, Mustafa Bey b. Hasan Ağa, Hüseyin Monlâ kethüdâ

[s.130/b.1] Meydan mahallesi ahalisinden Seyyid Ahmed Çelebi b. Hasan Efendi'nin evi duvarına bitişik bir şekilde yaptığı kenifi Mehmed b. Cuma'nın yıkması

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden işbu sâhibü'l-kitâb es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Hasan Efendi nâm kimesne meclis-i şer'e gelip şöyle takrîr-i kelâm edip "mahalle-i mezbûrede hem-civârımız olan Mehmed b. Cuma nâm kimesne hâlâ iştirâ eylediği menzilde ihdâs olunan kenîf menzirim duvarına muttasıl olmağla zarar isâbet edip bir bâb odamızı iskân olunmadan hâlî koymuşdur, zararı def olunmazsa bi'l-küllîye harâbe ve münhedim olmak mukarrerdir, üzerine varılıp zararı keşf ve müşâhede olunup def'ine tenbîh olunmak taleb ederim" dedikde savb-ı şer'iden Mevlânâ Feyzullah Efendi irsâl olundukda zeyl-i kitâbda mastûrû'l-esâmî olan müslimîn ile mahalle-i mezbûreye varıp fi'l-hakîka kenîf-i mezbûr mesfûr es-Seyyid Ahmed Çelebi'nin menzili duvarına muttasıl olup bir bâb odasını râyiha-i kerîhesi sebebi ile iskândan alıkoyduğun nâib-i mezbûr merkûm Mehmed muvâcehesinde keşf ve müşâhede edip ba'dehû gelip meclis-i şer'e haber vermeğin zikr olunan keşfin hedm ve def'ine mezbûr Mehmed'e tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel li-sene isneyin ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Ömer Efendi el-hatîb, fahrü'l-eimme İsmail Efendi el-imâm, fahrü'l-eimme Mehmed Efendi el-imâm, Osman Çelebi Maksudzâde, Ali Çelebi b. el-Hâc Osman, Seyyid Ahmed Çelebi Hizan Alioğlu, Hüseyin Beşe Niğdeli, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.130/b.2] Hacılı Mescid mahallesi ahalisinden Ali Çavuş b. Halil Çavuş'a büyük dedeleri el-Hâc Yusuf ve Mehmed b. Peri'den kalıp babası Halil Çavuş'un hissesine düşen Meydan çarşısındaki dükkânın kirasına kimsenin müdahale etmemesi

Medîne-i Harput mahallâtından Hacılı Mescid mahallesi sâkinelerinden Ali Çavuş b. Halil Çavuş nâm emred tarafından müseccel vekîli olan Seyyid Mehmed Çelebi b. Seyyid Mahmud Çelebi meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Osman b. İbrahim nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip "müvekkilim mezbûr Ali'nin ecdâd-ı i‘lâsı olan el-Hâc Yusuf ve Mehmed b. Peri nâm kimesneler taht-ı tasarruflarında olan dekâkîn ve emlâklerin evlâd-ı zükûrlarına ale's-seviye vakf u habs eyleyip evlâdlarının yedlerine mûmzâ ve mahtûm vakfiye def‘ u teslim eyleyip zikr olunan dükkânlar batnen ba‘de batnin ale's-seviye taksîm olunup müteveffâ Halil Çavuş evlâddan olmağla Meydan sükûnda vâki‘ bundan akdem Berber Yusuf oğlu Ali Çelebi'nin taht-ı icâresinde olan bir bâb dükkân müteveffâ Halil Çavuş'a hisse ifrâz olunup hüccet-i şer‘iyye ile mutasarrıflığın târîh-i kitâbdan tahmînen on sene mikdârı mukaddem yine evlâddan olan Abdurrahman fakîrû'l-hâl olmağla hâline merhamet edip icâresini mezbûra i‘tâ eyledikde mezbûr Halil Çavuş sene-i merkûmda vefât edip bin seksen târîhine gelince icâre-i mezbûru Abdurrahman ahz etmekle mezbûr Osman evlâdından olup kendinin hissesi âhara dükkânlardan ifrâz olunup sâlifü'z-zikr dükkânda müdâhalesi yoğiken dükkân-ı mezbûrda hissem var deyü mezbûr Abdurrahman'dan da‘vâ ve dükkânı ahz eylemiştir, suâl olunup takrîr-i tahrîr ve kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Osman "dükkân-ı mezbûr müteveffâ Halil Çavuş hissesine isâbet edip taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Abdurrahman fakîrû'l-hâl olduğu için merhameten icâresini mezbûra bedel eyleyip bin seksen senesi Cemâziyelûlâ evâsıtına gelince dükkân-ı mezbûrun icâresini mezbûr Abdurrahman ahz u kabz edip mezbûr Ali Çavuş'un adem-i takayyüdünden beynimizde kalmağın ben dahi evlâd-ı mûmâileyhimâdan olmağla mezbûr Abdurrahman'dan da‘vâ edip on iki sene dahi icâresin ben ahz eylemek ecli için yedime hüccet i‘tâ olunmuştur, lâkin müteveffâ Halil Çavuş'dan oğlu mezbûr Ali Çavuş'a intikâl eylemiştir, bir vechile müdâhalem yokdur" deyü ikrâr u i‘tirâf eyledikde kendi ikrârı ile kasr-ı yedine tenbîh birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel li-sene isneyin ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mefharü'l-ulemâ Abdüllatif Efendi, Monlâ Mustafa el-müezzin, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Bayram Beşe ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.130/b.3] Meydan mahallesi ahalisinden Esmâ bt. Hacı Allahverdi'nin, kızı Mehri Hatun'un oğlu Mehmed b. Süleyman'a olan borcu karşılığında iki evini ve bazı eşyalarını verdiği

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinelerinden Esmâ bt. Hacı Allahverdi nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde kızı Mehri nâm hâtûn oğlu Mehmed b. Süleyman muvâcehesinde bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem mezbûr Mehmed'in zimmetimde yirmi guruşu olmağla mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafı Monlâ Ali oğlu Ali ve bir tarafı Sofu Ahmed Çelebi mülküne ve bir tarafı Celâlîzâde Ali Çelebi mülküne ve bir tarafı tarîk-ı âm bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olan iki bâb menzili örtmesiyle bundan mâ'adâ üç kat örtü döşeğe ve bir tâbe ve kürsü ve üç pelâs ve bir sepeti tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr Mehmed'e verecek deynim mukâbelesinde verip menzilime takâs eyledim, ol dahi meclis-i mezbûrda kabûl ve kabz eyledi, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil ve tecemmülât-ı hâne mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvazıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukîrr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey' u tefvîze hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel li-sene isneyin ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: [131] Mehmed Efendi el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Mahmud Çelebi b. Yakub, Ali b. Monlâ Ali, Osman Çelebi, İvaz Çelebi ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.131/b.1] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin ile kardeşi Seyyid Ali'den borç alan Zarik köyü halkından zimmi Maltik'in oğlu Markos ve Bahadır Bey'in Seyyid Veli'ye olan borçlarını ödeyecekleri

Medîne-i Harput mahallâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin meclis-i şer'-i şerîf- hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Zarik nâm karye sâkinlerinden Markos ve Bahadır Bey velediy Maltik

mahzarında takrîr-i kelâm edip "mezbûrân zimmîler bundan akdem karındâşım Seyyid Ali'den karz-ı şer'îden üç yüz otuz üç buçuk esedî gurus karz alıp hâlâ zimmetlerinde lâzımü'l-edâ deynlerin mezbûr karındâşım Seyyid Ali ile müşterek olup meblağ-ı mezbûr dahi mâbeynimizde müşterek olmağla kendime isâbet eden hisse-i şâyi'imi taleb eylerim, suâl olunup takrîri tahrîr ve meblağ-ı mezbûrun nısfı -ki yüz altmış altı esedî gurus üç rub'dur- alıverilmek matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân cevâbında "fi'l-hakîka meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz üç buçuk gurus merkûm Seyyid Ali Çelebi'ye zimmetimizde lâzımü'l-edâ deynimizdir, lâkin mezbûr Seyyid Veli karındâşı merkûm Ali Çelebi ile mâl-ı müşterek olup ve hâlâ zimmetimizde olan meblağ dahi müşterek olduğu ma'lûmumuz değildir" deyü def'le mukâbele eylediklerinde udûl-i müslimînden Seyyid Hasan Çelebi b. İsrail ve Mehmed b. Allahkulu nâm kimesneler meclis-i şer'e hâzırân olup inde'l-istişhâd merkûm Seyyid Ali ile müdde'î-i mezbûr Seyyid Veli karındâşlar ve meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz üç esedî gurusda münâsafe üzere müşterek olduklarına her biri şehâdet eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûrun nısfı -ki yüz altmış altı esedî gurus üç rub'u- mezbûr Seyyid Veli'ye teslîm eylemeğe mezbûrâna tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdül-hâl: Seyyid Osman Çelebi **Anık?**, Menzir Bey sâkin-i kal'a, Veli Bey b. İbrahim Ağa, Hüseyin tâbi'-i o, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.131/b.2] Sarehatun mahallesi ahalisinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin ile kardeşi Seyyid Ali'den borç alan Zarik köyü halkından zimmi Maltik'in oğlu Markos ve Bahadır Bey'in Seyyid Veli'ye olan borçlarını ödedikleri

Medîne-i Harput muzâfâtından Sarehatun mahallesi sâkinlerinden Seyyid Veli b. Seyyid Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Zarik nâm karye sâkinlerinden işbu hâmilânü's-sıfır Markos ve karındâşı Bahadır Bey nâm zimmîler muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem karındâşım Seyyid Ali ile iştirâk olduğumuz nüküddan üç yüz otuz üç buçuk gurus mezbûrâna karz-ı şer'îden karz verip meblağ-ı mezbûr zimmetlerinde olmağla nısfı ba'de's-sübût bana hükm olunup taleb eylediğimde meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz üç

buçuk guruşun nısfı -ki yüz altmış altı guruş üç rub'dur- mukābelesinde beşer batman kahve ve birer zerde ve **ekürekli?** mâi çuha ve bir paça semmûr kürk sofa kaplı ve bir re's merkeb ve otuz esedî guruş nakdiye mezbûrân zimmîler yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp kabûl ve kabz edip yüz altmış altı esedî guruş üç rub'dan mezbûrân Markos ve karındâşı Bahadır Bey zimmetlerin ibrâ-i âm ve kâtı'u'n-nizâ' ibrâ ve ıskât eyledim, ba'de'l-yevm kendi hakkım olan yüz altmış guruş üç rub'da vechen mine'l-vücûh talebim kalmadı" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını el-mukarru lehume'l-mezbûrân Markos ve Bahadır Bey zimmîler dahi vicâhen tasdîk edip sıhhat-i ibrâya hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc İbrahim Efendi dersi'âm, Ebubekir Efendi müderris-i sâbık, diğeri Ebubekir Efendi el-hatîb, Osman Çelebi **Anıkzâde?**, Monlâ Halil müezzîn-i Câmi'-i kebîr, Osman Beşe b. Cuma Beşe, Hüseyin tâbi'-i İbrahim Ağa, Menzir Bey sâkin-i kal'a, ibnete Mahmud Bey ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.131/b.3] Şehroz mahallesi ahalisinden zimmi Ehron v. Kulucan'ın Pincirik nahiyesindeki bağını ağaçları, evi ve suyu ile Tomas v. Ezrik'e borcuna karşılık olmak üzere sattığı

Medîne-i Harput mahallâtından Şehroz mahallesi sâkinlerinden Ehron v. Kulucan nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımût-tevkîrde işbu hâmilü's-sıf Tomas v. Ezrik muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "medîne-i mezbûra tâbi' Pincirik nâhiyesinde vâki' bir tarafı Mehmed Beşe bâğına ve bir tarafı Candan Keşiş bâğına ve bir tarafı Serkis zimmî bâğına ve bir tarafı tarîk-ı âm ile mahdûd ü mümtâz olup silk-i mülkümde münselik bâğımyı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve harâbe evi ile ve mukaddem cârî olan sudan hakk-ı saky ve hakk-ı şürbü ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Tomas zimmiye on sekiz esedî guruşa bey' ve teslim edip ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve kabûl etdikden sonra meblağ-ı mezbûr on sekiz esedî guruşu verecek deynime takâs eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bâğ müşteri-i mezbûr Tomas'ın mülk-i müşterâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i **[132]** meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Tomas zimmî dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey' ve takasa hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâil-i Rebî'îlûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Veli Çelebi sarrâc emîni, Ebubekir Çelebi şehir kethüdâsı, Serkis zimmî timâr meliki, Sefer Bey v. Abram, Melkon v. Kötedor ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.132/b.1] Karasofu mahallesi ahalisinden Veli b. Ali ve Şaban b. Ali'nin vefat eden amcaları Seyyid Hüseyin b. Mustafa'dan intikal eden terekedeki hisselerini aldıkları

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu Mescid mahallesi sâkinlerinden Veli ve Şaban ibney Ali nâm kimesneler kendi taraflarından asâleten ve karındâşları Ömer ve Osman taraflarından bi-mâ hüve nehci's-sübût husûs-ı âti's-sulha mezbûr Veli vekîl olup her biri asâleten ve vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr mahallâtından Sarehatun mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Seyyid Hüseyin b. Mustafa'nın sulbiye sagîre kızı Esmâ'nın müseccel vasîsi olan vâlidesi Cennet nâm hâtûn tarafından el-Hâc İsmail b. Velican ve es-Seyyid Ebubekir b. Hüseyin şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Ebubekir Beşe b. Mahmud Beşe muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "müteveffâ Seyyid Hüseyin ile bizler ammîzâdeler olmağla alâ tarîkı'l-asabe muhallefâtından hakkımız olup taleb eylediğimizde beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut edip alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc bir kazgan ve beş buçuk kile buğday ve beş buçuk esedî guruş ve bir kapan kantarına ıslâh eyleyip biz dahi meclis-i sulhda mezbûru kabûl edip zikr olunan bedel-i sulh eşyâları bi't-tamâm ve'l-kemâl mezbûr Esmâ'nın vasîsi olan vâlidesi mezbûr Cennet yedinden alıp ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm irs-i mezbûra müte'allik da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı, mezbûrenin zimmetin her birimiz asâleten ve vekâleten ibrâ-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyledik" dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukarru lehu'l-mezbûr Ebubekir Beşe dahi tasdîk edip sıhhat-ı sulh u ibrâya hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'îlûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Ömer Ağa Büyükköse, Mahmud Beşe b. Mehmed Çelebi, Ebubekir Çelebi şehir kethüdâsı, Ahmed Çelebi tâbi'-i Ömer Ağa, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.132/b.2] İğiki köyü ahalisinden Ohenik v. Vertakis ve validesi Melki'nin evlerini müstemilâtıyla birlikte Emirze b. Hasan'a sattıkları

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye sâkinlerinden Ohenik v. Vertakis kendi tarafından asâleten ve vâlidesi Melki tarafından husûs-ı âti'l-bey'e vekîl olup vekâleti Yusuf b. Sefer ve İbrahim b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbitü'l-vekâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb Emirze b. Hasan nâm kimesne muvâcehesinde asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "karye-i mezbûrda vâki' bir tarafı tarîk ve bir tarafı Bağdasar zimmî mülküne ve bir tarafı Melkik zimmî oğlu mülküne ve bir tarafı Milioglu mülküne bu hudûd ile mahdûd olan bir bâb sofa ve bir bâb kış dâmı ve bir bâb kiler ve bir bâb **reklik?** örtmesiyle ve av[lu]suyla tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî mezbûr Emirze'ye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile yirmi iki buçuk guruşa bey' ve teslîm eyleyip ol dahi meclis-i mezbûrda iştirâ ve kabz etdikden sonra semen-i mezbûr yirmi iki buçuk guruşu her birimiz hissemiz mikdârı müşterî-i mezbûr Emirze yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i merkûm Emirze'nin mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı sarîhidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten kelâm-ı meşrûhasını el-mukarru lehu'l-mezbûr Emirze dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'îlûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Osman Çelebi kâtib-i bey, Seyyid Mahmud Çelebi b. Seyyid Yusuf, İbrahim Efendi dersi'âm, Mehmed Çelebi ıskaracı, Kürd Kasım el-muhzır ve gayruhum

[s.132/b.3] Karasofu mahallesi ahalisinden Mümine bt. Halil Bey'in babasından intikal eden hissesine el koyanları dava ve hakkını muhafazaya Mustafa Beşe b. Ömer Beşe'yi vekil tayin ettiği

Medîne-i Harput mahallâtından Karasofu mahallesi sâkinlerinden Mümine bt. Halil Bey nâm hâtûn babası mezbûr Halil Bey'den bi-hasebi's-şer' intikâl eden kendüye âid olan hisse-i şâyi'asını kâbız olanlardan da'vâ ve talebe ve ahz u kabz [ve] îsâle işbu sâhibü'l-kitâb Mustafa Beşe b. Ömer Beşe tarafından vekîl nasb u ta'yîn eylediğine kâmet-i sîmâsı ârifân olan Monlâ Ahmed b. Fethullah ve Süleyman Çelebi b. Halil Bey

nâm kimesneler şehâdet edip mezbûr Mustafa Beşe dahi vekâleten mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd birle işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'ilevvel -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa kethüdâ-yı Herdî, Hüseyin Beşe er-râcil, Mustafa Ağa mübâşir, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum

[s.133/b.1] Han köyü ahalisinden Mustafa b. Divane'nin orak ile ağzına vurup dişini kıran Hüseyin b. Veli ile aralarında sulh sağlandığı

Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa'âdet vezîr-i rûşen-zamîr müşîr-i müşterî-tedbîr sa'âdetlü Ömer Paşa -yesserallahu bi'l-hayr [ve] mâ yeşâ'- hazretlerinin taraf-ı rif'atleri ecilden buyuruldu-i şerîfleriyle husûs-ı âti'l-beyânın tefahhusu için mübâşir ta'yîn olunan Mustafa Ağa ma'rifetiyle akd-i meclis-i âlî edip medîne-i Harput muzâfâtından Han nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Divane nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karye-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin b. Veli nâm kimesne tarafından husûs-ı âti's-sulha vekîl olup vekâleti Hasan b. Ali ve diğêr Hasan b. Ömer nâm kimesne şehâdetleriyle sâbite olan karındâşı Ali Bey ve mezbûr Hüseyin'in oğlu Halil nâm kimesneler muvâcehelerinde bi't-tav'îs-sâf bi'l-kerh ve'l-ezâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan iki sene mikdârı mukaddem mezbûr Hüseyin orak ile ağzıma darb u let edip bir dişim ihrâc eylemişdir deyü ahvâlimi vâlî-i vilâyet hazretlerine i'lâm edip ağa-yı merkûm bana mübâşir ta'yîn olunmağla mezbûr Hüseyin ile mürâfa'a-i şer'-i şerîf olup da'vâ sadedinde iken ityân-ı beyyineden kemâl-i mertebe âciz olup mezbûr Hüseyin dahi inkâr üzere olmağla beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca bizi iki sarık ve bir kaftan ve beş guruşa ıslâh eylediklerinde biz dahi meclis-i mezbûrda sulh-ı mezbûru tarafeynden îcâb edip bedel-i sulh olan eşyâ-yı merkûme ve nükûd-ı mezbûru bi't-tamâm ve'l-kemâl vekîl-i mezbûr Ali Bey yedinden ahz u kabz ve kabûl edip da'vâ-yı mezkûrdan ferâğat eyleyip her birimiz âharının zimmetin ibrâ ve husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve talebim kalmadı, şöyle ki benden ve mezbûrân Hüseyin ve oğlu ve mezbûr Halil'den asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ'ımız sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dedikte mukırr-ı mezbûr Mustafa'nın minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını vekîl-i mezbûr Ali Bey vekâleten ve mezbûr Halil asâleten tasdîk ve kabûl edip

mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'ilûlâ -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa mübâşir-i merkûm, Veli Bey b. İbrahim Ağa, Murtaza Ağa sâkin-i Herdi, Ebulkasım Çelebi, Mustafa Ağa kethüdâ-yı Herdi, Bayram Beşe

[s.133/b.2] Pekinik köyü ahalisinden Seyyid Fazl'nın evinden eşyasını çaldığını iddia ettiği Seyyid Hüseyin hakkında mahkemede delil gösteremediği

Medîne-i Harput muzâfâtından Pekinik nâm karye sâkinlerinden Seyyid Fazl b. () nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf- hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb karye-i mezbûr sâkinlerinden Seyyid Hüseyin b. () nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "târîh-i kitâbdan on beş gün mukaddem gece ile evim açılıp üç gömlek ve bir îzâr ve bir kaftan serîka olunup lâkin mintanım mezbûr Seyyid Hüseyin'indir, suâl olunup takrîri tahrîr olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl akîbe'l-inkâr mezbûr Fazl'dan da'vâsına mutâbık u muvâfık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden kemâ yenbagî izhâr-ı acz etmeğin mezbûr Seyyid Hüseyin[e] mezbûrun eşyasını serîka etmediğine yemîn tevcîh olunmağla ol dahi alâ vechi'l-mes'ûl hulf billahi'l-aliyyi'l-gafûr edip müdde'î-i mezbûr Seyyid Fazl bî-vech münâza'adan men'e ba'de't-tenbîh mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâilî Rebî'ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Süleyman b. Seyyid Hüseyin, Mahmud Beşe tâbi'-i Ömer Çavuş, Hacı Çelebi mi'mâr-ı Esediyeye, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.133/b.3] Han köyü ahalisinden Gevher bt. Ahmed'in Molla Hasan ile olan davasındaki işlerini takip için Ahmed Ağa'yı tayin ettiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Han nâm karye sâkin[e]lerinden Gevher bt. Ahmed nâm hâtûn karye-i mezbûr sâkinlerinden Monlâ Hasan ile olan da'vâ ve talebesine ve da'vâya müte'allik umûrunun cem'ine işbu sâhibü'l-kitâb fahrü'l-akrân Ahmed Ağa b. () tarafından vekîl nasb u ta'yîn eylediğine kâmet-i sîmâsını ârifân olan el-Hâc Hüseyin b. () ve Mahmud b. () nâm kimesneler şehâdet edip merkûm Ahmed

Ağa'dan vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve lâzimesin edâya ta'ahhüd ü iltizâm etdikden sonra bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'îlûlâ -zâdallahu bereketuhû- li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Seyyid Hasan Çelebi b. İsrail, Mehmed efendi el-imâm, Cafer Beşe el-muhzır ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.134/b.1] Han köyü ahalisinden Hüseyin b. Timur'un köydeki ev, hayvan ve eşyalarını ve Vahan mezraası ile Ekrüz köyündeki زمینlerini Mustafa b. Ahmed'e sattığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Han nâm karye sâkinlerinden Hüseyin b. Timur nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımût-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb ammîzâdesi Mustafa b. Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr u i'tirâf edip "karye-i mezbûrda vâki' karındâşım Monla Hasan mülküne ve bir tarafı diğerkarındâşım Ali mülküne ve bir tarafı Ali Bey mülküne ve bir tarafı tarîk bu hudûd ile mahdûd ü mümtâz olup taht-ı tasarrufumda olan iki bâb menzilimi avlusuyla ve tarîkı ile tahliye edip ve bu[n]dan mâ'adâ iki re's öküz ve iki re's inek ve bir dana ve yedi koyun ve yedi re's kuzu ve iki re's keçi ve iki re's oğlak ve bir kat yorgan döşek ve üç çift çuval ve iki pelâs ve iki câcim ve iki sahan ve bir tâs ve bir bâkır tâs bu mezkûrât eşyaları dahi bi'l-küllîye mezbûr Mustafa'ya hibe ve temlîk ve teslim edip ol dahi zikrolunan eşyaları meclis-i mezbûrda ittihâb [ve] kabûl ve kabz etdikden sonra karye-i mezbûrda vâki' Vahan mezra'ası ve Ekrüz nâm karyede taht-ı tasarrufumda olan sulu ve susuz zemînlerin hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i sâhib-i arz ile mezbûr Mustafa'ya ferâğat eyledim ve mezbûr Mustafa dahi Receb Beşe oğlu Hacı Piri'ye vâcibü'l-edâ deynim olan otuz dört guraşa kefil bi'l-mâl oldu, ba'de'l-yevm bâlâda zikrolunan evler ve hayvânât ve tecemmülât-ı hâne kalîl ü kesîr bi'l-küllîye mülk-i mevhibe ve zemîn merkûmun hakk-ı müfevvezidir, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikde mukırr-ı mezbûr Hüseyin'in minvâl-i meşrûh üzere vâki' olan kelâmını bi'l-cümle tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i hibeye hüküm birle mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'îlûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Monlâ Mustafa el-müezzin, Mehmed b. İbrahim, Hasan b. Hüseyin, Hüseyin b. Veli, Hacı Hüseyin b. Süleyman, Cafer Beşe ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.134/b.2] Harput ahalisinden olup İstanbul'da bulunan Hüseyin'in, vefat eden zevcesi Asiye'ye hayatta iken mehrinin yarısını verdiği, diğer yarısını ise Asiye'nin kocasına hibe ettiği / Asiye'nin terekesinin vekili olan babası Kel Veli tarafından taksim edilmesine mahkemece karar verildiği

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup hâlâ İstanbul'da olan Hüseyin nâm kimesne tarafından babası Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bundan akdem mezbûr Hüseyin'in zevcesi olup müteveffîye olan Asiye'nin babası Kel Veli nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "bundan akdem mezbûre Asiye kemâl ve azîm mezbûr Hüseyin akd-i nikâh eyledikde on dört bin akçe mehir ta'yîn olunup lâkin Asiye'ye o nüküddan nısfın mezbûreye edâ ve teslîm nısf-ı âharı -ki yedi bin akçedir- mezbûre Asiye kemâl-i sıhhatinde müvekkilim zevci Hüseyin'e hibe etmeğin ve mehr-i müeccelesinden bi'l-küllîye zimmetin ibrâ ve ıskât eyleyip mezbûr Hüseyin dahi meclis-i mezbûrda ittihâb ve kabûl eyledikten sonra bi-emrillahi te'âlâ mezbûr Asiye müteveffîye olup muhallefâtının nısfı alâ mâ farazallahu te'âlâ zevci mezbûr Hüseyin'e intikâl ederken taksîm etmeyip kalîl ü kesîr her ne var ise mezbûr Veli fuzûlî zabt ve tasarruf eylemiştir, el-hâletü hâzihi vekâletim hasebiyle muhallefâtı merkûmdan müvekkilime âid olan hissesini talep ederim, suâl olunup takrîri tahrîr ve muhallefâtı taksîm olunmağa tenbîh olunmak matlûbumdur" dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Veli mezbûrenin muhallefâtın ahz etdiğin ikrâr ve mehr-i müeccel mezbûr yedi bin akçe zevci mezbûr Hüseyin'e hibe edip zimmetin ibrâ eylediğin inkâr ile mukâbele eyledikde udûl-i müslimînden Mustafa b. Mahmud ve Hamza b. Ali nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup iştişhâd olundukda "fi'l-hakîka mezbûr Hüseyin'e hibe edip zimmetin ibrâ-yı âmm-ı kâtı'u'n-nizâ' ile ibrâ ve ıskât eyleyip bizi ikrârına işhâd eyledi" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûr Veli'yi mehir da'vâsından men' ve muhallefâtı taksîm olunmağa tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi evâsıtı Rebî'ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Ahmed Çelebi, Seyyid Fazlı Çelebi, Feyzullah Çelebi, Bayram Çelebi, Cafer Beşe ve gayruhum mine'[l-huzzâr]

[s.134/b.3] Hınsor köyü ahalisinden Mustafa Bey b. Dilaver ve Ahmed Çelebi b. Dilaver ile anne tarafından kız kardeşleri Elife bt. Ebulkasım'a müteveffa Ebulkasım'dan intikal eden terekedeki hisseleriyle ilgili davada Ebulkasım'ın kardeşi İsa b. Hamza ile aralarında sulh sağlandığı

Medîne-i Harput muzâfâtından Hınsor nâm karye sâkinlerinden Mustafa Bey ve Ahmed Çelebi benû Dilaver ve li-ümmin hemşîreleri Elife bt. Ebulkasım nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîli olan İbrahim Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda medîne-i mezbûre muzâfâtından Herdi aşîretinden İsa b. Hamza muvâcehesinde her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip "mezbûr İsa müteveffâ Ebulkasım ile ebeveyn karındâşlar olup mezbûr Ebulkasım ile mâlımız müsterek idi deyü hissesin taleb ve da'vâ eylediğinde bizler dahi münkir olmağla beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca bizi kâmilü'l-vezn kırk esedî gurus ve üç câcim ve bir velense ve iki hersenk ve bir kilim ve iki hırsenk ve bir kilim ve iki tencere ve bir tâbe ve üç sahan ve bir tâs ve bir leğen ile ıslâh edip biz dahi meclis-i mezbûrda sulh-ı mezbûru kabûl edip bedel-i sulh olan nükûd-ı mezbûr kırk esedî gurus ve eşyâ-i merkûmeleri bi't-tamâm ve'l-kemâl her birimiz mezbûr İsa'ya def' u teslîm eyleyip ol dahi ahz u kabz ve da'vâ-yı mezbûrdan ferâğat eyledi, her birimiz ahârın zimmetin ibrâ ve ıskât eyledik, ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik bizim mezbûr İsa'da ve mezbûr İsa'nın bizlerde vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb da'vâ ve talebemiz kalmadı, şöyle ki tarafeynden bu husûs için da'vâ ve nizâ' sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya" dediklerinde mezbûr İsa dahi mezbûrünün kelâmlarını bi'l-muvâcehe tasdîk ve kabûl edip hıfzan li'l-makâl işbu hurûf gıbbe't-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Mustafa kethüdâ-yı Herdi, Maho kethüdâ-yı Herdi, Ali Ağa b. Allahverdi, Murtaza Ağa, Monlâ Osman b. Abbas, Monlâ Bali, Ömer Bölükbaşı, Abdüllatif Beşe, Monlâ Zekeriya el-kâtib, Ömer b. Hasan, Hasan b. Yusuf, Osman b. İsmail ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.135/b.1] Herdi aşiretinden İsa b. Hamza'nın, Hınsor köyü ahalisinden Mustafa b. Dilaver ve Ahmed Çelebi b. Dilaver ile anne tarafından kız kardeşleri Elife bt. Ebulkasım arasında müteveffa Ebulkasım'ın terekesi yüzünden çıkan anlaşmazlığın sulh ile neticelendiği

Medîne-i Harput muzâfâtından Herdi aşâyirinden İsa b. Hamza meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûr muzâfâtından Hınsor karye sâkinlerinden Mustafa Bey ve Ahmed Çelebi ibney Dilaver ve li-ümmin hemşîreleri Elife bt. Ebulkasım nâm hâtûn tarafından husûs-ı âti't-tasdîke vekîli olan İbrahim Efendi muvâcehesinde bi't-tav‘i's-sâf ikrâr u i‘tirâf edip "bundan akdem fevt olan mezbûr Ebulkasım ile mahlût olmağla mezbûr[û]n Mustafa ve Ahmed ve hemşîreleri mezbûre Elife alâ tarîkı'l-irs mezbûr Ebulkasım'ın muhalledefâtın beynlerinde taksîm eyledikde benim hissemi ifrâz etmeyip fuzûlî tasarruf eyledikleri ecil için ahvâlîmî vâlî-i vilâyete i‘lâm edip şer‘le görülmesi bâbında yedime buyuruldu-i şerîf i‘tâ olundukda iştirâk olup hissem kalmışdır deyü da‘vâ sadedinde olup mezbûrlar dahi mezbûr Ebulkasım ile mâl-ı müşterek olduğum inkâr üzere olup ben dahi kemâ yenbagî tenbîhden âciz olmağla mâbeynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki‘ olmağın beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut edip "es-sulhu seyyidü'l-ahkâm" fehvâsınca bizi kâmilü'l-vezn kırk esedî guruşa ve üç câcim ve bir velense ve iki hırsenk ve bir kilim ve iki tencere ve tâbe ve tâs ve üç sahan nûkûd-ı mezbûr kırk esedî gurus ve eşyâ-i merkûmeleri bi't-tamâm mezbûrûn yedlerinden ahz u kabz ve da‘vâ-yı mezkûrdan ferâğat ve cümlesinin zimmetin ibrâ-i âm ve ıskât-ı tâm birle ıskât eyledim, ba‘de'l-yevm tarafeynden husûs-ı mezbûra müte‘allik asâleten ve vekâleten ve âhar tarîkle da‘vâ ve nizâ‘ sâdır olur ise inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olunmaya" dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere vâki‘ olan kelâmını mezbûrûn Mustafa ve Ahmed Çelebi asâleten ve İbrahim Çelebi vekâleten tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i sulha hüküm birle mâ vaka‘a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî‘ilûlâ li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Mustafa Ağa kethüdâ-yı Herdi, Maho kethüdâ-yı Herdi, Ali Ağa b. Allahverdi Ağa, Murtaza Ağa, Monlâ Osman b. Abbas, Monlâ Bali, Ömer Bölükbaşı, Abdüllatif Beşe, Monlâ Zekeriya el-kâtib, Ömer b. Hasan, Hüseyin b. Yusuf, Osman b. İsmail ve

gayruhum

[s.135/b.2] Meydan mahallesi ahalisinden Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan'ın Terzi İğob'un dükkânı önünde olduğu bir sırada üzerine hücum edip kendisini darp eden zimmi Murad Bey ve Mardik'ten şikâyetçi olduğu

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan mahallesi sâkinlerinden Seyyid Osman Çelebi b. Seyyid Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i Nebevî ve mahfîl-i münîf-i Mustafavî'de medîne-i mezbûrede sâkin Murad Bey v. () v. () ve Terzi İğob zimmîler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "mesfûr Terzi İğob zimmînin dükkânı önüne varıp ücreti ile çuhâmın söküklerin dik dediğimde dikmem deyü cevâb verip mezbûr zimmî ile mücâdele ederken mesfûrân Murad Bey () zimmîler gelip üçü dahi üzerime hücum edip sarığım boğazıma takıp beni dükkân tahtası üzerine yıkıp her biri yumruk ile darb u let eylemişlerdir, suâl olunup takrîrleri tahrîr ve icrâ-yı hak olunmak matlûbumdur" dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î-i mezbûr Seyyid Osman Çelebi'den sıdk-ı da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Seyyid Ahmed Çelebi b. es-Seyyid Osman ve Seyyid Mahmud Çelebi b. Seyyid Yusuf ve Ebubekir Beşe b. Yusuf nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer' de hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka her biri mesfûr zimmîler muvâcehesinde edâ-i şehâdet-i şer' iyye edip "fi'l-hakîka mesfûr Terzi İğob dükkânı önünde mezbûr Seyyid Osman Çelebi [ile] mücâdele ederken mesfûrân Murad Bey ve Mardik zimmîler gelip mezbûr Seyyid Osman üzerine hücum edip sarığım boğazına takıp her biri dükkân tahtası üzerine yıkıp yumruk ile mezbûr Seyyid Osman Çelebi'yi darb u let eylediler, biz bu husûsa bu minvâl üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz" deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye eyledikleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mücebiyle hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ü terkîm olundu.

Tahrîren fi evâili Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Ebubekir el-mu'îd, İbrahim Efendi dersi'âm, Seyyid Ömer Çelebi b. Monlâ İsmail, Mehmed Çelebi b. Süleyman Efendi, Seyyid Ebubekir Çelebi Sofu, Veli Beşe b. Ebubekir

[s.136/b.1] Malatyacık köyü ahalisinden Halil'i kılıç ile yaralayan Kırlangıçoğulları'ndan Mustafa, Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve arkadaşlarının yakalanıp Âmid Divanı'na gönderilmesi ve suçluları saklayan Harput nakibinin Âmid'e gelip mahkemede ifade vermesi

Fahrü'l-eşrâf Harput Nakîbi es-Seyyid -zîde şerefuhû-

Kırlangıçoğulları'ndan Mustafa ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin birkaç nefer eşkıyâ ile Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Halil nâm kimesnenin üzerine varıp hücum edip kılıç ile bir elin çalıp düşürdükleri isbât ve hüccet-i şer'îyye olunup mezbûrları ahz u habs eylediklerinden sonra tarafımızdan ihzârları için buyuruldu irsâl olunmuş iken mezbûrları göndermeyip ıtlâk eylediğin ecilden buyuruldu tahrîr olunup () ta'yîn ve irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki te'hîr u tevakkuf etmeyip mezbûrları kefillerine buldurup her nerede iseler bi-eyyi vechin kân elbette ve elbette ele getirip Dîvân-ı Âmid'e ihzâr edesin ve illâ kendinin kalkıp mübâşir-i merkûma gelip huzûrumuzda cevâb verip mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 3 Ra. sene [10]82

[s.136/b.2] Malatyacık köyü ahalisinden Halil'i kılıç ile yaralayan Kırlangıçoğulları'ndan Mustafa, Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve arkadaşlarının yakalanıp Âmid Divanı'na gönderilmesi ve Harput emininin de Âmid'e gelip mahkemede ifade vermesi

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput emîni -zîde kadruhû-

Bundan akdem Kırlangıçoğulları Beyi Mustafa ve () ve () ve () nâm şakîler birkaç nefer hevâlarına tâbi' eşkıyâ ile Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Halil nâm kimesnenin üzerine gelip mezbûr Mustafa kılıç ile mezbûr Halil'in bir elin çalıp kat'-ı yed eylediğin ityân ve hüccet-i şer'îyye olunduktan sonra mezbûr Mustafa'yı karındâşın olan () ahz edip ihzârı için tarafımızdan buyuruldu-i şerîf irsâl olunmuş iken mezbûru göndermeyip ıtlâk eyledikleri ecilden buyuruldu tahrîr ve irsâl () ta'yîn ve irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki te'hîr u tevakkuf etmeyip mezbûr Mustafa'yı kefillerine buldurup bi-eyyi vechin kân elbette ve elbette ele getirip mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesin ve illâ karındâşın mezbûr ile ma'an kalkıp mübâşir-i mezbûr ile Dîvân-ı Âmid'e gelip huzûrumuzda bi-hasebi's-şer' cevâb veresiz, husûs-ı mezbûrda ihmâl ü müsâheleden ihtirâz edip mücebiyle âmil olasız deyü

buyuruldu.

Fî 13 Ra. sene [10]82

[s.136/b.3] Harput'ta Sultaniye Camii'nde cüzhanlık yapan Veli Halife'nin görevine hariçten kimsenin karışmaması

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Harput'da vâki' es-Sultâniye Câmi'-i şerîfi'nde yevmî bir akçe vazîfe ile cüzhân olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Veli Halife mahal [ve] müstahik olup hizmetinde kusûru ve müceb-i azli yoğiken âhardan İlyas nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarîk ile berât etdirip mezbûr[a] küllî gadr u hayf etmekle geru mezbûra () kemâkân ibkâ ve takarrür kılınıp berât-ı şerîfim vermek bâbında kadısı Mevlânâ Hamdi arz etmeğin sadaka ve ihsân edip berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûn[u] verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr Veli kemâkân cüzhân olup hizmet-i lâzimesinde mer'î ve müeddî kılındıktan sonra yevmî bir akçe ile vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere, ol bâbda efrâd-ı âferîdeden bir ferd mâni' u dâfî' u müzâhim olmayıp dahl ü ta'arruz kılmayalar, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd fî evâsıtı Rebî'ilûlâ

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.136/b.4] Diyarbakır Alaybeyisi Mahmud'un Harput ahalisinden olan dedesinin hayatta iken hisse olarak ayırdığı mülk ev, oda, çiftlik vb. eşyalardaki hakkını alması

İzzet-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Âmid Alâybeyisi Mahmud Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl sunup bundan akdem Harput'da sâkin mezbûrun dedesi Mustafa Çavuş hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde iken kendinin mülk evlerinden ve odalarından ve çiftliklerinden ve bâkır tecemmülâtından ve koyun vesâir eşyâlarından bir mikdârın ayırıp hüccet-i şer'îyye ve memhûr temessük ile mezbûr Mahmud'a ve fevt olan Allahverdi'ye iştirâk olmak üzere hisse ta'ayyün ve müte'ayyin eylediklerinde mâl-ı mezbûr şimdiye dek ele verip

tasarrufunda olup mezbûra hüccetleri mücebince bir nesne verilmediğin ve Allahverdi fevtinden sonra zikr olunan çiftlikler ve hissesi olan emvâlleri müteveffânın hissesine karışdırıp vârisleri mâbeynlerinde taksîm edip kendüye gadr eylediklerin bildirip ahvâli görülmek bâbında buyuruldu iltimâs etmeğin tahrîr ve irsâl olunup () irsâl olunmuştur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olup fuzûlen mezbûrun ammîzâdesi Allahverdi yanında olan Şahin ve Osman nâmûn kimesneleri varan mübâşir-i merkûma [k]oşup bu tarafa ihzâr eyleyesin ki ahvâlleri şer'le görölüp icrâ-yı hak olunmak buyuruldu.

Fî 13 Ra. sene [10]82

[s.137/b.1] Kuzabad nahiyesinin Hanok? köyünde timâr erbabından Halil'in vefatıyla boşalan dirliğin yarı hissesinin oğlu Ali'ye, diğer yarısının ise Mustafa'ya verildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Harput sancağında Kuzabad nâhiyesinde Hanok? nâm karyede on iki bin akçe timâra mutasarrıf olan Halil bundan akdem fevt olup timârı mahlûl oldukda altı bin akçeyi oğlu olup emekdâr olmağla iki defa üçer bin akçe terakkî evâmîr-i şerîfem verilen sabî boylu, ala gözlü, sarı kaşlı râfî'ü tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Ali'ye verilip ve altı bin akçe hissesi Mustafa'ya verilip hâlâ mezbûr Mustafa defterli olup fermân olunan seferlere hizmetlere iktidârı olmağla hüsn-i ihtiyârı elinde olan berât ve temessükâtı verip kasr-ı yed eyledikde livâ-i mezbûr alâybeyisi Allahverdi i'lâm etmekle sene semâne ve seb'in ve elf Rebî'ülâhîr'inin altıncı gününde mezbûr Ali'ye tevcih olunup tahvîl mektûbu verilmekle timârı olduğu sancakda sâkin olup alaybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla zikr olunan altı bin akçe hisseye kasr-ı yed eyleyen merkûm Mustafa dahi tahvîlinde elinde olan ile birikdirilip cümle timârı evvel iki bin akçelik üzere merkûm Ali'ye terakkîsi bedeli tevcih olunup düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezîrim İbrahim Paşa'nın -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- tezkeresi mücebince verdim ki zikr olunur ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup mutasarrıf kılıp şol ki vezâîfî hıdemât-ı mebrûre [ve] mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredir, ber-müceb-i Defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î vü müeddî kıla, ol bâbda ümerâdan hiç ferd mâni' olmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî 21 Z. li-sene 1081

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

Karye-i Hanok? tâbi‘-i Kuzabad	Hisse-i an-karye-i Hanok? tâbi‘-i Kuzabad
3.644 cebeli	13.644
12.000 kılıçdır	12.000
6.000	6.000
Cem‘an	
12.000	

[s.137/b.2] Harput kazasının seyyidlerinin şeyhi olan Osman'ın vefatıyla yerine istihkak sahiplerinden Seyyid Mehmed'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harput Kadısı Mevlânâ Mehmed -zîde fazluhû-Südde-i sa‘âdet’ime mektûb gönderip Harput kazâsının şeyh-i seyyidi olan Osman fevt olup yeri mahlûl olmağın râfi‘u tevkî‘-i refî‘u’ş-şân-ı hâkânî Seyyid Mehmed için mahaldir deyü tevcîh olunmak bâbında inâyet ricâsın arz etmeğın tevcîh edip bu berât-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, ba‘de'l-yevm mezkûr varıp Harput kasabasında şeyh-i seyyid olup kadîmden olageldiği üzere hizmet-i lâzîmesin bî-kusûr mer‘î vü müeddî kılındıktan sonra ol bâbda efrâd-ı âferîdede hiç ehad mâni‘ u dâfi‘ olmaya, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne-i mahrûse

[s.137/b.3] Ulu Cami Evkâfı Nâzırı Ömer'in ilgisizliği sebebiyle yerine Seyyid Hacı Mehmed'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Harput'da vâki‘ Ulu Câmi‘ demek ile ma‘rûf câmi‘-i şerîf evkâfına vazîfe-i

mu‘ayyenesiyle nâzır olan Ömer tekâsül edip yerine işbu râfi‘u refi‘u‘ş-şân-ı hâkânî es-Seyyid Hacı Mehmed her vechile mahal ve müstahık olmağın tevcih olunup berât-ı hümayûn verilmek ricâsın kadısı Mevlânâ Mehmed arz etmeğın mezbûra vech-i meşrûh üzere sadaka edip bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr Seyyid Hacı Mehmed zikr olunan evkâf nâzır olup hizmet-i lâzımesin mer‘î vü müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu‘ayyenesiyle mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere, ol bâbda hiç ehad mâni‘ u dâfi‘ olunmayıp dahl ü ta‘arruz kılınmaya, şöyle bilip alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâil-i şehri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı mahrûse-i Edirne

[s.138/b.1] Harput'ta olan şirahaneler vb. yerlerdeki içki küpleri imha edilip hepsinin ortadan kaldırılması ve ezanı duyulur gayrimüslim köylerinde içki küplerinin yok edilip kimseye müsamaha edilmesi

Şerî‘at-meâb mevlânâ Harput kadısı -zîde fazluhû- ve mefâhirü'l-akrân Harput emîni ve kethüdâ yeri ve serdârı ve a‘yân ve iş erlerisiz -zîde kadruhum-

Hâliyâ Memâlik-i Mahrûse'ye ref‘-i hamr için fermân-ı celîlü‘ş-şân-ı şehriyârî sâdır olmağın buyuruldu tahrîr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdülbaki Ağa -zîde kadruhû- ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olup subaşı merkûm ma‘rifetiyle muhkem teftîş ü tefahhus edip nefsi-i Harput'da olan şirahâneler vesâir bulunan yerlerde olan hamr küplerin şikest etdirip bi'l-küllîye ref‘ ve bir ferde himâyet ü sıyânet olunmakdan ihtirâz eyleyesiz ve kazâ-yı Harput'da vâki‘ ezân-ı Muhammedî istimâ‘ olunur ne mikdâr kefare karyeleri var ise bi'l-cümlesin teftîş ü tefahhus ve bi'l-cümle hamr küplerini şikest ve ref‘ edip bir ferd himâyet ü sıyânet olunmakdan ihtirâz edip mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 25 S. sene [10]82

[s.138/b.2] Kuzabad nahiyesinin Nekrek köyü ve gayrıdan timâra mutasarrıf olan Mehmed ve Mustafa kardeşlerden Mustafa'nın vefatıyla boşalan dirliğinin istihkak sahiplerinden Salih'e tevcih edildiği

Şerî‘at-meâb,

Kıdvetü kuzâtü'l-İslâm umdetü vülâtü'l-enâm mevlânâ () kadısı -zîde fazluhû-

ba‘de't-tahiyye ve't-teslîm inhâ olunur ki,

Harput sancağında Kuzabad nâhiyesinde Nekrek nâm karye ve gayrıdan on bin akçe timâra ber-vech-i iştirâk iki karındâşlar Mehmed ve Mustafa mutasarrıflar iken Mustafa fevt olup beş bin akçe hisse timârı mahlûl olmağla erbâb-ı istihkâkdan orta boylu, çatık kaşlı, kara gözlü dârende-i hurûf-ı sâlih için yarar ve emekdâr olup mahal ve müstahik olduğun livâ-i mezbûr alâybeyisi Mustafa -zîde kadruhû- arz u i‘lâm etmeğın timârı olduğun sancağında sâkin olup alâybeyisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla sene isnâ ve semânîn ve elf mâh-ı Safer'inde beşinci gününde timâr-ı mezbûr merkûm Salih'e tevcîh olunup tezkeresin ihrâc ve berât etdirinceye dek zabtı için yedine tahvîl mektûbu verilmişdir, gerekdir ki timâr-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere merkûma zabt u tasarruf ve mahsûlâtın ahz u kabz etdirip taraf-ı âhardan bir ferdi müdâhale etdirmeyesin.

Tahrîren fî târîhi'l-mezbûr

Vasale ileynâ fî evâili Rebî‘ilevvel sene [10]82

Be-makâm-ı Âmidü'l-mahrûse

[s.138/b.3] Harput kalesindeki askerler ile mevcut mühimmatın teftîşi

Şerî‘at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- ve mefharü'l-akrân Harput serdârı -zîde hıfzuhû- Harput kal‘asında vâki‘ merdân ve azebân neferâtı ve cebehâne vesâir mühimmâtı beher sene mukaddem kadîm olmağla buyuruldu tahrîr olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () -zîde kadruhû- ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olup kal‘a-i mezbûre neferâtı ve cebehâne vesâir mühimmâtı her ne var ise yerli yerinde berât ve temessükâtlarıyla yerli yerinde mevcûd olanları mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle teftîş ü tefahhus edip nâ-mevcûd ve bilâ-temekkûn olanları vukû‘u üzere yazıp i‘lâm edip mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 15 S. sene [10]82

[s.138/b.4] Han köyü ahalisinden Hüseyin'in kardeşinin dişini kıranların Âmid Mahkemesi'nde yargılanmaları

Şerî‘at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- inhâ olunur ki,

Dârende-i hurûf Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl verip kazâ-i mezbûrda havâs

kurâlarından Han nâm karyesinde sâkin Hüseyin nâm kimesne bunun karındâşının bir dişini darb u let edip kırdığın bildirip ahvâlleri şer'le görölüp icrâ-yı hak olunmak bâbında buyuruldu iltimâs etmeğin tahrîr olunup kıdvetü'l-akrân Mustafa Ağa -zîde kadruhû- irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûreye mukayyed olup tefahhus edip göresiz, kazıyyesi i'lâm olunduğu üzere ise ba'de's-sübût bi-hasebi's-şer' kadîm icrâları hak eyleyesiz ve illâ mezbûr Hüseyin[i] mübâşir-i merkûma koşup bu tarafa ihzâr eyleyesin ki ahvâlleri şer'le huzûrumuzda görölüp icrâ-yı hak oluna deyü buyuruldu.

Fî 22 M. sene [10]81

[s.138/b.5] Harput ahalisinden Ali'nin Ahmed'deki alacağının tahsil edilerek kendisine verilmesi

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Harput sâkinlerinden Ali nâm kimesne Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl sunup yine kasaba-i Harput sâkinlerinden Ahmed nâm kimesnede karz-ı şer'î dört yüz altmış guruş hakkı olup taleb eyledikde icrâsına ta'allül eder olduğun bildirip şer'le zimmetinde olan alacak hakkı tahsil olunmak bâbında buyuruldu iltimâs etmeğin tahrîr ve irsâl olunup () vardıkda gerekdir ki huzûrlarına mukayyed olup göresin, mezbûrun memhûr temessükü mücebince zimmetinde olan dört yüz altmış guruş hakkın mübâşir ma'rifetiyle ba'de's-sübût Ali'ye alıverilmek [bâbında] icrâ-yı hak eyleyesin ve illâ mezbûrun akçesine ta'allül edip veyâhûd bir şer'î cevâbı var ise mübâşir-i merkûma koşup bu tarafa ihzâr etdiresin, ahvâlleri huzûrumuzda görölüp şer'le devletlerinden hakları icrâ oluna deyü buyuruldu.

Fî 13 Ra. sene [10]82

[s.139/b.1] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Edirne'den Diyarbakır'a varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuşdur, buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kangınız taht-ı

kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız ancak bir nefer âdeme bir re's menzil bârgîri verilip bulunmayan yerlerde yolcu yükünü yıkdırmayıp yerliden yarar ve tûvânâ ulak bâ[r]gîri tedârük ü ihzâr edip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra irsâl edip avk u te'hîrden [ve] ihmâl ü müsâheleden [ve] hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü ta'addî vü tecâvüzden be-gâyet ihtirâz üzere olası, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren evâsıt-ı şehr-i Zilhicceti's-şerîfe ihdâ ve semânîn ve elf

Kâimmakâm-ı Edirne-i mahrûse

[s.139/b.2] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm Edirne'den Diyarbakır'a varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuşdur, buyurdum ki emr-i şerîfimle her kangınız taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız ancak bir nefer âdeme yalnız ancak bir re's menzil bârgîri verilip bulunmayan yerlerde yolcu yükünü yıkdırmayıp yerliden yarar ve tûvânâ ulak bâ[r]gîri tedârük ü ihzâr edip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra irsâl edip avk u te'hîrden [ve] ihmâl ü müsâheleden [ve] hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü ta'addî vü tecâvüzden be-gâyet ihtirâz üzere olası, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıtı şehr-i Zilhicceti's-şerîfe sene ihdâ ve semânîn ve elf

Vasale ileynâ fî'l-yevmi'l-isneyn fî şehr-i Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Edirnetü'l-mahrûse

[s.139/b.3] Vefat eden Hacılı Mescidi İmamı Mehmed'in yerine Seyyid Mustafa'nın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Kasaba-i Harput'da vâki‘ Hacı Mescid-i şerîfi'nde yevmî bir akçe ile imâm olan Mehmed fevt olup mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i hümâyûn es-Seyyid Mustafa her vechile elyak u mahal olmağın tevcîh olunup berât-ı hümâyûn verilmek bâbında kadısı Mevlânâ Hamdi arz eylemeğın vech-i meşrûh üzere sadaka edip bu berât-ı hümâyûnum verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr Seyyid Mustafa müteveffâ yerine imâm olup hizmet-i lâzimesin mer'î vü müeddî kılındıktan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du‘âya müdâvemet göstere, böyle bileler, alâmet-i şerîfeme i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene ihdâ ve semânîn ve elf

Mahrûse-i Edirne

[s.140/b.1] Harput Müftülüğü'ne Mevlâna Ebubekir'in tayin edildiği

Te'hîr

İzn-ihtivâ-yı şerîf emridir.

Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkıkîn umdetü'l-fudalâi'l-müdekkikîn Mevlânâ Ebubekir -zîde ilmuhû- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

Dergâh-ı mu‘allâ'ma gelip sen ehl-i ilm ve müteşerri‘ ve dîndâr olmağla kasaba-i Harput'da iftâda sana izin ve ta'yîn olunup a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri‘în bilfi‘l şeyhülislâm ve müfti'l-enâm olan Mevlânâ Yahya -edâmallahu te‘âlâ fezâilehû- tarafından işâret ve izn-i hümâyûnum verilmek ricâsına i‘lâm olunmağın izn-i hümâyûnum erzânî kılınmışdır, buyurdum ki kütüb-i mu‘teberâtı tettebbu‘ edip eimme-i Hanefiye'nin -rıdvânullahi te‘âlâ ecma‘în- akvâl-i esahhı ve müftâ bihi ile kasaba-i mezbûrda müstefitlere iftâ edip ve verdiğin fetvâyâ naklin yazıp hall-i müşkilât-ı enâmda dakîka fevt eylemeyesin, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsın.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem sene ihdâ ve semânîn ve elf

Vasale ileynâ fî evâili Saferi'l-hayr li-sene [10]82

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.140/b.2] Köyünden ayrılıp başka bir köye yerleşen bir şahsın vergisini yeni yerleştiği yerde vereceğine dair fetva örneği

Zeyd, karyesinden kat‘-ı alâka edip varıp âhar karyede tavattun ve onda ra‘iyyet kayd olunup üzerine lâzım olan tekâlîfini karyedencezâ ahâlîsi ile cem‘e me‘mûr olanlara verdikde karyeden ûlâ ahâlîsi gelip "mukaddemâ bizim karyemizde sâkin olup tekâlîfini bizimle verin" deyü teklîfe talebe kâdir olur mu? Beyân buyurula.

El-cevâb: Olmazlar.

Ketebe Mehmed el-fakîr

-ufiye anhu-

[s.140/b.3] Uluabad nahiyesine bağlı Şeyh Hacı maa-Tepecik köyü ahalisinden Hokes Velican vb. zimmilerin üzerlerine düşen vergileri ödedikleri halde Mazgirt ve Pertek sancağı mutasarrıflarının kanunlara aykırı olarak ayrıca vergi almamaları

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harput kadısı - zîde fazluhû- tevki‘-i refi‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi‘ Uluabad nâhiyesinde Şeyh Hacı ma‘a-Tepecik nâm karye sâkinlerinden Hokes Velican ve () ve () ve () nâm zimmîler hâlâ mahrûse-i Edirne'den Dersaadet'ime arzuhâl edip "biz karye-i mezbûrede müceddeden cizye ve avâriz hânesine kayd ve tahrîr olunmağla üzerimize edâsı lâzım gelen avâriz ve bedel-i nüzul ve cizyemizi vesâir tekâlîfimizi defter mücebince edâ edip kusûrumuz yoğiken hâlâ Mazgird ve Pertek sancağına mutasarrıf olan mîrlivâ taraflarından bizim perâkendemizsiz deyü vâki‘ olan tekâlîfleri sancak re‘âyâları ile ma‘an edâ eylemek [eyleyin] deyü hilâf-ı defter tekrâr tekâlîf talebiyle rencîde vü remîdeden hâlî değillerdir, hayfdır, hilâf-ı şer‘ ve kanun ve defter tekrâr tekâlîf talebiyle rencîde vü remîde etdirmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederiz" deyü bildirdikleri ecilden Hazîne-i âmire'mde mahfûz olan Mevkûfât defterlerine nazar olundukda karye-i mezbûrun bir avârizhânesi olduğu mastûr u mukayyed bulunmağın imdi kanun ve defter mücebince amel olunmak emrim olmuştur, buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûrda mukayyed olup göresin, fi'l-hakîka mezbûrlar hâlâ sâkin oldukları karye-i mezbûrede cizye ve avârizhânesine kayd ve tahrîr olunmaları ile üzerlerine edâsı

lâzım gelen cizye ve avâriz vesâir tekâlîflerin emir ve defter mûcebince edâ edip kusûrları yoğiken hâlâ zikr olunan sancakbeyleri taraflarından tekrâr tekâlîf talebiyle rencîde vü remîde eyledikleri vâki‘ ise ol takdîrce kanun ve defter mûcebince amel edip zimmî-i mezbûrları hilâf-ı şer‘ ve kanun tekrâr ol vechile rencîde vü remîde etdirmeyip husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalı etmeyesiz, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Şevvâli'l-mûkerrem li-sene seb‘în ve elf

Edirne-i mahrûse

[s.140/b.4] Bağdat'ta el-Hâc Bekir'den alınan borç akçenin geri ödenmesi

Alaybeyinin vârid çavuşuyla akçeyi bi't-tamâm teslîm edip yâhûd gelip huzûrumuzda cevâb vere deyü buyuruldu.

Sa‘âdetlü ve merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun,

Arzuhâl-i bende budur ki,

Geçen sene Bağdad'a vardığımızda el-Hâc Bekir'den biraz akçe deyn alıp ammîzâdemiz Mehmed karındâşı fevt oldukda karındâşı timârın kendi ze‘âmetine ilhâk eylediğimizde aldığı akçeyi ze‘âmetinin harcına verdiğimizde hâlâ vermesinde ta‘allül edip akçe sâhibin bizden akçesin taleb ediyor, bu kullarının hitâben buyuruldu-i şerîf ricâ olunur ki, ocağımız çavuşlarından kendine gönderdim, giden âdem akçeyi verip veyâhûd vârid âdemiyle gelip huzûr-ı şerîfinizde cevâb vere, bâkî fermân sultânımıdır.

[s.141/b.1] Mazgirt, Sağman ve bağlı köylerin zâbiti Mehmed'e bağlı raiyyetin köylerinden kalkıp başka köylerde iskân olunmaları ve tekrar eski köylerine dönmek istememeleri sebebiyle köylerin mahsullerinde zarar meydana geldiğinden başka köylerde iskân edilen ahalinin tekrar eski köylerine dönmeleri

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma‘de[nü]’l-fazl ve’l-yakîn hüccetü’l-hakkı ale’l-hakkı ecma‘în vârisü ulûm-ı enbâyâi’l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Erzurum kadısı -zîde fazluhû- ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdinü’l-fezâil ve’l-ke’lâm () ve () ve () kadıları -zîde fazluhum-tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

Havâss-ı hümayûn'um karyelerinden Mazgird ve Sağman ve tevâbi‘i

karyelerinin bilfi'1 zâbiti olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed -zîde kadruhû- Südde-i sa'âdet'ime arzuhâl edip havâss-ı mezbûr karyelerinin defter-i cedîd-i hâkânî'de mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından bazıları kadîmî karyelerinden kalkıp hâlâ varıp taht-ı kazânızda sâkin olup ol makûle re'âyâyı kaldırıp kadîmî karyelerine getirip iskân ettirmek istedikde mezbûrlar ta'allül ü inâd etmeleri ile havâss-ı mezbûrun mahsûlüne küllî gadr eylediklerin bildirip mezbûr[û]n re'âyâ kaldırılıp kadîmî karyelerine gönderilip iskân ettirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra hakk u adl üzere mukayyed ve Südde-i sa'âdet'ime ihrâc olunmak mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb edip göresin, mezbûrlar havâss-ı mezbûrlarının defter-i cedîdde mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından iken kalkıp hâlâ varıp taht-ı kazânızda sâkin olup oturdukları avâriz hânesine kayd olmayıp âhar diyâra geçmiş değiller ise mezbûreleri kaldırıp kadîmî karyelerine gönderip iskân etdiresiz, ama on yıl geçip oturdukları yerde avâriz hânesine kayd olmuşlar ise ol makûle re'âyâyı kaldırmak olmaz, oturdukları yerde kanun ve defter mücebince rûsûm-ı ra'yyetlerine hükm etdirip aliverip avâriz hânesine kayd olundukda deyü ta'allül ü inâd etdirmeyesiz, min ba'd şer'-i şerîfe ve kanun ve defter ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesne[ye] iş etdirmeyesiz, eslemeyeni inâd üzere olanı yazıp bildirip husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalı eylemeyesiz, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâili şehri Rebî'îlâhir sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı mahrûse-i Edirne

[s.141/b.2] Palu, Ergani, Çermik ve Harput'un Güderiç, Surek, Urus, Melik, Timurtak vb. köyleri reayasının yerlerini terk etmeleriyle dirlik sahiplerinin zarara uğradıklarından yerini terk edenlerden çift bozan vergisi alınması

Fazîletlü efendi hazretleri,

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Diyarbekir eyâletinde vâki' olan sancakbeyleri -zîde kadruhum- ve şerâyi'-şi'âr Palu ve Ergani ve Çermik ve Harput kadıları -zîde fazluhum-bilfi'1 Mazgird sancakbeyi kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm () -dâme uluvvuhû- Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl sunup livâ-i mezbûrda mukayyed hâs karyelerinden Güderiç ve Surek ve Urus ve Melik ve Timurtak ve **Tarpor?** ve **Za'ban?** ve Velişeyh nâm karyelerinin defterde mukayyed ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından bazıları karyeleri toprağında tasarruflarında

olan hakkın ve hakların bozdurup varıp taht-ı kazânızda vâki‘ karye ve karyelerinde ve askerî çiftliklerinde satılan ve kâr [u] kisblerin âhar san‘atında edinmeleriyle karyeleri toprağında yerleri boz [ve] hâlî ve mu‘attar kalıp kendüye gadr olmağla kanun-ı kadîm üzere çift bozan resmi alıvermek bâbında buyuruldu iltimâs etmek tahrîr olunur, () gönderilmiştir, vardıklarında gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed ve Südde-i sa‘âdet‘den ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb edip göresin, mezbûrlar livâ-i mezbûrun hâs karyelerinin defterde mukayyed ra‘iyyet ve ra‘iyyeti oğullarından olup tasarruflarında olan yerleri bırakıp varıp âhar-ı mezbûrda sâkin olmuşlar ise ve mukaddemâ tasarruflarında olan yerleri bilfi‘l boz ve hâlî verir ise ol makûle defterli re‘âyâsının bütün hakkın olanlardan üç yüz akçe, nîm hakkın olanlardan yüz elli akçe, nîmden az olanlardan kanun-ı kadîm üzere yetmiş beş akçe hakkın bozan resmlerin vesâir rûsûm-ı ra‘iyyetlerin alıverilip hilâf-ı şer‘ ve kanun bir ferdi ta‘allül etdirmeyesin deyü buyuruldu.

Fî 3 M. sene [10]81

[s.142/b.1] Harput'ta Yeniçeri Serdarı Ömer Çavuş'un şehirdeki evini ve Hacıseli köyündeki bağ, bahçe ve evlerini elinde tuttuğunu iddia ettiği Harput Alaybeyisi Mustafa'nın Âmid Divanı'na çağırılması

Mahall-i nişân-ı Ömer Paşa

Şerî‘at-meâb Harput kadısı mevlânâ -zîde fazluhû- inhâ ve i‘lâm olunur ki,

Kasaba-i mezbûrda yeniçeri serdârı olan Ömer Çavuş Dîvân-ı Âmid'e arzuhal sunup mezbûr hâlâ Harput Alâybeyisi Mustafa'dan nefis-i şehirde menzilin ve Hacıseli nâm karyede olan bağ ve bağçe ve evlerin yedi seneden mütecâviz bin esedî guraşa bey‘-i sahîh-i şer‘î ile bey‘ edip mülk olmuş iken bu âna değin menzil-i mezbûr ve bağ ve bağçe alaybeyinin yedinde olup hâlâ Ömer Çavuş mezkûrdan hüccet-i şer‘iyye ile bey‘ eylediği menzili ve bağ [ve] bağçesin taleb eylediğinde vermekde ta‘allül eylediğin ve şer‘e da‘vet eyledikde itâ‘at-ı şer‘ etmeyip fuzûlen dahl eylediğin bildirip icrâ-yı hak olunması için buyuruldu tahrîr ve irsâl () olunmuştur, gerekdir ki bu husûsa takayyüd edip göresin, fi‘l-vâki‘ kazıyye i‘lâm olunduğu üzere ise mezbûr alâybeyisi mübâşir-i merkûma koşup bu cânibe ihzâr eylesin ki da‘vâları huzûrumuzda şer‘le görülüp icrâ-yı hak oluna deyü buyuruldu.

Fî 4 S. sene [10]82

[s.142/b.2] Üzerlerine düşen avâriz, bedel-i nüzul vb. vergileri eksiksiz olarak ödeyen Malatya ahalisinden Kadı Hüseyin'in kanunlar haricinde vergi almaması

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-ferd ve'l-keîâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâim Sivas beylerbeyisi -dâme iclâluhû- ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-keîâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Darende ve Harput kadısı -zîde fezâilehû- ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Malatya Voyvodası () -zîde kadruhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Malatya ahâlisi Ordu-yı hümâyûn'uma arzuhâl sunup bunlar emr-i şerîfimle vâki' olan avâriz ve bedel-i nüzul vesâir tekâlîf-i şer' ve kanun ve defter mücebince cem'ine me'mûr olanlara verip hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde olunmak îcâb eder hâlleri yoğiken hâlâ bunların kadısı olan Hüseyin nâm kadı bi-gayrı hakkın bunlardan bin seksen bir senesinde yüz elli gurusların alıp ve bu defa dahi nüzul husûsu için yüz elli gurusların ve emr-i şerîfimle sonradan menzil ref' olundukda emr-i şerîf sicilli için elli gurusların ve bir hüccet için dahi yetmiş beş gurusların alıp takrîr-i sicil etmekle mahallinde keşf ve icrâ-yı hak olunmak için mukaddemâ emr-i şerîfim[le] mübâşir ta'yîn ve da'vet-i şer' olundukda itâ'at-ı şer' etmeyip sâdır olan emr-i şerîfim üzere icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mücebince şer' ile ahvâllerin görülmek emrim olmuşdur, buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan emrim üzere amel edip dahi siz ki Darende ve Harput kadılarısız, kalkıp varıp mezbûr kadıyı meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve ashâb-ı hukûk ile berâber edip mikdâr bir defa şer'le görölüp fasl olmayan husûsları tamâm-ı hakk u adl üzere tefahhus eyleyip göresiz, arz olunduğu gibi ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle muhâsebe olunur dahi kılasız, hilâf-ı şer' alınan ol mikdâr akçelerin alınıp hükm edip teveccüh eden mezkûrdan bî-vech ve bî-kusûr ele verip ihkāk-ı hak eyleyesiz, min ba'd şer'-i şerîfe ve mukaddemâ ve hâlâ verilen ol emr-i şerîfime mugâyir kimesneye iş etdirmeyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâili min şehri Muharremi'l-harâm li-sene isnâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı mahrûse-i Edirne

[s.142/b.3] Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Rus asıllı kölesi Şahin'i azad ettiği

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki,

Urusü'l-asl olan uzun boylu, elâ gözlü, kumral sakallı abd-i memlûküm olan Şahin nâm kulumu kendi mâlîmda hasbeten lillah "*ve'btigāe ke-merzâtillah*" fehvâsınca âzâd eyledim ki sâir ehirrâ gibi hür olup ve kendi hevâ vü hevesinde olup tarafımızdan ve taraf-ı âhardan müdâhale olunmaya.

Tahrîren fî şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: İsmail Efendi el-vâ'iz, Mehmed Efendi el-imâm, Bekir Efendi el-imâm, el-Hâc Mevlüd, Timur Ağa

Allahverdi Ağa

Mîralây-ı [Harput] hâlâ

[s.142/b.4] Harput Miralayı Allahverdi Ağa'nın Gürcü asıllı kölesi Ayvaz'ı azad ettiği

Vech-i tahrîr-i hurûf-ı tezkere budur ki,

Gürciyyü'l-asl olan orta boylu, elâ gözlü, kumral kaşlı abd-i memlûküm olan Ayvaz nâm kulumu kendi mâlîmdan hasbeten lillah "*ve'btigāe ke-merzâtillah*" fehvâsınca âzâd eyledim ki sâir ehirrâ gibi hür olup kendi hevâ vü hevesinde olup tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale eylemeye.

Tahrîren fî şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid İsmail Efendi el-vâ'iz, Mehmed Efendi el-imâm, Bekir Efendi el-imâm, Timur Ağa, el-Hâc Mevlüd

Allahverdi

Mîralây-ı Harput hâlâ

[s.143/b.1] Vezir Mustafa Paşa'nın kethüdası İbrahim Ağa'nın Harput kazasına bağlı Herdi köyü zeâmetini zapt edip mahsulüne el koyan Ömer Ağa muhasebesini görmeye gelmediğinden söz konusu mahsulün, Ömer Ağa'nın vekili olan Diyarbakır'da yeniçeri serdari Murtaza Çavuş'tan tahsil edilmesi

Fezâil-disâr Diyarbakir ve Harput kazâlarından olan () efendiler hazretleri meclis-i şerîflerine ta'zîmi müştamil olan dürrer-i ed'îye-i hâlîsa ve gurer-i esniye-i

sâdikalar ithâfindan sonra muhibbâne inhâ olunur ki,

Sa'âdetlü mürüvvetlü vezîr-i rûşen-zamîr Mustafa Paşa hazretlerinin kethüdâsı olan rif'atlü İbrahim Ağa'nın Harput kazâsına tâbi' Herdi ze'âmeti olmağla tarafından Ömer Ağa nâm kimesne bin yetmiş yedi ve yetmiş sekiz ve yetmiş dokuz senelerinde ze'âmetin zabt ve vâki' olan mahsûlâtın ahz u kabz eyledikten sonra muhâsebesi görülmek lâzım gelmekle hesâbını Âsitâne-i sa'âdet'e varıp görünceye dek mezbûrun nefesine ve inde'l-mutâlebe ihzârına sâbikan Diyarbekir'de yeniçeri serdârı olan Murtaza Çavuş hüccet-i şer'îyye ile kefil olmağla henüz ze'âmeti zabt eden merkûm muhâsebesin gelip görmeyip hakkı zimmetinde kalmağla hüccet-i şer'îyye mûcebince izn-i şer'le kefil olduğu kimesneyi bulup mûmâileyhin âdemîsine teslîm ve bu cânibe ihzâr ediverilmediği takdîrce zikr olunan senelerde ze'âmeti mahsûlü ne mikdâr ise ba'de's-sübût mezbûr Murtaza Çavuş'dan şer'le tahsîl olunmak için kırk sekizinci bölüğün çavuşu Ahmed Çavuş ta'yîn ve mektûb-ı vidâdî birle irsâli izz-i huzûrları kılındı, vusûlünde hüccet-i şer'îyye mûcebince mûmâileyhin ze'âmetin zabt ve mahsûlünü ahz eden merkûm kefilî olan mezbûru bulup âdemîsine teslîm ve bu cânibe ihzâr ediverilmediği sûretde ze'âmeti mahsûlü ne kadar ise ba'de's-sübût mezbûr Murtaza Çavuş'dan şer'le teveccüh eder ise bi't-tamâm tahsîl ile aliverip şer'-i şerîfe ve hüccet-i şer'îyyeye muhâlif mezbûra ta'allül ve kimesneye bir iş etdirmeyesiz. Bâkî kalem-vâre eyyâm-ı ilm ü kazâ ber-müstedâm ve ber-devâm bâd.

Muhibb-i muhlis Abdurrahman

Ağa-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı âlî

hâlâ

[s.143/b.2] Vezir Mustafa Paşa'nın kethüdâsı İbrahim Ağa'nın Harput kazasına bağlı Herdi köyü zeâmetini zapt edip mahsulüne el koyan Ömer Ağa muhasebesini görmeye gelmediğinden söz konusu mahsulün, Ömer Ağa'nın vekili olan Diyarbakır'da yeniçeri serdârı Murtaza Çavuş'tan tahsil edilmesi

İzzetlü ve fazîletlü Diyarbekir ve Harput kazâlarında olan efendiler hazretlerinin meclis-i şerîf ve mahfil-i münîf-i ma'dilet-rehînleri savbına hezârân ve ikrâm birle dürer-i da'avât-ı sâfiyât-ı muhibb-i füzûn ithâfiyla inhâ olunur ki,

Devletlü ve mürüvvetlü vezîr-i rûşen-zamîr Mustafa Paşa hazretlerinin

kethüdâları olan izzetlü İbrahim Ağa'nın Harput kazâsına tâbi' Herdi ze'âmeti olmağla tarafından Ömer Ağa bin yetmiş sekiz ve yetmiş dokuz senelerinde ze'âmetin zabt ve mahsûlâtın ahz u kabz eyledikten sonra muhâsebesini Âsitâne'ye varıp görünceye değin sâbıkan Diyarbekir Serdârı Murtaza Çavuş nefesine ve inde'l-mutâlebe ihzarına hüccet-i şer'iiye ile kefil olmağla ze'âmeti zabt eden henüz gelip muhâsebesini görmeyip hakkı zimmetinde bâkî kalmağla izn-i şer'le kefil olduğu kimesneyi bulup mûmâileyhin âdemîsine teslîm ve bu cânibe ihzâr eder ise ne güzel ve bulmadığı takdîrde ze'âmeti mahsûlü ne mikdâr ise ba'de's-sübût Murtaza Çavuş'dan tahsîl olunmak için kırk sekizinci bölüğün çavuşu Ahmed nâm çavuş ta'yîn ve mektûb-ı muhib-fezâ tahrîr ve irsâli izz-i huzûrları kılındı, vusûlünde hüccet-i şer'iiye mücebince kefil olduğu kimesneyi bulup mûmâileyhin âdemîsine teslîm ederse fe-bihâ ve eğer bulmaz ise izni şer'le mezbûr Mustafa [Murtaza] Çavuş'dan tahsîli lâzım gelir ise ber-mûceb-i şer'-i şerîf merkûm Mustafa [Murtaza] Çavuş'dan cem' u tahsîl etdirilip şer'-i şerîfe muhâlefet min ba'd ta'allül ü nizâ' etdirmeyeler, bâkî hemîşe eyyâm-ı ilm [ü] fazîlet dâim ü kâim bâd.

Vasale ileynâ fi 14 Muharremi'l-harâm li-sene [12]82

Muhibb-i muhlis Ahmed

Ağa-yı Azebân

hâlâ

[s.144/b.1] Harput'ta Kapıcı Mescidi'nde imamlık yapan Ali'nin vefatıyla yerine istihkak sahiplerinden Cebraîl'in tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Harput kadısı olan Mevlânâ Hamza -zîde fazluhû- Dergâh-ı mu'allâ'ma mektûb gönderip nefsi-i Harput'da vâki' Kapıcı Mescidi'nde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm olan Ali fevt olup yeri mahlûl olmağla râfî'u tevkî'-i refî'u's-şân-ı hâkânî Cebraîl için mahal ve müstahıkdır deyü tevcîh olunup berât-ı şerîfîm verilmek ricâsın arz etmeğın tevcîh edip bu berât-ı sa'âdet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki, ba'de'l-yevm mezkûr varıp mescid-i merkûmda imâm olup hizmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î vü müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazifesin vakf-ı mezbûr mütevellîsi yedinden alıp mutasarrıf ola, ol bâbda hiç ehad mâni' u dâfi' olma, şöyle

bileler, alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâili şehr-i Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Vasale ileynâ fî evâili Muharrem sene 1[0]81

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.144/b.2] Bir manastırın fakirleri için vakfedilen koyunları, bir başka manastırın rahibinin kendi manastırı fakirleri için götürmesinin uygun olmadığına dair fetva örneği

Bir manastırın fukarâsına meşrût vakf olan koyunları âhar manastırın râhibleri olan Beşir fuzûlen ahz edip kendi olduğu manastırın fukarâsına götürmeğe kâdir olur mu?

El-cevâb: Olmaz.

Ketebehû Yahya

[s.144/b.3] Zertariç köyündeki manastıra bağlı fakirler için vakfedilen Gölcük köyü kurbanlık koyun ve kuzularını alıp Ergani kazasındaki Meryem Ana Manastırı'na bağlı fakirlere dağıtmak isteyen Meryem Ana Manastırı papazının söz konusu koyun ve kuzulara müdahale etmemesi

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfi avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezîrim () Paşa -edâmallahu te'âlâ iclâlehû- ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelâm mevlânâ Harput kadısı -zîde fazluhû- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi' Zertariç nâm karyede vâki' manastırın papası olan dârende-i fermân-ı hümayûn Simaven nâm râhib Dergâh-ı mu'allâ'ma arzuhâl edip mezkûr manastıra yine kazâ-i Harput'a tâbi' Gölcük nâm karyeden gelen kurbanlık koyun ve kuzuları mezkûr manastırda sâkin fukaraya meşrût olup âhardan dahl olunmak icâb eylemez iken hâlâ Ergani kazâsında vâki' Meryem Ana Manastırı'nda papas olan () nâm râhib "ol manastıra gelen kurbanlık koyun ve kuzuları alıp sâir olduğum manastır fukarâsına sarf ederim" deyü dahl ü rencîde eyledikde ve bu bâb[da] şeyhülislâmdan

fetvâ-yı şerîfi olduğun bildirip mu'azzam amel olunup men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûr bir defa şer'le görölüp fasl olunmuş değil ise husamâ muvâcehesinde hak üzere tefahhus edip ve fetvâsına nazar edip göresin, arz olunduğu gibi ise ol bâbda muktezâsı şer'-i kavîm fetvâsı mu'azzam amel edip dahi min ba'd mezkûr Meryem Ana Manastırı'nın papası zikr olunan manastırın kurbanlık koyun ve kuzularına bî-vech dahl ü ta'arruz etdirmeyip men' u def' eyleyesin, şer'-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz, kazıyyede medhali olmayanlara dahl etdirmeyip eslemeyeni ism ü resmleriyle vukû'u üzere yazıp Dergâh-ı mu'allâ'ma arz eyleyesin, husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunup bir dahi emr-i şerîfim varmalı eylemeyesin, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâili şehri Cemâziyelevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Edirne-i mahrûse

[s.144/b.4] Hankah mahallesi ahalisinden Abdülkadir b. Abdülkerim'in Attar çarşısındaki dükkânını Molla Süleyman b. Seyyid Hüseyin'e sattığı

Hankah mahallesinde sâkin Abdülkadir b. Abdülkerim meclis-i şer'de Monlâ Süleyman b. Seyyid Hüseyin mahzarında ikrâr eder ki, Attâr sükunda vâki' bir tarafı kendime ve bir tarafı Hacı Ömer'den irs ile intikâl eden müşterek dükkân ve bir tarafı tarîk bu hudûd ile mahdûd hemşirem Safiye'nin bana hibe ve temlîk eylediği dükkânı tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî bey'-i kat'î ile bir cild *Müntehab* ile bir cild *Muhtâr*'a bey' etdikden sonra kitâb-ı mezbûrları mezbûr Monlâ Süleyman yedinden ahz u kabz eyledim, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr dükkân-ı mezbûrun mülk-i müşterâsıdır, mutasarrıf olsun" dedikde mezbûr Monlâ Süleyman dahi tasdîk edip kayd şüd.

Şuhûdü'l-hâl: Yazıcı Monlâ Mehmed, İsmail [b.] İsa Peri, Hacı tâbi'-i Halil Bey, Ali Çelebi pâyzen

[s.145/b.1] Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufunda olan tarlaların boş kalmaması için tapu ile Ömer Bey kızı Fatma Hatun'a verildiği

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki,

Bin seksen bir senesinde vâki' Mustafa b. Mustafa fevt olup evlâd-ı zükûru

kalmayıp taht-ı tasarrufunda olan Sarpılı nâm karyede sulu ve susuz zemînleri hâlî ve mu‘attal kalıp mîrîye gadr olduğu ecilden tapuya müstahık olup Müderris Çiftliği demekle ma‘rûf kurbunda olan tarlası ile bir tarafı Haringet harkı İnce çayırın suyundan köye dek ve bir tarafı karyeden şehre giden tarîk köprüye dek bir tarafı İnce çayırın suyu ile Haringet'e gelen harka dek ve bir tarafı Melik Haşim ve Kör Hasan tarlasına bu hudûd içinde mahdûd olan tarlaları kadîmden cârî olan suyu ile Ömer Bey kızı Fâtıma Hâtûn'a tapuya verilip kanun-ı pâdişâhî üzere resm-i tapusu alınıp zabtı için yedine tezkere verildi ki âhardan kimesne müdâhale eylemeye.

Tahrîren fî mâh-ı Zilhicce min sene ihdâ ve semânîn ve elf

el-Fakîr

es-Seyyid Hüseyin

Kâimmakâm-ı Harput

hâlâ

Şuhûd'l-hâl: İzzetlü Vâ'iz İsmail Efendi, Ahmed Bey [b.] Davud Beşe, fahrü'l-akrân Ömer Ağa çavuş, fahrü'l-akrân Mehmed Ağa kethüdâ yeri, fahrü'l-akrân Mehmedcan Ağa b. Allahverdi, fahrü'l-akrân Hüseyin Bey b. Hasan Ağa, es-Seyyid İbrahim Çelebi

[s.145/b.2] Sarehatun Camii Müezzini İbrahim'in görevine hariçten kimsenin müdahale etmemesi

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki,

Harput'da vâki' Sarehatun Câmi'-i şerîfi'nde yevmî iki akçe ile müezzin olan işbu dârende-i hümayûn İbrahim'in müceb-i azli yoğiken âhardan bazı kimesneler hilâf-ı inhâ ve bir tarikle alıp gadr olmağla geru mezbûra kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfim ricâ eylemeğin vâki' ise sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr İbrahim kemâkân müezzin olup hizmet-i lâzimesin müeddî kılındıktan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devlet için du'âya müdâvemet ola, şöyle bileler, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Ramazânî'l-mübârek sene ihdâ ve semânîn ve elf

Mahrûse-i Edirne

[s.145/b.3] Üzerlerine düşen öşürlerini eksiksiz olarak ödeyen Cip köyünde ziraatte bulunan sipahizade taifesini mahallî idarecilerin kanun haricinde vergi talebiyle rencide etmemeleri

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Harput kadısı - zîde fazluhû- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olup ma'lûm ola ki,

Harput sancağında vâki' Cip nâm karyede kadîmden çiftlikleri olan dârendegâ[n]-ı fermân-ı hümayûn () ve () ve () nâm kimesneler sipâhîzâde tâifesi olup Dersaadet'ime arzuhal gönderip bunlar "zir'at ü hırâset eyledikleri mahsûllerinde olagelen âdet-i karye üzere öşrûn sâhib-i arza edâ eylediklerinden gayrı mîrlivâ âdemleri ve subaşıları ve ümenâ ve ummâl ve nâzır vesâir iş erleri dahl etmeyip tekâlîf-i örfiye ve şâkka teklîf olunmaya" deyü Mâliye'den ellerinde ola[n] emr-i şerîf olduğu buyuruldu mücebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vusûl buldukda mezbûrlar defter-i cedîd-i hâkânî mücebince kimesnenin yazılı ra'yyet ve ra'yyeti oğullarından olmayıp ve karye-i mezbûre çiftlikleri olup toprağında zirâ'at eyledikleri mahsûllerin ve olageldikleri üzere öşrûn sâhib-i arza edâ eylediklerinden sonra mîrlivâ âdemleri ve subaşıları ve ümenâ ve ummâl ve nâzırları vesâir iş erleri hilâf-ı şer'-i şerîf dahl etdirmeyip ellerinde olan emr-i şerîf mücebince mezbûrları tekâlîf-i şâkka teklîfi ile rencîde vü remîde etdirmeyip hilâf-ı şer'-i mutahhar ve mugâyir-i kanun ve defter kimesneye iş etdirmeyesiz, mukaddemâ mazmûn ve sefer üzere verilen ve hâliyâ verilen emr-i şerîf mücebince amel edip hilâfına rızâ vü cevâz göstermeye, husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalı eylemeyesin, şöyle bilesin, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın.

Tahrîren fî evâilî şehri Zilkâ'deti's-şerîfe sene ihdâ ve semânîn ve elf

Vasale ileynâ fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirne

[s.146/b.1] Sarpılı ahalisinden vefat eden Mustafa b. Mustafa'nın erkek çocuğu olmadığından tasarrufundaki tarlaların tapu hakkının validesi Hatice Hatun'a verildiği

Beyyine beyânında

Bu karye ahâlîsinden olup bilâ-veled fevt olan Zeyd'in müstahıkk-ı tapu olan tarlasını ol karye ahâlîsinden olup tasarruf ve zirâ'ate kâdir olan annesi Hind tapu-yı misli ile almağa tâlibe ve râgıbe iken bir âhar karye sâkinelerinden olup müteveffâ Zeyd'in ammetesi ...? "tapu ederim" demeğe kâdir olur mu? Beyân buyurula.

El-cevâb: Allahu a'lem olmaz.

Kezâ fi'l-kanun

Ketebehu'l-fakîr Abdülcelil

-ufiye anhu-

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki,

Bin seksen bir senesinde Mustafa b. Mustafa fevt olup evlâd-ı zükûru kalmayıp Havâss-ı hümayûn karyelerinden Sarpılı nâm karyede taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz zemînleri hâlî ve mu'attal kalıp mîrîye gadr olduğu ecilden tapuya müstahık olup vâlidesinin yedinde olan fetvâ-yı şerîf mücebince hakk-ı tapu vâlidesinin olup vâlidesi Hadice Hâtûn'a tapuya verilip kanun-ı pâdişâhî üzere resm-i tapusu alınıp zabtı için yedine tezkere verildiği âhardan kimesne müdâhale eylemeye.

Tahrîren fi mâh-ı Zilhicce yevm 23 fi sene 1081

el-Fakîr es-Seyyid Hüseyin

Kâimmakâm-ı Harput

hâlâ

[s.146/b.2] Uluabad nahiyesine bağlı Sarpılı köyü ahalisinden vefat eden Mustafa'nın müştereken mutasarrıf olduğu tarlaları ortağının üzerine tapu ile aldığı

Beyyine beyânında

Hind ile Zeyd'in beynlerinde müşterek mîrî tarlaları Zeyd fevt oldukda şerîki Hind-i mezbûra mezkûr tarlaları hâricden bir kimesneye verdirmeyip kendisi tapu-yı misli ile almağa kâdire olur mu? Beyân buyurula.

El-cevâb: Allahu a'lem ba'de sübûti's-şirke kanun-ı sultânîye binâen "olur" buyurmuşlardır.

Ketebehû Nâsırüddin

Be-medîne-i Âmid

Müşterek yer tasarruf edenlerden biri fevt oldukda anası yâhûd hâricden bir kimesneye tefvîz etdikde şerîk-i âhir âhara verdirmeyip resm-i misli ile alır. Kanunnâme-i sultânîde böyle mastûdur.

Nişân-ı Ömer Paşa

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-akrân Harput emîni ve serdârı -zîde kadruhumâ- dârende-i hurûf () arzuhâl edip Harput sancağında Uluabad nâhiyesinde Sarpılı nâm karye toprağında yedi çiftlik sulu ve susuz tarlaya Mustafa nâm kimesne ile ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken merkûm Mustafa fevt olup tasarrufunda olan zemîn kanun üzere tapuya müstahık oldukda yedinde olan fetvâ-yı şerîf mücebince kanun üzere sâhib-i arzdan tapu-yı misli ile aldığı bildirip zabtı için buyuruldu iltimâs eylemeğın tahrîr ve irsâl olunmuşdur, vusûlünde gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olup yedinde olan fetvâ-yı şerîf ve tapu tezkeresi mücebince tapu-yı misli ile aldığı zemîni kemakân kendüye zabt ve tasarruf etdirip min ba'd taraf-ı âhardan bir ferde dahl ü ta'arruz etdirmeyesiz, bundan sonra hilâf-ı şer' ve kanun müdâhale eder var ise Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesiz ki, huzûrumuzda bi-hasebi'-ş-şer' ve'l-kanun mürâfa'a olalar, hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf kimesneye ta'addî etdirmeyip mücebiyle âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 28 Z. sene [10]81

Vasale ileynâ fî gurreti Muharremi'l-harâm

[s.146/b.3] Yanına aldığı Kırlangıçoğulları'ndan dört eşkıya ile birlikte kervan basıp kavga eden Malatyacık köyü ahalisinden Halil ve avenesinin yargılanmak üzere Âmid Divanı'na gönderilmeleri

Nişân, Ömer Paşa'nın buyuruldusu

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- inhâ olunur ki,

Kazâ-i mezbûrede Malatyacık nâm karyeden Halil nâm kimesne Kırlangıçoğulları demekle ma'rûf dört nefer eşkıyâ ile gece ile kârbân basıp gavra eylediklerinde Halil mecrûh olup yoldâşları firâr etdikde Harput emîni vekîli mezbûrları

ahz edip üzerlerine sicil ve hüccet olunup hâliyâ mahbûs oldukların i'lâm olunmağla tahrîr olunup () irsâl olunmuştur, vardıkda gerekdir ki mezbûr mahbûsları hüccet ve şâhid ile ma'an mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesin ki bu tarafda ahvâlleri şer'le görölüp icrâ-yı hak oluna deyü buyuruldu.

Fî 25 S. sene [10]82

[s.147/b.1] Harput Kadısı Hamdi'nin vazifesinin dört ay süreyle uzatıldığı

Fî gurreti Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Harput kadısı Hamdi'nin hüsn-i sülûküne mahzar gelmeyin müddet-i örfiyesi üzerine dört ay zam ve müvekkili Şeyh Mehmed te'hîr olunup mevlânâ-yı mezbûr kazâ-i mezbûrda seneteyn tamâmına değin mutasarrıf olmak ricâsın ba'de'l-arz sadaka buyuruldu.

[s.147/b.2] Harput Kadısı Hamdi Efendi'nin görev süresinin dört daha uzatıldığı

Şerî'at-nisâb izzet-iktisâb hâlâ Harput Kadısı Hamdi Efendi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

Ahâlî-i vilâyetden hüsn-i sülûke mahzar gelmeğın müddet-i örfiyene dört ay zam olunmuştur, gerekdir ki kazâ-i mezbûru sene-i âtiye Şevvâl'i gâyetine değin mutasarrıf olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye edesin.

Hurrire fî gurreti Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd fî evâsıtı Zilhicce sene ihdâ...

el-fakîr Mustafa el-Kadı

be-Asker-i Anadolu

[s.147/b.3] Vefat eden Esediye Camii Müezzini Molla Osman'ın yerine Mahmud'un tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Kasaba-i Harput'da vâki' Esediye Câmi'-i şerîfi'nde yevmî bir buçuk akçe ile müezzin olan Monlâ Osman fevt olup mahlûl olmağla yerine işbu dârende-i fermân-ı

hümâyûn Mahmud bir vechile lâıyk ve mahal ve müstahık olmağın tevcih olunup berât-ı hümâyûn verilmek bâbında kadısı Mevlânâ Hamdi arz etmeğın sadaka edip bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr müteveffâ yerine müezzin olup hizmet-i lâzımesin müeddî kılındıktan sonra yevmî bir buçuk akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet gösteresın, şöyle bile, alâmet-i şerîfe i'timâd kıla.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Ramazânî'l-mübârek sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî 19 Zılka'de

Mahrûse-i Edirne

[s.147/b.4] Harput Kadı Nâibliği'ne Feyzullah Efendi'nin tayin edildiğı

Şerî'at-meâb Feyzullah Efendi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

Bu fakîre sadaka olan Harput kazâsının umûr-ı şer'ıyyesine tarafımızdan sizi nâib-i menâb nasb etmişizdir ki, inşâallah biz varınca kazâ-i mezbûrda icrâ-yı ahkâm-ı şer'ıyye edip câdde-i şer'den inhıraf etmeyesiz ve düşen mahsûlü defteri ile bizim Fazlı'ya teslim eylesesın ve's-selâm.

Tahrîren fî evâsıtı Zilhicce sene 1081

Kayd, fî 20 Zilhicce sene 1081

Hamdi el-Kadı

mine'l-fakîr

be-Harput

[s.148/b.1] Harput ve bağı nahiyeledeki altı bölük yoldaşlarına Mehmed b. Receb'in zâbit ve kethüda yeri tayin edildiğı

İzzetlü fazîletlü () Efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerinedir,

Da'avât-ı sâfiyât ithâfiyla muhibbâne inhâ olunur ki,

Hâlâ taht-ı hükûmet-şi'ârınızda vâki' Harput ve tevâbi'i nevâhîsinde sâkin ü mütemekkin olan altı bölük yoldaşları üzerlerine zâbit ve kethüdâ yeri ta'yîn olunmak de'b-i kadîm olmağla zümre-i silâhdârândan otuz birinci bölükde yevmî otuz iki akçe

ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed b. Receb -zîde kadruhû- ocağın emekdârı olmağın hâliyâ kethüdâ yeri nasb u ta'yîn ve mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur, lede's-şeref ve'l-vusûl me'mû'dür ki, merkûmu hizmet-i mezbûrede istihdâm etdirip taraf-ı âhardan bir ferdi müdâhale etdirmeyesiz ve siz ki altı bölük yoldâşlarısız, merkûmu zâbit ve kethüdâ yeri bilip vâki' olan da'vâ ve nizâ'ınızı şer'-i şerîf-i vâcibü't-teşrîf ve ma'rifet-i merkûm birle gördürüp adem-i itâ'atden ziyâde iltirâz üzere olasız ve sen ki kethüdâ yerisin -zîde kadruhû- ol taraflarda sâkin altı bölük yoldâşların hüsn-i zindegânî birle zabt u rabt ve vâki' olan da'vâ ve nizâ'ların şer'-i şerîf üzere gördürüp adem-i itâ'at üzere olanları ism ü resm ve bölükleriyle yazıp vukû'u üzere arz eylesesiz ve bazı levendât tâifesini sipâhi nâmıyla ol taraflarda bayrak ve mızrak getirip re'âyâ ve ehl-i seferi rencîde vü remîde ederler ise o makûleleri dikkat birle ele getirip haklarında lâzım geleni icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye eylesesin ki, sâire dahi mûceb-i ibret olup herkes âsûde hâl üzere devâm-ı ömr ü devlet-i rûz-efrûz-ı pâdişâhî ed'iyesine müdâvemet ü iştigâlde olalar, bâkî hemîşe şerî'at muhalled [ü] ebedî bâd.

Tahrîren fî şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî yevm 19 Zilka'de

Receb Ağa Yesâr-ı Dergâh-ı âlî	Mahmud Ağa Azebân ve Yemîn-i Dergâh-ı âlî	Ahmed Ağa Ulûfeciyân-ı Dergâh-ı âlî

Abdi Ağa Ulûfeciyân-ı Dergâh-ı âlî	Mehmed Ağa Silâhdâr-ı Dergâh-ı âlî	Murad Ağa Sipâhiyân-ı Dergâh-ı âlî hâlâ

[s.148/b.2] Hozekrek köyü ahalisinden Mehmed'in kızını tasarruf eden köy ağası Hüseyin'in Âmid Divanı'nda yargılanması

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput alâybeyisi -zîde kadruhû- dârende-i Harput Mehmed arzuhâl sunup kazâ-i mezbûrede vâki' Hozekrek nâm karyede sâkin olup karye-i mezbûre ağası Hüseyin mezbûrun kızının

tasarruf eylemiş iken kız kendisi mahkemeye varıp "bekâretim izâle olunmamıştır" deyü kendi tefsîri üzere hüccet ve tarafımızdan dahi hilâf-ı inhâ ile buyuruldu aldığı bildirip Dîvân-ı Âmid'de bi'l-muvâcehe şer'le görölmek iltimâs etmiş iken tahrîr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Bekir Ağa -zîde kadruhû- ta'yîn ve irsâl olunmuştur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra mukayyed olup dahi mezbûr kızın ve karye-i mezbûr ağası Hüseyin karye halkından birkaç nefer ihtiyârlar ile mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eyleyesiz ki, huzûrumuzda şer'le görüle deyü buyuruldu.

Fî 27 M. sene [10]82

Mahall-i nişân-ı Ömer Paşa

[s.149/b.1] Edirne'den Basra'ya varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mahrûse-i Edirne'den Basra'ya varıp gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız üç nefer âdeme yalnız üç re's menzil bârgîri verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükünü yıkdırmayıp yerliden yarar ve tûvânâ ulak bârgîri tedârük ü ihzâr edip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl edip avk u te'hîrden ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü ta'addî vü tecâvüzden be-gâyet ihtirâz üzere olasız, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Zilka'deti's-şerîfe li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.149/b.2] Meydan Camii İmamı Mevlâna Abdüllatif'e herhangi bir kusur ve özürlü olmadığı halde hariçten Ebubekir vb. kimselerin müdahale etmemeleri

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Kazâ-i Harput'da vâki' Meydan Câmi'-i şerîfi'nde imâm olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Mevlânâ Abdüllatif edâ-i hizmet edip kusûru ve mûceb-i özüri yoğiken âhardan Ebubekir ve bazı kimesneler bir tarikle alıp gadr etmeğin ref' olunup geru mezbûra kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında müceddeden berât-ı şerîfîm ricâ etmeğin sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr kemâkân imâm olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere, şöyle bileler, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî yevm 17 Zilka'de

[s.149/b.3] Van Ağası Receb'in Harput Emîni Ahmed'deki alacağının tahsil edilerek kendisine verilmesi

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Hâlâ Van kulları ağası fahrûl'-akrân Receb -zîde kadruhû- Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl edip Harput emîni olan Ahmed'den karz-ı şer'îden dokuz yüz gurus hakkı olup birkaç defa âdem gönderip taleb eyledikde vermede ta'allül üzere olduğun bildirip temessükü mûcebince şer'le tahsîl etdirilmek bâbında buyuruldu ve mübâşir iltimâs etmeğin tahrîr olunup ta'yîn ve irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûr şer'-i şerîfle amel edip dahi mezbûrun ol mikdâr akçe hakkın şer'le mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle buyuruldu tahsîl etdirip hilâf-ı şer'ime ta'allül ü muhâlefet etdirmeyip mûcebince âmil olasız deyü buyuruldu.

Fî 13

[s.149/b.4] Mustafa Ağa'nın Harput'ta oturduğu evlerin ücretinden biraderi Mehmed Bey'e ödeyeceği borcuna karşılık Habusi köyü zeâmetinden elde edilen mahsul ve vergileri takas ettiği

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki,

İzzetlü birâderim Mehmed Bey'de nefsi-i Harput'da sâkin olduğum evlerin bahâsından beş yüz esedî gurus verecek deynimiz olup zikr olunan beş yüz gurus mukâbelesinde ze'âmetimiz olan hissemize râci' Habusi nâm karyenin ta'sîr-i keyl olunur mahsûlâtımızı ve öşr-i penbe ve ispençe ve bâğât rûsûmumuzu gerek fâide gerek

ziyân alıp kabûl eylediği ecilden yedine zabtı için tezkere verilmiştir.

Fî sene 1082

Mustafa Ağa

Şuhûdül-hâl: Abdüllatif Efendi el-vâ'iz, Süleyman Bey ez-za'îm, Mustafa Ağa serdâr-ı sâbık, mefharü'l-emâsil Ahmed Bey, Ebubekir Beşe [b.] Abdüssamed, Mustafa Çelebi Hozekrek

[s.150/b.1] Keyvanik ve Mollakendi köyleri ahalisinin kadimden beri akmakta olan suyu ortaklaşa kullanmalarının kanun gereği olduğu

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-akrân Harput alâybeyisi -zîde kadruhû-

Zu'amâdan dârende-i hurûf () arzuhâl edip mutasarrıf olduğu Keyvanik nâm ze'âmeti karyesi ile ze'âmet-i âhar Monlakendi nâm karye yanında kadîmî cârî olan suyu mezbûr iki pâre karye ahâlîsi bu âna dek nısfîyet üzere tasarruf edegelmişler iken hâliyâ merkûm Monlakendi ahâlîsi suyu cümle kendileri zabt edip mezbûr Keyvanik ahâlîsine vermeyip gadr etdiklerin bildirip huzûrumuzda Defterhâne'ye mürâca'at olundukda mezbûr su zikr olunan iki pâre karyeye ber-vech-i münâsafe olduğu mastûr u mukayyed bulunmağın buyuruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur, vusûlünde gerekdir ki husûs-ı mezbûra hakk u adl üzere mukayyed olup yedinde olan sûret-i defter mücebince kadîmden cârî olan sularını ber-vech-i münâsafe tasarruf etdirip hilâf-ı kanun ve defter bir ferde ta'allül ü nizâ' etdirmeyesin, bundan sonra ber-vech-i münâsafe tasarruf eylemelerine mâni' olur ve ta'allül eder kimesne var ise Dîvân-ı Âmid'e gelip huzurumuzda mürâfa'a olalar deyü buyuruldu.

Fî gurreti Z. sene [10]81

Kayd, fî evâili Zilhicce sene [1081]

[s.150/b.2] Arslaniye Camii'nde cüzhanlık yapan Zünnureyn'in vefatı üzerine yerine vakfın mütevellisi Osman'ın tavsiyesi üzerine Mustafa'nın tayin edildiği

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Kasaba-i Harput'da vâki‘ Arslaniye Câmi‘-i şerîfi'nde yevmî bir akçe vazîfe ile cüzhân olan Zünnureyn fevt olup mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Mustafa her vechile lâyük, mahal, müstahık olmağın tevcîh olunup berât-ı hümayûn verilmek bâbında bilfi‘l vakf-ı merkûm mütevellîsi Osman arz eylemeğın sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr Mustafa müteveffâ yerine cüzhân olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu için ve devâm-ı devletim için du‘âya müdâvemet göstere, şöyle bileler, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Şa‘bânî'l-mu‘azzam sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî 14 Zilhicce

Mahrûse-i Edirne

Mutâbıkun li-aslihî

Hurrirehu'l-fakîr

el-Kadı Hüseyin el-müvellâ be-medîne-i Edirne

-ufiye anhu-

[s.151/b.1] **Şuşnaz?**, **Markir?** ve Çelenk nahiyelerindeki bağ, bahçe ve arazilerine hayvanlarını salıp zarara sebebiyet veren göçer ulusu taifelerinin mahsullere verdikleri zarar ve ziyanın önlenerek hayvanlarına mukayyet olmalarının temini

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa‘âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfi avâtıfı'l-meliki'l-a‘lâ Diyarbekir eyâletine mutasarrıf olan vezîrim () Paşa -edâmallahu te‘âlâ iclâlehû- ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdinü'l-fazl ve'l-ikelâm mevlânâ Harput kadısı -zîde fazluhû- tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından **Şuşnaz?** ve **Markir?** ve Çelenk nâhiyelerinde bağ ve bağçe ve arâziye mutasarrıflar olan dârende-i fermân-ı hümayûn Hasan ve Mustafa ve Süleyman ve Davud ve Seyyid Ebubekir ve Mehmed ve Ahmed ve Mahmud ve Ömer ve İbrahim ve İsmail ve Halil ve Yusuf nâm kimesneler vesâirleri Dergâh-ı

mu'allâ'ma arzuhâl ve âdem gönderip göçer ulusu tâifesinin zikr olunan nâhiyelerde kadîmî yolları olmayıp ve bu âna dek mürûr edegelmiş değiller iken hâlâ tâife-i mezbûreden bazıları birkaç seneden beru zikr olunan nâhiyelerden mürûr u ubûr etmeleriyle koyun ve sığır vesâir davarların bunların gök tereke ve bâğ ve bâğçe vesâir mahsûllerin arasına salıverip yedirip ve çiğnedip küllî zarar u ta'addîden hâlî olmadıkların bildirip mezbûrların vech-i meşrûh üzere olan ta'addî vü tecâvüzlerin men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm hakk u adl üzere mukayyed olup göresin, mezbûrların ol mahallerde kadîmî yolları olmayıp ve davarları dahi kadîmden ol mahallerde yürüyegelemiş değiller ise min ba'd mezbûrların getirtmeyip ve davarların dahi gezdirmeyip men' u def' eyleyesiz, eğer kadîmde yürüyegelemiş ise dahi zarar kadîm olmaz, gök tereke ve bâğ ve bâğçe vesâir mahsûl arasında davar gezmek kat'an câiz değildir, mezbûrlara hüküm tenbîh ve te'kîd eyleyesin ki, gök tereke ve bâğ ve bâğçe vesâir mahsûl kalkıncaya değin davarların muhkem zabt eyleyeler, gök tereke ve bâğ ve bâğçe vesâir mahsûlât kalkdıktan sonra dahi kadîmden ne mahalde yürüyegeleli ve ne mahalde mürûr edegelmiş ise yine ol mahalden mürûr edip min ba'd zarar u ziyân etmeyeler ve etdirmeyesiz, eslemeyip vech-i meşrûh üzere zarar u ziyân ederler ise zâhir olan zararların ba'de's-sübût şer'le tazmîn etdirip min ba'd şer'-i şerîfe ve kanun ve kadîmde olageldiğine ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz, eslemeyi ism ü resmleriyle yazıp bildirip husûs-ı mezbûre için tekrâr emrim varmalı eylemeyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Rebî'ilâhir sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî evâhiri Zilka'deti's-şerîfe

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.152/b.1] Harput Mukâtaası mahsullerinin tahsili

İzzetlü ve fazîletlü efendi ve rif'atlı ve meveddetlü karındâşlarımız alâybeyi ve kethüdâ yeri ve serdâr ağa ve bi'l-cümle a'yân-ı vilâyet hazretlerinin izz-i huzûr-ı müstevcibü's-sürûrları savb-ı rif'at olunarak mezîd-i mihr ü muhabbet ve sipihr-vedûd u ülfet olur, dürrer-i da'avât-ı sâfiyât, dürriyetü'n-nizâm ve tahrîr-i teslîmât-ı vâfiyât-ı sekînetü'l-hayât ithâf ü edâsıyla perîş-i hâl ...? mührü takdîminden sonra inhâ-i muhibbâne ve inbâ-i dostâne budur ki,

Ocaklığımız olan kazâ-i Harput Mukâta‘ası'nın hâlâ bu sâl-i ferhunde-fâlde vâki‘ bin seksen bir Mart'ının ibtidâsında sene-i kâmile varınca ebvâb-ı mahsûlât-ı şer‘iyye ve esbâb-ı rûsûmât-ı örfîyesinin fakîr ve kıtmîr tahsîl ü tevkîri için bâ‘is-i varaka-i muhâlesat cânib-i yesâr kethüdâsı ve livâ-i mezbûre zâbiti olan izzetlü es-Seyyid Mehmed Kethüdâ muhlislerine taraf-ı hazînededen tevcîh olunup ve livâ-i mezbûre zabtı için tarafından es-Seyyid Hüseyin Efendi mütesellim ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur, inşaallahu te‘âlâ hayır ile vusûl ve müyesser olundukda erbâb-ı sadâkatden me‘mûl olunan bu derdi üzerlerinden hüsn-i nazar himmet ibrâzın diriğ buyurmayıp muktezî olan umûr u mühimmâtlarında müsâ‘ade-i cemîlleri erzânî kılınıp her bâbda imdâd u mu‘âvenet ve i‘ânet ü muzâheretleri mebzûl ve bî-dirîğ ve bi'l-cümle kavî alınan karârların üzerinde memnûn buyurmağla mahzûz eylemeleri mes‘ûl ve bu cânibe müte‘allik mesâlih ve rücû‘âtları vâki‘ olur ise cüz’î işâret buyurulmasına mevkûfdur. Bâkî hemîşe bâd izzet ü fazîlet ve muhabbet ü müvâlât dâim bâd.

Kayd, fi Zilka‘de sene 1081

Muhibb-i muhlis Bekir Kethüdâ-yı Van hâlâ	Muhibb-i muhlis Mehmed Serdâr-ı Van hâlâ	Muhibb-i muhlis Mahmud Tezkere hâlâ

Muhibb-i muhlis Ömer Ağa Yesâr-ı Van Hâlâ	Muhibb-i muhlis Süleyman Ağa Yemîn-i Van hâlâ

[s.153/b.1] Harput kazasındaki yeniçeri serdarlığına altıncı bölükten Ömer Çavuş'un tayin edildiği / Yeniçeri, acemi oğlanı, topçu ve cebecilerden vâriissiz vefat edenlerin terekelerinin pazarda satılarak gelirinin İstanbul'a gönderilmesi / Askerlikle ilişkisi olmayıp bir yol bularak yeniçerilik iddiasında bulunanlara sahip çıkılmaması

Şerî'at-nisâb Harput kadısı efendi hazretleri tahiyyât-ı sâfiyât ve teslîmât-ı vâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki, muhibbâne olunur ki,

Taht-ı kazânızda olan yeniçeri serdârı def' olup yerine kırk altıncı bölükde Ömer nâm çavuş serdâr nasb olup ta'yîn olunmuşdur. Me'mûldür ki, mezbûru ber-vech-i sadâkat ve kemâl-i istikâmet ile serdârlığı umûrunda istihdâm eylesiz ve ol cânibde olan yeniçeri ve acemi oğlanı ve topçu ve cebeciye merkûm zabt u rabt ve tavâif-i mezbûrede bilâ-vârisi ma'rûf fevt olanlarının metrûkâtını ma'rifet-i şer'le ahz ve sûk-ı sultânîde fûrûht ve hâsıl olan nûkûdu müfredât defteriyle teslîm ve bu cânibe irsâl etdirile ve sen ki serdârsın, sahîh askerîden olmayıp bir tarikle yeniçerilik iddi'asında olup dirlikde alâkaları olmayanlara mezbûr sâhib çıkmasın, şöyle ki sâhib çıktığın istimâ' olunur ise sonra hakkından gelinmekle mukarrer bilesin, velâkin hilâf-ı şer' ve kanun kimesneyi rencîde etdirmeyeler, bâkî hemîşe eyyâm-i şerî'at dâim bâd.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî min şehri Zilka'deti şerîf sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fi yevm 20 Zilka'de sene 1081

Abdurrahman

Ağa-yı Yeniçeriyan-ı Dergâh-ı âlî

[s.153/b.2] Germürü köyü ahalisinden Mahmud'un bahçe ve tarlalarını zapt edip hizmetkârının evini bastıktan sonra kendisini köyden dışarı çıkarıp birçok eziyet ve zulümde bulunan Perdik köyü sakinlerinden Kasım ile Selim'in Âmid Divanı'nda yargılanmaları

Şerî'at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû-

Kazâ-i mezbûrda vâki' Germürü nâm karye sâkinlerinden Mahmud Dîvân-ı Âmid'e arzuhâl sunup yine kazâ-i mezbûrda Perdik nâm karyeden Kasım nâm kimesne mezbûrun bir kıt'a bâğçe ve bir kıt'a tarlasını fuzûlen zabt ve hırâset edip ve Selim nâm kimesne dahi mezbûrun bir kıt'a bâğçesin fuzûlî zabt edip gadr-ı küllî eylediğin bundan evvel gelip tazallüm edip buyuruldu ve mürâsele ile vardıkda mezbûrlar nice nâ-meşrû' cevâb söyleyip ve hizmetkârının evin basıp eşyâsın alıp kendisin karyeden ihrâc edip ziyâde ta'addî vü tecâvüz etdiklerin bildirip şer'le ihkâk olunmak bâbında buyuruldu iltimâs etmeğin tahrîr olmağın irsâl olunmuşdur, vardıkda gerekdir ki husûs-ı mezbûra hakk u adl üzere takayyüd olup göresin, i'lâm olunduğu gibi ise ol bâbda muktezâsı

şer‘-i şerîfle amel edip ba‘de's-sübût mezbûrin bâğçe ve mülk zemîni kendüye zabt etdiresin, mübâşir-i merkûm ma‘rifetiyle üzerlerine lâzım geleni icrâ etdiresin, mâni‘ zuhûr edip da‘vâları ol taraftan fasl olunmaz ise mezbûrları sübût bölük sûret-i sicilleri ile mübâşir-i merkûma koşup Dîvân-ı Âmid'e ihzâr eylesesinki, huzûrumuzda şer‘le icrâ-yı hak oluna deyü buyuruldu.

Fî 27 Zilka‘de sene 1081

Nişân-ı Ömer Paşa

[s.154/b.1] Edirne'den Bağdat'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefharü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Edirne'den mahrûse-i Bağdat'a varıp gelince yol üzerinde vâki‘ olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re’s menzil bârgîri verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükünü yıkdırmayıp yerliden yarar ve tüvânâ ulak bârgîrleri tedârük ü ihzâr edip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta‘cîl mahall-i me’mûra îsâl edip avk u te’hîrden ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye zulm ü ta‘addîden be-gâyet ihtirâz üzere olasız, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.154/b.2] Keyvanik ve Mollakendi köyleri arasındaki su anlaşmazlığında her iki ahalinin kadimden beri akmakta olan suyu ortaklaşa kullanmalarının kanun gereği olduğu

Vezîria‘zam ağası yedinde vârid olmuştur.

Şerî‘at-meâb Harput kadısı -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-akrân Harput alâybeyisi -zîde kadruhû- zu‘amâdan dârende-i hurûf () arzuhâl edip mutasarrıf olduğu Keyvanik

nâm ze‘âmet karyeleri ile ze‘âmet-i âhar Monlakendi nâm karye mâbeyninde kadîmî cârî olan suyu mezbûr iki pâre karye ahâlîsi bu âna dek nısfîyet üzere tasarruf edegelmişler iken hâlâ merkûm Monlakendi ahâlîsi suyu cümle kendileri zabt edip mezbûr Keyvanik ahâlîsine vermeyip gadr etdiklerin bildirip huzûrumuzda Defterhâne'ye mürâca‘at olundukda mezbûr su zikr olunan iki pâre karyeye ber-vech-i münâsafe olduğu mastûr u mukayyed olmağın buyuruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur, vusûlünde gerekdir ki husûs-ı mezbûra hakk u adl üzere mukayyed olup yedinde olan sûret-i defter mûcebince kadîmden cârî olan sularını ber-vech-i münâsafe tasarruf etdirip hilâf-ı şer‘ ve kanun ve hilâf-ı defter bir ferde ta‘allül ü nizâ‘ etdirmeyesin, bundan sonra ber-vech-i münâsafe tasarruf eylemelerine mâni‘ olur ve ta‘allül eder kimesne var ise Dîvân-ı Âmid'e gelip huzûrumuzda mürâfa‘a ola[lar] deyü buyuruldu.

Fî gurreti Z. sene [10]81

Nişân-ı Ömer Paşa

[s.154/b.3] Habusi köyü ahalisinden zimmi Manok Kethüda ve kardeşi Bedik'in tarlalarını Mahmud Çelebi'ye sattıkları

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki,

Ze‘âmetimiz olan Habusi nâm karyede vâki‘ Manok Kethüdâ ve karındâşı Bedik nâmûn zimmîlerin taht-ı tasarrufunda olan bir rub‘ Osib tarlası demekle ma‘rûf tarlalarının hakk-ı tasarrufun Mahmud Çelebi'ye tefvîz edip tarafımıza âid ü râci‘ olan resm-i öşrû alınıp zabtı için yedine tezkere verilmişdir ki, zabt edip âhardan müdâhale olunmaya.

Tahrîren fî şühûrî Zilka‘de sene 1081

el-Muhlis Osman Ağa	el-Muhlis Mustafa Mîralây-ı Harput hâlâ

[s.155/b.1] Malatya kazası ahalsinin kendilerinden kanun haricinde para alıp zulmettiğine dair kadıları Hüseyin hakkındaki şikâyetlerinin tahkiki

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denü'l-fazl ve'l-kelam mevlânâ Harput kadısı - zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Malatya hâssı voyvodası olan () -zîde

kadruhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Malatya kazâsı ahâlisi Dergâh-ı mu'allâ'ma arzuhâl edip bin seksen bir senesinde hâlâ kadıları olan Hüseyin nâm kadı hilâf-ı şer' ve kanun ve bi-gayrı hakkın akçelerini aldığından mâ'adâ emr-i şerîfimle avâriz ve nüzulden yüz elli gurusların ve menzil akçesinden yüz elli gurus ve bir hüccete kırk gurusların alıp ziyâde zulm ü ta'addî eylediğin bildirip şer'le görülüp icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden hilâf-ı şer' olduğu sâbit olur ise ba'de's-sübût ashâb-ı hukuka bi't-tamâm teslîm olunduktan sonra vukû'u üzere ta'addîsi arz olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzere dahi mezbûr kadıyı meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve da'vâ-yı hak ve ta'yîn-i mâdde eden husamâsıyla berâber edip mukaddemâ bir defa şer'le görülüp fasl olmayan husûsların tamâm-ı hakk u adl üzere teftîş ü tefahhus edip göresiz, arz olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle âmil olup dahi ba'de's-sübût hilâf-ı şer' ve kanun olduğu her ne ise teveccüh eden mezbûr kadıdan hükm edip bi't-tamâm ashâb-ı hukuka teslîm olunduktan sonra da'vâ üzere ta'addîsini Dergâh-ı mu'allâ'ma arz eyleyesiz, şer'-i şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz, kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyip husûs-ı mezbûr için bir dahi emr-i şerîfim varmalı eylemeyesiz, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâilî şehri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Mahrûse-i Edirne

[s.155/b.2] Özürsüz on beş seneden fazla devam eden davanın yeniden görülmesinin caiz olmadığına dair fetva örnekleri

Fî aslihî yedine, şehri Zilkâ'de sene 1081

Suâle eimme-i Hanefiye'den cevâb ne vechiledir ki,

Bilâ-özri şer'î on beş sene mütecâviz mürûr eden da'vânın istimâ'ı memnû' iken yirmi-otuz sene mürûr eden tarla da'vâsının istimâ'ı câiz olur mu? Beyân buyurulup müsâb oluna.

El-cevâb: Allah te'âlâ a'lem olmaz.

Evâmirü's-sultân bi-ademi semâ'i'd-da'vâ ba'de hamse aşere senete lâ-yesma'u

ve yecibü aleyhi ademi semâ‘uhâ, *Eşbâh*

Ketebehu'l-fakîr

Abdülcelil

-ufiye anhu-

Sûret-i mezbûrede on beş seneden ziyâde zamân mürûr eden da‘vânın bilâ-emri şerîf istimâ‘ı câiz değil iken bir kadı istimâ‘ edip hükm eylese hükmü nâfiz olur mu? Beyân buyurulup müsâb oluna.

El-cevâb: Allahu a‘lem nâfiz olmaz.

Emru's-sultân yecibü tenfîzihî, *Hâniye*

Ketebehu'l-fakîr

Abdülcelil

-ufiye anhu-

Bu sûretde da‘vâ vereseye intikâl etmez iken Zeyd'in oğlunun oğlunun oğlu Nikegos zimmî ceddî Merker zimmîden "bana irs intikâl eder" deyü bu kadar zamân mürûr eden tarla da‘vâsı için huzûr-ı kadıda da‘vâya kâdir olur mu?

El-cevâb: Allahu a‘lem kâdir olmaz.

On sene mürûr eden tarla da‘vâsı câiz değildir.

Men tasarrafe arzan aşere sinîn sebbete lehû hakkı'l-karâr ve lâ-yü’hazü mezîdehû ve le-ini'd-da‘vâ la-tentakillü ile'l-vereseti, *Mebânî*

Abdülcelil

[s.156/b.1] Serahatun Camii Vakfı Mütevellisi Abdülaziz'in görevine hariçten kimsenin müdahale etmemesi

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Kasaba-i Harput'da vâki‘ Sarehatun Câmi‘-i şerîfî Vakfı'na yevmî bir akçe ile mütevellî olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Abdülaziz'in müceb-i azli yoğiken âhardan Ömer bî-vech ve bilâ-sebebin alıp gadr etmekle geru mezbûra kemâ[kâ]n ibkâ

ve mukarrer kılınmak bâbında kadısı Mevlânâ Hamdi arz eylemeğin vâki' ise sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr Abdülaziz kemâ[kâ]n mütevellî olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere, şöyle [bileler], alâmet-i şerîfe [i]'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâhiri şehri Recebi'l-ferd sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayd, fî evâsıtı Zilhicce sene 1081

Mahrûse-i Edirne

[s.156/b.2] Kapıcı Mescit Camii İmamı Cebrail'in zimmetindeki 20 kuruşun vefatı veya imamlığın bir başkasına tevcihi durumunda malından ödenmek üzere kardeşi Halil ile birbirlerine mahkeme huzurunda kefil oldukları

Kapıcı Mescid cemâ'atinden Abdünnebi Ağa b. Demirtaş [ve] Hacı Mehmed b. Halil ve İsmail Beşe b. Halil ve Ali Beşe b. Abdullah meclis-i şer' de mescid-i mezbûra imâm olan Cebrail ve karındâşı Halil b. Osman mahzarlarında takrîr-i kelâm ederler ki, "bundan evvel mescid-i mezbûrda imâm olan Monlâ Ali zimmetinde yirmi esedî gurus vakf-ı mezbûrdan akçe olup fevt oldukdan sonra hâzır bi'l-meclis olan oğlu Monlâ Veli'den taleb olundukda zikr olunan yirmi guruşu bi't-tamâm getirip imâm-ı mezbûr[a] teslim eylesin" dediklerinde meclis-i şer' de imâm-ı mezbûr Cebrail'e teslim eyledikten sonra cemâ'at-i mezbûr i'âde-i kelâm edip "mezbûr mâdâm ki imâmdır, meblağ-ı mezbûr zimmetinde olup ve hizmet-i mezbûru göre ve karındâşı dahi meblağ-ı mezbûra kefil bi'l-mâl olması matlûbumuzdur ki imâmet-i mezbûre âhara tevcih veyâhûd bi-emrillahi te'âlâ vefât ederse mâllarından edâ eyleyeler" dediklerinde mezbûrân Cebrail ve karındâşı Halil kabûl ve birbirine kefil bi'l-mâl oldukları kayd-ı sicil olundu.

Tahrîren fî evâhiri Muharremi'l-harâm li-sene isneyn ve semânîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fazîletlü Vâ'iz İsmail Efendi, fahrü'l-akrân Circis Ağa, Ebubekir Efendi el-müftî, Mahmud Çelebi b. Yakub, İbrahim el-müezzin, Yunus Çelebi tâbi'-i Circis Ağa, Ömer Çelebi b. Abdi Bey, İvaz Çelebi tâbi'-i Circis Ağa, Mürsel b. İbrahim Beşe Arabgir

[s.156/b.3] Edirne'den Şehrizor'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm mahrûse-i Edirne'den Şehrizor'a varıp gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's menzil bârgîri verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükünü yıkdırmayıp yerliden yarar ve tûvânâ ulak bârgîri tedârük ü ihzâr etdirip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl eyleyip avk u te'hîrden ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer' kimesneye zulm ü ta'addîden be-gâyet ihtirâz üzere olasız, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Recebi'l-mürecceb li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.157/b.1] Cami-i kebir Evkâfı'na ait Kapan Hanı'ndaki kantar vakfa ait olduğundan her türlü un, eşya vb. şeylerin sadece bu kantarda tartılıp elde edilecek gelirin vakfa hasredilmesine özen gösterilmesi

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Harput kadısı -zîde fazluhû- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

Kazâ-i mezbûrda vâki' Câmi'-i kebir Evkâfı'nın bilfi'l mütevellîsi olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân İbrahim -zîde kadruhû- Dergâh-ı mu'allâ'ma arzuhâl edip evkâf-ı merkûmede medîne-i mezbûrda vâki' Kapan Hânı'nda dakîk vesâir eşyâ vezn olunan kantar vakfın olup resm-i kantar defter-i cedîd-i hâkânîde vakfa hâsıl kayd olmağla bugüne değin taşradan bey' için gelen dakîk vakfın kantarı ile vezn olunup defter mücebince âid olan resmi cânib-i vakıfdan alınagelmîş iken hâlâ bazı kimesneler getirdikleri dakîk vakfın kantarı ile vezn ettirmeyip gönderip âhar yerlerden vezn ettirmeleriyle mahsûl-i vakfa küllî gadr eylediklerin bildirip kanun ve defter mücebince ve kadîmden olageldiği üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğîn

buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm mukayyed ve Dergâh-ı mu'allâ'mdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb edip göresin, resm-i kantar defter-i cedîd-i hâkânîde müstakillen vakfa hâsıl yazılmış ise mezbûrlara muhkem tenbîh ü te'kîd eylesin ki, taşradan bey' için getirdikleri dakîk vakf-ı defterde resm hâsıl kayd olunan kantar ile vezn etdirip hâric yerlerde vezn etdirmeyip mahsûl-i vakfa bir vechile gadr olunmak eylemeyesiz ve etdirmeyesiz, ba'de't-tenbîh eslemeyip vech-i meşrûh üzere ta'addî vü tecâvüz eder ise vukû'u üzere yazıp arz ve bu bahâne ile celb-i mâldan hazer eyleyesiz, min ba'd hilâf-ı şer' ve kanun-ı kadîm ve deftere mugâyir kimesneye iş etdirmeyesiz ve kazıyyede medhali olmayanlar[a] dahl etdirmeyip husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varmalı eylemeyesiz, şöyle [bile]siz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri şehri Rebî'ilevvel li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.157/b.2] Edirne'den Van'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm

Mahrûse-i Edirne'den Van'a varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız iki nefer âdeme yalnız iki re's menzil bârgîri verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükün yıkdırmayıp yerliden yarar ve tüvânâ ulak bârgîri tedârük ü ihzâr edip ve mahûf u muhâtara olan mahallerde yanına yarar kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra îsâl edip ihmâl ü müsâheleden be-gâyet ihtirâz üzere olasız, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Edirnetü'l-mahrûse

[s.158/b.1] Diyarbakır Valisi Ömer Paşa tarafından gönderilen koyun akçesine ilâveten mübaşirlik hizmeti, çoban ücreti, mahkeme harcı, hüddâmiye,

kâtibiye, eminiye, ihzâriye vb. harcamaların 778 kuruş tuttuğundan havâss-ı hümâyûn ve timâr köyleri hanelerine isabet eden miktarın toplanarak gönderilmesi

Defter budur ki,

Sâhib-i devlet vezîr-i rûşen-[zamîr] Ömer Paşa tarafından irsâl olunan koyun akçesi altı yüz elli esedî [guruş] olup ve elli guruş dahi mübâşire hizmet ve beş dahi çoban ücreti ve yirmi dört günün yevmiyesi dahi yirmi beş guruş ve dokuz guruş dahi mübâşiri vürûdunda âdeme ve Diyarbekir'e giden âdeme ücret ve yirmi beş dahi harc-ı mahkeme ve beş guruş dahi hüddâmiye ve dört guruş dahi kâtibiye ve dört guruş emîniye ve bir guruş dahi ihzâriye ki cem'an hesâb u kitâb olunup yedi yüz yetmiş sekiz olmağın Havâss-ı hümâyûn hâneleri sûret-i Mevkûfât'da yüz otuz iki hâne olup lâkin sağ hânesi seksen sekiz hâne mevcûd olmağla her sağ hâneye dört guruş ile birer rub' yarım isâbet etmeğın ve timâr kurâlarının Mevkûfât sûreti dahi seksen hâne olup hâliyâ sağ kırk yedi hâne bir rub' olmağla beher hâneye dört guruş ile üçer rub' yarım isâbet edip cümle ma'rifetleriyle tevzî' ve sâlyâne olunup mûmzâ ve mahtûm defter olup mübâşiri olan Mustafa Ağa'nın yedine vaz' olundu ki kendisi cem' u tahsîl edip yerine îsâl ede, gaflet olunmaya.

Nefs-i şehr-i müslimânân

Hâne

30

[s.158/b.2] Vefat eden Germürülü Yahya Bey'in oğlu Mehmed Bey'in erkek çocuğu olmadığından Germürü, Şintil, Perdik ve Dadaş köylerindeki toprakların tapu ile Seyyid İsmail Efendi'ye verildiği

Vech-i tahrîr-i tezkere budur ki,

Germürülü Yahya Bey'in oğlu Mehmed Bey fevt olup evlâd-ı zükûru kalmayıp taht-ı tasarrufunda olan Germürü [ve] Şintil ve Perdik ve Dadaş nâmân kurâlarda vâki' toprakları tapuya müstahık olmağla fazîletli es-Seyyid İsmail Efendi'ye tapuya verilip kanun-ı pâdişâh üzere mîrî âid olan resm-i tapusu alınıp zabtı için yedine tezkere verilmişdir ki, ba'de'l-yevm zabt edip âhardan müdâhale olunmaya.

Tahrîren fî evâhiri Şevvâl sene ihdâ ve semânîn ve elf

Ahmed

Zâbit-i Harput

hâlâ

[s.158/b.3] İstanbul'dan Diyarbakır'a gidip gelene kadar Kapıcıbaşı Mustafa Ağa'ya menzil beygirleri verildiği

Âsitâne-i devletden Diyarbakır'e varıp gelinceye dek iki emr-i şerîf-i âlîşân ile kapıcıbaşı Mustafa Ağa gelip her birine üçer bârgîr ki, altı re's menzil bârgîri verile deyü fermân olunmuşdur.

Kayd şüd, yevm-i sebt

[s.158/b.4] Edirne'den Diyarbakır'a varıncaya kadar yol üzerindeki kazalarda ulakların ihtiyacı olan menzil beygirlerinin temini ve yanlarına kılavuzlar verilerek yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmalarının sağlanması

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mahrûse-i Edirne'den Diyarbakır'e varıp gelinceye dek yol üzerinde olan kadılar -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki,

() ulağla irsâl olunmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardıkda her kangınızın taht-ı kazâsına varıp dâhil olur ise menzil bârgîri bulunan yerlerde yalnız üç nefer âdeme üç re's menzil bârgîri verilip ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu yükün yıkdırmayıp yerliden yarar ve tûvânâ ulak bârgîrler tedârük olup ve mahûf u muhâtara yerlerde yerli kılavuzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl edip avk u te'hîrden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer' kimesneye zulm ü ta'addîden be-gâyet ihtirâz üzere olasız, şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız.

Fî evâili Şevvâl sene 1081

Be-makâm-ı Edirnetü'l-mahrûse

[s.159/b.1] Harput Kadısı Hamdi'nin yerine tayin edilen Pozdepaye eski Kadısı Mevlâna Şeyh Mehmed'in görevine bir müddet sonra başlayacağı

Fî gurreti Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Harput Kadısı Hamdi gāye-i şehirden altı ay tevakkutla ref^ʿ ve yeri yevmî yüz elli akçe ile Pozdepaye kazâsından kırk dört ay infisâli ve yirmi altı ay istidâsı olan Mevlânâ Şeyh Mehmed dâ'îlerine şark seferi olup müstahıkk-ı inâyet-i şehriyârî olmağın yevmî iki yüz akçe ve tevkît-i mezbûr ile müddet-i örfiye tamâmına değin mutasarrıf olmak ricâsına ba'de'l-arz buyuruldu.

Mutâbıkun li-aslihi'l-mümzâ

İsmail b. el-Hâc Abdullah el-Kadı'l-mahmiyyeti Kayseriye

-ufiye anhu-

[s.159/b.2] Harput Kadılığı'na tayin edilen Mevlânâ Şeyh Mehmed Efendi'nin görevine bir süre sonra başlayacağı

Şerî'at-nisâb izzet-meâb Mevlânâ Şeyh Mehmed Efendi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inha olunur ki,

İşbu sene ihdâ ve semânîn ve elf Saferü'l-hayr'ı gâyetinden altı ay tevkît ve yevmî iki yüz akçe ile Harput kazâsı size tevcîh olunmuşdur, gerekdir ki ba'de hulûli'l-vakt mezbûru müddet-i örfiyeniz tamâmına değin mutasarrıf olup ahâlîsi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye edesiz ve's-selâm.

Hurrire fî gurreti's-şehri'l-merkûm

el-Kadı el-fakîr Hafız Mehmed

be-Asker-i Anadolu

[s.159/b.3] Harput Askerî Kassâmlığı'na Ebubekir Efendi'nin tayin edildiği

Tıbku aslihi'l-mümzi'l-mahtûm

Harrarahu'l-fakîr ileyhi sübhânehû

İsmal b. el-Hâc Abdullah el-Kadı be-Kayseriye

-ufiye anhu-

Şerî'at-nisâb Ebubekir Efendi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

İşbu sene ihdâ ve semânîn ve elf Receb'inin sekizinci gününden Harput

kazâsının kısmet-i askeriyesi size sipâriş olunmuşdur, gerekdir ki revîş-i mevtâ-yı askerînin muhallefâtı terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye taksîm edip binde on beş akçeden ziyâde bir habbe almayasız ve's-selâm.

Kayd, fî 15 Şevvâl sene 1081

el-Kadı el-fakîr Mustafa

be-Asker-i Anadolu

Tıbku aslihi'l-mümzi'l-mahtûm harrarahu'l-fakîr

Mehmed el-Kadı be-medîne-i Edirnetü'l-mahmiyye

-ufiye anhu-

[s.159/b.4] İstanbul'a gitmek isteyen veziriazam ağalarından Ahmed Ağa yakınlarından birine sadece bir adet beygir verilmesi

Vezîria'zam ağası Ahmed Ağa Âsitâne-i sa'âdet'e gitmek murâd edenlere bir nefer âdeme yalnız bir re's menzil bârgîri emri getirip ibrâz edip kayd şüd.

[s.159/b.5] Koyun akçesinden attar, debbağ, kasap ve bakkal esnafına tevzi edilen miktara ait liste

Defter budur ki,

Koyun akçesinden esnâf üzerine sâliyâne olunan akçeyi beyân eder.

Esnâf-ı attâr	Esnâf-ı debbâğ	Esnâf-ı kassâb	Esnâf-ı bakkâl
20 guruş	14 guruş	14 guruş	14 guruş

[s.159/b.6] Veziriazam Ağası Çavuş Hasan Ağa'ya dört adet beygir verilmesi

Vezîria'zam Ağası Çavuş Hasan Ağa'ya,

İki fermânı olmağla dört re's bargîre fermân-ı âlî olmağla kayd şüd.

Tahrîren şehr-i Zilka'de, yevm 6

[s.159/b.7] Şarap küplerini kırmak için gelen Abdülbaki Ağa'ya zimmilerin verdikleri zahireye ait liste

Defter budur ki,

Şarâb küplerin şikest için gelen Abdülbaki Ağa zimmiyân rızâları ile verdikleri zahîreyi beyân eder:

Lahm 10 kıyye, 10 semen	Ekmek 2 kıyye, 24 akçe	Yağ 2 okka, 10 semen	Balmumu teki 1	Pirinç 1 batman, 14 semen
Gırâr 4 akçe	Nohud ve tuz 3 akçe	Ekşi 1 semen	Elma 5 akçe	Mum 4 akçe
Asel 1 kıyye, 28 akçe	Peynir 3 akçe	Soğan 2 akçe	Üzüm 3 okka, 18 akçe	Odun 1 haml, 3 guruş
Ücret-i Eşbah 4 semen	Ücret-i saka 3 semen	Şa'ır 4 kıyye	Otluk 4 haml, 16 semen	Sâir harc 2 semen
Ev kirâsı 1 guruş	Beher yevm 4, 5 guruş	Cem'an deftere 61 guruş	Tâifesine 30 guruş	Kendine 300 guruş

[s.160/b.1] Harput ahalisinden Ebubekir'in çiftliğine ve ziraat edilmiş mahsulüne el koyan Ömer'den hakkının alınıp kendisine verilmesi

Şerî'at-şi'âr Harput kadısı efendi hazretleri tahiyyât-ı sâfiyât muhabbet-âyât ithâfiyla muhibbâne inhâ olunur ki ve bilfi'l yeniçeri serdârı i'lâm olunan budur ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Ebubekir nâm kimesne tarafından i'lâm-ı hâl olunup yine kazâ-i mezbûrda yeniçeri yanında olan Ömer nâm kimesne bunun çiftliğini ve zirâ'at olunmuş mahsûlünü fuzûlî alıp küllî gadr eylediğin bildirip mahallinde şer'le görülüp hakkı alıverilmek için kıdvetü'l-akrân Ebubekir nâm çavuş ta'yîn ve irsâl olunmuştur. Vusûlünde şer'le teveccüh eden hakkını mezbûrdan bi't-tamâm alıverip icrâ-yı şer' ve ihkâk etdireler ve eğer ba'de's-sübût hakkı edâsında ta'allül ü inâd eder ise mezbûru bu tarafda mürâfa'a-i şer'-i şerîf olmak için bu cânibe irsâl ü ihzâr eyleyeler ki, gelip şer'le da'vâları bu cânibde görülüp icrâ-yı hak oluna, bâkî hemîşe

eyyâm şerî‘at dâim bâd.

Abdurrahman Ağa

Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı âlî

[s.160/b.2] Müderrislerden İbrahim Efendi'nin Anadolu'nun orta kolu kabul edilen vilâyetlerine süvari kassâmı olarak tayin edildiği

Fahrü'l-müderrisîn bizim İbrahim Efendi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

İstikâmet ü sedâdınıza vukûf u i‘timâdımız olunmağın vilâyet-i Anadolu'nun orta kolu i‘tibâr olunan Çorum ve Bozok ve Amasya ve Sivas ve Arabgîr ve Divriği ve Harput ve Malatya ve Musul ve Diyarbekir ve Maraş ve Adana ve livâ-i Akşehir ve Kayseriye ve Alaiye ve Hamid ve Kütahya ve Karahisar-ı sahib ve Karaman ve Haleb ve Şam ve Hisarönü sancaklarına seni kassâm-ı süvârî nasb etmişizdir, gerekdir ki işbu sene ihdâ ve semânîn ve elf şehr-i Rebî‘ulevvelî guresinden kassâm olup yanınıza emîn ta‘yîn olan Abdünnebi Bey ve Muhzır Musli Bey ile zikr olunan yirmi iki sancakda olan kazâlara varıp musâdîf olduğunuz mevtâ-yı askeriye muhallefâtını hakk u adl üzerine terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye taksîm ve rûsûm-ı mu‘tâdeyi ahz u islâs vesâyâ-yı gayr-ı mu‘ayyenenin sülûsünü ihrâc ve sebt-i defteriyle bu cânibe irsâl edesiz ve kassâm-ı askerî ta‘yîn olunmayan kazâlara kassâm nasb edip ve tarafımızdan mansûb olan kassâm-ı askerî bin seksen Şa‘bân'ı guresinden târîh-i kitâba gelince gördükleri mevâddı mahallerinden tefîş ü tefahhus ve makbuzlarını ahz ve bir tarafa irsâl edip kassâm-ı askerî teslîmlerini kalemleriyle defterinize işâret ve imzâ etdiresiz, "biz mahsûlû gönderdik" yâhûd "göndeririz" deyü cevâba tasaddî edenlere i‘timâd etmeyip ma‘mûlün bih temessük taleb oluna ve bi'l-cümle emûrunuzda müstakîl olup zulm ü ta‘addîsi ve eytâm u erâmîle cevri ve mahsûle hıyâneti olanları azl ve yerlerine mu‘temedün aleyh âdemleri nasb edesiz, ammâ siz dahi istikâmet ile hizmet edip cevri u ta‘addîden ihtirâz edip esnâ-yı kismetde düşen da‘vâları şer‘le görüp câdde-i hakdan udûl etmeyesiz ve's-selâm.

Hurrire fi't-târîhi mezbûr

el-Kadî el-Fakîr Hâfız Mehmed

be-Asker-i Anadolu

[s.160/b.3] Koyun Mübaşiri Mustafa Bey'e timâr köylerinden baki kalan para ile şehir ve köy akçesinden gelen paranın teslim edildiği

Koyun mübaşiri mahfil-i kazâda "timâr karyelerinde bâkî kalan seksen guruş beş semindir" dediği kayd şüd.

Koyun Mübaşiri Mustafa Bey mâl-ı mezbûrdan şehir ve kurâ akçesinden beş yüz on dört guruş on iki semîn teslim olundukda ikrârı kayd şüd.

[s.161/b.1] Harput kazasında seyyidlere kaymakam olarak Seyyid Ahmed Çelebi'nin tayin edildiği

Fahrü's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Ahmed Çelebi kâmyâb,

Tahiyyât-ı sâfiye ve teslîmât-ı vâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki,

Harput kazâsında sâkin olan sâdât-ı kirâm-ı zevî'l-ihtirâm üzerlerine tarafımızdan sizi kâimmakâm nasb u ta'yîn etmişizdir, gerekdir ki nukabâ-yı sâlifeden yedlerinde hüccet-i sahîhası olup nesebi isbât ve siyâdeti meşhûr u müte'ârif olanlara ta'zîm ü ikrâm edip teseyyüdü ma'rûf olanları yeşil sarınmakdan ve alâmet getirilmeden men' u def' eylesin ve bi-hasebi's-şer'î's-şerîf lâzım geldikde sâdâtı sen te'dîb ü ilzâm edip ehl-i örfe rencîde vü remîde etdirmeyesin ve zinhar kendiniz siyâdete müte'allik hüccet ve tezkere ve sonradan kimesneye yeşil sarınmak ve alâmet getirmeğe izn ü ruhsat vermeyip ırk-ı tâhire ecânib idhâlinden ihtirâz edesiz, ve'l-hâsıl ol tâife-i aliyyeye bir vechile hizmet etmek gerekdir ki dünyâda makbûl-i hâss u âm ve ukbâda mazhar-ı şefâ'at-ı seyyidü'l-enâm olasız, aleyhi efdalü's-salât ve ekmelü's-selâm.

Hurrire fi'l-yevmi'l-işrîn min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayduhû, fî evâilî şehri Rebî'îlâhir, sene 1081

el-Fakîr Şeyh Mehmed el-Hasanî

eş-şehîr Nursîzâde en-Nakîb

[s.161/b.2] Arslaniye Medresesi'nde cüzhan olan Seyyid Ebubekir'e hariçten Zinnureyn vb. kimselerin müdahale etmemesi

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki,

Nefs-i Harput'da vâki' Arslaniye Medresesi'nde yevmî iki akçe vazîfe ile cüz'-i

şerîf tilâvet eden işbu râfî'ü tevki'-i refî'-i hümayûn Seyyid Ebubekir nâm kimesne berât-ı şerîf ile mutasarrıf olup lâkin âhardan Zinnureyn ve bazı kimesneler dahl ü ta'arruz etmeğin müceddeden berât-ı şerîfim taleb etmeğin üzerinde ise sadaka edip bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki, varıp mezbûr kemâkân cüzhân olup hizmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra yevmî iki akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere, şöyle bileler, alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilevvel sene ihdâ ve semânîn ve elf

Kayduhû, fî 14 Cemâzi[ye]levvel sene 1081

Edirnetü'l-mahrûse

[s.161/b.3] Hersenk ahalisinden ölen zimmi Serkis'in erkek çocuğu olmadığından sahip olduğu arazilerin tapu ile Mustafa Ağa'ya verildiği

Vech-i tezkere budur ki,

Hersenk nâm karyede Serkis zimmî mürd olup evlâd-ı zükûru kalmayıp taht-ı tasarrufunda olan sulu ve susuz toprakları tapuya müstahık olup işbu hâfız-ı tezkere Mustafa Ağa'ya tapuya verilip kanun-ı kadîm üzere resm-i tapusu alınıp zabtı için tezkere verildi.

Sene 1081

Fî kaydı şehri Şa'bân sene 1081

el-Hâc Ahmed Ağa

Mîrlivâ-i Harput

Şuhûdü'l-hâl: Zekeriya Efendi el-kâtib, İsmail Bey el-cündî, Veli Bey b. Nasuh Beşe, Mahmud Beşe b. el-Hâc Hüseyin, Ahmed Bey mîrlivâ-i Harputî, Süleyman Çelebi b. Veli Bey, Hasan Beşe b. Mustafa ve gayruhum mine'l-huzzâr

[s.162/b.1] Harput kazasına ferman olunan bedel-i nüzul akçesi, mîrî, kalemiye, tahsildariye, mübâşir taamiyesi, mübaşirlik hizmeti, mahkeme harcı vb. meblağlar için Harput'un havâs ve timâr köylerine isabet edip tevzi edilen miktar

Defter oldur ki,

Bin seksen bir senesine mahsûb olmak vech üzere Harput kazâsına fermân olunan bedel-i nüzul akçesi ve vâlî-i vilâyetin buyuruldu-i şerîfleri mücebince eğer mîrî için ve eğer kalemiye ve eğer tahsildâra cem'an iki bin beş yüz doksan iki guruş olup ve bundan mâ'adâ mübâşir olup meblağ-ı mezbûru tahsîl edip gidinceye değin ta'âmiye yüz guruş ve mübâşir-i mezbûr fahrü'l-akrân Mustafa Ağa'ya üç yüz guruş hizmet ve bundan sonra mübâşir-i mûmâileyhe beş günlük ta'âmiye ve oda kirâsı cem'an altmış guruş olup ve bundan mâ'adâ akçe murâbahası beş guruş olup ve bundan mâ'adâ harc-ı mahkeme seksen guruş ve nâibiye on beş guruş ve hüddâmiye yirmi guruş ve kâtibiye beş guruş cem'an üç bin yüz yetmiş yedi guruş olup meblağ-ı mezbûrdan kazâ-i mezbûrun Mevkûfât defteri mücebince iki yüz seksen sekiz hânesi olup lâkin on hânesi mevkûf olup iki yüz yetmiş sekiz hâne kalıp beher hâneye a'yân-ı vilâyet ve fukarâ ve mâlikler ma'rifetleri ile on bir buçuk guruş isâbet edip ve bundan mâ'adâ havâs kurâlarının Mevkûfât defterinde yüz otuz iki hânesi olup meblağ-ı mezbûrdan bin beş yüz yedi guruş olup ve bundan mâ'adâ vâlî-i vilâyetin buyuruldu-i şerîfleri ile Kapıcıbaşı Yusuf Ağa'ya harc olunan guruş elli dört guruş ve Mehmed Bey'e deyn on dört guruş olup cem'an havâss-ı mezbûr kurâlarına bin beş yüz yetmiş beş guruş olup meblağ-ı mezbûrdan havâss-ı mezbûrun Mevkûfât hânesine on ikişer guruşdan ikişer semen noksân olup mevcûd hânesi doksan iki hâne olup beher hâneye on yedişer guruş yarımşar rub' isâbet edip ve bundan mâ'adâ timâr kurâlarının Mevkûfât defterinde seksen dokuz buçuk hânesi olup meblağ-ı mezbûrdan on bir buçuk guruş birer rub' isâbet edip timâr-ı mezbûr meliki Tîrkeş Kapıcıbaşı Yusuf Ağa'ya harcı on yedi guruş olup cem'an timâr kurâlarının bin elli buçuk guruş olup mevcûd hânesi altmış buçuk hâne olmağla beher hânesine on yedişer guruş birer buçuk rub' isâbet eyleyip cümle ma'rifetiyle tevzî' ve sâlyâne olunmuştur.

Mîr için ve cümle harc Yekûn 3.177	Meblağ-ı mezbûrdan havâs kurâlarına Yekûn 1.507
Timâr kurâlarına guruş Yekûn 1.033 On yedi guruş kapıcıbaşıya harc için 1.502, 5	Nefs-i şehrin guruşu Yekûn 346, 5
Kapıcıbaşı harcı Yekûn 54 guruş Mehmed Bey'in akçesi 14 guruş Yekûn 68	
Havâss-ı mezbûra Yekûn 1.075 guruş	Zimmiyân-ı şehrin guruşu Yekûn 296
Yekûn 3.266 guruş Yalnız üç bin iki yüz altmış altı guruşdur.	

[s.162/b.2] Harput'taki müslüman esnafa tevzi edilen meblağa ait liste

Defter oldur ki,

Müslümân esnâfları üzerlerine yüz guruş isâbet eylese bu minvâl üzere sâlyâne tesâdüf etdikleri defterdir ki, zikr olunur.

Fî yevm 19 Safer sene [10]81

Yekûn: 163, 5

Esnâf-1 berber 21 guruş	Esnâf-1 eskici 16 guruş	Esnâf-1 bakkâl 30 guruş 3 rub‘
Esnâf-1 ekmekçi 21 guruş 1 rub‘	Esnâf-1 pabuççu 26, 5 guruş	Nefs-i şehir 356 guruş
Attâr, kassâb, debbâğ Yekûn 163, 5 guruş Meblağ-ı mezbûrun dokuz guruşu şehir kethüdâsı harcıdır.		
Esnâf-1 na‘lbend 11 guruş	Esnâf-1 semerci 7 guruş	Esnâf-1 allâf 8 guruş
Esnâf-1 neccâr 5, 5 guruş	Esnâf-1 sarrâc 4, 5 guruş	Esnâf-1 demirciyân 9 guruş
Esnâf-1 mutâf 2, 5 guruş	Esnâf-1 aşçı 2 guruş	Esnâf-1 saka 7 rub‘
Esnâf-1 çulha 17 guruş 3 rub‘	Esnâf-1 kalaycı 7 guruş 1 rub‘	Esnâf-1 basmacı 10 guruş 3 rub‘
Esnâf-1 uncu 3, 5 guruş		

Bâlâda mastûr olan esnâfdan şehir kethüdâsının dokuz guruş harcı olup demirci esnâfı ihrâc olunmuştur.

[s.163/b.1] Harput'un köylerine menzil hususu için isabet eden miktarın listesi

Defter oldur ki,

İşbu bin seksen senesi Zilka‘desi guresinden sene tamâmına değin üç bin guruş menzil husûsu için kavlı olup iki yüz seksen hâneden beher hâneye onar guruş üç rub‘

isâbet eyleyip şehrin elli beş hâne üç rub‘una altı yüz esedî gurus isâbet edip bâkî timâr ve havâs karyelerine iki bin dört yüz esedî gurus kalmak ile cem‘an kurâ-i mezbûrların mevcûd hânesi yüz elli üç hâne olup beher hâneye on beşer gurus üçer buçuk rub‘ isâbet etmekle şehir kethüdâsı ve kurâ melikleri ma‘rifetiyle tevzî‘ olundu ki, aynıyla zikr olunur:

Hurrire fi târîhi mezbûr

Karye-i Mornik 1, 5 hâne	Karye-i Kesrik 5, 5 hâne	Karye-i İğiki 3 hâne	Karye-i Hırhik 1 hâne 1 rub‘	Karye-i Perçenç 4 hâne 1 rub‘
Karye-i Sürsürü 4 hâne	Karye-i Şintil 2 hâne	Karye-i Miyadun 1, 2 hâne	Karye-i Çulpaper 1 rub‘	Karye-i Hefthisar 1 hâne 3 rub‘
Karye-i Kürk 1, 2 hâne	Karye-i Günay 1 rub‘	Karye-i Perdik 1, 2 hâne	Karye-i Germürü 3 rub‘	Karye-i Daldik 3 rub‘
Karye-i Tilenzid 1 hâne 3 rub‘	Karye-i Sarpılı 1, 5 hâne 3 rub‘	Karye-i İçme 2 hâne	Karye-i Norşin 1 rub‘	Karye-i Mürü ma‘a-mezra‘a 2 hâne
Karye-i İrtemnik 1, 5 hâne	Karye-i Vertetil 2 hâne	Karye-i Elki ma‘a-mezra‘a-i Karaman 2 hâne	Karye-i Hoş 1 hâne 1 rub‘	Karye-i Caferi 2 hâne
Karye-i Hugi 4 hâne	Karye-i Alıncık 2 hâne	Karye-i Ahır 1, 5 hâne	Karye-i Tadım 2, 5 hane	Karye-i Cevli 1, 5 hâne
Karye-i Tüvan 1, 5 hâne	Karye-i Şemsi 1 hâne			

Nâhiye-i Kuzabad Havâss-ı hümayûnu

Karye-i Pekinik 3 hâne	Karye-i Hamedî 1, 5 hâne	Karye-i Zalunî 2 hâne	Karye-i Karingid 2 hâne	Karye-i Bizmişen 2 hâne
Karye-i Hersenk ma‘a-mezra‘a 2 hâne	Karye-i Körpe 2 hâne 1 rub‘	Karye-i Avcılı 1 rub‘	Karye-i Hanibrahimşah 3 rub‘	Karye-i Sarını 1 hâne 1 rub‘
Karye-i Havank? 3 rub‘	Karye-i Çorkiğ 1 hâne	Karye-i Ekrüz 1 hâne	Karye-i Göl 1 rub‘	Karye-i Seli 1 rub‘
Karye-i Malatyacık-ı süflâ 2 hâne	Karye-i Zeyve 5 hâne	Karye-i Perçikan 3 hâne	Karye-i Şahab 1 hâne	Karye-i Temte 1 hâne 3 rub‘
Karye-i Alaca 2 hâne	Karye-i Osmanbey 2 hâne	Karye-i Har 1 hâne	Karye-i Könk ma‘a-Karasaz 3 rub‘	Karye-i Arındık 1 hâne 1 rub‘

Nâhiye-i Uluabad Ze‘âmet Timâr

Karye-i Yalnıztoros 1, 5 rub‘	Karye-i Hüseynik 4, 5 hâne	Karye-i Zağfıran 1 rub‘	Karye-i Sarıyakub 3 rub‘	Karye-i Malatyacık-ı abdal 1 hâne
Karye-i Ballica 1 rub‘	Karye-i Helerüz 3 rub‘	Karye-i Kinederiç 1 hâne 3 rub‘	Karye-i Kürdamlık 1 hâne	Karye-i Kehli 1 hâne 3 rub‘
Karye-i Hozekrek 2 hâne	Karye-i Kocakale 3 rub‘	Karye-i Zertariç 1, 5 hâne	Karye-i Şahsüvar 1 rub‘	Karye-i Konakalmaz 1, 5 rub‘
Karye-i Alışam 2 hâne 1 rub‘	Karye-i Tepecik 3 rub‘	Karye-i Mığı 2 hâne	Karye-i Kerhik 3 rub‘	Karye-i Esber? 1 rub‘

Karye-i Şeyhhacı 3 rub‘	Karye-i Kezin 1 rub‘	Karye-i Vartanik 2 rub‘	Karye-i Şeyhkatil 1 rub‘	Karye-i Bervi 1 hâne 1 rub‘
Karye-i Helerüz 2 hâne	Karye-i Hatunkendi 2 hâne	Karye-i Bişirto Elbistan 2 hâne	Karye-i Çekü 1 rub‘	Karye-i Pırnos 1 rub‘
Karye-i Dudu 1 rub‘	Karye-i Karamani 1 rub‘	Karye-i Mestamlık? 2 hâne	Karye-i Kozak 1 rub‘	[164] Karye-i Kürdamlık 1 rub‘
Karye-i Hacıseli 2 hâne	Karye-i Zarok ma‘a-mezra‘a 1, 5 hâne	Karye-i Mehdi ma‘a-mezra‘a 2 hâne	Karye-i Har 1 rub‘	Karye-i Miyadun 1, 5 rub‘
Karye-i Damıbüyük 1 rub‘	Karye-i Zarato 3, 5 rub‘	Mezra‘a-i Zarato 1 rub‘	Karye-i Hal 1 hâne 1 rub‘	Karye-i Pervan 1 rub‘
Karye-i Üngüzek 2 rub‘	Karye-i Piran 1, 5 hâne	Karye-i Çöteli 1 rub‘	Karye-i Üçağaç ma‘a-...? 1 hâne 1 rub‘	Karye-i Alpavud? 1 rub‘
Karye-i Buryaz 1 rub‘	Karye-i Erzüğ 2 hâne	Karye-i Cip 1 hâne	Karye-i Pelte 1 rub‘	Karye-i Nekrek 2 hâne 1 rub‘
Karye-i Hinsor 1, 5 hâne	Karye-i Görgüşan 2 hâne	Karye-i Sanuk 1 hâne	Karye-i Seven 1 rub‘	Karye-i Antayik 1 rub‘
Karye-i Güdeyik 1 rub‘	Karye-i Sefernik ma‘a-Pincirik 2 hâne	Karye-i Dişidi 2, 5 rub‘	Karye-i Pirinççi 2 rub‘	Karye-i Çölmek 1 rub‘
Aşâyir-i Herdi 10 hane 3 rub‘	Nefs-i şehir-i müslimânân 30 hâne 322, 5 guruş	Nefs-i şehir-i zimmiyân 25 hâne 207, 5 guruş 3 rub‘		

[s.164/b.1] Şehir Kethüdâsı Ebubekir tarafından esnaflara tevzi olunan meblağa ait liste

Defter oldur ki,

Bin seksen senesine mahsûb olmak üzere Menzilci Hüseyin Çelebi'nin müslümânların hânesine üç yüz yirmi iki buçuk guruş isâbet etmekle kadîmü'l-eyyâmdan bu âna gelinceye değin olan minvâl üzere Şehir Kethüdâsı Ebubekir ma'rifetiyle tevzî' olundu.

Hurrire fî 8 min Rebî' ilâhir sene [10]81

Esnâf-1 attâr 55 guruş	Esnâf-1 debbâğ 46 guruş	Esnâf-1 kassâb 42	Esnâf-1 bakkâl 28, 5	Esnâf-1 ekmekçi 20, 5
Esnâf-1 pabuççu 25	Esnâf-1 berber 20, 5	Esnâf-1 eskici 15 [guruş] 1 rub'	Esnâf-1 na'lbend 10 [guruş] 1 rub'	Esnâf-1 sarrâc 4, 5
Esnâf-1 demirci 7, 5	Esnâf-1 mutâf 2, 5	Esnâf-1 aşçı 2, 5	Esnâf-1 saka 2, 5	Esnâf-1 kalaycı 7
Esnâf-1 na'lçeci 10	Esnâf-1 uncu 4			

[s.164/b.2] Müslüman esnafın ödeyeceği avârız bedeline ait liste

Defter oldur ki,

Bin seksen senesine mahsûb olmak üzere müslümân esnâf üzerlerine edâsı lâzım gelen bedel-i avârızdır ki, zikr olunur:

Fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Rebî'ilâhir sene 1081

Asl-ı mâlından 217, 5 guruş	Koyun akçesinden bâkî 42 guruş	Esnâf-ı debbâğ 42 guruş	Esnâf-ı kassâb 32	Esnâf-ı attâr 43 guruş
Esnâf-ı bakkâl 26 guruş	Esnâf-ı ekmekçi 16 guruş	Esnâf-ı pabuççu 22 guruş	Esnâf-ı neccâr 5 guruş	Esnâf-ı sarrâc 4 guruş
Esnâf-ı demirci 5 guruş	Esnâf-ı mutâf 7 rub'	Esnâf-ı aşçı 1, 5 guruş	Esnâf-ı na'lçeci 9 guruş	Esnâf-ı uncu 3 guruş
Cem'an Yekûn 228, 5				

Meblağ-ı mezbûrun on bir guruşu şehir kethüdâsı için ihrâc olunmuşdur deyü bâlâda mastûr olan kırk iki guruş koyun akçesinden bâkî kalmışdır. Ol dahi ihrâc oluna. Esnâf-ı mezbûrûndan na'lbend ve demirci esnâfı Ebubekir'e ihrâc

[s.165/b.1] Sürsat sâlyânesinden meliklerin harç toplamının 70 kuruşa ulaştığı

Sürsat sâlyânesinden meliklerin cemî'-i harcı yetmiş guruş edip meblağ-ı mezbûru efendi yedine melikler aldığı sicile kayd olup ikrâr şüd.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Osman Çelebi, Mehmed Çelebi el-imâm, şehir kethüdâsı

[s.165/b.2] Harput kazasına bağlı Şintil, Körpe ve Yenice köyleri beyi Ahmed Bey'in söz konusu köyleri başkasına vermeyip öşrünü bizzat kendisinin tahsil etmesi

Mezkûr karyeleri emîn-i mezbûr kendi ta'sîr edip âhardan kimesneye vermeye deyü buyuruldu.

Sa'âdetlü sultânım hazretleri sağ olsun,

Harput kazâsına tâbi' Şintil ve Körpe ve Yenice nâm karyeleri hâlâ beyimiz olan Ahmed Bey âhara vermekle bize ziyâde zulm ü hayfdır, kendi ta'sîr etmeğe buyuruldu-i

şerîf ihsân buyurula. Bâkî fermân sultânımındır.

Circis Ağa	Mehmed Beşe

[s.165/b.3] Kasaplar, ekmekçiler ve bakkalların uymaları gereken narh fiyatları

Esmâ-i Kassâbân

Kassâbân,

Kassâb Ebubekir Beşe

Narh-ı cedîd-i lahm, fî gurreti Şa‘bânî'l-mu‘azzam

Lahm: 1 vakıyye 5 kıymet

Ekmekçiyân,

Narh-ı cedîd, fî yevm 15 Ramazân

Ekmek: 1 batman/vakıyye 14 kıymet

Vanlı Peri ile Rusiyyü'l-asl

[s.165/b.4] Havas Meliki Hocas tarafından yapılan masrafların listesi

Bakkâlân,

Defter budur ki,

Havâs meliki Hocas yediyle harc-ı masraf olunan meblağ beyân olunur. Yağ, bal akçesinden tahsîl olunmayıp melik-i mezbûrdan Monlakendi karyesinden ahz olunan:

51 guruş, ribhi 12 guruş	Sürsat bâkîsine gelen tatarlara hizmet 15 guruş, ribhi 7 guruş	Menzil için emr- i şerîf getiren ağaya hizmet 12 guruş	Koyunlar ribh eden ücret 16 guruş	Defa Kulucan'dan alınan 7 guruş

[s.165/b.5] Şehir Meliki zimmi Serkis'in masraflarına ait liste

Şehir Meliki Serkis zimmînin masrafını beyân eder.

Herdi mâlindan 17 guruş	Yağ, bal ve arpa ve peynir bâkîsine Mehmed Ağa'ya 31 guruş	Kilisli Mustafa Ağa nüzul bâkîsi için 8 guruş
Koyun bâkîsine 27 guruş	Sürsat bâkîsine 15 guruş	Zikr olunan akçelerin ribhine 20 guruş

Hüseyinlik fukarâsına on iki gün koyunlar besleyip sâlyâne olmamıştır. Ücret 12 guruş	Havâs meliki yediyle havâs karyeleri beslediği için masraf 16 guruş
Defa Serkis hâzır etmesi 12 kuruş	Menzil için emr-i şerîf getiren ağaya hizmet 24 guruş

[s.166/b.1] Seyyid Mustafa'nın kefil olduğu Mehmed'den kefalet meblağını alıp zimmetini ibra ettiği

Seyyid Mustafa mahfil-i kazâda Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr edip "mezbûra deyni dört guruş için kefil olmuş idim. Kefâleti hasebiyle meblağı alıp zimmetini ibrâ eyledim" dedikde kayd-ı sicil olundu.

Fî gurreti Rebî'ilevvel sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi b. Yakub, İsmail Çelebi b. Ömer Efendi, Cafer el-muhzır

[s.166/b.2] Tilenzidli Mustafa Beşe ve Leylîoğlu'nun koyun akçesinden mübaşiri Mustafa Ağa'ya teslim ettikleri meblağ

Tilenzidli Mustafa Beşe ve Leylîoğlu koyun akçesinden mübâşiri Mustafa Ağa'ya verip teslîm eyledik dedikleri, 7 guruş 21 semîn

Yedimizle Sarı Yakub akçesinden teslîm şüd, 2 guruş

[s.166/b.3] Et ve ekmeğin narh fiyatları

Narh-ı cedîd, fî yevm 11 Rebî'ilevvel sene [10]81

Lahm, 1 vakıyye 4 kıymet

Ekmek 1 batman 10 kıymet

[s.166/b.4] Zeyve, Perçikan, Şahab, Miyadun ve Hefthisar köylerinin yağ ve bal akçelerini mübaşir Mehmed'in cebren aldığı

Karye-i Zeyve 5 hâne	Karye-i Perçikan 3 hâne	Karye-i Şahab 1 hâne	Karye-i Miyadun 1, 5 hâne	Karye-i Hefthisar 1 hâne 3 rub'

Mezbûrûn karye şer'e ve buyurulduya itâ'at etmeyip hâs meliki beyi ile yağ ve bal akçesini mübaşiri olan Mehmed cebren ve kerhen

Asl-ı mâl akçesi 36 guruş, murâbahası akçe 15 guruş

Timâr meliki Merker'in verdiği guruş, asl-ı mâl, 19 guruş murâbahası

Sürsat bâkîsine gelen tatar mâh-ı Receb 11 gelip kasabaya konuk olmuştur.

[s.166/b.5] Perçikan, Zeyve, Şahab ve Temte köylerinden koyun akçesi alınması

Karye-i Perçikan 3 hâne	Karye-i Zeyve 5 hâne	Karye-i Şahab 1 hâne	Karye-i Temte 7 rub'

Bâlâda mastûr olan kurâlardan koyun akçesi, 7 guruş

Koyun akçesinden bâkî 7

[s.166/b.6] Osman Çelebi, Mehmed Çelebi, Hamidoğlu, Seyyid Mehmed vb. bakkal esnafından bazı kimseler Bakkal Hacı Hasan b. Hasan'a senede kendilerine 6 guruş vermek üzere sözleştikleri, ancak günü gelmeden 2 kuruş aldıklarından sâlyânesine mahsup edilmesi

Bakkâl tâifesinden Osman Çelebi ve Mehmed Çelebi ve Hamidoğu ve Seyyid Mehmed vesâirleri mahfil-i kazâda Hacı Hasan b. Hasan mahzarında ikrâr edip "mezbûr bizim esnâfımızdan olup senede bize altı guruş vermek üzere yedine hüccet vermiş idik. Mezbûr Hacı Hasan'dan senesi hulûl etmeden mezbûrdan iki guruş aldık. Hulûl etdikde sâlyânesine mahsûb oluna" dediklerine kayd-ı sicil olundu.

Fî 19 M. sene [10]81

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi el-hatîb, Hüseyin Beşe, Seyyid Fazlı Çelebi

[s.166/b.7] Aşçı Vanlı Mehmed Efendi'ye ücret tayin olunduğu

Aşçı Vanî Ahmed Efendi'ye mâh-ı Zilka'de'nin dör[dü]ncü gününden beher mâh kırk dört semîn ücret dahi ta'yîn olmuştur.

[s.166/b.8] Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden 3 kuruş alacağı kaldığı

Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa ikrâr eder ki, "nefs-i şehir müslümânlarının otuz hânesinden kethüdâsı Ebubekir yedinden cümle alıp üç guruşum bâkî kalmışdır" dediği kayd şüd.

[s.166/b.9] Koyun Mübaşiri Mustafa Ağa'nın Harput müslümanlarından koyun sâlyânesinden tahsilde bulunması

Sarı Yakub, Tilkioğlu fevt

İlyas Bey, oğlu Çoban

Koyun Mübaşiri Mustafa Bey nefsi-i şehir müslümânlarından koyun sâlyânesinden kendine zahîre bahâ yirmi guruş ve kırk iki guruş kabz ve yirmi guruş harc-ı mahkeme cem'an seksen iki guruş tahsiline iktidârı kayd şüd.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Efendi el-imâm, Monlâ İlyas

SONUÇ

M.1669-1672 / H.1080-1082 tarihli 1 no'lu Harput Şer'iyye Sicili bize Harput'un sosyal, ekonomik, etnik, dini ve aile yaşantısı hakkında çok önemli bilgiler vermiştir. Kaza kadısının idaresinde yer alan görevliler, mahkemeye yapılan masraflar, kadının pazarlarda yiyeceklere tayin ettiği narhlar (fiyatlar) konusunda önemli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca pazarlarda meyve, sebze ve yiyecekler çokluğu kazada yer alan ticari canlılığı göz önüne sermiştir.

Bu defterin değerlendirilmesinde meydana gelen davaların içerisinde miras davalarının çoğunlukta olması dikkat çeken önemli bir konu olmuştur. Mahkemede görülen davalardan takip edilen hususlar bize davaların şahitler huzurunda İslam hukukuna uygun tarzda yapıldığını göstermektedir. Ayrıca mahkemeye aks etmiş bir diğer husus alacak-verecek davalarının çokluğudur. Bu davalar genellikle boşanma, miras, alım-satım neticesinde ortaya çıkmış ve mahkemede karara bağlanmıştır.

Mahkemeye intikal etmiş mirasla ilgili davalarda genellikle ölen kişilerin terekesi inceledikten sonra malları hakkıyla varislerine dağıtılmıştır.

Ayrıca sicil defterinde kaza dahilinde bulunan menzilcilik gibi görevlilerin ifası ve menzil görevlerinin yerine getirilmesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Sosyal düzen olarak Müslim ve Gayrimüslümler arasında hayatın bir uyum ve barış içinde devam ettiği, meydana gelen anlaşmazlıkların da çözüldüğü defterdeki kayıtlardan anlaşılmaktadır.

Yine belgelerden mahalle, köy, nahiye, aşiret, cemaat isimleri, Türk aile yapısı, o dönemde kullanılan eşyalar, yetiştirilen ürünler, ordunun ihtiyaçlarının nasıl karşılandığı, toplanılan vergiler, Müslümanlar ile gayrimüslimler arasındaki ilişkiler, hukukun nasıl işlediği gibi daha birçok konuya ilişkin hemen hemen her bilim dalını ilgilendiren bilgiler bulmak mümkündür. Şeriyye sicilleri hemen hemen her konuda tarihe temel kaynak olmakla birlikte özellikle ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatı hakkında çok geniş bilgiler vermektedir. Bu nedenle şeriyye sicilleri Osmanlı tarihini bütünüyle aydınlatmada vazgeçilmez kaynaklardır.

KAYNAKLAR

- AKDAĞ**, Mustafa, *Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi (1243-1453)*, İstanbul, 1995.
- AKGÜNDÜZ**, Ahmet, *Eski Anayasa Hukukumuz ve İslâm Anayasası*, İstanbul, 1989.
- AKGÜNDÜZ**, Ahmet, *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul, 1988.
- AKSIN**, Ahmet, "218 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili (H.1249-1256 =M.1833-1840)", Fırat Univ. Sosyal Bil. Ens. Dergisi, Elazığ, 1999.
- AKSIN**, Ahmet, *19Yüzyılda Harput*, Elazığ, 1999.
- AKYILMAZ**, Gül, "Osmanlı Hukukunda Köleliğin Sona Ermesi İle İlgili Düzenlemeler ve Tanzimat Fermanı'nın İlanından Sonra Kölelik Müessesesi", G.Ü.H.F.D., C. 9, S 1-2 Haziran- Aralık, Ankara, 2005.
- ALTUNDAĞ**, Şinasi, "Osmanlılarda Kadıların Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", VI. Türk Tarih Kongresi, Ankara, 1967.
- ARDIÇOĞLU**, Nureddin, *Harput Tarihi*, Ankara, 1997.
- ARIK**, Feda Şamil, *Osmanlılarda Kadılık Müessesesi I*, OTAM, Ankara, 1990.
- ATALAR**, Münir, "Şer'i Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi, Ankara, 1980, S.IV, s.303-304-309.
- BARKAN**, Ömer Lütfi, "Avârız", İA, C.II, Ankara, 1988.
- BAYINDIR**, Abdülaziz, *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul, 1986.
- BEŞİRLİ**, Mehmet, "385 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", OTAM, S.10, Ankara, 1999.
- BOZATAY**, Şeniz Anbarlı – **DEMİR**, Konur Alp, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme", Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Dergisi, C.6, S.10, Burdur, 2014.
- ÇADIRCI** Musa, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara, 1977.

- ÇAKAR**, Enver, “Osmanlı Döneminde Harput'ta Kırsal Yerleşme: Baskil Örneği“, Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu (Elazığ 23-25 Mayıs 2013) Bildiriler, C.1, Elazığ 2013, s.111-19.
- ÇAKIR**, İbrahim Etem, “*Osmanlı Toplumunda Eş ve Çocuk Sayısı, Statü, Servet: 1671-1678 Sofya Örneği*”, *OTAM*, S.31, 2012.
- CANATAR**, Mehmet, “*Kethüda*”, *DİA*, C.25, Ankara, 2002.
- CİN**, Halil – **AKGÜNDÜZ**, Ahmet, *Türk-İslam Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990.
- CİN**, Halil – **AKGÜNDÜZ**, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, Konya, 1989.
- DANIŞMEND**, İsmail Hami, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye Yayınevi, C.3, İstanbul, 1950.
- DEVELLİOĞLU**, Ferit, “*Sicill, Ma’ruz, Mürasele, Temessük*”, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, 1996, s.572 582-732-951-1073.
- DEVELLİOĞLU**, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Eskiye Yeni Harflerle*, (3.Baskı), Ankara, 1978, s.1140.
- ERDOĞDU**, İbrahim, “*Sancaktan Mukâta’aya Geçiş Sürecinde Harput Sancağında Ehl-i Örf Taifesi*”, *OTAM*, 20, Ankara, 2009.
- ERGENÇ**, Özer, *XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2012.
- ERKAN**, Mehmet “Cizye“, *DİA*, C.8, İstanbul, 1993, s.42
- ERSOY**, Osman, “*Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*”, Ankara Üniversitesi, Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi, Ankara, 1969, XXI/3-4, s.33-65.
- GENÇ**, Mehmet, “*Osmanlı İktisadi Dünya görüşünün ilkeleri*”, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul, 2000.
- GÜRKAN**, Feyyaz, *Şer'iyye Mahkemeleri Sicilleri Üzerine Dair Bir Araştırma*, IX. Türk Tarih Kongresi Sempozyumu, Ankara, 1988, 765-779.
- HALAÇOĞLU**, Yusuf, “*Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloguna Doğru, Adana Şer'iyye Sicilleri*”, *İ. Ü. Ed. Fak. Tarih Dergisi*, İstanbul, 1976, S.30, s.99-108.
- İLGÜREL**, Mücteba, “*Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*”, *İ.Ü.Tarih*

Dergisi, İstanbul, 1975, s.28-29.

İNALCIK, Halil, “*Mahkeme*”, İ.A., İstanbul, 1988.

İNALCIK, Halil, *Adaletnameler*, Belgeler II, Ankara, 1964.

İŞBİLİR, Ömer, “*Nüzül*”, *DİA*, C.33, İstanbul, 2007.

KARAMURSAL, Ziya, *Osmanlı Malî Tarihi Hakkında Tetkikler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1989.

KAŞIKÇI, Osman, “*Osmanlı Hukuku’nda Taşınmazlara Tasarruf Şekli ve Tasarruf Belgelerinin Günümüz Hukukunda Geçerliliği*”, E- akademi dergisi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, S.4, Nisan, 2003.

KAZICI, Ziya, *İslam Müesseseleri Tarihi*, İstanbul, 1991.

KESKİOĞLU, Osman, *Fıkıh Tarihi ve İslam Hukuku*, İstanbul, 1979.

KILIÇ, Orhan, *18. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti’nin İdari Taksimatı Eyalet Sancak Tevcihatı*, Elazığ, 1997.

KUNT, Metin, “*Siyasi Sarsıntı Dönemi (1600-1623)*”, *Türkiye Tarihi 3 Osmanlı Devleti 1600-1908*, İstanbul, 1995.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara, 1994.

MOĞOL, Hasan, “*Antalya Şer’iyye Sicilleri*” Diyanet Dergisi, Ankara, Nisan-Mayıs-Haziran, 1988.

OĞUZOĞLU, Yusuf, “*Dizdar*”, *DİA*, C.9, İstanbul, 1994.

ONGAN, Halit, *Ankara’nın 1 Numaralı Şer’iyye Sicili*, Ankara, 1974

ORTAYLI, İlber, *Osmanlı Devleti’nde Kadı*, Ankara, 1994.

ORTAYLI, İlber, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı*, Ankara, 1994.

ÖZDEMİR Rıfat, “*Şer’iyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Elazığ, 1987, C.I, S.I, s.19.

ÖZDEMİR, Rıfat, “*Kırşehir’de Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1880-1906*”, Osmanlı Araştırmaları Dergisi, İstanbul, 1989, S.IX, s.101-157.

- ÖZDEMİR**, Rıfat, “*Osmanlı Döneminde Dini ve Sosyal Yapıların İnşası ve Tamiri Üzerinde Bazı Bilgiler*”, Fırat Havzası Sanat Tarihi Sempozyumu, Elazığ, 1992.
- ÖZDEMİR**, Rıfat, “*Tokat’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı, 1771-1810*”, Belleten, Ankara, 1990, S.211, s.105-993.
- ÖZDEMİR**, Rıfat, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara, 1998.
- ÖZTÜRK**, Mustafa, “*Harput Şer’iyye Sicilleri*”, *Tarih İçinde Harput*, Elazığ, 1992.
- ÖZTÜRK**, Mustafa, “*Osmanlı İktisadında Fiyatları Etkileyen Unsurlar*”, Prof. Dr. Şerafettin Turan Armağanı, Elazığ, 1996.
- PAKALIN**, Mehmet Zeki, “*Tezkire*”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1993, C. III, s.491.
- PAKALIN**, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1993, C.1-3.
- TABAKOĞLU**, Ahmet, *Türk İktisat Tarihi*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2005.
- TAŞKIN**, Ünal, “*Osmanlı Devleti’nde Hayvanlardan Alınan Vergiler*”, *I. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumu Bildirileri*, 30 Mart-1 Nisan 2006, (edt: Abdullah Özen), Elazığ, 2006.
- TATAR**, Özcan, “*Elazığ Tapu Müdürlüğü’ndeki Tapu Kayıt Defterlerinin Harput Tarihi Açısından Önemi*”, *Fırat Üniversitesi Harput Uygulama ve Araştırma Merkezi Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu Bildiriler*, C.II, Elazığ, 2013.
- TOMBUL**, Saadettin, “*Coğrafi Faktörlerden Yerşekilerinin Harput’un Kuruluşu, Gelişmesi ve Şehrin Yer Değiştirmesi Üzerine Olan Etkileri*”, *Geçmişten Geleceğe Harput Sempozyumu (Elazığ 23-25 Mayıs 2013) Bildiriler*, C.1, Elazığ 2013, s.81-93.
- UZUN**, Efkan, *XV. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Kölelik*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1998.
- UZUNÇARŞILI**, İ.Hakkı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K., III.Baskı, Ankara, 1988.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı , “*Şer’i Mahkeme Sicilleri*”, Ülkü Halkevleri, Ankara, Temmuz, 1935.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, C.III/1.Kısım, Ankara 1995.

ÜÇÖK, Coşkun- **Mumcu**, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara, 1976.

ÜNAL, Mehmet Ali, “Osmanlı İmparatorluğu’nda Vakıf ve 16.Yüzyılda Harputtaki Vakıflar”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.17-24.

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 1997.

ÜNAL, Mehmet Ali, “ XVI.ve XVII.Yüzyıllarda Harput Sancağı’nda Zeamet ve Tımar Düzeni”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.51-60.

ÜNAL, Mehmet Ali, “Molla Ahmed Peykerici ve Külliyesi Vakıfları”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.25-35.

ÜNAL, Mehmet Ali, “XVII.Yüzyılın Başlarında Harput Mukataatına Ait Bir İcmal Muhasebe Defteri”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.39-50.

ÜNAL, Mehmet Ali, “ XVI. Yüzyılda Harput Sancakbeyleri”, Osmanlı Devri Üzerine Makaleler-Araştırmalar, Isparta 1999, s.90-110.

YAMAN, T. Mümtaz, “*Şer’i Mahkeme Sicilleri*” Ülkü Halkevleri Dergisi, Ankara, (İlm Teşrin 1938), C.XII, S.68, s. 88-153-154.

YILMAZÇELİK, İbrahim, “*1840-1850 Yıllarında Harput*”, Türk Dünyası Araştırmaları, Ankara, Şubat, 1988.

YILMAZÇELİK, İbrahim, *392 Numaralı Harput Şer’iyye Sicili (H.1260-1264=M.1844-1848)*, Ankara, 1988.

YILMAZÇELİK, İbrahim, *Diyarbakır Şer’iyye Sicilleri (Katalog ve Fihristleri)*, Ankara, 2001.

YILMAZÇELİK, İbrahim, Şeriyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru, Diyarbakır Şeriyye Sicilleri, TDAD, Ankara, 1994,

YILMAZÇELİK, İbrahim, *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790 -1840)*,

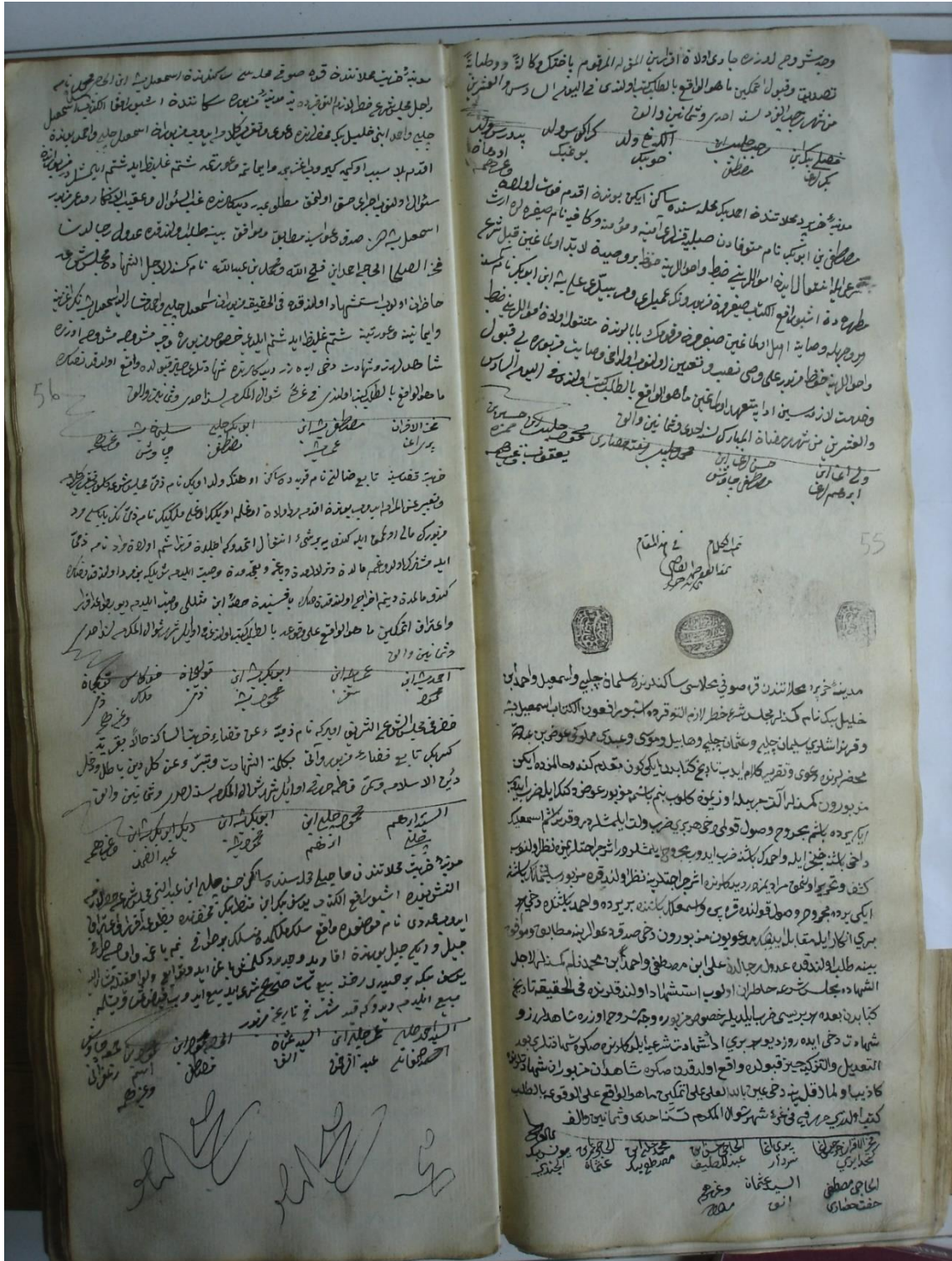
Ankara, 1995.

ZİNKEİSEN, Johann Wilhemm, *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, Yeditepe Yayınları, C.V, İstanbul, 2011, s. 57.

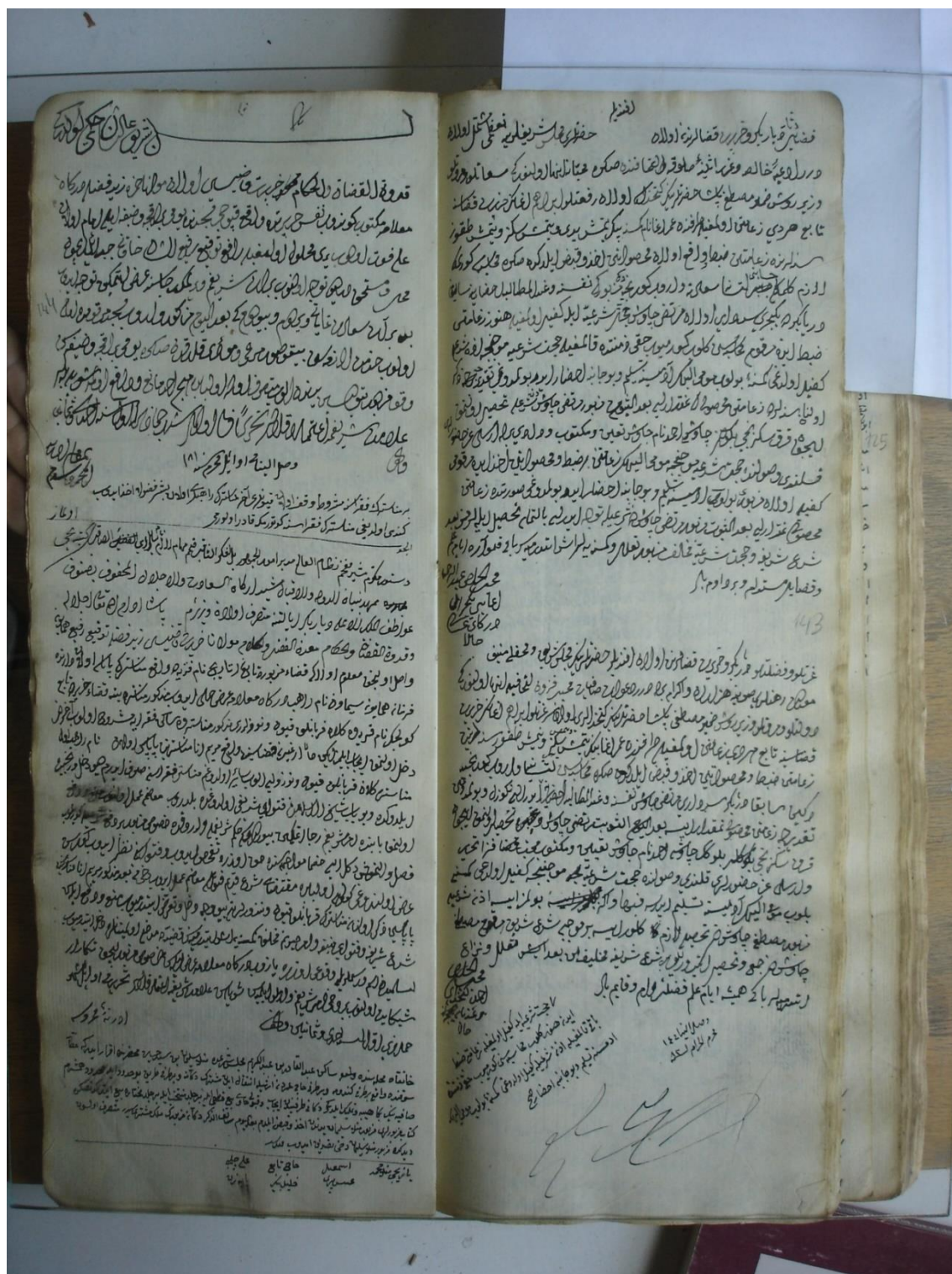

EKLER

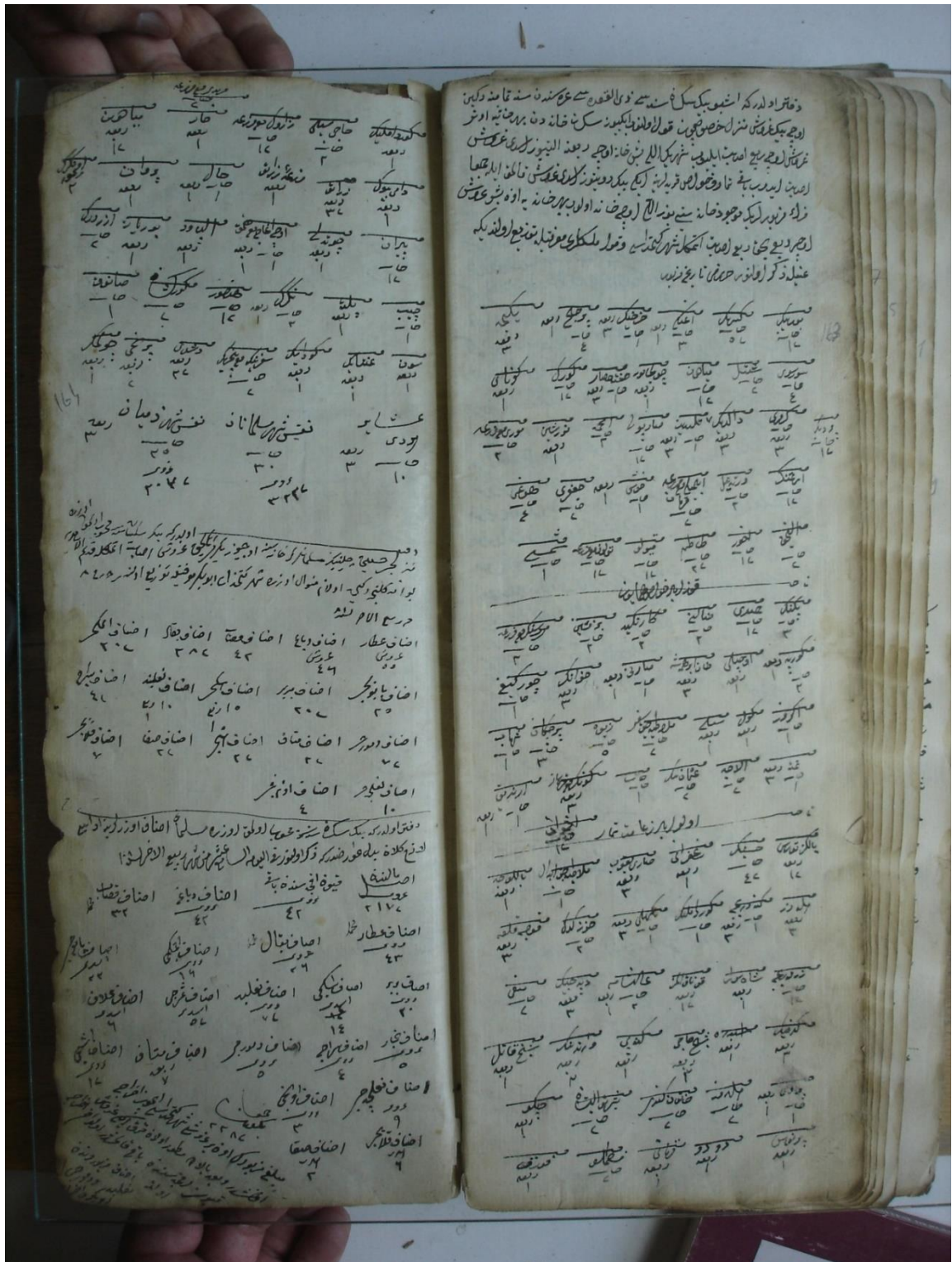
Ek-1: Örnek Belge 1

Ek-2: Örnek Belge 2

Ek-3: Örnek Belge 3

Ek-4: Tez Orijinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Ceylan ALTINIŞIK
Öğrenci Numarası	112211123
Enstitü Anabilim Dalı	Tarih ABD
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	Yrd.Doç.Dr.Tekin İDEM
Tez Başlığı (Türkçe)	M.1669-1672 / H.1080-1082 Tarihli Harput Şer'iyye Sicili Metin Değerlendirmesi

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

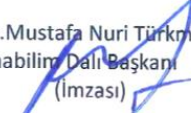
Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 486 sayfalık kısmına ilişkin, 20/11/2017 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 16'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.

 Yrd.Doç.Dr.Tekin İDEM
 Danışmanın Adı-Soyadı
 (İmzası)

 Prof.Dr.Mustafa Nuri Türkmen
 Anabilim Dalı Başkanı
 (İmzası)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını¹ sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

¹ Makale şartı doktora öğrencilerini kapsamaktadır.

ÖZGEÇMİŞ

1984 yılında Elazığ'da doğdum. İlk, orta ve lise tahsilimi Elazığ'da tamamladım. 2005 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü kazandım. 2009 yılında Lisans programını tamamladım. 2010 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Pedagojik Formasyon Eğitimimi tamamladım. 2012 yılında Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans'a başladım. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda yedi yıl öğretmenlik yaptım. Şuan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kurumunda sosyal yardım ve inceleme görevlisi olarak çalışmaktayım.